Digitaliseret af | Digitised by

Forfatter(e) | Author(s):	Rumohr, Theodor Vilhelm Kjerstrup.
Titel | Title:	Peter Tordenskjold : En historisk Roman fra Begyndelsen af det 18de Aarhundrede / af P. P.
Udgavebetegnelse | Edition Statement:	5. Oplag.
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Kjøbenhavn : Andr. Fred. Høst & Søns Forlag, 1887
Fysiske størrelse | Physical extent:	1-4 i 1 bd.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

UNIV.-BIBL. Afd. 1

M, 76672

8°

5. Opl. 1887

1.-4. Deel

DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130024035248

Fædrelandshistoriske

Romaner

af

P. P.

Femte Bind.

Peter Tordenskjold.

I.

Kjøbenhavn.

Andr. Fred. Høst & Søns Forlag.

1887

Peter Tordenskjold,

En historisk Roman

fra Begyndelsen af det 18de Aarhundrede.

Af

P. P.

Femte Oplag.

Første Del.

Kjøbenhavn.
Andr. Fred. Høst & Søns Forlag.
1887

B.U.H.

Da Forlæggerne ere blevne gjorte opmærksom paa en Del Fejltagelser i Teksten, hidrørende fra Forfatterens ufuldstændige Kjendskab til maritime Udtryk, er denne Udgave gjennemset og rettet af en Marineofficer.

Kjøbenhavn. — Græbes Bogtrykkeri.

Første Kapitel.

I et Tidsrum af 131 Aar, fra 1643—1774, døde kun een Konge i Frankrig, og man glædede sig over denne lange, patriarkalske Regering, der syntes for Evigheden at grundfæste det uindskrænkede monarkiske Princip i denne Europas Kjærne, medens kun enkelte Tvivlere ymtede om, at en ny Syndflod stod for Døren; Hoffets Glans, de lejede Hæres unyttige Sejre og den gyldne Ødselhed under Ludvig den Fjortende og Ludvig den Femtende blændede Mængden, saa at den ikke bemærkede den uvejrsvangre Baggrund. I Laster og Letsindighed foregik Frankrig i denne Periode det øvrige Europa med Exemplet, indtil omsider alle Elementer vare forhaanden til en Syndflod af Blod, hvori Retfærdige og Uretfærdige omkom; men vi maa tilføje: Dette mærkelige Folk foregik ogsaa med Exemplet til et nyt Livs, en ny Verdens Begyndelse, saasnart Arken havde fundet et øjeblikkeligt Hvilepunkt; Frihedens og Lighedens opvarmende Sol oprandt i Frankrig og sendte sine Straaler til alle Sider. Men til det kolde Norden syntes disse Straaler ej endnu at ville trænge; de skandinaviske Folkeslag havde bevaret ikke alene Fortids simple Sæder og derved den fysiske Styrke, men ogsaa Fortids Begreber om Troskab til den nedarvede Konge-

stamme; hint forebyggede de franske Lasters Indtrængen, medens dette optaarnede en Dæmning mod de nyere Ideer om Frihed og Lighed, og Følgen var, at Alt saa temmelig blev ved det Gamle. Under den nordiske Konge-Eg, hvis Rod var gammel som Ygdrasils, boede og byggede Folket som under Patriarkernes Telt og slumrede uforstyrret; thi Stormen rystede kun Egens Krone, og ingen Lynildsstraale, intet Øxeslag havde endnu vovet sig til Stammen; ja i hin Periode betragtedes Drotten i Norden som en Odin, til hvem hans Stamme jo naaede; blindthen adlød Folket den guddommelige Villie og fortsatte trygt sin Slummer ved Egens Fod. Først vor Tid forbeholdtes det herlige Værk at vække den slumrende Folkeaand, at nedrive Dæmningen, der skjulte Virkeligheden for en Nations Blik, saa at denne nu selv kan tænke og handle og derved gjøre det muligt for Drotten at blive sit Folks Velgjører. Og i Sandhed! — med al Agtelse for hine Fortidens Begreber om Troskab mod den nedarvede Herskerstamme — just det, at Folket selv vaager og arbejder, baader Drotten, just derved gyldnes hans Hæder og blomstrer hans Herskerstav; thi jo friere et Folk er, jo kraftigere det tager Haand i med, overvejer Landets Ve og Vel, jo større bliver Æren at beherske det, og desto sjældnere forekomme Misgreb, der tidt have havt bitter Anger i Følge.

Skjøndt Nutidens Opvaagnen synes at kalde alle Kræfter til Virksomhed for Øjeblikkets Tarv; skjøndt den Kamp, Nutiden har at bestaa med det svundne Old, synes at kræve Alle til Arbejde i denne ene Retning, fremad, og at man derfor burde lade Fortiden hvile, vove vi dog at paastaa, at mange Punkter i vor nærmeste Fortids Krønike nødvendigvis høre med til at forstaa Nutiden og til at forstaa hvorledes der nu skal kæmpes; thi den Form, hvori

Europa nu er omstøbt, udviklede sig netop af de skandinaviske Rigers Forhold i de tvende foregaaende Aarhundreder. Hvor liden Vægt disse Riger end for Øieblikket have i den politiske Vægtskaal, var det dog under deres, mod hinanden fjendtlig syngende Kartover, at Rusland og Preussen vandt Tid og Spillerum til at blive store, ansete Magter, og medens Danske og Svenske bekæmpede hinanden med lige Kraft, med lige Tapperhed og, som en Følge deraf, med lige Held eller Uheld, grundede Englænderne og Hollænderne deres Handelsherredømme i de skandinaviske Farvande. Man vil sige: det var Nationalhadet, hin ældgamle Grænsesygdom, der maatte udrase; men uagtet denne Formening er gammel og indgroet, erklære vi den dog for urigtig. Havde end et saadant, Norden sønderlemmende Nationalhad, existeret, da udgik det ikke oprindelig fra Folket, men fra Styrerne, der stræbte at opdrage Folket dertil; de skandinaviske Folkeslag ere Brødre af samme Stammoder, bestemte til Nordens Beherskere; dertil har Naturen givet dem materielle og aandige Kræfter i Overflod; dog disse Kræfter maa virke i Forening; vende de dem imod hinanden, da kan Udfaldet ikke blive noget andet, end hvad det blev. Grunden til hin Adsplittelse maa, det gjentage vi, ej søges hos Folket, nej, hos Regenterne, der misundte hinanden Forrangen, og som hver paa sin Side higede efter den tredobbelte Krone paa sit Hoved. Derfor skulde Brødrene bekæmpe hinanden; thi dengang tænkte Folket ej paa at tale med i dets egne Livsspørgsmaal. Men, man gribe i sin egen Barm! hvo vil kaste Stenen paa den Regent, hvis Opdragelse og følgelig hele Livsanskuelse svarede til hans Faders og Bedstefaders, fordi han omsider fulgte sin Ærgjerrigheds og Tilbøjeligheds Indskydelser, naar det selv aldrig i Drømme

var faldet nogen af hans Omgivelser ind at gjøre Indvendinger derimod. Knap hvert Aarhundrede frembringer Mænd, der, trods alle modarbejdende Bestræbelser, af egen aandig Kraft udvikle en ædel selvstændig Karakter, som i alle Retninger kan hæve sig over selviske Hensyn. Hvad var egentlig Aarsag til, at det af Naturen i alle Henseender saa rigt udstyrede danske Rige aldrig kunde hævde det Agtelse indgydende Standpunkt, hvortil Folkets Kraft og mageløse Redebonhed til Opofrelser saa ofte hævede det? Vi ville udtale Sandheden, skjønt den skurrer i manges Øren: Folket var dansk, men de, der havde Magt og Indflydelse paa Statsmaskinens Gang, saa med haanligt Smil ned paa hvad der hed Dansk, og om end den, der bar den danske Krone paa sit Hoved, ogsaa i Forstningen bar et dansk Hjerte i Barmen, nødtes han dog omsider til at følge Strømmen og efterligne sine Omgivelsers haanlige Smil, saa at han tilsidst maatte stjæle sig til at belønne eller fremhæve dansk Fortjeneste, naar denne stundom fremstillede sig umiddelbart for hans Herskerblik; thi Folket turde selv ej tale til ham, kun gjennem udanske Organer. Derved tabte Drotten Tilliden til sit Folk, og dette omsider Tilliden til sig selv; Nationens, det vil sige Regeringens Stræben og Livsyttringer fik en udadgaaende Retning, der svækkede Statens indre Forhold og tærede paa dens materielle Kraft; den sidste Gnist af Folkeaand slumrede hen, og Statsmaskinens hele Organisation bar saaledes en Opløsningens Tendens i sig selv. For at godtgjøre denne, som det synes, forvovne Paastand, behøve vi kun at anføre den Omstændighed, at da Danmark laa i Kamp paa Liv og Død med Sverrig, hvis æventyrridderlige Konge, Karl den Tolvte, havde svoret os Undergang, kæmpede en udvalgt dansk Hær under Datidens

ſtørſte Feltherrer, Eugen og Marlborough, og vandt Sejr paa Sejr for fremmede Herſkere, medens de hvervede tyſke Tropper tabte Slag paa Slag for den danſke Konge og lode de Danſke beholde Skammen. Dog, vi gaa maaſke for vidt i vor patriotiſke Iver, og glemme, at det er et hiſtoriſk Maleri, vi ville udkaſte, og ikke en politiſk Afhandling. Men dybt greben af Tidens ſtore Spørgsmaal, vilde vi gjerne give vor Skjærv til dets Løsning, og idet vi ovenfor bemærkede, at den nærmeſte Fortids Krønike hører med til at forſtaa Nutidens aandige Kamp, tro vi at have antydet den højere Ide, der begejſtrede os under denne Bogs Udarbejdelſe; vi haabe i det Følgende lejlighedsvis at godtgjøre vor løſelig henkaſtede Paaſtande om Grunden til den ſkandinaviſke Magts Forfald og Sønderlemmelſe. At Danmark ikke under de antydede Forhold for længe ſiden er forſvundet af de ſelvſtændige Rigers Række, er det bedſte Bevis for vor Mening om dets materielle og moraliſke Kraft og om denne lille, men ældgamle Nations mageløſe Kjærlighed til Fædreland og Konge og Beredvilligheд til Opofrelſe for begge. Idet vi glæde os over den Frihedens og Selvſtændighedens Morgenrøde, der nu lyſer over vort Fædreland, ville vi ſe, om ikke Nationen ogſaa i hin Nordens ſøvnige Tidsalder gav Tegn paa Liv fra ſig; og ſandelig! vi finde mange ſaadanne Tegn, mange glimrende Talenter, ſaavel i Fredens Kunſter ſom i Krigens; men ſom Meteorer fremſtege de i Nattens Taage og overvældedes af Mørket.

Danmarks Stilling overfor Udlandet var i Begyndelſen af det attende Aarhundrede omtrent den ſamme ſom i 1658, det vil ſige, den gode Forſtaaelſe med dets gamle Fjende, Sverrig, ſtod paa ſvage Fødder, og de i en nordiſk Kamp intereſſerede Magter gjorde alt Muligt for at

bevæge Frederik den Fjerde til Krig; enhver havde sine Grunde: Auguſt den Anden var forjagen fra Polens Trone af Carl den Tolvte, som nu for en Forandrings Skyld fordybede ſig i Ruslands Stepper, og Peter Czar vilde gjerne befries fra denne ubudne Gjæſt, hvilket hurtigſt kunde ſke derved, at Danmark angreb Sverrig; Czaren kunde da tillige fiſke i rørt Vande og ſætte ſine Planer paa Finland igjennem. Ogſaa Frankrig raadede til Krig; thi Ludvig den Fjortende forudſatte, at de danſke Hjælpetropper i ſaa Fald vilde forlade Nederlandene, og da England og Holland havde afliſtet Danmark det Løfte, ej at tilbagekalde hine Tropper, der for ſikker Betaling ſkaffede dem ſikkre Sejre, opmuntrede ligeledes diſſe Magter til en nordiſk Kamp, under hvis Larm og Damp deres neutrale Flag kunde gjøre gode Affærer i Nord- og Oſterſøen.

Frederik den Fjerde beſad, efter Hiſtorieſkrivernes Vidnesbyrd, en naturlig god Forſtand og et ærligt Hjerte; men en forkert Opdragelſe, en Opdragelſe, der ſynes beregnet paa i Fødſelen at dræbe enhver højere Ide undtagen den om de Purpurfødtes Højhed, ſaavelſom den Belejring han hele ſit Liv igjennem maatte udholde af en Skare udanſke Hofmænd, der enten ſelv vare beſtukne af fremmede Miniſtre eller hvis Frænder vare i fremmede Magters Sold, gjorde ham uſikket til med egne Øjne at opdage Landets Brøſt, med egne Tanker at gjennemtrænge de politiſke Forhold eller ſelv at fatte en Beſlutning i et kritiſk Øjeblik. Han var imidlertid en god Finansmand og overtydedes han først om en, om end nok ſaa driſtig Forholdsregels Nytte og om Muligheden af dens Udførelſe, da viſte han ogſaa Mod nok til at modſtaa de belejrende Hofmænds Indvendinger. Saaledes omtrent var den

Fyrste, der under en saa mærkelig Periode som den spanske Arvefølgekrig syntes kaldet til at afgjøre Europas Skæbne; thi den Vægtskaal, hvori han lagde Loddet, maatte synke. Havde han besiddet Verdens-Erfaring og Indsigt i sin Tids politiske Forhold, med andre Ord, havde hans Aand været uddannet, da havde han ikke lyttet efter Alles Raad, men, gjennemskuende de fremmede Kabinetters Rænker, holdt sig neutral indtil han var bleven angreben, og under det ansete danske Flag havde hans Undersaatter kunnet bemægtige sig den hele nordiske Handel; havde han som Fjerde Christian selv været Somand og Soldat, da havde han slaaet til, saasnart han havde truet, og selv vidst om hans Orlogsskibe, naar de gik i Søen, vare forsynede med Kugler og Krudt. — Da han paa sin Hjemrejse fra Italien, i Aaret 1709, ved alle Hoffer blev behandlet med Udmærkelse og overalt opmuntret til et Sejrstog gjennem Sverrig, og da hans Omgivelser her hjemme forestillede ham, over hvilken Land- og Somagt han kunde byde, besluttede han i September Maaned samme Aar Krigen, og nu først, da Tærningen var kastet, meldte man, at der manglede Munition til Skibene. Medens dette i al Hast anskaffedes for den af Kongen mødsommelig sammenskrabede klingende Mønt, fik de Svenske Tid til at forberede dem paa Angrebet; da Flaaden endelig den 12te November mærmede sig Kysten histovre, og man bragte Armeen i Land og mønstrede den, manglede det halve Mandskab, hvilket kun fandtes paa Papiret. Ej heller skulde nogen fremmed Tilskuer have drømt om, at dette var en dansk Armee; thi af de 16,000 Mand, der omsider stilledes i Marken, var ej en Trediedel Danske; det var tyske hvervede Tropper med tyske Over-Officerer. Hvad Under da, at den sejrvante Feltherre

Stenbuk med sine kraftfulde, svenske Bønder, der kæmpede for Arne og Fædreland, i Slaget ved Helsingborg gjennembrød og tilbagejog denne af kjøbte Stridsmænd sammensatte Hær, af hvilke hele Batailloner neppe oppebiede den første Salve, før de grebe Flugten, medens de faa Regimenter indfødte Danske, der med blodige Laurbær om de solbrændte Pander vare ilte hjem fra Ungarn, og nu med Lyst opstillede dem til Kamp for Fædrelandets Ære, med Sabel og Bajonet angrebe den ti Gange stærkere Fjende og under den kjække, men ubesindige Rantzaus Kommando faldt, næsten til sidste Mand. I hele den nordiske Tiaarskrig forefaldt kun tvende egentlige Feltslag: det her berørte ved Helsingborg den 10de Marts 1710, og det ved Gadebusch den 20de December 1712, hvor de Svenske ligeledes vandt en afgjort Sejr, uagtet den saakaldte danske Armee begge Gange var Fjenden overlegen i numerisk Styrke. Af de talrige Søslag i denne Krig vandt de Danske derimod ni af de ti, skjøndt de næsten hver Gang havde færre Skibe at bringe i Ilden end Fjenden. Vilde man imidlertid heraf uddrage den Slutning, at Landkrigerne ej besade det Mod eller vare besjælede af den Fædrelandskjærlighed som Sømændene, da gjorde man denne hæderlige Stand storlig Uret. Den saakaldte danske Armee, have vi sagt, og netop deri maa Forklaringen af hint Særsyn søges; thi for det Guld, Kong Frederik løste af at udleje sine tapre danske Soldater, hvervede han jo tyske Tropper, der exercerede godt, men løb for Fjenden, hvilken Fjende desuden bestod af svenske Kjærnetropper, der af Carl den Tolvte kun havde lært at marschere fremad; naar disse Tropper i Tiaarskrigen stundom stødte paa en Fjende, der standsede deres Marsch og kjæk bød dem Spidsen, da studsede de og vare stedse

forvisſede om, at det ej var Kong Frederiks hvervede Skarer, der vovede ſligt, men hans indfødte Bataillioner, og en ridderlig Kamp begyndte, hvorfra ſjelden mange Sejrherrer eller Fanger vendte tilbage. Vi have ovenfor bemærket, at en fremmed Tilſkuer vilde i Slaget ved Helſingborg ej have drømt om, at det var en danſk Invaſions-Armee, der ſtod opſtillet; for at karakteriſere de i denne Krig forefaldne Landſlag, kunne vi, ſtøttende os paa hiſtoriſke Kjendsgjerninger, tilføje, at en fremmed Tilſkuer vilde, naar han efter et ſaadant Slag gik over Valpladſen, ej have drømt om, at tyſke Tropper havde været med i Kampen; kun danſke og ſvenſke Geledder laa ligeover for hinanden, ſom kaſtede overende midt i Stormſkridt, medens de hvervede Soldater lykkeligt vare komne i Fangenſkab eller havde naaet indenfor Forſkansningerne og allerede vare beſkæftigede med at pudſe deres Vaaben.

Det er en gammel Sætning, at Talentet udvikler ſig kraftigſt under vanſkelige Forhold, og dette beviſte ſig atter i den nordiſke Tiaarskrig. Maaſke aldrig har den danſke Flaade havt ſaa mange Vanſkeligheder at bekæmpe ſom i denne Periode, og dog har den øvrige nordiſke Søhiſtorie næppe ſtørre Helte at opviſe end dem, der i dette korte, men blodige Tidsrum traadte frem paa Skuepladſen, og af hvilke ſikkerlig mange under andre Forhold vilde have vundet et Navn, der var blevet ældre end Nelſons. Ved Vanſkeligheder forſtaa vi dog her ingenlunde Fjendens Orlogsſkibe og Kugler; dem frygtede den danſke Sømand ikke; dem gik han jublende imøde, og faldt med et Hurra paa Læben for det danſke Flag. Vanſkelighederne hidrørte derimod fra Admiralitetet og de fornemme Leverandører; diſſe vare de Fjender han frygtede, og ſom ivrig arbejdede paa den danſke Marines Tilintetgjørelſe. En

Lykke var det for Danmark, at den med kjække Sømænd forsynede svenske Marine stod under en lignende Bestyrelse. — Kort efter Krigens uheldige Begyndelse, Slaget ved Helsingborg, lod Frederik den Fjerde sin talrige Flaade stikke i Søen for at søge Fjenden i dennes egne Farvande. Alle brændte af Begjærlighed efter Kampen; den gamle Søhane følte sig atter i sit Element; den unge Gut lyttede opmærksom til hans Formaninger om, hvorledes han skulde forholde sig under Kuglernes Susen, i Røg og Damp, og saa derhos utaalmodig ud efter Fjenden. Da lød det fra Toppen: „Haløi — Sejlere forud!" og snart brasede Fjendens Flaade op i ordre de bataille. Med rolige Smil eller højtbankende Hjærter ilte Gamle og Unge hver til sin Post for at bjærge Sejl, rydde Dækket, holde Tougværket klart, lange Kugler og Entrevaaben, gjøre Kanonerne los — og da Ilden begyndte, da alle Svaner hævede Røsten for at synge en Højtidspsalme, da glimtede det svagt fra de danske Egeplanker, Knaldet overtordnedes af de fjendtlige Kanoner, og idet de danske Kugler paa kort Afstand vandede for de svenske Skibes Bov og matte prellede tilbage, mærkede de kjække Sømænd med indædt Harme, at Krudtet var for svagt, som om de høje Herrer derhjemme i Kjøbenhavn havde frygtet for at skade Fjendens Fartøjer. Med Aandsnærværelse og uden at give det Udseende af Flugt, bragte Admiral Gyldenløve og Schoutbynacht Trøyel Skibene ud af Ilden og manøvrerede over til Kjøgebugt, ligesom for at lokke Fjendens samlede Magt efter. Da de Kvæstede bragtes ned i de underste Skibsrum, raabte man forgjæves paa Kirurger, der kunde forbinde dem; den enkelte Barber, som Admiralitetet, lig en Luxusartikel, havde tilstaaet hvert andet Orlogsskib, gøs tilbage for det maaske aldrig før sete Syn

af et afskudt Ben, og forsikrede, at han hverken var forsynet med Instrumenter, Bandager eller Charpi; med en sarkastisk Bemærkning paa Læben over den blegnæbede Doktor opgav snart den Saarede sin kjække Aand. Da der efter Kampen skulde uddeles dobbelte Rationer til det udmattede Mandskab, fandt man Oltønderne kun halvt fyldte, og den nydte Læskedrik tvang Sømændene til at søge Kjerne: thi de fornemme Leverandører havde ment, at Øl for Matroser bedst kunde konserveres paa de fra Grønland hjemkomne Trantønder.

Selv under disse Forhold fornægtede de danske Søkrigere ej deres gamle Hæder; medens Admiralitetet lod dem mangle Alt, ja endog Midlerne til Forsvar, udviklede de en Energi og et roligt Mod, der imponerede den stolte Fjende; denne søgte derfor selv at undgaa en alvorlig Kamp, for ej at drive dem til det Yderste; lignende tidligere Tilfælde vare endnu i frisk Minde. Derved reddedes ikke alene den danske Flaade, men den holdt endog Søen efterat Pesten var udbrudt ombord og knap levnede Folk til at regere Sejlene. Kommandør Huitfeldts højhjertede Daad, idet han som en ny Curtius koldblodig ofrede sig selv for at frelse det Hele, gjorde Udslaget og bestemte den svenske Admiral, efterat tre af hans største Skibe vare ødelagte, til ganske at forlade Kamppladsen. Landkrigen begyndte med et totalt Nederlag og Flugt; Søkrigen derimod med hint glimrende Træk af Mod og Fædrelandskjærlighed. Efterat Huitfeldt, for at holde Fjenden tilbage, havde bestaaet en levende Kamp med flere svære Orlogsskibe, sprang nogle af hans glødende Kanoner, og Luen brød ud ved Mesanmasten. Det luftede op fra Søen, han kunde kappe Ankertouget og lade staa ind paa Land, saa kom han ud af Skudvidde, kunde redde

sig og Mandskab og maaske faa Ilden slukt. „Ilden slikker op ad Krudtkammeret!“ lød det underneden fra. Helten overså sin Stilling med et Blik: lod han staa ind paa Land, maatte han drive lige løs paa den tæt sluttede danske Flaade, som derved kom i øjensynlig Fare; blev han liggende maatte han springe i Luften; men i saa Fald ofredes kun han og en Fjende toges maaske med. Rolig vinkede han ad Baadsmanden, der stod parat med Øxen for at kappe Ankertouget; den graahærdede Sømand forstod sin Chefs Tanke og kastede Øxen ud i den fremrullende Bølge. Fartøjets Skrog bævede i alle Fuger; det sidste glatte Lag brændte løs, og idet de svære Kugler gjorde lyst paa de omliggende fjendtlige Skibe, fløj den skjønne danske Orlogsmand i Luften med et bedøvende Brag. Da den tætte Røgsky svævede ind over Landet, var Alt forsvundet; Skibet hed „Dannebrog“ — det tog Flugten derop, hvorfra Flaget kom. —

Dersom Læseren nogensinde har gjort en længere Søreise, vil han sikkert kunne erindre sig hvilke underlige Følelser af Vemod og Glæde, der rørte sig i hans Bryst, da han atter nærmede sig Fædrelandets Kyst. Han stod tæt op til Rælingen og anstrængte sine Øjne for at opdage et eller andet bekjendt Punkt, en Højde eller et Taarn hist inde paa den dunkle Masse, der begrænsede Havet; hver ny Bølge, der kom rullende fra den dæmrende Kyst viste sin hvide Top, syntes ham en Bekjendt eller et Bud, der bragte Hilsen fra Slægt og Venner. Lignende Følelser og Tanker beskæftigede sikkert Besætningen paa det store Skib, der i Efteraaret 1710 paa en smuk Eftermiddag gjennempløjede Nordsøens Bølger, omtrent i tre Sømiles Afstand fra Norges vestlige Klippekyst. Søen løb temmelig smult, skjønt Skibet stundom huggede lidt, naar

en svær Bølge rullede frem, hvilket gjærne er Tilfældet i Nærheden af Klipper og Rev. Flaget, der af og til udfoldede sig for en jævn vestlig Vind, viste at Sejleren var dansk, men om det var en Orlogs- eller Koffardimand kunde endda ikke saa lige afgjøres. Den havde en Række Kanonporte; men de vare lukkede, medens dog et Par lette Metalstykker paa Skansen og de to svære Karonader midtskibs tilkjendegave, at den i paakommende Tilfælde var betænkt paa Forsvar. Iøvrigt løb den med Mersejlene paa Randen i østsydøstlig Retning, som om den ej havde stort Hastværk, og en Del Sejl vare gjorte los til Tørring, sagtens efter en Skylregn. Paa det langs Rælingen forsamlede Mandskabs Ansigter læste man tydelig Længslen efter lidt raskere at nærme sig Landet, hvor de Fleste sikkert hørte hjemme, skjønt deres mørkladne Hudfarve og de hist og her fremskinnende store Straahatte syntes at tyde paa et sydligere Hjem, og paa at de havde gjort Regning paa en langt varmere Luft end den man i September Maaned plejer at indaande i Nordsøen. — Paa Skansen vare en Del unge Mænd forsamlede; men deres Tavshed og tankefulde Stillinger lode formode, at de delte Mandskabets Længsel. Efter Dragten og deres lette Sidegeværer at dømme, vare de iøvrigt Medlemmer af det for faa Aar siden i Kjøbenhavn, efter Admiral Sehesteds Plan oprettede Søkadet-Akademi.

„Hist inde ligger Bergen" — brød en af de unge Mænd, en slank, lyshaaret Yngling, Tavsheden og pegede mod Nordøst — „fordømt! jeg troer, vi løbe forbi; de vise os Kanaans Land blot for at drille os." — „Sivers lugter det ferske Kjød i Papas Gryde" — bemærkede en lille Kadet med et opvakt Ansigt; men inden de andre fik

Tid til at le, svarede den Første: „Stik Du kun Piben ind, Du lille Spidslærke! Nu kommer Du snart hjem til Gosen, saa kan Du faa Sul nok; men Du bliver dog aldrig større end en stor Skilling.“ De Andre smilte og den lille Kadet, som hed Grotschilling, bed sig i Læberne, medens det for hans Alder kjække Blik, han tilkastede sin Kammerat, lod ane en stolt Tanke i hans Sjæl, som han dog ej fandt passende at udtale. — „Veed Du ikke, Bude! hvor vi nu krybe hen med denne Sneglefart?“ — vedblev den Første, henvendt til en bredskuldret Yngling, som netop saa gjennem en Kikkert ind mod Land. Den Tiltalte sænkede Kikkerten lidt og pegede stiltiende paa en fjerde Kadet, der uden at bekymre sig om sine Kammerater lænede sig ud over Hakkebrædtet og syntes at iagttage Vejr og Vind. Lettende paa Hatten, men derhos med en halv komisk Mine henvendte Sivers sig til denne: „Med Forlov, Hr. vagthavende Officer! hvorhen gaar Farten?“ — „Fanden i Vold, hvis hun kuler op mod Natten og Kaptajnen ikke i Tide drejer Gallionen ud efter“ — svarede Kadetten — „sej, Manne! hal et Tag af Fokkeskjøde“ — rettede han Ordet til en Klynge Matroser nede paa Bakken, og da han derpaa med et skarpt Blik havde iagttaget den øjeblikkelige Udførelse af Befalingen, nærmede han sig Kadetten med Kikkerten og lagde sin stærke Næve paa hans Skulder: „Hvad mener Du, Bude: forefinde vi Fred eller Krig i Norden?“ Dette Spørgsmaal syntes pludselig at vække hele Forsamlingen af dens Drømmerier og at gjøre Ende paa den for et saa ungdommeligt Selskab usædvanlige Tavshed. Den tiltalte Kadet tog atter Kikkerten fra Øjet og idet han skjød den sammen svarede han med et andet Spørgsmaal: „Ønsker Du kanske at forefinde Krig?“ — „For Djævlen! om jeg ønsker det“ — lo den Vagt-

havende, som i Forbigaaende sagt, var en kraftig bygget, omtrent nittenaarig Yngling med en mørk og stærk Haarvæxt og en smuk bøjet Næse — „vilde heller lade mig salte ned i Proviantforvalterens Tyvetønde end atter stuve min Køje i en Ostindiefarer; have paa den hele Rejse jo kun havt Solskin at kæmpe med, og den skarpe Ladning for Karonaderne maatte snart være et Aar gammel."

„Det er sælsomt nok" — sagde den første Kadet, hvem vi have kaldet Sivers — „Du har Ret; det er over et Aar siden vi gik ud fra Kjøbenhavn; i den Tid kan rigtignok Adskilligt have forandret sig, og paa Øresund pleje Svanerne ikke at tie ret længe." — „I saa Fald kunde det gjærne hænde sig, at vi først kom til at gjøre en god Ven Selskab til en svensk Havn" — bemærkede Bude, men kastede derhos et udfordrende Blik over Havet. — „Kom da an paa, om Kaptajnen har mere Skraa inde end det, han stoppede i Munden ved Udfarten" — lo den Vagthavende — „for Djævlen!" — vedblev han, idet den blotte Tanke om at Kaptajnen maaske uden Modstand vilde stryge for den første svenske Kaper, gjorde ham hidsig — „maatte det da kun være til Stads, vi føre Stykker paa Skansen!" — „Naa, jeg gad se hvordan Petrus vilde bruge sig, naar en Orlogsmand hilste os" — raabte Grotschilling — „under Kanonernes Knalden kunde Du da frit hæve din Stemme, uden at frygte Kaptajnens Vrede, som Du saa tit har forstyrret i Middagssøvnen." — „Kunde bekvemt bruge Dig som en sammenrullet Tintallerken, naar det skorter paa Munition" — henkastede den Vagthavende med et godmodigt Smil — „men hvorom Alting er, kan ikke være saa rigtig fat; slutter saadant af Ensomheden i dette Farvand, der ellers paa denne Aarsens Tid vrimler

af Sejlere; og Skibet, der i Morges skød efter os, førte rigtignok hollandsk Flag; men kunde være en Finte." —

Mandskabet nede paa Bakken, der var blevet opmærksomt ved den vagthavende Kadets højrøstede Bemærkning, nærmede sig Skansen for at lytte, og de unge Mænd, der ikke havde tænkt videre over disse Omstændigheder, fandt dem enstemmig af stor Betydning. „Nu vel!" — sagde Bude — „skulde der være Krig, have vi Haab om at hente os Officersbestallingen, som vi ellers i Fredstider endnu kunne vente længe efter."

„Hvis jeg ellers maatte være med i Laget, havde jeg nok et godt Ord at sige" — lød en dyb Bas i Baggrunden; det var Manden, der stod til Rors, en gammel, erfaren Søgut, der havde Overvægten blandt sine Kammerater og stod godt anskreven hos sine Foresatte, idet hans Raad, der gjerne kom tilsidst, altid fandtes at være det bedste, og da man i enhver, selv den snævreste Vending kunde være sikker paa hos ham at finde slige Raad, var det ikke usædvanligt, at Officererne først indhentede hans Mening, naar en eller anden Manøvre af Vigtighed skulde foretages. Denne Mand, hvis Indblanding i Samtalen strax havde vendt Alles Øjne mod Rattet, tog sig en frisk Skraa — omtrent som en Diplomat vilde knipse paa sin Daase og langsomt tage en Pris før han udtalte sin politiske Anskuelse — lod Blikket løbe hen over Skibet, langs Styrbord og tilbage langs Bagbord, beskrive en Bue opad, fare hen langs Horizonten, og da det atter hvilte paa Kompasset, vedblev han: „De unge Herrer tænke kanske, at det er lutter Lyst og Gammen at være til Orlogs, og at man blot behøver at gaa op i Toppen, for at hente Bestallingen; saadan tænkte jeg ogsaa, da jeg første Gang gik med. Men paa det Lav! om jeg kjender

Admiralitetsherrerne ret, saa hænge de ikke Belønninger i Toppen; der kunde jo enhver brav Gut hente dem, hvor heftig hun end slingrede. Nej, de lade os heller søge dem paa Havsens Bund, hvor vi kunne hente dem, naar Skuden har faaet Grundskud, fordi Kludene vare for slette til at manøvrere og Stykkerne for svage til at naa Fjenden. Kun de højbaarne Unger, der have Admiralsflag til Dække paa Buggen, faa gode Skibe at føre." — „Tal ikke saa højt, Ole!" — lo Grotschilling — „hvis Admiralitetet hørte Dig, kunde Du rigtignok faa Ret i, at Du ikke kom til at gaa til Vejrs efter Belønning for Dine dristige Ord; Du slap ikke for at gaa under Kjølen." — „Lad staa til," indvendte den vagthavende Kadet, som gjærne af Kammeraterne kaldtes Petrus — „vilde da heller engang imellem skydes i Sænk, end til min Dødsdag være Svaberbrider for det ostindiske Kompagni." — Styrmanden drejede Roret en Knage og idet han fæstede Øjet paa en Gjenstand i Læ, svarede han som halvt ved sig selv: „Ja, ja, saa snakker Ungdommen; men stop kun! naar Kuglerne suse, naar Skroget ryster, naar gode Venner hist og her gaa til Bunds og man maa indæde Harmen fordi man ikke har Magt til at synge Psalmer over dem, og naar man ikke engang har en sund Hjærtestyrkning efter Arbejdet, og saa til syvende og sidst faaer Skam til Tak af de høje Herrer, fordi man ikke med en Pæreskude tog en Orlogsmand eller i det ringeste lod sig skyde i Sænk." — „Der slipper Dit gode Raad, Ole Olesen!" ivrede Petrus, idet han med Blikket fulgte den samme Retning, hvorhen Styrmanden, som nu havde hævet sin herkuliske Skikkelse til dens hele Højde, saa — „mener, at en kjæk Chef, som fører et daarligt Skib, kan bortsnappe et bedre fra Fjenden, hejse sit Flag derpaa og saa vise Fjenden hans egne

Tænder. Fattes ham Skraa og Proviant, mener jeg iligemaade, at han var en Nar, om han sejlede hjem for at tigge Admiralitetsherrerne derom, naar han dog skal passere Fjendens velforsynede Kyster." — Styrmanden saa et Øjeblik bort fra den Gjenstand, der havde beskjæftiget hans Opmærksomhed, og maalte den vagthavende Kadet med et Blik, der vistnok paa en Orlogsmand vilde have stridt mod Subordinationen. „Ja saa" — brummede han og vendte Blikket atter mod Søen — „skulde en saadan Chef endnu i min Tid hejse dansk Flag, gad jeg nok stuve min Køje i hans Skude." — „Skal nok huske paa Dig" svarede Petrus rask og som hen i Taaget, og inden de Andre ret havde begyndt at le, hvortil de dog ingen synderlig Anledning kunde finde paa hans alvorlige Ansigt, vedblev han: „Til Vejrs en Smule, Kadet Grotschilling! maa dog vide hvad det er for noget Sort dernede i Læ." En pludselig Tavshed indtraadte, og medens Grotschilling med muntert Aasyn adlød Befalingen, vendte hele Besætningen Blikket ud mod den Gjenstand, der fra den fjærne Kyst syntes at nærme sig Ostindiefareren. Men som om den raske, lille Kadet dog ikke var ham rask nok, greb Petrus fat i det nærmeste Tovværk og med en ubegribelig Hurtighed og en Smidighed i alle Bevægelser, der vilde have indhøstet en ekvilibrisk Kunstner stormende Bifald, var han i et Spring op ad Vantet. Inden Grotschilling endnu havde naaet den Højde, hvorfra han mente at kunne skjælne Gjenstanden derude i Bølgerne, havde Petrus allerede erfaret, hvad han vilde og saaledes udført sin egen Ordre. Ligesaa hurtig steg han ned igjen og nærmede sig Trappen til den store Kahyt, hvor han med Stentorstemme, der trængte hen til den yderste Krog af Skibet, raabte ned: „Melder Hr. Kaptajnen, at en Jolle er

i Sigte; skal kanske mindske Sejl og praje den?" — En afbrudt Brummen lod sig høre dernede og snart kom en sælsom Figur til Syne: en lav, men svær Person med et forholdsvis endnu sværere Hoved, der med den brunrøde Paryk og de som i Flammer glødende Kinder stak underligt af mod hans Skrogs øvrige, næsten østerlandske Takkelage og det snehvide Linned, hvis Flipper som Fredsflag stak ud paa begge Sider af Halsen, Kaptajnen blinkede med Øjnene og mumlede nogle halv tydske Eder mellem Tænderne; da han derpaa havde sundet sig lidt, mælede han med en langsom og slæbende Stemme: „Hvi skulde man dreje bi for en Jolles Skyld; er det noget at forstyrre sin Chefs Ro for!" — „Med Tilladelse, Hr. Kaptajn!" — afbrød Petrus ham rask — „synes mig dog; skulde tage meget fejl, om det ikke er en Signalbaad, der er udsendt fra den nærmeste Station, for at avertere os om Et eller Andet." — „Naa, saa praj ham da i Pokkers Skind og Ben; men en anden Gang behøver I ikke at skrige saa højt, naar I mælder Noget; Eders Chef er ikke døv." Den sidste Del af Sætningen talte Kaptajnen til Vind og Vejr; thi Petrus, som ikke fandt det fornødent at oppebie den ham velbekjendte Slutning af Ordene, stod allerede oppe paa Skansen, og hele Mandskabet kom snart i Bevægelse, da han kommanderede „Bagbord med Roret! giv op Storsejl!" Skibet luvede i Vinden, Mærssejlene sloge bak og Farten var strax taget fra Skibet. Et Øjeblik efter saaes en Baad skyde frem mellem de høje Bølger lige under Ostindiefareren; da den var kommen ind under Skibets Gilling, blev der hevet den en Kasteende, og den norske Lods — Petrus havde gjættet rigtigt — entrede op ad Faldrebet. Med spørgende Blik betragtedes han fra alle Sider; kun den søvnige Kaptajn syntes ej at dele

den almindelige Nysgjerrighed, idet han vranten spurgte: „Hvad vil I her om Bord? Har I Noget at melde?“ — Normanden saa lidt forundret paa den snurrige Spørger og en bidende Bemærkning kom ham vist i Sinde, skjøndt han med den Sømandsstanden særegne Rolighed og faste Blik svarede: „I kommer nok fra en oversøisk Havn og veed derfor ikke, at der atter er spillet op mellem os og Svenſken — —.“ — „Hurra! har nok sagt det“ — jublede Petrus og svang sin Hat, glemmende Respekten for sin tilstedeværende Chef, og hans Kammerater istemte Jublen, hvilken dog strax forstummede for Kaptajnens gnistrende Blik. „Saasnart vi kunde skjelne Jert Flag“ — vedblev Lodsen med uforandret Stemme, skjønt hans Miner tilkjendegave Tilfredshed med denne Jubel — „gik vi ud med Baaden, for at avertere Jer om, at hele Farvandet ned til Vigsiden vrimler af svenſke Krydsere; saaledes lyder Ordren fra Kaptajn-Løjtnant Rostgaard, som ligger paa Station herinde med Fregatten „Lossen.“

Der var foregaaet en Forandring med Kaptajnens hele Udseende og Adfærd; med usædvanlig Bevægelighed bragte han sin tykke Figur op paa Dækket, og medens hans flammende Kinder syntes at kølnes og afbleges i Vinden, greb han fat i sin brunrøde Paryk, med tvende Fingre paa hver Side, rykkede den frem og tilbage paa Hovedet, som for at befæste den mod et løsbrydende Uvejr, og kastede sky Blik ud over Horizonten. Han var en af hine Skibsførere, der paa Landjorden havde lært Sømandsskabet og derpaa ved en fornem tyſk Slægtnings Protektion havde faaet et af Kompagniets Skibe at føre, for ved samme Lejlighed at bringe sine forfaldne Sager i Orden. At han nu, saa nær ved Maalet, maaske skulde gaa Glip af Gevinsten, bragte ham ud af Fatning og med

en næsten ynkelig Mine spurgte han: „Har der i Dag vist sig Krydsere her omkring? Troer I, at vi ere i Fare?“ Det er endnu uvist, om det var Overbevisning eller Lyst til at ængste Kaptajnen, der bragte Normanden til at svare: „Den lille Hukkert paa otte Stykker, der i Morges laverede sydværts ned og maaskee stryger herop igjen mod Aften, kan da ikke være synderlig farlig for et saa stort og vel bemandet Skib som dette, der fører et Par saa kraftige Huggetænder — —!“ — „Hvad nytter det“ — afbrød Kaptajnen ham og saa fortvivlet ud til Luvart, hvorfra han allerede troede at se Svenskeren sejle frem — „vi mangle baade Krudt og Kugler og øvede Folk til Stykkernes Betjening.“ — „Mener dog, hvad det angaar — —“ begyndte Petrus med blussende Kinder en Indvending. „Hans Chef spørger ham ikke, Mosjø! derfor tier han“ — bed Kaptajnen ad den vagthavende Kadet og henvendte sig derpaa atter til Normanden: „En Lykke, at vi ikke ere saa langt fra Bergen! kan I lodse os derind? Er I bekjendt i Farvandet?“ — „Som i min Moders Dragkisteskuffe“ — smilte den norske Søgut og kastede et Kjenderblik ud over Horizonten — „det kuler snart op fra Søen: pynt hende kun med nogle flere Klude og lad staa til et Par Streger nordligere, saa naa vi Stationen inden Svenskeren faar Øje paa os.“

Nu blev Kommandoen overgiven til Lodsen; Alt kom i Bevægelse, og nogle Minutter efter nejede Ostindiefareren under Vægten af en stor Masse Sejl og strøg snart for en frisk Kuling ind mod Klipper og Øer, og medens Mandskab og Officerer, der syntes vækkede af den lange, fredelige Sørejses Dvale, med levende Gebærder udvexlede hverandres Meninger om Krigens Gang og Følger. Da de ingen nøjagtig Underretning kunde faa hos Lodsen, hvem

den overdragne ansvarsfulde Kommando nu havde gjort ordknap, bestormede de tvende Matroser, der ligeledes vare komne ombord med Baaden, med Spørgsmaal, og man erfarede da hvad der hidtil var forefaldet i Krigen, skjøndt vistnok med adskillige Forandringer og Tilsætninger. Beretningen om det uheldige Slag ved Helsingborg vakte almindelig Forbitrelse, hvorimod Alle jublede over Hvidtfeldts Himmelflugt, og i Begejstringens Hede lovede de unge Mænd hinanden, i paakommende Tilfælde at følge Heltens Exempel. „Gad ogsaa gaa saadan til Vejrs" — udbrød Petrus, som med korslagde Arme og en tankefuld Mine havde lyttet til Beretningen — „Hører I Kammerater!" vedblev han og svang sin Hat højt i Luften — „skilles sagtens ad, saasnart vi sætte Foden paa Landjorden; agter for min Person at ile til Kristiania for strax at søge Ansættelse, og ville vel heller ikke krybe i Køjen, I andre! men maa, naar vi atter mødes, have en udført kjæk Daad at melde hverandre; haaber saa, at Ingen af os skal blive flov og tie." Denne Opfordring besvaredes med et enstemmigt Bifaldsraab; de unge Mænd syntes pludselig at have afkastet Kadettrøjen, og Anelsen om, at Livets Alvor nu nærmede sig, lod dem glemme de barnagtige Drillerier, der hidtil havde udfyldt deres mange ledige Timer.

Andet Kapitel.

Blandt de udmærkede Mænd, der i denne Periode fremtraadte paa Nordens store Skueplads, spillede Friherre Løvendahl en af de vigtigste, om end ikke altid ædleste

Roller. Begavet med en lys Forstand, og en medfødt Evne til let og graciøst at finde sig i ethvert Forhold, bøje sig i enhver Form, og udrustet med militære og diplomatiske Kundskaber, havde han været fuldkommen skikket til at yde sit Fædreland de vigtigste Tjenester og indvirke fordelagtig paa Nordens Stilling til de andre Magter, hvis han nemlig altid havde handlet i Overensstemmelse med Frederik den Fjerdes Planer. Men, hildet i det sachsiske Kabinets Rænker og blændet af Czar Peters gyldne Løfter, svarede hans Vilje ej altid til Evnen; derfra hidrørte det Særsyn, at næsten enhver af ham med Klogt indledet politisk Underhandling, ethvert med forud indhentet Lokalkundskab og med Kjækhed begyndt Krigstog strandede eller frivillig opgaves paa Halvvejen, hvorved Nordens Kraft forødtes, uden Fordel for nogen af Parterne. At han ikke destomindre som kommanderende General eller rettere som Vice-Konge i Norge efterlod sig et berømmeligt Navn, er blot et Tegn paa, hvad han kunde have udrettet, hvis han havde været en sand Fædrelandsven; at han, uagtet sit stundom tvetydige Forhold, opnaaede og længe beholdt en saa vigtig Post, skyldte han sin Svoger, Carl Ahlefeldt Fjerde Frederiks Ven; et nyt Bevis paa Følgerne af, at Aristokratiet danner en uigjennemtrængelig Vognborg om Tronen — som dengang var Tilfældet.

Tidlig en Søndag Morgen bankede en i militær Sømandsdragt klædt Yngling paa General Løvendahls Dør i Kristiania. Det halvt afviskede Støv paa hans Sko viste strax, at Sømanden dennegang kom fra en Fart over Land, medens hans solbrændte Ansigt tydede paa, at han endnu for kort siden havde været udsat for Vind og Vejr paa hint ustadige Element, der, i Forbigaaende sagt, synes at have bibragt ham noget af dets

Bevægelighed; thi det Par Minutter, det varede inden den massive Dør drejede sig paa de smurte Hængsler, forekom ham altfor lange, og Utaalmodigheden drev ham frem og tilbage, hvilket Ophold han imidlertid benyttede til at gjøre Opdagelser i det Farvand, han nu var i Begreb med at styre ind i. Som en Kaper, der har faaet en god Prise i Sigte, hvis Flag dog gjør ham tvivlraadig, stirrede han op til et Vindue i den øvre Etage; ved første Øjekast vilde man maaske have ment, at det var de halvt afblomstrede Rosentræer for Ruden, der i en saadan Grad tiltrak sig hans Opmærksomhed; men ved nøjere Jagttagelse havde man dog vel indset, at den fine, friske Rose, der i Form af et yndigt, jomfrueligt Hoved, bedækket eller rettere smykket med en zirlig Kniplings-Natkappe, var mere skikket til at vække en Ynglings Opmærksomhed. Den unge Sømand rev Hatten af Hovedet, idet Jomfruen deroppe tilfældigvis saa ud og rødmende foer tilbage fra Vinduet. „En smuk Gallionsfigur og et godt Varsel" — sagde han halv højt til sig selv, og da der intet mere var at se deroppe og han følgelig lod Blikket fare ned igjen, bemærkede han først den pyntelige Tjener, der allerede havde aabnet Døren og som forundret betragtede Søkadetten, da han troede, at dennes ærbødige Hilsen gjaldt ham. Men Sømanden satte rolig Hatten paa og spurgte i sin sædvanlige, barske Tone: „Maatte General Løvendahl kanske være ombord?" Denne Talemaade og Tonen, hvori den fremførtes, bragte Tjeneren ud af sin Vildfarelse med Hensyn til den ærbødige Hilsen og lidt mut svarede han: „Jeg tvivler om at Hans Excellence er opstaaet." — „Kan jo se ad" — brummede Sømanden og trængte Tjeneren tilbage, for at komme indenfor — „naa, hvad gaber han paa! vil nok vente her, hvis Gene-

ralen endnu ikke har forladt Kojen; men er han klar til at modtage Besøg, skal han melde mig." Ganske forbløffet over Ynglingens Dristighed, spurgte Tjeneren: „Og hvem skal jeg da melde?" — „Seer vel nok, hvad jeg er for En; kan ellers melde en kongelig dansk Søkadet." — Nølende begav den raadvilde Tjener sig paa Vejen, men drejede sig et Par Gange om paa Trappen, som for ret at bide Mærke i den Fremmede. Denne Sidste morede sig imidlertid med at betragte Vægmalerierne i Gangen og var just i Færd med at kritisere et slet malet Orlogsskibs Takkelage, da Tjeneren kom farende ned igjen og med et forlegent Smil bad ham gaa ovenpaa, hvor Hans Excellence befandt sig i sit Arbejdsværelse.

Bag det med Land- og Søkort, militære og andre Indberetninger oppakkede Skrivebord, midt i en temmelig stor, efter Datidens Smag elegant dekoreret Sal, sad General Løvendahl, en anselig Mand med en fornem Næse og et ædelt Fysiognomie, der dog vanzires noget af hint evige Smil, der som en let Maske gjærne bæres af Hofmanden, og hvorunder Sjælens og Ordenes sande Mening godt lade sig skjule. Lidt forundret betragtede han den unge Søgut, der med en utvungen Hilsen og fri Holdning traadte hen for Bordet. „Hvad er Eders Navn, unge Mand! hvad ønsker I?" — spurgte han. „Peter Vessel, Hr. General!" — svarede Kadetten — „og ønskede nok at have et væbnet Fartøj at føre, for dermed at jage de svenske Krydsere bort fra Norges Kyster." — „Ej, ej," — henkastede Generalen — „ja kunde I saa hurtig og let udføre et sligt Hverv, skulde I ikke to Gange bede om Kommando." — „Er Sagen af den Vigtighed, var det dog et Forsøg værd" — bemærkede Ynglingen naivt. Generalen, som maaske fandt, at Kra-

baten var noget vel driftig, spurgte nu i en strængere Tone, skjønt Smilet ikke forlod hans Aasyn: „Hvi henvender I Eder ikke til Eders rette Foresatte under Admiralitetet?“ — „Oprigtig talt, Hr. General!“ gjenmælede Kadetten og stirrede hen for sig — „Var mig vel lang, den Vej; har hverken Patroner eller forstaar mig paa at slingre for de høje Herrer. Tænkte at faa en Hatfuld Vind fra en anden Kant, for at kunne tage Luven fra mine højbaarne Kammerater; maa ellers, som saa mange andre brave Gutter, mindske Sejl og gaa i deres Kjølvand, indtil jeg bliver for gammel og afslidt til paa egen Haand at lade staa til. Har kostet mig Møje nok og har udstaaet mangen haard Prøve, før det lykkedes mig fra Skibshund at arbejde mig op til kongelig Kadet.“

I hin Tidsalder havde et saadant Sprog en usædvanlig Klang i en Magthavers Øren, og den unge Sømand begyndte at interessere Generalen, som godt forstod at vælge sine Folk. Med forstilt Ligegyldighed spurgte han: „Og hvad Fordring har I da paa at gaa en usædvanlig Vej og springe Eders Kammerater forbi?“ — Vessel saa kjækt i Vejret paa den mægtige Mand og svarede uden Betænkning: „Ingen anden Fordring, Hr. General! end den, enhver brav Gut har, at forlange Lejlighed til at vise hvad han kan. Føler for min Person Lyst til gjennem Storm og Kugler at entre Fjendens Skibe og bringe min Konge og mit Fædreland Ære og Bytte.“ — „Dertil kan I jo ogsaa faa Lejlighed i den Stilling, hvori I nu er“ — bemærkede Generalen — „vær kun rolig, I kommer ikke til at ligge paa den lade Side; Kongen har Brug for enhver brav Sømand.“ — Vessel betænkte sig et Øjeblik og udbrød derpaa med en rask Bevægelse: „Med Forlov, Hr. General! at tone mit

rette Flag; gider ikke gjøre falske Signaler. Kunne være ret brave Folk, disse fornemme Herrer paa Flaaden; men er dog ikke altid deres Sag at lade sig skyde isænk for Ærens Skyld; have arvet nok af den fra deres højadelige Forfædre, og give de blot Stunder, kommer Forfremmelsen af sig selv. Er derimod en hel anden Ting med en fattig, nadelig Gut som jeg; skal først tilkæmpe mig et Navn, og vil Hr. Generalen kun give mig Lejlighed, haaber jeg med Guds Hjælp nok at komme efter det." — „I synes vis i Eders Sag" — sagde Generalen nølende og saa paa et Landkort, der laa udbredt foran ham — „jeg skal se at skaffe Eder en Plads ombord paa en af Stationens Fregatter." — „Skyldigst Tak, Hr. General!" — vedblev Vessel — „men vil endelig tale rent ud af Posen, saasom I synes at ynde et frimodigt Sprog og altsaa er af mine Folk. — Maa nemlig kunne handle paa egen Haand, om der skal blive noget af mig; duer ikke til at lystre Per og Povel. Maa selv kommandere, om jeg ellers skal udføre noget, der er værd at snakke om — —." — „Holdt, unge Mand!" — faldt Generalen ham i Ordet med pludseligt Alvor — „har I ikke lært at adlyde, saa lærer I heller aldrig at befale." — „Beder om Forladelse, Hr. General" — greb Søkadetten atter Ordet — „var ikke heller saaledes ment. Har i fem Aar tjent paa Hans Majestæts Skibe, og ingen af mine Foresatte klagede nogensinde over Ulydighed fra min Side. Kunde aldrig falde mig ind at vige en Haarsbred fra den Ordre, min Konge, min Admiral eller min Eskadrechef maatte give mig. Ønsker kun at være Herre og selv at befale paa den Planke, hvormed jeg vil gjennempløje de vildeste Bølger, lægge den stolteste Fjende paa Siden og bespejde de farligste Punkter. Beder Hr. Generalen at for-

søge det" — tilføjede han i en næsten bønlig Tone, skjønt ædel Stolthed endnu stod præget paa hans Pande — „er fornøjet med den ringeste Skude, I maatte give mig at føre; skal saa ikke vare ret længe, før mit Fødelands Fjender skulle faa noget at fortælle om mig."

Med et gjennemtrængende Blik betragtede Generalen den underlige, unge Mand, hvis djærve og frimodige Væsen havde noget Indtagende, og som halvt ved sig selv sagde han: „Man kunde rigtignok forsøge det; men det er farligt at betro det danske Flags Ære til et saa ungt Menneske" —

„Gjør ej stort til Sagen, Alderen, Hr. General!" — indvendte Vessel bristig, da han godt mærkede, at Vinden begyndte at blive føjelig — „jo yngre Chefen, desto fyrigere hans Mod og desto kraftigere kan han selv tage Haand i med, og" — lagde han til med den indre Overbevisnings Varme — „hvordan det end maatte gaa, skal aldrig blive strøget under min Kommando, dette stolte danske Flag; skal heller søge Hvidtfeldt og som han gaa til Vejrs med Dannebroge." Dette saa let henkastede Løfte, som Helten dog aldrig sveg, syntes at gjøre Indtryk paa Generalen og hæve hans Tvivl. Medens Smilet vendte tilbage paa hans Aasyn, rystede han sig og gik et Par Skridt henimod Vinduet, hvorfra man kunde overse en Del af Fjorden og de for Anker liggende Skibe. „Seer I" — sagde han og pegede ud — „det lille smukke Fartøj, der ligger fortøjet histnede; det er en ny Snav, kaldet „Ormen", med fire Metalstykker og tyve Mand. Det er klart til Affart og venter kun paa en Chef. Jeg vil betro Eder dets Kommando, for at I ikke længer skal klage over, at man nægter Eder Lejlighed til Daad." „En prægtig lille Skude" — raabte Kadetten med glæde-

tindrende Øine — „tyve Mand og fire Metalstykker; hurra! en stolt Begyndelse. Takker, Hr. General!“ — „Lad det være godt,“ afbrød Generalen den begejstrede Ynglingen, „vis mig Eders Taknemlighed i Gjerningen. Netop i dette Øjeblik er det mig af Vigtighed at erfare noget om Fjendens Bevægelser ved Vigsiden; med et lille Fartøj lader dette sig letteſt og meſt ubemærket udføre. Men glem ikke, at Chefen maa være forsigtig og aarvaagen, for at undgaa en overlegen Fjende, og at han, naar det kniber, maa være kjæk indtil Dumdristighed, for blot at slaa sig igjennem.“ — „For Djævlen!“ udbrød den unge Sømand og glemte i sin overvættes Glæde, for hvem han stod. „Hr. Generalen taler jo som ud af min egen Sjæl. Tilhører fra nu af Eder med Liv og Sjæl; Hr. Generalen skal ej have gjort vel mod en Utaknemlig. Skal liste mig frem listig og sagte som en Slange; men skal slaa til som hellig Olaf paa „Ormen hin lange“, naar Kampen ej kan undgaas. Venter ellers med Længsel min Instrux for da at lette Anker,“ tilføjede han med en pludselig Overgang i Stemmen, idet han derhos antog en Holdning, der passede til hans nye Stilling som Skibschef. Med et virkeligt Smil sagde Generalen: „I kan hente den til Middag; saa venter jeg, at I inden Aften er under Sejl.“ — „Er klar til hvad Time det skal være“ bemærkede Vessel med en ærbødig Afskedshilsen; men besindende sig, tilføjede han: „Med Forlov, Hr. General! endnu Et; gad nok vide, til hvem jeg har at gjøre Melding om, hvad der maatte forefalde?“ — „Til mig,“ svarede General Løvendahl efter et Øjebliks Betænkning, „I staar indtil videre umiddelbart under min Kommando. Og nu, Gud være med Eder, unge Mand! vær kjæk og forsigtig.“ Greben af en, ham selv uforklarlig Bevægelse,

som om han anede, hvilken mægtig Aand han i dette Øjeblik skjænkede de første Vinger, vendte Generalen sig bort, medens Ynglingen, stum af Glæde og ligesom beruset af dristige Forhaabninger, tumlede ud af Døren og i Forbifarten rev den lurende Tjener overende.

Ved Udarbejdelsen af nærværende historiske Maleri indtræffer det besynderlige, for en Forfatter sjældne Tilfælde, at Stoffet er for righoldigt. Skulde vi Skridt for Skridt følge vor Helt, indtil de mindste Omstændigheder fortælle alle hans Idrætter, da vilde Bogen voxe til en Foliant; thi et Aar af hans korte Heltetiv vilde være nok til at gjøre en tapper Sokrigers hele Levnetsbeskrivelse underholdende og rig paa udstandne Farer. Vi ville derfor i det Følgende indskrænke os til de mest fremragende Punkter, og idet vi undlade at opregne de utallige Priser, han gjorde, de utallige Besøg, han aflagde paa Sverrigs Kyster, hvorved hans Navn og Bedrifter som Folkeæventyr forplantedes fra Slægt til Slægt, kun holde os til de af hans Tog, der havde særlig Indflydelse paa Krigens Gang og følgelig paa de kæmpende Parters Stilling.

Da Vessel betraadte sit Fartøjs Dæk, modtog det tildels af prøvede Sømænd bestaaende Mandskab ham med en slet dulgt Forundring over hans Ungdom og spaaede sig ej synderligt Held eller mange Prisepenge under saadan en Grønskollings Kommando. Dog, da han med sin Stentorstemme uddelte korte, men fyndige Ordrer, med sit skarpe Blik opdagede den mindste Fejl eller Skjødesløshed under disses Udførelse, ytrede en og Anden, at deres unge Chef nok var en gammel Ulk; da han kun sjældent søgte Køjen, kun for at skjænke Legemet den allernødvendigste Hvile, Nat og Dag var paa Dækket og selv tog Haand med i Alt, med et let og muntert

Sind, gjorde Mandskabet Selskab i Storm og Slud og syntes muntrest naar Braadsøer skyllede ind over Skuden og det knagede i hver en Planke, blev Mandskabet enigt om, at det var bedre at staa under en saa ung og lystig Chef end at hundses af en erfaren og knarvoren Befalingsmand; da han ved det første Sammenstød med en fjendtligt Krydser roligt og bestemt traf Anstalter til Kamp og midt under denne, trods de ældre Sømænds ærbødige Forestillinger, med Sablen i Haanden kommanderede til Entring og selv var den første paa Fjendens Skib, der ogsaa i en Haandevending toges, erklærede Styrmanden, at denne Hvalp engang vilde blive en frygtelig Bulbider; da han efter det blodige Arbejde delte sit eget Mundforraad og sit Flaskefoders Indhold med de udmattede Sømænd, med hjærtelig Deltagelse og kraftig Omhu sørgede for de Kvæstede, ja skjænkede dem Hælvten af sin Andel i Byttet, lovede Mandskabet enstemmig at følge ham til Havets Bund.

Den 11te Oktober 1710 herskede der Lystighed og Gammen i Kristiania; det var Kongens Fødselsdag, som Løvendahl med ødsel Pragt gjorde til en almindelig Festdag, hvorved den snilde Hofmand agtede at slaa tvende Fluer med et Smæk, som man siger, idet han smigrede Hoffets Forfængelighed og bragte Folket til, i det mindste for Øjeblikket at glemme Krigens Byrder og Ulykker. De ny uniformerede Krigsfolk droge med klingende Spil gjennem Gaderne, fulgte af en larmende Menneskemasse — omtrent som i vore Dage; fra den hele Omegn strømmede Landfolket i brogede Nationaldragter ind i Byen; Skibene ved Bryggerne flagede, medens de pyntede Sømænd vare i Land og jublende blandede dem mellem Borgere og Bønder, for at deltage i de Gilder, den gavmilde Stat-

holder havde ladet anrette paa flere Steder; fra alle Værtshuse tonede lystig Musik og Sang, og allerede tidlig paa Eftermiddagen hørte man paa den voxende Støj og den af og til udbrydende Jubel, at Sømænd og Bønderpiger, Bønder og Borgerdøttre svang sig i det høje Nordens karakteristiske Danse. Mod Aften tiltog om muligt det støjende Liv og fik en forhøjet Glans, da Borgerne satte Lys i deres Vinduer, og de talrige Skarer, som Bacchanter og Bacchantinder, bølgede frem og tilbage for de offentlige Bygninger, hvor der var anbragt Transparenter. Illuminationen var vel ikke saa glimrende som de, vi nuomstunder se; ikke destomindre beundrede man de i forskjellige Farver glødende kongelige Navnetræk, Løverne og de mythologiske Figurer, der bare Scepter og Krone, og Vildmændene, der bare det gamle, danske Vaaben. Løvendahl opnaaede i det mindste den ene Del af sin Hensigt; i sin Glædesrus glemte Folket virkelig alle den skæbnesvangre Tids Trængsler og hengav sig til Øjeblikkets Begejstring, en Begejstring, der hos Menigmand var ukunstlet: thi foruden den gamle, nordiske Troskab, der med stærke Baand fra Arilds Tid bandt Norske og Danske til en og samme Kongestamme og lod dem smelte til en Nation, var Frederik den Fjerde elsket af Nordmændene, da han, saavidt Omstændighederne tillode det, med patriarkalsk Omhu sørgede for deres Fornødenheder og troligt sendte Halvdelen af det kornrige Danmarks gyldne Afgrøde op til Norges nøgne Klipper: desuden havde det paa Rejsen voxende Rygte fortalt saa meget om Kongens rastløse Arbejdsomhed og dristige Sprog overfor de andre Magter, hvoraf man slutter sig til et nyt Livs Opvaagnen i den, under hans højsalige Forgænger næsten indslumrede Statsmaskine. Hertil kom endnu Krigen med den fælles

Naboskende, hvilken sidste Omstændighed ene havde været skikket til at bringe alle private Stridigheder i Glemmebogen, for med fornyet Kraft at rejse sig mod Karl den Tolvtes Overmod.

General Løvendahls anselige Hus lignede et Feslot, hvor de sværmende Dødelige tumlede ud og ind; fra Brostenene indtil Tagskjægget var det smykket med Grankviste og kostbare Tæpper; Musikkens Toner trængte ud gjennem de halvt aabnede Vinduer og Døre. I den nederste Etage var et gigantisk Taffel anrettet, der stod aabent for Hvermand, medens det finere Selskab beværtedes ovenpaa, hvor saavel mandlige som kvindelige Afordnede fra Bondestanden havde faaet Plads; men af de superfine, med ægte Metaller og Stene smykkede Nationaldragter vilde en og anden Skeptiker slutte, at Deputationerne neppe vare ægte, at fornemme Herrer og Damer stak i de morsomme Maskeradedragter. Imidlertid glædede Almuen sig over den Ære, der vederfores den hæderlige Bondestand, skjøndt man forgjæves spurgte hinanden, fra hvilken Bygd eller Dal de Afordnede egentlig vare; hvergang et saadant Spørgsmaal opkastedes, glemtes det atter over en ny udbragt Skaal; Trompeternes fornemme Klang i Forening med de gode Drikkevarer hævede omsider al Tvivl.

I det forhen omtalte Arbejdsværelse ud til Fjorden havde den Løvendahlske Familie og de Personer, der hørte til dens nøjere Omgang, trukket sig tilbage efter Bordet. Nedenfra og fra Sideværelserne trængte Larmen, som fra en uhyre Bikube, til deres Øren, kun afbrudt af den paany begyndende Musik eller af en skingrende Fanfare. Generalen, som var træt af at gjøre honneurs for de Hundreder af Gjæster, der i Dag havde besøgt hans Hus, sad i en stor forgyldt Lænestol ligefor Vinduet og saa

med Opmærksomhed ud over Fjorden, medens de øvrige Medlemmer af Selskabet i lignende magelige Stillinger lod Blikket tage samme Retning, da det unægtelig var en dejlig Udsigt og da Samtalen begyndte at gaa i Staa, vel ikke af Mangel paa Stof i hin paa Begivenheder saa rige Tidsalder, men snarere efter en stiltiende Overenskomst, for at lade hinanden Stunder til, efter den støjende Dag at give Tankerne Audiens og samle Kræfter til Ballet, der skulde ende Festen.

„I er saa tankefuld, Lady Sally!" begyndte endelig Generalinden, en anselig Matrone, som paa en betydelig Forhed nær, med Anstand bar sine halvhundrede Aar, henvendt til sin Naboerske, et fint, kvindeligt Væsen, der lig en blegrød, nys udfolden Rosenknop sad ved Siden af den mægtige Tulipan. „Nu drømmer Lady Sally sig bestemt tilbage til sit Fædreneslot paa den stolte engelske Kyst, hvor hun kan betragte det store Hav med de utallige Sejlere", bemærkede Generalens Datter, den rødmussede, livsglade Bertha.

Den saaledes tiltalte Dame var en Broderdatter af Lord Carteret, denne bekjendte engelske Diplomat, der som Fredsmægler spillede en saa betydelig Rolle i Tiaarskrigen. Da hun tidlig havde mistet sine Forældre og tilligemed sin kolossale Formue var kommen under Onkelens Værgemaal, foretrak hun at ledsage sin eneste Slægtning og Beskytter paa dennes Rejser mellem de krigsførende Nationer, for det kjedsommelige Eneboerliv paa et gammelt, vidtløftigt Slot. Hyppige Sammentræf, dels ved tyske, dels ved det danske Hof, havde knyttet et venskabeligt Forhold mellem den ædle Lord og den Løvendahlske Familie, og da politiske Hverv kaldte Farbroderen over Hals og Hoved til Tyskland, besluttede Broderdatteren

at benytte sig et Par Maaneder af den nordiske Gjæstfrihed; Folkets djærve Karakter, det klippefulde Land, det bølgende Hav og den nationale Krig havde desuden noget Tillokkende for hendes skjønne Sjæl og rige Indbildningskraft. — Da Generalinden tiltalte hende, syntes hun virkelig at forstyrres i sine kjære Drømme; Vemoden, der lig en Sommersky svævede over den høje, hvide Pande, hvor Ungdom og Uskyld tronede, gjorde Plads for et oplivende Smil; idet hun vendte de store, tindrende Øjne mod Gjæsteveninderne, svarede hun med en Stemme, hvis liflige Klang forhøjedes af den fremmede Akcent og den naive Omsætning af Ordene i det, tildels af Grammatiken lærte Sprog: „Ak nej! jeg kun betragtede det dejlig danske Flag; de Sømænd vist være tapre derunder." — „Ja, det kan I tro, Lady Sally!" sagde Frøken Bertha og greb Veninden Haand, „hørte I ikke, hvad de ved Bordet fortalte om Kommandør Huitfeldt, som i Kjøgebugt sprang i Luften med Flag og Skib, for at de ikke skulde falde i Svenskens Hænder? Men han er ikke den eneste; vi have mange danske og norske Helte at opvise." — „Jeg veed," afbrød den engelske Pige, „jeg godt kjender den skandinaviske Historie; men der er ogsaa stedse været Krig mellem Danske og Svenske, det Lejlighed giver at blive Helte." — „Paa Ære!" udbrød en ikke ganske ung Søofficer, hvis lidenskabelige Blik ofte og hemmelig hvilte paa den skjønne Englænderinde, „Lady Carteret taler Dansk som en Indfødt; det er en stor Ære for os Skandinaver, at en saa skjøn Mund vil værdiges at udtale saa uskjønne Ord." — „I smigrer, Sir Kommandør!" svarede Lady Sally, og hin Sommersky drog atter over hendes Pande, „jeg ikke taler godt, men jeg meget godt forstaar." — „Og det synes mig, at I, Hr. Kommandør

i den senere Tid slet ikke taler som en Dansk, men river ned paa Alt her hjemme, som om I var en Svensker," tilføjede den naive Bertha i en Tone, der skulde klinge spøgefuld, skjønt Blodet steg op i hendes Tindinger. — „Kommandør Vilster er nu altid den galante Kavaleer," lagde Generalinden sig derimellem, „naar han konverserer Damer, taale hans Ord ikke at vejes." — „En dejlig Kompliment til Damernes Forstand," lo Bertha, medens Kommandøren næsten blegnede og med et sky Blik betragtede den norske Pige. Men fattende sig hurtigt, greb han atter Ordet: „I er ogsaa altfor patriotisk sindet, Frøken Bertha! I finder kun det danske Sprog smukt og glemmer, at det Svenske er Nordens Italiensk; I fremhæver kun de danske og norske Helte, og glemmer, at Sverrig har nok saa værdifulde Navne at opvise. Fordi Svenskerne for Øjeblikket ere vore Fjender, maa vi ikke overse deres Fortrin — —."

„Ved hellig Olaf og alle Eders andre Helte! der kommer han," udbrød pludselig Generalen oprømt. „Hvem mener Du, Fader?" — spurgte Bertha og fløj op fra Stolen. „Vi have vist ved vor højrøstede Disput vækket min Hr. Gemal af et Middagsblund," smilte Generalinden. „Paa Ære! Eders Excellence gjør mig ganske nysgjerrig," sagde Kommandøren med en ærbødig Bevægelse mod den norske Statholder, som med et triumferende Blik vexelvis betragtede dem Alle. — „Husker I ikke, at jeg for en fjorten Dages Tid siden fortalte Eder om en Søkadet, hvem jeg paa hans kjække, ærlige Ansigt betroede Kommandoen over et armeret Fartøj?" vedblev Generalen, „I, Hr. Kommandør! fandt, at min Tillid var lidt vel overilet, medens Damerne toge Parti for mig og Gutten." — „Aha! nu erindrer jeg," henkastede Komman-

døren noget forlegen, „jeg tillod mig den Bemærkning, at Personen var for ung og ubekjendt, og at det var et godt lille Fartøj.“ — „Der han kommer vist hjem igjen,“ aandede Lady Sally, idet hun i en forover bøjet Stilling anstrængte Blikket. „Rigtig, der kommer han,“ bekræftede Generalen, „og tager jeg ikke fejl, bringer han et Par Foræringer med til Hans Majestæts Fødselsdag.“

Alles Blik ilte nu ud over Fjorden, hvor Snaven „Ormen“ pilte gjennem Bølgerne ind mod Byen, ledsaget af fire andre Fartøjer, paa hvilke det danske Flag vajede højt over det svenske; Sejlene sank ned, den mindskede Fart og svang sig snart efter rundt for Ankeret. Medens man endnu underholdt sig om det heldige Tilfælde, at det nye Fartøj netop paa denne festlige Dag vendte tilbage fra sin Vand- og Ildvaab med godt Bytte, ved hvilken Lejlighed Damerne især bleve veltalende, meldte Tjeneren, at Kadet Vessel forlangte at tale med hans Excellence.

„Ej, ej, er han allerede der,“ sagde Generalen og saa sig betænkelig omkring, „det træffer sig slemt nok, at jeg i Dag ikke har et Værelse tilovers, hvor jeg kan afgjøre alvorlige Forretninger. Sig ham fra mig, at det gjærne kan vente med Rapporten til i Morgen, men at jeg venter at se ham paa Ballet i Aften. Ikke sandt, mine Damer!“ lagde han smilende til, idet han nikkede til Lady Sally og sin Datter. „Ja, det kommer da an paa, om han er en ligesaa god Danser som Sømand,“ lo Bertha; men Ladyen smilte stille hen for sig og saa endnu bestandig ud over Fjorden. — „Naa, hvad venter Du efter!“ raabte Generalen til Tjeneren, som i en ærbødig Afstand var bleven inde i Værelset, „bring ham den Besked, jeg har sagt Dig.“ — „Eders Excellence maa tilgive,“ stammede

den tjenstfærdige Aand med fortvivlede Miner, „den Hr. Kadet er slet ikke af de Folk, der lade sig afvise. Jeg sagde ham strax, at Eders Excellence ikke kunde tale med ham i Dag; men han paastod, at Kongens Tjeneste gik for al anden, og han puffede mig Trin for Trin herop; nu staar han allerede her udenfor Døren." Denne Beretning, saavelsom Tjenerens øjensynlige Angst for med den givne Besked at komme ud til den lille Kadet, som man i Familien kaldte ham, gottede Damerne meget; thi Kjækhed og Bestemthed ere jo i Kvindens grantseende Øjne de bedste Anbefalinger for en Yngling, medens den ellers saa højt priste Beskedenhed lettelig bringer hende til at trække paa Skulderen. Paa Kommandøren gjorde dette lille Optrin derimod en ganske anden Virkning. „Er Knægten forrykt!" raabte han og gjorde en Bevægelse som om han vilde ud for at jage ham bort. „Min Gud! hvorfor vred," udbrød Lady Sally halv forskrækket, og med et bønligt Blik til Generalen, som i Grunden morede sig over det Hele, vedblev hun: „I ikke bryde Eder om os, Sir General! lad ham komme." „Jeg takker Eder, Hr. Kommandør!" sagde nu Norges Statholder med et højt Smil til Søofficeren, „Eders Mellemkomst vilde ikke nytte stort her. Jeg kjender allerede Krabaten af det Par Samtaler, jeg har havt med ham; han lader sig ikke forknytte. Desuden har han i Grunden Ret, at Kongens Tjeneste gaaer for al anden, og da vor smukke Gjæst ej har Noget derimod, vil jeg i Eders Nærværelse modtage hans foreløbige Melding." — Paa et givet Vink aabnede Tjeneren Døren og veg med et mekanisk Buk tilbage for den unge Søgut, som traadte rask ind og hilste Selskabet med utvungen Anstand.

„Er da lykkelig kommen igjen, Hr. General!" begyndte

han, og Blodet skød op i hans Kinder; thi et Sideblik paa Lady Sally lod ham gjenkjende det skjønne Hoved, han hin Morgen havde iagttaget bag Ruden, „har, Gudske Lov! efter Onske udført Eders Ærinde og for Tydelighedens Skyld optegnet det vigtigste i denne min Rapport." — „Det var jo saare fornuftigt, min Gut!" ytrede Generalen og modtog Brevskaberne, veltilfreds med den unge Chefs Forsigtighed; af flere Grunde vilde det have være ham ubehageligt at lade Kommandøren høre paa en mundtlig Rapport, „men den anden Del af Eders Instruktion har I neppe holdt Eder synderlig efterrettelig kan jeg se af den lille Transportflaade, I har gjort Fjenden den Villighed at tage paa Slæbetoug." — Et spejdende Blik paa Generalen overbeviste Kadetten om, at Dagens Højtidelighed havde sat denne mægtige Mand i et naadigt Lune og saaledes for Øjeblikket nedbrudt Skranken imellem den Øverst- og den Nederstkommanderende i denne Del af det danske Rige. Gaaende over i sin Foresattes spøgende Tone, svarede derfor Vessel med et Buk: „Beder om Forladelse, Eders Excellence! har saa samvittighedsfuldt efterlevet Instruxen, saa jeg, da alle mine Forsikringer om Hastværk ikke kunde bevæge de gode Venner ved Vigsiden til at slippe mig af deres Arme, tog hele Selskabet med." — „Synderlig varm har den Affære da neppe været," mælede Kommandøren, som i Stilhed ærgrede sig over den ubetydelige Persons fripostige Sprog og Mangel paa Opmærksomhed mod en høj Søofficer, „det er jo lutter Pæreskuder, I har bragt med." — „Kan ikke heller sige," svarede Vessel med sagtmodig Stemme, skjønt et funklende Blik flygtig skød frem under de mørke Bryn, „var kun en Hukkert paa otte Stykker jeg lagde paa Siden og entrede." „Ej, ej, hvorledes!" raabte Generalen og saa

ganske alvorlig ud af Vinduet til Skibene, „Ormen“ fører jo kun fire Stykker; har I ikke uden den yderste Nødvendighed bundet an med en Overmand, kommer I endnu til at staa til Ansvar for denne Herre; det er Kommandør Vilster, som fører Befalingen over hans Majestæts Sømagt i Nordsøen.“ Vesfel bukkede med pligtskyldig Opmærksomhed for den høje Søofficer, som besvarede hans Høflighed med et kort Nik. „Haaber, at min Rapport indeholder min Retfærdiggjørelse,“ sagde han med alvorlig Holdning; men vendende sig derpaa atter til Generalen og gaaende over i sin forrige Tone, tilføjede han: „Beder lægge Mærke til, at Instruxen lød paa, i Tilfælde jeg ikke kunde undgaa Kamp, da at slaa til som en Fortvivlet, for at slippe igjennem; desuden var Mandskabet villig nok, for engang igjen gjennem Ilden at hente nogle Prisepenge; skal være længe siden, man har givet dem Lejlighed dertil.“ Kommandøren bed sig i Læberne og Generalen tog hurtig Ordet: „Nu, i saa Fald vil Kommandør Vilster sikkert ikke forglemme Eders Navn i sin næste Indberetning til Hans Majestæt.“ „Efter den mundtlige Beretning at dømme, tror jeg nok at kunne meddele dette unge Menneske Vidnesbyrd om Forvovenhed; men hvorvidt jeg kan anbefale ham som dygtig og værdig til Forfremmelse, vil endnu være afhængigt af de nærmere Omstændigheder,“ svarede Kommandøren tørt paa den indirekte til ham stillede Opfordring.

Af en ganske anden Grund end for nogle Minutter tilbage, steg Blodet atter op i den unge Sømands Kinder, og han var paa Nippet til at give en ubesindig Stolthed Tøjlen, da Generalen, hvis skarpe Blik opdagede det, standsede Udbruddet og gav Samtalen en anden Retning. „Lad det for i Dag være nok med Krigssagerne,“ sagde

han, „Dagens skjønne Fest har tilvejebragt en øjeblikkelig Stilstand, som vi ville benytte til lutter Lyst og Glæde. I er min Gjæst," tilføjede han, henvendt til Kadetten, og i Forbifarten hvilte hans Øje et Sekund paa Kommandøren, som for at minde denne om Gjæsters Frihed og Lighed, „da I paa en ærefuld Maade har bestaaet Ildprøven og til Hans Majestæts Fødselsfest hjembragt saa skjønnne Priser, maa vi jo betragte Eder som Dagens næste Helt. Jeg tillader derfor, at I udbeder Eder en Dans med en af disse Damer her, for i Aften at aabne Ballet." Denne, især i hine Tider udmærkede Ære, der saaledes tiltænktes den unge Mand, og som vore Læsere sikkert ville indrømme, kunde forklares af flere Grunde, blandt andre af Generalens Glæde over ej at have fejlet i sine Forventninger om Kadetten, bragte Kommandøren næsten ud af Fatning og gjorde Vessel maalløs, dog kun af glad Overraskelse. Damerne udlagde hans Tavshed og stirrende Blik paa forskjellig Maade, Generalinden, som ikke tvivlede om, at hendes Bertha vilde komme til at aabne Ballet, frygtede allerede for, at den raske Gut paa Søen skulde være en jammerlig Kavaler i Balsalen, og spurgte med en virkelig deltagende Mine, om den unge Herre maaske ikke havde lagt sig synderligt efter Dans, over hvilket Spørgsmaal Generalen lo og mente, at alle danske Søkadetter vare fødte Dansere. De tvende unge Damer vare overbeviste om, at Vessel tav, fordi han ikke kunde blive enig med sig selv om Valget; i det mindste var dette bestemt Berthas Tanke; rødmende slog hun Øjnene ned og skjulte Ansigtet med Viften, medens Lady Sally uden ringeste Tegn paa Forvirring betragtede den unge Helt — hun tænkte vel kun paa hans kjække Daad. Hans Tavshed varede imidlertid ikke saa længe,

som vi have været om at beskrive Optrinet. Med højt blussende Kinder, men ikke destomindre med en vis Frimodighed, henvendte han sig til Englænderinden. „Maatte I, min Frøken, kanske ville prøve den lille Lystsejlads med mig?" — Inden den unge Dame kunde faa Tid til at svare, bemærkede Generalinden, som blev lidt stødt over hans Valg: „Det er Lady Carteret, og dette er min Datter, Frøken Bertha —." Generalen tilkastede sin Hustru et dadlende Blik, Bertha nappede hende i Kjolen, og Kommandøren glædede sig i al Stilhed over den impertinente Knægts Misgreb til Lands; men Lady Sally svarede med en ubeskrivelig Venlighed: „Jeg Eder takker, unge Sir! for Opmærksomheden; men I bede Lady Bertha at aabne Lystsejladsen; den Ære meer tilkommer Sir Generalens Datter." Idet den kjække Sømands Blik i en saadan Nærhed mødte den unge Piges mørke, begejstrede Øje, blev han tilmode som om han maatte stryge Flaget for en Orlogsmands glatte Lag; alligevel fastholdt han den Tanke, at han for ingen Pris vilde opgive Farten med en saa herlig Sejler og skjøndt han var intet mindre end Hofmand, indgav ham dog en vis medfødt Takt, hvad han havde at gjøre. Med den zirligste Bøjning og den høfligste Stemme, han havde i sin Magt, sagde han: „Vilde sikkert være en Fornærmelse mod begge Damerne, om jeg forandrede Valget, og kunde hænde sig, at Frøken Løvendahl ikke bliver misundelig paa denne Dame, naar hun først ser mit daarlige Kjendskab til Balsalens stormfulde Farvand." „Vidste jeg ikke, at han slog sig igjennem," lo Generalen.

Den lykkelige Søkadet anbefalede sig, og satte sig i Bevægelse, for atter at deltage i Dagens larmende Fest. Med en usædvanlig Fortrolighed nærmede Norges Stat-

holder sig den surmulende Kommandør og sagde i en spøgende Tone, som for at bringe ham i bedre Lune: „Nu, min Hr. Kommandør! I synes i Dag ikke fornøjet med mig; I frygter nok for, at jeg skal vække Insubordination paa Flaaden." — „Eders Excellence behager at spøge," svarede Kommandøren med en dyb Bøjning, „saar jeg den stivnakkede Krabat engang ombord paa et af mine Skibe, skal han snart svede de stolte Tanker ud; vi have prægtige Midler mod Insubordination. Men selv her paa Landjorden og ved en saadan Lejlighed, maa jeg oprigtig tilstaa, synes han mig for grøn til at gjøres saameget Væsen af." Generalen paa hvem denne uvenlige Ytring gjorde et ubehageligt Indtryk, blev pludselig alvorlig og ligesom med et profetisk Blik ind i Tiden bemærkede han kort: „Maaske I har Ret; men maaske er han, før Krigen endes, ældre Helt end nogen af os."

I den rummelige Dansesal frembragte Skinnet fra de talrige Lampetter og Lysekroner en svag Efterligning af Dagens Lys. Fra det nogle Trin ophøjede Orkester bruste den lystige Musik ud blandt Gjæsterne, der leende og skjæmtende bølgede frem og tilbage eller samlede sig i højrøstede Grupper, eller betragtede de hist og her dansende Par, medens Nationalsange og tordnende Hurra løde fra de tilstødende Værelser, hvor Bachus havde holdt sit Indtog; Alt bar Præget af Lyst og Gammen lige indtil de dansende og jubilerende Figurer paa det kostbare, gammeldags Tapet. Dog, man tænke sig ikke et Nutidens Bal med skærende Gallopader og hoppende Hamburger-Skotsk, eller hvor Damerne i lange, alvorlige Rækker omkredse Salens Vægge som forgyldt af lutter Glæde, skjøndt den folie d'Espagne, den Menuet, den Kontredans, de just ikke udmærkede Musici foredroge, vilde klinge noget

absurd i en Nutidens Baldames Øre, medens de stive, vidt og bredt udstaaende Fiskebensskjørter vilde synes at vanzire Kvindens dejlige Former og de store puddrede Parykker at omskabe Herrerne til latterlige Karikaturer. Dette gaar imidlertid ind paa et Thema, der evigt vil blive varieret, men evigt uden Nytte; kunde man dog lige saa let byde Vejr og Vind at forblive i en vis Retning, som byde Moden at være stabil. Den hele Forsamling paa dette Nationalbal, saavelsom de enkelte Grupper, fik et endnu interessantere Anstrøg ved de norske Bønderpiger og Knøse, der saas hist og her og paa hvis glædetindrende Ansigter man ingenlunde opdagede Følelsen af Ringhed eller Tilsidesættelse; thi de fornemste Herrer og Damer kappedes om at give sig af med dem.

„Seer du Petrus derhenne," sagde en ung Sølojtnant i aldeles ny Uniform til en ligesaa ung Kammerat, „for en Ulykke! hvor er den Ulk kommen til en saadan Ære at aabne Ballet i Statholderens Hus — — og det himmelsk dejlige Pigebarn, han har kapret — —." — „Jeg vilde ikke tro mine egne Øjne, da jeg saa ham træde ind i Salen med hende," svarede den Tiltalte adspredt; thi hans Blik hvilte med et begejstret Udtryk paa en nydelig Bondepige, hvis fine, regelmæssigt skjønne Ansigt stak besynderligt af mod Dragten, „men jeg kjendte ham strax paa den Helvedes raske Holdning; han spankulerer jo saa stolt omkring, som om han havde Vagt paa Skansen." — „Fra hvilken Kant mon han da har faaet en saa heldig Vind," vedblev den Første, „han er jo endnu kun Kadet; den dejlige, fornemme Dame skulde dog vel aldrig have forgabet sig i ham." — „Hvad den engelske Ladys Dejlighed angaar," smilte den Anden, „saa er her nogle ringe norske Damer paa Ballet, der nok kunne gjøre hende Rangen

stridig." — Jeg maa hen og praje Kadetten; jeg tænker, han mindsker Sejl og glemmer de stolte Nykker, naar vore Axelbaand skinne ham i Øjnene." — „Farvel saalænge! jeg har en ganske anden Sejler i Sigte."

Den første Dans var til Ende; Vessel førte Lady Carteret gjennem Sværmen, der af Beundring og Ærbødighed gjorde Plads for den skjønne og fornemme Dame, medens lidt af Beundringen dog ogsaa gjaldt den lykkelige Søkadet, om hvis kjække og heldige Togt en nys ankommen Balgjæst just fortalte vidt og bredt. Men Vessel syntes at have glemt baade Svenskeu og Axelbaandene, Hav og Jord, og at fare om i en ganske ny Begejstrings-Himmel. — Det særegne i hans Stilling bragte ham dog ingenlunde ud af Ligevægten; det lod ham kun anstrænge alle sine Evner, for at aflægge den noget raa Sømand og tilegne sig den dannede Verdens højere aandige Sving, hvorved hans naturlige Vid kom ham til Hjælp, og det lod virkelig til at lykkes ham, i det mindste i Englænderindens Øine. Da de gjennem Trængslen havde naaet en ledig Plads i Nærheden af den Løvendahlske Familie, bukkede han for sin Dame, som takkede ham med en gracios Bøjning og sagde smilende: „I, Sir! var meget beskeden; den Lystsejlads gik jo godt." — „Takker, Lady Carteret!" svarede Ynglingen i samme Tone, „men, med Forlov! kommer af, at I var med; er bestemt min gode Stjerne, som vil bringe alle mine Foretagender Lykke, naar den skinner derover, trods Storm og Fjender." — „Nej, nej, Sir!" faldt hun ham i Ordet med en halv alvorlig Mine, „en god Sømand ikke smigre." — „Beder om Forladelse," bemærkede Vessel hel alvorlig og lagde Haanden paa Brystet, „var ærlig ment; forstaaer mig ikke paa saadan Slingren — For Djævlen! — — beder om For-

ladelse! men om I bliver vred eller ei, troer, I er min Stjerne. Husker nok da jeg med en fortvivlet Beslutning nærmede mig dette Hus, for at prøve min Lykke, hvor I skinte mig imøde fra Vinduet —" han standsede lidt forbløffet; thi Lady Sally slog rødmende Øjet ned ved Erindringen om Natkappen, og for første Gang forlegen vedblev han: „Formodentligt dumt sagt af mig; men Meningen er lige god." Her blev nu Samtalen afbrudt af nogle Herrer og Damer, der nærmede sig den mægtige engelske Lords Broderdatter, og forstemt skubbede Søgutten sig gjennem Mængden hen til den Sal, hvor Bacchus dyrkedes. En bekjendt Skikkelse fremstillede sig for ham, endnu en og nok en; kun Løjtnants-Uniformerne og de skinnende nye Axelbaand vare ham fremmede. „Se Petrus!" raabte den Ene og rakte ham et fyldt Glas, „faar man endelig fat paa Dig; Du har i Aften forbandet travlt ved vor Herres Port". „Sivers — Tønder og Du, Bude!" udbrød Vessel forundret, idet han gjenkjendte sine gamle Messekammerater, „for Djævlen! have jo faaet splinterny Takelage; oho! alle tre paa engang løbne af Stablen som Løjtnanter." — „Vi have trolig efterkommet Din Opfordring ved Afskeden paa Østindiefareren," lo Sivers, „vi vilde ikke tie og rødme, naar vi atter stødte sammen med Dig, Du gamle Ulk! „Men hvor har Du gjort af Axelbaandene," bemærkede Tønder spydig, da Vinen havde gjort ham krakilsk, „kunde den fornemme Skjønhed, Du aabnede Ballet med, da ikke skaffe Dig af med Kadettrøjen?" — „Drej af, Tønder! og lad ham styre sin Kurs i Fred," lo Sivers atter, men dog med Godmodighed; thi af Vessels pludseligt opblussede Kinder sluttede han, at deres ellers saa kjække Kammerat skammede sig over sin Kadettrøje, „seer Du ikke, at han rødmer

og tier." — „Tag Jer i Agt, I Storskrydere! at I ikke komme først til at stikke Piben ind," lagde den rolige Bude sig derimellem, „kjender jeg Petrus ret, saa rødmer han ikke af Skam over sig selv." Vessel, som rigtignok syntes et Øjeblik at have tabt Fatningen, dog ikke af den Grund, som hans vinbegejstrede Kammerater mente, men fordi Ladyen bragtes med i Spillet, tilkastede Bude et venligt Blik og tog derpaa med kraftig Stemme Ordet: „Gratulerer ret af Hjertet til Eders Avancement; have formodentlig alle Tre været med i en og samme Bataille. Gik I kanske til Bunds eller blot til Vejrs efter Titlen?" — „Snak om en Ting, Kadet! vi gik lige ud, brummede Tønder ærgerlig. „Efter et kort og lystigt Krydstog med Fregatten „Lossen" avancerede vi til Løjtnanter, da der er Mangel paa dygtige Officerer," tilføjede den latter-milde Sivers. Hvad Fartøjer kommanderer I da nu?" spurgte Vessel videre. „Vi ere jo Løjtnanter", vedblev Tønder i en endnu ærgerligere Tone, „kan han da hverken høre eller se —." — „Vi udgjøre tre af „Lossens" Kløer," tilføjede Sivers som før. Med gjenvunden Fatning modtog Vessel endelig Glasset, som Tønder med stigende Utaalmodighed endnu bestandig holdt i den udstrakte Arm; hævende det højt og maalende de tre Løjtnanter med et ironisk Blik, sagde han: „Vil drikke en Skaal for den af os, der først bliver Admiral." Han tømte Glasset og kastende det ud af et aabent staaende Vindue, vedblev han i en ligegyldig Tone: „Gjøre mig kanske den Ære, I Herrer Løjtnanter! at besøge mig i Morgen tidlig ombord paa mit Fartøj, Snaven „Ormen"; ville saa tage over og spise Frokost paa den lille svenske Hukkert paa otte Stykker, som jeg tog i Forgaars." Dermed hilste han Kløverbladet og slentrede videre.

Musiken spillede op og Dansen begyndte igjen. Skyndsomt styrede Vessel omkring mellem de fra alle Kanter fremilende Par og saa sig spejdende om, uden rigtig at vide hvorefter. Histhenne svævede Lady Sally ved en høj Officers Side; de fornemste Gjæster dannede dette Pars Kvadrille; man gjorde Plads og samlede sig i en uhyre Kreds, for et Øjeblik at beundre de skjønne Danserinder og de glimrende Dansere. Vessel stod blandt Mængden og forfulgte hint Par med misundelige Blikke; han var fortrydelig, men vidste ikke ret hvorover.

„Maa jeg danse den næste Dans med Dig?" sagde Sivers halv højt til en nydelig Bondepige, og i en Tone, der saa at sige holdt Middelvejen mellem en Fornemmeres nedladende Fortrolighed og en forelsket Ynglings Ærbødighed. „Jeg takker for den Ære, at Hr. Løjtnanten vil danse med en ringe Jente," svarede Pigen med et dybt Knix; i hendes Stemme og hemmelige Smil laa en Skalkagtighed, der vilde have gjort en koldere Jagttager raadvild. „I Sandhed! Du overstraaler mangen en højbaaren Dame," vedblev Sivers med et skjødesløst Galanteri, „men saa lad mig vide min smukke Danserindes Navn." — „Jeg hedder Gjertrud, Hr. Løjtnant!" svarede hun; i det samme slog hun de store, mørkeblaa Øjne i Vejret og saa med et saa aabent og frit Blik paa Ynglingen, at han uvilkaarlig bøjede sig og tilbageholdt det endnu skjødesløsere Galanteri, der allerede svævede ham paa Læben. Haand i Haand ilte de hen til en Kvadrille.

„Hør engang, Petrus!" hviskede Bude til den tankefulde Vessel, „Du synes jo forbandet godt kjendt i denne stadselige Familie — nu, nu! Du skal ikke derfor vise Tænder; mig er det lige kjært, hvordan Du er bleven det, og at det er sket paa en honnet Maade, er jeg sikker

paa; men saa kunde Du kanske sige mig, hvad det er for en Dame, der danser histhenne med Landkrabben i de Fornemmes Kvadrille. Jeg vil aldrig være ærlig, om jeg i mine Levedage har seet nogen zirligere Gallionsfigur eller stoltere Rejsning." — „Frøken Vilster, troer jeg, men tager maaske fejl," svarede Vessel let hen; thi hans Blik og Opmærksomhed fængsledes endnu bestandig af en og samme Gjenstand, medens hans Sjæl midt i denne Tummel og almindelige Glæderus, udkastede æventyrlige Planer. „Hvad for noget? hun skal være en Datter af vor fendrægtige Kommandør?" udbrød Bude med en usædvanlig Heftighed, „da er hun en stoltere og dristigere Sejler end noget af hendes Faders Skibe." Han ilte bort for at komme i Nærheden af Gjenstanden for sin Beundring.

Den som Frøken Vilster betegnede Baldame stod netop og tilviftede sig Køling med sin, en udbredt Paafuglehale ikke ulige, Vifte og laante kun halvt Øre til sin Kavalers formodenlig vel fornuftige Konversation. Hun var en Skjønhed, det vilde sikkert Enhver strax have paastaaet; thi hendes Skabning var rank og Formerne zarte, hendes Ansigt regelmæssigt ovalt med blegrøde Roser paa Kinderne, hendes Mund syntes kun skabt til Smil, for at vise de hvide Tænder, skjønt Smilet ikke altid var frit for en ukvindelig Sarkasme: hendes Næse var fin og lidt bøjet, og under de noget skarpt tegnede Bryn brændte et Par talende Øjne, der af og til sloges i Vejret, som for med sejrende Kraft at gjennemtrænge en udvalgt Gjenstand. Skjønt hendes Øjne stundom søgte derhen, hvor Vessel stod, og fixerede ham med et sært Udtryk, omtrent som om hun ikke kunde begribe, hvorfor denne Aftenens Helt endnu ikke havde nærmet sig hende, Ballets Heltinde, var

den smukke Sekondløjtnant, der havde trængt sig frem i Kredsen og hvis beundrende Blik hvilte paa hende, dog ikke undgaaet hendes Opmærksomhed, og da hun i den næste Tur fløj tæt forbi dem begge, tabte hun Viften, Vessel var for adspredt eller for ukyndig i et Bals mangehaande Hændelser og Koketterier, til videre at lægge Mærke hertil; Bude derimod greb Paafuglehalen, ganske henrykt over det lykkelige Tilfælde, og da han med en ærbødig Bøjning overrakte den, trængte den skjønne Dames taknemmelige Blik saa glødende ind i hans Sjæl, at han følte alt Blodet strømme til Hjertet. „Jeg takker Eder, at I bjærgede den saa rask," sagde hun med et let Smil, „under det næste Pars Fødder var den sikkert forgaaet." — „Og i et saadant Farvand kunde det ikke nytte at gaa til Bunds efter den," tog Bude til Orde, da den heldige Begyndelse gjorde ham dristig, „ellers havde jeg gjærne vovet Livet derfor." — „Virkelig," bemærkede Damen og skjulte næsten sit Ansigt bag Viften, vistnok for flygtig og ubemærket at iagttage den uhøflige Kadet histovre, „men jeg er ikke saa lettroende; kom vi i Morgen sammen til Bal paa en Orlogsmand og jeg tabte min Vifte i Havet, vilde I dog blive slemt forlegen." — „Det kom an paa en Prøve," forsikrede Bude med et Anstrøg af Alvor, men vedblev strax i den forrige Tone: „Dog, jeg er egennyttig, jeg forlanger Bjærgeløn." — „Og den er?" spurgte Damen, idet hun fixerede ham og tilviftede sig Kjøling. „Jeg udbeder mig den Lykke at danse næste Dans med Eder." — „Den Bjærgeløn tilstaas uden Afkortning," lo Frøken Julie Vilster og gav sin Kavaleer Haanden, for at figurere i den sidste Tur af Kontredansen.

Da Lady Carteret ikke længer var paa Gulvet,

slentrede Vessel atter omkring bag de larmende Balgjæster. Tilfældigvis fik han Øje paa Frøken Bertha, som underholdt sig med en Søofficer, og nu faldt det ham først ind, at han ikke havde vist Husets elskværdige Datter nogen Opmærksomhed; han nærmede sig derfor rask og udbad sig ligefrem en Dans. Søofficeren maalte ham med et spydigt Blik og bemærkede: „En anden Gang, min gode Ven! jeg staar netop i Begreb med at byde Frøken Løvendahl op til denne Dans.“ — „Kan gjærne være,“ svarede Vessel kort, „men da jeg er kommen Eder i Forkjøbet, tager jeg den skjønne Prise, og I faar at sakke agterud.“ — „Men Kadetten glemmer dog ikke Respekten mod en Officer!“ foer han i Vejret. — „Respekterer i dette Farvand kun Høflighedens Flag,“ henkastede Vessel, og idet han med en ærbødig Bøjning greb Berthas Haand, tilføjede han halvt sagte: „Kunne jo siden praje hinanden igjen.“ — „Saa maa Damen afgjøre det og vælge mellem os,“ vedblev Søofficeren med et tvungent Smil. — „I Sandhed! det er ikke smukt af Eder, Kaptajn Rostgaard!“ sagde Frøken Bertha og blev rød og bleg; men fattende sig, gav hun atter Haanden til Vessel, som havde sluppet den, „da Kadet Vessel er kommen først, bør jeg ogsaa vælge ham.“ Rostgaard bukkede stift og kastede et vredt Blik efter det bortilende Par.

„Men det er jo ubarmhjærtig af Eder,“ hviskede Sivers til den smukke Bondepige, som ganske stakaandet hvilte sig efter Dansen, „saa sig mig dog, hvorfra I er og Eders Forældres Navn.“ — „Det bryder Hr. Løjtnanten sig bestemt ikke om,“ smilede Pigen og legede med den lille Kost af Efteraarsblomster, som hun holdt i Haanden istedetfor en Vifte, „det har jeg altid hørt, at de fornemme unge Herrer kun snakke saaledes af bare

Høflighed eller Smigreri, hvad det nu er." — „Men en ærlig Sømand forstaar sig ikke paa at smigre; han udtaler sit Hjærtes Mening, og derpaa skal man netop kjende ham," indvendte Sivers, som for Alvor var bleven forelsket. Gjertrud pillede en Blomst itu og uden at slaa Øjnene op vedblev hun: „Og om jeg nu fortalte mine Forældres ubetydelige Navn og den lille, ubekjendte Bygd, hvor jeg er fra, tjente det jo kun til at give Hr. Løjtnanten Noget at fortælle igjen til Eders Kammerater, og Noget at le ad og Noget at glemme —." — „Nej, ved min Sømands-Ære!" udbrød Sivers, men med dæmpet Røst og tog bristig hendes lille Haand, „jeg kan aldrig glemme Dig, Gjertrud! skjønt vort Bekjendtskab er saa ungt." — „Tys, Tys!" truede Pigen halvt skjelmsk og halvt alvorlig, „en stakkels Bondepige maa heller ikke sætte sig ud over Verdens Omdømme. Jeg vil da tro, at I ikke glemmer den ubetydelige Gjertrud, siden I sætter Eders Ære i Pant derpaa; men i Alvor vil I dog aldrig omtale hende til Eders fornemme Slægt og Venner. — „Og dog, Gjertrud! hvis Du kunde læse i mit Hjerte, fortrød Du bitterlig Dine Ord," sagde den unge Mand med et inderligt Blik og en overbevisende Kraft i Stemmen. — „Det gaar ikke an," afbrød Bondepigen med næsten ængstelig Hurtighed, og idet hun viklede sin Haand ud af hans, rejste hun sig og gjorde Mine til at forlade ham, „man bliver opmærksom paa os." — „Vil Du ikke først sige mig Dit rette Navn og Hjemsted, for at jeg i ramme Alvor kan fortælle det til mine Slægtninge og Venner?" bad Ynglingen. Halvt bortvendt svarede Gjertrud sagte og afbrudt: „Det tør jeg ikke, og maaske var det ubesindig handlet af mig og af Eder — I vilde maaske fortryde et Øjebliks Rus. Men kan I finde mig, mødes

vi engang igjen, og det er nok muligt, saa ville vi se, hvo af os der havde Ret." Hun vendte sig bort med en Taare i Øjet og lod Blomsterkosten falde. Mekanisk greb Sivers den og stirrede forbavset efter den gaadefulde Bondepige; men han vovede ikke at følge hende; hendes Ord lod ham skimte et fjærnt, skjønt uforklarligt Haab, og han lovede ved sig selv, at hun eller ingen anden Kvinde skulde følge ham paa Livets stormfulde Sejlads.

I en ærbødig Stilling stod Bude foran Frøken Vilster, som stjødesløst havde kastet sig hen paa en Ottoman og syntes en Afmagt nær af Træthed, medens dog hendes Øjne med usvækket Ild gjennemfore Salen, som om hun søgte en Gjenstand; af og til lod hun dem ogsaa med en Slags Tilfredshed hvile paa den smukke unge Mand. „I er en fortræffelig Danser," sagde hun med en Stemme og Mine, der maatte lade Tilhørerne i Tvivl om det var Damens Spøg eller Alvor, „det skulde man sandelig næppe have tiltroet Eders stille Væsen og rolige Holdning." — „Hvis det Vidnesbyrd ikke gaves mig af en saadan Mund, vilde jeg heller ikke tro det," svarede Somanden, hvis Sjæl syntes at svømme i det Blik, hvormed han betragtede hende. „Det er som en Forvandling var foregaaet med mig, og Erindringen om denne Aften udslettes først med mit Liv —." — „Det er et interessant Bal," afbrød Damen ham med en rask Bevægelse, som om hun nu følte Kræfterne vendte tilbage, „jeg elsker ret et saadant Bal; det er Livet i en højere Potents. Det forekommer mig som en larmende Kampplads, hvori Sejrens Laurbær ej bedugges af Graad, og hvor de Segnende kun dø af Glæde, medens de Fangne prise deres Lænker." — „Men Kampen er ulige," bemærkede Søofficeren og Blodet steg højere op i hans Kinder, „thi Skjønheden gaar

ubetinget af med Sejren. Hvad de Fangne derimod angaar, da føler jeg Sandheden i Eders Ord," tilføjede han med dæmpet og usikker Stemme, „jeg begynder allerede at føle Lænken og priser den." — „Stille! hvad er det I siger," lo Julie og slog ad ham med Viften, „lad min Fader ikke høre en saadan Ytring: det vilde i hans Øjne være en slet Anbefaling. Min Gud! hvor det er varmt," vedblev hun og kastede et spejdende Blik til Siden. „I maa skaffe mig et Glas Sukkervand eller jeg forgaar af Tørst. Hurtig ilte Bude til den nærmeste Buffet, for at hente den forlangte Læskedrik. En Tjener vilde høflig følge efter ham; men ivrig snappede han Glasset og styrede forsigtig dermed gjennem Mængden. „Naa, træffer jeg endelig en fornuftig Kammerat," raabte Tønder og greb ham i Armen, idet han holdt det skummende Glas Champagne ligefor hans Ansigt. „Skaal, min Broder! til Randen —." — „Nej, stop!" sagde Bude og søgte at rive sig løs uden at spilde den kølende Drik, „det er kun Sukkervand, jeg har inde til min Dame —." — „For en Ulykke!" brummede Tønder og betragtede ham med noget stive Blik, „er Du kolde Søhund ogsaa bleven varm og gaar paa Krydstogt, ja saa — tag Dig i Agt for blinde Skær, min Broder! naa, saa bliver jeg da den eneste Fornuftige i denne lykkelige Aften." —

Bude, som lykkelig havde slidt sig løs, naaede langt om længe hen til Ottomanen; men han fandt den tom. Froken Vilster dansede allerede med en slank Kavalleriofficer, og den unge Sømand, som ikke rigtig kunde blive klog derpaa, skjønt han havde en Anelse om at være holdt for Nar, satte sig paa den ledige Plads; Tønders Advarsel skurrede endnu i hans Øre og gjorde ham eftertænksom.

„Du min Gud! der sidder min tro Hyrde ved Kilden," spottede Frøken Vilster, da hun nogle Minutter efter førtes tilbage fra Dansen; men idet hun derpaa med en vis Bestemthed nejede for Kavallerieofficeren, vedblev hun med et venligt Smil til den alvorlige Sømand: „Tilgiv mig; jeg havde lovet hin Herre denne Dans." — „Behager I, min Frøken!" sagde Bude og bød hende Glasset med et høfligt Buk, „jeg ventede taalmodig, som I ser, uden at ryste Lænken." — „Men I ser jo saa alvorlig ud, som om Storm og Uvejr vare i Anmarsch," henkastede Damen. — „Af Glæde dør jeg i det mindste ikke dennegang," svarede Sømanden i samme Tone. Frøkenen nippede til Glasset og betragtede hemmelig den underlige Yngling, hvis Adfærd var hende ny og netop derfor interessant. Hun satte Glasset bort; med et halvt tungsindigt Blik og indtagende Venlighed rakte hun ham derpaa Haanden og spurgte rask: „Danse vi den sidste Kontredans sammen?" Tavs, men som greben af en ny Rus, ilte Bude ved den forføriske Skjønnes Side gjennem Salen.

I den saakaldte fornemme Kvadrille opførtes en moderne Dans; Damerne adspredte sig pludselig og valgte Herrer til en enkelt Tur. Med korslagte Arme lænede Vessel sig op til det elastiske Tapet; som brogede Drømmebilleder kredsede Parrene omkring ham, medens hans Sjæl og Øje kun søgte og beskæftigede sig med en eneste Skikkelse. Lykken, der allerede saa forunderlig havde fulgt ham, paa den stolede han, paa den byggede han dristige Kasteller, og hist svævede hans Lykkestjærne for hans begejstrede Øje. Han var ikke tyve Aar gammel og kommanderede allerede et Krigsskib, havde allerede vundet Hæder; hvad var da i Vejen for at bringe det til Admiral og da — ha! der svævede Lady Carteret hen imod

ham, rødmende, med nedslagne Øjne og den ene Arm halvt udstrakt. Fra den anden Side, nærmere ved ham, dansede den skjønne Julie frem og sagde halvt hviskende: „Med Dagens unge Helt maa jeg dog ogsaa danse —." Heftig og med blussende Kinder, som om det gjaldt at gribe det synkende Flag, foer Kadetten forbi Julie uden at høre eller se hende, og fattende Englænderindens udstrakte Haand, hvirvlede han hen i Glædens Rus. Frøken Vilster blegnede næsten, og idet hun rask greb den tililende Kaptajn Rostgaards Arm, sagde hun med et fremtvunget stolt Smil: „I har ikke megen Ære af Eders Kadetters Opdragelse." — „Undskyld ham, min Frøken!" svarede Kaptajnen med et Sideblik til Frøken Bertha, „han har gjort et pludseligt Spring fra Matrosdreng og er vist i Aften for første Gang i en Balsal."

Pavker og Trompeter forkyndte, at Ballet og dermed Festen var endt. Larmende trængte en Del af Gjæsterne sig til Udgangene, medens andre søgte Bekjendte og Slægtninge eller toge Afsked med hinanden. Vessel førte Frøken Bertha gjennem Salen hen til det Sted, hvor den Løvendahlske Familie befandt sig. „Takker Eder ret meget, at I skjænkede mig den sidste Dans," sagde han adspredt og med en Mine, som om han, forinden de skiltes, endnu havde noget paa Hjertet. „Der ser I, hvor vi Kvinder ere godmodige," svarede Bertha med et skjælmsk Smil. „I foretrak Lady Carteret for mig til den første Dans og istedetfor at hævne mig, vælger jeg Eder til den sidste." — „Rigtig," greb Vessel atter Ordet, men halvt sagte, da de netop stansede ved den forsamlede Gruppe — „Lady Carteret — tror, at hun er stødt paa mig; vilde ikke gjerne saaledes skilles fra hende." — „Det har jeg dog ikke mærket noget til; men i saa Fald skal jeg søge at

bilægge Tvisten," sagde Bertha, idet hun nejede for sin Kavaler og med Øjnene vinkede ad den engelske Lady.

„Naa, min lille Helt," raabte General Løvendahl til Kadetten, har I nu ret glædet Eder i Aften efter de foregaaende Dages drøje Dyst?" Vessel gjorde sin bedste Kompliment for Norges Statholder og svarede med pludselig Munterhed: „Takker Eder, Hr. General! for alt bevist Godt; har samlet Lyst og Kræfter til mangen endnu drøjere Dyst." — „Ret saa," vedblev Generalen og klappede ham paa Skulderen. „Med det første Skib afgaar I til Kjøbenhavn med Depescher; saa kan I med det samme hente Eders Løjtenants-Bestalling." Vessel takkede med et stumt Buk, og da Generalen derpaa vendte sig til nogle andre Gjæster, nærmede han sig Husets tvende unge Damer, som han ikke havde tabt af Sigte.

Med et venligt Smil til den unge Sømand sagde Lady Carteret: „I, Sir! holdt ud til det yderste denne Aften; I med Lady Bertha var det sidste Par." — „Vil ogsaa holde ud til det yderste, naar det gaar gjennem den pibende Storm eller mod Fjendens Kugler," svarede Vessel levende, „naar min Stjærne kun ikke maatte formørkes." — „I er en underlig Sir," henkastede Ladyen i en næsten alvorlig Tone, skjønt hendes Øje smilte som en venlig Stjærne, „I ikke endnu kunde glemme det Indfald." — „Maa ikke blive vred derover, Lady!" vedblev Kadetten rask, „men er og bliver min Stjærne, der skal vinke mig til noget Stort." — „I det endelig vil," sagde Lady Carteret, idet en Sky svævede over hendes hvide Pande; thi hun maatte modtage Armen, som Kommandør Vilster netop fremrakte, for at ledsage hende ud af Salen, „gjerne for mig; men I vogte Eder, at det ej bliver en

Lygtemand.“ Med et hilsende, udtryksfuldt Blik til Yng-lingen fulgte hun sin aldrende Kavaler.

Næsten blegnende saa Kadetten efter den skjønne Kvinde; thi hendes Ord klang som en herlig, men varslende Musik i hans Øren. Uden at se til Højre eller Venstre, trængte han sig derpaa i den modsatte Retning gjennem Mæng-den og mumlede ved sig selv: „For fornemt for en Ulk — men, for Djævlen! hvorfor ikke til Bunds efter Lygtemanden eller til Vejrs efter Stjærnen.“

Tredje Kapitel.

Saalænge Stater have existeret, altsaa saa langt Historien naar tilbage, kan enhver Tidsalder fremvise en eller anden Hersker, der, dreven af Ærgjerrighed og en urolig Aand, aldrig lod sine Naboer have Fred og hvis hele Liv og Stræben kun gik ud paa at forstørre sit materielle Herredømme eller, med andre Ord, som drev Røverhaandværket i det Store. Men i Begyndelsen af det attende Aarhundrede syntes denne Feber at have an-grebet alle Europas Monarker. Aarhundredet begyndte med at Churfyrsten af Brandenburg egenhændig satte Kongekronen paa sit Hoved og lod sit Folk gjøre mange Ofre for at bevæge de andre Potentater til at optage ham i deres majestætiske Række. Den stærke Kurfyrste af Sachsen skiftede Religion for at blive Konge i Polen, og opofrede Hundredtusend Undersaatter for at miste og gjen-vinde denne byrdefulde Krone; i Sandhed! hans Herre-dømme var af en materiel Natur; de fleste Sejre vandt

han i Dyrefægtninger. Ludvig den Fjortende, som fødtes med Tænder og begyndte sit Liv med at saare sin Ammes Bryst, ofrede en Million Mennesker for at gjøre sine Naboer Herredømmet over en anden Million stridig og for at vinde et krigersk Navn i Historien. Czar Peter huggede egenhændig Hovederne af sine Strelitzer for at blive uindskrænket Hersker, og en Russers Liv var Spotpris for hver Tomme Land, han vandt fra Sverrig og Tyrkiet. Det tappre svenske Folk fulgte med Begejstring sin ridderlige Konge, da han førte dem fra Sejr til Sejr; da hans Stjærne begyndte at dale, kæmpede de og bragte Ofre som for den helligste Sag, og da han med Kjærnen af den svenske Stridsmagt begravede sig selv og sin Hæder i Ruslands øde Stepper og tilsidst hvilte ud i Tyrkiet som frivillig Fange, holdt Svenskerne endnu deres Drot i Ære og fortsatte med Kjækhed den ubesindige Krig; da Karl den Tolvte forblev døv mod enhver Foreſtilling om Fred, adlød det svenske Rigsraad og opbød Nationens sidste Kraft, ikke alene for at beskytte Sverrigs Grænser mod Fjendens Indfald, men for at gjøre Erobringer eller dog beholde de allerede vundne, langt bortliggende Lande. Danmarks Konge var ligeledes greben af Tidsalderens Svimmel; istedetfor at ophjælpe Industri, sørge for Almuens Oplysning, løse den talrige Bondestand af Trældommens Aag, beskytte sine Undersaatters Handel og Skibsfart og kraftig at modarbejde det svensk-holstenske Parti, Danmarks lumskeste og derfor farligste Fjende, i hvis Spidse den berygtede Baron Gørtz stod, gik alle hans Planer ud paa at erobre Skaane. I dette Øjemed sluttede han Forbund med Czar Peter, som regelmæssig hvert Aar lovede at landsætte Tropper paa Sverrigs sydvestlige Kyst for at operere i Forening med den danske

Armee; men, skjønt Czaren gjerne saa Sverrig svækket, ønskede han dog ikke derved at forstørre Danmarks Magt og brød derfor regelmæssig sit Løfte. Herved opnaaede han netop sin Hensigt, at tilintetgjøre al Udsigt til Fred mellem de tvende nordiske Magter, der udtømte deres Kraft paa at holde store Orlogsflaader i Søen: Sverrig, for at skaffe Tropper over til sine tyske Provinser, hvor Stralsund og Wismar truedes af den danske Landmagt, og Danmark for at hindre deres Overførsel. Frederik den Fjerde havde saaledes henved Halvfjerdsindstyve Krigsskibe i Nord- og Østersøen, og den svenske Regering stræbte at udruste et lignende Antal. For at dække de ham lovede russiske Troppers Landgang i Sverrig, lod Frederik desuden anlægge en Havn og Batterier paa Christiansø; men Russerne udebleve og Orlogsskibene krydsede frem og tilbage mellem Bornholm og Pommern uden at udrette noget Synderligt. Imidlertid var Pesten bragt fra de østersøiske Stæder til Kjøbenhavn, hvor den i Sommeren 1711 hver Dag bortrev flere hundrede Mennesker og omsider angreb Flaadens Mandskab. Dette hindrede dog ikke Frederik i at sende en ny Eskadre til Norges Kyster, hvor Kommandør Vilsters ubegribelige Orkesløshed gav de fjendtlige Krydsere frit Spil, ligesom han ogsaa med store Omkostninger udrustede en Angrebshær, der af General Løvendahl førtes ind i Bahuslehn for at erobre de magre svenske Provinser. Men den tilsyneladende energiske Plan strandede som sædvanligt, Nogle mene, af Mangel paa energisk Gjennemførelse, Andre, af Mangel paa god Vilje hos de Kommanderende. For den første Mening kan siges, at man havde glemt hint gamle Ord, at hvo, der vil byde sig til Gjæst i Sverrig maa tage Retterne med; Angrebshæren havde hverken tilstrækkelig

Munition eller Magasiner. For den sidste Mening anføres General Løvendahls tvivlsomme Karakter og Kommandør Vilsters lunkne Adfærd, der ogsaa Aaret efter bevirkede hans Afskedigelse og maaske hans senere Fremtræden som svensk Søofficer.

Saavel Sverrig som Danmark havde i denne Periode mange talentfulde og tappre Krigere, hvorved Partiet netop gjordes fuldkommen lige; i begge Landes øverste Bestyrelse manglede Enhed og Kraft, hvorved den ubesindige Krig blev dobbelt fordærvelig; den gav kun Anledning til mangen Heltedaad, der glimrer i Historien, men som bidrog til tvende stolte Nationaliteters Forfald. I Forening med den svenske General-Admiral, Grev Wachtmeister, lykkedes det Steenbuk i Slutningen af Aaret 1711 at kaste 6000 Mand i Land paa Rygen, og da Udsigterne til Pommerns Erobring derved fjærnedes, vendte Frederik den Fjerde Blikket mod Nordsøen, for paa denne Kant at bibringe det døende Sverrig Naadestødet, medens han derhos ivrig drev paa Underhandlingerne med Czaren angaaende de russiske Troppers Forening med de danske.

Vessel havde imidlertid været i Kjøbenhavn, hvor han fandt en god Modtagelse saavel hos Kongen som hos de Mænd, der tidligere havde taget sig af ham. Som Løjtnant gjorde han nogen Tid Tjeneste paa Fregatten „Postillonen", der brugtes til at ledsage Handelsskibe mellem de tyske og norske Kyster; men denne Virkekreds var for snever for hans driftige Aand. Under et Ophold i Kjøbenhavn traf han paa Sivers, som ved Erobringen af den svenske Fregat „Sophia" havde gjort et Spring til Kaptajn. Denne hans fordums Kammerat kom ham imøde med aabne Arme og spurgte, om han endnu vilde

indgaa Væddemaal om hvo af dem, der først blev Admiral. Skjønt det var en, i en godmodig Tone fremført Spøg, stemte den dog Vessel alvorlig, og da det kort efter lykkedes ham at blive sendt som Expres til Løvendahl, bad han denne sin Velynder om, paany at turde overtage Kommandoen paa Snaven „Ormen". Norges Statholder opfyldte hans Ønske og tilføjede: „Nu vel, min unge Helt! opbringer I nogle gode Priser samt en Del svenske Lodser og skaffer I mig sikker Efterretning om, hvorledes det ser ud paa Gothenborg Fjord, skal I faa Kommandoen over den nye Galej, jeg lader bygge i Langesund.

Jublende modtog „Ormens" Mandskab sin forrige Chef igjen; med det lille Fartøj styrede han ind til Fjendens Kyster, bortsnappede en halv Snes Lodser ligefor Øjnene af en betydelig Afdeling Ryttere, vexlede glatte Lag med flere større Krydsere og forjog dem, løb ind i Gothenborgs Fjord, næsten lige op under Fæstningen, bespejdede denne, talte de i Havnen liggende Skibe, og da Svenskerne omsider fattede Mistanke til den fremmede Snav, og Fregatten „Tamen" lettede Anker for at bemestre sig den, tonede Vessel sit rette Flag, løsnede trende skarpe Skud, det danske Løsen, og strøg saa for fulde Sejl, mellem fjendtlige Skibe og Kyster ud af Fjorden. Paa Hjemvejen opsnappede han nogle med Mundforraad ladede Fartøjer, forjog tvende armerede Chalupper og styrede derpaa ind til Stavern, for at aflevere de svenske Lodser, de tagne Priser og de gjorte Optegnelser om Gothenborgs Rhed og Fæstning.

Paa Skibsbroen ved den norske Søflække Langesund herskede der lutter Liv og Virksomhed; den ene Baad efter den anden lagde til eller stødte fra; kongelige Matroser

ilte frem og tilbage, belæssede med Mundforraad og Vaaben; deres højrøstede, lunefulde Samtaler afbrødes kun af en eller anden underordnet Befalingsmands Krafted, og det hele støjende Optrin akkompagneredes af Hammerslagene fra de omliggende Skibsværfter, hvor smaa Krigsfartøjer stode i Arbejde. Et Par Kabellængder fra Land laa en smuk ny Fregat, hvis smækre Spir beskreve en lille Kreds paa den skysvangre April-Himmel, hvergang en Bølge rullede ind fra Nordsøen. Man hørte tydeligt Folkenes Raab og Baadsmandens Pibe ombord og man mærkede, at Skibet snart skulde stikke i Søen; thi de fleste Sejl vare gjorte los og Mandskabet arbejdede ved Spillet for at lette Ankeret fra Grunden, medens Falderebsporten endnu stod aaben, som om man hvert Øjeblik imødesaa en vigtig Persons Ankomst. Dette Skib var Gjenstanden for en Gruppe ældre Sømænds Betragtninger og Samtale.

„Saa gad jeg dog vidst, hvad de jage saadan efter; de ville da ikke stikke i Søen, naar Storm og Slud begynde at piske ind paa Land," bemærkede en gammel Ulk, idet han knappede en af de faa Knapper i den tyndslidte Trøje og kastede et flygtigt Blik ud over Søen, hvorfra det virkelig lustede op med en Byge. „Som om den Søridder brød sig om Vind eller Vejr og saadan Pilleri," indvendte Sidemanden, en firskaaren Matros med et stort graat Skjæg — „han vil ud at prøve hvordan hun bygger Søen, kan jeg tænke, før Schoutbynacht Vilster kryber herind med de andre Snegle og stækker hans raske Vinger." — „Hvordan hun bygger Søen!" vedblev den første Ulk med et halvt Smil og mønstrede atter Fregatten med et tilfreds Blik, „paa hele Vigsiden findes ingen Krydser, ja Svensken har næppe nogen Sejler i sin hele Flaade, der tager Luven fra den Skude, med mindre

den bibringes nogle Kugler mellem Vind og Vand, og Fjenden skal lægge sig klos paa, før Kuglen gaar gjennem dens Planker." — „Ho, ho!" smaalo den Graaskjægede, „man hører, Du har hamret nogle Nagler ind i Skroget, derfor roser Du Bygningen. For den Sags Skyld ser hun jo nok ud til at kunne maale sig med hvilkensomhelst Sejler, og hvad Kuglerne mellem Vind og Vand angaa, saa vover Fjenden sig næppe saa nær, saalænge dens nuværende Chef stiller Kanonerne." — „Skulde vel Chefen allerede være kommen ombord?" spurgte en jævnaldrende Sømand, som med en stor Bylt under Armen netop nærmede sig Gruppen. Alle vendte Blikket mod den Spørgende, der var en usædvanlig høj og stærkt bygget Mand med et ærligt, solbrændt Ansigt og et roligt Øje. Efter nøje at have betragtet ham fra øverst til nederst, tog den Skjæggede først Ordet: „Havde Chefen været en halv Time ombord, var Falderebsporten vel lukket og Skuden længst under Sejl, tænker jeg." „Ja saa, godt Ord igjen", vedblev den ubekjendte Sømand, „jeg kommer lige fra Rejsen og havde noget at tale med det Fartøjs Chef." „Da faar Du næppe nogen lang Samtale med ham i Dag", bemærkede den gamle Ulk, „for naar han kommer, gaar det som en Stormvind ombord og saa afsted. Du kjender sagtens ikke den Chef?" „Ikke stort", svarede den Fremmede og tog sig en frisk Skraa; idet han derpaa tilbød de Andre en Bid af sin store Rulle Tobak, som for at stemme dem lidt venligere, vedblev han i en ligegyldig Tone: „Saa det skal altsaa være en saadan Djævels Karl; ja, jeg har nok hørt ymte Et og Andet om ham. Han har nok begyndt ligesom vi Andre som Svabervrider." — „Rigtig, deri stikker det just, tænker jeg," gjenmælede den Graaskjægede i en langt fortroligere

Tone, og tilbageleverede Rullen, som ved at gaa rundt blandt Matroserne havde mistet betydeligt i Omfang, „for tre Aar siden var han ikke stort andet end Skibshund paa en Pæreskude og nu hejser han Flag som Kaptajn-Løjtnant paa det prægtigste Fartøj i Kongens Flaade." — „Saa han er allerede entret saa højt i Vejret," vedblev den Fremmede, „jeg mente han var kun Løjtnant." „Ja, det gjør da ikke stort til Sagen, tænker jeg, for han er nu Fregat-Chef, og den Overstkommanderende har kaldt ham Kaptajn-Løjtnant, sagtens fordi han burde være det," ivrede den Graaskjægede, lidt ærgerlig, „og bliver han ikke med det første Admiral, er det da snart ude med de danske Svaners Vise, kan jeg tænke; for, mellem os sagt, den Mand, der skal føre Fartøjet derude, er vel yngre end alle de Andre, men dog ældre Ulk og den Eneste, der gider brase op for Fjenden; medens de Andre ere bange for en Kugle gjennem den pæne Takelage og heller drive af som vaade Hunde end vove Trøjen mod den usleste Krydser, lader han staa til gjennem Storm og Kugler, og endnu har ingen Svenskers Bugspryd set hans Agterspejl." — „Det undrer mig ellers, at de høje Herrer i Kjøbenhavn have ladet ham gaa saa frisk til Vejrs, da han ikke hører til deres fornemme Slæng," bemærkede den Fremmede. „Ho, ho!" smaalo den Graaskjægede, „det kunde nok være, at det kreperer dem; men de kunne ikke faa ham til Bunds. Jeg skal sige Dig, der er saadan en lærd Doktor, der kurerer paa Hans Majestæt og derfor har et Ord at snakke med, ogsaa om Ting, som han ikke er lærd paa, kan jeg da tænke; han har faaet Forkjærlighed for Gutten og har ladet ham oplære. Min gamle Bakskammerat, som staar her, har kjendt Kaptajn-Løjtnanten, da han i Trondhjem slæbte Pakkenelliker efter

sin Mester, en god Lappeskræder." Den gamle Ulk nikkede tilfreds, idet han knappede den tredje og sidste Knap paa sin Trøje, og den Graaskjægede vedblev: „Men allerede dengang viste Knægten, at han havde højere Sind end der behøves til at lappe et Par gamle Buxer eller sætte Svalerumper til en Straajunkers Narredragt; han kastede sin Mester en vel trykket Snebolt i Nakken til Afsked og gik uden Forlov til Kjøbenhavn for at blive Sømand. Hvad det ellers angaar at faa ham til Bunds, da bliver det ikke saa let en Sag for de Store, tænker jeg; for vil hans egen Planke ikke holde ham længer, entrer han en af Fjendens, ogsaa uden Forlov." Den fremmede Sømand, som med hemmelig Glæde havde hørt paa denne, vistnok upartiske Ros, vendte Blikket mod det nærmeste Hus i Byen, hvorfra en ung Søofficer netop nærmede sig, og med en uvilkaarlig rask Bevægelse henkastede han: „Naa, under den Chef gad jeg nok tjene; man kunde jo forsøge paa at komme an." „Ja, det tror jeg nok," smaalo atter den Graaskjægede, „skulde han antage alle de Gutter, der gjærne gad tjene under ham, blev der intet Mandskab tilbage til den øvrige Flaade. Maatte jeg faa Lov at gaa med, forlangte jeg hverken Haandpenge eller Lønning og vilde endda staa mig godt ved Prisepengene."

Søofficeren traadte nu ud paa Broen; det var den nye Fregats Chef; alle Sømændene hilste og fulgte ham i Hælene, for ret at se ham saa nær ved som muligt. Med et Spring var han nede i Barkassen, der laa parat, og sagde med en kraftig Stemme: „Frisk, Gutter! til Aarerne! — have vel Alting inde?" Da Matroserne svarede bejaende, satte han sig ned paa Agtersædet og greb Rorpinden, idet han venlig lettede paa Hatten ad

de rundt om hilsende Sømænd. Den Graaskjægede søgte at holde den fremmede Sømand tilbage fra at tiltale Chefen. „Lad det være godt til han løber herind igjen," sagde han, „kjender jeg den Chef ret, faar Du nu kun knubbede Ord; han har travlt, kan jeg tænke." Den Anden, som med stirrende Blik havde betragtet Søofficeren, rev sig løs fra Graaskjægen uden at svare; med Hatten i Haanden og et høfligt Skrabrud traadte han hen til Barkassen, over hvis Rand en af Matroserne just bøjede sig, for at løse Tovet fra Jernringen. „Med Forlov, Hr. Kaptajn-Løjtnant!" sagde han, „hvis I ikke maatte have glemt Eders Løfte, synes det mig nu paa Tiden at stuve min Køje i Eders Skude." Vessel saa noget forundret i Vejret; men idet hans Blik opklaredes, udstrakte han Haanden og raabte: „Tænker det samme, Ole Olesen! — for Djævlen! blev noget længe borte, Du gamle Vandhund! har tit tænkt paa Dig. Kom kun herned; finde vel Rum til Dig, og vil give Dig Haandpenge af min egen Lomme, indtil Pladsen ved Fregattens Ror bliver vakant."

Glad over denne Modtagelse steg Ostindiefarerens gamle Styrmand ned i Barkassen; paa Chefens Vink satte han sig hos ham i Agterenden, kastede sin Bylt under en Tofte og greb fat paa Rorpinden. Ved Lyden af Baadsmandens Pibe rejstes alle sex Aarer i Vejret og sank derpaa med et Slag ned i Søen; hurtig skød Barkassen gjennem Bølgerne ud til „Løvendahls Galej." Sømændene paa Skibsbroen, der havde ventet et ganske andet Udfald af dette lille Mellemspil, stirrede med opspilede Øjne efter den, og den Graaskjægede mumlede hen for sig: „Snurrige Fættere og Tider! der stikker nuomstunder en Admiral under hver anden beget Trøje, kan

jeg tænke." Dermed slentrede han hen ad Broen og strøg sig ned ad Armene, som om han vilde føle efter, om ikke denne Formodning skulde virkeliggjøres ved ham selv.

Fem Minuter efter ilte Vessel med sin gamle Ven op ad Gallejens Faldrebstrappe. Mandskabet kastede nysgjerrige Blik paa den fremmede, alvorlige Sømand, men glemte ham snart igjen over Chefens rask paa hinanden følgende Kommandoraab. Med Liv og Munterhed udførtes Befalingerne; med en Hurtighed, som om det skete ved Trylleri, indsattes Barkassen i Nok- og Sidetakler og surredes paa Dækket. Ankeret blev hevet for Klydset, kattet og kippet, Klyveren hejsedes og idet Sejlene fyldtes af den friske Vind og Flaget med det hvide Kors udfoldede sig, stod Skibet stolt gjennem de fremvældende Bølger, hivende svagt over for Brisen. Tre Kanonskud dundrede ind mod Byen og Ekkoet fra Bjærgene gav Knaldet tilbage.

„Ikke sandt, Ole! er noget andet end at stuve sin Køje mellem Thekasser og Sukkersustager," sagde den unge Chef til sin graanende Undergivne, „er her i mit rette Element: en dygtig Skude med lutter skarpe Tænder, som jeg tør bruge mod Fjenden, hvor jeg træffer ham, og flinke Gutter, der gjærne følge med; fortjente at gaa under Kjølen istedetfor til Vejrs, om jeg da ikke bragte det til Noget." Med et halvt Smil over det ellers saa rolige Ansigt svarede Ole: „Om jeg tør sige, hvad jeg mener, saa vilde jeg nok raade Hr. Kaptajn-Løjtnanten, af og til at mindske Sejl, for ej at løbe paa de ærgjerrige og avindsyge Stormænd derovre i Kjøbenhavn." „Mener, det har ingen Nød fra den Kant," lo Vessel. „Hans Majestæt forstaar sig vel ikke synderligt paa Søvæsenet, men forstaar sig ret godt paa, om hans Skibsførere ere

kjække og gjøre deres Pligt. Hvad de gamle Admiralitetsherrer og højadelige Admiraler betræffer, saa, imellem os sagt, Ole Olesen! er det helt naturligt, at en gammel Mand hedder Christopher, og vare Narre, om de ikke hellere tyede til Kakkelovnskrogen, naar der er unge Gutter nok, der for Ærens Skyld ville vove Trøjen — hvad maatte det være for Sejlere der forud til Luvart," afbrød han sig selv og satte Kikkerten et halvt Minut for Øjet — „oho! Hans Majestæts Orlogsskibe, sagtens Kommandør Knoph; Schoutbynacht Vilster havde vel ikke skyndt sig saa forskrækkelig." — „For den Gang er det altsaa forbi med den kjække Prøvefart," sagde Ole Olesen med et spørgende Blik, „nu maa Hr. Kaptajn-Løjtnanten dog vel mindske Sejl og parere de Andres Ordre?" „Har endnu god Tid," svarede Vessel efter et Øjebliks Betænkning, „maa dog først vide, hvordan Skuden lystrer Roret og kanske hvor langt Stykkerne naa." Han vendte sig rask om og raabte: „Frisk, Manne! klar til at vende!" — Hver Mand ilte til sin Post; „Roret i Læ! hal ned Klyveren!" lød atter Vessels Stentorstemme. Klyveren raslede ned langs Lejderen, og Fregatten luvede i Vinden, der brastes om, Klyveren hejstes atter, Sejlene sattes Kant over den anden Boug og „Løvendahls Gallej" gik soværts, medens en Del af den danske Eskadre, med hvilken den skulde have forenet sig for at iagttage den fra Gothenborg udløbne svenske Flaade, sejlede ind til Langesund. Ole rystede vel paa Hovedet ad den unge Chefs dristige Beslutning; men hans Stilling paabød ham Tavshed og i Grunden var han ret fornøjet derover. Imidlertid blev Vejret klart, en frisk Kuling blæste op og let dansede Skibet gjennem Bølgerne, fjærnende sig hurtigt fra Norges Kyst.

Vessel var glad over at have truffet sin gamle Ven igjen; det næsten smigrede ham, at denne, rigtignok simple, men erfarne og kjække Sømand var kommen langvejs fra for at søge Tjeneste hos en pur ung Officer, og en hemmelig Stemme tilhviskede ham, at det var et godt Varsel, at han allerede nu kunde indfri det paa Ostindiefareren saa løselig henkastede Løfte. Medens Mandskabet var beskjæftiget med at opskyde Tovene og stuve den ombord bragte Proviant, spaserede han frem og tilbage paa Dækket med Ole. „Kom mig ret tilpas, som om Du var kaldet," begyndte han en fortrolig Samtale, „men lad høre, hvordan det er gaaet Dig; har vel ikke lagt Synderligt paa Kistebunden, siden din Ekvipage er saa let?" „Hvis jeg tør tale som jeg mener det," svarede Ole, „saa var vor tyske Chef paa Ostindiefareren en Lurendrejer, der kun tænkte paa at bjærge sine egne Klude, uden at bryde sig om Kompagniets eller Kongens." „Oho! den gamle Klage," lo Vessel og gned sine Hænder, „naa, skulle da aldrig faa Grund til at beskylde mig for saadant." „Omtrent her omkring," vedblev Ole, „fik en svensk Kaper Øje paa os og begyndte Jagten. Alle vi danske Gutter glædede os til en lystig Dans, og det maa jeg sige, Eders fordums Kammerat, den lille lystige Grotschilling, var den første, der pyntede sig til Festen; de andre Kadetter havde da forladt Skibet i Bergen, ligesom J —." „For Djævlen! ja, den lille Krabat," afbrød Vessel, „hvad maa der være blevet af ham?" „Han er for lille, sige de store Herrer, til at være Løjtnant og derfor er han Kadet endnu — men saa mente vor Chef, at det var bedre at spare Liv og Gods; til vor Ærgrelse strøg han Flaget og lod Svenskerne komme ombord, efterat han for sin Person først havde kapituleret med

Kaptajnen." — „Fordømt! tog vel saa den rige Ladning?" spurgte Vessel, „naa, skal give Erstatning, om vi træffe ham engang." „Hr. Kaptajn-Løjtnanten siger noget," smaalo Ole, „jeg har ladet mig fortælle, at den Karl endnu bestandig krydser her i Farvandet, sagtens for at søge sin Prise; for den beholdt han da, Gud være lovet, ikke. Kaptajn-Løjtnant Rostgaard var med sin Fregat fulgt herned efter os fra Bergen og kom endnu til rette Tid, for at afjage Svenskeren den rige Ostindiefarer." „Bravt! prægtigt!" jublede Vessel, „men skulde ogsaa have taget Svenskeren." „Paa det Lav!" bemærkede Ole, „da den svenske Kaptajn saa Fregatten løbe ned mod os, gjorde han sig i en Helvedes Fart klar fra Ostindiefareren og satte alle Sejl til; men vor tyske Chef fandt det raadeligst at blive ombord hos ham med sine bjærgede Tyvekoster; af en Fejltagelse havde han da taget min Kiste med —." — „Og Fregatten søgte vel at afskjære ham Flugten?" „Det lod den nok være; Krydseren er den bedste Sejler i Hans svenske Majestæts Flaade. Har Kaptajn-Løjtnanten da ikke hørt Tale om Kaptajn Knabe, som fører Hukkerten „det svenske Vaaben"?" „Kan nok være, synes mig næsten," henkastede Vessel; idet han derpaa med en glad Mine lod Blikket fare hen over sit Skib, der zirlig og med Pilens Fart strøg gjennem de jævne Bølger, vedblev han: „Troer altsaa, at denne Krydser endnu opholder sig her i Farvandet? Gad vist, om vi kunde tage Vinden fra ham, ifald han dagedes op." — Ole lod ligeledes Blikket fare hen over det skjønne Skib og dets Takkelage; rystende paa Hovedet svarede han derpaa: „Rigtignok synes hun at bygge Søen saa vel som nogen Skude, der nogensinde døbtes i Nordsøen; men fra „det svenske Vaaben" tager hun næppe

Luven, og Kaptajn Knabe er en dygtig Sømand." „Ere da heller ikke vante at sakke agterud, de danske Gutter, naar det gjælder et Væddemaal paa Bølgerne," smilte Vessel, „gjælder dog et Forsøg, om vi skulde faa Øje paa ham." „Sagtens træffe vi ham," sagde Ole alvorlig, „for fire Dage siden, veed jeg, han forlod Gothenborg, for at krydse ned mod Fladstrand og han er godt armeret, for han skal gjøre Jagt paa den dristigste danske Krydser —." Ole standsede og lidt forundret spurgte Vessel: „Gad dog vidst, hvem Du mener, Du gamle Ulk!" „Ja, om jeg ellers maa tale rent ud af Posen," vedblev Ole ganske forlegen, „saa er det ikke min Sag at slingre for Nogensomhelst; men saameget er vist, at Kaptajn Knabe skal gjøre Jagt paa Kaptajn-Løjtnant Vessel; sagtens vidste det svenske Admiralitet ikke dengang, at I nu fører en Fregat." „Tak, Ole!" udbrød Vessel og trykkede hans barkede Næve, „var jo en prægtig Efterretning og er en hæderlig Mening, Fjenden allerede har om mig. Nu da, haaber, at de ad Aare skikke et ordentlig Orlogsskib efter mig. Er ellers nysgjerrig at vide, hvordan Du opsnusede det." „Vor tyske Chefs Fejltagelse med min Kiste gjorde mig kjed af at spare paa Lurendrejere; det var ikke første Gang, sligt hændtes mig, og jeg er for gammel til at begynde forfra. Men da jeg nu fra en lille Hvalp af har redet paa Bølgerne, saa besluttede jeg dog at blive ved, indtil den vilde Ganger engang kaster mig af, og om muligt gjøre vort raske Flag lidt Ære, og, hvis det vilde lykkes, falde derunder. Derpaa tog jeg Tjeneste paa Fregatten „Lossen" under Eders fordums Kammerat Sivers. Det var en kjæk Gut; han var nylig bleven Løjtnant. Da Gyldenlove forrige Sommer gik under Sejl med den store, danske Flaade, stak vor Fregat lige-

ledes i Søen, for at jage efter Kapere. Som vi paa Eftermiddagsvagten gik for en laber Kuling mellem Bornholm og den pommerske Kyst, kom et svensk Skib ned imod os og viste strax Tænder; det var Fregatten „Svenske Sophie", og skjøndt hun førte en halv Snes Stykker flere end vi, vare vi ikke sene til at gjøre klart Dæk og bringe hende et Par varme Hilsener. Efter en Times Musik grebe vi til Øxerne, lagde hende paa Siden og med et Hurra entrede vi alle Mand derover. Det maa jeg ellers sige, Løjtnant Sivers var ikke den sidste paa det fjendtlige Dæk —." — „Veed det allerede, og gad nok have været med der," afbrød Vessel med tindrende Øjne den gamle Sømand, „var et lykkeligt Tilfælde for Sivers." „Saa bragte vi da Prisen hjem i ret god Stand og Sivers avancerede til Kaptajn; men da hans Skib blev lagt op, for at repareres, og jeg imidlertid hørte Tale om Eders raske Døgter med Snaven „Ormen", fik jeg i Sinde at begive mig op til Norge, for at minde Eder om Eders Løfte. Briggen, jeg var gaaet ombord paa, blev undervejs optagen af en svensk Krydser og bragt ind til Gothenborg; her fortalte man mig Adskilligt om „Ormens" forvovne Chef, og medens Alle stode og gabede paa Kaptajn Knabes Hukkert, der just lettede Anker, pasede jeg mit Snit, tog min Bylt under Armen og listede mig afsted til Grænsen, hvor jeg heldig nok slap igjennem, da Alt var i Forvirring over General Løvendahls Indfald i Bahus Lehn. Nu, da jeg har fundet Hr. Kaptajn-Løjtnanten og I ikke har glemt Løftet, haaber jeg under dette Flag at ende min Fart ligesaa kjækt og og lystig som jeg engang begyndte den." „Skal Du ogsaa, min gamle Dreng!" forsikrede Vessel, „skal aldrig mangle Lyst og Gammen paa den Planke, hvor jeg har Kommando,

hverken under Stykkernes Torden eller Stormens Bragen. „For Djævlen!“ tilføjede han og gik nogle Skridt hen ad Dækket, „er kommen til den rette Mand, hvis det kun er en Sømands hæderlige Død, Du søger; siger Dig, Ole Olesen! min Hu gaar enten til Toppen eller til Bunds.“ Ole nikkede alvorlig og blottede derpaa sit graanende Hoved, da den unge Chef, lettende paa Hatten, forlod ham.

Baadsmandens Pibe lød; fra Skanſen uddelte Vessel sine Ordrer for Aftenen og Hundevagten. I en Haandevending bleve de svære Sejl bjergede, Kanonportene lukkede og maskerede; et Øjeblik efter forandrede Fregatten sin Kurs og løb for Smaasejl hen i en sydligere Retning. Solen sank ned i Vesten og forgyldte endnu kun de øverste smækre Spir af det smukke Fartøjs Master, medens de nys saa lyse og glimrende Bølger mørke og tunge rullede hen over den uhyre Afgrund. Nynnende en gammel Vise eller henkastende et lystigt Indfald, stege nogle Matroser til Luvart og i Læ op i Storemærs, som om de endnu vilde se Solen, før den ganske forsvandt; de havde faaet Ordre at holde skarpt Udkig.

Dem af vore Læsere, der have gjort en større Søreise og tilbragt flere Døgn paa Havet, er det vist engang hændet, at de en stille Nat have vovet dem ud af Kahytten for at indaande den friske Søluft, og de sympathisere vist med os, naar vi forsikre, at en saadan natlig Scene har noget sært Højtideligt, dog mest ombord paa en Orlogsmand, denne lille Verden, denne kunstigt ordnede, af saa mange Elementer sammensatte Stat, der gynger hen paa den umaalelige Flade, stiger og synker mellem de fremrullende Verdensbølger, medens Nattens Vind sagte suser og piber i Sejl og Tovværk og Bygningen stundom

knager i alle sine Fuger. Deroppe hvælver sig Himlens uhyre Baldakin, besaaet med Myriader af glimrende Stjærner, der for det drømmende Blik synes at hoppe ned i Bølgerne, lege paa disses Top, forsvinde og komme igjen; gjennem de lette Skyer sejler Maanen med, lyser klarere og klarere, som om Herren ledsagede os paa Vejen med en Lygte i Haanden. Himmel og Hav formæle sig; Stjærner deroppe, Stjærner dernede; man troer at fare hen i det uendelige Rum. Kun Rorets Slag, Sejlenes Bevægelse, naar et Vindpust fylder dem, eller en mægtig Bølges Brusen minde os om den virkelige Verden. Men alt er dog stille, Fred og Glemsel synes at hvile over denne Verden: Søvnen har inddysset de mange Hundreder der bo i denne skrøbelige Bygning; som en Nøddeskal tumles den paa det frygtelige Element og i hver Bølge banker Døden paa den Planke, til hvilken Sømanden hviler sit Hoved. Hin Brusen over Havet, hin Piben i Tovværket, er det ej Drømmene, der ride hid paa Bølger og Vind for at lege med de slumrende Menneskers Fantasi og foregjøgle dem Billeder fra fjærne Tider og Lande. Drømme — hvad er det? Maaske et Spil af Livet, der stundom gjengiver Billedet i lysere Farver, med et forklaret Skjær, men stundom ogsaa viser det mørkt, melankolsk, kun belyst af Mismodets døende Glød; altsaa en Virkning, en nødvendig Gjenklang af Verdens Tummel; intet andet end et noget broget Billede af Jordelivets Færden, eller, naar det kommer højt, Sjælens Higen og Ønsker, Tanker og Forhaabninger, afprægede med tydeligere Omrids, skjønt forvirrede i Sammensætningen. Men saa var selve Livet maaske ogsaa en Drøm, en Gjenklang af Grundtonen i en anden, langt grovere Tilværelse; thi Jordelivet er jo en sælsom Sammensætning af Tilskikkelser,

der vel kunne danne et broget Billede. Dog, at hele Livet skulde være en Drøm, det var ingenlunde vor Hensigt at bevise; dertil ere vi for dybt gjennemtrængte af Tanken om, at Livet bør være ideel Kraft og Virksomhed, at den jordiske Vandring er en Sjælens Skole, hvor alle Evner skulle uddannes og modnes til noget Højere, eller hvor vi med vor hele aandige Kraft skulle stræbe at virkeliggjøre Sjælens dristige Drømme. Hvad man kalder Drømme, hine Søvnens Blomster, ere vi tværtimod tilbøjelige til at betragte som et Bevis for, at selve Livet ej er nogen Drøm, men maaske Forudfølelsen af en højere Tilværelse. Vare Drømmene kun ligefrem et Billede af Livets Færden, maatte dette Billede stedse være tro, følgelig ligesaa trivielt, ligesaa prosaisk som Livet i Almindelighed; vare de en blot Gjenklang af Verdens Tummel, maatte de klinge vildt og uharmonisk. Men Drømmens Billeder ere ofte saa lyse, saa poetiske, saa fantastiske, selv hvor det Gyselige foregjøgles os; Grundtonen er som oftest harmonisk, melodiøs, en sphærisk Musik. Det er som om Sjælen benyttede det Øjeblik, da Søvnen binder Legemet, til som en Sommerfugl at prøve Vingerne; let som Tanken farer den ud af Larven, flagrer i Solens Lys omkring mellem den brogede Blomstervrimmel, hvor Duggens Perler straale som Millioner Ædelstene; raskere og raskere bliver dens Vingeslag, mer og mer fantastisk dens Leg — indtil Virkeligheden i Form af Legemets Opvaagnen som ved et let Trylleslag maner den tilbage til Fængslet; forstyrret og med bankende Hjerte farer Menneskет da i Vejret, medens Anelsen om hin fantastiske Flugt, om hin sphæriske Musik bortdøer i Virkelighedens Tummel; selv Verdens natlige Stilhed er raa Larm mod hin Sjælens gyldne Fred. Men jo modnere, jo mere

forædlet Aanden vorder, desto skjønnere, desto zartere blive Drømmenes Billeder; naar Søvnen har dæmpet det fysiske Liv og dermed Lidenskabernes Hær, da vaagner kun det aandige, da arbejder Sjælen; men dens Arbejde er kun Sommerfuglens lystige Flagren mellem spraglede, glødende Blomster; hvad der laa det vaagne Menneskes Tanke nærmest, synes at træde tilbage, medens den skjulteste Anelse i hans Sjæl, det hemmeligste Ønske i hans Hjerte lyst og levende træder frem, saa at han nu tror at forstaa dem, at fatte, hvad han anede, hvad han ønskede. Men vaagner han, da svinde de skarpe Omrids, den skjulte Anelse og det hemmelige Ønske blive atter utydelige; selv i Tanken mægter han ej at forklare, hvad han saa i Drømmen, og er Drømmen saaledes intet Billede, intet umiddelbart Gjenskin af Fordelivets Færden, da er Fordelivet heller intet Billede, intet umiddelbart Gjenskin af en anden Tilværelse og altsaa ingen Drøm; thi den ene Slutning var jo betinget af den anden. — Det var forude i Skibet vi stode; hvilende os paa den blanke Kanon, saa vi over Rælingen ned i Bølgerne paa de hoppende, vinkende Stjærnebilleder. Den sagte Vind legede i Takkelagen; men ellers var Alt stille paa det fremglidende Skib og selv den vagthavende Baadsmand stod lænet op til Fokkemasten og slumrede; kun af og til afbrødes den dybe Ro af Udkiggernes monotone Raab, naar de ved hvert Glas prajede for at vise, at ikke ogsaa de sov. Her anstillede vi disse Betragtninger over Søvn og Drøm; men nu ville vi sagtelig liste os hen over det lange, skinnende blanke Dæk, forbi de mægtige, som ind mellem Stjærnerne strøbende Master, forbi Kabysen, hvor Ilden ogsaa sover, forbi denne Række blanke Kanoner, hvis Malmstemmer snart skulle synge Ligpsalmer og Sejrshymner,

hen til den øverste Kahyts Dør. Rorgængeren deroppe mærker os ikke; vel har han med kraftig Haand taget fat i Rattet og med aabne Øjne stirrer han ned i Rathuset paa Kompasset; men han kæmper med Søvnen og forretter kun mekanisk sin Tjeneste, medens hans Sjæl er paa Nippet, som yndig Sommerfugl at gjøre en Prøveflugt ud af den raa Larve. Lampen inde i Rathuset kaster en mat, rødlig Straale hen paa Skandsen; men Vinden er for svag til at slukke Lyset; thi da vaagnede Rorgængeren vist af sin lette Slummer. Vi gaar derned i det smagfuldt smykkede men lave Værelse. Paa de med poleret Bøgetræ indlagte Vægge hænge Land- og Søkort mellem glimrende Vaaben af alle Arter; Alt skinner blankt; thi Fuldmaanen kaster stærke Straaler gjennem de skraa Kahytsvinduer, langs de tvende Malmkanoner, der strække Halsen ud i det Fri. Paa Standkøjen derinde i Alkoven til Venstre hviler en kraftig Skikkelse, næsten ganske paaklædt; det er en Yngling med en høj og dristig Pande; hans Aandedræt er kort og hurtigt, som om han ogsaa vilde skynde sig at sove, for desto hurtigere at komme igjen til sit Livs raske Arbejde. Det er Peter Vessel, denne de nordiske Farvandes Helgen; en Sværm af sælsomme Drømmebilleder omsvæver hans Sjæls Øje. Ej drømmer han om Schoutbynacht Vilster og Kommandør Knophs Eskadre, der sejlede ind til Langesund; ej om Gjensynet med Ole Olesen og ej om de sidst forløbne Dages mindre betydelige Begivenheder; nej, han drømmer om forvoven Sejlads paa de oprørte Bølger, hvor Stormen hyler i Sejl og Tougværk; om Kamp paa gammel nordisk Vis, paa den gyngende Planke, Bryst mod Bryst med en herlig Fjende; om hvinende Kugler og skingrende Sejrsraab; om vort røde Flag med det hvide Kors, som

han hejser højere og højere; gjennem Ild og Røg skrider han begejstret fremad. Deroppe vinker hans Flag skjønnere og skjønnere, meer og meer glødende; han maa derop, derop, hvorfra Flaget kom, i den evige Herlighed. Han drømmer om en Engel, der vinker ham hist; hun svinger Flaget i Haanden; hendes Øje smiler saa huldsalig, og bagved flere kjære Aasyn, Fader og Moder — de vige dybere tilbage; men han kæmper sig rastløs fremad; endnu øjner han Englen, hun vinker atter, nu kjender han det livsalige Smil; men ak! hun svinder som en blegnende Stjærne, og slukkes — stille! den slumrende Yngling bevæger sig og griber hen i Luften; vi ville liste os bort igjen; Natten er snart forbi og allerede rødmer den østlige Himmel. Det var os kun om at gjøre at beskæftige vore Læsere, medens Mandskabet paa „Løvendahls Galej" sov; dog med Skræk tænke vi paa, at maaske vore Læsere netop under Læsningen af disse Blade ligeledes slumrede ind; men saa have de i det mindste ikke kjedet dem. —

Vessel vaagnede og stirrede forundret omkring sig; et dejligt Billede svævede endnu svagt for hans Fantasi, Sejrsraab tonede for hans Øre. Han foer med Haanden over Panden; men da en dyb Bas i det samme raabte ned ad Kahytsdøren: „En Sejler i Sigte, Hr. Kaptajn-Løjtnant!" vendte han pludselig tilbage til Virkeligheden og hele Drømmen forsvandt. I et Spring var han ude af Køjen, stak sine Pistoler til sig og ilede op paa Dækket. Det var en klar og frisk Morgen; som et Sølvnet spillede Solens Straaler paa de lange, henvæltende Bølger. Med en østlig Luftning agter ind gled Fregatten langsomt for Fok og Mærssejl hen i vestlig Retning; en Del af Mandskabet, der var kommet paa Benene, vexlede enkelte Ord med Udkiggeren tilvejrs og Andre anstrængte

Blikket for at opdage den anmeldte Sejler i Øst; langt derude, hvor Solens glimrende Straalevæv begyndte, skinnede allerede et hvidt Sejl. Saasnart Vessel betraadte Dækket, tav Alle og blottede Hovederne; Ole Olesen, som tavs havde lænet sig op til Rælingen og gjennem en Kikkert iagttaget Sejleren, nærmede sig nu den unge Chef og sagde ærbødig: „Vil Hr. Kaptajn-Løjtnanten kanske selv se ud engang; hvis Synet ikke svigter mig, er det en Svenske.“ Vessel greb Kikkerten, vinkede ad Ole, at han skulde følge med og steg op til Skansen. Efter i nogle Minutter at have rettet Kikkerten mod hint Sejl, gav han den tilbage til Ole, og medens denne saa ud efter den endnu fjærne Gjenstand for Alles Opmærksomhed, henvendte han Ordet til Manden, der stod til Rors: „Intet passeret i Nat?“ „Intet at melde, Hr. Kaptajn-Løjtnant!“ svarede Manden og lettede paa Hatten. „Hvad Fart have vi gjort inat?“ vedblev den unge Chef og lod Blikket strøife hen ad Takkelagen og ned paa Kompasset. „Saa omtrent tre Knob i Timen,“ svarede Manden som før. „Ere da fire eller fem Mile fra den jyske Kyst,“ henvendte Vessel sig atter til Ole, som pludselig tog Kikkerten fra Øjet og med en Mine, der lignede et glad Smil, udbrød: „Det er hende, for en Ulykke! hvis jeg tør sige min Mening; dennegang slipper hun ikke, naar Hr. Kaptajn-Løjtnanten ikke for hidsig viser Tænder.“ Vessel snappede Kikkerten og idet han utaalmodig drejede den for Øjet, sagde han afbrudt: „En pyntelig Skude, som det lader — er nok forrykt, Ole! skulde ikke allerede have lært saameget — maa komme os nær paa en halv Mil før hun mærker Maskeraden — for Djævlen! skyder en dejlig Fart, danser paa Bølgerne som en Jomfru. Gad vidst, om hun alt har set os — troer det næsten.“ „Ja vist, nu sætter

hun flere Sejl til," svarede Ole, som ivrig havde grebet Kikkerten, „om en halv Times Tid er hun paa Skudvidde." Kaptajn Knabe bryder allerede sin Hjærne med at gjætte, hvad vi ere for en Prise." „Oho! skal træffe paa Drenge, der kunne lege med ham," lo Vessel, „frisk Manne!" raabte han derpaa ned til Mandskabet, der nysgjerrig nærmede sig Skansen, „kast Kanonerne los! Storbaaden klar til at sættes ud! en halv Snes af Jer blive stille heroppe! ned med Jer Andre; men klar til Entring! vanker snart Prisepenge her." Med dæmpet Jubel foer Mandskabet fra hinanden; hurtig og uden mange Ophævelser gjordes Kanonerne klare, dog uden at Portene haledes helt op; Surringerne toges af Storbaaden og derpaa forsvandt de muntre Sømænd gjennem Storlugen. Uden at det mindste forandredes ved Sejlene, fortsatte Fregatten sin jævne Fart, medens den fjendtlige Sejler med synlig Hurtighed nærmede sig; den svage Luftning, der, som sagt, kom agterind, formaaede ej at udfolde Flaget, saa at dette var vanskeligt at kjende. Nu skjælnede man allerede Skroget af det forfølgende Skib; det var virkelig „det svenske Vaaben", en udmærket Sejler, ført af den kjække Kaperkaptajn Knabe. De blanke Stykker skinnede gjennem de aabne Kanonporte, og ved Hjælp af Kikkerten opdagede man paa det ryddelige Dæk en travl Bevægelse blandt Mandskabet, der kun syntes at berede sig til at tage den forventede rige Prise i Besiddelse.

„Ej, ej, skulde dog ikke allerede have fattet Mistanke," raabte Vessel, som tilligemed Ole i nogen Tid tavs og med ufravendte Blikke havde iagttaget Fjenden, „jo, for Djævlen! drejer jo allerede til — gjælder da et Væddeløb. Rap Jer, Manne!" vedblev han med en Stentorstemme hen over Skibet, „op med Bram- og Bovenbramsejl!

Luf! skærp overalt! lad falde Storsejl! hal ud Mesanen! maa knibe saa tæt op til Vinden som muligt, inden hun faar Forspring." Baadsmandens skingrende Pibe kaldte alle Mand op; i en Hast gjordes Sejsingerne los, Fregatten drejede til, og Sejlene sattes Kant klods Bi de Vind. De nævnte Sejl flagrede ud fra Ræerne og sattes til. Det fjendtlige Skib havde allerede faaet sat til Alt, hvad trække kunde og syntes at ile forud. Ærbødig, men bestemt traadte Ole hen til Vessel, som i sin Iver selv havde taget Haand i med. „Med Forlov, Hr. Kaptajn-Løjtnant!" sagde han, „jeg er en gammel Vandhund og kjender den Sejler; knibe vi helt op til Vinden, komme vi dog til at sakke agterud. Men vil Hr. Kaptajn-Løjtnanten se de Kameler, der stikker op der norden for Solen, de give os aldeles sikkert Kuling og nordligere Vind; det er derfor mit Raad at holde godt fuldt, maaske en Streg eller to i Sejlene; naar saa Vinden springer, have vi allerede taget godt ind paa hende og have dog Luven." „Har Ret, Ole! kun altid ud med Sproget," svarede Vessel, efterat have kastet et prøvende Blik hen over Havfladen. „Lad falde lidt ved Roret! og I, Gutter der, et Tag af luv Bovenbraser! — for Djævlen, kan I rappe Jer," dermed sprang han selv til og greb med Matroserne fat i luv Store Mærsebras.

Begge Skibene havde saa mange Sejl til, som de kunde føre, og da det, som Ole havde forudsagt, kort efter luftede op, fore de som et Par affkudte Pile hen ad den ujævne Flade; næsten med lige Hurtighed syntes de skarpe Kjøle at kløve de vaagnende Bølger og lode tvende lange Skumstriber bagefter sig. Den sidste Manøvre bevirkede, at de i Kursen fjærnede dem lidt fra hinanden, da den fjendtlige Sejler, som maaske endnu ikke havde gjættet sin Modstanders Plan, kneb Vinden saa nær som muligt; og

da han følgelig ikke kunde bruge sine Sejl med samme Kraft som Fregatten, vandt denne ogsaa ind paa ham. Som Ole havde forudsagt, skagede Vinden sig ganske rigtigt nordligere, Fregatten havde nu Luven fra Fjenden og var vundet tæt ind paa ham. Forgjæves forsøgte den svenske Chef at holde et Par Streger af, det var for sent, „Løvendahls Galej" girede et Par Streger over mod ham og Skibene løb næsten jævnsides i Kanonskuds Afstand fra hinanden.

„Op med Stykportene!" lød Vessels Kommando, „kunne hale ind paa ham og hilse ham med et Par Jagtskud. Ikke sandt, Ole! er en brav Karl, Chefen derovre?" „Saa rask en Gut, som nogensinde pløjede disse Farvande, det maa jeg lade ham, skjønt han er vor Fjende og sik min Kiste med ombord," svarede Ole Olesen. „Nu da, ville saa gjøre ham den Ære at hejse Blodflag og tilbyde ham Kamp, skjønt Partiet er temmeligt ulige." Kanonportene forsvandt og Fregatten viste sine atten blanke Tænder; det i disse Farvande velbekjendte Blodflag vajede straxt efter fra Toppen og tre skarpe Skud dundrede ud over Havet. Kuglerne suste gjennem det fjendtlige Skibs Takkelage; Forrestangen og nogle løbende Redskaber faldt ned paa Dækket. Endnu før Røgen fordelte sig, havde Hukkerten bjerget sine Sejl, strøget sit Flag og hejset Fredssignal; den løb agter om Fregatten, som ligeledes mindskede Sejl, og hvis Storbaad et Par Minutter efter firedes ned i de urolige Bølger, medens Luften rystedes af de danske Sømænds Hurra.

„Et godt Varsel for „Løvendahls Gallej," sagde Vessel til sin gamle Ven, da de begge fra Skansen betragtede det erobrede Skib, der kun en Kabellængde fra dem nejede i Bølgerne, „begynde Farten vel nok; er en

herlig Prise, som vi hel og holden kunne bringe med hjem. Agter at forlange den til Følgesvend istedetfor Snaven „Neptun", som de have tilstaaet mig." „Kaptajn Knabe ynker mig," smaalo Ole, „den arme Djævel! han havde nok mindst drømt om saasnart at møde sin Mand." „En kjæk Sømand, mener Du jo, saa ville vi heller ikke spotte ham," sagde Vessel alvorlig, „ansaa det maaske for sin Pligt at redde sit Mandskab mod Overmagten."

Som den unge Chef havde befalet, førtes Kaptajnen fra „det svenske Vaaben" tilligemed største Delen af Mandskabet ned i Storbaaden, og en Snes danske Matroser under Kommando af Fregattens første Styrmand toge Prisen i Besiddelse. Baaden satte af derovre og gyngede gjennem den temmelig høje Sø tilbage til „Løvendahls Gallej". Kaptajn Knabe, en kraftig, midaldrende Mand med et dristigt Øje, ilede rask op ad Falderebet og lettede paa Hatten ad de hilsende Sømænd, der stimlede frem for at see ham. Da han kom op paa Skansen, traadte Vessel ham imøde med Hatten i Haanden; den Besejrede vilde række Sejrherren sin Kaarde; men den danske Chef sagde venlig: „Vist ej; behold kun Sliren, Kaptajn Knabe! og ræk mig Eders Haand." Med Beundring betragtede den fremmede Chef sin ungdommelige Modstander; et Smil foer næsten over hans mandige Aasyn, da han svarede: „Denne Modtagelse burde ikke undre mig, da I er Løjtnant Vessel, hvis unge Navnkundighed mangen gammel og kjæk Søgut ikke har kunnet naa." „Kan nok være," lo Vessel, „forstaar mig rigtignok ej paa Eders høflige Talemaader, I Herrer fra den anden Side Sundet! men mærker dog, at jeg maa betale Eder med samme Skillemønt. Hr. Kaptajnen kalder min Navnkundighed ung; kan have Ret deri, for den begyndte med i Dag, da

jeg tog den bekjendte Kaperkaptajn Knabe til Fange.“ „I det mindste begyndte maaske Eders Lykke i Dag,“ tilføjede Svenskeren, gaaende ind paa Spøgen, „thi den Prise, I tog, er den bedste Sejler i de skandinaviske Farvande.“ „For Djævlen!“ raabte Vessel, „hvi sejlede I da ikke fra mig?“ „Fordi I overvandt mig i Snildhed; thi blodig var Affæren da ikke. Men ligesaalidt som nogen anden Skude end Eders Fregat havde opjaget „det svenske Vaaben“, ligesaalidt havde jeg strøget mit Flag for nogen anden Chef end Peter Vessel.“ „Oho! lad det være godt,“ lo den unge Mand atter, „træffes maaske en anden Gang med lige Styrke, ville saa ærligt tiltordne hinanden Komplimentationer og Æresbevisninger.“ Dermed førte Vessel sin ufrivillige Gjæst ned i Kahytten, hvor han nødte ham til at tage Plads ved et suffisant Frokostbord, og efterat have tømt et Glas Vin med ham paa et lystigere Møde, ilede han op igjen paa Skansen for at uddele de nødvendige Befalinger. „Ser Du, min gamle Vandhund,“ sagde han til Ole, „have allerede faaet Vakance; tag Du nu Plads ved Rattet indtil videre.“

Den paa Hukkerten foraarsagede Skade blev snart udbedret, og da Vinden højere op paa Dagen gik noget sydligere, satte begge Fartøjerne Sejl til og styrede tilbage til de norske Kyster.

Imidlertid var Schoutbynacht Vilster med sine sex Orlogsskibe og elleve Fregatter løbet ind til Stavern, hvor han endnu samme Dag erfarede, at „Løvendahls Gallej“, der skulde støde til ham fra Langesund, om Morgenen var gaaet i Søen. Han havde dog et Horn i Siden paa Vessel og besluttede derfor at benytte Lejligheden til at ydmyge den stolte Krabat, der hos Løvendahls havde vovet at se ham saa dristigt i Øjet. Da

den nye Fregat Dagen efter kastede Anker ved Stavern, var Schoutbynachten netop i Land med nogle af sine Skibschefer, og med Undtagelse af en Eneste, nemlig Fregatten „Lossen"s Kommandant, Sivers, vare de alle enige i, at denne Søhusar, som de spotvis kaldte ham, maatte takke sin Gud, hvis Schoutbynachten lod ham slippe med en drøj Fretteſættelse. Der sendtes altsaa Befaling ud til „Løvendahls Gallej", at dens Chef øjeblikkelig havde at indfinde sig hos Eskadrens Befalingsmand; ikke destomindre forløb et Par Timer, inden Befalingen adlødes og de strænge Herrer vare allerede i Færd med at hæve Taffelet, da Vessel indfandt sig. Med en let Bøjning for hele Selskabet nærmede han sig den Overstkommanderende, hvis vredladne Øje han mødte med et roligt Blik.

„I staar nu under min Kommando, Løjtnant Vessel! det veed I dog vel?" begyndte Schoutbynachten og kastede sig skjødesløst tilbage i Lænestolen. „Kommer netop for at melde mig, Hr. Schoutbynacht!" svarede den unge Mand, idet han nikkede til sin gamle Kammerat, Kaptajn Sivers. „Men I giver mig allerede Grund til Klage over Eder; istedetfor at oppebie min Ankomst, foretager I paa egen Haand en Lystfart uden at tænke paa Hans Majestæts Tjeneste." „Beder om Forladelse," faldt Vessel sin Chef i Ordet, „har aldrig forsømt Hans Majestæts Tjeneste; gik netop for den Sags Skyld under Sejl for at prøve mit nye Skib og se, hvad det duer til; gider ikke ligge paa den lade Side i en sikker Havn, medens Svenskens Kapere lige for vore Næser bortsnappe det ene Fartøj efter det andet." Schoutbynachten, hvem en lignende Dadel ofte havde truffet, bed sig i Læberne og slog næsten Øjnene ned for den dristige, unge Mands Blik,

idet han med stigende Vrede vedblev: „Og nu, da jeg sender Bud efter Eder, lader I Eders Chef vente et Par Timer paa Eder." „Ligeledes for Hs. Majestæts Tjenestes Skyld," svarede Vessel med urokkelig Kulde, „maatte gjøre min Rapport færdig og afsende den til Generalløjtnant Hausmann, som i General Løvendahls Fraværelse er Øverstkommanderende her i Norge." „Men I staar jo under min Kommando, saa har I at aflægge Rapport til mig," foer Vilster i Vejret. „Beder atter skyldigst om Forladelse; staar fra nu af og saalænge jeg er beordret at følge Hr. Schoutbynachtens Eskadre, under Eders Kommando, men ellers alene under Norges Statholder; min Instrux udviser saadant." „Og hvilke Heltegjerninger har I da havt at indberette?" spurgte Schoutbynachten med et haanligt Smil, idet han sank tilbage i Lænestolen. „Intet synderligt," smilte Vessel, „har kun opbragt Kaptajn Knabe med Hukkerten „det svenske Vaaben" paa ti Stykker. Medens Hr. Schoutbynachten forrige Aar havde Station her ved Kysten, skal den Karl have bortsnappet over en Snes danske Skibe, mente at burde hævne den Tort, saasom jeg nu har den Ære at staa under Eders Kommando og dog ellers Intet havde at skaffe. Har iøvrigt udbedet mig, at Hukkerten maa omdøbes „det norske Vaaben" og gives mig med istedetfor Snaven „Neptun". „Det var bravt, Ingen har kunnet faa Fingre paa den Karl," udbrøde de tilstedeværende Skibschefer, paa hvem Vinen havde havt en formildende Virkning, der tillige for et Øjeblik løsnede Subordinationens Baand. I al sin Ærgrelse følte dog Schoutbynachten, at han maatte gjøre gode Miner til Spillet, og Forhøret endtes med en Skaal for den unge Løjtnant.

Fjerde Kapitel.

Frederik den Fjerde havde en sælsom Blanding af Held og Uheld med Hensyn til Valget af sine Embedsmænd; medens han ingenlunde manglede dygtige Arbejdere og uforfærdede Underbefalingsmænd, var han paa den anden Side omgiven af bestikkelige Ministre og Overbefalingsmænd, hvis Ænker tilintetgjorde de sandsynligste lykkelige Resultater af hines geniale Planer og kjække Daad. Med et Orlogsskib og fire Fregatter havde Kaptajn Knoph holdt de norske Kyster og Farvande ryddelige for svenske Kapere, og Koffardimændene fore hele Foraaret 1712 uforstyrrede frem og tilbage over Nordsøen. I Maj Maaned løb den svenske Schoutbynacht Løwenhaupt ud fra Gothenborg med syv Krigsskibe for at bortskræmme den danske Somagt. Mellem den norske Kyst og Fladstrand stødte Eskadrerne paa hinanden; men efter en hidsig Kamp, i hvilken Kaptajn Knoph selv blev saaret af en Kanon, der sprang, maatte den svenske Schoutbynacht med sine ilde tilredte Skibe søge tilbage til Gothenborg. Kaptajn Knoph blev udnævnt til Kommandør, og, som vi allerede have set, blev Schoutbynacht Vilster afsendt fra Kjøbenhavn med en betydelig Skibsmagt for at virke i Forening med ham. Dog nu tav de danske Svaner i Nordsøen, medens de svenske Krigsskibe uangrebne sejlede frem og tilbage og opsnappede mangfoldige Koffardimænd. Vel stak den danske Eskadre flere Gange i Søen og gjorde Mine til Angreb; men den utaalmodige Vessel, som fulgte den med sin Fregat og den erobrede Hukkert, saa sig bestandig skuffet i sit ivrigste Ønske, at bivaane en ordentlig Bataille. Den svenske Schoutbynacht var for klog til at indlade sig i Kamp med en saadan Overmagt; han trak

sig hver Gang tilbage i den Hensigt at oppebie et heldigere Tidspunkt, naar — som han maaske vidste vilde ske — Vilster atter delte den forenede Styrke. —

Ved den saakaldte Vigside eller Sverrigs vest-nordvestlige Kyster træffe vi allerede igjen paa „Løvendahls Gallej". Dog kun de smækre Spir se vi beskrive hurtige Kredse paa den mørke, af sønderrevne, henjagende Skyer bedækkede Himmel; Skroget er næsten skjult for vore Blik af de fraadende, opadstræbende Bølger; kun af og til dukker det op mellem Vandbjergene, medens Stormen hyler i Sejl og Tovværk, der piske paa de svajende Master. Den er affendt fra Eskadren for at rekognosere; men nu truer Skjæbnen med at standse dens raske Sejrstogter. En voldsom Storm har allerede raset i flere Timer; at løbe ind i en svensk Havn synes det eneste Redningsmiddel; at søge en saadan Udvej er imidlertid ingenlunde Vesfels Sag; heller vil han knuses mellem Klipper og Skjær og søge en Grav i Bølgerne. Saalænge Mandskabet ser sin unge Chef med muntre Blik og lys Pande tage Haand i med ved enhver Manøvre, hører hans Stemme trænge fuld og kraftig gjennem Stormens Hvinen, taber det heller ikke Modet, eller skammer sig dog for at lade det mærke. Hvilken Sømand, ja hvilken Dboer erindrer sig ikke med hemmelig Gysen den tunge, lumre Luft, der plejer at gaa forud for en Foraarsstorm; de sortagtige, skjønt i det Rødbrune spillende Skymasser, der taarne sig op paa den halve Himmelhvælving; de fjærne, henfarende Lyn; den fremdragende Storms stødvise, ængstelige Stønnen; Skibets ubestemte Bevægelse, naar det hugger i Bølgerne, medens Havet graaner og Bølgerne voxe større og større, og endelig naar de bristende Skymasser udbrede dem over den hele Hvælving; naar den

nys saa lyse, venlige Dag bliver en uheldsvanger Nat; naar hele Naturen synes at ruste sig til indbyrdes Kamp og til Kamp mod Menneskenes forvovne Trods; naar Stormen da hyler frem, voldsomt pisker Bølgerne i Vejret, med frygtelig Kraft rusker i Sejl og Master, saa det største Orlogsskib slynges hid og did som en Nøddeskal; naar dette det menneskelige Genis dristige Værk af den uforsagte Styrmands Haand drives op paa den fraadende Kæmpebølges Top og derpaa jages ned i det gabende Dyb, saa Tilskueren derinde paa den høje Kyst beder for de Henfarnes Sjæle, men pludselig ser Skroget stige op igjen paa det næste Bølgebjerg — hvor maa man da ikke beundre Sømanden, der med et roligt, beregnende Blik iagttager Stormens Stigen og Falden og uden at lade sig aftrodse en ænstelig Mine, med usvækket Sjælskraft kun ponser paa Midler til at redde sit Skib.

Paa „Løvendahls Gallej" havde man med Nød og neppe bjerget Bram- og Bovenbramsejlene samt faaet Mærssejlene klodsrebede. Fartøjets voldsomme Slingren gjorde det umuligt at staa fast; men naar hele Klynger af de ufortrødne Matroser styrtedes overende af en Braadsø, ravede de dem hurtigt op igjen, bandt Rebet fastere om Livet og grebe atter fast i det daskende Tougværk. „Frisk Manne!" kommanderede Vessel, som stod paa den Styrbordside af Skansen og holdt sig fast i et Tov, „Mesansskjødtallie hale bedre! skærp et Tag i Læ Underbraser! Et Par Streger vestligere!" vedblev han, henvendt til Ole, som havde surret sig fast til Rattet, „drive ellers alligevel ind paa Kysten og vil heller lægge mig til Hvile under Bølgen end paa svensk Grund." Ole trykkede Hatten dybere ned i Øjnene og saa sig omkring; Vinden stillede rigtignok et Øjeblik af, og Skibet syntes at rette

sig lidt. „Hvis jeg tør sige, hvad jeg mener," brummede han, „saa gjør Hr. Kaptajn-Løjtnanten bedst i at lade os beholde Kursen; der er to Miles Spillerum mellem os Kysten og knibe vi længere op, driver den næste Dyst os lige ind. Stormen puster kun lidt for at samle Kræfter." Neppe havde han udtalt, før Stormen ogsaa hylede frem igjen og tvang Skibet om paa Siden, saa Kanonportene næsten naaede Søen, Skibet tog en vældig Sø over, som tog Nathuset med overbord, og Mesanen skjørede langs hele Agterliget. „Gud være lovet! nu har hun nok snart udraset," sagde Ole og greb med begge Næver fat i Rattet. Vessel lo og tilraabte ham gjennem Stormens Brusen: „I Læ med Roret, som jeg siger, Du gamle Vandhund! for Djævlen!" raabte han endnu højere til Mandskabet, der væltede mellem hinanden ned til Spygatterne i Læ — „op med Jer, Gutter, og bjærger Mesanen der, før den gaar over Bord." Men den menneskelige Kraft syntes udtømt; de ellers saa kjække Sømænd klyngede dem fast til Skanseklædningen og gjorde ej Miner til at adlyde Ordren. Voldsomt hævede Skroget sig i Vejret og med rasende Heftighed bruste et nyt Vindstød frem; Skibet lagde sig næsten helt over. Vessel kastede det første alvorlige Blik paa Ole, som dog rolig nikkede til ham. Det knagede og bragede, og med et vældigt Slag styrtede Fokkemasten med hele Forrejsningen over Bord; i det samme styrtede en ny Braadsø over Dækket og syntes for et Øjeblik at begrave hele Skuden. „Hurra! gaar jo lystigt," raabte Vessel med næsten overmenneskelig Stemme, idet han viskede det salte Vand af Øjnene, „herop, Krabater! maa have klaret Forrejsningen fra Skibet, at hun ikke skal tage Skade — har ingen Nød mere; Stormen har strax leget ud." Dermed ilede han selv ned paa

Dækket, holdende sig fast i Tovværk og Skanseklædning. Som med et Trylleslag rev disse Ord Mandskabet ud af den lammende Skræk; rask tumlede alle Mand afsted efter Chefen, og da Stormen nu virkelig lidt efter lidt stillede af, lykkedes det snart at befri Fartøjet fra Fokkemasten, der tilligemed Stang og Ræer slæbtes med ved Vant og Bardoner. Dette heldige Forsøg maatte for Øjeblikket betragtes som en stor Lykke, da det svære Stykke Tømmer ellers let kunde have stødt Hul paa Skroget. Vesfel gjenvandt derved sin moralske Overmagt og Mandskabet sin uforfærdede Holdning.

Endnu hylede Stormen; men dens Kraft tog af. Voldsomt kastedes Skibet hid og did af de mægtige Søer, der dog med mindre Kraft end før bruste brede og skummende frem, medens Skyerne joge hastig afsted og lode imellem den blaa Himmel til Syne. Fregatten holdt endnu samme Kurs, men lystrede kun Roret daarligt og drev i østlig Retning. Den voldsomme Rystelse ved Fokkemastens Fald vakte Bekymring blandt Mandskabet for at Skroget skulde have faaet Læk, en Bekymring, der lettelig løsner al Subordination og slukker den forvovneste Sømands Mod. Ved Pompesodens gjentagne Pejling overtydedes man dog snart om, at Frygten var ugrundet; thi efter en halv Times uafbrudt Pumpen sank Vandet mærkeligt i det nederste Rum, og Mandskabets Aasyn opklaredes. Pludselig opdagede man mellem de skummende Vandmasser en Sejler til Luvart; ved ethvert nyt Bølgeslag skjultes eller viste den sig et halvt Minut. Paa Vesfels Kommando steg en af de raskeste Gutter op i Stortoppen, for om muligt at skjelne dens Flag og Udseende, medens Kanonerne surredes halvt los og hver Mand beredte sig til Kamp, saa godt Omstændighederne

vilde tillade det; thi den Fare, der nu maaske nærmede sig, var af en hel anden Beskaffenhed end den nys overstandne, og da Storm og Bølgegang med hvert Kvarter toge af, havde et saadant Møde netop en styrkende og oplivende Virkning paa Fregattens Mandskab, der, blindt stolende paa Chefens Kjækhed og Lykke, i den formodede fjendtlige Sejler kun saa en god Prise og et Tilflugtssted, hvis „Løvendahls Gallej" ej skulde kunne holde Søen. Et Skud bragede over Havet, nok et og et tredje; fra Vejret raabte Udkiggeren: „Haløj! en dansk Orlogsmand!" Jublende modtog Mandskabet dette Budskab, og til Tegn paa, at man havde kjendt ham, løsnedes ligeledes tre Skud fra Gallejen. Næste Øjeblik dukkede Sejleren frem mellem Bølgerne derude, og da den var kommen saa nær, at Skibene ikke længere skjultes for hinandens Blik, luvede hin op og lagde sig under voldsomme Slingringer jævnsides „Løvendahls Gallej", i en Afstand af to eller tre Kabellængder. Det var Fregatten „Lossen", Kaptajn Sivers, der ved den norske Kyst havde forladt Vilsters Eskadre og sat Sejl til for at søge Gallejen; det havde anet Sivers, at den fremdragende Storm vilde træffe hans gamle Messekammerat ved den svenske Kyst og maaske der knuse Flagets stolte Forhaabninger til den forvovne Yngling. Gjennem Raaberen talte Cheferne med hinanden; under et lystigt Hurra fra begge Skibes Mandskaber styrede en Baad med fire uforfærdede Matroser fra „Lossen" gjennem den voldsomme Bølgegang over til „Løvendahls Gallej", for at tage den paa Slæbetov, da dens fleste Sejl og løbende Redskaber vare gaaede over Bord. — Dagen efter kastede de begge Anker ved Langesund, hvor Gallejen snart fik en ny Fokkemast indsat og den øvrige Skade repareret.

Vor Helt, som i Stilhed ærgrede sig over de danske Svaners Orkesløshed og den Overstkommanderendes ubegribelige Adfærd, greb enhver Lejlighed til at fjærne sig fra Eskadren, for paa egen Haand at søge Æventyr og Kamp. En slig Lejlighed tilbød sig ofte, da Generalløjtnant Hausmann gjærne forlangte ham udkommanderet til enhver vigtig og farefuld Expedition; og da saavel Schoutbynacht Vilster som de øvrige høje Officerer, uagtet deres hemmelige Misundelse, dog ej kunde frakjende ham Mod og Dygtighed, lagde de ham sjælden Hindringer i Vejen, naar han ønskede at gjøre en Afstikker; desuden ventede de hver Gang at faa Efterretning om, at „Løvendahls Gallej" var tagen eller skudt i Sænk. Men deres Forhaabninger bleve stedse skuffede; Søhusaren, som de jo kaldte ham, var som Stjærnen paa de svære Bølger i stærk Søgang: naar man trode ham forsvunden og begravet, hoppede han allerede paa den næste Bølges Top. Snart var det ved Vigsiden, at Svenskeu med Skræk saa den stolte Sejler i Storm eller Magsvejr, i Slud eller Solskin styre ind i Bugter og Havne for at borttage Lodser og Proviantskibe, stundom lige i de fjendtlige Orlogsskibes Paasyn; men inden disse fik Ankeret hjem og Sejl satte til, var „Løvendahls Gallej" ude af Skudvidde og tiltordnede dem sine tre Skud til Afsked. Snart var det under norske Kyster, at han jagede, indhentede og entrede en svensk Kaper; snart under Fladstrand, hvorhen han ledsagede Koffardiflaader; thi han var til enhver Time færdig til at stikke i Søen, og paa Tilbagevejen sendte Lykken ham da gjærne en Prise imøde, som han sikkert bemægtigede sig om end Bedækningen talte tre Gange saa mange Tænder som „Løvendahls Gallej". Snart gjorde han en Afstikker op imod Bergen for at oppasse Fjendens Koffardimænd, for at

frajage svenske Kapere de allerede tagne Priser eller for at undersøge de under nevtralt Flag gaaende Koffardimænd, om de ikke vare Lurendrejere, eller om ikke for andet, saa for at tvinge de stolte Engelskmænd til at kippe Flaget for den danske Orlogsmand. —

Det er herligt, vederkvægende, selv for den fine Kvinde, en smuk Sommeraften at bruse hen over det friske Hav, naar Solens røde Kugle histnde i Vest synker ned i de mørke Vover, og sender de sidste, gyldne Straaler hen over Himmel og Hav; naar de hvide Skyer dybt nede i Horizonten rødme svagt i det døende Dagslys; naar de mægtige Sejl svulme for en vaagnende Luftning, og vort gamle Flag udfolder sig med en hemmelighedsfuld Susen, som om det hviskede Æventyr og Sagn fra gamle Dage, medens den ensomme Søfugl med klagende Stemme flagrer ned paa Stangen for at udhvile sig, og den blege Maane med sine matte Stjærner bliver klarere og klarere og lidt efter lidt udbreder det uendelige Straalenet over de larmende Bølger. Der skummer en smuk Sejler over Nordsøen, som i Aften er usædvanlig rolig; dens Stavn er høj, dens Galleri glimrer som Guld i Maanens Straaler, dens høje Master og smækre Spir beskrive kun smaa Kredse paa den med Stjærner besaaede Himmel; den er pyntet med næsten alle sine Sejl, der skinne saa hvide som Svanens Vinger, medens Stag og Braser skarpt aftegne sig mod den lyse Aftenhimmel. Let og zirligt kløver den de langtsomt fremrullende Bølger; saa jævn er Bevægelsen, saa umærkeligt nejer den i sit elastiske Element, at selv en Dame har vovet sig ud af den pyntelige Kahyt og staar oppe paa Skansen i Samtale med Fregattens Chef. Vi ville gaa ombord og lytte efter, hvad de unge Mennesker fortælle hinanden; det er jo vor Helt, der fører

General Løvendahls Hustru og Datter over til Fladstrand. Den gamle Dame har allerede begivet sig til Kojs for at bortsove Søsygen; men Frøken Bertha vil endnu nyde den herlige Aften og har indhyllet sig i et uldent Shawl, da Søluften dog er kold. Samtalen synes at være gaaet i Staa, og de stirrede begge To op i den uendelige Hvælving, som om de vilde tælle Stjærnerne. Omsider foer Vessel i Vejret og sagde i en munter Tone: „Glæder mig ret over, at Sejladsen er saa heldig; var vist bange for den Fart, min Frøken?“ „Jeg har aldrig været bange for Søen; men Moder har i de sidste otte Dage kun talt om Storm og Skibbrud,“ svarede Bertha og tilføiede med et yndigt Smil: „Desuden var jeg ganske rolig, da jeg erfarede, vi skulde gjøre Rejsen med Løjtnant Vessel; paa Eders Lykke og Dygtighed bygger jo enhver Sømand som paa en Klippe.“ „Takker skyldigst,“ lo Vessel med en let Bøjning, „Gud være lovet! er hidtil sluppen godt derfra; men, for at betale med samme Mønt, maa tilstaa, at det er første Gang jeg har truffet et saa velsignet Vejr paa dette urolige Farvand som i Aften; kommer vist deraf, at jeg har Eder om Bord. Gad gjærne vide det en Stund forud, naar I skal tilbage til Norge, for at belave mig paa at være Eders Færgemand; faar da atter en saa dejlig Aften.“ „Ak nei!“ sukkede Bertha og saa med et længselsfuldt Blik mod Nord „til Norge vende vi næppe tilbage; vi gaa maaske til Tyskland for at blive der.“ „For Djævlen! beder om Forladelse,“ udbrød Vessel ganske bestyrtet, „I ville ikke komme tilbage til Norge, ville for bestandig bytte de himmelhøje Fjelde, de brusende Fosser, det friske Hav med Tyskklands lumre Dale og gule Floder!“ „Gud veed, jeg vendte gjærne tilbage til dette stolte Land, hvor jeg

lærte saa mange elskelige Mennesker at kjende, hvor Kjækhed og Trofasthed have hjemme" svarede Bertha med blussende Kinder „men jeg maa jo følge med." „Takker Eder ret af Hjærtet for den Kjærlighed til mit kjære Fødeland" sagde Vessel og greb trohjærtet Pigens Haand — „er dog en Trøst, at I nødig skilles fra os. Nu, kan ikke noksom forsikre, hvor det bedrøver mig, at jeg aldrig oftere skal se Eder, naar jeg fra et lystigt Togt vender Stavnen hjemad til Kristiania; forekom mig altid, det store Hus ved Bryggen, som det livagtige Paradis, hvor jeg aldrig kunde gaa over Tærskelen uden at tænke paa hin Dag, da jeg traadte hen for Eders Fader og ligefrem bad ham at give mig noget Hæderligt at bestille, og uden mange Omsvøb satte han mig paa en Planke, hvor jeg turde skalte og valte efter eget Tykke; bliver maaske noget af mig, og skal da ikke glemme, at jeg kan takke ham derfor, hvad saa de Andre for Resten maatte fortælle om ham." „Ja, ikke sandt", faldt Bertha ham i Ordet og viklede sin Haand ud af hans „en saa herlig Udsigt faar jeg vist aldrig mer som fra mit lille Vindue oppe i Gavlen." „Oho! ja vist, Vinduet deroppe; stode Urtepotter der med dejlige Roser," henkastede Vessel, men standsede pludselig og vendte Hovedet bort. „Og den morsomme Aften, da vi havde det store Bal," vedblev Bertha, uden at bemærke den unge Mands Bevægelse „hvad var det ikke for en hjærtelig Glæde og Munterhed, ret en nordisk Fest." „Snurrigt nok," sagde Vessel efter et Ophold og med et Anstrøg af Alvor, „kan ikke tænke paa den Aften, uden at blive saa underlig tilmode. Havde mange Veninder hos Eder," tilføjede han og vendte atter Hovedet bort, „gad nok vidst, hvem af dem I vil savne mest." „Husker I endnu den Dame, I foretrak for mig

til den første Dans?" spurgte Bertha med et skjælmsk Smil. „Lady Carteret," raabte Ynglingen og vendte sig pludselig til hende, „husker hende saa grant." „Det var min kjæreste Veninde," vedblev Bertha, „jeg haaber ogsaa at faa hende at se igjen; hun kommer nok engang til Tyskland med sin Farbroder. Men derved maa jeg tænke paa Frøken Vilster; hvoraf kom det, at hun var saa vred paa Eder? I havde nok nægtet at danse med hende, da hun valgte Eder til Kavaler?" „Kan nok være, har ganske glemt det," sagde Vessel adspredt „altsaa, Lady Carteret er rejst fra Kristiania; hvor maatte den skjønne Dame nu være?" „Jeg tror, hun er i Kjøbenhavn," svarede Bertha, ligeledes lidt adspredt og kastede et flygtigt Blik paa den unge Mands Aasyn „hun vilde derfra gaa til Stokholm til Lord Carteret." Vessel drejede sig uvilkaarligt om og stirrede hen mod Syd, som om han i Tankerne ilte til Kjøbenhavn; der indtraadte atter en lille Pavse. „Det begynder at blive koldt" sagde Bertha og hyllede sig tættere ind i Shawlet. Det bliver nok bedst, at jeg gaar ned i Kahytten." „Lufter ret nu op; ligge ved Fladstrand naar I vaagner i Morgen," bemærkede Vessel med en rask Bevægelse, og idet han derpaa førte Bertha hen til Trappen, hviskede han: „Træffer sagtens sammen med Eders Veninde og samtale om vort kjære Norge; beder Eder da, lejlighedsvis at sige hende, at min Stjærne endnu skinner for mig; var kun en Spøg, vi havde sammen." Bertha nikkede bejaende og slap hans Haand for at ile ned i Kahytten; men i Døren saa hun sig endnu engang tilbage, som om hun vilde tage Afsked med Norgens fjærne Kyster; i Forbifarten berørte hendes Blik Vessels kraftige Skikkelse, som allerede skred tilbage

til Skansen, og et bittert Smil spillede om hendes Mund, medens en Taare glinsede i hendes fromme Øje.

Henimod Morgen kastede „Lovendahls Gallej" Anker udenfor Fladstrand og Storbaaden firedes ned. Damerne toge Afsked med den unge Chef, som endnu paa Falderebstrappen erindrede Bertha om at hilse Lady Carteret. Den ellers saa livsglade, blussende Pige var lidt bleg; men rolig og med stille Venlighed tilnikkede hun Ynglingen sit Farvel og fulgte efter sin frygtsomme Moder ned i Baaden, hvor de pyntelige Matroser med det, Sømanden ved en saadan Lejlighed egne Galanteri og Omhyggelighed hjalp Damerne tilrette; paa Baadsmandspibens Lyd satte Baaden derpaa af og skød pilsnar ind til Broen. Saasnart den var kommen tilbage, hejsedes den op og surredes fast paa Dækket; paa Kommando heves Ankeret atter op for Boven, Sejlene sattes til, og til Mandskabets store Forundring fortsattes Farten mod Syd, skjønt det begyndte at blæse skarpt op af Sydvest.

„Med Forlov," begyndte Ole, som i de sidste fire og tyve Timer intet Ord havde vexlet med sin Chef, „jeg tænkte, vi gik tilbage til Norge." „Vist ej," svarede Vessel lidt mut, idet han maalte Skansen med hurtige Skridt, „tænker, vi gjøre først en Afstikker til Kjøbenhavn. Er hjertelig kjed af den dovne Tjeneste under Schoutbynachten; ville se at faa noget Alvorligt at bestille." „Det kan nok ske, før Hr. Kaptajn-Løjtnanten venter det," vedblev Ole efter et lidet Ophold og pegede ud til Luvart „der drage nogle Kameler frem og Stormen pisker bagefter. I rum Sø kunde man i al Fald holde den Dyst ud." „Hvorfor ikke i Kattegattet," sagde Vessel rask, „for Djævlen; bliver nok ogsaa en Kjærling, Du gamle Vandhund!" Dermed vendte han sig om og gik atter et Par

Gange frem og tilbage; men pludselig standsede han tæt foran Ole, lagde Haanden paa hans Skulder og sagde venlig: „Bryd Dig ikke derom, Ole Olesen! har saa mine egne Planer, som jeg imellemstunder faar Nykker at sætte igjennem. Har dog ikke glemt vor Aftale? til Vejrs eller til Bunds.“ „Nu forstaar jeg, Hr. Kaptajn-Løjtnant“ svarede Styrmanden med et Smil over de haarde Ansigtstræk, „kommer det kun derpaa an, følger Ole Olesen med gjennem Storm og Kugler.“

Som sædvanlig traf Oles Spaadom ind; en Storm rejste sig, der lidt efter lidt steg til en Orkan. Det fortræffelig byggede Skib arbejdede sig stolt gjennem de oprørte Bølger og holdt længe Vejret ud; men de mange Smaaøer og Banker i den nordlige Del af Kattegattet forstørrede Faren og gjorde en uophørlig Krydsen nødvendig. Da Stormen havde naaet det højeste Punkt, og den ene Braadsø efter den anden skyllede over Dækket, fik Stormasten et Knæk og styrtede over Bord. Dog, jo frygteligere Stormen hylede, jo voldsommere Skibet kastedes hid og did, desto kjækkere lyste den unge Chefs talende Øje, desto kraftigere klang hans Stemme, dadlende eller opmuntrende, bandende eller spøgende, og hans Latter vilde stundom overdøve Larmen. Dette til det Sælsomme grænsende Mod og ubetvingelige Lune holdt imidlertid Mandskabet i Aande og lod det af Forundring glemme al Fare; de begyndte at blive vante til i deres ungdommelige Chef at se et næsten overnaturligt Væsen, hvis Mod og Kraft ej kunde bøjes af Elementer, og Sømandens sædvanlige Overtro bidrog til at rodfæste denne Tanke. Med Tabet af en Del Sejl, med den knækkede Stormast, med søndersplittede Stænger og Rær, men uden Læk eller anden Skade paa Skroget, kastede „Løvendahls

Gallej" den næste Morgen Anker paa Kjøbenhavns Rhed, og med frejdigt Mod ilte Vessel i Land for at aflevere sin Rapport og faa Skibet halet indenfor Bommen til Reparation. —

Det Tidsrum af Tiaarskrigen, hvori vor Fortælling hidtil har bevæget sig, var rigt nok paa dristige Angreb, tappre Forsvar, Land- og Søslag samt politiske Intriger og Kabinetsrænker; men hverken Sverrig eller Danmark vandt derved nogen afgjort Overvægt, uagtet Vaabenlykken til Søs syntes afgjort paa dansk Side og uagtet Frederik den Fjerde havde Fordelen af et endnu temmelig usvækket Land og en talrig Klasse Undersaatter at tage Soldater og Matroser af. Med gyldne Løftestænger greb Frankrig altid det synkende Sverrig under Armene; Rusland, Sachsen og de nordtyske Magter søgte ved uophørlige Konferenser og slet holdte Traktater at dæmpe enhver Ytring af dansk Energi, medens England og Holland endnu bestandig gjorde nevtrale Miner og fortræffelige Affærer i de nordiske Farvande. Efter Slaget ved Helsingborg fik General Reventlow, hvem Nederlaget, vistnok ufortjent, lagdes til Last, sin Afsked; i hans Sted udnævntes General Scholten til den danske Landmagts Overbefalingsmand, og den kjække Ryttergeneral Jørgen Rantzau sendtes til sine Godser. Dog, denne gamle Soldat, som i Nederlandene havde flettet mangt et Blad i Marlboroughs Laurbærkrans, fik endnu Lejlighed til at ende sit Livs Aften med en glimrende Vaabendaad. Efterat nemlig Generalløjtnant Schønfeldt, som kommanderede den danske Armee i Pommern, flere Gange var bleven bibragt blodige Nederlag af det belejrede Wismars Garnison, der gjorde hyppige Udfald, blev han forflyttet fra Kommandoen, og Jørgen Rantzau kaldtes fra sit

Exil, for at træde i hans Sted. Den 5te December 1711 drog Wismars Kommandant, den tappre Schultz, ud med 3000 Mand og en betydelig Afdeling Artilleri, i den Hensigt at overrumple og adsplitte det danske Belejringskorps. Men Rantzau havde faaet Nys herom; ved en snild Manøvre affkar han Schultz Tilbagevejen og angreb ham pludselig med sit kraftfulde, fortræffelig beredne Rytteri; henved 500 Svenskere bleve liggende paa Valpladsen og næsten 2000 Mand toges til Fange, foruden det hele Artilleri. At det saaledes for Tropper blottede Wismar ikke strax faldt i de Danskes Hænder, og at Armeen kort efter fik Ordre til at vende om midt i Sejrsflugten, maa atter tilskrives Uenigheden og de saakaldte allierede Magters Guld i Frederik den Fjerdes Kabinet. General Løvendahls samtidige Tog ind i Bahuslen kunde have været af stor Indflydelse paa Krigens Gang; men det svenskfindede holstenske Parti, der havde veltalende Repræsentanter i Kjøbenhavn, havde sørget for at skaffe Steenbuk fornøden Underretning, og idet denne for Øjeblikket opgav sit Forehavende, at undsætte Pommern, lod han sin hele Magt rykke op til Gothenborg og kom tidsnok for at hindre denne vigtige Stads Indtagelse; thi Løvendahl spildte Tiden med at brandskatte det fattige Land vidt og bredt og drog derpaa med uforrettet Sag tilbage over Grænsen. Nogen Tid efter ombyttede han sin hæderfulde Stilling som Norges Statholder med et mageligt Hofembede hos August af Sachsen. Flaaden, der fra Søsiden skulde have indesluttet Gothenborg, udeblev; thi Admiralitetet kunde ikke blive enigt med Kongens Kabinet, og saaledes strandede den hele Angrebsplan. Da man i Danmark omsider havde faaet Øjnene op med Hensyn til Schoutbynacht Vilsters mistænkelige Orkesløshed,

fik denne Officer pludselig sin Afsked, hvorpaa han begav sig til Sverrig og erholdt der Kommandoen over en Del af den i Karlskrone stationerede Flaade. I April Maaned 1712 viste Admiral Barfod sig i Østersøen med en dansk Eskadre; men da den svenske Hovedflaade af Mangel paa Besætning og Munition næsten hele Sommeren blev liggende i Havn, forefaldt Intet af Betydning. Imidlertid vidste man, at Feltmarschal Steenbuk ventede paa et belejligt Øjeblik til atter at forsøge en Transports Overførsel til Pommern, hvorhen saavel Frederik den Fjerde som August den Anden selv havde begivet sig, for at lede Belejringen af Stralsund og Wismar. Vice-Admiral Sehested nærmede sig Landet med en Flotille og søgte at angribe den der krydsende Eskadre under Kommandør Hincke; men denne undgik Slag og flygtede ind under Stralsunds Kanoner. Undervejs bleve rigtignok hans Skibe, i de tvende Monarkers Paasyn, ilde medtagne af de langs Kysten opkastede Batterier, men undgik dog Tilintetgjørelsen. Med Snuhed holdt Czar Peter sin, for de russiske Interesser ubetalelige Allierede, Danmark, i Aande og i bestandigt Haab om hans kraftige Medvirkning til Skaanes Erobring. Som om han nærmere vilde slutte sig til Danmark og den danske Politik, men i Grunden for at udspejde dette Riges Styrke til Søs og med det samme lære Et og Andet, meldte han sig i August Maaned 1712 til et Besøg paa den store, danske Flaade, der under General-Admiral Gyldenløve havde bragt Artilleri og Mandskab over til Pommern og nu krydsede mellem Jasmund og Peert. Ifølge Frederik den Fjerdes Befaling blev han modtagen med kongelige Æresbevisninger; fra hvert af de i Ordre de bataille rangerede Orlogsskibe tordnede 27 Skud ud over Østersøens Bølger,

da denne den russiske Magts Stifter fra sin egen Fregat „St. Peter", der kun hilste med 25 Skud, gik ombord paa Admiralskibet „Elefanten", og det danske Flag blev strøget, medens det røde Flag med St. Andreaskorset vedblev at vaje over den russiske Fregats Hakkebrædt, som en Spaadom om det stolte Dannebrogs Skjæbne i de kommende Tider.

Da det maaske kan interessere vore Læsere i Forbigaaende at gjøre nøjere Bekjendtskab med denne Mand, hvis hele Færden syntes en sælsom Blanding af Vandalisme og aandig Storhed, ville vi et Øjeblik begive os ombord paa „Elefanten". — Det var hen paa Eftermiddagen; Solen stod endnu højt over Havet, men paa Skibene skjultes den næsten af Krudtdampen fra de svære Stykker, der med korte Mellemrum losnedes, hvergang en Skaal blev udbragt nede i General-Admiral Gyldenløves pragtfulde Kahyt, hvorfra en forvirret Støj, Skoggerlatter og Lyden af sammenstødte Pokaler trængte op til de paa Underskansen forsamlede Sømænd, der dels lyttede til de lokkende bacchantiske Toner, dels gjorde højrøstede Bemærkninger over den nærliggende russiske Fregats Bygningsform og Tiltakling eller udtømte dem i djærve Vittigheder over Matroserne paa den under Kæmpeskibets Gilling gyngende Kejserbaad; disse sade tavse og stive som Billedstøtter paa Tofterne og stirrede med intetsigende Blik i Bølgerne — alle Fysiognomier ens, som Kugler fra samme Form. Hist og her hørte man vel ogsaa dæmpede Ytringer om, at der vistes Isbjørnen for megen Ære, at det var bedre at bruge Krudtet til alvorlige Skud paa den aabenlyse Fjende, end at bortplaffe det til Moro for den falske Ven. Omkring det store, med kraftige Retter og talrige Vinflasker besatte Bord i Admirals-

kahytten havde et Selskab af omtrent tolv Personer lejret sig; Væggene vare smykkede med danske og russiske Flag, der vajede over en udvalgt Samling af Angrebs- og Forsvarsvaaben. De skraa Vinduer stode aabne, men vare saa at sige tilslørede af et Par, nylig til Europa bragte kinesiske Jalousier, en paa de Tider kostbar Luxusartikel; med et underligt Skjær belyste derfor Solens dæmpede Straaler de i Kahytten forsamlede Mennesker og farvede tvende Malmkanoner, der som sovende Løver laa henstrakte mod Vinduerne, grønne. Hele Selskabets Opmærksomhed var henvendt paa en snurrig Figur, der dansede for Enden af Bordet og med det samme gned en folie d'Espagne paa en gammel, skrattende Fiol; af og til rystede han paa sit store, uformelige Hoved, saa at den bag i hans Hue anbragte Rævehale slingrende slog ham om Ørerne. Skjønt hans Narrestreger idelig belønnedes med næsten enstemmig Latter og Bravoraab, vilde en rolig Jagttager dog have bemærket, at det kun var af Høflighed mod Narrens Herre, den svære Mand for Bordenden med det, vel karakteristiske, men dog af et vist vildt, uhyggeligt Træk vanzirede Ansigt, at de fleste af Selskabets Medlemmer deltoge i Bifaldsytringerne, og det næsten foragtelige, af et medlidende Smil ledsagede Blik, der stundom traf denne Mand, lod ane, at dette Optrin snarere vakte Forargelse end Morskab. Hin svære Mand lænede sig paa begge Armene over Bordet, hvis Flade i en Alens Omkreds omkring ham var overstrøet med Vin, ligesom den stribede Nattrøje, der kigede frem under hans brune Klædesvams; den grønne Klædeshue sad, som man siger, paa Snur paa hans af korte, krusede Haar bedækkede Hoved; om Livet bar han en Læderrem, hvori der hang et kort Sværd med Ibentræs Skede og et simpelt Messing-

greb. Med Vinens Perler paa den brede Pande og Drikkegildets Glød i de tindrende Øjne stirrede han paa Narren og gav af og til sin inderlige Glæde tilkjende ved at klappe i Hænderne eller med en skingrende Latter at stampe i det blanke Kahytsgulv med de tykhælede Sko, der ovenpaa vare forsynede med store Messingspænder og underneden med plumpe Søm.

Da Dværgen havde endt sin Dans og med et naragtigt sværmerisk Blik op i Loftet lod Armene synke, hævede hans Herre sig halvt i Vejret, greb ham om det tykke Hoved og kysfede ham paa Panden. „Ved den hellige Andreas!" raabte han med en af Latter afbrudt Stemme, „Du er en prægtig Karl; var det ikke fordi det er syndigt at tage Lignelser af den hellige Skrift, vilde jeg sige, at Du var min David." — „Ja, store Peter!" — faldt Narren ham dristig i Ordet, „jeg skulde vel mene, at jeg er en ligesaa yndig og sværmerisk David, som Du er en melankolsk Saul." „Ha! Ha! godt svaret, ved alle de Hellige!" — skoggerlo Herren igjen og greb den svære, til Randen fyldte Pokal, „Din Skaal, min yndige David! Drik, I Herrer!" Han kastede et forundret og snart gnistrende Blik omkring sig; thi alle Pokaler bleve urørte staaende. „Hvad, I ville ikke drikke, aha! det er kun af Høflighed, I have givet mig Kommando paa Eders Flaade." Han satte Pokalen for Munden og tømte den halvt. Hans Nabo, en Mand, ikke langt fra Oldingsalderen, men med et kraftigt og smukt Fysiognomi, gjorde en ærbødig Bøjning og bemærkede, idet han greb sit Glas, hvilket Exempel hele Selskabet strax fulgte: „Vi antage, at dette er Eders Majestæts naadige Spøg; men vi ville gjerne drikke en Skaal for al Lyst og Gammen." Peter Czar hævede atter sit mægtige Glas til Munden

og over dets Rand fixerede han Admiral Gyldenløve med et sært Blik, som om han ikke rigtig havde fattet Meningen af disse Ord; sættende det derpaa haardt i Bordet, mumlede han hen for sig: „Ja vist, Hr. Admiral! vi svømme paa Østersøen, indtil videre paa dansk Territorium tra la la! nu, for alle Ulykker!" raabte han pludselig med høj Røst og holdt som i Skjæmt Haanden for Øret „hvor blive Salutkuddene af for min udbragte Skaal?" Den lige overfor siddende Fyrst Gallizin foer mekanisk i Vejret, som om han vilde udføre en af Selvherskeren given Befaling, medens de danske Officerer saa forlegne paa hinanden, og Czaren betragtede dem alle med et næsten klogt Blik. Dog, Narren gjorde Ende paa den øjeblikkelige Forlegenhed, idet han med den gamle Fiol slog sin Herre temmelig ublidt paa Skulderen og sagde med en ynkelig Mine: „Store Peter! de Filistre ville ikke drikke din lille Davids Skaal. Jeg vil sige Dig Noget; de tro, at jeg er en Nar, og de ville ikke drikke en Nars Skaal; men vi skal nok narre dem; lad os foreslaa Kongen af Sverrigs Skaal." „Bravo, min Dreng!" udbrød Czaren med umaadelig Latter, medens han dog gned sin Skulder „den skulle I drikke, I Herrer, ved den hellige Andreas! I vilde ingen Kanoner løsne for Dværg-Narrens Skaal, saa skulle I affyre disse Kanoner, der strække Halsen ud af Vinduerne, for Kæmpenarrens Skaal." „Bravo, store Peter!" skrallede Narren i Vejret og med den skarpkantede Fiol slog han atter sin Herre paa Skulderen. „For alle Ulykker!" foer Czaren op, idet han rev Fiolen ud af den ubesindige Dværgs Haand og slog ham den i Hovedet, saa Instrumentet brast og den arme Djævel tumlede under Bordet „nu, I Herrer! lad Stykkerne synge." „Jeg beder atter om Forladelse, Eders Majestæt!" indvendte Admiral

Gyldenløve, „i den Betydning, I der tager det, vilde det stride mod den Ærefrygt, vi skylde Eder, hvis vi drak Skaalen.“ „Eja! hvorledes forstaar I nu det?“ spurgte Czaren med opspilede Øjne. „Sverrigs Konge er jo som saadan Eders Majestæts Broder, og ved at drikke hans Skaal tør vi ikke tænke os ham som en Nar.“ „Godt, fiffigt nok!“ lo Czaren. „Iligemaade maa jeg tillade mig den ærbødige Bemærkning,“ faldt den kjække og frimodige Vice-Admiral Sehested ind i Samtalen, „at Karl den Tolvte, skjønt vor fælles Fjende, er en ridderlig og tapper Kriger; det har han nokſom bevist i Kampen mod Rusſlands mægtige Beherſker.“ Czaren greb fast om sin Pokal og drog Brynene sammen; de tilstedeværende Russere saa med sky, forbavsede Blik paa den uforfærdede Talsmand; men General-Admiralen snappede hurtig den for ham staaende Sølvklokke og ringede paa Hovmesterens Mat, idet han i en ærbødig Tone, men dog med Værdighed vedblev: „Vi adlyde Eders Majestæts Befaling og jeg udbringer en Skaal for vor tappre Fjende, Hans Majestæt, Kongen af Sverrig!“ De danske Officerer rejste dem, og efter med et Blik at have indhentet deres Herſkers Tilladelse, gjorde Russerne det samme. Glassene klirrede sammen, de hurtig klargjorte Kanoner tordnede Saluten ud igjennem de snævre Vinduer og Lufttrykket bragte Faner og Vaaben til at bevæge dem langs Væggene. „Hør op med den Flæben, dumme Knægt!“ sagde Selvherſkeren og sparkede til Narren, som klynkende var krøben sammen ved hans Stol, „det var jo kun Spøg; naar vi komme hjem, skal Du faa en ny Fiol. „I har dog været en god Stund ved mit Hof som Gesandt,“ henvendte han sig derpaa til Vice-Admiral Juſt Juel, som sad i hans Nærhed, „og I har fortalt mig mangehaande prægtige

Ting om Eders Orige og dets Skikke; men derom har I ikke fortalt mig, at I næsten gjøre mere Ære af Eders Dødsfjende end af Eders bedste Venner." „Tilgiv, Eders Majestæt!" svarede den raske Søkriger men tillige belevne Hofmand, „jeg var overtydet om, at Helten Czar Peter ogsaa veed at skatte en ædel og tapper Fjende; og hvad vore bedste Venner angaar, da ere vi villige til at ofre Liv og Blod for dem, medens Fjenden maa nøjes med Æren." „Ja, I ere nogle fine Konditorer," smaalo Czaren hen for sig, „gjøre vi Komplimenter med Svenskerne, saa komme vi snart til kort; nej, vist ikke, Slag i Slag maa det gaa, uden Ceremonier. Nu have mine Russere lært at slaa; bliv kun, Piben skal ret nu faa en anden Lyd i Norden —" med et pludseligt Anstrøg af Alvor stirrede han ned i den perlende Vin og Admiral Gyldenløve greb Ordet: „Saadant er jo afhængigt af Eders Majestæt; Kongen af Danmarks Flaade er nu Mester i Nord- og Østersøen, kun til Lands formaar Svenskeu endnu med Frankrigs Hjælp at byde os Spidsen. Hvis Eders Majestæt blot vilde behage at opfylde Eders Løfte og landsætte Hjælpetropper paa svensk Grund, maatte Karl den Tolvtes Generaler snart nødes til at opgive Pommern, og Kongen af Danmark vilde med Lethed kunne gjenerobre sine tabte Provinser hin Side Øresund." „Og hele det svenske Rige med; I har Ret, ved den hellige Andreas; saa hjalp jeg mig selv til en dygtig Nabo," afbrød Czaren ham med en kort Latter og et listigt Blik, „nu da, lad os se, hvad vi kunne udrette," tilføjede han med en rask Overgang i Stemme og Mine, som om han havde grebet sig selv i en uforsigtig Ytring og nu tog sig sammen, „en Skaal for vore Allierede, det stridbare Danmark og dets dygtige Sømænd, hvis Gjæst

vi for Øjeblikket ere. Tømmer den til Bunds, I Herrer! saa ende vi Gildet og gaa til Søs; jeg gad dog nok prøve Farten med Eders Elefanter af Skibe og selv se, hvor langt Eders Fireogtyve Pundiger naa. Den Tid kommer vel ogsaa, da jeg kan hejse Andreaskorset paa en lignende østersøisk Flaade." Han rejste sig og med ham hele Selskabet; Pokalerne klirrede sammen, og paa et af General-Admiralen givet Vink rystedes Skibets Bygning af Stykkernes Torden.

Femte Kapitel.

Czar Peter forlængede sit Besøg paa den danske Flaade i nogle Dage; med et opmærksomt Blik iagttog han Alt, fra Stortoppen indtil det underste Rum, undersøgte Krudt og Kugler, Levnedsmidler og Tovværk, Ekviperingsstykker og Entrevaaben, Intet undgik hans Opmærksomhed; med nogle af de sværeste Skibe anstillede han Prøvefarter og affyrede med egen Haand de nye Kanoner. Nedladende talte han med den ringeste Matros, men bortskjænkede Intet. Med synlig Tilfredshed forlod han Flaaden, skjønt maaske med et misundeligt Blik paa Danmarks virkelig stolte Søværn og vistnok med den faste Beslutning, ej at bytte en farlig Nabo med en anden endnu farligere.

Saasnart General-Admiral Gyldenløve var bleven befriet for den besværlige og kostbare Gjæst, gik han Nord paa med sine sexten Orlogsskibe for at opsøge den svenske Hovedflaade, der omsider var gjort sejlfærdig i Karlskrone,

og at tilbyde den Slag. Under Bornholm opdagedes Fjenden; ifølge Aftale løftes Signalskud fra Hammershus Fæstning og af Skuddenes Antal erfarede man, at den fjendtlige Flaade talte fem og tyve Orlogsskibe; Gyldenløve fandt det derfor raadeligst at undvige Slag, indtil han havde draget Forstærkning til sig, hvilken ikke kunde udeblive længe, da der allerede var afsendt Expres til Schoutbynacht Trøjel, som havde afløst Vilster i Nordsøen, om at ile ned til Kjøbenhavn med sin Eskadre. Under idelig Smaaskjærmydsler krydsede begge Flaaderne omkring, indtil Natten skjulte dem for hinandens Blik. I det mindste vare de svenske Skibe skjulte; thi de plejede sjælden at have Lygter ude af Frygt for de mange Vovehalse, der i denne Krig udmærkede dem i den danske Marine. Gyldenløve sammenkaldte et Krigsraad og forelagde dette de tvende Spørgsmaal: om man skulde fortsætte Retræten til Kjøbenhavn eller levere et Slag. Kun Vice-Admiral Barfod stemte for det sidste, idet han forsikrede, at Fjenden intet mere frygtede end et Slag, samt mindede om Frederik den Fjerdes Ord: at man kjækt skulde angribe Fjenden, uanset at han var nogle Skibe stærkere; men paa de Andres Foreстillinger gav han omsider efter, og ved nogle dygtige Dragø-Lodsers Hjælp lykkedes den vovelige Manøvre med de svære Skibe at passere Falsterbro Rev og kaste Anker indenfor Dragørs Tønde. Da den svenske Admiral gjorde Mine til at følge efter, posteredes om Natten otte Rangskibe over Indløbet, med Spring paa Tovene, for øjeblikkelig at kunne vende Bredsiden til og give det glatte Lag; men ved Daggry satte Fjenden Sejl til, gik Øst paa og var snart forsvunden. Imidlertid var Krigspudset kun lykkedes altfor vel; thi medens den store danske Flaade forenede sig med Trøjels

Eskadre og krydsede frem og tilbage under Møen, stak Feldtmarschal Steenbuk fra Karlskrone i Søen med en Transport af 9000 Mand, foruden Heste og Artilleri, som han den 27de September for Størstedelen bragte i Land ved Wittou paa Rygen. Da de danske Krydsere mældte, at Steenbuks Transportflaade var undervejs, gav Gyldenløve vel uopholdelig Signal til at stikke i Søen over mod de pommerske Kyster; men de mange slette Sejlere i Flaaden, efter hvilke de bedre maatte lempe Farten, saavel som det skuffede Haab at faa den bestandig i nogle Miles Afstand opbrasende svenske Orlogsflaade til at holde Stand, gjorde at Gyldenløve maatte se paa Udskibningen, uden at kunne standse den eller komme i Bataille med Fjenden. Den 29de September besluttede han omsider at gjøre Ende paa Legen; uden at bekymre sig videre om Fjendens Orlogsflaade, der netop lod falde af og gik Øster paa for at lokke de Danske efter, styrede han saa tæt som muligt ind til Kysten mellem Witmund og Tornebusk, hvor Transportflaaden, 150 Sejlere stærk, laa for Anker og gav de lette Fregatter og mindre, armerede Fartøjer Ordre til at begynde Jagten.

En klar Eftermiddagssol belyste dette Odelæggelsens Værk. Inde i Bugten, tæt ved den gule, sandige Kyst laa Steenbuks Transportskibe, et uhyre Kaos af Master og Sejl, hvor Alt var i levende Bevægelse for at skaffe Artilleri og Munition i Land. Skippernes Kommandoord, de travle Sømænds Halløj og Raab til hverandre trængte dumpt og forvirret ud til den danske Flaade, hvis kolossale Skrog og Kæmpemaster holdt en frygtelig Vagt for Bugten; en halv Mil længere borte krydsede de svenske Orlogsmænd og tilkjendegave deres Nærværelse ved Signalskud, medens en enkelt Fregat for fulde Sejl strøg

nærmere ind til det skæbnesvangre Punkt, men da paa Kanonskuds Afstand pludselig lod falde og gik et Øjeblik efter atter søværts, for at bringe Melding.

Det var et imponerende Syn, paa det friske, svagt krusede Hav at tælle nogle og fyrretyve Orlogsmænd, foruden de mange mindre Krigsskibe, der krydsede rundtom, og hvis hvide Sejl som Søfugles Vinger syntes at dukke frem af de mørke Bølger og skinnede klart i Solen, hver Gang de vendte. Som naar en enkelt mørk Sky drager op paa Himlen en lummer Sommerdag, udbreder sig mer og mer og dæmper Dagens Straaler, indtil Uvejret omsider bryder løs og med ødelæggende Kraft bruser hen over Hav og Jord, saaledes syntes disse Tordenmaskiner at nærme dem mer og mer, at drage snævrere Kredse om det endnu lyse og livfulde Punkt; selv den øjeblikkelige Stilhed paa det af Sejlere vrimlende Hav lignede hin Stilhed i Naturen, der gjærne gaar forud for et Uvejr.

Fra Admiralskibet „Elefanten" dundrede et Skud ud over Havet og i næste Øjeblik strøg en Snes Sejlere ind mod Kysten i forskjellige Retninger, for til samme Tid at angribe paa alle Kanter. En ubeskrivelig Støj og Bevægelse opstod nu paa Transportflaaden; Ankertovene kappedes, og hundrede Sejl fløj paa engang i Vejret, forvirrede Kommandoraab af mangfoldige Stemmer gjenlød mellem hverandre, og i et Nu adspredtes Skibene til alle Sider; nogle satte lige ind paa Land, medens andre for fulde Sejl søgte at slippe ud af Bugten, men afskares for det meste paa Vejen. Snart lignede Optrinnet en formelig Bataille; Krydserne havde faaet Ordre at opbrænde og paa hver mulig Maade ødelægge Skibene, og en levende Ild aabnedes paa de uarmerede Fartøjer, af hvilke flere vare ladede med Krudt; Luft og Hav rystedes

derfor af og til af et forfærdeligt Brag, naar et saadant Fartøj kom i Brand og sprang i Luften.

„Det skulde undre mig, om den svenske Admiral ikke nu lod sig bevæge til at blande sig i Sagen," sagde General-Admiral Gyldenløve til Vice-Admiral Sehested, som var kommen ombord til ham paa „Elefanten" og fra hvis Skanse de betragtede den anstillede Jagt — „skjønt vi ere komne lidt silde, kom vi dog tidsnok til at ødelægge deres Munition; saa maa Steenbuk gjærne have faaet de Par tusend Mand i Land; dermed gjenerobrer han ikke Pommern." „Jeg tvivler om, at Hans svenske Majestæts Flaade dennegang gjør os den Ære; Admiralen er sig sin Svaghed for godt bevidst," svarede Sehested, „men om end Eders Excellence ikke faar Lejlighed til med klingende Mønt at betale ham Konvojpenge fra sidst, da han gelejdede os til Dragør, har I dog Ære nok af, til Gjengjæld at gelejde ham til Karlskrone, skjønt hans Flaade endnu bestandig tæller flere Skibe end vor." „Og dog ere hans Skibschefer uforfærdede nok," vedblev General-Admiralen, „se blot de tvende Fregatter hist ude, stryge de ikke ind til os paa Kanonskuds Afstand, som om de mente, at Løven sov; inden vi se os for, bortsnappe de en af vore raske Krydsere lige for vore Øjne." „Dristigt nok," bemærkede Sehested, i det han lagde Haanden over Øjnene som for at skjælne en Gjenstand midt i Solens Skin, „men tager jeg ikke fejl, vende de snart om for den lille danske Fregat, der jager ud af Bugten efter det svære Transportskib." „For Gud! løber han dem ikke lige i Gabet," sagde Gyldenløve efter et Minut at have fulgt samme Retning med Øjnene, „en kjæk Gut, hvis han gjør det med Overlæg. Aha! nu kjender jeg ham; den Karl hytter nok sit Skrog — Eja! der sprang En igjen."

Et forfærdeligt Brag rystede atter Luften og vendte Admiralens Opmærksomhed til et andet Punkt. Det var et stort Krudtskib, der i et Par Kabellængders Afstand var kommet i Brand; Røg og Damp skjulte et Øjeblik alle Gjenstande, og Stumper af Vraget faldt ned i Søen paa begge Sider af „Elefanten".

„Luf! i Læ med Roret! kommanderede Vessel, som med Kikkerten i Haanden stod paa Skansen af „Løvendahls Gallej," „for Djævlen! ville ikke spilde vort Krudt paa en Harejagt," tilføjede han, henvendt til Ole, som stod til Rors og havde Blikket opmærksomt rettet paa tvende svenske Fregatter til Luvart, medens hans haarde Ansigt oplivedes af hint tvivlsomme Smil, der hos rolige, kraftige Karakterer gjerne tilkjendegiver, at de for Øjeblikket befinde dem i deres rette Element. „Det er et Par gamle Spaniefarere," sagde Ole og hev Rattet om, „jeg kjender dem godt; de føre atten til tyve Stykker men ere tunge Sejlere, der hverken lystre Ror eller Klud."

„Løvendahls Gallej" drejede til Vinden, Rærne bleve skærpede an de Vant, og medens det forfulgte Transportskib undløb i østlig Retning, krydsede Gallejen sig op i Vinden mod Fregatterne. Disse sidste brasede op for den og begge mindskede paa engang Sejl, som om de blot belavede dem paa at modtage Prisen.

„Klar ved Kanonerne! Propperne ud!" lød atter Kommandoen. „Store Skjøde hale bedre! — klar til at vende!" Baadsmandspiben skingrede gjennem Skibet; Mandskabet spredtes til alle Sider og udførte tavse de forskjellige Ordrer. Undersejlene bleve opgivne efter Vendingen og med mindsket Fart lagde Gallejen ind mellem de tvende som gamle Spaniefarere betegnede Skibe.

„Fyr, Manne!" kommanderede Vessel; Skroget ry-

stedes af det glatte Lag til begge Sider og under tordnende Hurra gjengjældtes denne Hilsen af Fregatterne. Kuglerne sloge gjennem Planker og Sejl; Røgen tilhyllede et Øjeblik alle tre Skibe.

„Styrbord med Roret! klar til at vende for Veiret!" lød det fra Skansen, hvor Vessel stod med glædetindrende Øjne, idet han med et sikkert Blik iagttog enhver af Fjendens Bevægelser. Gallejen, som i den tætte Krudtdamp, ubemærket af Svenskerne, var løbet igjennem den af begge Skibene dannede Kanal, halsede rundt og løb agter om den ene Fjende. Det glimtede paa ny fra Fregatternes Egesider, og gjensidig borede Kuglerne dem ind i Plankerne; i det Øjeblik, da de svenske Chefer bleve deres Fjendes snilde Manøvre vaer, tordnede atter Gallejens glatte Lag, og med knusende Virkning fore Jærnklumperne bagbords ind paa den omgaaede Fregat, hvis meste Takelage overskødes, saa at Sejl og Rær faldt ned paa Dækket.

„Klar til Entring!" jublede Vessel og drog sin Kaarde, „er en god Prise, fører Stander paa Toppen og har en Kommandør inden Borde." — „Nok en Fjende agterude!" brølte Udkigeren ned fra Mærset. En svær Fregat paa tredive Stykker, afsendt fra den svenske Orlogsflaade, brasede op. „For Djævlen! ikke nok med to mod en!" lo Vessel, „nu, lad staa til, da vi have begyndt." Det af Kampens Hede opflammede Mandskab udførte med usvækket Mod enhver ny Ordre uden at faa Tid til at betænke mod hvilken Overmagt der skulde kæmpes. „Løvendahls Gallej" gik igjen over Stag for med Bredsiden at modtage den nye Modstander, medens de tvende Fregatter havde fuldt op at bestille med at sunde dem efter den ved det sælsomme Sammenstød og Gallejens

mesterligt rettede Skud opstaaede Forvirring; men inden den danske Vovehals kunde faa vendt og taget Sigte, bruste den tredje Fregats fulde Lag ind over Dækket.

„Fordømt godt ment," brummede Ole og sparkede til Stumperne af det, en Alen fra hans Hoved, sønderknuste Nathus, „aha! der dejser hun," tilføjede han, da Forstangen med et vældigt Brag styrtede over Bord og tog sin hele Takkelage med. Et skingrende Hurra lød fra den svenske Fregat, der løb tæt ind paa Gallejen. „For tidligt, for tidligt," raabte Vessel med tordnende Stemme. „Nu frisk, Manne! fyr! fyr!" Idet Fregatten strøg tæt forbi og gjennem den af Vinden delte Krudtrøg kom halvt til Syne som et klart Fata Morgana, fik den et fuldt Lag stjønds forind over Dækket, saa Rær og Stænger styrtede ned og hele Galleriet knuste sammen. „Godt sigtet, Manne! frisk, nok et Lag!" jublede Vessel, medens Hurraet hist ovre afbrødes af frygtelige Skrig fra det lemlæstede Mandskab. Med en hurtig Vending gik „Løvendahls Gallej" paany over Stag, og inden den svenske Fregat kunde dreje af, fik denne endnu et Lag agterind langskibs, saa Kuglerne bragede gjennem Kahytsvinduerne og skamferede hele Spejlet.

Forstangen var med en saadan Voldsomhed styrtet over Bord, at den havde taget sine Sejl og alt sit staaende og løbende Redskab med; „Løvendahls Gallej" hindredes derfor ikke i at føre Store Mærssejl og Krydssejl. Da der heldigvis kom et godt Pust af Norden, strøg den derpaa tæt forbi den svenske Orlogsflaade, der i et svært Kanonskuds Afstand havde været Vidne til Kampen og som Vessel nu i Forbifarten dristig hilste med tre skarpe Skud. Med Nød og næppe naaede de tvende Spanie-

farere og den store Fregat op til Flaaden og maatte sendes hjem til Karlskrone for at repareres.

Samme Dags Aften holdtes der stort Skibsraad ombord paa „Elefanten". Med smaa Slag var Flaaden krydset ned ad Møen til, for bestandig at iagttage Svensken, der ligeledes var gaaet Vest paa uden at ville brase op til Slag. Nu gik de danske Svaner for en laber Kuling i sydøstlig Retning og kun for Smaasejl; de dannede en Halvkreds og førte alle Lygter paa Galleriet, der bredte et svagt Skin over de mørke Bølger. Maanen sank netop blodrød ned i Havet, da „Løvendahls Gallej" ankom til Flaaden, løb „Elefanten", der sejlede midt i Halvkredsen, agtenom, minskede da Sejl og holdt gaaende paa Siden af ham. Jollen firedes af og Vessel gik om Bord paa Admiralskibet.

I den store Kahyt, hvis Udseende vi allerede kjende fra Czarens Besøg, var omtrent det samme Selskab forsamlet som sidst, med Undtagelse af de moskovitiske Herrer. Dennegang lød der ingen skogrende Latter, ingen støjende Larm; Kjærterne belyste de danske Søofficerers djærve Fysiognomier, hvis Alvor stemte godt med den rummelige Kahyts krigerske Udsiringer. Saasnart den vagthavende Officer meldte Vessels Ankomst, bød General-Admiralen at lade ham træde ind. „Velkommen, Løjtnant Vessel!" raabte han den unge Skibschef imøde „vi talte just om Eder og ere Alle spændte paa at høre Eders Rapport. Det var en varm Dyst, I havde; det glæder mig, at I slap helskindet derfra." „Takker, Eders Excellence!" svarede Vessel og hilste ærbødig til alle Sider, „Gud være lovet! slap efter Omstændighederne godt nok og har ærlig betalt hvad jeg fik." „Imidlertid maa jeg atter bemærke," sagde Kommandør Rosenpalm, Orlogsskibet „Jylland"s Chef,

„at en Del Transportskibe, som Løjtnant Vessel lettelig kunde have taget eller tilintetgjort, undkom, da „Løvendahls Gallej," istedetfor at holde sig Instruxen efterrettelig, bandt an med Overmagten —." „Tror dog, at der er sket Fjenden ligesaa megen Afbræk, da han har faaet tre Fregatter ramponerede, af hvilke den største førte tredive Stykker, end om jeg havde ødelagt en halv Snes tomme Fløjter," afbrød Vessel rask og blodet skød ham op i Kinderne, „af de halvanden Hundrede Transportskibe, der i Gaar laa ved de pommerske Kyster, ere over Hundrede opbrændte eller tagne og de, der undslap, havde faaet Ladningerne i Land; var altsaa Intet at hente der."

Flere Stemmer hævede dem nu for eller imod Vessel, og Sagen blev saa temmelig alsidig drøftet, et Bevis paa at den unge Skibschef vakte alles Opmærksomhed, netop det modsatte af hvad hans ikke faa Misundere paa Flaaden ønskede; men besynderligt nok toge de ældre Chefer tildels hans Parti mod de yngre, et Tilfælde, der vel alene kan tænkes i Søetaten, hvor øjeblikkelig Aandsnærværelse og Kjækhed som oftest maa foretrækkes for stræng Subordination, for hvilken sidste Bølgerne sjælden pleje at bøje Nakken. General-Admiralen, som var tilbøjelig til at give den unge Vovehals Medhold, hørte opmærksom paa de forskjellige Meninger, og da en kort Pavse indtraadte, spurgte han i en næsten stræng Tone: „Og hvad bevægede Eder da egentlig til at afstaa fra Jagten efter Transportskibene og uden Ordre at angribe de trende Fregatter, af hvilke hver især var Eders Overmand?" „Maa oprigtig tilstaa, Eders Excellence! veed ingen anden Grund at angive end den, at da de af Svenskens Fløjter, der havde kostbare Ladninger inde, vare sprungne i Luften eller opbragte, formente jeg det mere passende for det

danske Orlogsflag at bruge skarpe Skud mod Fjender, der kunde svare, end mod uarmerede Fartøjer, og da de tvende Fregatter ret som for at haane Admiralsflaget, dristede dem paa Kanonskuds Afstand ind paa os, og jeg just var i Nærheden, troede jeg det min Pligt at vise dem hjem igjen. Formener iligemaade, at jeg havde kunnet bringe dem begge til Tavshed, hvis en eller anden af vore Krydsere havde været nær nok for at binde an med den store Fregat, som den svenske Admiral afsendte fra Flaaden; men da han af al Magt halede ind paa mig, maatte jeg forlade de tvende andre, just da vi vilde entre den ene af dem, der førte Kommandørflag. Mistede rigtignok min Forstang, men gav ham et Par Hilsener, hvoraf den sidste, som han glemte at besvare med sine tredive Stykker, skamferede hans Spejl og borttog hele Galleriet, saa han skal have ondt ved, saavelsom de to andre, at naa op til Flaaden igjen, hvis Sandhed jeg kan bevise med hele mit Skibsmandskab. Henstiller derfor, om det ikke er at anse for en Gevinst, at jeg har bragt mit Skrog saa godt som uskadt ud af den morderiske Ild, medens mine tre Modstandere for nogen Tid ere gjorte ubrugelige, og vil ikke engang tale om Flagets Ære, at jeg endnu paa Tilbagevejen gik den svenske Flaade tæt forbi og hilste Admiralen med tre skarpe Skud." „Hvad denne sidste Ytring om Flagets Ære angaar," bemærkede Kommandør Rosenpalm, „saa synes det mig, at Løjtnant Vessel derfor snarere havde fortjent en Irretesættelse, da han for at vise et ubetimeligt Mod derved bragte Hans Majestæts Skib „Lovendahls Gallej" i Fare for at blive skudt i Sænk —." „Beder om Forladelse," faldt Vessel ham atter i Ordet, „gjentager udtrykkelig, at saadant skete for Flagets Ære, da Svensken deraf kunde se, at jeg uskadt og uforsagt var

gaaet frem af den ulige Kamp." „Efter min Mening har Løjtnant Vessel opført sig som en ærekjær Sømand," sagde Vice-Admiral Barfod og klappede den unge Mand paa Skulderen, „bliv Du kun saadan ved, min Gut! saa nødes kanske de Andre til, engang imellem og for Skams Skyld ogsaa at gjøre lidt mer end der staar i Instruxen." „Under alle Omstændigheder," tilføjede Vice-Admiral Sehested rask, „synes mig, at Kampens Udfald saa aldeles taler for Løjtnanten, at der ingen Grund er til at dadle ham, ja at han snarere fortjener Ros og Opmuntring." „Det samme mener jeg," tog General-Admiralen atter Ordet, „desaarsag vil jeg i min Indberetning til Hans Majestæt ikke heller glemme at omtale Eders Kjækhed. „Og nu, mine Herrer!" vedblev han og rejste sig, „ville vi atter begive os paa vor Post. Ved Dagens Frembrud gjøre vi alle vort Bedste at hale ind paa Fjenden og i Guds Navn tilbyde ham Slag; undviger han atter, ville vi tvinge ham til at rømme Østersøen og drive ham ind i Havn."

Ved Adelsaristokratiets Fald, 1660, og Suverænitetens Indførelse emanciperedes saa at sige Borgerstanden fra dens hidtige ufri Tilstand; den mellem en Mængde ærgjerrige og kun sjælden patriotiske Herrer fordelte Magt nedlagdes i Kongens Hænder. Men da det synes at høre til Naturens Orden, at En skal være den Herskende og en Anden den Undertrykte, forandredes heller ikke denne Orden i Danmark; den Del af Aaget, der hidtil havde hvilet paa Borgerstanden, lagdes nu paa Bønderne, saa at denne den danske Nations Kjærne, hvis Navn i Oldtiden var en Hæderstitel, sank ned til en Tilstand, der som en bedøvende Taage hvilede over denne Stand, og som aldrig gjennemtrængtes af nogen lysende, velgjørende

Straale fra Højden, lod Bonden lidt efter lidt glemme Sagnet om hine Dage, da han paa Tinge hævede sin Røst ligesaa frit og uforfærdet som den mægtigste Jarl; den lod ham omsider glemme sit Menneskeværd, saa at han taalmodig uden at ryste Lænken bar det hele Aag, og lig den ædle Ganger ej ihukom sin Kraft. De fordum saa mægtige Adelsmænd, der nu ej længer maatte styre Riger og Lande, bleve til Smaatyranner paa deres Herregaarde, og Kongerne, hvis Hænder ikke sjælden famlede i Magtens Tøjler, saa gjennem Fingre med dem, lode dem uforment svinge det lille Jernscepter over de ulykkelige Bønder, forat de ikke skulde tænke tilbage paa det store, gyldne Scepter, der var fravristet dem. Jagtloven tillod Adelsmanden ustraffet at ødelægge den frodigste Mark og dog at fordre Tiende og Skat af Bonden; hvis denne sidste klagede over Ødelæggelsen eller som Følge deraf udeblev med Betalingen, da paalagdes ham legemlige Straffe og han joges fra Hus og Gaard. Forgjæves søgte han Beskyttelse hos Tronen, der var omgiven af Herremandens Slægtninge; thi for at holde sig skadesløs for den mistede aabenbare Magt, tilliste Adelen sig en hemmelig og langt farligere, idet den kun tillod Kongen at høre og se gjennem dens Organer, og naar Herremanden kun til rette Tid indbetalte de befalede Afgifter i den kongelige Kasse, spurgtes der sjælden om, hvorfra disse Penge kom, eller ved hvilke Midler de vare tilvejebragte. De blodige, skjønt til intet Resultat førende Krige krævede bestandig friske Ofre; derfor lagdes Stavnsbaandet paa den opvoxende Bondeslægt og det overlodes Herremændene at skaffe hine Ofre. Smaatyrannerne paa de vidtløftige Godser stampede da i Jorden, og Hære fremstode, sammensatte af Landets kraftigste Sønner, men vel at mærke

ogsaa rigeste Arvinger, for at tvinge Fædrene til i dyre Domme at løskjøbe deres Børn. I den Periode, som vi have gjort os til Opgave at beskrive, var denne Tilstand omtrent steget til det højeste Punkt; men vi ville ikke trætte Læseren med en langvarig Betragtning af et saa sørgeligt Billede; for at karakterisere Bondestandens aandige og statsretslige Stilling, ville vi kun gjentage en ældre Historieskrivers Ord, at nemlig Bonden ærbødig rev Hatten af, naar han med hellig Gysen sneg sig forbi Hovedbygningen og fik Øje paa et nyt Postement foran Havestuen, og at den Salme, der i Guds Hus istemtes af Herremanden, med ærbødig Andagt blev sjungen af den hele Menighed. I Sandhed! gjærne vende vi os bort fra dette Billede, hvis Beskuen maaske kan vække Smil men til samme Tid lokke Taarer frem i Fædrelandsvennens Øje, og vi ville glæde os over Nutiden, da Oplysningen begynder at skinne gjennem Vinduerne i den laveste Hytte.

Frederik den Fjerde var som tidligere bemærket en dygtig Finansmand; dog, destoværre maa vi her tage Ordet i en mindre ædel Betydning; thi ellers maatte man jo derved forstaa, at han med Klogskab anvendte Statens Midler, og at han tilvejebragte det Nødvendige til Statshusholdningen uden at udtømme Statens Kræfter og uden at berøve Efterkommerne Marv og Kraft. Men for at skaffe Penge til sine vidtløftige Rejser og den langvarige Krig, greb han ofte til Midler, der bragte ham i en skæv Stilling til Undersaatterne, og som maaske strede mod hans gode Vilje; hertil maa netop regnes det næsten uindskrænkede Herredømme, han nødtes til at overdrage de rige Adelsmænd over deres Bønder, for at være sikker paa Afgifternes betimelige Erlæggelse, saavelsom det tidligere omtalte Særsyn at han udlejede sine Kjærnetropper

til fremmede Magter, medens han selv var indviklet i Krig. Imidlertid var han ingenlunde blind for Bondestandens Trængsler; stundom havde han endog Hjærte til at gjøre et raft Skridt, naar en altfor skrigende Uretfærdighed trængte til hans Øre. Men en pludselig indtrædende Pengemangel slovede da atter hans Medlidenhed og lod ham glemme de bedste Forsætter. At han i en saadan Finansnød lagde en Skat paa Parykkerne viser, med hvilken Snildhed han beregnede, hvo der bedst kunde taale at betale; Bønderne bare ingen falske Haar og slap saaledes dengang. Frederik besad en utrolig Arbejdsomhed; men da han, som Følge af den mangelfulde Opdragelse, var uvidende i de almindeligste Videnskaber, og først efter at have besteget Tronen maatte begynde at studere disse, vare hans Riger og Lande Prøveklude for militære og politiske, som oftest saare alvorsfulde Øvelser, og omringet, som han var af en Skare raadgivende Hofmænd, der især ledtes af egne Interesser, kunde det ikke fejle, at han næppe en Gang blandt hundrede valgte det rette og Nyttige. Maaske havde det været bedre, om han havde staaet ene og ladet sig lede af sin egen sunde Fornufts Indskydelser; da var der sikkert sket meget Sært og Urimeligt, men vistnok ogsaa meget Stort. Han havde et naturligt Hang til det Æventyrlige, og stundom hævede han sig for en kort Tid med en Kraft og Sikkerhed, der lod ane, at en stor Sjæl var bleven forknyttet tilligemed Kæmpestammen i dennes Opvæxt. Ofte hændtes det, at han afbrød sig selv midt i de mest anstrængende Sjælsarbejder, midt i de snildeste Finansoperationer, for pludselig at rive sig ud af det prosaiske Hverdagsliv og ved ridderlige Kamplege, kostbare Turneringer og Maskerader i et Par Døgn at bortødsle mere, end han i ligesaa

mange Maaneder kunde sammenspare igjen. Skjønt vi ere langt fra at ville forsvare hans tidligere Ustadighed i Kjærlighed eller de mange Elskovshandler, der rovede Kongens kostbare Tid, maa vi dog bemærke, at saadant hørte til Datidens Tone, og at han selv heri lagde et vist chevaleresk Sindelag for Dagen, idet han omsider lod sig aldeles fængsle af en Gjenstand, af den elskværdige Anna Sophia, som han bortførte fra en stræng Moders Hus, lod sig vie til hende til venstre Haand og bevægede omsider Moderen til at anerkjende, ikke Kongen, dertil var hun for stolt, men den trofaste Elsker som Svigersøn. De af hans Ministre, der forelagde ham de dristigste, om end nok saa urimelige Erobringsplaner, vare ham for Øjeblikket de kjæreste; til deres Stemme lyttede han, uden at kunne ja maaske stundom uden at ville gjennemskue de forræderiske Planer, der lurede bag det smigrende Raad; med Vrede bortviste han i saadanne Øjeblikke Mænd som Ulrich Adolph Holstein og Sehested, naar de frimodig søgte at aabne hans Øjne.

Vi ville bede Læseren følge os en liden Stund til Kjøbenhavn, til det kongelige Slot. I et stort, just ikke kongeligt udstyret Værelse sad Frederik den Fjerde i sin forgyldte Lænestol og gjennemløb hurtig nogle Papirer, idet han af og til rystede paa Hovedet eller gjorde en utaalmodig Bevægelse, som om han ikke var tilfreds med de, formodentlig fra Armeen eller Flaaden indløbne Beretninger. Døren stod aaben ind til det næste Værelse, hvor tvende Haandskrivere vare ivrig beskæftigede med at kopiere eller registrere Dokumenter. Paa de langs Væggen anbragte lange Reoler saa man utallige Ruller Papirer og fuldskrevne Folianter opstillede i forskjellige Afdelinger, med særegen Paaskrift over hvert Rum. — Pludselig foer

Kongen i Vejret, rev Døren ud til Forværelset op og vinkede ud; strax efter traadte en middelaldrende Mand ind, efter Dragten at dømme en høj Søofficer. Hans Blik var stift heftet paa Kongen, som i nogen Bevægelse ilede et Par Gange frem og tilbage.

„Vi have netop modtaget Rapport fra Gyldenløve," begyndte Monarken og standsede foran Søofficeren, — „den svenske Transportflaade er total ødelagt. —" „Saa lykønsker jeg Eders Majestæt til, at der omsider er sket noget alvorligt," sagde Veteranen med en Tone og Holdning, der tilkjendegav en Mand, som var mere vant til Forretningslivets Alvor end til Hoflivets Ceremoniel. — „Men Steenbuk har jo dog faaet sine Tropper i Land paa Rygen, og den svenske Orlogsflaade er undkommen til Karlskrone," vedblev Kongen og ilede atter hen ad Gulvet. „Besynderligt nok!" mumlede Veteranen og rystede paa Hovedet, „jeg ved, at Eders Majestæts Flaade var betids nok udrustet; den kunde for en Maaned siden have været ved de pommerske Kyster." „Modvind, skriver han, og atter Modvind har forhalet dens Foretagender," henkastede Kongen, „men for det første have vi Ryggen fri fra den Kant. Nu maa vi tænke paa igjen at sende en Eskadre til Nordsøen, for at ikke Svensken skal spille Mester der, og Flaaden maa strax stikke i Søen, saasnart den er bleven sat i Stand; Fjenden holder sig ikke længe stille i Karlskrone." — „Men tillader Eders Majestæt," indvendte Veteranen med en slet dulgt Fortrædelighed, „Magasinerne ere udtømte; det vil holde vanskeligt at udruste et eneste Orlogsskib til, og hvis Eders Majestæt atter deler den østersøiske Flaade, bliver Gyldenløve ligesom sidst for svag til at byde Fjenden Spidsen." „Vist ej," ivrede Kongen og fordoblede sine Skridt. „For Gud! Jüdichær!

vi se os nødte til at dadle Eder for den evige Klagen over udtømte Magasiner; have vi ikke endnu dette Foraar ladet anskaffe Alt til en mægtig Flaades Udrustning; hvor er det blevet af?" „Den store Flaade, der nu har krydset omkring hele Sommeren, er bleven udrustet dermed," svarede Jüdichær tørt, „mine Regnskaber ligge færdige til Eders Majestæts Gjennemsyn. Men jeg maa atter tillade mig at gjøre Eders Majestæt opmærksom paa, at Halvdelen af de Provisioner, hendes Naade Grevinden sidst leverede, var som sædvanlig ubrugelig og maatte kasseres." „Ja, ja, I har sagt mig det, og jeg har krævet hende til Regnskab, den Ting vil nok finde sig. Lad os blot være betænkte paa igjen at faa Flaaden i sejlklar Stand — ikke sandt, Jüdichær! I finder nok Udvej dertil?" Med disse Ord lagde Frederik Haanden paa den trofaste Tjeners Skulder. „Hvorledes!" udbrød Jüdichær med saare betænkelige Miner, „Eders Majestæt har altsaa faaet Efterretning om, at Orlogsskibene atter trænge til Reparation?" „Ja vist, og til Provisioner," svarede Kongen flygtig og fortsatte atter sin Vandring, som om han skjede sin Tjeners forskrækkede Blik, „de fleste Skibe have lidt af Stormen og Fjendens Kugler, da de et Par Gange tvang ham til at vexle Lag. Med hver Dag kunne vi vente Flaaden paa Rheden, saa maa vi have Alt i Beredskab — der er desuden mange andre Ting at tænke paa." „Som sagt," begyndte Jüdichær atter efter et Øjebliks Betænkning, „det bliver en vanskelig Sag, dersom Eders Majestæt ogsaa vil have en ny Eskadre til Nordsøen. Derhos maa jeg ogsaa melde, at den forvovne Løjtnant Vessel er kommen ind med „Løvendahls Gallej", der har mistet Master og Sejl; det er nu tredje Gang, han uden Nytte har ladet sig ramponere.

Han venter allerede i Eders Majestæts Forgemak.„ „Aha!" raabte Kongen og standsede, glad over at kunne give Samtalen en anden Vending — „ja vist, det skriver Gyldenløve just og anbefaler den unge Mand til vor særdeles Naade. Vi ville strax tale med ham; send ham herind og læg saa Haand paa Værket med Hensyn til det Andet," dermed vinkede han venlig ad Holmens Chef, som med en kort Bøjning tog Afsked og bortfjærnede sig med en bekymret Mine. Kongen ilede atter frem og tilbage og bemærkede ikke engang den indtrædende Vessel, før denne ved en gjentagen rask Bevægelse tilkjendegav sin Nærværelse.

„For Gud! vi havde nær glemt Eder igjen," — foer Frederik sammen og gik tæt hen til den unge Mand, som bukkede dybt og derpaa saa ham frit i Øjet, — „vi ere fornøjede med Eders kjække Opførsel og have paa General-Admiralens Anbefaling besluttet at forfremme Eder til Kaptajn-Løjtnant, skjøndt I derved springer en hel Del ældre Løjtnanter forbi; men vi ønske at opmuntre Eder til fremtidigt tro og tappert Forhold." „Takker underdanigst," sagde Vessel blussende af Glæde, „men vilde nok bede om Tilladelse til atter at krydse paa egen Haand, for at Eders Majestæt kan faa rigtig Nytte af mig; kan med min gode Gallej udrette langt mere ved at opsnappe Fjendens Kapere ved vore og hans egne Kyster, end naar jeg gaar med Konvoj eller følger Flaaden, især om Eders Majestæt betroede mig et Skib eller to til." „I gjør endnu Betingelser!" — udbrød Kongen og traadte et Skridt tilbage, medens dog et velvilligt Smil spillede om hans Læber, „veed I vel, at flere af Eders høje Foresatte klage over den Forvovenhed, hvormed I uden Eftertanke indlader Eder i Kamp, om Fjendens Overmagt er

nok saa stor og derved risikerer vort Skib og Mandskab. Det var alene af synderligt Hensyn til Eders kjække Forhold i den sidste Affære, at vi dennegang have belønnet Eder, uden at agte paa de indløbne Klager." „Med underdanigst Forlov," greb Vessel atter Ordet med stor Frimodighed, „mener, at det er Eders Majestæts egen Skyld, hvis jeg af og til gaar lidt vel dristig til Værks; har ladet mig fortælle, at Eders Majestæts naadige Ordre til Vice-Admiral Barfod afvigte Foraar lød paa, at han dristig skulde angribe Fjenden, uanset at denne var nogle Skibe stærkere. Haaber desuden at have godtgjort Rigtigheden af saadant Princip, da „Løvendahls Gallej" endnu ikke har maattet stryge Flag, ja ikke for trende Orlogsmænd paa engang." „Nu, nu, det var heller ikke saa strængt ment," nikkede Kongen, hvis Forfængelighed smigredes af den middelbare Ros, „men hvad tænker I da at udrette, hvis vi tillade Eder at krydse paa egen Haand?" „Er Eders Majestæt saa naadig at lade et Par dygtige Fartøjer følge min Kommando, haaber jeg næst Guds Hjælp at holde Kattegattet ryddeligt for svenske Krydsere, saa at Koffardimændene uforstyrrede kunne befare det; kjender godt de svenske Kyster og skal ikke mangle paa nøjagtige Indberetninger om hvadsomhelst Fjenden foretager sig, der vel kunde interessere Eders Majestæt at vide betids, saafremt det naadigst maatte tillades mig at gjøre mine Indberetninger til Eders Majestæt selv." „Det kan lade sig høre," sagde Kongen noget adspredt og saa op paa det store Slaguhr, der hang under Loftet, „for dennegang maa I endnu være vort Admiralitets Ordre følgagtig; men I kan dog indkomme med noget skriftligt om Eders Plan, saa ville vi tage det under Overvejelse. Farvel, Kaptajn-Løjtnant Vessel! lad os

snart høre fra Eder." Med et venligt Nik vendte han sig om og gik ind i det andet Værelse for at se til sine Haandskrivere.

Let om Hjertet forlod vor Helt Slottet og slentrede over mod Holmens Kirke for i Forbigaaende at kaste et Blik paa „Løvendahls Gallej", der laa ophalet paa Værftet. Omtrent lige overfor hint Kapel, hvor Tordenskjold nu sover i Marmorkisten, stode tvende unge Søofficerer og syntes netop i en ivrig Samtale om Gallejen, da den ene just pegede over paa den.

„Halløj! ere I allerede der," raabte den oprømte Vessel, „ville nok tælle Kuglerne i Vandgangen." Officererne vendte dem om; det var Sivers og Bude. „God Dag, Du gamle Ulk!" sagde den Første og rakte ham Haanden, „dengang kan Du tale om Lykken, at Du slap uden Grundskud." „Dertil var Svenskeren for godmodig," lo Vessel, „sigtede kun efter Stænger og Klude, for at stække mine Vinger." „Og hvad siger Hans Majestæt dertil?" spurgte Bude, „bad han Dig ikke i al Høflighed at tage Reb i Sejlene?" „Har for højt Hjærte dertil, den Herre," svarede Vessel, „skjønt de strænge Herrer derovre paa Holmen havde vindet til Ilden med deres Nathuer. Skal sige Jer, Hans Majestæt og jeg forstaa os bedre paa Tingen; er fra Dags Dato avanceret til Kaptajn-Løjtnant." Hans gamle Skibskammerater lykønskede ham med trofaste Haandtryk, og Bude bemærkede: „Du gaar rask fremad, Petrus! men tag Dig i Agt, at Nathuerne ikke blive Dig værre Fjender end Storm og Kugler." „Har intet at betyde," lo Vessel som før, medens dog en alvorlig Sky syntes at svæve over hans dristige Aasyn, „har lang Vej tilbage og kort Tid; vil skynde mig, saa de ikke faa Stunder at standse Farten

— for Djævlen," tilføjede han rask, „er det ikke vor smaa Grotschilling, som sejler ned mellem Træerne derhenne? Har ikke set ham i mange Tider; det er nok Tønder, som driver med ham." De unge Mænd saa alle hen i samme Retning; Grotschilling og Tønder gik Arm i Arm ned fra Børsen ad den med Træer beplantede Skraaning. „Den stakkels Fyr!" sagde Sivers, „han har endnu ikke naaet Axelbaandet; han er endnu bestandig for kort, siger Admiralitetet, skjønt Hjærtet sidder ham højt nok, det maa man lade ham." „Naar den gamle Tønder kun ikke bringer ham paa gale Veje," ytrede Bude, „de have paa den senere Tid saa travlt med hinanden —." „Og Du veed ikke hvorfor?" faldt Sivers ham leende i Ordet, „vor lille Kadet har et smukt Søskendebarn; derfor leger Tønder Kammerat med ham." Nu skiltes de ad derovre ved Træerne; Tønder gik hen imod St. Jørgens Port, og Grotschilling nærmede sig de tre Søofficerer, som han allerede havde faaet Øje paa.

„Skyldigst Tjener, I høje Herrer!" raabte den lille Fyr dem imøde og rev Hatten af, „er det tilladt at træde op paa Skansen — ej, for tusend Millioner Djævle! der er jo Petrus, vor Bussemand mod Svenskens Kapere." „Glæder mig, at vi træffes engang igjen," sagde Bessel og drejede ham rundt ved begge Skuldrene, „endnu altid lystig, bestandig den samme, mærker jeg." „Ja, Gud bedre os!" sukkede Grotschilling komisk, „endnu bestandig den samme; men bliv kun, nu mangler jeg kun en Tomme. Næste Aar kommer jeg med til Orlogs, saa tager jeg kanske endnu Luven fra Jer, hvis vor Herre ikke imidlertid gjør mig den Fortræd at skjænke os Fred." — „Vær kun ikke bange, det har endnu lange Udsigter," trøstede Sivers, „men hvad har Du bestandig saa travlt med,

Tønder? man ser ham hver Dag i dit Kjølvand." „Mellem os sagt," hviskede Kadetten i en hemmelighedsfuld Tone, „det er en Lurendrejer; han krydser efter mit smukke Søskendebarn og var just ganske fortvivlet over, at han i Dag ikke havde set hende for Vinduet —." „Vil foreslaa Jer noget, Kammerater!" afbrød Vessel, „have vel alle Tre intet Synderligt at forsømme i Dag; kunde jo sejle gjennem disse Klipper af Stadshuse ud i det Grønne engang, til Gyldenlund, om i synes, saa kan den Smaa fortælle os Resten under Vejs." Alle vare enige heri, og man vandrede gjennem Gaderne, hvor Stilheden og det hist og her halvt udviskede sorte Kors paa Gadedørene endnu mindede om Pestens Rædsler.

„Det træffer sig godt," vedblev imidlertid Kadetten, „jeg skal just ud til vort Landsted; der har min Hr. Morbroder, Fiskalen, sat mig Stævne i Aften til en god Byggrynsgrød og en Kande Øl; den Husmandskost, siger han, befordrer Væxten og saa er han sikker paa, at jeg ikke kommer paa Afveje." „Bilde os den Passiar ind," smaalo Vessel, „Du Kanonprop har vel sat dit smukke Søskendebarn Stævne; saa smage Grød og Øl som Ambrosia og Nektar." „Paa det Lav!" udbrød Grotschilling, næsten alvorlig, „drejer af, I Herrer! mig maa I gjærne praje med Raabere som Basuner og i hvad Slags Sprog det skal være, I skulle faa klingende Mønt igjen; men lad mit Søskendebarn uforstyrret sejle sin stille Sø." „Hvad — er det Kadet Grotschilling, der virkelig præker," sagde Sivers, „kan Du rigtig snakke alvorligt?" „Nu, lad Gutten forklare sig," bemærkede den stille Bude — „i hans Familie findes vel ogsaa en Sko, der trykker." „Da vi engang ere komne paa den kildne Sag," tog Grotschilling atter, skjønt lidt nølende, Ordet, „vil jeg ligesaa godt

sige Jer, hvordan det hænger sammen. Mit Søskendebarn og jeg ere begge opdragne i Fiskalens Hus og have altid betragtet hinanden som Søskende; vi have hidtil ført et ret fredeligt Liv, og jeg, Gud bedre det! kun altfor fredeligt, da min kjære Morbroder ej vil lade mig komme til Orlogs, før jeg er stor nok til at slaas med, skjønt jeg tidt og mange Gange mathematisk har bevist ham, at jeg nu er langt mindre udsat for at træffes af Fjendens Kugler, end naar jeg bliver større. Men mit Søskendebarn, som er skikkelig vel voxen, har han derimod faaet i Sinde at skikke paa Togt med en eller anden Skibsfører og plager hende hver Dag for, at hun skal sige et lille bitte Ja til en af de mange Bejlere, der flagre om hende som Fluer om en Sukkertønde. Hun har imidlertid ingen Lyst til at indlade sig derpaa og er siden en Lystrejse, hun for et Par Aar siden foretog med Morbroder, bleven tankefuld og stille og undskylder sig bestandigt med, at hun endnu har Tiden for sig. Denne Proces begynder nu at vare Fiskalen for længe, og han vilde ikke have noget imod, om hun sagde Tønder sit lille bitte Ja. I sin Angst har hun taget sin Tilflugt til mig, og jeg søger altid at affnakke Tønder sin Forlibelse, uagtet jeg ikke ret kan begribe, hvad hun har imod ham." „En morsom Historie," henkastede Vessel „stakkels Pigebarn! — gjør ret i, min Gut! at Du hjælper hende." „Saa har hun vel ogsaa betroet Dig, om hun har et godt Øje til nogen Anden?" spurgte Sivers med et listigt Blik paa den snaksomme Kadet. „Nej, vist ikke," ivrede Grotschilling, „det er just, hvad jeg ikke kan blive klog paa; var der nogen Anden, hun havde forgabet sig i, kunde hun jo sige det, da det blot er Morbroder om at gjøre at faa hende forsørget —." „Det forstaar Du ikke, skal jeg sige Dig,"

faldt Bude ham i Ordet, „hun kan jo gjærne kunne lide En eller Anden, uden at hun derfor gider fortælle det til Per og Povel. Hvad nytter det, hun siger: kom ind, naar Ingen har banket paa.“ „Oho! saadan en romansk Kjærlighed maaske,“ lo Vessel „ved Du hvad, kunde tage os alle Tre med; gjøre Fiskalen vor Opvartning for at anbefale os til næste Gang en af os skulde overantvordes i hans lovlige Klør.“ „For Pokker! ja, et prægtigt Indfald,“ istemmede Sivers „kan det ikke gaa an, hvad Du Smaa?“ „For den Sags Skyld, hvorfor ikke,“ sagde Kadetten rask, „maaske er Morbroder i godt Lune, saa spenderer han et Par Flasker af sin gamle Rhinskvin.“ „Lad gaa da; kunne bilde os ind, det er et lille Krydstogt i fjendtligt Farvand,“ tilføjede Vessel, og med fordoblede Skridt drejede de ned ad en Sidevej.

Tæt ved en af de smukke Indsøer, fra hvilke Kjøbenhavn forsynes med ferskt Vand, laa et venligt Lysthus midt i en stor Have med snorlige Gange og i sælsomme Figurer udklippede Hække. Fløjdøren ud mod Søen stod aaben, og man saa derind i et rummeligt Værelse, der rigt og sirligt var udsmykket med alle Livets Bekvemmeligheder. Et Spejl med bred, forgyldt Ramme hang paa Væggen over en stor Kanape; foran denne stod et langt Bord med Marmorplade og forgyldte Bukkefødder, og foran det igjen sad en kvindelig Skikkelse ved Brodeerrammen. Efter de runde, bløde Former, det lysegule Haar og den hvide Nakke at dømme, var hun ung; men da hun sad med Ryggen mod den aabne Dør, fik man kun af og til et Glimt af hendes smukke Ansigt at se i Spejlet, naar hun hævede Hovedet, dog ikke for at spejle sig, men for at betragte det kobberstukne Portræt af Kristian den Fjerde, med den broderede Faldekrave, Ele-

fantordenen og den ærværdige Marelok, der hang over Spejlet, eller maaske uvilkaarlig for at forfølge en sværmerisk Tanke; thi hendes Blik var da drømmende og stille Vemod svævede over hendes høje Pande. Frem og tilbage foran Havehusdøren spaserede Fiskalen med lange, afmaalte Skridt: det var en lille, spinkel Mand med en uhyre Paryk, mellem hvis fyldige, pudrede Lokker et tørt, juridisk Ansigt tittede frem. Hvergang han paa sin Vandring kom ligefor Fløjdøren, standsede han, tog Kridtpiben af Munden, og idet han pustede en tyk Knastersky fra sig, kastede han et betænkeligt Blik paa den stille Pige. Omsider syntes denne Tavshed at falde ham besværlig; han traadte op i Døren og nikkede ind i Spejlet for at gjøre den unge Pige opmærksom paa, at han nu var der og havde Lyst til at tale; men hun syntes hverken at høre eller se, skjønt hun stirrede op paa Portrættet. Først da han ved en lydelig Rømmen tilkjendegav sin Nærværelse, foer hun sammen og vendende Hovedet halvt om, sagde hun: „Er Morbroders Pibe kanske gaaet ud — skal jeg hente Brændeglasset?“ „Nej, nej, Barn! hvor kan Du tale saa ufornuftig; Solen er jo allerede borte herfra,“ brummede Fiskalen, efterat han først med et Blik havde overbevist sig om, at de sidste Straaler spillede i Toppen af Lindetræet. Forlegen saa Pigen ned paa sit Broderi; Morbroderen hældte Asken ud af Piben, stillede den forsigtig op til Væggen og satte sig derpaa selv i Hjørnet af Kanapeen. Som om han ikke ret vidste, hvordan han skulde indlede den Tale, han maaske paa Spasereturen havde udtænkt, strøg han sig ned ad de stribede Silkestrømper og rykkede de blanke Skospænder tilrette, medens han skottede over til Søsterdatteren. „Da jeg i Morges gik fra Holmen, mødte jeg Løjtnant Tønder,“ begyndte

han endelig, „det er en beleven, ung Mand, der foruden sit Sømandskab har lært adskilligt nyttigt.“ „Jeg erindrer at have set ham et Par Gange, naar han spurgte efter Morbroder,“ svarede Pigen tilsyneladende ligegyldig og bøjede sig endnu dybere over Rammen. „Ja vist, han spørger gjerne ældre Folk til Raads, især kyndige Jurister, før han foretager noget af Vigtighed. Han har arvet anselige Midler efter sine Forældre og er Mand for at ernære en Kone med Anstand,“ vedblev Fiskalen med sært Eftertryk paa de sidste Ord, „kan Du vel gjætte, om hvem han talte med mig i saa Henseende?“ „Nej, jeg kan ikke, Morbroder!“ svarede Pigen næsten hviskende og begyndte at blegne. „Ih! saa vist kan Du vel saa,“ ivrede Fiskalen, dog uden at se i Vejret, „kort og godt, han bejlede formelig til Dig, i al Tugt og Ære —“ han standsede og saa nu rask i Vejret for at opdage, hvad Indtryk det gjorde; men Søsterdatteren foer op med et Skrig og holdt Fingeren for Munden. „Av! jeg jog Naalen ind under Neglen; hvor det smerter!“ „Vær dog forsigtig, Barn! hvad Godt gjør den evige Broderen,“ sagde Fiskalen, noget fortrædelig over Afbrydelsen „kom lad mig se.“ „Det gaar nok over,“ stammede hun og holdt Fingeren mellem de fine Læber. Der indtraadte et Øjebliks Tavshed, medens Morbroderen gned sine Silkestrømper, og Søsterdatteren ømmede sig. „Men for at komme til Sagen igjen,“ tog Fiskalen paany Ordet, „da Løjtnant Tønder er en kjøn og beleven ung Mand og dertil har store Midler —“ her afbrødes han af Søsterdatteren, som atter foer op med et Skrig, men som det syntes, dennegang af Glæde. „Der kommer mit Søskendebarn,“ raabte hun, „jeg kan se ham i Spejlet — vil I blot se, Morbroder! han bringer en Del Gjæster med.“ Man

hørte allerede flere højrøstede Stemmer og raske Skridt nede i Alleen. I det Haab, at Kadetten netop medbragte den omtalte Bejler, rejste Fiskalen sig med usædvanlig Hurtighed og gik med en fornøjet Mine de fire unge Herrer imøde. Men Søsterdatteren blev rolig siddende og som fasttryllet stirrede hun uafladelig ind i Glasset, medens Grotschilling udenfor foreskillede sine fordums Kammerater for Fiskalen, som modtog dem høflig, skjønt han blev skuffet i sit Haab om at træffe Tønder deriblandt. Først da alle Herrerne traadte over Tærskelen, rejste hun sig og hilste dem forvirret og med halvt bortvendt Ansigt. Rødmende og blegnende paa engang, samlede hun hurtigt sit Broderi, idet hun af og til kastede et stjaalent Blik i Spejlet.

„Tag Plads, mine Herrer Officerer!" sagde Fiskalen; med det samme snappede han sin Kridtpibe bort fra Væggen og stillede den forsigtig op i Vinduet, for at de raske unge Herrer ikke skulde støde den om — „altsaa, I er Løjtnant Vessel?" — Kaptajn-Løjtnant Vessel, kjære Morbroder!" rettede Grotschilling, „min Ven er i Dag bleven udnævnt af selve Hans Majestæt." „Jeg beder dog om Forladelse" vedblev Fiskalen med et dybt Buk, der syntes at gjælde Benævnelsen Majestæt „Eders Bestalling er, saavidt mig vitterlig, endnu ikke udfærdiget; derfor benævner jeg Eder Løjtnant." „Siger Intet, Hr. Fiskal!" smilte Vessel „maa kalde mig hvad I vil; ønsker alene at gjøre Eders nærmere Bekjendtskab, da I endnu kan blive mig en fordømt vigtig Mand i Eders Stilling." „Det skulde sandelig glæde mig, om jeg som Jurist nogensinde kunde være en saa dygtig Officer, som I skal være, til Nytte. „Lille Trude," vedblev han, henvendt til Søsterdatteren, „lad os faa et Par Flasker herop fra Anno 90; der har

Du Nøglen." Den blussende Pige snappede stiltiende det store Nøgleknippe, som Morbroderen rakte hende, og ilede bort. Med Haanden for Panden, som et Menneske, der vaagner af en sælsom Drøm og stræber at tilbagekalde et livsaligt Syn, stirrede Sivers efter hende, da hun, let som en Sylfide, svævede ned ad Gangen.

Samtalen tog snart den almindelige Vending, nemlig om Krigen og dens Gang, og da Flaskerne vare komne paa Bordet, rykkede man tættere sammen om dette. Fiskalen kom i et saa lykkeligt Lune, at han lod hente flere Piber, ja endogsaa en til Kadetten, hvem han ellers ikke indrømmede en saadan Frihed.

„Vakkert af Eder, Hr. Fiskal! at I har Fjerde Kristians Kontrafej der paa Væggen," sagde Vessel og idet han hævede Glasset, tilføjede han: „En Skaal for den Gamle med det ene Øje!" lystig klinkede Grotschilling og Bude med ham; Sivers havde listet sig hen til Døren, formodentlig for at indaande den friske Luft, og Fiskalen nippede lidt forlegen til Glasset, strøg sig ned ad Silkestrømperne og bemærkede: „Det er et Familiestykke; Hans Majestæts vor nuværende allernaadigste Konges Portræt hænger i min Stadsestue inde i Byen." „Al Respekt for vor Konges ærlige Vilje og Arbejdsomhed," vedblev den frimodige Vessel, „men vilde dog ønske, at han ligesom den gamle Gut hist oppe selv forstod sig paa Søvæsenet og selv kunde kommandere paa Admiralskibet — for Djævlen! skulde saa høre hvor de danske Stykker vilde spille op i Nord- og Østersøen." „Gud bevare Hans Majestæt for at sætte sit kostbare Liv i saadan Fare," udbrød Fiskalen og lod sin Pibe gaa ud af Forundring over et saa dristigt Indfald, „nej, min Hr. Løjtnant! eller Kaptajn-Løjtnant! hvo skulde saa styre Land og Rige,

naar Hans Majestæt i egen høje Person gik til Orlogs?" „Oho! mener dog, at det ogsaa er af Vigtighed at jage Fjenderne bort fra Landets Kyster og holde Farvandet ryddeligt," indvendte Vessel. „Vistnok," istemmede Bude „og i saa Fald fik vore Svaner vel ogsaa Lov til at udfolde Vingerne og gaa kraftig løs paa Fjenden istedetfor som nu at krydse frem og tilbage og salutere." „Det mener jeg med, saa kom der nok Liv i Tingen," raabte Grotschilling noget højrøstet, men afbrødes straxt af Morbroderen, som med et strængt Blik vendte sig til ham: „Stille, Søstersøn! Du er endnu for kort til at tale med om slige Materier." „Kun som Morbroder tror; jeg mangler blot en Tomme for at kunne slaas med, saa kan jeg vel nu gjærne begynde at tale." Uden at lægge videre Mærke til ham, vedblev Fiskalen, henvendt til de Andre: „Nej, mine Herrer Officerer! en Konge maa skaane sin kostbare Person og kun fra sit høje, sikre Standpunkt med Visdom styre det Hele. Havde Karl den Tolvte gjort det, var han nu ikke saa godt som landflygtig, og hans Rige var da ikke i en saa jammerlig Forfatning." „Forstaar mig ikke synderlig paa Politik," tog Vessel atter Ordet, „og har kun mine egne Meninger derom, lader for Resten enhver beholde sine; men tænker dog, at var den svenske Konge forbleven i sin Lænestol, var han ikke nu den kjække Karl den Tolvte, og havde han ikke selv ført sine Soldater gjennem Ild og Sværd, vare Svenskerne ikke nu det tapre Folk, der i al dets Armod byder Czar Peter, Polens stærke Avgust og os just ikke forknytte Danske Spidsen. Har allerede tidt set det Folk under Øjne og kan forsikre, at det er saa raske Fjender, som nogen modig Gut kan ønske sig. Mener just derfor, at Tingen vilde faa et helt andet Udseende, naar

Hans Majestæt, som af Naturen har frisk Mod, selv satte sig i Spidsen for sine Gutter; saa kunde hans Befalingsmænd i det mindste ikke bilde ham ind, at de havde sat Huen paa Snur, naar de netop havde trukket Nathuen ned over Øjnene. Sejda! Sivers! — har jo sidst været med; gad nok høre din Mening derom — hvor Djævlen blev han af!" tilføjede han, da Sivers ikke længer stod i Døren. „Har Du allerede glemt, at han aldrig kunde lide den stærke Tobaksrøg i et Værelse" — bemærkede Grotschilling leende, da han i Spejlet havde set, hvad Vej den savnede Kammerat tog. Uden at bekymre sig videre herom, fortsatte nu de fire Herrer Samtalen i samme Aand.

Ved den afblomstrede Rosenhække tæt ved Søens Bred havde imidlertid Sivers indhentet Fiskalens Søsterdatter, som, efterat have besørget de huslige Sysler var vandret derned, formodentlig fordi hun ikke fandt det passende at blive i Lysthuset blandt de lystige Herrer. „Gjertrud! saa træffes vi her igjen," sagde den unge Mand næsten med skjælvende Stemme. Pigen foer heftig sammen og vendte sig om; hun greb fat i Rosenhækken og Taarer formørkede hendes Blik. „Nu forstaar jeg dine Ord hin Aften i Kristiania," vedblev Sivers, „se, Gjertrud! jeg er endnu den samme; Urtekosten, Du skjænkede mig, gjemmer jeg som en Helligdom; den har fulgt mig gjennem mangen en Kamp." Pigen betragtede ham med inderlig Venlighed, men uden at mægte et Ord. Blussende traadte han et Skridt tilbage og sagde med dyb Stemme: „Du tier, Gjertrud! frygter Du at fortryde et Øjebliks Rus, som Du dengang selv sagde; er jeg Dig maaske ligegyldig, saa sig mig det blot, og Du skal aldrig høre en Klage af min Mund." „Nej, nej," stammede Pigen, „jeg vil ej

fortryde det." „Du huldе Pige," udbrød Ynglingen, „kan Du da virkelig elske mig? vil Du følge en rask, men fattig Sømand paa hans stormfulde Vej?" „Ja, jeg vil følge Dig overalt," svarede hun med sikker Stemme og rakte ham Haanden. „Nu, ved den levende Gud!" vedblev Sivers begejstret, „trofast skal jeg elske Dig, og skulde end min Vandring blive kort, vil jeg ikke klage; nu har jeg nydt Glæden i fuldeste Maal," han trykkede den skjønne Pige til sit ærlige Hjerte; tavse holdt de hinanden et Øjeblik omslyngede, medens Taarer vædede deres Kinder; Anelsen om, at hans Ord skulde gaa i Opfyldelse syntes at gribe dem begge. „Vi maa skilles for i Aften, at de Andre ikke skulle mærke noget," hviskede Gjertrud og viklede sig ud af hans Arme, „kom til Morbroder i Morgen tidlig; jeg vil forberede ham derpaa," — flygtig og med højt flammende Kinder ilede hun bort; beruset af salige Drømme gik Sivers langsomt tilbage til Lysthuset, hvorfra Kammeraternes Latter og Glassenes Klang skingrede ham imøde.

En Timestid efter toge de tre Venner Afsked fra Fiskalen, som oprømt bad dem komme engang igjen, forinden de gik til Orlogs. Med et listigt Smil trykkede Grotschilling den forunderligt adspredte Sivers's Haand og sagde: „Ikke sandt, Du krydser vel med det første igjen ad denne Kant, og Du glemmer ikke, at jeg har holdt Farvandet ryddeligt for Lurendrejere." Lidt forundret saa den forelskede, unge Mand paa Kadetten, men nikkede derpaa sjæleglad til Tegn paa, at han havde forstaaet den ærlige lille Fyrs Mening.

Paa Hjemvejen standsede Sivers ved den smukke Indsøs Bred; Maanen spejlede sin blanke Skive i de smaa Bølger, og Klokkerne inde i Staden lød højtideligt ud i

den stille Nat. Omfavnende begge sine Kammerater sagde han: „I ere ærlige, brave Gutter; vi have jo fra Barndommen af prøvet mangen Dravat sammen, saa vil jeg ogsaa gjøre Eder delagtige i min Glæde.“ „Ej, ej, gamle Dreng! tror, Du er ganske højtidelig stemt,“ lo Vessel. „Nu, lad høre; jeg har nok dog lugtet Lunten,“ tilføjede Bude. „Husker I det store Bal hos General Løvendahl i Kristiania?“ spurgte Sivers, og da de begge nikkede stiltiende, vedblev han: „Saa husker I kanske ogsaa den dejlige, norske Bondepige, som jeg dansede med? Jeg var forelsket, for første og ved min Ære! for sidste Gang i Livet. Hun var saa hemmelighedsfuld, vilde ikke sige mig sit Navn, men skjænkede mig ved Afskeden sin Blomsterkost og ytrede, at vi vel mødtes engang igjen, saa vilde hun se, om jeg havde ment det ærlig. Tænk Jer, da jeg nu træder ind hos Fiskalen, ser jeg min dejlige Gjertrud livagtig staa for mig, kun som en fornem Frøken, og hun var den samme, havde ikke glemt mig, ligesaalidt som jeg har glemt hende. Forstaar I, derfor afslog den trofaste Pige alle Tilbud, som Kadetten talte om. Ha, Kammerater! det er en Glæde, det er en Lykke! I ere mine kjæreste Venner; jeg vil aldrig ønske Eder større Lykke end at møde en saadan trofast Kvinde.“ „Lykønsker Dig ret af Hjertet,“ sagde Vessel med dæmpet Røst og halvt bortvendt Ansigt, „har hørt, at Lykken er selv en Kvinde, som vi Alle jage efter; men skal være af de ustadige. Vær glad, min Broder! er nok saa omtrent den Ene af de Hundrede, hvem det lykkedes at fange hende. For Djævlen!“ vedblev han og knugede Armen sammen over Brystet, „om jeg husker hin Nat i Kristiania! Oho! er mange Stjærner og Lygtemænd til — tra, la, la, la! — nu, og Du, Bude! falder mig just ind, at Du spurgte

saa forbandet ivrigt efter denne Frøken Vilster; har kanske ogsaa fanget Lykken, eller har Du ladet den Fugl flyve?" „Fuglen fløj jo fra mig over Øresund," svarede Bude med et bittert Smil, „og hvad nytter det at klynke over den tomme Rede; jeg har opgivet Jagten for dengang." „Ja saa," brummede Vessel, „hun fulgte den gamle Fugls Flugt; træffer ham maaske engang mellem Sky og Bølge, skal saa stække hans Vinger, den lumpne Karl!" — Tavse fortsatte nu Vennerne deres Vej til Staden; hver havde nok at bestille med sine egne Tanker og Planer, de vare af saare forskjellig Farve.

Sjette Kapitel.

Med Slaget ved Gadebusch, den 20de December 1712, sluttedes egentlig den første Afdeling af den nordiske Tiaarskrig, og dermed sluttedes ogsaa Feltmarschal Stenbuks glimrende Løbebane. Efterat Frederik den Fjerde i Forbigaaende havde bemægtiget sig Hertugdømmet Bremen, drog han med en stor Arme ind i Pommern, hvor de sachsiske og russiske Hjælpetropper skulde støde til ham. Men da det hverken var Czarens eller Avgust den Andens Hensigt at skaffe de Danske en afgjørende Sejr over Svenskerne; da det holsten-gottorpske Parti, ledet af Niddinge som Gørtz og Welling, med tusende Rænker og tvetunget Veltalenhed vidste at bearbejde alle Kabinetter til det hadede, men derhos frygtede Danmarks Undergang, og da endelig den i Krigskunsten uvidende, skjønt med personligt Mod begavede Fjerde Frederik selv vilde styre Hærens

Bevægelser og derved tilintetgjorde General Scholtens velberegnede Planer, var det en naturlig Følge, at Hjælpetropperne udebleve i det afgjørende Øjeblik, at Armeen manglede tilstrækkeligt Artilleri, var uden Sammenhold i dens enkelte Afdelinger, valgte det ufordelagtigste Terræn til Fjendens Modtagelse, ja var uvidende om Fjendens Styrke og Stilling, hvorom man først fik Kundskab, da denne om Natten tændte sin Vagtild i en Mils Afstand fra den danske Lejr; og da endelig Slaget ved Gadebusch begyndte, da man skred til at besætte en Defile, hvis Besiddelse kunde afgjøre Dagens Lykke eller Ulykke, var Fjenden allerede marscheret derigjennem, medens man endnu saa ud efter de sachsiske Hjælpetropper, der først indfandt sig paa Kampppladsen, da Slaget var forbi. — Med Levningerne af sin, Gud være lovet! kun af faa Danske, men desto flere hvervede Udlændinge bestaaende Hær trak Frederik sig tilbage til Rendsborg, hvorpaa den af Lykken berusede Stenbuk, istedetfor efter Ordre at gaa til Polen og Rusland, drog til Altona, som han først brandskattede og, da der manglede nogle tusend Daler i den foreskrevne Sum, lod gaa op i Flammer. De ulykkelige Indbyggere, der, midt i Vinterens Hjærte, halv nøgne maatte flygte fra Ildhavet, søgte forgjæves Tilflugt ved Hamborgs lukkede Porte — dog, Historieskriverne lyve sikkert, naar de melde, at denne Hansestads Senatorer, der fra Voldene betragtede den gyselige Illumination, skulle have smilet med hemmelig Glæde, da en af det gottorpske Partis Anførere, pegende over paa den brændende Naboby, bemærkede: „Der have I et Syn, som I længe have længtes efter." Kvindernes og Børnenes Jammerskrig lød i de svenske Krigeres Øren som ligesaa mange Forbandelser over det svenske Navn, og i Flammerne saa de

ikke alene Stenbuks Ære forsvinde, de saa den stolte svenske Nations gjennem Trængsler og blodige Krige erhvervede Hæder og Ros gaa op i Røg. Betegnende sin Vej med Plyndring og Ødelæggelse, marscherede Feltmarschallen gjennem det sydvestlige Holsten i den Hensigt at brandskatte Landet lige ind i Jylland. Da Görtz havde lovet ham Fæstningen Tønningen til Tilflugtssted, hvorfra han i Nødsfald tænkte at kunne indskibe sig paa den forventede svenske Flaade, bekymrede han sig ej om de danske og russiske Tropper, der imidlertid holdt Øje med hans Bevægelser og, gjorte kloge af Erfaringen, denne Gang handlede i Overensstemmelse og med Forsigtighed; de droge snævrere og snævrere Kredse om Vandalen; uden at indlade sig paa et afgjørende Slag, lode de ham indvikle sig i sine falske Bundsforvandtes kunstige Væv. — I Slutningen af Januar gik Isen op paa Ejderen og det indtrædende Tøvejr gjorde Vejene ufremkommelige. Fra den nordlige Kant rykkede de Danske frem, standsede og trængte derpaa Svenskerne tilbage, medens de russiske Tropper fra den anden Side afskare dem Tilbagevejen; den 18de Februar aabnedes Tønningens Porte for hele den svenske Arme, paa samme Tid som det gottorpske Hof gav Frederik den Fjerde den højtideligste Forsikring, at ingen svensk Soldat skulde finde Beskyttelse der. Nu sank Steenbuks Stjærne med hver Dag dybere; hans varmeste Venner bleve kolde; hans tidligere Talsmænd i Europas store Kabinetter saavelsom hans Haandlangere i det lille intrigante gottorpske, begyndte at skamme dem og fornægtede ham; ja selv de svenske Rigsraader unddroge ham al Understøttelse, som om de ved hans Undergang vilde afvaske den Plet, Altonas Brand havde sat paa det svenske Navn, og derhos ved højmodig Opofrelse fremskynde Krigens Tilendebringelse.

De danske Orlogsmænds Overmagt gjorde det desuden umuligt for Sverrigs Flaade at nærme sig Tønningen, og da Hungersnøden kom til, maatte Steenbuk omsider den 11te Maj 1713 overgive sig med sin endnu 9000 Mand stærke Arme for i et langvarigt Fangenskab i Kastellet ved Kjøbenhavn at anstille Betragtninger over sin Løbebane, den han begyndte som Helt, men endte som Nidding. — Da det holsten-gottorpske Hus ved at gjøre fælles Sag med Fjenden havde svigtet sine Forpligtelser mod den danske Krone, bemægtigede Frederik sig Slottet Gottorp og inddrog formelig de hertugelige holstenske Besiddelser, fra hvilket retmæssige Skridt han ikke lod sig affkrække af de tyske Hoffers Foreſtillinger og Trusler.

Sverrig, hvis Konge, lig en Oltidens Æventyrer, fulgt af en liden Skare dristige Mænd, sloges midt i Tyrkiet med Storsultanens Arme, var sønderslidt af indre Tvedragt og indtil Marv og Ben svækket af Krigens Anstrængelser; kun den med virkelig sælsom Kraft vaagnende Nationalaand holdt Folket i Vejret og gjorde det muligt at redde det gamle Rige fra fuldstændig Opløsning. Danmarks Stilling var ikke stort bedre, og Pesten havde desuden bidraget til dets Svækkelse. Aarene 1713 og 14 henrandt derfor under kraftesløse, uvirksomme Anstrængelser fra begge de krigsførende Parters Side. Som tvende af Kampen udmattede Løver syntes Sverrig og Danmark i dette Tidsrum at samle Kræfter til fornyet Strid, medens de dog med glødende Blik iagttoge hinanden, og medens Danmarks saakaldte Allierede benyttede Tiden og den uvejrsvangre Stilhed til at grundfæste deres egen Vælde. —

Men vi vende tilbage til vor Helt. Uden at kunne oppebie Tilladelsen til at krydse paa egen Haand, havde han maattet forlade Kjøbenhavn, for at konvojere Koffardi-

skibe mellem Danmark og Norge. Uagtet den Misundelse, hans allerede vundne Berømmelse vakte, selv hos de højest staaende Mænd, valgte man dog stedse „Løvendahls Gallej" til enhver Sendelse, der krævede Hurtighed og var forbunden med øjensynlig Fare; Vessel var derfor stedse under Sejl mellem de jyske, svenske og norske Kyster, hverken Modvind eller fjendtlig Overmagt syntes at kunne standse ham i Farten, skjønt han ofte med skjørede Sejl og sønderbrudte Stænger kom ind i Havn, og først naar Vinteren knugede Bølgen under sit Isskjold, slukkede han sit Kjøkken. Allerede fra de første Dage af Februar 1713 havde han været i Søen og lykkelig bragt en Mængde Kjøbmandsskibe til deres forskjellige Bestemmelsessteder. Da han i Marts Maaned sejlede med en islandsk Handelsflaade, op til Bergen, fik han Øje paa en svensk Kaperfregat, der just havde opsnappet trende norske Skibe. Han satte Sejl til og afjagede Fjenden disse Priser; men da den ene, der tilhørte en Enke i Arendal, kun havde været fjorten Timer i Fjendens Magt, tilskrev han selv Admiralitetet om at maatte tilbagegive Enken hendes Ejendom; dette bevilgedes og med det samme fik han, under Opholdet i Bergen, den saa ivrig attraaede Tilladelse at jage Fjendens Kapere og umiddelbart at tilstille Kongen sine Indberetninger. Efterat have aflagt et dristigt Besøg paa den svenske Kyst for at udspejde Fjendens nærmeste Planer, modtog han i Flækkerø Ordre at føre en stor Koffardiflaade til Holland, ved hvilken Lejlighed Fregatten „Søormen" og Snaven „Neptun" stilledes under hans Kommando. Lykkelig ankommen til Bestemmelsesstedet, lod han disse tvende Skibe gaa med Flaaden op til Amsterdam; men selv stak han igjen i Søen med sin Gallej for at søge Æventyr. Medens han for en skarp Sydvestvind

strygер omkring Skagen og over til Vigsiden, den sædvanlige Skueplads for hans Bedrifter, ville vi ile forud og se os lidt om, for Exempel i Gothenborg.

Hos General Mørner, Fæstningens Kommandant, træffe vi i et Selskab ved Middagsbordet i en ikke stor, men næsten hvælvet og med gammeldags, solide Møbler forsynet Spisesal, gjennem hvis halvrunde Vinduer man har en interessant Udsigt over Fjorden. Den svære, anselige Mand med det mægtige Overskjæg, som just langer Flasken over Bordet, er Kommandanten, en dygtig Soldat, saavel i Felten som ved et med god Vin forsynet Taffel. Gjæsten, hvem den høflige Vært rækker Flasken, er Kaptajn Prinz, Chef paa Fregatten „hvide Ørn", en ærlig og kjæk Sømand, som allerede har indlagt sig et Navn ved at skyde „Hejren", et dansk Krigsskib paa 28 Kanoner, i Sænk og borttage Fregatten „sorte Ørn". Den unge Herre med den sirlige Frisur og stramme Uniform er Rytterløjtnant Bjørnson, et Hverdagsmenneske, som dog temmelig koldblodig kan hugge ind i Spidsen for sin Eskadron, og som i dette Øjeblik vinder lidt Interesse paa Grund af de virkelig brændende Blikke, han af og til kaster paa den skjønne Dame lige overfor, som til Gjengjæld kaster saa stolt med Nakken. Dernæst kommer en ung Søofficer, Løjtnant Wagenfeldt, hvis ædle Fysiognomi og kloge Øje noksom vise, at han er den interessanteste Skikkelse blandt Selskabets mandlige Medlemmer. Kun tvende Damer opdage vi: den, der har Ærespladsen ved Kommandantens højre Side, er en fjærn Slægtning af ham; hun synes at have naat det Punkt af Jordlivet, da i det mindste de ugifte Kvinder pleje at glemme deres Alder eller gaa Krebsgang med sammes Beregning, og desto værre er Verden kun altfor tilbøjelig til at smile,

naar en saadan Person fremtræder, hvor fornuftig, hvor ærbar, hvor stille hun end bevæger sig. Det er en blodig Synd, om end kun med den letteste Spøg at saare en gammel Jomfrus pirrelige Gemyt; men Verden er nu engang saa og glemmer, at den gamle Jomfru maaske engang var en dejlig, blomstrende Rose, hvis Bæger maaske indesluttede en Verden af Kjærlighed, og maaske — — dog, vi vilde sikkert præke for døve Øren og ville derfor med Tavshed forbigaa Frøken Utfal, som desuden ved det godt besatte Bord synes i al Stilhed at glæde sig over de Goder, som den for hendes Kjærlighed ufølsomme Verden har ladet hende beholde. Den anden Dame, paa Kommandantens venstre Side, er en Skjønhed, i det mindste i den Jagttagers Tanker, der ynder en rank, næsten mager Figur, et Par, ikke blot levende, men gjennemborende Øjne og et marmorhvidt Ansigt, forfrisket af laante Roser.

„Vor nye Landsmands Skaal!" raabte Kommandanten, da alle Glassene atter vare fyldte, „og hans skjønne Datters med — til Bunds, mine Herrer!" — „Hvorfor ikke; jeg holder til alle Tider af et godt Glas Vin, det maa jeg tilstaa," henkastede Kaptajn Prinz og tømte rask sit Glas. „En Skaal for Skjønheden tømmer jeg altid til Bunds," bemærkede Løjtnant Wagenfeldt med en galant Bøjning. „Ha! som Thor gad jeg tømme Verdenshavet for den Skaal!" tilføjede Løjtnant Bjørnson og fordoblede sine Blikkes Ild.

Med et takkende Smil og en sirlig Hilsen over Bordet nippede den yngre Dame til Vinen og sagde: „Ja, i Sandhed! nu føler jeg mig først hjemme. Det forekommer mig, at jeg er dragen fra raa Barbarer til et civiliseret, heroisk Folkeslag, hvor Aand og Ridderlighed høre til Dagens Orden." De sidste Ord ledsagede hun med et

talende Blik til den unge Søofficer. „Ret saa, min Frøken!“ lo Kommandanten — „ej, ej! mit kjære Søskendebarn har ogsaa tømt sit Glas, det maa jeg lide; kom, et lille Glas Hochheimer ovenpaa — Jh! jo vist.“ Den gamle Frøken lod ham skjænke i, og han vedblev: „Men for at komme til Tingen igjen: i vort Fædrelands nuværende Forfatning maa vi glæde os til enhver Kæmper, der tilbyder os sin Arm, og jeg for min Person anser det for en sær lykkelig Begivenhed, at en med de Danskes Stridskræfter saa godt bekjendt Officer som Frøken Vilsters Fader har valgt Sverrig til sit nye Fædreland.“ Prinz og Wagenfeldt betragtede tavse Straalebrydningen i deres Glas, men Bjørnson tilføjede: „Have Kraften og Skjønheden altsaa forladt de Danske og slaaet sig paa vort Parti, hvad Nød har det saa!“ „Mange kunne maaske fristes til at dømme ubillig om det af min Familie gjorte Skridt; men der hvor Hjærtet længes hen, tror jeg er vort rette Fodeland,“ bemærkede Frøken Julie Vilster med et flygtigt, næsten bebrejdende Blik til Wagenfeldt. „Hvad Skjønheden angaar,“ tog denne sidste Ordet, henvendt til Bjørnson, „da er jeg for meget svensk til at gjøre Indvendinger; men hvor stor Agtelse jeg end nærer for Frøken Vilsters Fader som Søofficer betragtet, tror jeg dog næppe, at Kraften med ham har forladt de Danske; vor Marines nuværende Ørkesløshed er kun et altfor sørgeligt Bevis for det modsatte.“ — „Kan være, at I for Øjeblikket har Ret,“ faldt den af Vin og Forlibelse ophidsede Rytterofficer ham i Ordet, „men vel at mærke, det gjælder kun for Øjeblikket, vil jeg haabe til de Herrer Søofficerers Ære, og desuden gjælder det kun Sverrigs Marine; Slagene ved Helsingborg og Gadebusch tale for os Landkrigere.“ „Hvad behager, Hr. Løjtnant!“ ind-

vendte Kaptajn Prinz med et roligt og strængt Blik paa den vel raske unge Mand, „var vor Konge ikke draget ud af sit Rige paa Æventyr, og havde han ikke ladet en Snes Herrer trækkes om Herredømmet her hjemme, vilde Sverrigs Orlogsmænd ikke heller have manglet Enighed og Kraft til at møde Fjenden i aaben Sø, og i saa Fald havde begge de nordiske Magter sagtens skudt hinanden i Sænk under Engelskmandens og Hollændernes Hurra.“ „Orlogsskibene komme snart frem igjen; i Karlskrone rustes af alle Kræfter,“ lagde General Mørner sig derimellem, „jeg ved med Vished, at Vilster skal overtage en Kommando som svensk Schoutbynacht, for pludselig at vise sig i Søen, naar de Danske mindst drømme derom.“ „Bravo! saa bør det være,“ jublede Bjørnson, „som et Tordenvejr skal man falde Fjenden i Flanken, naar han tror sig sikrest, og lad dem saa længe nok rive ned paa den nye svenske Schoutbynacht; hvor der er mest Ære og Bytte at hente, gaar jeg hen.“ „Saa sagte, Hr. Løjtnant!“ indvendte atter Kaptajn Prinz, „gid det maatte gaa saa heldigt, det skulde glæde mit svenske Hjærte; men Fjenden sover ikke, det have vi tidt erfaret; hans Krydsere udspejde snart, hvad vi have for, og for Øjeblikket spille de Danske jo Mester i Nord- og Østersøen.“ „Til liden Ære for Eder, I Herrer Søofficerer!“ triumferede Bjørnson, „til at jage de smaa Krydsere tilbage i deres Musehuller, have I da Skibe nok, veed jeg.“ „Det lader sig lettere paastaa ved et Glas Vin end udføre,“ bemærkede Wagenfeldt, „jeg glemmer aldrig den raske Kamp, da „svenske Sophia“ blev tagen.“ „Og da I geraadede i Fangenskab,“ afbrød Bjørnson ham spydig. „Ganske rigtigt,“ vedblev Wagenfeldt rolig, „men først efterat Tredjedelen af vort Mandskab var falden og den sidste

Ladning afbrændt. Man maa selv have været med og set disse danske Krydseres Forvovenhed paa den oprørte Sø; som hin Græker syntes de at bide dem fast i den fjendtlige Skude; man maa have hørt deres Hurra gjennem Stormens Hyl og Kuglernes Susen, før man dømmer om en saadan Kamp; derimod er en Landbataille med de hvervede Kommishelte kun en Leg." „Og de svenske Matroser, hvorfor bide de da ikke fra sig?" lo Bjørnson, skjønt lidt truffen af Søofficerens Alvor. „I Sandhed, Herre!" foer Wagenfeldt i Vejret og Blodet steg ham til Hovedet „man skulde næppe tro, at I var en Svensker. At vore Sømænd kunde bide fra dem og ere saa kjække som nogen Nations Gutter, mener jeg de tidt nok have vist. Dog, Kaptajnen her har jo tydeligt forklaret Eder Grunden, hvorfor vore Orlogsmænd for Øjeblikket have maattet rømme Søen." „Jeg taler ogsaa kun om Krydserne," bøjede Bjønson af, og Smilet forlod hans Aasyn, „det er dog kun ubetydelige Æventyrere, som man gjør for meget Væsen af." „Skjønt som Fjende, maa jeg imidlertid indrømme, at Løjtnant Sivers, som erobrede og nu fører vor smukke Fregat „Sophia", ingenlunde var nogen ubetydelig Æventyrer, men en herlig Søkriger, som enhver svensk Søofficer maatte glæde sig ved at møde med lige Styrke." „Paa et Bal i Kristiania erindrer jeg at have set en Søkadet med et fortvivlet Ansigt og af raa Sæder, som man allerede dengang hævede til Skyerne," tog Frøken Vilster Ordet, „jeg har glemt hans Navn, men veed, at han for et Par Aar siden førte et lille Skib, som de kaldte „Ormen". „I mener nok Vessel, min Frøken!" bemærkede Kaptajn Prinz, som rolig havde hørt paa Ordstriden, „det var ellers underligt, at I saa aldeles har glemt Eders fordums Landsmand, da vi her i

Sverrig kjende ham saa forbandet godt." „Vessel — ja, for tusend Elementer!" udbrød Kommandanten, „en Djævels Karl — ved I vel, Kaptajn! at jeg har set mig nødsaget til ordentlig at udsætte en Pris paa hans Hoved?" „Det skulde være mig en kapital Glæde, om jeg kunde vinde den," svarede Kaptajn Prinz, „Pengene vilde jeg skjænke mine saarede Ulke og endda staa mig godt ved Æren." „Har han ikke indjaget vore Fiskere og Kjøbmænd en saadan Skræk, at de næppe tro dem sikre herinde under mine Kanoner," tilføjede Kommandanten og tømte ivrigt sit Glas. „Saameget veed jeg," tog Frøken Vilster atter Ordet, „at det er et uopdragent Menneske, der tog sig sælsomt ud paa hint glimrende Bal hos General Løvendahl, hvor jeg ogsaa mindes at have set den Løjtnant Sivers, I taler om, og en anden vakker Søofficer, som jeg tror hed Bude." „Under mit Ophold i Kjøbenhavn som Krigsfange er jeg flere Gange truffen sammen med Vessel," sagde Wagenfeldt med et tvivlsomt Blik paa Frøken Julie, „men med Eders Tilladelse, skjønne Dame! han forekom mig som en, rigtignok ligefrem og djærv Søgut, men dog beleven og ikke styg ung Mand." „Vi Damer gjøre os nu et ganske andet Begreb om mandlig Elskværdighed og Skjønhed," indvendte Frøken Vilster smilende, idet hun nippede til sit Glas og over sammes Rand betragtede den unge Søofficer, „vi fordre ikke alene Kjækhed, men ogsaa fine Sæder og Opmærksomhed; i den sidste Henseende har jeg især Grund til at beklage mig over denne Vessel." „Hvorledes!" raabte Bjørnson, der udtydede Damens hemmelige Blik og forblommede Ord som en Stikpille til Søofficeren og naturligvis glædede sig derover, „den grove Matros skulde virkelig have vovet at fornærme Eder? Paa Ære og Samvittighed! han skal

bøde derfor, om han nogensinde kommer for min gode Pallask, hvis I nemlig tillader mig at agere Eders Ridder." „Opfyldelsen af et saadant Løfte vilde i det mindste gjøre Eder værdig dertil," lo den forfængelige Dame, „og da jeg nu betragter mig som en svensk Pige, vilde I derved dobbelt forpligte mig." Skjøndt denne, vistnok velberegnede Ytring, syntes at indeholde en Opmuntring, et Slags Tilsagn for Rytterløjtnanten, der ogsaa troskyldig optog den som en saadan, vilde dog en mindre omtaaget Elsker have bemærket det Sideblik til Wagenfeldt, hvormed Damen ledsagede sine Ord, og deraf have fattet Mistanke til disses Oprigtighed. „Drømmer jeg ikke! er det virkelig Eders Alvor?" stammede Bjørnson og stirrede over paa hende, medens de andre Herrer med forskjelligartede Smil anstillede Betragtninger over Optrinnet, „nu saa sværger jeg —" men Tilfældet eller Skæbnen vilde ikke tillade ham at fuldende den heroiske Ed! en Tjener traadte netop ind og overleverede Kommandanten et Brev med Tilføjende, at en Fisker havde ved Indsejlingen til Gothenborg Fjord modtaget det af en fjendtlig Skibschef, som havde prajet ham og paalagt ham ufortøvet at levere Skrivelsen til General Mørner.

Nysgjerrig hvilte Alles Blik paa Kommandanten, medens han læste Brevet, og af hans Miner, der bleve mørkere og mørkere, spaaede man ingen behagelige Nyheder. Langsomt foldede han Brevet sammen igjen, og det sidste spøgefulde Træk var forsvundet af hans Ansigt, da han tog Ordet: „Den Ting bliver mig ret nu for broget, og næsten begynder jeg at hælde til Frøken Vilsters og Løjtnant Bjørnsons Mening om disse danske Æventyrere. Veed I vel, I Herrer og Damer! fra hvem Brevet er? — fra ingen anden end den nys omtalte

Kaptajn-Løjtnant Vessel, som her udenfor Vinge har lagt sig for Anker med sin Fregat og i drøje Udtryk beder mig at skikke en svensk Orlogsmand af lige Styrke derud for at hente Prisen jeg har sat paa hans Opbringelse." „Jh, du Herre Jesus! er han der!" skreg pludselig Frøken Utfal og saa blegnende til Vinduet. Dette Udraab bragte Ligevægt tilbage blandt de mer eller mindre forbavsede Medlemmer af Selskabet; under almindelig Latter rejste man sig fra Bordet.

„I dette Øjeblik vilde jeg ønske, jeg var Søofficer og Chef for en dygtig Fregat, saa kunde jeg strax indløse mit Løfte," sagde Bjørnson højrøstet og med en dyb Kompliment for Frøken Vilster. „Vilde I virkelig prøve det Vovestykke?" svarede Damen adspredt og med Blikket stift heftet paa Wagenfeldt, som henne i Vindusfordybningen talte med Kommandanten. „For tusend Elementer! nej," ivrede denne sidste, „det tør vi ikke vove, at udsætte det skjønne nye Orlogsskib for dette rasende Menneskes fortvivlede Angreb. Hans Majestæt vilde kun vide Eder liden Tak, om I lod et Stadsskib, han har befalet Eder at bringe Storsultanen til Forære, ramponere, for at tugte en forvoven Krydser; det kunde koste Eder Hovedet og mig min Post. Det er da ogsaa fordømt," vedblev han, henvendt til Kaptajn Prinz, som endnu holdt sit fyldte Glas i Haanden, „at Eders Fregat er halet op; jeg gad nødig unde Krabaten den Glæde ustraffet at have trodset mig." „Har I en sejlfærdig Skude paa atten Stykker at betro mig, Hr. General! saa skal det være mig en sand Glæde at prøve Dysten," svarede den djærve Sømand. „Ja, havde jeg det," brummede Kommandanten eftertænksom „men alle vore herværende Skibe ere i udygtig Stand, og jeg kan ikke forsvare at modtage

Løjtnant Wagenfeldts Tilbud, at lægge ud med det nye Orlogsskib, som han har faaet Ordre at føre til Konstantinopel." „Atter en Følge af det skjønne Regimente, Hans Majestæt har efterladt os," sagde Prinz, efter at have tømt sit Glas, „Gothenborg, som noget nær er Rigets vigtigste Stad, lade de høje Herrer uden Søværn. Men veed I hvad, Hr. General! skulde ikke Orlogsmændene „Ny Elsborg" og „Kalmar" være paa Hjemvejen fra deres Krydstogt? Hukkerten, der kom ind i Gaar, var under Skagen bleven prajet af dem." „I siger noget, Kaptajn!" jublede Kommandanten „maaske er Lykken bedre end Forstanden; thi Forstand er der visselig ikke i vore strænge Herrers Ordre, at sende de eneste brugbare Skibe af Gothenborgs Eskadre paa Togt, naar Fjenden sværmer omkring os. Javist, det kan ikke slaa fejl; Vovehalsen maa løbe dem lige i Gabet og jeg kommer til at betale Prisen; men de Penge skulle aldrig fortryde mig." „Skjønt jeg ønsker den Matros ti tusend Ulykker paa Halsen, haaber jeg dog, han slipper denne Gang," hviskede Bjørnson til den tankefulde Frøken Vilster, „jeg har Strandvagt i Aar, saa kunde det maaske hænde sig, at han ved Lejlighed vovede sig i Land, som han imellem plejer, og vor Herre være ham naadig, hvis han da ikke undgaar min Opmærksomhed." „I saa Fald kan I være sikker paa min bedste Tak for Eders ridderlige Færd," svarede Julie højt og med et skarpt Blik paa Wagenfeldt, som hilste ærbødigt, men koldt, da begge Damerne strax efter forlode Spisesalen.

De fire Herrer lejrede dem atter om Vinflaskerne og fortsatte endnu længe Samtalen om de danske Krydsere.

Udenfor Gothenborgs Fjord krydsede imidlertid „Løvendahls Gallej" med smaa Slag. Man kunde se, at den

var beredt til Kamp; den havde mindsket Sejl og holdt nu gaaende under Mærssejl, Klyver og Messan, Dækket var gjort ryddeligt og Kanonerne kastede los, Stykportene vare oppe, og hver Mand var paa sin Post. For den sagte Luftning, der næppe kunde fylde Sejlene, havde den saaledes i flere Timer holdt gaaende frem og tilbage, uden at nogetsomhelst havde afbrudt den dybe Stilhed og Fred, der syntes at hvile over de af den varme Avgustsol belyste Kyster og jævnt henrullende Bølger, da et Par svære Sejlere, ledsagede af en tredje mindre, paa engang opdagedes i Nordvest; som de kom nærmere, skjælnedes det danske Kongeflag at vaje fra Toppen og nu saa man Gallejen hurtig sætte Undersejlene og staa ud imod dem. Da Skibene vare komne paa Skudvidde nær, bølgede Røgen frem om begges Stykporte, og tre skarpe Skud knaldede ud over Havet. „Løvendahls Gallej" brasede op og prajede derpaa det af Orlogsskibene, der var nærmest til Luvart; følgende Ord vexledes gjennem Raaberen: „Haløj! hvorfra kommer J?" „Fra Kjøbenhavn." „Hvad er det for Orlogsskibe?" „Ny-Elfsborg" og „Kalmar". I det samme forsvandt det danske Kongeflag og det svenske fløj i Vejret paa begge Orlogsskibene; et Par Kugler fore agter ind i „Løvendahls Gallej". En forvirret Bevægelse opstod nu paa det sidstnævnte Skib, der ved dette Krigspuds var bragt i en yderst farlig Stilling; de tre skarpe Skud under dansk Flag havde gjort det sikkert paa at være kommen sammen med Venner, og uden Betænkning havde det imidlertid lagt ind mellem de overlegne Orlogsmænd.

Vessels Stentorstemme lød ofte og hurtig gjennem de fjendtlige Stykkers Torden, der saa pludselig havde afbrudt Stilheden, og da Alt lykkeligvis havde været klart

til Kamp, svarede snart Gallejens atten Kanoner højrøstet og med godt Sigte de fire og halvfemsindstyve svære Tunger, der tiltalte den, og Skud paa Skud fortsattes Kampen i nogen Tid. Det begyndte at lufte op; den tætte Røg, der næsten uigjennemtrængelig havde indhyllet de Kæmpende, begyndte at drage hen over Bølgerne som hvidgraa Skyer. Man saa Vessel med Kaarden i den ene Haand og Raaberen i den anden fare fra Skansen til Bakken, ned gjennem den ene Luge og op gjennem den anden, og hørte stedse hans kraftige Røst. Endnu havde Skibet ingen betydelig Skade taget; men Mandskabets Mod syntes at bukke under for Fjendens altfor store Overmagt og da Orlogsmændenes sidste Lag forbleve ubesvarede, uagtet Vessel kommanderede: „Fyr!" rystedes Luften af Fjendernes Hurra. Paa Baadsmandspibens Lyd brastes Store Mærssejl fuldt, Bramsejlene sattes; den friske Vind fyldte dem øjeblikkelig og hivende jævnt over, gled „Løvendahls Gallej" ilsomt bort mellem de svære Kolosser, hvis Kugler uden Virkning spillede hen ad Havfladen efter den.

„Ny-Elfsborg" og „Kalmar", hvis Chefer vel mente, at en Jagt efter den letsejlende Fjende vilde være forgjæves satte Smaasejl til og vendte Nordøst over, idet de gjorde Signal til det tredje Skib, en borttagen dansk Fløjte, at følge deres Kjølvand. Men til deres store Forundring lod „Løvendahls Gallej" pludselig falde af igjen og styrede Øst over, øjensynlig i den Hensigt at afskære Fløjten, der havde faaet svensk Besætning; denne snilde Manøvre var nær lykkedes. Gallejen brasede op for det lille Skib, Baaden firedes ned og fyldtes med Mandskab; men i de fem Minutter, som disse Foranstaltninger omtrent medtoge, havde „Kalmar" faaet alle Sejl

satte til og kom nu strygende tæt ind paa Gallejen; vendende Siden til, udspyede den sit hele Lag over det langt mindre Krigsskib, saa det af Kuglerne sønderslidte Foremærssejl raslede ned og Krydsstangen styrtede knagende over Bord. Uforfærdet kommanderede Vessel „Fyr!" og hans Kugler borede dem ind i Kolossens Egesider; denne vendte rask, lagde den anden Side til og dens næste Lag knuste Chaluppen paa Gallejens Dæk. Med Kaarden truede Vessel sit Mandskab til at besvare denne Hilsen; men da „Kalmars" tredje Lag gjennemskød den nedfirede Jolle, hvis Mandskab med Nød og næppe blev bjærget, da Arkeliemesteren ilsomt meldte, at Gallejen foruden de utallige Kugler i Skroget havde faaet Skud i Vandgangen, der strax maatte stoppes, opgav han Kampen, satte de endnu brugbare Sejl til og strøg bort fra Fjenden, der dennegang sikkert havde haabet at opbringe den forvovne Krydser. —

Som Følge af den allerede omtalte Svækkelse, hvoraf Nordens tvende stridbare Magter lede, forefaldt intet videre mærkeligt paa Havet i dette Aar, medens Landarmeerne indskrænkede deres Virksomhed til at drage frem og tilbage i de svensk-tyske Provinser og holde vaagent Øje med Fæstningen Stralsund. Efterat have repareret i Stavern, bragte Vessel den store Handelsflaade lykkelig tilbage fra Holland, uagtet flere svenske Orlogsskibe gik paa Lur efter ham. Han gjorde endnu et Par Farter over til de jyske Kyster og maatte derpaa lægge Gallejen op, da Isen spærrede ham Vejen til Ros og Magt. Vinteren var langvarig, og vi træffe ham derfor først i Marts Maaned 1714 atter under Sejl, da han paa det norske Admiralitets Ordre var løben ud, for at udspejde Fjendens Foretagender.

Den nordvestlige Pynt af Skaane danner den yderste Arm af en Bugt, som Kattegattets voldsomme Vande have skaaret ind i Landet. Ligeover for den paa Pynten beliggende lille By Torrekov kastede et Skib Anker kort efter Middag midt i Marts Maaned. Det var temmelig koldt, men dog et ret smukt Vejr; Søen løb smult, og hist og her paa den ellers øde Strandbred opdagede man vel en Fisker, beskjæftiget med at tjære sin Baad eller udbedre Garnene; men med et mistroisk Blik til den fremmede Sejler og rystende paa Hovedet skyndte han sig tilbage til Byen, hvor Alt syntes at være uddødt. Allerede i flere Timer havde man iagttaget Sejleren, den eneste, der den hele Dag var bleven opdaget paa Havets Synskreds, og skjønt den nu laa saa rolig og fredelig derude med bjærgede Sejl, lukkede Kanonporte og Chaluppen oppe paa Dækket, hvor man ikke opdagede et eneste levende Væsen, troede Fiskerne dog ikke paa Freden; i disse urolige Tider var man hverken Nat eller Dag sikker for fjendtlige Overfald, og Sverrigs ulykkelige Forfatning, den af saa mange Herrer sammensatte Regerings Splid og Kraftløshed gjorde det nødvendigt for hver Mand selv at værge Sit og Sine.

I et af den aabne Bys forreste Huse, omtrent tusend Alen fra den temmelig høje Strandbred, sad en ung Mand magelig henstrakt i en gammel med Læder betrukken Lænestol; den tomme Flaske og Levningerne af en Haresteg paa Bordet derhenne i Krogen lode formode, at han nylig var bleven færdig med sit Middagsmaaltid og nu tog sig en Lur ovenpaa. At dømme efter hans snævre militære Kjole, som han dog nu for Magelighedes Skyld havde knappet op, og den svære Pallask, der stod bag Døren, var han Rytterofficer og førte sagtens Kommando over

den i Byen indkvarterede, just ikke mandstærke Strandvagt. Ved første Øjekast syntes hans Ansigt næsten smukt; dog, ved nøjere Betragtning opdagede man hine intetsigende eller i det mindste kun raa Træk, der gjærne præge sig i saadanne Menneskers Fysiognomier, der i aandelig Henseende ere stedmoderlig behandlede af Naturen og af Mennesкene forsømte med Hensyn til Opdragelsen. Kun det stærke, omhyggelig plejede Overskjæg og en sund Slummers mildnende Ro forskjønnede ham noget.

Døren aabnedes langsomt og et barskt, skjægget Ansigt kom til Syne, hvis Øjne med et forlegent Udtryk stirrede paa den sovende Kriger. Lidt efter lidt skubbede hele Figuren sig indenfor og en firskaaren svensk Dragon drejede sig tvivlraadig omkring i Stuen. Halvt vækket af Larmen vendte den unge Mand sig om i Stolen og brummede nogle uforstaaelige Eder; men da Dragonen omsider gjorde et trampende Skridt fremad, foer han søndrukken i Vejret og raabte: „For tusend Djævle! hvad gjør Du herinde, Slyngel: hvad er Klokken?“ „Halvgaaen to, Hr. Løjtnant!“ svarede Dragonen og rettede sig. „Ikke mer, saa marscher af igjen; før Kl. 4 sidde vi jo ikke op.“ Han lagde sig tilbage i Stolen og mekanisk gjorde Dragonen omkring for at forlade Værelset, men standsede ved Døren som om der endnu laa ham noget paa Hjærte. „Naa, hvad er der! har Du kanske Noget at melde?“ brummede Løjtnanten i en Tone, som om han kæmpede mellem pligtskyldig Aarvaagenhed og Lyst til at sove. „Ikke just saa rigtig,“ svarede Dragonen og gjorde atter omkring, „men et fremmed Skib er nylig gaaet til Ankers herudenfor, og Fiskerne have allehaande Gisninger om, hvad det vel maatte være for en Landsmand.“ „Og det siger Du først nu, Dumrian! foer Løjt-

nanten atter i Vejret og syntes paa engang at blive aldeles vaagen. „Ja, Hr. Løjtnant!“ gjenmælede Dragonen, „I kommanderede jo, marsch.“ „Skynd Dig ud i Stalden og sig, at alle Folkene skulde holde dem færdige til paa første Vink at sidde op,“ vedblev den unge Mand, idet han hurtig bragte sit Toilette i Orden, „men at I holde Eder stille! og ingen Mand lader sig se ud mod Vandet.“

Dragonen, paa hvis Aasyn og hele Holdning denne Ordre syntes at have en oplivende Virkning, gjorde en rask Bevægelse med den ene Haand ned til Pallasken; læggende den anden Haand paa Kasken, forlod han derpaa Værelset. Den unge Officer, i hvem vi gjenkjende Bjørnson, spændte Pallasken om Livet, og seende ud gjennem det med smaa Ruder forsynede Vindue mod Søen, mumlede han: „Det er vel sagtens Matrosen, nu har jeg da ogsaa ventet længe nok. Ja, kunde det lykkes mig at faa ham for min Klinge —“ fortsættende Monologen i Tankerne, anstrængte han Blikket, og noget overordentligt syntes at fængsle hans hele Opmærksomhed.

Paa Skibet derude — det var „Løvendahls Gallej“ — begyndte det imidlertid at blive levende. Flere Personer viste dem efterhaanden paa Dækket; den store Baad midtskibs heves ud af Klodserne og firedes ned i Vandet; tolv Mand bevæbnede med Øxer og andre Haandvaaben, toge Plads i den. Allerede satte den ungdommelige Chef Foden paa Falderebet for at følge sine Folk, da den høje, graahaarede Styrmand Ole Olesen traadte hen til ham og, lettende paa Hatten, sagde: „Med Forlov, Hr. Kaptajn-Løjtnant! skulde jeg ikke gjøre det Krydstogt til Lands med?“ „Vist ikke,“ svarede Vessel; klappende ham paa Skulderen tilføjede han halv sagte: „Kan ikke vide, hvad der kunde hænde sig; har nylig faaet vor Løjtnant om

Bord og antager ham ikke for nogen synderlig Styrmand. Stoler paa Dig, gamle Dreng! at Du bringer Skuden i Sikkerhed, om det skulde kniber." „Nu, med Tilladelse da," vedblev den prøvede Sømand og kastede et næsten bekymret Blik ind til den stille By; thi som en Fader elskede han sin unge Chef, uden derfor nogensinde at glemme Subordinationen, „det var dog vel ikke af Vejen, om Folkene fik lidt Skydevaaben i Hænderne; derinde ere de kanske bedre belavede paa Besøget, end det lader, og det er jo lutter nye Søfolk, Hr. Kaptajn-Løjtnanten denne Gang har kommanderet med; vore gamle Ulke passe bedre til saadan Fart." „Bryd Dig kun ikke derom, Ole!" smilte Vessel „har jo taget dem med for at lære dem Tjenesten; træffe vel kun paa Kjærlinger og gamle Fiskere — Sej, Hr. Løjtnant!" vedblev han med høj Røst, henvendt til en ung Officer, der nærmede sig fra Skansen, „haver at holde Alt klar til at gaa Sejl og lade En gaa op i Fortoppen paa Udkig; dages Sejlere op, løses et Stykke for hver;" lettende paa Hatten sprang han dermed i Chaluppen, der satte af, og inden ti Minutters Forløb havde den naaet Strandbredden, dog paa et noget affides Sted, for saa lidt som muligt at vække Opmærksomhed. Da der var dybt nok til umiddelbart at lægge an ved Kysten, befalede Vessel tvende af Matroserne at blive i Chaluppen, for i ethvert Tilfælde øjeblikkelig at kunne tage dem om Bord igjen; med de øvrige ti steg han i Land og marscherede rask op imod Byen i den Hensigt at bortsnappe nogle Fiskere, der kunde give Efterretning om den svenske Flaades Tilstand, da han nemlig vidste, at alt det unge Mandskab var udkommanderet til Orlogs.

Smaasnakkende med hverandre og med forsigtige Blik til alle Sider fulgte Sømændene deres Chef. Da de om-

trent havde fjærnet dem to hundrede Alen fra Strandbredden, lød det pludselig hist inde som af klaprende Hestehove. Den lille Skare standsede, lettede paa Øxerne og anstrængte Hørelsen, for at skjelne hvorfra Lyden kom. Da sprængte en halv Snes Ryttere frem paa den ene Side af det første Hus; med betænkelige Miner trængte Matroserne dem tættere sammen og nogle af dem saa tilbage.

„For Djævlen! hvad fejler Jer!" raabte Vessel og drog sin Kaarde, „have jo Øxer til at slaa fra Jer med — frisk, fremad, Gutter!" „Lad gaa," sagde Baadsmanden, som var den ældste i Tjenesten og derhos syntes den modigste, „der er da allenfals kun En til hver." Han havde næppe udtalt, før et lignende Antal Ryttere med dragne Pallasker galoperede frem fra den anden Side af Huset med Løjtnant Bjørnson i Spidsen; begge Afdelinger syntes at gjøre en Omvej, formodentlig for at afskjære Tilbagetoget. „Maa holde Jer tæt sammen, mine Gutter! Øxerne op paa Nakken!" kommanderede Vessel, „skulle ikke faa os levende." Men de unge Sømænd, der første Gang prøvede Farten med denne aldrig forsagte Chef, hørte ikke længer efter Kommandoen; den øjensynlige Fare havde opløst al Subordination. Som efter fælles Overenskomst gjorde hele Flokken omkring og tog paa engang Flugten ned mod Strandbredden. „Ja, nu er det bedst at stikke Piben ind," brummede Baadsmanden, „red Eder, Hr. Kaptajn-Løjtnant!" tilføjede han og ilede efter sine Kammerater.

Med gnistrende Blik saa Vessel efter sit flygtende Mandskab: et Øjeblik overvejede han sin Stilling; tages til Fange vilde han ikke; tusend Gange heller falde. Vel vare Rytterne ham næsten paa Siden; men endnu øjnede

han Mulighed i at naa Stranden, før den besattes og — i yderste Fald kunde han kæmpe om Livet eller en ærefuld Død. Med Pilens Fart løb han derfor afsted, og Rytterne, som nu frygtede at hele Byttet skulde undslippe dem, satte fra begge Sider efter ham, idet de nærmede dem hinanden. Matroserne havde imidlertid naaet Kysten, hvor de over Hals og Hoved kastede dem i Chaluppen, og nu, da de ved et Par kraftige Aaretag havde bragt sig udenfor al Fare, begyndte de at angre saaledes at have forladt deres Chef. Først ved den yderste Pynt af Kysten spærrede de tre forreste Dragoner ham Vejen. Vessel standsede, og som en af Jægerne omringet Løve kastede han truende, uforfærdede Blik omkring sig; ingen af Rytterne syntes at have Lyst til at angribe ham.

„Tag ham, for tusend Djævle! tag ham — det er jo Vessel.“ raabte Bjørnson, som jog frem i fuld Firspring. „Ræk mig Eders Kaarde; I er min Fange,“ sagde den mellemste Dragon, den samme, der havde underrettet Løjtnanten om det mistænkelige Skibs Ankomst. „Der, kom og tag den,“ svarede Vessel med et lynende Blik og en kjæk Beslutning, „men ikke dennegang,“ tilføjede han, og med et vældigt Hug skilte han næsten Dragonens fremrakte Haand fra Armen; inden den nærmeste Rytter kunde komme omkring eller lange ud efter ham, foer han mellem Hestene ud i Vandet, greb Kaarden mellem Tænderne og forsvandt et Øjeblik under Bølgerne. Med et fortvivlet Udraab sporede Bjørnson sin stejlende Ganger ud i den just ikke voldsomme Brænding og affyrede begge sine Pistoler efter den dristige Svømmers krusede Hoved. Vessel, som havde faaet et Forspring, dukkede hver Gang under som for at narre sin Forfølger, og da det isnende Vand skummede denne op om Livet, maatte han, halv

rasende af Ærgrelse, dreje Hesten om igjen for ikke selv at blive tagen til Fange af Mandskabet i den store Chalup, der nu bruste frem og hjærgede Svømmeren.

Rystende Vandet af sig og gysende lidt efter det kolde Bad i Marts Maaned, satte Vessel sig stiltiende i Agterenden, men maatte dog smile ad Løjtnanten, der nu foer frem og tilbage paa Kysten med sine Ryttere.

„Jeg gratulerer, Hr. Kaptajn-Løjtnant, at det spændte saaledes af," sagde Ole, som med Hatten i Haanden modtog sin Chef paa Falderebet, „jeg raadede Hr. Løjtnanten der, at vende Siden til og med et Par Kugler at rense Farvandet; men Hr. Løjtnanten mente, at han ingen Ordre havde." „Forbandet nøjagtig," lo Vessel og lettede paa Hatten ad den hilsende Løjtnant, som lidt forlegen saa ned for sig, „ja, ja, siger Intet; kunde desuden have hændet, at Kuglerne havde taget fejl af Maalet og i Farten ryddet os af Vejen med. Men fortjene at favne Masten, disse Ærtekjærlinger, jeg havde med, have uden Ordre vist Fjenden deres Agterspejl." Dermed ilede han ned i Kahytten for at tage tørre Klæder paa, medens de ti Sømænd uden at knu udholdt deres Straf, der ikke heller var saa haard at døje som de ældre Kammeraters Spottegloser. —

Vor Fortællings Gang nøder os til atter at forvandle Skueplads for Begivenhederne, og vi maa bede Læseren om, paa Fantasiens lette Vinger at gjøre en hurtig Fart med os højt op imod Norden til det ærværdige Trondhjem, denne By, der næsten er lige saa gammel som Nordens Sagaer. Her ville vi føre ham ind i en rolig, patriarkalsk Families Skjød; det er hos Sieur Johan Vessel, Raadmand og Borger i Staden. Vi se altsaa et af svære Bjælker sammentømret, rummeligt Hus, ikke langt

fra Skibsbryggen, hvor, i Forbigaaende sagt, en stor Mængde Handelsskibe, Russere og Preussere, Hollændere og Englændere ligge fortøjede, da de af Frygt for svenske Kapere ere styrede herind ad den brede Bugt, der trænger langt ind i det kolde, klippefulde Land, og her ville de oppebie en allieret Magts armerede Fartøj, der kan konvojere dem til deres Bestemmelsessteder. Lidt længere ude ligger et Krigsskib med dansk Flag, formodentlig som Vagtskib; i nogle Miles Afstand ser man en smuk Sejler komme op, hvis Flag man endnu ikke kan skjelne, skjønt det ikke mangler paa Gisninger blandt de paa Bryggen forsamlede Sømænd og Arbejdsfolk. Gjennem de opspærrede Vinduer i det betegnede Hus kaste vi et Blik ind i den simple, men nette Dagligstue, hvor en ærværdig Matrone sidder ved den snurrende Rok og synes opmærksom at høre paa sin Husbond, den to og halvfjersindstyveaarige Raadmand med det hvide Hoved, som har taget Plads i sin Lænestol ved det aabne Vindue og forelæser et Brev; en rødmusset, fuldvoxen Pige har ladet Strikketøjet synke ned i Skjødet, medens hendes Blik hænger ved Raadmandens Læber.

„Gud være lovet, at jeg dog endnu oplever saa megen Glæde af mine Sønner," sagde Oldingen og lagde omhyggelig Brevet sammen, „om Kaspar og Peter havde jeg snart mindst troet det; Peter især var mig en altfor ustyrlig Krabat." „Herre Gud!" tog Matronen Ordet og slap Traaden for at folde sine Hænder, „saa min lille Kaspar er nu ogsaa bleven virkelig Officer paa Hans Majestæts Skibe; hvor Tiden dog gaar, og hvor de Børn dog i en Hast blive store Mennesker." „Men, Moder! hvad siger Du dog," raabte den livlige Pige, „hører Du ikke, at Peter er bleven Kaptajn-Løjtnant og kommanderer

selv et stort Skib. Min Gud! naar han blot ikke er altfor forvoven." „Han maa sejle sin egen Sø," afbrød Faderen med tilsyneladende Ligegyldighed, skjønt hans Stemme og Mine lode ane, at det faderlige Hjærte bævede af Stolthed og Fryd, „han har dog forvoldt os megen Kummer, medens han drev heromkring i Byen uden at ville tage fat paa noget solidt, og nu til syvende og sidst da han løb sin Vej med Hans Majestæts Tjenerskab, og vi intet fornam fra ham i Aar og Dag." „Ja, ja, min Gode!" indvendte Moderen, „men siden har han jo dog ærlig og redelig hjulpet sig selv igjennem og arbejdet sig op til en anselig Bestilling." „Godt nok," vedblev Raadmanden, „men hans Ustyrlighed lader ham aldrig holde fast paa hvad han har, og den pludselige Stigen kan let ende med Knald og Fald." „O nej," trøstede Pigen med sagte Stemme, som om hun med det samme vilde trøste sig selv, „Peter hytter sig nok; allerede som Dreng gik han jo altid af med Sejren." „Ak! hvor jeg dog gjerne vilde se min lille Kaspar i den smukke Uniform," sagde Matronen tankefuld, „den klæder ham vist ret anselig." „Men Peter da," udbrød Faderen og glemte den kolde Politik, han gjerne fulgte, naar Talen kom paa denne forlorne Søn, som han kaldte ham, „ham gad jeg se; for Gud! han har vist et kjækt Aasyn — men han synes jo ganske at have glemt sine Forældre," tilføjede han derpaa, understrykkende sin Følelse. „Og han skrev jo dog forgangent Aar saadant et morsomt Brev," indvendte Pigen med bedende Miner, „Fader har nok ikke svaret ham endnu?" — Raadmanden lænede sig ud af Vinduet og vinkende ad Nogen, sagde han: „Der kommer Mester Jonas fra Bryggen; hvad vil han vel sige dertil."

En lang, mager Skikkelse, iført en bredskjødet Vadmels

Kjole med store Metalknapper, med uhyre Paryk paa det spidse Hoved og store Messingspænder paa de brede Sko, viste sig ved Vinduet. Med megen Omstændelighed hilste han ind, og, lettende paa den gamle, trekantede Hat, der sad højt paa Parykken, mælede han: „Guds Fred i Stuen, Hr. Raadmand, Madame og Jomfru! Hvad godt Nyt der udenlands fra? jeg hører man har faaet Brev i Huset.“ „Ja, kan I gjætte, Mester Jonas!“ smilte Oldingen. „Herre Gud! vil I bare tænke, Mester!“ udbrød Matronen og rykkede sin Stol nærmere, „vor lille Kaspar er bleven virkelig Løjtnant!“ „Ej, hvad I siger, Madame!“ korsede Mester Jonas sig, „han, den lille Purk, som jeg syede en fin blaa Kadettrøje til med Vaabenknapper i, da han skulde over til Kjøbmandshavn i Hans Kongelige Majestæts Søskole?“ „Ja vist, det er Kaspar.“ „Som var saa liden af Vext, at vi kun brugte halvanden Alen Klæde til hele Karlen?“ „Ja, Du kjære Gud! han er nu bleven en stor Løjtnant og han har skrevet et langt Brev herhjem som Løjtnant.“ „Og hvad mener I vel, der er blevet af Peter?“ tog Raadmanden Ordet og fixerede Skrædderen, idet han knipsede paa sin Sølvsnusdaase. „Eders Spaadom er dog endnu ikke gaaet i Opfyldelse.“ „Gud bedre os,“ klagede Mester Jonas med en bittersød Mine og trak paa Skulderen, „af den Vildbasse ville I stakkels, ærede Forældre ej faa Glæde; det skær mig i Hjærtet at sige det; men en saadan Ustadighed, et saadant forviltret Sind kan aldrig føre til noget Godt. Ikke en Naal kunde han træde, uden at rive den kostbare Silke.“ „Og dog, Mester Jonas! har han bragt det til Noget,“ brød den glædedrukne Fader løs og glemte al Politik, „han er forfremmet til Kaptajn-Løjtnant og fører allerede et stort Skib mod Svensken.“ Mester Jonas foer et Skridt tilbage og

lettede den trekantede Hat, som om det blev ham for varmt. „Nej, Hr. Raadmand! I har Synd af at spotte mig — nej, for Gud! det kan ikke være muligt!“ „For Gud! er det muligt og sandt, nu svor Johan Vessel og jeg,“ forsikrede Raadmanden, „her staar det i Brevet, som min Søn Kaspar skriver mig.“ „Ej, hvad man maa opleve!“ vedblev Skrædderen i sin Forbavselse, „den ustyrlige Purk, der ej vilde lade sig holde ved Bogen?“ „Just ham, min forlorne Peter er nu Kaptajn-Løjtnant og Fregat-Chef.“ „Den samme, som I satte i Lære hos mig, for at jeg skulde holde ham i Tugt og Orden? —“ „Den samme,“ lo Raadmanden, „han har allerede været i mange Bataller med Berømmelse.“ „Den samme, som fra Morgen til Aften sloges omkring med alle Gadens Drenge og stjal sig bort med de skrammererede Lakejer, da Hans Kongelige Majestæt igjen forlod vor By?“ „Ja vist, han slaas nu omkring med Svenskerne, saa de omme dem.“ „Ja, Mester Jonas! tilføjede den leende Pige med skalkagtigt Blik, „den samme Peter, som kastede Eder en Sneboldt i Nakken til Affked, da han skulde bære Kjolen efter Eder hen til Hr. Amtmanden.“ Tabende sig i Forbavselse og endnu noget vantro, tog Mester Jonas en stor Pris af den fremrakte Solvdaase, da et Kanonskud i det samme dundrede løs derude.

„Eders Tjener, Hr. Raadmand!“ lod en kraftig Stemme fra Gaden, og bringende den lange Overdel af sit Legeme i en næsten vertikal Retning, traadte Mester Jonas et langt Skridt tilbage for ærbødig at gjøre Plads for en ung Søofficer, som med en let Hilsen viste sig for Vinduet.

„Eders Tjener igjen, min Hr. Løjtnant!“ svarede Oldingen høflig, medens Moder og Datter nikkede venligt, den sidste med kjendelig Forvirring, „I skal sagtens ombord

paa Eders Vagtskib, kan jeg tænke, siden der kommer Fremmede. —" Et Skud rullede atter ind i Bjærgene. „Det har ingen Hast med mig," svarede Løjtnanten smilende, „det er gode Venner, maaske til Eders Hus. Gjennem Kikkerten har jeg allerede længe iagttaget Sejleren; det er Fregatten „Løvendahls Gallej". — „For Gud! hvad siger I!" raabte Oldingen og rev det i Karmen liggende Brev op, „ja, vist — „Løvendahls Gallej" hedder Fregatten, som min Søn kommanderer — hører Du, Kone! Peter kommer." Matronen hverken hørte eller saa mere; med foldede Hænder stirrede hun hen for sig; men pludselig brast hun i Graad og stammede: „Herre Gud! saa megen Glæde paa engang." „Kom, Moder; vi maa ud til Bryggen og se ham," sagde Pigen og slyngede sin Arm om Matronens Hals.

En stor Del Mennesker var allerede forsamlet paa Bryggen, tildels lokkede derhen af Salutskuddene, og da Rygtet med Lynets Fart fra Mund til Mund havde spredt Efterretningen om, at det smukke Skib, der saa stolt skød ind i Havnen, var „Løvendahls Gallej", kommanderet af Bybarnet Peter Vessel, gjorde man villig og med deltagende Hilsener og Lykønskninger Plads for Raadmanden. Oldingen saa ud paa den anselige Orlogsmand med de fremragende smækre Spir, med den nette Gallion og det høje Galleri, med de gjennem de aabne Kanonporte skinnende Metalstykker og den talrige mellem hinanden vrimlende Besætning, der var i Arbejde med at bjærge de svære Sejl og lade Ankeret falde, medens det danske Kongeflag vajede højt deroppe og Krudtdampen i sirlige Kredse bølgede op mellem Tovværket. Den store Baad var allerede firet ned og besat med pyntede Matroser; nu steg en Officer ned ad Falderebet, Aarerne plaskede i

Vandet, og med Pilens Fart skød det lille Fartøj ind mod de forsamlede Tilskuere. Forrest stod Oldingen; med ufravendt Blik stirrede den unge Fregat-Chef fra Baaden paa det snehvide Hoved; han gjenkjendte sin Fader, og da Baaden endnu var et Par Alen fra Broen, gjorde han et forvovent Spring og stod pludselig foran den af Glæde sitrende Gamle. „Kjender vel næppe Eders Søn igjen," sagde han og en usædvanlig Følelse afprægede sig paa hans ellers saa lyse Aasyn, „ved det nok, burde være kommen før; men nu er I ikke længer vred." „Ja vist, Du er min Søn Peter," svarede Oldingen og udbredte sine Arme, „vær velkommen tilbage til din Faders Hus!" „Tak, Fader!" smilte den unge Mand, og idet han med begge sine Hænder trykkede Oldingens Højre, vedblev han, seende sig omkring: „Oho! lutter bekjendte Ansigter — se der, Monsieur Grip! Du er ogsaa stævnet herop til Norden. —" Denne Hilsen gjaldt Søofficeren. „Ja ja, Løjtnant Grip bragte os den første Efterretning om din Ankomst," sagde Raadmanden. „Glæder mig ret, at vi mødes engang igjen; have vel begge tumlet os dygtig omkring, siden vi sade sammen paa Bænken — og der, for Djævlen: ser jo der min gamle Ven, Mester Jonas; kjender mig vel nok igjen?" Skrædderen, som havde trængt sig frem for at overbevise sig om, at det, som han ansaa for en Umulighed, virkelig var gaaet i Opfyldelse, bragte atter sin Overkrop i en vertikal Stilling og knugede sin trekantede Hat i den ene Haand, medens den anden hvilte kraftesløs i Sømandens stærke Næve; paa hans Aasyn stode Ærbødighed og Sønderknuselse malede i sælsom Forening.

Under bestandige Hilsener, Gjenkjendelsesscener og afbrudte Spørgsmaal og Svar vandrede man op i Staden. I nogen Afstand fulgte Sværmen med; hist og her saa

man vel en eller anden gammel, solbrændt Ulk med den begede Hat i Haanden pege efter den unge Fregatchef og hørte ham fortælle de sammenstimlende Kammerater om denne kjække Officers raske Togter paa Vigsiden. Mester Jonas blev i nogen Tid staaende midt paa Broen og stirrede efter dem; derpaa betragtede han sin forklemte højre Haand, uvist om af Fortrydelse over Trykket eller af Fryd over den ham i saa Manges Paasyn vederfarne Ære, og idet han fremstødte nogle afbrudte Sætninger om Verdens forunderlige Tilstikkelser, og at den klogeste kan gjøre fejle Beregninger, sneg han sig stille bort ad en anden Kant, endnu bestandig rystende paa Hovedet.

I Gadedøren stod Matronen, omringet af nogle Ynglinge og Piger, Vessels Søskende, der i al Hast vare hentede, foruden en Del Naboer og Naboerker, der allerede havde indfundet sig for at lykønske Familien. De klare Taarer trillede ned ad Moderens indfaldne Kinder, da hun trykkede den hjemkomne Søn til sit Hjærte; hun kunde ikke blive færdig med at betragte sin Peter, der, som hun paa engang leende og grædende sagde, fra en vild, uvorn Krabat var bleven en stor og smuk Mand. Kun eet Ønske havde hun nu tilbage! det var at hendes Kaspar ogsaa maatte komme hjem og vise sig i sin Herlighed. Munter og spøgende trykkede Vessel hver af de mange Søskende i sine Arme, og under en levende Samtale henrandt Eftermiddagstimerne som ligesaa mange Minutter. Om Aftenen var Raadmandens ellers saa stille og beskedne Bolig festlig oplyst; udenfor bølgede de nysgjerrige Venner og Bekjendte endnu bestandig frem og tilbage. Med deres elleve Børn gik det lyksalige Ægtepar tilbords og for at ikke det uheldige Tal tretten skulde gjøre Skaar i Glæden, var Løjtnant Grip bleven indbuden, da han desuden var

en Akademi-Kammerat af Vessel. Mangen en Skaal blev udbragt og jublende istemt: for Kongen, for Fædrelandet, for den hjemkomne Søn og for den fraværende Kasper.

„For Gud! havde jeg ikke nær glemt at spørge Dig, min Søn! hvorlænge Du nu bliver her," tog Raadmanden Ordet, da en kort Pavse var indtraadt efter den sidste Skaal. „Maa atter gaa under Sejl i Morgen tidlig," svarede Vessel pludselig lidt alvorlig, „har gjort en Krydstur herop paa egen Haand." „Ih, Herregud! i Morgen skulde Du allerede forlade os igjen efter saa mange Aars Adskillelse," udbrød Matronen, „nej, det kan da aldrig gaa an." Hele Selskabet begyndte ligeledes at gjøre Forestillinger. „Tør ikke anderledes," vedblev Vessel, „veed, at Fjendens Kapere snige sig omkring ved Kysterne for at lure paa vore Koffardiskibe, og Hans Majestæts Tjeneste gaar foran Guds. Kun lystig, min Glut!" tilføjede han smilende, henvendt til sin kjæreste Søster, den forhen omtalte rødmussede Pige, som netop sad mellem ham og Løjtnant Grip, og som ret bønlig betragtede sin kjække Broder, „se nok hinanden snart igjen." „Stille dog," tog Raadmanden atter Ordet og lænede sig med foldede Hænder tilbage i Lænestolen, idet han rolig og tilfreds betragtede sine Børn, „lad Peter handle, som han bør og kan forsvare. Om vi Alle ses igjen her, veed kun Han deroppe; men med let Hjærte vil jeg i Morgen sige Dig Farvel, min Søn! thi i Dag har jeg nydt en Glæde, der kun bliver faa Fædre til Del, og en saadan Glæde møder sjældent os Mennesker to Gange i denne Verden." En alvorlig Stemning bemestrede sig Selskabet, men gjorde dog snart igjen Plads for glædeligere Tanker, da Løjtnant Grip hævede sin Pokal og foreslog en Skaal for ret snarligt og muntert Gjensyn. Højrøstede istemte Alle denne

Skaal og idet Vessels og Grips Glas klirrede sammen, raabte den Sidste: „Vi mødes vel nok igjen paa den lystige Bølge, i mangen stormende Dans.“ „Haaber det ogsaa, Kammerat!“ jublede Vessel og trykkede hans Haand, „have vor Dansesal der, hvor Stormens Hoboer brumme, og Stykkerne spille op som Pavker og Fløjter; ville der huske denne stille Højtidsaften.“

Tilsyneladende ubekymret, men dog lidt øm om Hjærtet rev Vessel sig tidlig den næste Morgen ud af sine Forældres og tilstrømmende Slægtninges Arme. Moderen smilte gjennem de salte Taarer, og Mismodets Sky paa den gamle Faders Pande veg for stolt Glæde, da det skjønne Skib under de hilsende Stykkers Torden og Mandskabets Hurra, der besvaredes af de paa Bryggen forsamlede Tilskuere, for fulde Sejl strøg ud af Havnen. — Vor unge Helt befandt sig i en underlig Stemning; det korte, men betydningsfulde Ophold i Hjemmets venlige Kreds havde ligesom vækket ham af en vild Rus og sære Erindringer fremstege, der syntes at blødgjøre hans kjække Aand. Med Kraft rev han sig ud deraf og kastede skarpe Blik langs den vide Horizont; thi han længtes efter Kamp, det Eneste, der atter kunde bringe hans Sind i Ligevægt og derhos føre ham nærmere hint Maal, der som et tilsløret Billede hvilte dybt i hans Sjæl. Men forgjæves spejdede hans Øje efter Fjenden; uden at møde den ringeste Modstand, ej engang en Storm, der kunde have ruskket hans Sejl, naaede han ned til det sydlige Norge, hvor han opholdt sig en Dags Tid i Flækkerø og derpaa atter satte Sejl til op imod Bergen.

Det var mod Slutningen af Juli Maaned; Solen begyndte allerede at sænke sig ned i Vest, men kastede endnu brændende Straaler paa Norges Klippekyst og paa

„Løvendahls Gallej", der for nogle lette Sejl gik med en jævn Fart i nordvestlig Retning et Par Mile fra Landet. Den usædvanlige Hede og den dybe Stilhed, der hvilte over det straalende Hav, havde ogsaa inddysset Livet i denne lille svømmende Verden. Dannende forskjellige Grupper, havde de skjæggede og solbrændte Sømænd strakt dem hen paa Bakken og langs Rælingen eller i Chaluppen, og selv deres ellers uudtømmelige Rigdom paa skjæmtende og vittige Indfald syntes stoppet; tavse stirrede de op i den uhyre Hvælving og deres Tanker sejlede maaske med den hvide Sommersky eller den ensomme Maage til fjærne Steder. Kun Ole Olesen stod lysvaagen ved Roret, som han stundom drejede en Knage frem eller tilbage, medens han med Tænderne ivrigt bearbejdede en Stump Tobak og lod Øjet fare hid og did, til Luvart og Læ. Pludselig syntes en bestemt Gjenstand forude at fængsle hans Opmærksomhed; et skinnende hvidt Punkt kom til Syne paa Havfladens yderste Rand. Hans noget mørke Aasyn opklaredes, jo længer han stirrede derud og allerede kastede han et utaalmodigt Blik op i Stortoppen, da Udkiggen, skjønt efter hans Mening noget sent, raabte: „Halø; en Sejler forud." Dette Raab, der saa pludselig afbrød den dybe Stilhed, lød som en Røst fra Skyerne ned gjennem Sejl og Takkelage og havde en lignende Virkning paa de slumrende eller dog i tavse Betragtninger hensjunkne Matroser. Som endnu halvt i Drømme fore de i Vejret og saa dem forstyrrede om; de bleve først rigtig vaagne, da deres unge Chef rask ilte frem af Kahytten og op paa Skansen, fulgt af den temmelig langsomme Løjtnant.

„Frisk, Hr. Løjtnant!" begyndte Vesfel, efter at have holdt Kikkerten et Minut for Øjet, „kan lade Bram- og Bovenbramsejl sættes til; have kun ringe Luftning og

Dagen hælder." Løjtnanten lettede paa Hatten, og snart bragte Baadsmandspiben nyt Liv i Mandskabet. Under lystige „Ohøj" skoddedes Skjøderne for og hejstes Sejlene, Vinden fyldte dem og raskere begyndte Gallejen at kløve de klare, gjennemsigtige Bølger. Da begge Skibe nu med de fleste Sejl til styrede stik mod hinanden, hævede den fremmede Sejlers Skrog sig snart helt frem af Havet, saa at man kunde skjelne dens Udseende og omtrentlige Styrke.

„Ser Hr. Kaptajn-Løjtnanten det blaa Flag?" mælede Ole lidt ærgerlig, „det er en engelsk Orlogsmand og nok ikke af de mindste, som det lader." Uden at svare rettede Vessel atter Kikkerten forud; men rask rev han den igjen fra Øjet, idet Blodet skød ham op i Kinderne, og han raabte: „Sej, Hr. Løjtnant! tænker vi tone et hollandsk Flag; List imod List. Skulde tage meget fejl, om han ej gjør falske Signaler." Et Øjeblik efter forsvandt det hvide Kors i Rødt fra Gallejens Stang og et hollandsk Flag udfoldede sig over Hakkebrættet. Smilende tilfreds over sin unge Chefs Skarpsindighed og delende Mistanken, brummede Ole: „Hun har dobbelt Dæk og Skanse til Stormasten; det er ingen Aarsunge. De fyrgetyve Stykker fører hun sagtens."

Efter endnu engang gjennem Kikkerten at have iagttaget den fremmede Sejler, indsaa Vessel det rigtige i denne sidste Bemærkning af den gamle Styrmand; men med en dristig Beslutning vedblev han, henvendt til Løjtnanten, som nedenfor Skansen ventede paa hans videre Ordre: „Frisk der! lad Køjerne pibes ned til Stuvning! sluk Fyret i Kabysen! klart Skib!" Kastende af og til nysgjerrige Blik ud til den formodede Fjende, der synlig nærmede sig, adløde de rappe Sømænd i den dybeste Tavshed de givne Ordrer.

„Klar ved Kanonerne! hver Mand paa sin Post!“ kommanderede Vessel atter; Piben skingrede gjennem Skibet og hurtige Trin hørtes nedenunder. Den sidste Kommando var udført og dyb Stilhed indtraadte blandt de tætte Grupper, der indtoge Dækket, medens Gallejen standsede noget i Farten og den fremmede Orlogsmands kolossale Skrog skummede frem. Saa nær strøge Skibene forbi hinanden, at man kunde skjelne Ansigterne ombord hos den tilsyneladende Engelskmand. Han syntes rede til Kamp: Dækket var ryddeligt og Dækskanonerne kastede los; mer end hundrede kraftige Sømænd kunde man tælle foruden en Mængde Soldater, og gjennem de aabne Porte skinnede en Rad blanke Kanoner; paa den høje Skanse stod Chefen med sin Kikkert i Haanden.

Da Orlogsmanden netop havde passeret „Løvendahls Gallej“, drejede han pludselig til og gjennem den frembrydende Røg suste et Par svære Kugler langskibs agter ind over Gallejen. Knaldet rullede hen langs Norges Fjeldkyst; i det samme forsvandt det blaa engelske Flag og en svensk Gjøs kom til Syne.

„Sejda, Gutter!“ lød Vessels Stentorstemme henover Dækket, „ville vel ikke taale denne Tort og flygte som Uslinger — ville vel slaas som Eders Chef til sidste Skud Krudt?“ Med et tordnende Hurra besvarede det fremmyldrende Mandskab denne korte Tiltale og med glædetindrende Blik vedblev han: „Frisk Manne! klar til at vende. Roret i Læ! los Klyverskjøde!“ Fregatten luvede op, gik gjennem Vinden og lagde sig over samme Bov som Fjenden; tre skarpe Skud tordnede ud over Bølgerne og det hollandske Flag veg Pladsen for det danske Blodflag. Orlogsmanden krængede lidt til den ene Side og udspyede sit fulde Lag; men Kuglerne gik for det meste

væk over Dækket og plaskede paa den anden Side ned i Vandet. „Fyr, Manne!“ kommanderede Vessel. Med lavere Sigte og derfor desto sikrere svarede Gallejen med det glatte Lag, saa at en Del af Fjendens Skanseklædning borttoges.

Begge Skibene havde nu bjærget Sejl og lagt dem næsten klos paa hinanden for at kæmpe Tand mod Tand; der vexledes Lag paa Lag og de indhylledes snart af en tæt Krudtdamp. Man saa den fjendtlige Chef oppe paa Skansen rolig uddele Ordrer gjennem Raaberen, da Styk-kernes uophørlige Torden overdøvede den menneskelige Stemme; med Kaarden i Haanden ilte Vessel fra Skansen til Bakken, fra Styrbord til Bagbord og tog selv Haand i med, naar en Ordre udførtes ham for langsomt. „Ret saa,“ raabte han i Forbifarten til en graaskægget Sømand, hvis Ansigt vi synes at gjenkjende fra Skibsbroen ved Langesund, og som netop havde affyret sin Kanon og nu hurtig stødte den næste Ladning ind, „Skud paa Skud til hun stryger — stop der! en Kjende højere!“ han bøjede sig, for at bringe Øjet i Retning med Kanonhalsen — „nu fyr!“ Sømanden vilde sætte Lunten til; i det samme knuste en forbisusende Kugle hans venstre Arm og borttog Vessels Hat.

„Sej der! bring ham ned“, raabte Vessel til de nær-meste Matroser, idet han snappede efter den paa Dækket henslængte Lunte. „Det gaaer nok endnu, kan jeg tænke; jeg har en Arm tilbage“, sagde den Graaskæggede, og kommende sin Chef i Forkjøbet, greb han atter Lunten med den højre Haand, satte den til og Skuddet dundrede løs; Forstangen derovre paa Fjendens Skib faldt strax efter ned.

„Bravt, min gamle Dreng!“ jublede Vessel, „skal ikke

glemme Dig det.“ Med et glad Smil og et stolt Blik efter sin Chef sank den Graaskæggede ned ved Kanonen.

Solen rullede glødende ned i Vest og sendte de sidste røde Straaler over Nordsøens Bølger, som for endnu at kaste et Blik paa Sømændenes blodige Leg; Skud i Skud dundrede Kampen fort og afbrødes kun af jublende Hurra eller vilde Skrig. Gjensidig havde de allerede dygtig pyntet hinanden; Sejl og Stænger daskede om Masterne eller raslede ned paa Dækket, hvorfra en Kvæstet af og til bragtes ned i Lazarethet eller en Død heves over Bord. Den indtrædende Skumring begyndte at hylle Himmel og Hav i sit mørknende Slør og Glimtene fra de løsnede Stykker bleve klarere.

„Nu er hun nok kjed af Legen“, sagde Ole til sin unge Chef, som netop kom farende op paa Skansen, „vil Hr. Kaptajn-Løjtnanten blot se, hun sætter Bram- og Bovenbramsejl til.“ „For Djævlen! tror, Du har Ret, Ole!“ raabte Vessel, „fordømt, om den Fangst skulde gaa fløjten —.“ Vinden fyldte allerede den fjendtlige Orlogsmands Oversejl og den bruste pludselig bort fra Kampladsen, idet den løsnede sine Jager-Kanoner agterud.

„Sej der!“ lød Vessels Kommando tordnende ned fra Skansen, „klar ved Under-Halser og Skjøder! lad falde Undersejl! Bram og Bovenbramsejl los!“ Baadsmandspiben skingrede og nu først bemærkede man Fjendens Flugt. Med bedøvende Hurra ilte Mandskabet til de forskjellige Sejl, der snart fore i Vejret, og læggende Øret til, skummede „Løvendahls Gallej“ frem gjennem de allerede sortladne Bølger, der af og til belystes af Glimtene fra det foran sejlende Skibs agterste Stykker.

„En Streg østligere!“ raabte Vessel til Ole Olesen, som med ærgerlige Blikke iagttog de fjendtlige Kuglers

Virkning, „maa se at komme ud af hans Sigte og hale ind paa ham igjen. Hal bedre op i luv Braser!“ tilføjede han, henvendt til den forbiilende Løjtnant. Ordren adlødes øjeblikkelig; Gallejen girede en Streg ud og Farten forøgedes, da Vinden nu ved Nattens Frembrud friskede i. Som i et Væddeløb satte den derpaa pilsnar efter Fjenden, sprøjtende Skummet højt foran sig og ladende en bred Stribe bag sig, der skinnede gjennem Skumringen som Sølv. Inden en halv Times Forløb havde den vundet Luven fra sin Modstander og brasede op for denne, der ligeledes gjorde sig færdig til en ny Kamp, opgav den sine Bovensejl. Fra begge Sider lød det ud i Natten: „Klar ved Kanonerne! fyr, Manne!“ og glimtende lyst fra Skibenes Egesider bragede Skuddene løs fra over tyve Ildsvælg paa engang. Natten var lys og Himlen havde hængt sine Millioner Lygter ud; paa hele det umaadelige, kun paa den ene Side af Norges Klipper begrænsede Hav opdagedes ingen anden Gjenstand end de tvende Orlogsmænd, der halvt skjulte af Røgen sloge et frygteligt Slag, som Oldtidens nordiske Vikinger, paa Liv og Død, om Sejr eller Tilintetgjørelse. Skjønt det fjendtlige Skib talte ti eller tolv Stykker fler end „Løvendahls Gallej“, blev denne dog ej nogen Hilsen skyldig og saavel begge Skibenes Chefer som Mandskab syntes lige kjække, men Vessels yngre og maaske skarpere Blik gjorde, at han kunde holde sin materiel stærkere Modstander Stangen. At Fjenden havde søgt at undfly, hidrørte fra en Splid, der var opstaaet blandt det af Englændere og Svenskere sammensatte Mandskab; de sidste havde allerede flere Gange været i Færd med at hejse hvidt Flag, hvori de hindredes af Englænderne; en i Nærheden af Mesanmasten udbrudt Ild, der dog snart slukkedes, havde desuden fremkaldt almindelig

Forvirring. Nu laa de hinanden saa tæt om Borde, at Kanonernes Torden afvexlede med Geværernes Knalden, idet begge Chefer havde kommanderet Soldaterne frem, for med de sikre Smaakugler at bortpille hinandens Mandskab.

Vessel havde selv rettet et Par svære Karonader paa Dækket; de fyredes af og med et stort Rabalder styrtede Fjendens Storstang ned. Rask og højrøstet fulgte Kommandoordene paa hinanden histovre, og med dæmpede Udraab ilte Mandskabet hid og did. Det luftede op fra Søen og Orlogsmanden satte atter en Del Sejl til, for om muligt ved det tiltagende Mørke ganske at skilles fra sin utrættelige Fjende. „Løvendahls Gallej" havde faaet et Par Grundskud og lidt adskilligt paa Rær og Takkelage; derfor besluttede vor Helt at tilstaa Svenskeren et Pusterum; han selv kunde imidlertid lade Hullerne stoppe i sit eget Skrog, faa en ny Forstang sat op og det forskudte Tovværk knobet og splidset. Dog tabte han ham ikke af Sigte; opgivende sine Undersejl og med Mærssejlene paa Randen, holdt han sig bestandig saa nær paa Siden af ham som muligt, for ved Dagens Frembrud at fortsætte Kampen med friske Kræfter.

Den østlige Himmel glødede stærkere og stærkere; de første Straaler af den fra de dybe Skyer fremstigende Sol traf Gallejens Mandskab forsamlet om Skansen til Bøn. Sømanden er gudfrygtig ombord; naar det gaar til Slag, smelter Isen om det koldeste Hjærte, medens det sande Mod netop vinder Styrke i Tanken om en rask og ærefuld Død efter et kort og daadrigt Liv. Virkelig Alvor, stundom dyb Følelse afprægede sig paa disse senefulde Skikkelsers ellers saa barske Ansigter; knugende deres Hatte i de haarde Næver, stirrede de med tillidsfulde Blik paa deres unge Chef, der ligesom omgydt af den nyfødte

Sols Purpurglands stod højt paa Skansen med foldede Hænder; eller paa det af mangfoldige Kugler gjennemskudte Flag, der vajede over deres Hoveder og til hvis Ære de nu atter beredte dem til Sejr eller Død; selv Ole Olesen havde foldet sine Kæmpehænder over Rattet.

„Fred og Hæder over dem, der alt ere faldne," endte Vesfel sin korte, i det ham ejendommelige Sprog holdte Tale, „og snarlig Helbredelse for de Kvæstede! — — Frisk til Legen igjen, mine Gutter! tænker vi have kun et Par Psalmer tilbage at synge; men hvordan det end gaar, Hurra for vort gamle Flag!" Luften rystedes af hundrede Stemmer, der gjentoge dette Hurra, og svingende Hatten ilte Mandskabet fra hinanden, for i al Hast at nyde den det tilstaaede dobbelte Hjærtestyrkning og derpaa atter tage fat paa Arbejdet.

En halv Time efter brasede begge Skibene op for hinanden og bøde gjensidig et tordnende god Morgen, saa at Skrogene bukkede og nejede i Bølgerne og Kuglerne sloge bragende ind i Planker og Master eller sønderrevne Sejl og Tovværk. Under jublende Hurra for hvert Lag; under ufortrøden Udførelse af enhver nok saa farlig Manøvre; under skjæmtsomme i Forbifart henkastede Bemærkninger over hinandens Anstrængelser eller over en, uden synlig Virkning bortsusende Kugle, vexlede de Skud paa Skud; den Kvæstede ænsede i sin Iver ej det fremstrømmende Blod, før Matheden eller Døden lod ham synke sammen, og det enkelte Smærtensskrig overdøvedes snart af fornyet Jubel og Stykkernes Bragen — indtil Fjenden, hvis Forre Mærseraa, Birgineraa og Blinderaa lidt efter lidt vare nedskudte og hans fleste Sejl sønderrevne, for tredje Gang søgte at undløbe. Som efter gjensidig Overenskomst lagde de Kæmpende en halv Kabellængde fra

hinanden og nogle Timers Vaabenstilstand indtraadte, medens de jævnsides skummede gjennem de med voxende Kraft fremrullende Bølger, ilsomt udbedrede den lidte Skade og droge Omsorg for deres Kvæstede eller med korte Ceremonier begravede deres Døde paa Havets Bund. Men Stilheden afbrødes snart igjen, idet „Løvendahls Gallej" ved en pludselig Vending løb ind paa Fjenden og sendte ham sit fulde Lag, der af denne besvaredes med lige Kraft.

Atter vare de Kæmpende indhyllede i Krudtdamp; men den voldsomme Søgang gjorde det vanskeligt at tage Sigte og mangfoldige Kugler fore uden Virkning bort over Skibenes Dæk. Bedøvende Hurra gjenlød fra Gallejens Mandskab; thi et hvidt Flag var flere Gange faret halvt i Vejret paa Fjendens Stang, men atter forsvundet, og Orlogsmandens Lag bleve kjendelig svagere og sjældnere. Da nærmede en Kanonér sig ilsomt til Vessel og mældte, at der kun var fire Skud tilbage for hver Kanon.

„For Djævlen!" udbrød Chefen, „ere komne saa vidt, og dog skulde han undløbe. Men siger Intet," tilføjede han med højere Stemme, „kunne jo entre — sej, Hr. Løjtnant! alle Mand op! til Oxerne!" Et Par Minutter efter mylrede det hele vaabendygtige Mandskab frem af alle Luger og svingede de glimrende Oxer højt over Hovedet. Roret knagede, Gallejen tog en læ Gier, duvede dybt i Bølgerne, og da det hævede sig igjen, stødte Skibenes Sider voldsomt mod hinanden; men det næste Bølgeslag skilte dem atter ad.

„Med Forlov, Hr. Kaptajn-Løjtnant!" sagde Ole, „det gaar ikke; i denne Søgang knuse vi baresten hinanden." Med et alvorligt, næsten smærteligt Blik overbeviste Vessel sig om, at Styrmanden havde Ret. Dog, at Fjenden saa-

ledes skulde slippe og maaske fortælle, at „Løvendahls Gallej" havde taget Flugten, det kunde han ikke taale, og da Orlogsmanden nu virkelig satte Sejl til for at benytte Øjeblikket til at undkomme, raabte han: „Ned med Jollen der! Trompeteren frem!" I en Haandevending var Jollen firet ned fra Finkenettet og besat med et Par Sømænd. Ved Falderebsporten ventede Vessel utaalmodig paa Trompeteren, som i al Hast pyntede sig. „Gaar ombord hos Fjenden og beder tale med Chefen," sagde han, „hilser ham fra Kaptajn-Løjtnant Vessel, som kommanderer Hans Danske Majestæts Fregat „Løvendahls Gallej", at det gjør mig ondt, jeg nu maa lade ham gaa, da min Munition er forskudt; men om han en anden Gang vil lade sig finde her i Farvandet, naar jeg har hentet Krudt og Kugler. Nu afsted! — dog stop!" raabte han efter Trompeteren, som allerede steg ned ad Falderebet, „kan sige Kaptajnen, at da han har slaaet fra sig som en brav Sømand, gad jeg nok tale et Par Ord med ham, om han kanske paa Æresord vil stige ombord paa Gallejen."

Gjennem den hule Sø gled Jollen op og ned ad Bølgerne hen imod Orlogsmanden, som imidlertid atter lagde bi, for at modtage Budskabet; i dyb Tavshed imødesaa Mandskabet Udfaldet af denne sære Sendelse, medens Stykkerne tav og Krudtdampen som lette Skyer sejlede over til den fjærne Kyst. Efter et Kvarters Forløb saa man Trompeteren stige ned igjen i Jollen, der gyngede tilbage til Gallejen, og Meldingen lød, at Orlogsmanden, der var et i England kjøbt Krigsskib, førte otte og tyve Stykker, med en Besætning af halvandet hundrede engelske Matroser, foruden en Del svenske Sømand; den engelske Kaptejns Navn var Bactman; han bad ligeledes den danske Kaptajn-Løjtnant at gjøre ham den Ære at komme om-

bord til ham. Endnu var Trompeteren ikke færdig med sin Melding, da den fjendtlige Chef saas stige op til Skansen, hvor han lænede sig ud over Galleriet og gjennem Raaberen lød hans Stemme: „Sej der! Hr. Kaptajn-Løjtnanten ville opgive sin Fok paa Cavalier-Parol, saa kunde man jo tale sammen.“ Efter nogen Betænkning gav Vessel Ordre til sin Løjtnant; Fokken blev hurtig bjærget og med en langsom Bevægelse nærmede Skibene, der for et Øjeblik siden kæmpede om Sejr eller Død, sig fredeligt hinanden. Gjennem Raaberen henvendte nu den danske Skibschef Ordet til Englænderen: „Hr. Kaptajnen maatte kanske have noget Krudt at laane os, saa kunde vi med det samme afgjøre hele Regningen.“ „Med Fornøjelse, hvis vi havde mere tilovers end I, Hr. Kaptajn-Løjtnant!“ svarede Englænderen, og idet han hævede en Pokal højt i Vejret, vedblev han: „Jeg drikker en Skaal for min tapre, danske Fjende og for hans hæderlige Flag —.“ Paa et givet Vink hentede Løjtnanten i al Fart Flaske og Glas; hævende ligeledes Pokalen højt, gjennemælede Vessel: „Takker skyldigst og tømmer iligemaade en Skaal for Englands og Sverrigs tappre Søgutter og for det svenske Flag!“ Fra det fjendtlige Skib tordnede et syv Gange gjentaget Hurra, der af Gallejens Mandskab besvaredes med trende. Cheferne tømte Glassene og kastede dem over Hovedet ud i Søen. Hilsende derpaa ærbødig hinanden, traadte de tilbage; Baadsmandspiberne skingrede paa begge Sider; Sømændenes lystige Halløj gjenlød, og pyntende sig med alle Klude — dette i Ordets retteste Forstand, thi næsten alle Sejl vare sønderrevne — styrede Orlogsmændene fra hinanden, det svenske Skib til Gothenborg og „Løvendahls Gallej“ ind til det sydlige Norge,

hvor Vessel kort efter modtog Ordre til ufortøvet at begive sig til Kjøbenhavn.

Et Uvejr syntes imidlertid lidt efter lidt at have samlet sig over vor Helts Hoved og nu med al Magt at ville bryde løs. Han var en Torn i Øjnene paa sine Ligemænd, da han ved Kjækhed og Daad fordunklede dem alle, og de Store hadede ham ogsaa; thi ved sine forvovne Angreb og det i Almindelighed over al Forventning heldige Udfald gjorde han stundom en Streg i deres fine, forsigtige Politik, kom, saa at sige, deres langsomme Planer i Forkjøbet og aabnede derved ikke sjældent Øjnene paa Fjerde Frederik om, hvad man kunde udrette, naar Mod og Snille blot vare med. At han havde tilskrevet Gothenborgs Kommandant nogle fornærmelige Breve — paa Hjemvejen fra Amsterdam med Koffardiflaaden havde han nemlig sendt General Mørner endnu en Skrivelse af lignende Indhold som den tidligere omtalte — at han uforsigtig havde ladet sig overliste af de tvende svenske Orlogsskibe udenfor Vinge, og efter første Gang at være sluppen derfra, atter bandt an med dem og nær var bleven skudt i Sænk; at han nu endelig havde indladt sig i Kamp med sin Overmand, det engelske Krigsskib, og paa en saa æventyrlig Maade taget Assked med Kaptajnen uden at gjøre det yderste Forsøg paa at entre, alt dette var med mange Tilsætninger blevet forebragt Kongen og bevægede omsider Hans Majestæt til at paabyde en Krigsret nedsat over Helten.

Uforsagt gik Vessel dette Uvejr imøde; han havde været saa forsigtig, hver Gang han gjorde Indberetning til Admiralitetet da ogsaa at tilmelde Kongen det Forefaldne, hvem han ligeledes havde oversendt Afskrifter af Brevene til General Mørner; desuden vidste han, at et

Par af Bisidderne i Retten bare Hjærtet paa det rette Sted, ligesom han selv. Da nogle tilsyneladende Venner ved hans Optræden i Kjøbenhavn trak paa Skuldrene og beklagede, at han allerede var fældet i de fleste Admiralers Mening, sagde han leende: „Oho! tænker, det har ingen Nød; maa først komme til Orde. Forstaa det ej, disse Herrer; ere kommissariatsvante; men jeg er bølge- og stormvant." At slige Ytringer atter kom for de mægtige Herrers Øren er ligesaa rimeligt, som at det ikke klang godt, og Fiskalen nedlagde ogsaa Paastand om, at Søhusaren skulde idømmes en klækkelig Mulkt og degraderes indtil han lærte bedre Sømandskab. Herpaa gav Vessel et kort og fyndigt Svar, idet han, efter at have godtgjort sit ulastelige Forhold i samtlige anførte Tilfælde, ytrede, at Fiskalen fortjente en alvorlig Irettesættelse, efterdi han dristede sig til at nedlægge saadan Paastand, da han dog havde forholdt sig som en retskaffen og nidkjær Officer, samt at han tværtimod ved sine Bedrifter havde fortjent yderligere Forfremmelse, for at ikke Sømænd af hans Tænkemaade i Fremtiden skulde afskrækkes fra at forsvare sig som brave Gutter.

General-Admiral Gyldenløve paatog sig at forebringe Hans Majestæt Forhørets Udfald. Vessel kaldtes op paa Slottet og i en stor Forsamling, hvor de Fleste med skjæve Blik betragtede den uforfærdede Sømand, erklærede Kongen ham fri for al Skyld, ytrede sin Glæde over at have en saa nidkjær og kjæk Officer paa sin Flaade og lykønskede ham som virkelig Kaptajn i Søetaten.

Syvende Kapitel.

Den 19de Marts 1715 kom Karl den Tolvte fra Tyrkiet tilbage til Stralsund, efter i en Tid af fjorten Dage til Hest at have tilbagelagt 280 Mile, og Krigen blussede atter op over hele Norden. Denne æventyrlige Konge, der brændte af Hævnlyst, vilde nu tugte alle sine Fjender og mente, at hans blotte Nærværelse var nok til at forny de svenske Vaabens svindende Glans. Uden at lade sig rokke af Foreſtillingen om det tomme Skatkammer, det udpinte Land, den ødelagte Flaade og den til nogle tusend Veteraner sammensmeltede Hær, sendte han en kort og bestemt Ordre til sit Rigsraad, at det ufortøvet skulde hverve en ny Hær og udruste Flaaden, medens han lod Stralsund og Indløbet til denne Søstad befæste og opkaste Batterier paa Rügen; i Forbigaaende erklærede han ogsaa Preussen Krig.

Som en Lynstraale slog denne Efterretning ned i Nordens Kabinetter, Fyrsterne trykkede de gyldne Ringe fastere om Panden og sluttede dem tættere sammen for med fornyet Kraft at møde Stormen. Forholdene havde imidlertid forandret sig; ved Dronning Annas Død blev Kurfyrsten af Hannover Konge i England, og da Karl den Tolvte lovede den stuartske Prætendent Hjælp, blev han en erklæret Fjende af Evropas mægtigste Søstat; Georg den Første sluttede et formeligt Forbund med Danmark, medens Holland lovede og ærligt holdt Neutraliteten. Ludvig den Fjortendes Død skilte desuden Sverrig ved en mægtig Allieret; Østerrig drog sig udmattet tilbage fra Krigens Skueplads, og da Czaren af Skræk over sin frygtelige Fjendes Opstandelse fra den, som han havde haabet, sikre Grav i Tyrkiet, nu gjorde alvorlige Anstalter til om-

sider at opfylde sit Danmark givne Løfte om Hjælpetropper, og da Preussen ligeledes beordrede sine Bataillioner op mod Norden, stod Karl den Tolvte pludselig lige overfor det kampfærdige halve Evropa. Men for den øvede Politikers skarpe Øje opløste disse Uvejrsskyer sig i lette Taager; thi hver af de truende Herskere var kun med Hensyn til sine egne Besiddelser Sverrigs Fjende, og vare disse Besiddelser udenfor al Fare, da trak han sig smild tilbage, idet han blot holdt et vaagent Øje med, at ingen af hans Allierede blev for mægtig. Kun Frederik den Fjerde blev sin sædvanlige ærlige Politik tro, en Ærlighed, der i de kommende Tider, da den grænsede til Enfold, kom Danmark dyrt at staa. Samvittighedsfuldt opfyldte han de Traktater, som Evropas rænkefulde Kabinetter havde foreslaaet, og som hans egne samvittighedsløse Ministre havde forledt ham til at indgaa. Opbydende sit lidende Folks hele Kraft, udrustede han atter en mægtig Flaade, og drog med Kjærnen af sin 70,000 Mand stærke Hær ind i Pommern, hvor preussiske og sachsiske Tropper forenede dem med ham. Stolte Drømme om Erobringer og Hæder foresvævede ham; han saa sig jo selv i Spidsen for et mægtigt Forbund, hvis Øjemed intet andet kunde være end at bekæmpe Sverrig og dele dets bedste Provinser. Men omtaaget af disse Drømme saa han ikke, at de mægtige Allierede stedse holdt dem tilbage, naar det stundede til Kamp, og at de lode Danske og Svenske ene kæmpe, for usvækket at gribe efter Byttet, naar først Nord- og Østersøens gamle Herrer havde brudt hinandens Kraft. Hverken de engelske, russiske eller hollandske Krigsskibe, der skarevis krydsede om i disse Farvande, deltoge i Søbataillerne; som Tilskuere holdt de dem i beskeden Afstand under Kampen for efter denne at optræde som bydende

Mæglere. Naar vi altsaa i det Følgende omtale de krigsførende Magter, forstaa vi derved kun Danmark og Sverrig, og kun danske og svenske Navne glimre i denne Krigs Annaler. Men Danmarks Hensigt med hele Tiaarskrigen, nemlig ved Skaanes, Hallands og Blekingens Gjenerobring at blive Herre over Sundet og følgelig over Østersøen, stred mod samtlige Nationers Interesse; derfor blev enhver tilkæmpet Sejr unyttig, de af Frederik den Fjerdes Ministre, der gjennemskuede Forholdene og frimodigt fraraadede slige Erobringsplaner, faldt i Unaade og forlode den politiske Skueplads, saasom Holsten og Lente, medens de mindre skarpsynede, der ivrigt pustede til Krigens Flamme, navnlig Wibe, forbleve paa deres Poster indtil Enden. I den danske Marine træffe vi i dette Tidsrum Navne som Gyldenløve, Sehested, Trøjel, Raben, Juel, Gabel, Jüdichær, Bille, Kaas; Feltherrer som Devitz, Scholten og Løvenørn optraadte med den danske Armé i Pommern. I den svenske Hær var Karl den Tolvte nu selv igjen Sjælen; General Dücker forsvarede Stralsund, medens Levningerne af den store svenske Flaade kommanderedes af Wachtmeister, Løwenhaupt, Sparre og Vilster.

Da Rygtet meldte, at de Svenske opbøde Alt for i Aar at være tidligt i Søen og med en saa stor Magt, at de kunde holde Farvandet ryddeligt, især mellem Cimbritshavn og Rügen, gik Schoutbynacht Gabel i de første Dage af April under Sejl fra Kjøbenhavn med otte Orlogsskibe og et Par Fregatter. Som om et heldigt Udfald var afhængigt deraf, bad han indtrængende at faa „Løvendahls Gallej" med til Jagtskib; lig et heldigt Varsel klang jo dette Navn i hver Sømands Øren, og selv den stolteste Eskadrechef spaaede sig Ære og Lykke af at se hin dristige Krydser i sit Kjølvand eller forud; i det mindste skulde

Fjenden da ikke lettelig overrumple ham. Fregatten „Vindhunden" sendtes derfor ilsomt afsted til Nordsøen for at opsøge vor Helt, som allerede fra Nytaar af havde været paa Farten under de svenske Kyster og hjembragt mangen vigtig Efterretning og Prise; men da han derpaa var indkommen med en frimodig Begjæring om at faa større Kommando i Nordsøen, havde et overvejende Parti i Admiralitetet, der forargedes over den unge Mands Driftighed, over Hals og Hoved beordret ham op til Norge med Transporter, for at blive af med ham. I Laurvigen traf Budskabet ham; glad over den nye Bestemmelse og over Udsigten til en større Kampplads, satte han atter Sejl til og strøg gjennem den pibende Foraarsstorm ned til Sundet, hvor han ved Ankomsten til Kronborg forefandt den bestemte Ordre, uopholdelig at støde til den østersøiske Flaade.

Med sin Eskadre havde Gabel imidlertid krydset omkring mellem Bornholm og Rügen, uden at høre eller spørge til Fjenden, som man dog vidste var stukken i Søen; alle udsendte Spejdere kom tilbage med uforrettet Sag. I Nærheden af Møen indhentede Vessel Eskadren og hilste Schoutbynachtens Flag med fem Skud. Han fik strax Befaling at gaa ned mod Travemünde, for om muligt at skaffe Efterretning om den fjendtlige Flaade, medens Gabel blev liggende for Anker. Som om Lykken ej kunde blive kjed af at følge ham, fik han endnu samme Aften Øje paa et af de svenske Orlogsskibe, som han i Forening med Fregatten „Højenhald" forfulgte, indtil det i Nattens Mørke undkom. Med denne Efterretning vendte han tilbage til Flaget, og da Kaptajn Sivers paa Fregatten „Raa" til samme Tid opbragte et lybsk Skib, hvis Besætning bekræftede Fjendens Ophold i Farvandet, besluttede Schoutbynachten at gjøre sig færdig til Kamp; han udstedte

de fornødne Ordrer med Hensyn til Skibenes indbyrdes Signaler og afsendte atter „Løvendahls Gallej", for under Femern nærmere at bespejde Fjendens Styrke og Stilling.

Om Eftermiddagen den 24de April belyste den usædvanlig varme Foraarssol et interessant Syn paa den saakaldte Kolbergerhede Rhed, Farvandet mellem Lolland og Femern. For en laber Bramsejlskuling af Sydvest gik de danske Orlogsmænd for deres fleste Sejl ned mod den opbrasende Fjende. Nejende i de langsomt fremvæltende Bølger, toge de mægtige Skibe med de høje, svajende Spir og den uhyre Masse skinnende hvide Sejl dem virkelig ud som en Skare Kæmpesvaner; som om de havde røde og hvide Silkebaand om Halsen, bølgede de skjønne Flag fra Stang og Fortop, medens Vimplerne snoede dem hen under de lette Skyer. Af og til løsnedes et Skud fra det midt i Halvkredsen sejlende Linieskib „Prins Kristian"; paa dettes højre Fløj om Styrbord gik Orlogsskibene „Prins Vilhelm", „Lolland", „Island" og „Prins Karl"; paa dets Bagbordside „Delmenhorst", „Nældebladet" og „Fyen". En halv Mils Vej forude i Nordvest sejlede „Prinsesse Sophie Hedevig" frem, et Orlogskib paa 74 Kanoner, der førte det svenske Schoutbynachtflag; paa dets højre Side gik „Sødermanland", paa dets venstre „Gothenborg" og „Nordstjærnen", det sidste paa 84 Kanoner. Paa Fjendens Fløje krydsede et Par svære Fregatter „hvide Ørn" og „Falken"; inde ved den holstenske Kyst brændte et dansk Krigsskib, som Svenskerne havde taget, men nu stukket i Brand, da der ej var Tid til at tænke paa Priser. Noget tilbage, nærmere Femern, saa man en smuk Fregat med smaa Slag gaa frem og tilbage, som om den utaalmodig ventede paa Slagets Begyndelse og higede efter at deltage deri. Selv paa den roligste, den ligegyldigste Karakter

maatte dette Optrin gjøre en imponerende Virkning: de stolte Bygninger, der bare saa mange kjække, kraftfulde Mænd og styredes af Kjækhed og Forstand; men hvorhen? til rasende Strid og indbyrdes Ødelæggelse. Højtidelig Stilhed syntes at sænke sig over Skuepladsen, medens hine Tusinder paa de svømmende Planker opsendte ivrige Bønner — om blodig Sejr over deres Brødre.

Nu dundrede de første skarpe Skud ud over Havet, og Blodflagene fore op i Mastetoppen; Skibene havde nærmet sig paa Skudvidde og brasede op for hinanden, efter at endel af Sejlene vare bjærgede. Ved dette Signal afbrødes Stilheden pludselig af de skingrende Baadsmandspiber, af Chefernes hurtige Kommandoraab og derpaa af hundrede Ildsvælgs rystende Torden. Det var Orlogsskibene „Lolland" og „Island"; de lagde dem paa Siderne af den svære Tredækker „Nordstjærnen", som med sit fulde Lag over og under svarede dem, og i samme Øjeblik drejede „Prins Kristian" bi over samme Bov som „Sophie Hedevig", og begge Schoutbynachterne sendte hinanden en knusende Hilsen. Som oven berørt, var den danske Eskadre stærkere med Hensyn til Skibenes Antal; men de svenske Orlogsmænd vare langt sværere og førte et ulige større Antal Kanoner. Følgen heraf var, at de Kæmpende ingenlunde dannede en sammentrængt Masse, hvor hver Chef søger sin bestemte Modstander; Kampscenen afvexlede derimod hvert Øjeblik, idet Skibene manøvrerede frem og tilbage for at skifte Modstander eller for at komme hinanden til Undsætning og i Forbisejlingen sende Fjenden et Lag, helst langskibs, agter eller forind. Efter en Times Kanonade vare imidlertid de svenske Skibe saa pyntede, at de med deres sønderrevne Sejl og overskudte Tovværk øjensynligt havde Vanskelighed ved at manøvrere, og af

de danske, rigtignok ogsaa mer eller mindre medtagne Orlogsskibes tiltagende Kanonild og deres Besætningers Hurraraab, der overdøvede de Kvæstedes Skrig, kunde man ane, til hvilken Side Dagens grusomme Lykke vilde hælde. Men vi ville gaa ombord paa den lille Fregat, der saa urolig krydser omkring de Kæmpende. Som man vel kan tænke, stode dens Stykporte paa vid Gab; med brændende Lunter vare Kanonererne posterede ved deres Kanoner, og hver Mand var paa sin Post for ved første Vink at tage Del i Arbejdet. Oppe paa Skansen stode tvende unge Officerer og fulgte med begejstrede Blik Slagets Gang. Det var Kaptajn Vessel og Løjtnant Ferrø, en behjærtet ung Mand, som vor Helt nylig havde faaet ombord tilligemed et Par Kadetter.

„Et herligt Syn!" udbrød Vessel, „vilde blot ønske, vi snart kom med — klar til at vende! Roret i Læ!" afbrød han sig selv, og Gallejen gik atter over Stag, „der stryger Schoutbynacht Wachtmeister ned ad Linien — — for Djævlen! skulde dog ikke lykkes ham at bryde igjennem." „Nu faar han det," faldt Løjtnant Ferrø ham i Ordet, „vor Schoutbynacht spærrer ham Vejen." Grev Wachtmeister søgte virkelig i dette Øjeblik at gjennembryde de danske Orlogsmænds Linie; men „Prins Kristian" drejede ham Siden til, gik over den anden Bov og et frygteligt Lag bruste ind over det svenske Skib.

„Nu bærer han af og forsøger at bryde Linien; frygter, han slipper dog igjennem," raabte Vessel og gjorde en hæftig Bevægelse med Armen, „for Djævlen; véd dog vor Schoutbynacht har Mandskab nok; kunde lægge klos paa og entre, saa var Legen ude. „Se blot „Nordstjærnen," vedblev Ferrø, „det er et pragtfuldt Fartøj; det holder tre af vore Orlogsskibe fra Halsen."

„Med Forlov," mælede Ole, som med uforandrede Miner iagttog det svenske Schoutbynachtskibs Manøvrer, „hun undløber ikke dengang; hun har faaet for mange Grundskud og har ikke et helt Tov mer til at hive de Laser i Vejret med, som hun har tilbage af sin Pynt. Ser Hr. Kaptajnen den Jolle histude, der lister sig over til os?" tilføjede han, pegende ud paa en Baad, der for fire Aarer skød frem af den Røgsky, hvori Skibet „Prins Kristian" netop var indhyllet, „nu faa vi vel Lov at brænde løs." „Kan jeg lide, min gamle Dreng! Du passer bedre paa end Din Chef," lo Vessel, „sej der, Kadet Wodrof," raabte han derpaa ned fra Skansen til en pur ung Mand, der lænede sig ud over Rælingen og med levende Gebærder underholdt sig med sine Kammerater, „praj Jollen histude! Luf! bras firkant agter! giv op Fokken!" Gallejen luvede til Sejlene levede, og da Store-Mærssejl stod firkant bak, var Farten hurtigt taget fra Skibet, og Jollen strøg ind under dens Gilling. Paa Falderebet modtog Kadetten et Brevskab, hvormed han ilede op til sin Chef. Denne rev Ordren op og gjennemløb den, medens det fremtrængende Mandskab med spændte Miner betragtede ham. „Frist, Gutter! til Kanonerne!" jublede han, „bras fuldt agter! hal Klyverstjøde flakt!" Baadsmandspiben skingrede allerede, og med rasende Iver foer Mandskabet fra hinanden, hver til sin bestemte Post. Gallejen faldt lidt af og skød over Stevn, Blodflaget udfoldede sig fra Toppen og rask fløj den ind i Kampens Larm.

„Komme til at omgaa Fjenden," sagde Vessel, som, efter at have gjort en Runde i Fartøjet for at overbevise sig om, at Alt var i Orden, atter steg op til Skansen — „Ordren lyder paa ufortøvet at angribe „hvide Ørnen"

og stække dens Vinger." „Den flyver temmelig sikker inde under de vældige Svaners Kanoner", bemærkede Ferrø smilende, „men maaske har den sparet sine Kræfter til os. Det var ellers en vakker Modstander og kunde blive en stolt Prise. „Klar ved Under-Halser og Skjøder!" kommanderede Vessel, idet han med skarpe Blik iagttog Farten og de tordnende Orlogsskibes Manøvrer. Løjtnanten lod Ordren gaa videre; for den voxende Sejlmasse hev Gallejen over og kløvede med forstærket Fart Bølgerne for at naa Fløjen af den fjendtlige Linje og derfra hale ind paa det betegnede Skib, der havde lagt sig tæt agten om den svenske Schoutbynacht.

„Kunne nu lade hende gaa over Stag," henvendte Vessel sig til Ole, „naa vel derop, haaber jeg —" „Med Forlov, Hr. Kaptejn!" indvendte Styrmanden, „den Karl ligger for tæt under Flaget; det kunde let hænde sig, at vi fik Schoutbynachtens hele Lag, før vi kunde lange hende, og paa Tilbagevejen maatte det knibe, om den ikke helt afskæres." Gallejen havde nu naaet det Punkt, hvor Tredækkeren „Nordstjærnen" mellem „Lolland" og „Island" udspyede sine frygtelige Lag til begge Sider. Gjennem den uhyre Røgsky bruste „Sødermanland" frem, bjærgede Undersejlene, drejede ved en rask Vending Siden til og gav „Lolland" det fulde Lag midtskibs ind.

„Styrbord med Roret!" kommanderede Vessel, idet han pludselig forandrede sin Betydning, da han indsaa det Rigtige i Oles Bemærkning, „sej der, giv op Undersejlene! klar ved Kanonerne!" Med et tilfreds Smil lagde Ole Roret op; Skibet faldt af og strøg derpaa langsomt ind under „Sydermandland", hvor man havde Opmærksomheden henvendt paa Modstanderen til Luvart, uden at give Agt paa den lille Fregat.

„Fyr, Manne!“ gjenlød Vessels Stentorstemme atter og Gallejens fulde Lag foer bragende ind i Orlogsskibets Sider. Et skingrende „Halloj“ hørtes paa det fjendtlige Skib, og et Minut efter suste Kuglerne over Gallejens Dæk, sønderreve en Del af Store-Mærs og gjennemborede en Baadsmandsmat.

„Naa, han kan rose sig af at være den første Mand i Dag,“ sagde Kadet Wodrof, idet han med Kjoleskjødet afviskede sit Ansigt, der var blevet overstænket med Blod, medens den dræbende Kugle havde boret sig ind i Stormasten lige bag ved ham, „men Du skal da nok blive hævnet.“ Hurtigt rettede han sin Kanon, og da der atter kommanderedes „Fyr“, og Laget dundrede løs, foer en enkelt Kugle op over Fjendens Dæk og knuste Forstangen, der i sit Fald rev et Par Sømænd med ud i Bølgerne. „Bravt, min Gut! godt sigtet,“ raabte Vessel, som fra Skansen havde bemærket Kadettens Skud.

Det bragede forude; en ny Kugleregn bruste hen mellem Rær og Tovværk. Det var Orlogsskibet „Gothenborg“, hvis næste Lag maaske havde boret „Lovendahls Gallej“ i Sænk, hvis det danske Orlogsskib „Nældebladet“ ikke i det samme var braset op for ham, og, vendende Siden til, havde sendt en vældig Hilsen, hvis Besvarelse gav Svenskeren Andet at tænke paa.

Det var første Gang, at vor Helt bivaanede en ordentlig Søbataille, og som ved den lystigste Fest lynede hans Øjne af Glæde; med smilende Miner, med høj og munter Stemme udtalte han hvert Kommandoord. Her i denne tætte Krudtdamp, under Stykkernes uophørlige Torden, mellem de hvinende Kugler, de bristende Rær og Stænger, de skingrende Hurraraab følte han sig i sit rette Element, medens hans Undergivne, vogtende paa

hans Øje og Røst, rask og under lystige Bemærkninger udførte hver Ordre, uden at bekymre dem om Faren. Thi med et sikkert og roligt Blik overskuede han jo stedse sin Stilling, vidste stedse ved snilde Vendinger at undgaa de overlegne Modstanderes svære Lag, og selv fyrede han kun, naar han kunde beregne sine Stykkers Virkning.

Solen var for længe siden forsvunden under den vestlige Synskreds; Natten drog frem, og enkelte Stjærner skinnede deroppe, da de svenske Orlogsskibes Ild blev svagere og svagere; men endnu fyrede de danske Lag paa Lag. Schoutbynacht Wachtmeister, som flere Gange forgjæves havde forsøgt at bryde igjennem for at vinde rum Sø, gav nu sin Eskadre Signal at holde af fra Fjenden og under Nattens Skjul at bringe Skibene, der snart lignede Vrag, ud af Ilden, overladende det til Tilfældet at finde videre Redning, maaske gjennem det lille Belt. Da Schoutbynacht Gabel var sikker paa, at den fjendtlige Eskadre ej kunde komme langt med sine sønderrevne Sejl og knuste Master, lod han den uhindret flygte, gav sine Skibe Signal til at holde inde med Ilden og kaldte Skibscheferne ombord for at raadslaa om de næste Forholdsregler. Vessel fik imidlertid Ordre at holde Vagt mellem begge Flaaderne indtil Dagens Frembrud og at holde vaagent Øje med den fortvivlede Fjende.

Natten var klar og smuk; en jævn sydøstlig Vind krusede Bølgerne og fyldte Sejlene paa „Løvendahls Galej", som krydsede frem og tilbage mellem den holstenske Kyst og Lolland. Vessel benyttede Tiden til at lade Takelage og Stænger udbedre og med ny Talgproppe og Blyplader stoppe de Grundskud, Skroget havde faaet i den morderiske Kamp. I Forbifarten opdagede han af og til gjennem Natkikkerten de svenske Orlogsmænd, der adspredtes

i forskjellige Retninger og kun stræbte at komme fremad med de faa Sejl, de endnu kunde bruge.

Just da de første Purpurstraaler tegnede sig paa den østlige Himmel, gik Gallejen ved Langelands Pynt over Stag og vendte atter vestlig over. Et Skib kom den imøde for fulde Sejl og gjenkjendtes snart at være Fregatten „Raa", der ligeledes gik paa Nattevagt, og hvis Chef, Kaptajn Sivers, gjennem Raaberen prajede „Løvendahls Gallej" for at spørge, hverdan det stod inden Borde.

„Takker, Kammerat! upaaklageligt," svarede Vessel, „har faaet et Par Huller i mine Sejl, men forstaar mig paa Skrædderiet og har stoppet dem igjen ligesom de Par Skud, Fjenden gav mig mellem Vind og Vand. Hvordan maatte det ellers staa med Dine Klude? Har sagtens havt en brav Dyst?" „Det har intet at betyde; jeg venter blot paa Solen for ret at se, hvad Fjenden bestiller. Forvrigt har jeg ingen ilde Anelser havt og haaber endnu denne Gang at vende helskindet hjem til min lille Gertrud." „Ej, havde nær glemt det, at Du er bleven Ægtemand siden hin Aftenstund udenfor Vesterport. Lykonsker Dig ret af Hjærtet Kammerat! venter at blive indbuden til Fadder ved næste Lejlighed — oho! se der," — afbrød han sig selv og lod Raaberen synke — „stryger ikke en af Fregatterne afsted histude! god Fart, Kammerat! maa vel paa Jagt," tilføjede han gjennem Raaberen, og vendende sig rask om, raabte han ned: „Sej der, Hr. Løjtnant! lad alle Klude sættes til! klar ved Kanonerne!" —

Hele Mandskabet kaldtes nu fra den korte Hvile op paa Dækket; snart flagrede det ene Sejl fra Rærne over det andet og fyldtes af den friske Morgenvind, saasnart de vare satte kant. Gallejen hev dygtig over for den friske Kuling, og knibende tæt til Vinden, der i Løbet af

Natten havde halet sig rundt til Nordost, skød den rask over Stevn, smidende Bougvandet stolt fra sig. „Raa" satte ligeledes Sejlene til og styrede hen i samme Retning, men maatte snart sakke agterud for den langt skrappere sejlende Gallej. Jagten gjaldt Fregatten „hvide Ørn", som netop til rette Tid var bleven bemærket af Vessel, da den i den noget disede Morgenluft vilde liste sig forbi for at undkomme gjennem lille Belt. Den var imidlertid en god Sejler og var saa godt som udskadt sluppen fra Gaarsdagens Bataille, hvori den liden eller ingen Andel havde taget. Saasnart den mærkede, at den var bleven set, og at begge Vagtskibene begyndte at jage, pyntede den sig med hele sin Masse af Sejl, og efterat alle tre Skibe en halv Timestid havde ladet staa til ned imod Beltet, var „den hvide Ørn", som fra Begyndelsen af havde Forspringet, i Spidsen, „Løvendahls Gallej" en Milsvej bagefter og „Raa" atter en Fjerdingvej agterud for denne. Men med Snildhed havde Vessel holdt sig saa tæt til Vinden som muligt; stolende paa sit Kjendskab til Farvandet, stod han klods op under Ærøs Sydpynt, medens „den hvide Ørn" holdt sig længere tilsøes, og først turde dreje til Vinden efterat denne Pynt var passeret; herved haabede Vessel at kunne komme tidsnok til at afskære ham Vejen til Beltet.

„Har jeg ikke spaaet Eder det, Hr. Kaptajn! at det endnu vilde blive en skjøn Prise," sagde Løjtnant Ferrø, „men bide fra sig vil han sikkert, hvis jeg ellers kjender Kaptajn Prinz ret." „Haaber jeg ogsaa," svarede Vessel leende, „kunde jo ikke bruge Prisepengene, naar ingen Ære fulgte med." „Hr. Kaptajnen har vel ogsaa hørt, at Svenskeren histhenne skal have gjort det Løfte at tage „Løvendahls Gallej", ligesom han tog „Hejren" og „sorte

Ørn"?" mælede Ole, idet han med begge Næver greb fat i Rattet; thi Gallejen begyndte at arbejde lidt i den tiltagende Sø, „for Resten er det en dygtig Karl, som nok er værd at slaas med." „Faar at se hvad han duer til," vedblev Vessel som før, „ville dog nappes om hans hvide Ham; gad nok skifte engang — oho! ere nu nok til Luvart af ham," tilføjede han, da „den hvide Ørn" i det samme drejede til Vinden et godt Stykke i Læ af Gallejens Cours, „kunne vel nu holde et Par Streger af og hale ind paa ham. Frisk, Hr. Løjtnant! lad sætte Boven- og Bramsejl for og agter — sej der, Kadet Wodrof! kap Chaluppen fra Skibet! standser kun Farten; kan sende et Par Mand ned i den." Rask fløj Kadetten agterud med en Øxe i Haanden; paa hans Vink lode tvende Matroser sig fire ned i Fartøjet; med et kraftigt Hug kappede han derpaa Tovet, og saa hurtig var Farten, at Chaluppen syntes pilsnar at ile tilbage. Baadsmandspiben skingrede; Gallejen faldt af og rettede sig i Vejret; for den større Masse Sejl, der øjeblikkelig fyldtes af Vinden, gik den med voxende Hurtighed fremad og nærmede sig snart Fjenden paa Skudvidde, medens „Raa" endnu var langt tilbage. „Den hvide Ørn", hvis Chef ej turde efterligne sin Forfølgers Manøvre, af Frygt for de ikke langt fjærnede Grunde mod Vest, fortsatte sit Løb i uforandret Retning, og Kaptajn Prinz haabede endnu at afskrække Fjenden ved sit større Antal Kanoner. Det glimtede fra hans Styrbord, og i det Øjeblik, da Solen straalede frem af de østlige Bølger, knaldede en halv Snes Stykker løs; men Kuglerne gik bort over Gallejens Dæk eller faldt ved Siden af i Vandet. Uden at besvare denne eller de øvrige rask paa hinanden følgende Hilsener, forcerede Vessel med flere og flere Sejl, indtil han kom paa Siden

af Fjenden, som nu ej heller var sen med at sende ham sit hele Lag.

„Fyr, Manne!" gjenlød Vessels Kommando, idet Gallejen strøg tæt ind paa „den hvide Ørn", og det glatte Lag tordnede løs; bragende sloge Kuglerne ind i Skrog og Master; Stænger og Tovværk styrtede ned paa det fjendtlige Skib.

„Hal ned Læsejlene! Styrbords Agterbraser! Mesansgivtouge!" kommanderede Vessel, Læsejlene bleve bjærgede ned paa Dækket, Mesanen givet op og paa Vessels videre Kommando „Styrbord med Roret!" hev Ole Rattet om, Gallejen faldt af, og læggende sig med Bredsiden for „hvide Ørn"s Bugspryd, afskar den ham Vejen; et nyt Lag suste knusende ind over dens hele Dæk langskibs, og en tæt Røg indhyllede begge Skibene. I det samme løsnede „Raa", der imidlertid var vundet op, sine Stykker; Baadsmandspiben hørtes tydeligt paa det fjendtlige Skib. Røgen fordelte sig i næste Minut, og allerede havde „hvide Ørn" drejet af og satte nu alle Sejl til, som den med fuld Virkning kunde bruge i denne Retning. Dette Udfald af den korte Kamp forandrede paa engang Sagernes Stilling. Vessel gjættede hvilken Beslutning, „hvide Ørn"s kjække Chef havde taget, nemlig hellere at sætte Skibet paa Land end at give sig, og dette strøbte vor Helt nu at forebygge, idet han bedækkede sine Master lige til Toppen med Sejl og holdt saa nær ind imod Land, som Grundene vilde tillade, for atter at afskære ham Vejen og ved Entring at tage ham hel og holden. Men da der kun var et Par Mil til Kysten, mislykkedes denne Plan; Afstanden var for kort til at Gallejen, som gjorde en ikke ubetydelig Omvej ved at holde sig mellem Slesvigs Kyst og Fjenden, tidsnok kunde komme op og lægge sig mellem

Grundene og den flygtende Fjende; for ikke selv at løbe paa Grund, maatte den dreje op for Stollergrunden og derpaa indskrænke sig til at følge efter, dog i nogen Afstand, da Fjenden uophørlig fyrede agterud.

Solen skinnede nu klart og gjennemtrængte snart den disede Luft; Taagen, der hidtil havde ruget over den vestlige Synskreds, steg i Vejret, og et sælsomt Syn viste sig for Sejrherrens Øjne. Ved Bülck paa den holstenske Kyst, halvanden Mil fra Frederiksort, laa de fem svenske Kæmpeskibe med Forstævnen op paa Stranden, tildels i en hældende Stilling; de stolte Master syntes med deres smækre Spir at rage langt ind i Skyerne, medens Vinden drev sit Spil med de sønderskudte Sejl og Tov, der daskede mod hinanden. Endnu engang bragede den „hvide Ørn"s Jagerkanoner agterud, og for fulde Sejl løb den lige ind mod den temmelig høje Sandkyst; den svære Fart løftede Skroget i Vejret over de første Grunde; skurende hen ad Sandet passerede det næsten Schoutbynachtskibet „Hedevig Sophie", og med et voldsomt Ruk standsede det pludselig foran for samme.

„Tænker, han bliver nok liggende der for Anker til vi komme igjen," sagde Vessel, og overdøvende sit Mandskabs Hurraraab, kommanderede han: „Klar ved de Styrbords Braser!" Paa Baadsmandspibens Lyd blev Læsejlene bjærgede, Mesanen sat og Rærne brafte ind; Roret blev lagt i Borde og Gallejen drejede til for Bagbords Halse, fjærnende sig pilsnart fra Odelæggelsens Skueplads. Efter en halv Times Fart dagedes den danske Flaade op; med Mærssejlene paa Randen styrede den i Slagorden Vester over. Vessel lod nu løsne sex Kanonskud som Signal for Schoutbynacht Gabel, at de sex Orlogsskibe vare løbne paa Stranden, og strax efter atter fire Skud

som Signal at paaskynde Farten. Derpaa gik Gallejen over Stag, satte alle Sejl til og nærmede sig snart igjen Bülck.

„For Djævlen! tror, de ere højhjærtede nok til at ødelægge os Priserne," raabte Vessel og pegede over paa de landsatte Skibe, hvor en Stormast netop segnede for Mandskabets Øxeslag, „Bovenbramsejl los! frisk Gutter! maa skynde os." Et Par Skud dundrede løs fra „Nordstjærnen", og Kuglerne borede dem ind i det ved Siden af liggende Schoutbynachtskibs Skrog. „Oho! ville selv give dem Grundskud og have dog sat det hvide Flag op," vedblev Vessel og gjorde, som han i heftig Sindsbevægelse gjærne plejede, en Bevægelse med Haanden i Luften, „giv op Storsejl! Styrbord med Roret!" tilføjede han med højere Røst. Kun en Kabellængde fra den yderste Grund drejede Gallejen op og kastede bak. Paa given Ordre firedes Jollen ned; Vessel greb Løjtnant Ferrø konvulsiviskt i Armen, og uden at vende Blikket fra Kysten sagde han: „Hr. Løjtnanten har at gaa ombord paa Schoutbynachtskibet og melde Grev Wachtmeister fra mig og i Schoutbynacht Gabels Navn, at hvis han ødelægger sine Skibe, faar ingen svensk Mand Pardon; rap Jer, unge Herre!" Rask ilede Løjtnanten ned ad Falderebet, Jollen stødte fra, og Sømændene halede ud af alle Kræfter; de havde hørt Ordren og følte, at en Flaades Tilintetgjørelse eller Erobring var afhængig af deres Aaretag.

Gjennem Kikkerten betragtede Vessel imidlertid det svenske Schoutbynachtskib; med bankende Hjærte saa han Folkene lade Dækskanonerne, formodentlig for at give Sidemændene Grundskud; han saa en Skare Sømænd svinge Øxerne, for at kappe den sidste Mast, og han troede at høre Slagene. Da løb Jollen ind under Skibet;

Mandskabet trængte sig til Rælingen, medens Løjtnant Ferrø steg op gjennem Falderebsporten. En høj Officer, vistnok Grev Wachtmeister selv, gik hen imod ham; Ferrø rev Hatten af og bukkede men antog straæ en bestemt Holdning og pegede ud over Havet, hvor de danske Orlogsmænd netop sejlede frem — nu talte den høje Officer, og Mandskabet lod Øxerne synke, Kanonererne kastede deres Lunter bort — hvad var det! Grev Wachtmeister rev sin Kaarde fra Siden, saa op til Flagstangen — noget Glimrende beskrev en kort Kreds i Luften og forsvandt saa i Havet, paa hvis Overflade det efterlod et Par Hvirvler. Ferrø ilede ned ad Falderebstrappen; den høje Officer og endnu En fulgte efter — —

„Hurra!" jublede Vessel pludselig i Vejret og sprang ned til Underskansen, „faar nok fornemme Gjæster. Frisk, Gutter! hver Mand paa sin Post! sej der, Kadet Wodrof! Hovmesteren har at lade Kahytten pynte og bringe Levemaade af bedste Sort tilveje; maa nu lade Propperne knalde og Stykkerne tie." Den flinke Kadet lettede paa Hatten og forsvandt gjennem Kahytsdøren; Baadsmandspiben kaldte alle Mand op til Kanonerne og Sejlene, det røde og hvide danske Flag udfoldede sig stolt for Vinden, og da den tilbagevendende Jolle lagde ind under Gillingen, stod Vessel ved Falderebsporten med Hatten i Haanden, som om han var den Undergivne, der modtog sin Kommandant eller den Overvundne, der skulde hilse paa Sejrherren.

Langsomt steg Schoutbynacht, Grev Wachtmeister op ad Faldrebslejderen; da han betraadte Dækket, blottede han sin graanende Isse, og den høje Mand med det ædle, af Ulykkens Sky formørkede Aasyn kastede et skarpt Blik paa den ungdommelige, livsglade Fregatchef, i hvem han maatte ære Sejrherren. Med Anstand og aabne Miner hilste

Vessel paa sin Fange, medens den dybeste Tavshed herskede paa det af over hundrede Sømænd opfyldte Dæk; ikke den letteste Ytring af Glæde eller Overmod undslap Nogen; et Anstrøg af Alvor syntes tvertimod at præge sig i disse barske Menneskers Ansigter, som om de grebes af en Anelse om den svenske Søhelts Smerte. Efter nogle med gjensidig Høflighed vexlede Ord, førte vor Helt sin fornemme Gjæst og dennes Adjutant ned i Kahytten, hvor Greven dog kun nød et Glas Vin og derpaa opfordrede den lykkelige Vært til ufortøvet at efterkomme sin Pligt med Hensyn til de ham muligt meddelte Forholdsordrer. Vessel gav Kadet Wodrof et Vink, og et Øjeblik efter førte han sine Gjæster tilbage til Falderebstrappen, hvor den store Chalup allerede laa færdig; den var bemandet med tolv Sømænd i deres bedste Puds og Tofterne vare belagte med kulørte Hynder. Da man havde taget Plads, gav Baadsmanden et let Stød i sin lille Sølvpibe; der sattes af, de firligt malede Aarer sank alle paa engang ned i Bølgerne, og idet Chaluppen gled hen i Skyggen af Fregattens Skrog, bævede dette, og syv Salutskud bruste ud over Havet. Grev Wachtmeister saa lidt forundret i Vejret og nikkede derpaa smilende til sin galante Vært; dog, Alvor lejrede sig atter over hans Bryn, da han i det samme vendte Blikket mod sine tabte Orlogsskibe, der laa saa tavse inde paa Kysten.

Ved Stormasten paa Orlogsskibet „Prins Kristian" modtog Gabel, omringet af en Del højere Officerer, sin vigtige Fange. Med blottede Hoveder og en ærbødig Bøjning nærmede sig begge Schoutbynachterne hinanden, under et Minuts Tavshed vexlede de næsten nysgjerrige Blikke og af deres Miner læste man gjensidig Højagtelse. Noget, der lignede Vemod, spillede om Gabels Læber, da

han bemærkede, at Wachtmeister ingen Kaarde havde ved Siden. „Min ædle Fjende er uden Værge," sagde han, „hvad kunde bevæge Eder som en gammel Søhelt til saadan Spot over Krigslykken?" „En fangen Mand maa ingen Kaarde bære," svarede Greven med et bittert Smil, „jeg har begravet den derude i Bølgerne hos min Hæder." „Vist ej," indvendte Gabel venlig, „Eders Kanoner, der destoværre kun altfor kønt have pyntet Hans danske Majestæts Skibe, have højt og lydelig fortalt ganske andre Ting om Eder, end hvad Beskedenheden nu lægger Eder i Munden. Jeg skammer mig ved i en saa tapper Mands Nærværelse at bære Kaarde, naar han ingen bær —" dermed spændte han rask sin smukke Sølvkaarde løs og fæstede den tilligemed Felttegnet ved den svenske Schoutbynachts Side.

„Nu, hvis I mener det, saa takker jeg Eder og modtager den som Erindring om en tapper og højmodig Fjende," gjenmælede Greven og trykkede rørt sin lykkelige Modstanders Haand; farende med den anden Haand over Ansigtet og vendende sig rask mod Kysten tilføjede han: „Til Gjengjæld overgiver jeg mig selv i Eders Hænder tilligemed hine sex skjønne Orlogsskibe, hvis Besætning endnu udgjør henved 2000 Mand, skjønt Eders Kugler have ryddet artigt op blandt mine Svenskere. Men for ikke at synes uværdig til den gode Mening, I ytrede om mig, og for at I ikke skal gjøre Eder altfor store Forventninger om Byttet, maa jeg tilføje, at mit eget Skib har faaet sytten Grundskud i Slaget, og at jeg sikkert havde tilintetgjort dem alle, ligesom jeg allerede har ladet kappe Masterne, hvis ikke den lille Skibschef der, hvem I maaske har at takke for de endnu rige Priser, havde truet med at hele Mandskabet i saa Fald skulde springe over

Klingen," med disse Ord pegede han paa Vessel, som havde holdt sig i beskeden Afstand.

„Skjønt han ingen Ordre havde dertil, har Kaptajn Vessel unegtelig handlet med Landsnærværelse, og selve Hans Majestæt Karl den Tolvte vil sikkert billige, at I, Hr. Greve, ikke satte saa mange af hans kjække Undersaatters Liv paa Spil," svarede Gabel med et flygtigt Blik paa vor Helt; dog var det Smil, der spillede paa hans Ansigt, og som skulde udtrykke Tilfredshed med den unge Fregatchefs Forhold, ikke fri for hint bittersøde Udtryk, som hemmelig Misundelse gjerne fremtvinger, og som selv den Klogeste sjælden har moralsk Kraft nok til at undertrykke. Som om han ønskede at afbryde den Vending, Samtalen nu syntes at tage, greb han sin Fanges Haand og førte ham gjennem de ærbødigt tilbagevigende Grupper af danske Sømænd hen til Kahytsdøren. Ladende Greven gaa foran, vendte han sig om og vinkede ad Vessel. „Jeg er tilfreds med Eders Forhold," sagde han flygtigt, „og skal ikke glemme det i min Indberetning til Hans Majestæt. I vil nu straxˇ have at lægge Haand paa Værket for at faa de paa Land jagede Skibe flot igjen. Jeg overdrager Eder at træffe de øjeblikkelige Forholdsregler og stoler paa Eders Hurtighed og Flid." Hilsende let, fulgte Schoutbynachten sin Fange i Kahytten.

Ufortøvet ilte Vessel tilbage til „Løvendahls Gallej", og lagde sig saa tæt han kunde komme, ind til de erobrede Skibe. Da han havde bragt i Erfaring, at Frederik den Fjerde i disse Dage opholdt sig i Nærheden af Kiel, afsendte han over Hals og Hoved en Galliot for at overbringe Budskabet om den fuldstændige Sejr og, i Forbigaaende, om den svenske Schoutbynachts Fangenskab. Kadet Wodrof beordrede han med tilstrækkeligt Mandskab over

paa „den hvide Ørn" for at holde Vagt; thi han befrygtede, at Kaptajn Prinz, hvem han ej havde kunnet hindre i at kappe sin Stormast, endnu skulde bore det skjønne Skib i Sænk. Saasnart der var draget Omsorg for de Kvæstede, og samtlige svenske Officerer tilligemed Mandskabet, hvoraf Mange toge Tjeneste ombord paa den danske Flaade, vare bragte i Land, begyndtes der med Iver paa at gjøre Priserne flot; fra de danske Orlogsmænd og fra Kiel leveredes Dunkrafter, Gier, Pumper og Trosser; snart frembød Kysten Billedet af den mest levende Virksomhed; utallige Baade og Chalupper fore frem og tilbage med Kanoner og Redskaber fra de svenske Skibe, medens de arbejdende Sømænds lystige „Ohøj" gjenlød fjærnt og nær. Et Par Dage efter styrede Vessel med „den hvide Ørn" ind til Frederiksort og hilste det der for Anker liggende Schoutbynachtskib med ni Skud; han var den første, som bragte sin Prise af Grunden. Derpaa indkom Orlogsskibene „Sødermanland", „Nordstjærnen", og „Gothenborg" og Fregatten „Falken". Kun det svenske Schoutbynachtskib „Sophie Hedevig" stod ej til at redde; det maatte hugges op.

Den 17de Maj laa hele Flaaden i stolt Linie udenfor Frederiksort; ogsaa fra de fire erobrede Skibe vajede det danske Flag, og fra „Prins Kristian" Vice-Admiralsflaget; Gabel havde været i Slesvig hos Kongen som paa Stedet udnævnte ham til Vice-Admiral. Samtlige Skibe havde ryddeligt Dæk, Rærne vare besatte med jublende Sømænd, pyntede Joller fore frem og tilbage, og Luften rystedes af ni Kanonskud fra hvert Skib. Ledsaget af flere fyrstelige Personer, af sine Generaler og Hofmænd, gik Frederik den Fjerde ombord paa sin sejrrige Flaade for at tage saavel denne som de erobrede Fartøjer i Øje-

syn og med Forfremmelser eller Guldmedailler at belønne sine tapre Officerer, medens man lod Matroserne holde dem lystige med et Par Tønder Øl og med Udsigterne til anselige Prisepenge, med hvilke Udsigter ogsaa Chefen paa „Løvendahls Gallej", som dog havde en saa betydelig Del i hin Dags Hæder, for dennegang maatte lade sig nøje. Denne sidste var imidlertid, efter Ordre, afgaaet til Kjøbenhavn, hvorhen Løjtnant Ferrø førte „den hvide Ørn". Med mørke Miner, skjønt med rolig Værdighed havde Kaptajn Prinz overleveret sit Skib. „Med denne Skude har jeg gjort mangt et raskt Togt," sagde han til Vessel, „og min eneste Trøst er, at den faldt i Eders Hænder. Min Flugt er endt; nu begynder Eders gjennem Storm og Kugler." „Skulde glæde mig," svarede Vessel, „om min Flugt blev ligesaa rask som Eders har været; vil gjøre mit Bedste for at hytte denne Ørns Fjer." Knugende Armene sammen over Brystet, saa Svenskeren fra Frederiksorts Volde efter sin Ørn, som under dansk Flag, for fulde Sejl, let og sirligt bevægede sig frem i sit elastiske Element; duvende med udspilede Vinger i de blaanende Bølger syntes den at begynde en ny og endnu herligere Flugt. Et underligt Smil foer over den fordum saa kjække Krigsfanges mandige Aasyn; maaske var det en flygtig Erindring om hin Middag hos General Mørner, da den skjønne Dame lovede sin Gunst til Betvingeren af „Løvendahls Gallej"; maaske havde den svenske Kaptajn, uagtet hans tilsyneladende Kulde, ved sig selv besluttet at kæmpe om Prisen.

Da den unge Sejrherre kastede Anker paa Kjøbenhavns Rhed og flagede saavel fra „Løvendahls Gallej" som fra „den hvide Ørn", strømmede en uhyre Menneskemasse ud til Toldboden for at betragte det erobrede Skib, der ragede

højt op over Gallejen; utallige Baade bedækkede Farvandet, og fra Morgen til Aften vrimlede det paa begge Fartøjer af nysgjerrige Gjæster; blandt disse var ogsaa Vessels Velynder, General-Admiral Gyldenløve, som gik ombord under de hilsende Stykkers Torden og Sømændenes Hurraraab.

Efterat „den hvide Ørn", som førte 30 Kanoner, var bleven repareret og udrustet, stak den atter i Søen den 8de Juni under Vessels Kommando og gik Nord paa. Men vi ville en liden Stund vende os til Kampen i og ved Østersøen, medens vor Helt en Maanedstid tumler sig omkring i Nordsøen, fører Transporter mellem Danmark og Norge, aflægger Besøg paa Vigsiden og opbringer mangen Prise. —

Stralsund var nu Krigens Brændpunkt; derhen droge de danske, de preussiske og sachsiske Tropper; paa Vejen besattes Rostock; Wismar blev paany indesluttet. De svenske Tropper forlode Passet ved Damgarten og trak dem tilbage til Stralsund. Som bekjendt ligger denne gamle Stad, der spillede en Rolle i det hanseatiske Forbund, og som i de nyere Tider saa ofte saa Fjenden for sine Volde, ved det smalle Sund, der skiller Øen Rügen fra Pommern. Farvandene, gjennem hvilke man saaledes fra begge Sider sejler op til Staden, kaldtes vestre og østre Dyb; disse havde Karl den Tolvte søgt at spærre med nedsænkede Fartøjer; Kysterne paa begge Sider havde man spækket med Kanoner, og hele den mandlige Befolkning paa Rügen var kaldt under Vaaben for i Forening med de svenske Veteraner at gjøre Fjenden hver Tomme Land stridig; den til dem udstedte Ordre lød paa, først af Døden at lade sig drive fra Pletten. Selv de firbenede Indvaanere anvendtes til Forsvar; i korte Afstande vare

Hunde satte i Lænke over hele Øen for at give Hals, hvorsomhelst Fjenden nærmede sig og derved holde Mandskabet aarvaagent og i uafbrudt Bevægelse, medens samtlige Bønderheste optoges til Rytteriet. Med en til Vanvid grænsende Foragt for Døden ilede Sverrigs Konge fra det ene Punkt til det andet, hvor Lunet eller Rastløsheden drev ham hen, og selv den tætteste Kugleregn afholdt ham ikke fra i flere Timer at iagttage Fjenden fra et eller andet ophøjet Sted; Skjændsel eller en vanærende Død truede den Officer, paa hvis Ansigt Kongen ved saadan Lejlighed opdagede en betænkelig Mine. Han haabede, at de allierede Magter skulde bryde deres Kraft og Enighed paa Stralsunds Belejring og samlede derfor hele sin Landmagt her, medens han beordrede utallige Kapere og smaa armerede Fartøjer til at krydse mellem Øerne, saavel for at dele Fjendens Opmærksomhed, som for at hindre Preusserne i at bringe Belejringsmateriale fra Stettin, og for at lette hans Transporters Overførsel fra Sverrig. I samme Hensigt lod han sit Rigsraad gribe til de sidste Hjælpemidler, for paany at sende en mægtig Flaade i Søen, der kunde hævne det ved Colberger Heden lidte Nederlag og tiltvinge sig Herredømmet i Østersøen. Det halve Evropa havde i denne Sommer udsendt sine Flaader til dette Farvand for at iagttage Krigens Gang og i paakommende Tilfælde tale et tordnende Ord med, ligemeget om et saadant Ord skulde rettes mod Danmark eller Sverrig. Foruden de russiske Krigsskibe saa man saaledes nitten engelske Orlogsskibe med 1052 Kanoner under Admiral Norris drage som et fjernt Uvejr hen ved Kysterne; tolv hollandske Tredækkere med 624 Malmstykker, under Schoutbynacht de Veht, konvojerede Generalstaternes Koffardiflaader; fra Karlskrone stak en svensk Orlogsflaade

paa to og tyve Rangskibe i Søen med 1572 Kanoner, under Admiral Sparre, for at stække Vingerne paa de danske Svaner, hvilke sidste indtil et Antal af en og tyve Sejlere, med 1330 Kanoner, under Admiral Rabes Overkommando, krydsede paa forskjellige Punkter.

Med sexten Rangskibe nærmede Rabe sig de pommerske Kyster for at skaffe Seheſted Luft, som med sin Eskadre skulde forcere Sundet op til Stralsund. Hele den svenske Flaade sejlede frem i Slagorden, og uforfærdet brasede Rabe op med sin langt ringere Styrke og hejsede Blodflaget; men Admiral Sparre lod denne gunstige Lejlighed til at overmande sin Fjende gaa ubenyttet hen. Efterat have vexlet et Par Lag, næsten udenfor Skudvidde, skiltes Flaaderne som efter stiltiende Overenskomst ad og satte Sejl til i modsatte Retninger. Medens Rabe lagde over mod Møen og der forstærkede sig med fem Orlogsskibe, blandt hvilke den ny udrustede „Nordstjærne", bestod Seheſted en levende Kamp med de paa Rügen og Pommerns Kyster oprettede Batterier; den paa Øen Usedom opkastede Svyner Skanse, hvis Stykker rettedes af selve Karl den Tolvte, vedligeholdt især en morderisk Ild, og først efterat et allieret Troppekorps med Storm havde erobret Skansen, lykkedes det Seheſted at trænge gjennem Sundet.

Et Par Mil fra Rügens høje Kyst saa man den 7de August 1715 tvende store Orlogsflaader gaa frem og tilbage i en Mils Afstand fra hinanden. De gik med en laber Kuling, for det meste med Mærsejlene paa Randen; et Kanonskud fra Admiralskibet gav Signal, hvergang hele Flaaden skulde vende. Alle Skibene havde klart Dæk, Kanonerne vare kastede los; de svære Skrog og høje Master kastede allerede uhyre Skygger ud over de graanende Bølger og netop den Omstændighed, at Dagen hældede,

syntes at afholde dem fra at begynde Kampen. Hvergang Signalkanonerne løsnedes, rullede Ekkoet langs med Kysten derinde og blandede sig sælsomt med Brændingens hule Drøn. Paa den af Aftensolen skarpt belyste Havflade mellem begge Flaaderne krydsede det svenske Orlogsskib „Skaane" paa 64 Kanoner, ledsaget af et mindre Krigsfartøj; det styrede netop for fulde Sejl over mod den pommerske Kyst, da en dansk Fregat, der gik paa Brandvagt i en halv Mils Afstand fra den, satte Bramsejl til og knibende op til Vinden, strøg tværs over Farvandet som for at afskære Vejen. Da den var kommen paa et Par Kabellængder nær, løsnede Orlogsskibet tre skarpe Skud, dog uden at mindste Sejl eller træffe videre Anstalter, som om det blot vilde bortkyse det mindre Fartøj, og saasnart Røgen fordelte sig, havde Fregatten allerede ladet falde og pløjede i en forandret Retning langsomt gjennem Bølgerne. Orlogsskibet løsnede atter et Skud, men mod Læ, og man mærkede snart, at det var et Signal; thi fra Kysten, som Skibene nu havde nærmet dem paa en lille Mil, og som forgyldtes af Solens sidste Straaler, knaldede et svagt Skud, og en svær Chalup med stærk Besætning styrede ud mod Orlogsskibet, fra hvilket den var sendt i Land for at fylde Vandtønder.

„Klar til at vende!" kommanderede Vessel, som fra „den hvide Ørns" Skanse gjennem Kikkerten iagttog hint lille Fartøj; da Matroserne allerede halede løs paa Tovene, vinkede han ad Næstkommanderende og vedblev: „Storbaaden gjøres klar — en Snes Mand med Skydevaaben kommanderedes ned — Hr. Løjtnanten maa rappe sig; ville benytte Tiden til Noget." Fem Minutter efter gyngede den store Baad under Falderebsporten, og en Skare Sømænd med blinkende Øxer i de senefulde Næver

stirrede op til Skansen, nysgjerrige efter at vide hvo der skulde føre dem.

Ved den sidste Vending var Fregatten kommen til at ligge mellem Orlogsskibet og Kysten. Vessel sprang selv ned i Baaden og ved Synet af deres Chef toge Sømændene med dæmpet Jubel fat paa Aarerne; efter en Snes Tag gled Baaden klos ind paa Chaluppen, der dog søgte at dreje af, da Mandskabet nu opdagede, at det var Fjender. Fregattens Skrog skjulte begge Baadene for Orlogsskibet, og den hele Manøvre skete saa uventet og rask, at det ikke fik Tid til at komme op.

Fulgt af de i et rystende Hurra udbrydende gamle Sømænd, sprang Vessel med Kaarden i Haanden over i Chaluppen. „Giv Jer, eller I skydes i Sænk," raabte han til den forbavsede Officer, der førte Kommandoen. De blanke Øxer svævede i Luften, beredte til paa første Vink at fare knusende ned paa Mandskabets Hoveder; over Storbaadens Ræling kom nogle Bøsseløb til Syne og et Skud knaldede tæt forbi fra den „hvide Ørn", som nu var kommen op og hvis Sejl allerede kastede Skygger paa Gruppen. Tavse slap de svenske Sømænd Øxerne, som de instinktmæssig havde grebet til; de faa Soldater, der vare fulgte med som Bedækning, lode Geværerne synke, og bøjende sig for den haarde Nødvendighed leverede Officeren sin Kaarde til Vessel; paa dennes Vink kastedes en Ende over i Chaluppen, og med et Par kraftige Aaretag lagde begge Fartøjerne ind under Fregattens Gilling. I det næste Minut var den lille Skare Eventyrere igjen oppe paa Dækket med deres Fanger; Chaluppen toges paa Slæbetov, og da Baadsmandspibens skingrende Lyd gav Tegn til at vende, bruste det fulde Lag fra Orlogsskibet „Skaane", hvis Chef omsider havde mærket Uraad

og nu over Hals og Hoved holdt ind paa Fjenden, men for silde. Som om den Hurtighed og Vingernes Kraft svarede til sit Navn, strøg den „hvide Ørn" bort med sit Bytte og var snart udenfor Skudvidde.

Da Solen om Morgenen den 8de Avguſt adſpredte Taagen, der rugede over den østlige Synskreds, vendte begge Flaaderne ved den pommerſke Kyſt; ſættende Sejl til gik de i en halv Mils Afſtand fra hinanden Nordøſt over, hver iſær i Slagorden for Bagbords Halſe. Under Rügen braſede de omſider op for hinanden og hejſede Blodflag paa Fortoppen. I Skibes Antal vare de kampfærdige Parter omtrent lige; den ſvenſke Flaade talte kun et Orlogsſkib mere, og hver havde tre Admiraler inden Borde, paa danſk Side: Rabe, Juel og Trøjel — Gabel var bragt syg i Land — paa ſvenſk Side: Sparre, Henke og Lillie. Med Orlogsſkibet „Louiſe" paa 76 Kanoner aabnede Vice-Admiral Trøjel Bataillen, idet han med det glatte Lag hilſte en ſvenſk Tredækker, ſom heller ikke blev ham noget ſkyldig, og da Rabe derpaa med ſit koloſſale Skib „Elefanten" lagde ſig paa Siden af det ſvenſke Admiralſkib, bragede Stykkernes Torden løs over hele Linien; thi hvert Skib ſøgte og fandt hurtig ſin Modſtander. De henved 3000 Ildſvælg, der i dette mærkelige Søſlag udſpyede Død og Ødelæggelſe, indhyllede ſnart den kæmpende Maſſe i Røg og Damp, medens et hundredfold Ekko bar Knaldet rundt om Østerſøen.

Med ſin ſædvanlige Utaalmodighed imødeſaa Veſſel det Bud, der ſkulde kalde ham til Kampen; med Jubel modtog han endelig Ordren og lagde ſig ilſom ind i Linjen, hvor han Lag paa Lag beſvarede de kæmpemæſſige Modſtanderes Hilſener. Da Orlogsmanden „Svanen" paa 60 Kanoner maatte gaa tilbage for at fylde friſke

Karduser, indtog han dens farefulde Plads og forsvarede denne uforfærdet i flere Timer; med et af Fjendens Admiralskibe og senere med et Schoutbynachtskib vexlede han morderiske Lag uden at blive en Kugle skyldig.

„Styrbord med Roret!" lød Vessels Stentorstemme gjennem den bedøvende Bragen, da en svensk Tredækker under Admiralsflag faldt af for Bougen af ham og sendte ham et Par svære Kugler forind; „den hvide Ørn" drejede Siden til og dens hele Række Kanoner udspyede Knipler og Skraasække over hins Dæk, hvorfra man i det samme hørte gjennemtrængende Skrig og hurtige Kommandoord gjennem Raaberen.

„Aha! den Hilsen gjaldt en Admiral," brummede Ole og tog sig i al Hast en frisk Skraa, idet han anstrængte Blikket for at skjælne Aarsagen til den pludselige Forvirring paa det fjendtlige Dæk, „nu kunne de stryge deres Admiralsflag; Hans Højvelbaarenhed har faaet Forfald, om jeg ikke tager meget fejl."

„Lad falde der!" kommanderede Vessel atter. Ole hev Rattet om; Fregatten drejede lidt af, og „Justitia" paa 90 Kanoner bruste tæt forbi ind mellem den nævnte Tredækker og en anden svensk Orlogsmand; „den hvide Ørn" lagde sig i dens Kjølvand for at modtage en tredje Fjende, der halede ind paa den; i det samme bragede „Justitias" fulde Lag, fra øverste og underste Batteri, løs til begge Sider. Fra „den hvide Ørn" saa man tydelig op paa det mægtige Skibs Skanse; Vinden fordelte Røgen et Øjeblik, og hist oppe stod Vice-Admiral Juel med Raaberen for Munden. Det tordnede fra begge de svenske Orlogsskibes Sider paa engang, og en tæt Kugleregn suste over „Justitias" hele Dæk og slog knusende ind i dens Master. Admiralen oppe paa Skansen lod

Raaberen falde, greb til sit Bryst og styrtede sammen, lige under det af Vinden udfoldede Flag. Skibets Skrog sitrede i alle dets Fuger og udtordnede atter et Lag til begge Sider, medens „den hvide Ørn" ligeledes udsendte sin velrettede Ild. Stykkerne knaldede paa alle Kanter, Kuglerne fore susende hen i alle Retninger og tætte Røgskyer indhyllede Optrinnet.

Næsten i sex Timer havde Kampen raset; Solen sænkede sig ned i de vestlige Bølger, men de Kæmpende syntes ej at mærke det; Kanonernes Torden syntes at blive kraftigere, Skuddene fulgte raskere paa hinanden, dog kun fra de Danskes Side; thi tvende svenske Tredækkere havde med knuste Master ganske maattet forlade Linien, Admiralerne Henke og Lillie havde ligesom Juel udaandet deres Helteliv, og flere svenske Orlogsskibe vare synkefærdige. Endnu engang tordnede et mægtigt Lag næsten til samme Tid fra hele den danske Flaade; de tusinde Ildsvælgs Røst var saa forfærdelig, at Skarer af Havets Indvaanere flygtede op paa Strandbredden. Admiral Sparre, hvis glødende Kanoner ej længer mægtede at svare, strøg pludselig sit Blodflag og forlod Linien; de øvrige Skibe fulgte efter, og Admiral Rabe beholdt den urolige Kampplads.

Paa Toppen af et Sandbjærg hist inde paa Rügens Kyst belyste Solens sidste Straaler trende Skikkelser, der gjennem Kikkerten havde fulgt Slagets Gang. Man saa den forreste af dem udstrække Armen mod de i Norden bortdragende svenske Skibe; det var Karl den Tolvte, som med sin Flaades Flugt saa alle sine Kæmpeplaner forsvinde. Endnu et langt og harmfuldt Blik kastede han ud over det umaalelige Hav, vendte sig derpaa rask om og forsvandt med sine Ledsagere.

Da Maanen gik ned, bedækkedes Himlen af Skyer, der slukkede Stjærnens svage Skin, og Natten blev mørk og uhyggelig. Gjennem de noget urolige Bølger styrede „den hvide Ørn", der atter havde Brandvagt, Nordost over, hvilken Retning den svenske Flaade havde taget. Det var tyst paa det nys saa larmfulde Hav; de af Dagens blodige Arbejde trætte Sømænd vare gaaede til Køjs, og den vagthavende Officer vandrede med usikre Skridt frem og tilbage paa Ørnens Dæk, medens Lyset fra Nathuset kastede sit blege Skjær paa Oles Kæmpeskikkelse, der knejste ved Rattet. Tavsheden afbrødes kun af og til, naar den graa Styrmand brummede et Par Ord, der da kort og afbrudt besvaredes af en anden Skikkelse, som stirrede ud over Galleriet gjennem en Natkikkert, eller af et hult Drøn der gjentog sig omtrent hvert Minut og som hidrørte fra den voldsomme Brænding ved Rügens Kyst.

„Bemærker Hr. Kaptajnen vel den Lysning histnde," mælede Ole atter med dæmpet Røst, „skal jeg maaske holde en Streg af?" „Har allerede faaet den i Glasset," svarede Vessel efter et Ophold, „mener, at det hverken er en Stjærne eller et Fyr fra vore egne — kunde nok være en af Svenskerne, der har forsinket sig." „Kan være," brummede Ole, „men det kunde ogsaa hænde sig, at det var den svenske Admiral, der giver de Andre Signal at holde sig om Flaget." „Ville se ad," vedblev Vessel, „have jo Søen for os og Vind nok, naar det kniber — styr kun løs derpaa." Ørnen gik nu i uforandret Retning fremad mod det svage Skin, der dog snart begyndte mere tydelig at gjennemtrænge Mørket; det var det eneste lysende Punkt paa hele den uhyre Havflade, midt i den øde Nat, og det tydede nødvendigvis paa Tilstedeværelsen

af levende Væsener. Vessels Gisning havde ogsaa været rigtig; ved Hjælp af Natkikkerten kom han snart til Vished om, at Skinnet hidrørte fra Lygten paa en svensk Orlogsmands øverste Galleri; den sejlede alene for nogle faa Sejl i samme Retning, som den øvrige Flaade havde taget. Ørnen var snart tæt i dens Kjølvand, og Lygtens Skin blev stærkt nok til, at man kunde skælne Skibets Omrids og de mægtige Master, der ragede op under den mørke Himmel. Alt syntes begravet i Slummer inden Borde; som om selve Skroget var træt efter den varme Dag, duvede det langsomt og knagende i de brede, jævnt fremrullende Bølger; mat daskede de svære, formodentlig i Kampen sønderrevne Sejl mod Ræer og Master; sagte suste Vinden gjennem Tovværket, og Roret knirkede stundom, som om Haanden, der styrede det, kraftløs havde sluppet Rattet.

Fattende en rask Beslutning havde Vessel imidlertid givet den vagthavende Løjtnant Ordre i al Stilhed at lade Mandskabet kaldes op paa Dækket. Søvndrukne kom Matroserne nu tumlende op gjennem Lugerne og stirrede døsige ud i Natten; mangen En lukkede vel atter de trætte Øjne og sank hen langs Skanseklædningen eller ned ved en Kanon for øjeblikkelig at sove ind igjen; En og Anden spurgte vel sin Sidemand, hvad der var paa Færde, men fik et mut Svar og brummede saa selv over den unødvendige Forstyrrelse i den tryggeste Søvn.

„Hal ind paa ham!" sagde Vessel til Ole, „kunne entre ham inden en Sjæl mærker det." Ole gjorde et Tag i Rattet; faldende lidt af gled Ørnen hurtig fremad for at lægge ind om Siden af det foran sejlende Skib; men Drejningen var for krap, og Mørket gjorde det umuligt for den dygtigste Styrmand at passe det paa en

Streg, især da Lygtens usikre Skin blændede. Det knagede voldsomt forud; Ørnens Bugspryd havde sønderknust en Del af Galleriet og borttaget Flagstangen. Et kraftigt „Halloj" tonede paa det fjendtlige Dæk og flere forvirrede Stemmer hørtes mellem hverandre, som af Mennesker, der strækkes op af Søvne.

„Frisk, mine Gutter!" raabte Vessel med halv dæmpet Røst ned til Underskansen. „Til Øxerne! ville springe ombord til ham, inden de Alle vaagne." Med en sær Brummen og nogle uforstaaelige Ord besvaredes denne Opfordring af Ørnens Mandskab, der havde samlet sig i tætte Klynger om Stor- og Fokkemasten. Fra Orlogsskibets Skanse lød en grov Røst: „Sej der! hvad er det for et Skib?" Uden Betænkning svarede Vessel paa godt Svensk: „Haloj! det er den nye Fregat „Velkomsten". „Hvorfra kommer I da, Kaptajn!" spurgte den svenske Chef videre. „Fra Jasmund," svarede Vessel, som før, „have fyldt vore Vandtønder." „Vist ej, det er kun tre Glas siden, at „Velkomsten" gik forud," vedblev Svenskeren, som nu lugtede Lunten, „læg fra mig eller, for tusend Djævle! jeg giver Eder mit fulde Lag." „Kan I jo gjøre, saa faar I mit igjen," brød Vessel los og gav sin første Løjtnant, som med de Andre var kommen paa Benene, et Vink. I næste Minut gjorde Ørnen en pludselig Vending, saa dens Bovspryd, ved at blive klart fra det fjendtlige Skib, atter borttog et Stykke af dettes Galleri og vendende Siden til, udtordnede den et Lag langskibs ind over Orlogsmanden, paa hvis Dæk der strax efter gjenlød frygtelige Skrig, blandede med Pibens Skingren og Chefens Kommandoraab; men Forvirringen var saa stor og Alle saa uforberedte paa Kamp, at intet Stykke kunde blive

løsnet; kun en Geværsalve knaldede svagt gjennem Natten og Kuglerne pebe uden Virkning hen over Ørnens Dæk.

„Sej derhenne, til Øxerne!" hørtes Vessels Stentorstemme, „rap Jer, I Herrer Løjtnanter! Lys i Lanternen! er paa Tide at se for os." Nu lød vel Baadsmandspiben, medens første og anden Løjtnant tilligemed et Par Kadetter ilede hen til Mandskabet; men de tætte Klynger om Stormasten gjorde ingen Mine til at adlyde Ordren; en dump Murren lod sig atter høre, afbrudt af enkelte Stemmer, der raabte: „Natten er for mørk — naar det bliver Dag, ville vi entre — —."

„Folkene ere opsætsige, Hr. Kaptajn!" meldte Kadetten Wodrof, „de vægre dem ved at entre før det bliver Dag." — Harmfuld holdt Vessel Natkikkerten for Øjet, og da han saa, at Orlogsmanden var skyndsomt i Færd med at faa nogle Sejl klargjorte, ilede han i heftig Sindsbevægelse ned paa Dækket. „Hvad fattes Jer, Gutter!" raabte han og gik med bestemt Holdning ind imod Mandskabet, „ville dog aldrig gjøre mig Optøjer. Fjenden kan ikke løsne et Skud; maatte skamme os ved at lade ham løbe. Frisk der, til Øxerne! For Djævlen! hører I ikke!" Nogle i Hast tændte Lygter belyste i dette Øjeblik den tætte Klynge Matroser, af hvilke de forreste vege tilbage, medens flere og flere barske, skjæggede Ansigter kom bag ved til Syne; men de forbleve tavse, ja nogle af dem betragtede den unge Chef med et trodsigt Blik.

„Have jo entret saa mangen Skude sammen," vedblev Vessel og undertrykte sin Harme i Haab om med det Gode at bringe Mandskabet tilbage til Lydighed, „tænker, at I vel kunne vove, hvad Eders Chef ej er bange for. Nu, frem der, I gamle Ulke! Øxerne i Vejret! vil med Guds Hjælp være første Mand paa Fjendens

Dæk —" han drog sin Kaarde og svingende den over Hovedet, gjorde han nogle Skridt hen imod Skansen. En dyb Brummen bruste over Forsamlingen, der begyndte at komme i Bevægelse, og da Kadetten Wodrof, ligeledes svingende Kaarden, sprang hen til sin Chef, syntes en Del af Mandskabet at skamme sig; en Snes graaskjæggede Matroser traadte frem, medens dog det langt overvejende Antal trængte sig tættere sammen; med høj og trodsig Stemme raabte en af de Bageste: „Vi have været i Ilden hele Gaarsdagen — vi ville sove i Nat og entre i Morgen." „Ja, ja," gjentoge hundrede barske Stemmer, „sove i Nat og entre i Morgen — i Morgen ville vi slaas." — Med funklende Blik raabte Vessel, idet han overdøvede dem Alle: „For Djævlen! er jo for silde i Morgen —." „Fjenden har faaet nogle Klude op og lægger fra," meldte Wodrof ilsomt. I tre Spring var Vessel oppe paa Skansen og hans Kommandoord lød tordnende over hele Skibet. I en Haandevending sattes flere Sejl til; thi Matroserne, der indsaa, at der nu intet kunde blive af Entringen, begyndte allerede at angre deres Opsætsighed og istemmende det vanlige „Ohøj", grebe de fat i Tovene; efter ti Minutters Forløb strøg Ørnen atter tæt ind paa den af alle Kræfter flygtende Orlogsmand. Det ene Lag efter det andet bragede over dennes Dæk, og de svære Kugler sloge knusende ind i dens Skrog og Master, men besvaredes kun af enkelte Kanonskud og af Geværsalver, da Fjenden alene var betænkt paa at afværge ethvert Forsøg paa Entring. Skibene sejlede tæt jævnsides og de utallige udhængte Lygter udbredte et saa klart Skin, at Cheferne kunde skjelne hinanden paa deres Skanser. Gjennem Raaberen opfordrede Vessel sin Modstander til at lægge bi og hejse Blodflag; han foreslillede

ham Ørnens ringe Styrke i Forhold til det store Orlogsskib, kaldte ham en Kryster, der tjente sin Konge som en Slyngel, naar han vilde flygte for sin Undermand. Men Alt var forgjæves; den svenske Chef fortsatte sin Flugt, uden at ænse den haanlige Tiltale.

Saa snart Dagen begyndte at gry, fik man den svenske Flaade i Sigte, og da tre Rangskibe, der vare blevne opmærksomme paa Kanonaden, for fulde Sejl holdt ned imod dem, maatte Vessel afstaa fra Jagten. Endnu engang sendte han sit hele Lag efter Flygtningen og gik derpaa over Stag, harmfuld over saaledes at være gaaet Glip af det sikre Bytte. Imidlertid vilde han nødig vende tomhændet tilbage til Flaget; næppe havde Rangskibene derfor opgivet Jagten efter ham, før han atter gik over Stag og laverede med smaa Slag omkring den svenske Flaade, i Haab om at hans sædvanlige Lykke skulde sende ham en Prise imøde, og Haabet slog ikke heller fejl.

Solen stod allerede højt paa Himlen; siden det natlige Optrin havde han intet Ord vexlet med Mandskabet, der tildels med nedslagne Øjne og forlegne Miner vandrede omkring paa Dækket eller samlede sig i smaa Grupper og talte hviskende med hverandre. Den svenske Flaade sejlede et Par Mil forud ind til Karlskrone; til Luvart af den opdagedes en Mængde andre Sejl, der styrede i modsat Retning og altsaa kom Ørnen imøde. Der vexledes Salutskud og gjennem Kikkerten opdagede Vessel snart, at det var en Transportflaade, formodentlig bestemt til Pommern med Proviant og Ammunition. Med spørgende Blik betragtede Ole sin unge Chef og efter Sædvane brummede han halvt ved sig selv: „Er Bedækningen ikke for stærk, var der vel noget at hente; men en Smule Fif var kanske ikke af Vejen.“ Vessel nikkede, idet han lod

Kikkerten synke, og vinkende en af Løjtnanterne til sig, sagde han: „Komme til at maskere os en Smule. Tænker, vi hilse paa Svensk; men ved Kanonerne gjøres klart, og hele Mandskabet pibes op. Rap Jer, Hr. Løjtnant!" tilføjede han med højere Stemme: „Den Første, der gjør en sur Mine, kan savne Masten." Denne Trusel gjordes imidlertid ikke fornøden. Paa Baadsmandspibens Lyd vare alle Mand i et Nu paa Dækket og udførte med travl Iver de givne Befalinger. Da Transportflaaden, der konvojeredes af en Orlogsmand paa 60 Kanoner, af en Fregat paa 36 og endnu et mindre armeret Fartøj, sejlede frem, gik Ørnen forbi med en svensk Gjøs fra Fortoppen og løsnede et enkelt Skud; uden at fatte Mistanke, besvarede Orlogsmanden denne Hilsen og fortsatte Kursen.

„Klar til at vende!" kommanderede Vessel, da det sidste Koffardiskib var passeret, „fir Storbaaden ned!" Ørnen gik over Stag; hejsende Klyver- og Stagsejl igjen da Vinden var passeret forind, faldt den af over den anden Boug og strøg med Pilens Fart midt ind i den noget adspredt sejlende Flaade. Ved denne uventede Manøvre spærrede den Vejen for en stor Galliot; Storbaaden, der imidlertid var bleven bemandet, stødte fra og lagde med et Par Aaretag ind under Transportskibet. I Løbet af fem Minutter var det entret og Besætningen overmandet af de danske Sømænd, der ved denne Lejlighed haabede at udslette deres Brøde og derfor gik desto modigere og raskere til Værks. Det medtagne Slæbetov gjordes øjeblikkelig fast ved Galiotens Forstævn, og da den svenske Fregat, der først blev Angrebet vaer, gik over Stag for at hale ind paa Ørnen, fra hvis Top den svenske Gjøs var forsvunden, strøg denne allerede for fulde Sejl ud af Flaaden, slæbende Galioten efter sig. De svenske Krigsskibe

satte nu ogsaa alle Sejl til og joge efter den dristige Krydser, medens Skud paa Skud knaldede over Havet efter ham; men Afstanden imellem dem blev større og større, Kuglerne vandede for „den hvide Ørns" Skrog og faldt matte i Vandet rundtom hen, indtil Fjenden omsider maatte opgive Jagten og ærgerlig vende tilbage til Transportflaaden, af hvilken den største og kostbareste Ladning saaledes var bortsnappet saa godt som under Bedækningens Kanoner.

To Dage efter hilste Vessel det danske Admiralsflag ved Falsterbo Rev og lagde sig med sin Prise tilankers agtenfor „Elefanten."

Ende paa første Del.

Anden Del.

Første Kapitel.

Søslaget den 8de Avguſt 1715 havde ganſke brudt de Svenſkes Kraft til Søs: Flaaden forlod ikke mere i dette Aar Karlskrones Havn. En engelſk Eskadre forenede ſig med de danſke Orlogsmænd under Rabes Overkommando, og al Forbindelſe mellem Sverrig og dette Riges tyſke Provinſer blev afbrudt. De af Karl den Tolvte opkaſtede Skanſer og Batterier bleve efterhaanden indtagne med ſtormende Haand, hvorved der blandt de ſvenſke Krigere forefaldt Exempler paa Mod og Aandsnærværelſe, der mindede om den græſke Oldtids Kampe. Saaledes erobredes Prenemünder Skanſen førſt, efterat den der kommanderende Oberſt Olrick med en Kugle gjennem Hjærtet var ſegnet ned paa Dyngen af ſine faldne Svenſkeres Lig, og i hans Lomme fandt man en af Karl undertegnet Ordre: at han ſkulde ſlaa, til han faldt. De ſidſte ſvenſke Orlogsſkibe, der endnu holdt Søen, bleve i Kongerne af Danmarks og Preusſens Paaſyn, af Vice-Admiral Seheſted jagne gjennem Veſterdybet paa Land, hvor Skibscheferne ſelv ſatte Ild paa dem, og da den danſke Flaade havde bragt friſk Skyts og Ammunition fra Kjøbenhavn, iværkſatte en Afdeling af den allierede Hær midt i November Maaned Landgangen paa Rügen, hvor Forſkansninger ſtrax

bleve opkastede, for at faa Fodfæste. Efterretningen herom naaede Karl den Tolvte, da han et Par Mile fra Landgangspunktet besigtigede sine talrige Vagtposter. Vantro rystede han paa Hovedet ad Beskrivelsen over den Mængde Tropper, der skulde være bragte i Land; i al Hast samlede han henved 3000 Mand og en Artilleripark paa otte Kanoner, hvormed han endnu samme Aften drog ned mod Kysten i den Tanke strax at forjage Fjenden.

Det var en barsk Novembernat; hvide forbijagende Skymasser skjulte hvert Øjeblik Fuldmaanens klare Skive; den skarpe Vind fejede hen over de skraanende Sneflader; mørke Fjældmasser optaarnede sig mod Nordvest, medens det i Maanens Straaler glimrende Hav udbredte sig mod Vest og de frembrusende Bølger dundrede under Stranden. Langs den høje Kyst, omtrent et tusend Alen ind paa Landet, hævede de sig ilsomt opkastede Jordvolde, der allerede vare forsynede med spanske Ryttere, mellem hvilke en Kanon hist og her gabede frem. Indenfor var der antændt en Mængde Vagtblus, hvis Flammer udbredte et rødligt Skjær over hele Egnen, og utallige Stemmer løde forvirrede mellem hverandre, da man paa alle Kanter endnu var beskjæftiget med at befæste Forskansningerne.

Hist oppe paa den skinnende Skraaning bevægede nogle dunkle Masser dem hen imod den befæstede Lejr. Det var de svenske Bataillioner, der med Karl den Tolvte i Spidsen rykkede frem over den gnistrende Sne; men den kongelige Æventyrers Haab, at overrumple sin Fjende, blev skuffet. Allerede rørtes Trommen derinde, det glimtede mellem de spanske Ryttere og flere Kanoner bragede løs; Kuglerne fore ind mellem de svenske Geledder. Der kommanderedes Holdt, Artilleriet kjørte frem og en heftig Ild aabnedes paa Forskansningerne. Natten var imidlertid saa lys, at

Kong Karl med sit øvede Blik snart overbeviste sig om, at den af Fjenden i Land bragte Styrke maatte være ham for overlegen, og den vel vedligeholdte Ild fra Lejren gjorde desuden i faa Minutter store Huller i hans Rækker. For ikke at give de Angrebne Tid til at sunde dem, besluttede han derfor med sin sædvanlige Forvovenhed, med Kaarden i Haanden at bestige Jordvoldene, og maaske var dette ogsaa lykkedes paa ethvert andet Punkt; men Skæbnen, der nu begyndte at gaa ham imod, vilde, at netop denne Afdeling af Lejren blev forsvaret af de danske og norske Kjærnetropper under Kong Frederiks personlige Anførsel. Med koldt Blod og vægtige Kolbeslag modtoge Jyderne og Nordmændene de med vildt Hurra fremstormende Svenskere og der opstod snart en frygtelig Kamp, Mand mod Mand, under Kanonernes Torden fra begge Sider. Mange vare allerede faldne; men endnu var ingen Svensker flygtet, lige saa lidt som nogen Dansk eller Nordmand var vegen et Skridt tilbage; først gjennemborede af Bajonetter eller Kugler vege de Pladsen.

„Fremad der! — for Sverrig og dets Drot!" udbrød Karl den Tolvte, idet han med højt svungen Pallask styrtede hen imod Jordvoldene. Med fordoblet Hurra ilede en Trop til Fods kæmpende Ryttere, med deres Løjtnant i Spidsen, efter; Geværild knaldede deroppe fra, og flere og flere Krigere segnede til Jorden rundt omkring ham.

„For Satan; riv de spanske Ryttere om," raabte Kongen og ruskede med rasende Kraft i en af Pælene, saa den løsnedes i Jorden og sank til Siden; med et Spring var han deroppe og kløvede Panden paa en Soldat, der netop med Kolben langede ud efter ham.

„For tusend! vogt Eder, Herre! skreg Løjtnanten, som

havde fulgt ham i Hælene, og gribende ham i Armen drog han ham voldsomt tilbage.

„Elendige Kryster! det koster dit Liv," sagde Kongen og skar Tænder, idet han hurtig ravede sig op fra Sneen.

„Tilbage, Herre! skynd Eder!" stønnede en tililende høj Officer, „Fjenden drager i Masse ud af Lejren og her er I mest udsat for det grove Skyts."

„Stille der! hvis I har Eders Liv kjært," svarede Karl og hans Øjne syntes at gnistre i Natten, „jeg er ikke bange for Kuglerne, de bide ej paa Karl den Tolvte —;" næppe havde han udtalt, før det knaldede fra Siden og en Regn af Geværkugler peb forbi; Officeren sank gjennemboret ned for hans Fødder. Under rystende Hurra brød et jysk Infanteri-Regiment i Stormskridt frem fra Lejren; uimodstaaelig styrtede de stærke Karle løs paa deres gamle Fjender og dreve dem med frygtelige Kolbeslag Fod for Fod tilbage. Da bragede det paa den anden Side: flere Kanonkugler borede sig ind i den tætte Menneskemasse, og nu først vendte Karl den Tolvte sig til Flugt. Omringet af en Del Officerer og et halvt hundrede Veteraner, ilede han tilbage op ad den skraanende Snemark, medens Resten af hans lille Hær ligeledes søgte Redning i Flugten til alle Kanter; hele Artilleriparken faldt i de Danskes Hænder.

En halv Mils Vej fra Kamppladsen, der var bedækket af over 300 tappre Svenskeres Lig, gjorde Kongen Holdt. Han satte sig ned paa en i Sneen fremragende Sten og saa med harmfulde Blik over paa sine Fjenders lyse Lejr, hvorfra enkelte Skud endnu knaldede ud i Natten, blandede med Trommeslag og Trompetstød; langsomt rullede hans Øjne derpaa omkring i Kredsen af de stakaandede Ledsagere, der i ængstelig Tavshed betragtede ham.

„For Satan! er I endnu der!“ udbrød han pludselig og strakte Armen ud imod en høj, stærkbygget Rytterløjtnant, der stod nogle Skridt fra ham, „jeg tænkte I havde klogelig søgt Døden for at vinde min Tilgivelse.“ „Den har jeg ogsaa søgt, Eders Majestæt!“ svarede Rytterofficeren med næsten skjælvende Stemme og tabende den militære Holdning, bøjede han sig forover, „men Eders Majestæt maa tilgive — jeg vilde ikke forlade Eder paa Flugten.“ „Ha! I spotter endnu Eders Herre og Konge,“ faldt Karl ham med stigende Heftighed i Talen, „det er Eders Skyld, I Kryster! at jeg ikke besteg den Muldvarperede, og ærlig har I fortjent en Kugle bagfra — for Satan! har I ikke lagt Haand paa Eders Konge —.“ „Tilgivelse, naadigste Herre!“ stammede Officeren og bøjede næsten sine Knæ, „det skete kun for at redde Eders Majestæts Liv —.“ „Ha, ha! mit Liv!“ raabte Kongen med krampagtig Latter, „det har ingen Nød. Men da I er en Kryster, der istedetfor at følge sin Konge paa Ærens Vej, rev ham tilbage med brutal Magt, og nu staar der med klaprende Ben, skal I ikke engang dø, men have Prygl som en lumpen Karl og ved næste Lejlighed stikkes ind i Geleddet.“ Murrende traadte Officererne et Skridt tilbage, og Rytterløjtnanten hævede sig rask i Vejret. Med gnistrende Blik vedblev Karl den Tolvte: „Hvad er det! hvo vover at murre, naar Kongen taler? Træd frem, Oberst Schwerik!“ henvendte han Ordet til en graanet Officer, der lydeligst havde tilkjendegivet sin Uvilje, „drag Eders Kaarde og tilmaal denne Kryster tolv Slag — ha! I vil nok ikke; men nu befaler jeg Eder det.“ Nølende adlød Obersten; uden at knæ og som en livløs Figur modtog Rytterløjtnant Bjørnson Slagene.

Da Kongen strax derpaa ilede videre med sit Følge,

stirrede den beskæmmede Officer med glødende Blik efter ham; langsomt vendte han sig mod den danske Lejr og en hævngjerrig Tanke syntes at gjennemkrydse hans Hjærne. Et Øjeblik vaklede han hid og did, foer derpaa med Haanden over Panden og styrtede affted i samme Retning som de Andre.

Med Nød og næppe slap Karl den Tolvte over til Stralsund. Uagtet han havde givet de paa Rügen tilbageblevne Tropper den bestemteste Ordre at forsvare deres Poster til det Yderste, overgave dog 2000 Mand med hundrede Officerer sig til Kongen af Danmark, som behandlede dem med Mildhed og lod uddele Levnedsmidler iblandt dem. Øen var saaledes erobret, og de Allierede sammendroge deres hele Magt om Stralsund, der nu havde Sverrigs Konge og Levningerne af dets fordum saa sejrrige Hære inden sine Volde. De Belejrende rykkede vel tættere og tættere om Byen og beskød den fra alle Kanter; men endnu var ingen Bresche skudt, intet af Udenværkerne taget, og Belejringen syntes at ville blive langvarig. Da indfandt sig en Aftenstund en overløben svensk Rytterofficer ved det sachsiske Hovedkvarter og forlangte at føres for General-Løjtnant Seckendorf; hans Uniform var gammel og afslidt, hans Ansigtstræk fordrejede og hans Blik ustadigt, næsten vildt. Skjønt dette Besøg syntes lidt mistænkeligt, lod Generalen ham dog bringe for sig og efter en halv Times Samtale med ham i Enrum udstedte han pludselig Ordre til flere Regimenter at holde sig færdige til et natligt Togt. Nogle hundrede Mand sendtes øjeblikkeligt affted til den saakaldte Tribsee-Port, hvor de under heftig Skyden og Trommeslag gjorde et forstilt Angreb, der, som man havde gjort Regning paa, bevægede de i Staden kommanderende Officerer til at

samle Garnisonens hele Styrke paa dette Punkt. Imidlertid drog Seckendorf i al Stilhed med 4000 Mand ned mod Franken-Port; gjennem Mørket bemærkede man en høj Skikkelse, der med usikre Skridt ilede foran Generalen. Da Spidsen af Kolonnen havde naaet det Sted, hvor Forskansningerne slippe ved den temmelig høje Kyst, vadede Skikkelsen ud i Vandet og drejede omkring den yderste Vold; tavse og forsigtige fulgte Soldaterne efter, og snart vare de alle forsvundne omkring Pynten. Man hørte Skildvagterne raabe an indenfor Skansen og pludselig knaldede en Geværsalve løs; et skingrende Hurra fulgte paa og under Skud paa Skud opstod en levende men kort Kamp. Dette vigtige Udenværk havde nemlig en Besætning af 1000 Mand, der med ubeskrivelig Forbavselse saa Fjenden i Stormskridt stige op som fra Havets Bund. Rask grebe de til Vaaben og gjorde tapper Modstand; men Overmagten var for stor. Efterat henved 400 Svenskere vare faldne i det morderiske Haandgemæng, strakte Resten Gevær. Seckendorf besatte ufortøvet Udenværket med sine Sachsere og vendte de der forefundne fem og tyve Ildsvælg mod Staden, hvis Garnison ved Dagens Frembrud forfærdet saa sine egne Kanoner spille paa den inderste Vold. Flere forgjæves Forsøg gjordes paa at gjenerobre Udenværket; hver Gang sloges Svenskerne tilbage med stort Tab.

Mod Slutningen af December Maaned lod Karl den Tolvte, for hvis urolige Aand Fæstningen Stralsund tilbød en altfor snæver Tumleplads, sig omsider overtale til at vende tilbage til Sverrig. Men da Beslutningen var tagen, blev dens Udførelse en vanskelig Opgave; thi hele Farvandet vrimlede af danske Krydsere, og Vinteren truede hver Dag med at fængsle Bølgerne i sine kolde Lænker.

Dog nu vilde Karl afsted, og da kunde ingen Vanskelighed, ingen Fare holde ham tilbage. — Ved Daggry den 21de December 1715, da en isnende Taage hvilede over de snedækkede Kyster og et tyndt Lag Is allerede syntes at spærre Vejen, besteg han med nogle faa Ledsagere en Chalup og fulgte i Kjølvandet efter en med hans Bagage fragtet Jagt, hvis Mandskab i flere Timer havde arbejdet paa at hugge en Kanal gjennem Isen ud til den aabne Sø. I en Fjerdingvejs Afstand skjelnede man gjennem den disige Luft Skroget og Masterne af en Fregat. Halende ud af alle Kræfter stræbte derfor de raske Sømænd at naa gjennem Kanalen, inden Taagen fordelte sig og lod dem blive sete fra det fjendtlige Vagtskib. Med Forundring opdagede de pludselig en Jolle forud, der roedes af en enkelt Mand, saavidt man gjennem Taagen kunde se, en svensk Rytterofficer. Men i den Formening, at det var en af Kongens Følge, der vilde rekognosere Farvandet, brød man sig ikke videre om ham, og allerede havde Chaluppen naaet den yderste Skorpe af Ismassen, da Taagen begyndte at fordele sig til Luvart, og „den hvide Ørns" hele Række aabentstaaende Kanonporte kom tilsyne i et Kanonskuds Afstand. Jollen forud gjorde en Vending, Rytterofficeren trak af alle Kræfter paa Aarerne, øjensynlig for at naa over til Fregatten, paa hvis Dæk man øjnede nogle frem og tilbage ilende Skikkelser. Baadsmandspibens Lyd trængte hvislende over til Chaluppen; det glimtede fra Fregattens Side, et Par Kugler strøge hen over Havet og sloge ind i Jollen, hvis sønderknuste Stykker i næste Øjeblik svømmede omkring paa Vandet; histhenne dukkede Rytterofficeren i Vejret, men forsvandt strax efter i de isnende Bølger. — Paa Karl den Tolvtes Befaling havde Chaluppen, saasnart den var kommen ud

af Kanalen, lagt ind til Jagten, hvor Kongen sprang om-bord; for en gunstig Vind gik det let sejlende Fartøj Nord paa og skjultes snart af Taageskyerne, der dreve samme Vej, som om de vilde skjule den kongelige Flygtning i deres fugtige, sorgtunge Slør.

Næppe anede „den hvide Ørns" Chef, hvilke vigtige Passagerer hin lille Jagt førte over til Sverrigs sydlige Kyst, ellers havde han sikkert kappet sit Ankertov og maaske bragt Karl den Tolvte til Kjøbenhavn, hvormed Krigen sandsynligvis havde været endt. Men endnu engang vilde Lykken tilsmile denne Aarhundredets kjækkeste, men tillige letsindigste Fyrste og magede det derfor saa, at hans farligste Fjende, Kaptajn Vessel, netop Dagen forinden havde jaget og entret tvende svenske Smakker, der vare ladede med Vaaben, Kugler og Krudt til Stralsunds Garnison, og for ikke at lade dem i Stikken, bekymrede han sig ikke videre om den uanselige Jagt.

Det var nemlig vor Helt om at gjøre, snarest muligt at bringe de tvende vigtige Priser i Sikkerhed til Kjøben-havn for at beskæmme sine Misundere, der nærede et hemmeligt Haab om, at den unge Vovehals skulde have udspilt sin Rolle, da saavel Rabe som Gyldenløve havde ladet falde nogle Ytringer om den Ubesindighed, hvormed Ørnens Chef i den senere Tid uden Nødvendighed havde indladt sig i Kamp med sin Overmand og flere Gange været nær ved at skydes i Sænk; navnlig havde han, tvertimod Admiral Rabes udtrykkelige Forbud, i Bugten ved Jasmund angrebet en Tredækker i flere fjendtlige Orlogsskibes Paasyn, ved hvilken Lejlighed der næsten ud-brød Mytteri blandt hans Mandskab, og ved Ankomsten til Kjøbenhavn klagede nu Ørnens Besætning virkelig over, at deres Chef uophørlig joge dem i Ilden uden at tage

Hensyn til, om Fjenden var deres Ligemand eller ti Gange stærkere. Paa sin sædvanlige frimodige og fyndige Maade svarede Vessel, at han vel tvende Gange havde brasset op for øjensynlig Overmagt; men første Gang var dette sket i Tillid til Admiral Rabes Løfte, at sende ham Orlogsmanden „Havfruen" til Hjælp, og da han i Morgendæmringen havde antaget Byen Jasmund for dette Skib, kunde han ikke betænke sig paa at angribe. Den anden Gang havde vel ingen saadan Aarsag været forhaanden, der kunde undskylde ham; men da den langt overlegne Fjende efter en rask Kamp havde taget Flugten for den lille Ørn, haabede han, at Æren opvejede den Skade, han havde lidt paa Master og Sejl. Hvad Mandskabets Klage angik, saa vidste han intet andet Svar, end at han selv stedse var første Mand i Ilden og at han efter Kampen gjærne vederkvægede sine Folk af sin egen Lomme. Iøvrigt maatte Udfaldet tale hans Sag: med uplukkede Fjer og med rigt Bytte var jo Ørnen vendt hjem til sin Rede, og Fjenden skulde nok huske hans Kuglers Sang.

Dette Forsvar vandt Bifald hos den højhjærtede Del af Admiralitetet og da Rabe indrømmede Rigtigheden af det om „Havfruen" Anførte, erklærede man Vessels Forhold for ulasteligt, og at han som den bedste Krydser i den danske Flaade burde anbefales til Kongens særdeles Naade. Det opsætsige Mandskab blev afstraffet, og fra alle Kanter strømmede andre Sømænd til for at søge Ansættelse paa den stolte Ørn. — General-Admiral Gyldenløve havde imidlertid faaet Befaling, med flere høje Søofficerer at begive sig til Hans Majestæt i Pommern, og det tillodes Vessel at følge med, da man ret godt vidste, at Kongen gjærne vilde se ham; han havde dog allerede tilkæmpet sig et Navn, der klang som Malm paa de

nordiske Farvande og som sjælden manglede i nogen Sejrsberetning.

Tredækkeren, der havde ført de høje danske Søofficerer over Østersøen, kastede henimod Middagen, paa en af de sidste Dage i December Maaned, Anker ved den pommerske Kyst. Admiralsflaget vajede fra Toppen, og Salutskuddene rystede den kolde Luft; en pyntelig Chalup stødte fra Skibets Kæmpeskrog og sløj for tolv Aarer ind mod Skibsbroen med et talrigt Selskab af Admiraler, Schoutbynachter, Kommandører og Kaptajner. En skjæmtsom Samtale, hvori Vessel med Lethed havde deltaget, og som tildels drejede sig om hans æventyrlige Farter, havde netop fundet Sted, da vor Helt aabnede sin kostbare, med Brillanter besatte Daase, en Foræring af Kongen, og bød Gyldenløve en Pris. General-Admiralen, som endnu lo over en Bemærkning af Ørnens med naturlig Vittighed begavede Chef, gjorde i det samme en heftig Bevægelse for at svøbe Kappen tættere om sig, og med en Flig af denne slog han uforvarende Daasen ud af Haanden paa den unge Mand; den sløj ud i Vandet og glimrede endnu i den gjennemsigtige Bølge.

„Sej der!" raabte Vessel og Smilet paa hans levende Aasyn kæmpede med en let Forskrækkelse, „med Forlov!" tilføjede han og kastede Hatten; gjørende derpaa et rask Spring tæt forbi den forbløffede General-Admiral, kastede han sig overbord og forsvandt under den isnende Havflade i den Hensigt at gribe Daasen før den naaede Bunden.

„Holla! om med Roret!" skrege Alle paa engang og dyb Alvor afbrød pludselig Munterheden, medens Sluproerne lagde sig paa Aarerne og Chaluppen drejede rundt. Det hvirvlede paa den mørke Bølge, og Vessels krusede Hoved dukkede op; men hverken Angst eller Ærgrelse var

at læse paa hans Aasyn. Leende raabte han: „Kunde ikke naa den — er saa forbandet mørkt dernede — maa bede Hr. Admiralen undskylde, at J ingen Pris fik dengang.“ Med et Par kraftige Tag naaede han derpaa ind under Chaluppen og blev halet op. Hans lystige Lune lod hele Selskabet snart glemme Overraskelsen, og under almindelig Latter lagde man til ved Skibsbroen, medens de gamle Officerer uvilkaarligt betragtede den sære, unge Mand med beundrende Blik.

Med Karl den Tolvtes Flugt fra Stralsund endtes de nordiske Magters Kamp i Tyskland. Den 23de December overgav General Dücker Fæstningen, der strax toges i Besiddelse af de Danske. Kun 5000 udhungrede Svenskere vare tilovers af de tredive kraftfulde Regimenter, hvoraf Garnisonen endnu forrige Aar bestod. Kongen af Preussen drog bort med sine Bataillioner, ligeledes General-Løjtnant Seckendorf med de sachsiske Tropper. Rügen og Pommern indtil Prenefloden overlodes Kongen af Danmark, som kort efter, da Wismar ogsaa overgav sig, blev hyldet af de erobrede Provinsers Landstænder.

Det kongelige Hovedkvartér var nu paa engang forvandlet til et glimrende Hof, hvor fremmede Fyrster og Generaler nysgjerrige strømmede ud og ind, og hvor Adjudanter fløj frem og tilbage. Jubel og Lykønskninger summede fra alle Kanter om den sejrrige Frederik, som, beruset af den bedragerisk Lykke, med Haardhed tilbageviste dem af sine Omgivelser, hvis klogtige Raad gik ud paa at benytte Øjeblikket til at opnaa en fordelagtig Fred. Ganske andre Planer beskæftigede vistnok hans Tanker og lode ham begjærligere end nogensinde før, skue ud i den Retning, hvorhen de af hans Ministre, der stemte for Krigens Fortsættelse, pegede.

Dagen før Kongens Afrejse til Danmark herskede der et bevæget Liv i Audiensværelset, hvor man blændedes af de utallige glimrende Uniformer; Krigere af alle Vaabenarter, høje og lave mellem hverandre. Ministre og fremmede Diplomater dannede forskjellige Grupper; men næsten Alles Blik dvælede med Nysgjerrighed eller Interesse paa hin ungdommelige Søofficer med det korte, krusede Haar, der med Sømandens utvungne Anstand temmelig højrøstet underholdt sig med nogle Admiraler og Schoutbynachter. Korte Træk af hans unge Helteliv løb hviskende fra Mund til Mund. Pludselig fore Fløjdørene op, og den højrøstede Samtale forstummede, idet Frederik den Fjerde med en let Hilsen til alle Sider traadte ud af sit Gemak. Med et hurtigt Blik overså han Forsamlingen, der snart dannede en stor Kreds omkring ham; derpaa gjorde han rask et Par Skridt hen imod de høje Søofficerers Gruppe og henvendte Ordet til General-Admiral Gyldenløve: „Vi takke Eder, Hr. Admiral! at I har forekommet vort Ønske og bragt den lille Fregatchef med. I disse glade Dage ønske vi gjærne at samle alle de heltemodige Mænd om os, der have bidraget til vore sejrrige Vaabens Glans.“ „Hvad Eders Majestæts Admiralitet i sidste Indberetning har forebragt angaaende denne unge Mands udviste Kjækhed i de seneste Affærer, vover jeg at gjenkalde i Erindringen,“ svarede General-Admiralen i en frimodig Tone, „og at anbefale ham til en Gunstbevisning.“ Kongen nikkede med en halv fiffig Mine; den oprundne Lykkens Sol havde stemt ham saare naadig og glad. Han vinkede ad Fregatchefen; med en just ikke dyb Bøjning og med et frit Blik paa Kongen traadte Vessel frem. „I er os ret velkommen, Kaptajn Vessel!“ tiltalte Frederik ham, „hvis vore mangfoldige Forretninger levnede os Stunder dertil,

gad vi nok af Eders egen Mund høre fortælle nogle af Eders æventyrlige Farter. Men vi have ikke heller skaanet vor kongelige Person for Krigens Strabadser," tilføjede han og greb ned i Lommen, „vi er blevet noget forkjølede — — det er sandt, I har jo en Daase; vi kunne vel faa en Pris hos Eder —." Han gottede sig et Øjeblik over den unge Mand, som ligeledes greb i sin Lomme, men derpaa lidt forlegen stammede: „Beder Eders Majestæt at undskylde — har den ikke hos mig." „Ha, ha!" lo Kongen, „man har fortalt os det; I har gjemt den paa Havets Bund og maa gaa til Sos, hvergang I vil have en Pris. Nu da, for at spare Eder den Ulejlighed, ville vi skjænke Eder en anden." Han drog en Guldbaase frem, der var prydet med hans eget Portræt, indfattet i Brillanter, og rakte ham den. „Takker underdanigst," sagde Vessel glad og betragtede Portrætet, „skulde den gaa overbord, gaar jeg til Bunds og henter den eller bliver dernede." „For Gud! nej," lo Kongen atter, „det forbyde vi Eder paa det strængeste; vi agte at benytte Eders Kjækhed ved langt vigtigere Lejligheder, og da vi ere veltilfredse med, hvad I i denne Sommer har udrettet i Kampen, kan I komme frem dermed, hvis Noget ligger Eder paa Hjærte." „Vover da at anholde hos Eders Majestæts Naade om at forfremmes til Kommandør-Kaptajn og betros en Eskadre i Nordsøen," greb Vessel hurtig Ordet, „haaber i saa Fald at holde Farvandet ryddeligt." „Saa sagte, saa sagte," vedblev Kongen i en alvorligere Tone, „derom have vi tidligere havt en Høne at plukke med vort Admiralitet. I er endnu for ung og har allerede overspunget saa Mange; vi have engang før sagt Eder, at det ikke gaar an. Men vi have tænkt paa anden Maade at belønne Eders tro Tjeneste: i Betragtning

af den rosværdige Iver, I altid har lagt for Dagen paa Eders Krydstogter, hvorved der er sket Fjenden mangfoldige Afbræk, og vor Flaades berømmelige Sejre ere gjorte mulige, samt da I har erobret adskillige Skibe, ja endog taget Schoutbynacht Grev Wachtmeister til Fange, have vi besluttet at ophøje Eder i Adelsstanden, for at I desto flittigere skal være betænkt paa at befordre vor Krones Glans og Fædrelandets Hæder." En sagte Mumlen bruste over Forsamlingen; Vessel stod et Minut tavs med nedslagne Øjne, derpaa steg Blodet ham op i Kinderne; thi en glad Tanke gjennembævede ham, som om han pludselig havde gjort et Kæmpeskridt frem mod et hemmeligt Ønskes Opfyldelse. Med Udtrykket af dyb Taknemlighed hævede han Blikket i Vejret og vilde tale; men Kongen afbrød ham, idet han tilføjede: „For Fremtiden tillægge vi Eder dernæst Navnet Tordenskjold." „Takker, takker," udbrød nu den unge Mand og lagde Haanden paa Brystet, „lover, ærligt at tordne for Svenskens Øren, hvorsomhelst jeg møder ham, saa at han skal tilstaa, at Eders Majestæt ikke skjænkede mig det Navn omsonst." „Det stole vi paa," sagde Kongen smilende og rakte ham sin højre Haand til Kys, „derfor have vi ogsaa bestemt, at I til adeligt Vaaben skal føre et Skjold med Lynstraaler og tvende korslagte Kanoner." Usædvanlig mild og naadig vinkede Monarken ad Forsamlingen til Afsked og forlod Audiensværelset med sine Ministre og fremmede Diplomater, medens de øvrige Tilstedeværende trængte sig omkring den nye Adelsmand, som med blussende Kinder og beskedne Miner modtog deres Lykønskninger.

Andet Kapitel.

Karl den Tolvte ponsede derhjemme i sit udtærede, paa alle Sider beklippede Fædrenerige paa nye Erobringsplaner; Tanken om at forskaffe sine plagede Undersaatter Fred opstod aldrig i hans Sjæl. I al Stilhed samlede han de hist og her adspredte Levninger af sine gamle sejrvante Skarer og saa sig derpaa om til alle Sider for at udfinde det fordelagtigste Punkt til Angreb. Det holstenske Partis endnu bestandig virksomme Styrer, Baron Gørtz, viste ham lokkende Udsigter til det forhadte Danmarks Ydmygelse, naar han nærmede sig Peter Czar og aftraadte denne de alligevel tabte svenske Provinser imod at den russiske Indflydelse hjalp Sverrig til Norges, ja maaske Danmarks Erobring; de fornødne Pengemidler skulde komme fra Skotland, hvor den engelske Prætendents rige og fanatiske Tilhængere vare villige til med klingende Mønt at betale enhver Understøttelse fra svensk Side. Opflammet af disse Udsigter, vendte Karl først sit Blik mod det frugtbare Sjælland og besluttede, ligesom engang Karl den Tiende, ad den af Vinteren slagne Bro at overskride Øresund. Frederik den Fjerde, som imidlertid var vendt tilbage til Kjøbenhavn og havde faaet Nys om denne Plan, rustede sig i al Hast til at modtage Angrebet. Hovedstadens stridbare Borgere tilligemed det talrige og kjække Matroskorps strømmede til Volden, ligesom for et halvt hundrede Aar siden, medens befæstede Blokhuse oprettedes langs den hele Kyst. Men det midt i Februar Maaned indtrædende Tøvejr bortskyllede Broen, og med sin lille, omtrent 9000 Mand stærke Hær vendte Karl den Tolvte sig pludselig mod Norden. Søndag Morgen den 26de Februar 1716 overskred han Norges Grænse og

holdt Gudstjeneste under aaben Himmel paa en nøgen Snemark.

Ved Ordet Krig fare nødvendigvis en Række gruelige Billeder forbi Tanken, af Nød og Fortvivlelse, Blod og Taarer, Hunger og Tilintetgjørelse af huslig Lykke; som en Skare hylende Ulve følge jo disse Ulykker efter den stolteste Hær, der under klingende Spil drager over Verdens Skueplads. Dog alle disse Rædsler forsvinde af Billedets Rand eller overstraales af Romantikkens Glans, af Heroismens Glorie, naar Krigen bliver til en Kamp for Fædrelandets Uafhængighed, naar Borgeren stiller sig med Fædrenes Sværd i den kraftige Arm hen for sin Arne for at beskytte dens Helligheb. Og en saadan Kamp rejste sig nu i det klippefaste Norge; her fremstillede sig ikke snorlige Bataillioner af hvervede tyske Tropper for Karl den Tolvtes taktiske Blik, men adspredte Hobe uforfærdede Mænd og Ynglinge; thi af Begjærlighed efter de rige tyske Provinsers Erobring havde man blottet hint fattige Land for al militær Beskyttelse og draget den hele Landmagt ned mod Syden. Da Fjenden saa uventet overskred Grænsen, havde den der kommanderende General, Lützov, næppe et Par tusend Mand disciplinerede Tropper at gaa ham imøde med; men lykkeligvis bestode disse af danske Kjærnetropper, og den første Modtagelse lod Sverrigs Konge ane, hvad han havde at vente mellem Norges Klipper. Saaledes forsvarede Oberst Kruse med halvandet hundrede Dragoner et Pas ved Hølands Præstegaard tæt ved Grænsen mod 600 Mand svensk Rytteri, der anførtes af selve Karl den Tolvte, af General Poniatovsky og Arveprinsen af Hessen. Efter en morderisk Kamp Bryst mod Bryst, efterat Kruse havde nedlagt femten Fjender og ved Tabet af sin højre Arm var tagen til Fange, trængte

Sejrherrerne frem over de faldne Dragoner, og saavel Kongen som begge de andre Anførere vare saarede. „For Satan!“ raabte Karl ved denne Lejlighed, „har vor Hr. Broder mange saadanne Karle som I, kan det endnu holde haardt inden vi blive Herre i Norge.“ „Det kan I stole paa,“ svarede den saarede Kruse med et modigt Smil, „enhver Nordmand kæmper som jeg.“

Medens Kongen i udmattende Marscher trængte med sine Skarer frem til Kristiania, gik Budstikken fra Bygd til Bygd; hver vaabenfør Bonde spændte det rustne Sværd til sit Lænd, hentede Øxen ned fra Væggen, hvor Spindelvæve i mange Aar havde indhyllet den, rakte sin stille, men rolige Hustru Haanden, kysfede sine Børn, lovede de halvvoxne Sønner, at de skulde komme med, saasnart det kneb, og ilede saa afsted til de aftalte Samlingspladser, for under en eller anden kjæk Bondefogeds Anførsel mellem Klipperne at oppasse Fjenden.

I en klingrende Frost, forfulgt af forsultne Rovdyr og ved enhver Fjeldkloft standset af Nordmændenes sikre Kugler naaede den kongelige Æventyrer i Spidsen for sine misfornøjede Krigere Kristiania og drog ind i den aabne By. Men Kuglerne fra Agershus-Fæstning bøde ham et tordnende Velkommen, saa Taget stundom styrtede sammen over de ubudne Gjæster nede i Staden; Forbindelsen med Grænsen afskares af de norske Frikorps, der opsnappede enhver Tilførsel af Levnedsmidler eller Ammunition, de udsendte svenske Strejfpartier faldt for det meste i Baghold og nedsabledes eller toges til Fange, medens Søkysterne bevogtedes af danske Krydsere. Atter skuffet i sine stolte Forhaabninger, saa Karl sig derfor nødt til med sine sammensmeltede Skarer at drage tilbage til Grænsen; her vilde han først forsøge paa at bemægtige sig Fæstningen

Frederiksſten for at have et faſt Punkt, hvorfra han kunde rette ſine Angrebsplaner.

Saaſnart Efterretningen om Svenſkernes Marſch over den norſke Grænſe indtraf til Kjøbenhavn, kom Alt i Bevægelſe. Holmens virkſomme Chef, Admiral Jüdichær fik Ordre til over Hals og Hoved at bringe en Eskadre i ſejlklar Stand; Mandſkab, Ammunition og Levnedsmidler holdtes parate, for ved første aabne Vande at ſkaffes op til Norge, da man nu, ſkjønt temmelig ſent, huſkede paa, at det angrebne Broderrige var blottet for alle Krigsfornødenheder. Kaptajn Tordenſkjold, ſom var bleven udnævnt til General-Adjudant ved Flaaden, arbejdede Nat og Dag paa at faa ſin Ørn tiltaklet, da Kongen ſkyndede paa ham, at han ſnareſt muligt ſkulde gaa Nord paa med vigtige Brevſkaber. Ved et uheldigt Tilfælde ſank hans Fregat under Kjølhalingen paa Holmen, og den opfarende Jüdichær vilde tilſkrive ham Skylden; men Tordenſkjold godtgjorde, at Skylden ingenlunde laa hos ham, udbad ſig hos Kongen fire og tyve Timers Friſt og lagde derpaa kraftig Haand paa Værket. Inden Friſtens Udløb var Fregatten atter hævet i Vejret, og nogle Dage efter lagde han ud af Bommen. Mod Slutningen af Marts Maaned ſtak Gabel dernæſt i Søen med en Eskadre og begav ſig til Norges Kyſter for at renſe diſſe fra de ſvenſke Krydſere, medens „den hvide Ørn" foer frem og tilbage, ſnart for at bringe Efterretning om Krigens Gang, ſnart for at konvojere Koffardiflaader til deres Beſtemmelſesſteder.

I de første Dage af Maj gik Schoutbynacht Ulrich Kaas under Sejl med ſyv Orlogsſkibe og tre Fregatter; han krydſede over mod Bornholm, for at udſpejde den ſtore, ſvenſke Flaades Forfatning, da Rygtet nemlig for-

talte, at den blev tiltaklet i Karlskrone. Det var endnu tidlig paa Morgenen; Solens Straaler havde netop sejrende gjennembrudt Taagen og belyste hele Synskredsen med varmende Glans, da Schoutbynachten i en halv Mils Afstand fra Bornholms Land gjorde Signal til at vende for Vinden. Baadsmandspiben skingrede paa alle Skibene; de svære Agtersejl brustes levende, og langsomt halsede Orlogsskibene rundt. Pludselig lød det uheldsvangert fra Schoutbynachtskibets Stortop: „Halløj! Sejlere i Læ!" og Norden om Øen opdagedes den ene store Sejler efter den anden, alle under svensk Flag. Fra sit Galleri kunde Schoutbynachten tælle atten Rangskibe, der allerede begyndte at hale ned imod ham, og harmfuld over ej at kunne byde Fjenden Spidsen, maatte han ilsomt sætte alle Sejl til for, hvis det endnu lod sig gjøre, at naa tilbage til Dragør. Men hans fleste Skibe vare slette Sejlere og tyndt bemandede; i Kjøbenhavn havde man aldrig for Alvor trot, at Fjenden i Aar vilde vise sig i Østersøen og derfor ingen Anstalter truffet til at møde ham med Kraft. Da den danske Eskadre imidlertid havde Forspringet, beholdt den ogsaa Luven et Par Timers Tid; først i Nærheden af Falsterbro Rev begyndte den svenske Flaade, der havde flere udmærkede Sejlere, at hale tættere ind. Den Øverstkommanderende, Vice-Admiral Vilster, som kun altfor nøje kjendte Farvandet mellem Danmark og Sverrig saavelsom Eskadrens slette Sejlere, var allerede vis paa at opbringe dem helt og holdent til Karlskrone eller i det ringeste at vinde en Sejr lig den, hans fordums Kammerat, Vice-Admiral Gabel vandt ved Colbergerhede; han ansaa det nemlig for umuligt, at Orlogsskibenes svære Skrog vilde være istand til at passere Revet. Vel kjendte han Kaas som en dygtig og kjæk Officer; men den svenske

Flaade var jo for overlegen i Skibes Antal, til at den mest fortvivlede Modstand kunde have nyttet stort.

Med rolig Fatning overvejede imidlertid Ulrich Kaas alle Omstændigheder; det var ikke mer at tænke paa at vinde Luven fra Fjenden, hvis letteste Sejlere allerede truede med at indeslutte ham; den eneste Udvej var at passere Revet og søge det smalle Løb mellem de saakaldte Bredgrunde og Lillegrunde. Heldigvis havde han Dragørs dristigste Lods ombord, med hvem han raadførte sig i ti Minutter, og da denne kjække Sømand, som følte Øjeblikkets Vigtighed, efter en kort Betænkning erklærede sig villig til at føre Eskadren igjennem, besluttede han at prøve denne vovelige Fart, og hvis dette ikke gik, da at sælge Fjenden en dyr Sejr. Alle Mand pebes nu op paa deres Post, ved Sejl og Kanoner, og Schoutbynachten afsendte en Chalup, der skulde stryge ned til Kjøbenhavn for at melde Sagernes Stilling.

Forundret saa Vilster de danske Skibe sejle hen imod Grundene, tæt i hinandens Kjølvand; rasende over at et saa glimrende Bytte maaske skulde slippe ham af Hænderne gav han Signal til hele Flaaden at forcere med Sejl, og Jagten begyndte igjen. Vinden friskede og fejede hen over Søen; flere og flere Klude sattes til. De uhyre Skrog nejede lidt under den voxende Sejlmasse og glede hurtigere hen mellem de farlige Grunde. Med spændte Miner og beredte til at adlyde det letteste Vink, betragtede Schoutbynachtskibets Mandskab den graahærdede Lods, som med uforstyrret Rolighed stod ved Rattet. Da holdt den forreste Sejler af den fjendtlige Flaade ind i Orlogsskibet „Jyllands" Kjølvand; flere fulgte efter, og hiftude strøbte et Par Tredækkere at komme op for at angribe Eskadren i Fronten. Det blev saaledes tvivlsomt om den ikke

endog efter at have passeret Grundene, vilde blive afskaaren fra Indløbet ved Dragør; kun en snild og hurtig udført Manøvre kunde afvende Faren. Allerede begyndte de svenske Stykker at spille i nogen Afstand og det afgjørende Øieblik nærmede sig. Schoutbynachten, som befrygtede, at de andre Chefer skulde misforstaa hans Signaler, lod en Chalup bemandes med en halv Snes forvovne Matroser og afsendte den under Kommando af en Kadet, som gjorde Løjtnants Tjeneste; han paalagde den unge Mand, hvis Legeme var spinkelt, men af hvis Aasyn der lyste Mod og Bestemthed, at han, hvad det end gjaldt, blot skulde stræbe at meddele hver Skibschef især den medgivne vigtige Ordre. Chaluppen stødte fra, og under Kanonernes Torden, der nu brød løs paa alle Kanter, dreves den ved Hjælp af otte Aarer pilsnar fra Skib til Skib, hvor Ordren i flyvende Fart afleveredes, og uforsagt gik det bestandig længere frem, skjønt Kuglerne plaskede rundtom ned i Bølgerne. Nu var kun Orlogsskibet „Jylland" tilbage. For sin hele Masse Sejl stræbte denne gamle Kolos, der kun byggede Søen slet, at komme fremad; sprøjtende Skummet op foran sig, bruste den gjennem de noget urolige Bølger, og Kuglerne fra det svenske Skib „den sorte Ørn" vandede allerede for dens Bov, da Chaluppen strøg eller snarere kastedes ind under Gillingen. Matroserne grebe fat i den nedkastede Fangeline og halede ind af alle Kræfter, medens den lette Løjtnant kravlede op ad Falderebet; to Minutter efter havde han meddelt Ordren og lod sig fire ned igjen i Fartøjet, der slingrede heftigt og stødte an mod Skibets Sider, Vandet sprøjtede ind over Tofterne.

„Sæt af, Manne! — nu da, hal ud!" kommanderede den Lille, „for Satan! min Personsvægt skal da ikke

tynge i Skuden." Matroserne slap, og Chaluppen reves med, næsten ind under det henbrusende Orlogsskibs Spejl. I det samme holdt „den sorte Ørn" af klods agtenom „Jylland" og sendte den sit glatte Lag langskibs agterind; knusende borede Jernklumperne sig ind omkring Roret, og nogle Kugler sloge ligeledes ind i Chaluppen, saa dennes Master gik over Bord, og en Del af Essingen sønder-splittedes. Blegnende bøjede Matroserne dem ned og slap Aarerne; men den lille Løjtnant sprang op paa en Tofte, drog sin Kaarde og raabte med uforfærdede, næsten smilende Miner: „Hvad fejler Jer, Gutter! for Satan! har I ikke før hørt en Svensker rømme sig. Til Aarerne der! og skammer Jer, I gamle Ulke! at gjøre blege Næser ad en Kadet." Matroserne syntes virkelig at skamme dem og grebe atter til Aarerne, da en ny Ladning fra „den sorte Ørn" bruste hen over dem, dog uden at nogen Kugle denne Gang ramte. „Hal ud! siger jeg," raabte han atter leende, „eller vi faa den hele fjendtlige Flaade paa Halsen. For Satan! hører I ikke," tilføjede han pludselig alvorlig og med en høj Røst, hvis Kraft stak underligt af mod det spinkle Legeme, „den Første der slipper igjen, jager jeg Kaarden gjennem Kallunet." Paa denne Opfordring, der syntes at forstaas bedst, toge Sømændene fat igjen og snart stød Chaluppen frem af Krudtdampen; gjennem en morderisk Kugleregn naaede den tilbage til Schoutbynachtskibet. — Efter at have aflagt Rapport, udnævntes Grotschilling — det var den lille Officer — til virkelig Løjtnant.

Manøvren lykkedes; med sikker Haand og skarpt Blik havde Lodsen bragt Skibene over de farlige Grunde, og uden at have lidt nogen synderlig Skade styrede Eskadren over til Dragørs Indløb, hvor Schoutbynachten lod brase

op og samtlige Skibe drejede Bredsiden mod Fjenden, hvis denne skulde følge efter og angribe; thi nu var Styrken lige, da Vilster formedelst det snævre Farvand ej kunde stille flere Skibe i Kampen end Kaas. Men den svenske Flaade fulgte ikke efter; den gik tværtimod strax over Stag og søgte atter rum Sø. Denne Affære kan betragtes som den sidste, der i den nordiske Tiaarskrig forefaldt i Østersøen.

Angrebet paa hans elskede Fædreland opflammede imidlertid Tordenskjold til større og større Anstrængelser; forvovne Planer krydsede i hans Hjærne, og hans rastløse Aand ponsede kun paa Midler til at iværksætte dem. Under Kommandør Wibes Overbefaling havde han med sin Ørn, i Forening med nogle andre Fregatter, renset Skjærene og Bugten i det søndenfjældske Norge; at han her stedse var i Spidsen, naar en Fjende opdagedes eller skulde jages ud af Smuthullerne, er en Selvfølge. Men denne lille Krig var ham en for ubetydelig Beskæftigelse; de Kommanderende paa den norske Eskadre syntes ham for langsomme i deres Bevægelser, medens Sverrigs utrættelige Konge med hver Dag trak flere Tropper til sig omkring Frederiksten og maaske snart vilde komme i Besiddelse af denne Dør til det norske Rige; og dog tænkte man endnu ikke for Alvor paa at undsætte Fæstningen. Ved sin næste Ankomst til Kjøbenhavn indgav han uden videre Omsvøb en Begjæring til Kongen og Gyldenløve om at betros et Par fladgaaende Krigsfartøjer, med hvilke han fortrøstede sig til at trænge gjennem Svinesund og trods Svenskernes Kanoner bringe Proviant og Krigsfornødenheder op til Fæstningen. Hans Plan var saa klar og udførlig fremsat og hans Grunde saa indlysende, at Kongen, hvem Norges hurtige Befrielse fra

Fjenden laa sært paa Hjerte, strax gik ind derpaa. Efter faa Dages Forløb fik han Ordre til at tage Kommandoen over Fregatterne „den hvide Ørn“ og „Vindhunden“, Stykprammene „Hjælperen“ og „Noæ Ark“ samt Gallejerne „Prinds Christian“, „Louise“ og „Charlotte Amalie“. Fregatterne skulde han sende til Vice-Admiral Gabel, og derpaa med de fladgaaende Fartøjer søge at bringe en Transportflaade op til Frederikshald. Forinden Transportskibene bleve sejlfærdige, indtraf imidlertid et Ilbud fra Gabel, som indtrængende forlangte nogle fladgaaende Krigsfartøjer opsendte, da en svensk Transportflaade var løben ud fra Gothenborg og strøbte langs Kysten, hvor Orlogsskibene ikke kunde bruges, for at bringe Karl den Tolvte Undsætning. Nu fik vor Helt Ordre, uopholdelig at afgaa med de armerede Fartøjer for at afskære den svenske Flaade Vejen, og Ingen var gladere end han; havde han dog omsider opnaaet sit ivrigste Ønske, med en anselig Magt at turde prøve sine Kræfter mod Fædrelandets overmodige Fjende.

Ordren var kommen saa pludselig og Skibenes Udrustning var gaaet for sig i en saadan Hast, at vor Helt ej engang vidste, hvilke Skibschefer der skulde under ham. Han var netop i Begreb med at stige i sin Chalup ved Toldboden for at gaa ombord paa Eskadren, der laa ved Trekroner. Gjennem den forsamlede Masse Søfolk, der ikke uden Misundelse betragtede deres lykkelige Kammerater, hvem Loddet havde truffet at gjøre det raske Togt med under den navnkundige Krydser, trængte tvende Søofficerer sig ud paa Skibsbroen. Lettende paa Hatten henvendte den første sig til Tordenskjold, som med den ene Fod i Chaluppen og den anden paa Broen endnu uddelte nogle Befalinger til Mandskabet: „Jeg har den Ære at melde

mig som Chef for Gallejen „Prinds Christian". — „Oho! Sieur Tønder!" udbrød Tordenskjold ganske overrasket, „tænkte mindst paa at faa Dig med; har ikke set eller spurgt til Dig i mange Tider." „Du er ogsaa i en Helvedes Fart løben fra os," svarede Tønder, „det forekommer mig kun kort siden, at jeg spottede over din Kadettrøje paa Ballet hos General Løvendahl. Jeg har havt stor Lyst til at hale ud efter Dig; men nu naar jeg Dig næppe, siden jeg kun har et sundt Ben tilbage at løbe paa." Han gjorde et Par Skridt fremad og nu først bemærkede man hans stive Gang. „Stakkels Kammerat!" sagde Tordenskjold ganske alvorlig, „husker nu at have hørt det; blev nok stækket i Bataillen under Rygen." Tønder gned sine Hænder og vedblev leende: „Det er ikke saa farligt; saalænge jeg blot beholder et Been og en Arm, opgiver jeg ikke Væddekampen. En Satans kunstig Doktor var det for Resten, der lavede mig denne Stylte; han har ikke daarlig fusket vor Herre i Haandværket, og tror Du, at jeg vil gjælde for en oplagt Skude eller pensioneret Invalid, saa tager Du fejl, Hr. Kammerat! forser Du, jeg glæder mig just til at skulle slaas under dit Flag; kanske din Stjærne endnu borger mig en lille Straale." „Har altid kjendt Dig som en Gut med Hjærtet paa det rette Sted," smilte Tordenskjold, og Tønder vedblev: „Kommer det kun an derpaa, saa send Du mig kun i Ilden, hvorhen Du vil. Siden Sivers løb af med den smukke Prise, jeg havde i Kikkerten, føler jeg mig kun vel mellem Kugler og Øxer —." „Vær kun rolig, min Broder!" faldt Tordenskjold ham i Ordet, „skal nok faa din Lyst styret," og idet han udstrakte Haanden mod den anden Officer, der var kommen med Tønder, tilføjede han i en hjærtelig Tone: „Velkommen, Grip! glæder mig ret,

at Du ogsaa er med. Har vel ikke glemt vort sidste Møde i Trondhjem; sagde jo nok, vi vilde træffes igjen til Bølgedans." „Ja vel, min Broder!" svarede Grip og trykkede trofast hans Haand, „jeg har faaet Kommando paa „Vindhunden" og haaber ligesom Tønder at brase op ved Siden af Dig." Fortsættende Samtalen i samme Aand, toge Officererne Plads i Chaluppen, der strax stødte fra. En Time senere lettede Eskadren Anker og satte Sejl til Nord paa.

Som et heldigt Varsel fik Tordenskjold hin Side Kronborg Øje paa et Par svenske Krydsere, som han da ogsaa lod jage efter. Grip og Tønder fik ved denne Lejlighed en Idé om Maaden, hvorpaa deres fordums Skibskammerat havde erhvervet sig Navn af den danske Flaades bedste Krydser; thi da de af ham udkommanderede Fartøjer ikke hurtigt nok manøvrerede efter de svenske Hukkerter, og de øvrige Skibschefer allerede vilde opgive Jagten som forgjæves, strøg Tordenskjold i sin store, i al Hast bemandede Chalup forbi dem, løb lige ind under et af de fjendtlige Skibe og var med Kaarden i Haanden første Mand paa Dækket, medens den forfærdede Besætning styrtede sig i Vandet paa den anden Side og svømmede i Land. Dette Exempel ansporede hans Undergivne, og Dagen efter vendte Eskadren tilbage til Kronborg med de ikke ubetydelige Priser, der sendtes til Kjøbenhavn; derpaa fortsattes atter Vejen til Norge.

Karl den Tolvte havde allerede ligget to Maaneder for Frederiksten, uden at være rykket sit Maal et Skridt nærmere. Forgjæves lod han Skytset Dag og Nat fra alle Sider spille paa Fæstningen; Kuglerne prellede af paa Klippemurene, og Nordmændenes Mod voxede i samme Grad, som hans Soldaters Iver aftog. Skjult i Nattens

Mørke eller af Morgendæmringens disige Luft, gjorde han flere forvovne Forsøg paa at overrumple en eller anden mindre bevogtet Del af Fæstningen; med mageløs Dristighed stillede han sig ved slige Lejligheder i Spidsen for en udvalgt Skare og besteg de ellers utilgjængelige Punkter, trængte frem lige til Skydehullerne og Portene, hvor et Par velrettede Skud kunde have styrtet ham og hel Flokken ned i den gabende Afgrund. Men de aarvaagne Normænd lode dem ikke overrumple; ethvert saadant Forsøg vistes kraftig tilbage og ikke sjælden forfulgtes Svenskerne lige til deres egne Kanoner. Omsider besluttede Karl sig til et almindeligt Angreb for i det ringeste at bemægtige sig det af et frivilligt Borgerkorps forsvarede Frederikshald. Medens en heftig Ild aabnedes mod Fæstningen trængte han med 3000 Mand ind i Byen, hvor det lille Korps maatte vige fra Hus til Hus og endelig trække sig tilbage bag Frederiksstens Kanoner. Nu indkvarterede han sig i den næsten øde By og befalede sine Krigere at omgaas de faa tilbageblevne Beboere som Landsmænd; men uophørlig udspyede Fæstningens svære Kanoner Død og Ødelæggelse paa de lavt liggende Huse, paa Ven og Fjende; Fædrelandet krævede dette Offer. Dog ingen Fare, ingen Rædsel formaaede at skræmme Kong Karl: en Bombe slog knusende ned gjennem Loftet i det Værelse, hvor han opholdt sig, og de sammenstyrtende Bjælker kastede ham bedøvet til Gulvet, medens flere højere Officerer laa lemlæstede eller dræbte omkring ham; men rask sprang han op igjen, ilte ud i det Fri og traf koldblodig Anstalter til fornyede Angreb. Da besluttede Borgerne at sætte Ild paa Byen for at drive Fjenden ud af dette Tilflugtssted, hvorfra Stykkerne saa sikkert kunde rettes paa Fæstningen. Nogle Gange opdagede Svenskerne det itide og

fik Ilden slukket; men omsider lykkedes det Brødrene Colbjørnsen at antænde deres egne massive Træhuse, og Flammerne bølgede snart over den hele By, medens Frederiksstens Kugler rasede blandt de fra Ildhavet flygtende Fjender. Mangen tapper Svensker fandt ved denne Lejlighed Døden, og destoværre! en stor Mængde bleve kvæstede. Karl den Tolvte skred hen mellem de brændende Huse; næsten ved hvert Skridt sank en af hans trofaste Ledsagere til Jorden, og fra alle Sider trængte Klageskrig til hans Øre. Han kastede et harmfuldt Blik i Vejret, uvist om mod Himlen eller mod Fæstningen; men uden at rammes og uden at skifte Farve naaede han gjennem Kugleregnen ud af Staden.

I dyb Stilhed og tilsyneladende Uvirksomhed iagttog nu den svenske Hær i nogen Afstand Frederiksten, der kun af og til beskodes; men bestandig knaldede Flinteskud fra Fjæld og Skov, ved Dag og ved Nat; thi overalt traf de paa Fouragering eller til Bedækning udsendte svenske Afdelinger paa bevæbnede, norske Bønder, der med kold Besindighed og med hin fra deres Forfædre nedarvede Kraft kastede dem over Fjenden og fravristede ham enten Byttet eller Livet, som oftest begge Dele. Karl den Tolvtes Uvirksomhed var imidlertid lig Løvens, der trækker sig tilbage for Jægernes Skare og maaler sine sky Fjender med et frygtløst Blik, indtil den atter har samlet Kraft og mærket sig et Punkt til Angreb. Han vidste nemlig at en Transportflaade med svært Skyts, Kugler og Krudt samt allehaande Levnetsmidler til de udhungrede Krigere allerede var stukket i Søen, og med ubeskrivelig Længsel imødesaa han dens Ankomst; thi da gjorde han sikker Regning paa at tvinge den Haandfuld Normænd til Overgivelse, der nu vovede at lukke Norges Port for ham, og

var Frederiksſten først falden i hans Hænder, anſaa han Marſchen gjennem Norge for et Sejrstog. Dreven af sin Utaalmodighed, ilede han selv, ledsaget af nogle faa Officerer, afsted til Strømstad, da et Ilbud havde meldt ham, at Flaaden var ankommen der i Nærheden.

Fra Toppen af et Bjærg, som han i Spidsen for sine stakaandede Ledsagere ilsomt besteg, saa han glad og stolt ned paa Dynekilens snævre, af dunkle Klipper indesluttede Havn, hvor en Masteskov trodsig hævede sig i Vejret. Det var Transportflaaden, der nylig var løben ind i dette sikre Tilflugtssted og havde kastet Anker for at oppebie en gunstig Lejlighed til ubemærket af de i Nærheden krydsende danske Skibe at fortsætte den farefulde Rejse. Mellem Klipper og Skjær laa henved et halvt hundrede Sejlere fordelte, af hvilke i det mindste en Trediedel bestod af armerede Fartøjer under Schoutbynacht Knoppes Kommando. Til desto større Sikkerhed var der i al Hast anbragt et Batteri af sex Kanoner paa en lille Holm i Indløbet. „Kun en Dags lykkelig Sejlads endnu," sagde Karl halvt højt og med et truende Blik mod Norden, „og Norge skal bøje sig under mit Scepter, og da —," Ordene hendøde paa hans Læber, idet han ilede ned ad Bjærget; men af hans Miner kunde man læse Tankens Slutning.

Hans pludselige Ankomst paa Flaaden vakte Begejstring og Jubel blandt den flere tusende Mand stærke Besætning. Paa hans heftige Forespørgsel ytrede samtlige Officerer, at Faren nu vel var overstaaet; den lille norske Gallejflotille vilde ikke vove noget Angreb paa de med svært Skyts forsynede svenske Gallejer, og de fladgaaende Krigsfartøjer, som man vel vidste, at Vice-Admiral Gabel ventede fra Kjøbenhavn, kunde umuligt indtræffe saa snart. I sin Glæde herover ophøjede Kongen Schoutbynacht Knoppe

i den svenske Adelsstand og tillagde ham Navnet Strømstjerna. De øvrige Officerer og Mandskabet tilsagde han kongelige Belønninger, saafremt hver Mand af yderste Evne bidrog Sit til Expeditionens lykkelige Tilendebringelse. Oplivet af lyse Forhaabninger vendte han derpaa tilbage til Lejren under Frederiksten, for med Budskabet om den snarlige Undsætning at hæve sine Krigeres synkende Mod. Undervejs kastede han kun et flygtigt Blik ud over Havet, paa hvis sydvestlige Rand nogle Sejl kom til Syne og skinnede rødlig i den dalende Sols sidste Straaler.

Ved Daggry den 8de Juli 1716 saa man en lille Eskadre paa syv armerede Fartøjer, af hvilke de tvende syntes Fregatter paa tyve til tredive Kanoner, styre hen mellem de mangfoldige Skjær og af Havet fremragende Klipper, der saa at sige dannede Indløbet til Dynekilens Havn, en snæver Kanal, der i en halv Mils Længde paa intet Sted er stort over 200 Alen bred. Dagen var endnu ikke rigtig vaagnet; kun en ensom Søfugl strøg hen over Bølgerne, og dens Piben klang sørgelig gjennem Brændingens Brusen, medens en let Taage hvilte over den hele Klippekyst og skjulte for Blikket det skjønne Syn af hine Purpurstriber, der vist allerede flammede paa den østlige Himmel. De omtalte Fartøjer, der for Øjeblikket kun førte nogle Smaasejl, skøde en jævn Fart; det var stille inden Borde; enkelte vagthavende Sømænd bevægede dem frem og tilbage paa de rummelige Dæk, men standsede stundom den ensformige Vandring, idet de kastede et prøvende Blik mod Luvart eller op til Sejlene for at iagttage Vind og Vejr. Gjennem de aabne Kanonporte paa Fregatterne og midtskibs paa de andre Fartøjer skinnede klargjorte Kanoner og lange Svingbasser, som om man var beredt paa at modtage Fjenden, hvis nogen saadan

skulde vise sig. Ingen menneskelig Stemme afbrød den dybe Tavshed i Naturen, der gjærne gaar forud for Dagens og Livets Opvaagnen; kun Sejl og Tovværk daskede af og til mod Rær og Master. Paa Skansen af det forreste Skib, en af Fregatterne, opdagede man flere Skikkelser, der syntes at anstrænge Blikket for at skjelne Gjenstandene paa den graa Kyst, og en Jolle, efter Udseende en svensk Fisker- eller Lodsbaad, slæbtes med under Gillingen. En Officer steg op til Skansen paa en anden Fregat, der sejlede tæt ved, næsten jævnsides den første, og lettende paa Hatten hilste han over til de nævnte Skikkelser; gjengjældende Hilsenen traadte en af disse hen til Galleriet, og lænende sig ud over det raabte han med dæmpet Stemme: „Sej der, Hr. Kaptajn-Lojtnant! har faaet at vide af Lodsen, at den svenske Schoutbynacht histinde holder Gjæstebud paa sin Flaade i Dag; mener vi kunde byde os til Gjæst hos ham. Hvad mener Du, Sieur Grip?" „Har Du Ordre dertil, har jeg Lyst nok at følge med," svarede „Vindhundens" Chef, „vi har jo Vinden agterind lige derop. Vor Herre give Lykke!" „Amen!" sagde Tordenskjold, „ville lade staa til." Paa hans Vink skingrede Baadsmandspiben gjennem Skibet, og Mandskabet strømmede frem fra alle Luger. Mellemstagsejlene bleve bjergede, der blev brast firkant agter, „den hvide Orn" holdt af og styrede ind i Kanalen; Signalflag fløj i Vejret til Tegn for de andre Skibe at følge efter og holde dem flagfærdige. For den friske Søbrise og gaaende to og to Skibe jævnsides, strøg Eskadren hen mellem de mørke Klippestykker, og skjønt Størstedelen af Mandskabet bestod af behjærtede, prøvede Sømænd, betoges dog En og Anden af en hemmelig Gru ved Tanken om, at det nu gjaldt Sejr eller Undergang; thi i dette, en Klippehule ikke ulige Farvand, hvor

Vinden blæste ind gjennem Aabningen, var ingen Tilbagegang mulig og i Baggrunden lurede den langt overlegne Fjende. Dog, Tordenskjold var jo i Spidsen; med ubegrænset Tillid stolede de paa hans lykkelige Stjærne, og da alt forblev stille paa de nærmere og nærmere sammenrykkende Kyster, styrkedes Haabet om et heldigt Udfald, medens Begejstring for et saa kjækt Foretagende begyndte at vaagne, selv i det raaeste Gemyt.

Toppen af hin Granskov paa det fjærne Bjærg forgyldtes just af Dagens første Straaler, da man forude opdagede Dynekilens Havn; man skjelnede allerede Kanonerne paa den lille Holm i Mundingen, og tvende armerede Fartøjer laa foran op til en Fjældvæg. Den danske Eskadre var nu bleven sat; thi hine Fartøjer kappede deres Ankertov og begyndte med Sejl og Aarer at hale ind til Havnen. Tordenskjold foer ombord paa Gallejen „Prins Christian" og lod sig af en dobbelt Chalup bugsere lige hen i Mundingen, for efter Sædvane selv at tage Fjendens Stilling og Styrke i Øjesyn. Imidlertid var Mandskabet paa de øvrige Gallejer i fuldt Arbejde med at bringe det svære Skyts op paa det øverste Dæk, og da Tordenskjold, efterat have set hvad han vilde, kom tilbage og gik ombord paa den store Stykpram „Hjælperen", var Alt klart til Kamp. Gjennem det snævre Indløb, hvor Ørnen endog maatte ankre, for at Tordenskjold kunde komme forbi med Prammen, strøge nu Skibene, det ene efter det andet ind i Havnen. Som man vel kan tænke, vakte Fjendens saa uformodede Ankomst ubeskrivelig Forvirring paa den svenske Transportflaade. Officererne, der endnu vare øre i Hovedet efter et natligt Gilde, stirrede forbavsede paa de opsejlende Skibe; først ved Synet af det danske Blodflag

troede de deres egne Øjne, og pludselig ædru, uddelte de ilsomt de nødvendigste Befalinger.

Næppe var den sidste danske Gallej sluppen indenfor, før det glimtede fra de svenske Fartøjer saavel som fra Batteriet; med et frygteligt Brag, der gjengaves af de omliggende Klippevægge, tordnede Stykkerne løs, og hele Naturen syntes at opskræmmes af Søvnen. Uden at svare fortsatte Eskadren sin Vej ind i Havnen; som mørke Uvejrskyer glede disse Kolosser frem i det snævre Farvand, nærmere og nærmere mod Fjenden. Da de vare komne til det bredeste Sted af Havnen, hvor tre Skibe kunde finde Plads hos hinanden og paa engang bruge deres Skyts, lagde de bi, gjorde tre ad Gangen en Vending og drejede til Højre og Venstre Bredsiden mod de adspredte Fjender.

„Godt Sigte, Manne!" lød nu Tordenskjolds velbekjendte Røst, „Fyr!" „Hjælperens svære Skrog bævede, et bedøvende Knald rullede hen langs Klipperne, og en Regn af Knipler og Skraasække bruste knusende ind over de nærmeste svenske Gallejer, medens en lignende Hilsen sendtes til den anden Side fra „Noæ Ark" og „Vindhunden". Dermed var en af den nyere Tids mærkeligste Kampe aabnet; Lag paa Lag af det svære Skyts dundrede løs, indtil Røgen samlede sig i tætte Skyer og rugede over den dybtliggende Havn som over en Vulkans Krater.

„Holla, Sieur Siversen!" raabte Tordenskjold til en Kadet, som netop stillede sin Kanon, „maa have Ørnen herop, at holde Fjenden i Aande, medens jeg lægger tættere ind; rap Jer!" Lettende paa Hatten, ilede den unge Mand ned i en Jolle, for at overbringe Ordren. „Den hvide Ørn", der var bleven et Stykke tilbage, kappede fem Minutter efter sit Anker; holdende ind i det vanskelige Farvand, lagde den ved en raft Manøvre agterom

„Hjælperen" og aabnede sin Ild. Under den derved forøgede Krudtdamp toge tvende Gallejer „Hjælperen" og „Noæ Ark" paa Slæbetov og bugserede dem ubemærket tæt ind til det Punkt af Havnen, hvorfra de store svenske Stykpramme rettede deres Sex og tredive Pundinger. Gjennem den hendragende Røg opdagede de svenske Officerer pludselig de svære Master tæt ved Siden af dem, og i næste Minut bragede et Lag af Skraa- og Stangkugler ind over dem og fejede næsten Dækkene rene. Mellem de søndersplittede Redskaber og knuste Master væltede de Kvæstede sig i hundredevis, medens Resten af Mandskabet, greben af Rædsel, sprang overbord for at redde sig i Land.

„Batteriet derhenne tiltaler os noget vel højrøstet," meldte Tønder fra Galleriet af sin Gallej „Prinds Christian", idet han med denne strøg ind under „Hjælperen", „hvad synes Hr. Kaptajnen?" „Mener, at den Ting bedst afhjælpes ved at fornagle de Par Skraalhalse," svarede Tordenskjold leende. „Ja vel! det skal ske," raabte Tønder tilbage. Paa hans Vink halede Mandskabet ud af alle Kræfter; den nærmeste Gallej fulgte med og gjennem en Regn af Kugler, der plaskede ned i Vandet rundt om dem, lagde begge Fartøjerne ind til Holmen. Med Kaarden i Haanden og fulgt af en Snes uforfærdede Gutter, der svang Øxerne i de kraftfulde Næver, arbejdede Tønder sig op ad Skraaningen; et kort men morderisk Haandgemæng fandt Sted og først over de svenske Konstablers Lig trængte han frem til Kanonerne, der bleve fornaglede. Under et skingrende Hurra stødte Gallejerne derpaa fra igjen og strøge tilbage til Kampens egentlige Skueplads.

Fra det svenske Schoutbynachtskib „Breden", hvis Stykker allerede tav, flygtede Strømstjerna i Land med

sine faa tilbageblevne Folk; „Hjælperens“ Kugler suste efter ham langs Kysten, og „Vindhundens“ Chalup lagde ind under det forladte Skrog. En Flok danske Matroser med tvende Kadetter i Spidsen entrede op til Dækket, da en Røgstraale i det samme brød ud fra en af Lugerne.

„Tilbage der! alle Mand!“ raabte Grip fra Chaluppen, „der er Ild i Krudtkammeret.“ Et Par af Matroserne skyndte dem ned igjen i Baaden; men den ene Kadet, den forhen nævnte Siversen, sagde koldblodig, idet han kastede et prøvende Blik til Stedet: „Det er dog for silde — følger Du med, Ferrø! at slukke Ilden?“ „Kom! hvordan det gaar, gaar det jo dog i Vejret“ — jublede den anden Kadet, og idet Chaluppen stødte fra, sprang de begge hen til Lugen, løftede den i Vejret og — med et forfærdeligt Brag sprængtes Skibet i Luften. Kampen standsede et Minut, medens Alle stirrede i Vejret; men Røgen drog bort over de glødende Planker, og Kampen begyndte paany.

„Lad mig komme med,“ lød en hæs Røst ved Siden af Chaluppen, og Kadet Siversens ungdommelige Hoved dukkede op over de sortladne Bølger.

„Gud være lovet! er Du der, min raske Gut!“ udbrød Grip og halede Kadetten op med nogle Matrosers Hjælp, „hvordan gik det Ferrø?“ „Han gik med mig til Vejrs,“ smilte Ynglingen, skjønt et vemodigt Træk spillede om hans Læber, „men jeg tror, han blev deroppe med det samme. Hvordan jeg kom ned igjen og med hele Lemmer, begriber jeg endnu ikke,“ tilføjede han og strøg sig ned ad Legemet, som for at overbevise sig om, at han virkelig var ubeskadiget.

Hin Side det fornaglede Batteri sloge Flammerne i Vejret paa Gallejen „Lukretia“. „Den Ild maa vi slukke,“

sagde Tønder, „hal ud, Manne! det er et skjønt Fartøj, det var Skade, om det skulde gaa tabt.“ Med betænkelige Miner begyndte Sømændene at trække paa Aarerne, og Chaluppen gled hen til det brændende Fartøj, der var forladt af Mandskabet. Tønder steg ombord, og hans Kvartermester fulgte efter med en halv Snes Matroser. Midt i den aabne Luge stod en brændende Tjæretønde. „Aha! de have selv sat Ild paa for at spare os Ulejligheden,“ raabte den kjække Officer og stak sit Træben ned i Lugen. Med begge Hænder løftede han Ildmassen varsomt i Vejret og langede den til Kvartermesteren, som noget forbløffet tog imod den; hurtig var han oppe paa Dækket igjen, greb den stærkere flammende Balje og kastede den ud i Vandet. „Hvor skal Du hen!“ raabte han derpaa, da han saa Kvartermesteren ile hen til Falderebet, hvor han dog standsedes af et Par Matroser, der stege op. „Fartøjet er ladet med Krudt — vi springe Alle i Luften,“ svarede den blegnende Kvartermester og gjorde Miner til at flygte ned i Chaluppen. „Du bliver her,“ vedblev Tønder med tordnende Stemme og drog sin Kaarde, „Satan! springer Du ikke i Luften med din Chef —.“ En ny Flamme brød frem fra Kahytstrappen. Tønder befalede et Par af Matroserne at trække deres Trøjer af og dyppe dem i Vandet. Sømændene, der indsaa, at kun Besindighed og Mod kunde redde dem, adlødе øjeblikkelig; med de vaade Klæder lykkedes det ogsaa at dæmpe Flammen, og drivende den af Rædsel maalløse Kvartermester foran sig, steg Tønder ned ad Trappen, da han nok anede at Fjenden ej havde forsømt at lægge Ild ved Krudtforraadet. Han tog heller ikke fejl. „Der er det — Gud være os naadig!“ stammede Kvartermesteren med skjælvende Stemme og stirrede hen i Rummet. I en

af de løssslagne Krudttønder stak en brændende Lunte; Ilden havde næppe to Tommer tilbage, før den naaede Krudtet; i næste Minut maatte Skibet springe i Luften.

„Stille der! ikke et Muk," sagde Tønder med fast Stemme, medens hans Undergivne tavs foldede Hænderne, og rask skred han over det med Krudt bestrøede Gulv, greb med tvende Fingre nede om Lunten og løsnede den fra Spræk ken, hvori den sad; gjennem det aabne Kahytsskod langede han den ind til en af Matroserne, der ransagede i Kahytten. Da han derpaa havde overtydet sig om, at der ikke var tændt Ild paa flere Steder, ilede han tilbage til Chaluppen og tog Gallejen, der rigtig var ladet med Krudt, paa Slæbetov, for at bringe den ud af Kanonilden.

Det næste Schoutbynachtskib, Stykprammen „Steenbukken", en Kolos, spækket med fire og tyve mægtige Ildsvælg, var ligeledes bragt til Tavshed og Schoutbynacht Sjøblad, Flaadens Næstkommanderende, reves med paa Flugten af sit forfærdede Mandskab, dog først efterat to Trediedele af dette vare bortfejede af Lagene fra „Noæ Ark". Fra Strandbredden vedligeholdt Svenskerne imidlertid en heftig Geværild, formodentlig for at give den i Prammen anlagte Ild Tid til at naa Krudtkamret. Tordenskjold som gjærne vilde redde det store Fartøj, var sprunget ned i en Chalup og styrede lige ind i Kugleregnen. Grip jog efter, og idet Chalupperne i den tætte Krudtdamp tørnede mod hinanden, raabte Tordenskjold over til ham: „Kommer som Du var kaldet, Broder Grip! ved kanske Raad til at skaffe Schoutbynachten og de andre Fartøjer ud af Reden?" Grip, som blot ønskede at faa sin Chef bort fra den morderiske Kugleregn, svarede hurtig: „Det tænker jeg med Guds Hjælp, skjønt det vil koste

Døde og Kvæstede. Vil Hr. Broder blot skaffe mig Kabeltov." Uden at betænke sig, sprang Eskadrens Chef over i en Jolle, der med Pilens Fart bortfjærnede sig; kort efter kom han tilbage med de forlangte Redskaber og medbragte et Par med frisk Mandskab fyldte Chalupper. Under Matrosernes Hurra lagde de nu Alle ind til „Stenbukken"; i næppe et halvt hundrede Alens Frastand knaldede en Geværsalve løs; rundt om begge Cheferne styrtede de trufne Sømænd ned under Tofterne, og Grip greb til Ansigtet, medens flere Kugler pebe forbi deres Øren eller trængte gjennem Klæderne.

„Har dog ikke faaet formeget, Broder Grip?" hviskede Tordenskjold og slyngede Armen om ham.

„Nej, vist ej, kun en lille Rift i Huden," lo den uforfærdede Officer og søgte at skjule Blodet, der randt ned over hans Kind, „men hist ovre er Din Nærværelse nødvendig, og her er Tingen saa godt som afgjort." Tordenskjold trykkede hans Haand, og da Faren virkelig syntes forbi, idet Geværkuglerne kun matte naaede Schoutbynachtskibet, gik han over i den næste Chalup og ilede tilbage til „Hjælperen", paa hvilken de endnu kampdygtige svenske Gallejer rettede deres hele Ild.

Med en Del af sit Mandskab besteg Kaptajn-Løjtnant Grip „Stenbukkens" massive Skrog; intet Menneske saas paa Dækket, og man var allerede i Færd med at gjøre Varptovet fast, da en svensk Officer hævede sig op ved Kahytstrappen og skyndte sig over til Falderebsporten. Lettende paa Hatten ad Grip, som netop stod paa Rebstigen, sagde han: „Tillader Hr. Kaptajnen, at jeg kommer ned i Chaluppen?" Grip betragtede ham med et skarpt Blik og troede at læse Dødsangst i hans urolige Øje. „I er nok Stykløjtnant?" spurgte han. Med voxende

Uro svarede Svenskeren: „Ja, ja; men jeg beder Herren, at vi skynde os!“ Han vilde trænge sig ned; men kraftig stødte Grip ham tilbage og var i et Spring oppe paa Dækket. „Vis mig først, hvor I har lagt Lunten,“ raabte han med barsk Stemme og satte Kaardespidsen for hans Bryst, idet han trængte ham hen imod Kahytstrappen. Blegnende og uden at sige et Ord, tumlede Officeren foran ham ned ad Trappen. „Skynd Eder, Herre!“ stammede han og pegede hen i et Hjørne. Der glimtede Noget; rask ilte Grip til og bortsnappede det gnistrende Blaar, der laa fire Tommer fra Løbekrudtet. Styrkløjtnanten aandede friere i Vejret; rækkende Grip sin Kaarde, sagde han: „Jeg vilde kun gjøre min Pligt; nu er jeg Eders Fange tilligemed de sexten Mand, der ere ombord.“ „Har I lagt Ild noget andet Sted?“ spurgte Grip med et gjennemtrængende Blik og hævede Kaardespidsen? „Paa Sømændsære! nej,“ svarede Svenskeren med rolige Miner, da han nu havde gjenvundet sin Fatning, „mit Mandskab vidste ikke, hvad jeg havde i Sinde.“

Kabeltovet var imidlertid gjort fast ved „Vindhundens“ Agterspejl; paa et af Grip givet Signal halede Mandskabet løs, og ligefor de svenske Schoutbynachters Øjne bevægede „Stenbukken“ sig langsomt ud til Fregatten.

Fra en liden Bugt paa Siden af „Hjælperen“ begyndte pludselig en levende Geværild; med uforrettet Sag og Tab af en Del Mandskab vendte en dobbelt Chalup ilsomt tilbage fra Bugten, hvor den var kommanderet hen, for at borttage en stor svensk Hukkert.

„For Djævlen! skammer I Eder ikke, Siør Kjøge!“ lød Tordenskjolds Stemme over til Chaluppen — „har Kvæstede nok, men Hukkerten blev liggende.“ „Hr. Kaptajnen maa undskylde,“ svarede Officeren med det ilde-

varslende Navn, „Infanteriets Kugler spille lige under Skroget.“ „Herhid med Tovet,“ raabte Tønder, som strøg forbi med sin Chalup og havde hørt Tordenskjolds Ytring. Han sprang ned i en Jolle og fra Kjøges Fartøj heves Tovet ned til ham. „Sej der, kom med,“ vedblev han, vinkende ad tvende svenske Matroser, som han havde taget til Fange paa en Gallej, og som nu ogsaa skyndte sig over til ham, „hal ud, Manne!“ Jollen fløj afsted mod det farlige Punkt. Det knaldede atter fra Kysten i henved fyrretyve Skridts Afstand, og Kuglerne peb væk over Baaden. Med et smærteligt Skrig slap den ene Svensker Aaren og sank fra Sædet; den anden holdt inde og saa betænkelig til Officeren. „Hvad fejler Dig? hal ud!“ tiltordnede Tønder ham og greb selv fat paa den ledige Aare. Endnu en Kugleregn raslede ned over dem, men uden Virkning, og Jollen stødte an mod Hukkertens Side. I en Haandevending havde Tønder gjort Varpet fast, og fra „Hjælperen“, hvor man havde iagttaget den kjække Handling, haledes løs paa Tovet; ti Minutter efter laa Hukkerten agterom Skytsprammen.

„Var Synd og Skam at tage det Fartøj fra Dig, Kammerat!“ raabte Tordenskjold til Tønder, som hilste i Forbifarten, „kjøbte den dyrt nok; lover Dig den til Prise.“

Samtlige svenske Krigsfartøjer vare lidt efter lidt bragte til Tavshed; kun fra Kysterne knaldede endnu bestandig Geværsalver paa alle Punkter og besvaredes hist og her af de danske Gallejers Kardætscher, medens nogle af Transportskibene brændte i lys Lue. Omtrent ved Middagstid var Kampen saa godt som endt og Sejren vunden. Stykprammen „Vreden“ og et Par Krudtskibe vare sprungne i Luften; saavel de Danske som selve

Svenskerne havde desuden boret en hel Del Gallejer i Sænk, og mange Transportskibe vare indtil Vandspejlet fortærede af Flammerne. Ikke destomindre var Antallet af de erobrede Krigsfartøjer og Forraadsskibe stort og Byttet af en saadan Betydning, at den mægtigste Orlogsflaade kunde have været stolt deraf. Men endnu var et vanskeligt Arbejde tilbage, nemlig at faa Byttet med og at slippe ud af Kanalen; thi over 5000 Svenskere, Infanteri og Søkrigere, samlede sig efterhaanden langs med Kysten for at hævne Nederlaget og maaske fælde den forvovne Fjende midt i Sejren. Dog det over al Forventning heldige Udfald begejstrede de danske Sømænd til at kappes med deres Officerer i Forvovenhed. Paa alle Kanter fore Chalupper og Joller ind til de forladte Gallejer og Transportfartøjer for at slukke Ilden og bugsere dem ud. Trodsende den i alle Skikkelser truende Død, entrede de jublende op paa Skrogene, dæmpede med Besindighed Ilden eller gjorde Varpene fast uden at lade sig forstyrre af de tæt forbipibende Kugler, af den glødende Hede fra de brændende Skibe eller af de faldende Kammeraters Stønnen. Overalt syntes Tordenskjold tilstede; hvor Kuglerne regnede tættest, hvor Ilden rasede forfærdeligst, hørte man stedse hans kraftige Røst, befalende og opmuntrende.

En frygtelig Salve af store og smaa Kugler knaldede ind over Gallejen „Prinds Kristian"; Officerer og Matroser styrtede sønderknuste ned paa Dækket om Kaptain-Løjtnant Tønder; men med uforandrede Miner og fast Stemme raabte han: „Hal kun ud, Gutter! fyr der!" Et Lag af Kardætscher bragede ind imod Kysten, medens Gallejen med et stort Krudtskib og en med Kanoner og Bomber ladet Galliot paa Slæbetovet strøg ud i Havnen.

Solens sidste Gløden havde for længe siden forladt Granskovens Top, da den danske Eskadre, to og to Skibe jævnsides, med samtlige erobrede Fartøjer mellem sig, begyndte at hale ud af Dynekilen og styrede tilbage gjennem den snævre Udgang, der mørk og uhyggelig aabnede sit dødsvangre Gab for den. Fra de sorte Skove og Kløfter paa begge Tider glimtede det uophørligt som fra en nær Tordensky, og man kunde høre Geværlaasenes Klirren, før Kuglerne pebe væk over Dækket; de i Havnen endnu brændende Skibe lyste klart gjennem Natten og laa snart som et Ildhav i Baggrunden. Langsomt glede de svære Skibe hen mellem Brændingerne; med usvækket Iver halede Mandskabet ud, og dets muntre „Ohøi" forstummede ikke for de langs Kysten henilende Soldaters Kugler. Maaske det lang Tid efter rislede koldt ned af Ryggen paa mangen ellers modig Sømand, naar han fortalte yngre Kammerater om denne natlige Fart, hvor Baadsmændenes Piber, de Kvæstedes Skrig, Officerernes Kommandoraab og de knaldende Geværskud løde forvirrede imellem hverandre, medens Ildhavets rødlige Flamme fra Havnen gjorde Natten derinde mellem Klipper og Skove endnu grueligere. Men Dagens morderiske Kamp syntes nu at have hærdet Sømændene til med Kulde at gaa enhver tænkelig Fare imøde, og saalænge de hørte Tordenskjolds, Tønders og Grips Stemmer, mægtede ingen Rædsel at lamme deres Mod.

Med uhyre Anstrængelse var hele Flaaden naaet midt ind i Kanalen; paa et af de smalleste Steder standsedes Farten, for at Mandskabet kunde puste og Varpene blive efterset, om Alt var i forsvarlig Stand. Jollerne fore frem og tilbage mellem de i Mørket myldrende Fartøjer for at bringe Ordre og Mældinger, og et Øjebliks Stil-

hed indtraadte, der kun afbrødes af Aarernes Plasken i de skummende Bølger. Det raslede i Skov og Krat paa begge Sider; drønende Fodtrin gjenlød som af en stor Masse fremilende Mandskab, og dæmpede Raab lode sig høre; det blinkede fra tusinde Punkter paa engang, og Knald i Knald gik Skudene løs; hagltæt fore Kuglerne hen over Skibenes Dæk.

„For Djævlen! kunne jo give dem det glatte Lag engang," lød Tordenskjolds Røst, „klar ved Kanonerne! fyr, Manne!" De mørke Omgivelser oplystes pludselig som af Lynildsstraaler; lig et flygtigt Drømmesyn viste sig Fjendens bevægelige Masser og blinkende Vaaben et Sekund for de henstirrende Sømænd. Kanonerne dundrede løs paa begge Sider og efterhaanden ned ad hele Linien; som fra tusinde Ildsvælg gjentog Ekkoet Knaldene og frygtelige Skrig gjennemskare Luften.

Hvislende Piber og forstærkede Kommandoraab gjenlød atter, og med fornyet Kraft trak Mandskabet løs paa Tov og Aarer for at naa ud af Kanalen, før Fjenden igjen kunde sunde sig. Da lyste en Stribe forud, der blev klarere og klarere; Kysterne syntes at vige fra hinanden, en frisk Luftning aandede i de nedhængende Sejl og med et ustandseligt udbrydende Hurra hilste Sømændene det fri Hav, hvor Skibene nu styrede ud og paa hvis Højde den gjennem Skyerne fremsejlende Maane netop udbredte sit straalende Slør. —

Den svenske Lejr strakte sig i en vid Kreds om Frederiksteens Fæstning og den afbrændte Byes Ruiner; begge Parter syntes stiltiende at være komne overens om en Vaabenstilstand, medens dog Ildsvælgene fra Mure og

Skanser vendte Mundingerne mod hinanden, beredte til atter at udtordne Død og Ødelæggelse. Gjennem Morgendæmringen opdagede man en høj Krigerfikkelse, der med korslagte Arme stod udenfor et af de simpleste Telte og stirrede ud mod Sydvest, hvor Taagen endnu rugede over det fjerne Hav. En sælsom Ild brændte i det søvnløse Øje, Utaalmodighed sad i den høje Pandes dybe Rynker, og stolt Trods syntes lejret om de smalle, sammenknebne Læber. Af og til rettede han det urolige Blik hen paa Fæstningen og knugende Skæftet af den svære Pallask op til Brystet, udstødte han afbrudte, uforstaaelige Ord, men vendte dog hurtig Blikket tilbage paa Havet, som han med Tankens Kraft vilde fremmane Synet af en Gjenstands forønskede Ankomst. Fodtrin gjenlødе i nogen Afstand og Skildvagterne raabte an; men formodentlig i den Tanke, at det gjaldt Posternes Afløsning, forblev den høje Skikkelse ubevægelig staaende og mærkede ej, at en Søofficer nærmede sig, hvis tilstøvede Klæder og forstyrrede Udseende lod formode, at han kom fra en pludselig og ilsom Rejse. Det lod til, at han ej vovede først at tiltale den tankefulde Kriger; længe betragtede han ham med sky, næsten frygtsomme Blik, men gjorde dog omsider en støjende Bevægelse som for at vække ham af hans Drømmerier. Da vendte Skikkelsen atter det stolte, trodsige Ansigt hen imod Fæstningen og idet hans Øje mødte Søofficerens forvirrede Aasyn, foer han kjendeligt sammen; det forekom ham maaske som Billedet af en netop fremstigende ængstende Tanke.

„Hvad vil I — hvad bringer I?" raabte han, „hvi kommer Strømstjerne ikke op med Transportflaaden? Vinden er jo føjelig og Farvandet frit." „Schoutbynachten sender mig til Eders Majestæt med et Budskab," mælede

Søofficeren med blegnende Kinder; men Kongen afbrød ham hæftig: „Vi forlange intet Budskab; Transporten ville vi have herop — ha! hvad fejler Eder, har I Kolden?" „Tilgiv, Eders Majestæt!" vedblev den forvirrede Flygtning, „Schoutbynachten og vi Alle have forsvaret os, som det sømmer sig Eders Majestæts Krigere, og have først forladt vore Gallejer, da de brændte ved Vandspejlet." „Forladt dem, I have forladt dem?" gjentog Kongen med en kort Latter, „det var altsaa dog Kanonaden, der drønede herover i Gaar. Hvi saa I Eder ikke om efter de danske Orlogsskibe, før I vovede Eder ud af den sikre Havn?" „Det var ikke Orlogsskibene, der angrebe os," svarede Officeren, idet han med tvivlsomme Miner betragtede sin tilsyneladende rolige Konge, „vi laa endnu i Havnen, da den befrygtede danske Gallej-Eskadre pludselig løb ind, endnu før Solens Opgang." „Ha, ha! I lode Eder overrumple; fordømt!" lo Kongen som før, „saa kommer vel Transporten over Land?" Officeren blev endnu blegere, og nølende svarede han: „Schoutbynacht Strømstjerna har befalet mig at bringe Eders Majestæt det ulykkelige Budskab om hele Transportflaadens Ødelæggelse." — Karl den Tolvte drejede sig helt om til Officeren og betragtede ham et halvt Minut med et gjennemborende Blik; vendende sig derpaa fra ham igjen, sagde han med klangløs Stemme: „Altsaa ødelagt — — hele Planen — — bliv ved! hvi nøler I!" — „Den bekjendte Krydser, Kaptajn Tordenskjold, kommanderede Eskadren," vedblev Officeren sin pinlige Melding, og det syntes at gyse i ham — „strax i Begyndelsen af Bataillen bortstoges vort Batteri i Indløbet med stormende Haand, inden Middag vare alle vore Gallejer demonterede, flere sprungne i Luften og to Tredjedele af vort Mandskab dræbte. Da

vi af Fjendens uophørlige Kardætschild dreves fra Borde, satte vi selv Ild paa de fleste Fartøjer og næppe Halvdelen af Transportflaaden er falden i de Danskes Hænder. Jeg vover at gjentage for Eders Majestæt, at vi Alle efter Evne have gjort vor Pligt som ærlige Svenskere, og Fjenden har lidt meget paa Vejen ud af Havnen, da vi Skridt for Skridt forfulgte ham med Geværild." Men Kongen syntes ikke længer at høre efter; med mørkere og mørkere Miner stirrede han ud til det fjærne Hav eller ind i de hendragende Skyer, og en ny Beslutning fremsteg sikkert i hans urolige Sjæl. Efter nogle Minutters uhyggelige Tavshed drejede han sig atter om. „Gaa", sagde han med Kulde, „send vore Adjudanter ind til os." Idet han derpaa langsom skred ind i sit Telt, kastede han endnu et funklende Blik op til Fæstningen og mumlede mellem Tænderne: „Saa begynde vi forfra — vi komme igjen." —

Et Par Timer senere skingrede Trompeterne og Trommerne hvirvlede; gribende hurtig til Vaaben, strømmede Krigerne fra alle Kanter til deres Faner, og Fæstningens Garnison forberedte sig paa at modtage en Storm. Men med Forundring saa man Svenskerne skyndsomt rive Teltene ned, tage Kanonerne bort fra Forskansningerne og læsse dem paa Vogne, og som om en panisk Skræk havde grebet Belejringshæren, drog den endnu inden Aften med klingende Spil bort over Grænsen, ladende kun et Par faste Batterier hinsides Svinesund tilbage. Først Dagen efter løstes denne Gaade, da Tordenskjold ankom paa Magø Rhed med hele Flaaden. Jublen var ubeskrivelig, og Heltens Navn udtaltes med Pris af alle Munde. Selv Vice-Admiral Gabel, som utaalmodig havde imødeset Tordenskjolds Ankomst med de fladgaaende Fartøjer, og som nu

saa sig den glimrende Sejr reven ud af Hænderne, nødtes af den offentlige Mening til at istemme Beundringen over den femogtyve-aarige Helt, og skjulende Misundelsen dybt i sin Sjæl, beordrede han ham tilbage til Kjøbenhavn med det glædelige Budskab.

Skjønt enkelte Stemmer ogsaa denne Gang hævede sig mod Tordenskjolds Forhold og navnlig dadlede ham, fordi han uden udtrykkelig Ordre havde vovet sig ind i Dynekilen med saa ringe Styrke, talte det glimrende Udfald og Listen over de udbragte eller ødelagte fjendtlige Skibe dog alt for højt hans Sag, til at Admiralitetet ikke skulde have erklæret hans Forhold for hævet over al Dadel, og Kongen, hvem det rige Bytte af Krigsforraad saavelsom Svenskernes Bortgang fra Norge kom saare belejligt, forfremmede strax sin Yndling til Kommandør, kun nitten Maaneder efter hans Udnævnelse til Kaptajn, og fæstede en Guldmedaille paa hans Bryst, omtrent lig den, der var bleven præget i Anledning af Gabels Bataille ved Kolberger Hede.

Tredje Kapitel.

Endnu bestandig krydsede de engelske og hollandske Orlogsskibe omkring i Nord- og Østersøen for at iagttage de krigsførende Parters Foretagender og fremme deres Nationers Handelsinteresser, medens Diplomatien var i fuld Virksomhed med offentlig at mægle Forlig og hemmelig at puste til Flammen. De tyske Magter, hvis Lande nu vare befriede fra Fjenden, havde ganske trukket sig tilbage fra Krigens Skueplads og indskrænkede sig til ad

Kabinetsvejen at styre Sagerne til deres egen størst mulige Fordel. Czar Peter arbejdede rastløs paa at give sit kolossale Riges raa Masser et Præg af Civilisation, for at bringe dem i nærmere Forbindelse med det øvrige Europa; da han endnu bestandig frygtede den saarede svenske Løve, holdt han gode Miner med Danmark, skjønt han hvert Øjeblik var rede til at forraade det, hvis Sverrig skulde beslutte sig til at kjøbe hans Venskab for en officiel Aftrædelse af sine bedste østersøiske Provindser, som han i Gjærningen var i Besiddelse af. Da Frederik den Fjerde indtrængende mindede ham om Opfyldelsen af det gamle Løfte at lade et russisk Troppekorps i Forening med den danske Hær gjøre Landgang paa Skaane, gav han omsider sit Minde dertil; det kunde dog være ham ligegyldigt, om hans vilde Skarer, der selv maatte sørge for deres Underhold, fandt denne i Meklenborg, hvor de for Øjeblikket huserede, eller søgte den paa de frugtbare danske Øer. Kommer Tid, kommer Raad, tænkte denne Tidsalderens raaeste, men derhos snueste Hersker, desuden kunde han derved faa Lejlighed til at tage det for den østersøiske Handel saa fordelagtig beliggende Kjøbenhavn saavelsom det vigtigere Øresund i nærmere Øjesyn, og maaske kunde Omstændighederne eller en Hændelse spille ham begge i Hænderne. Det besluttedes altsaa at skride til den saa længe omhandlede Landgang, og Kommandør Tordenskjold sendtes til Norge for derfra at nedbringe alle de Transportskibe, han kunde faa fat paa; de skulde anvendes til de russiske Troppers Overførsel fra Meklenborg.

Med sin sædvanlige Iver udførte vor Helt dette Hverv. Undervejs fratog han en svensk Fregat sex danske Kornskibe, der vare faldne i Fjendens Hænder og styrede med dette Bytte tilbage til Kjøbenhavn. I en opkommende Storm

skiltes han fra dem, og Gallejen, som han netop befandt sig ombord paa, dreves hen imod Skærene under den svenske Kyst. Samlende sig i Hobe omkring paa Dækket, betragtede Sømændene deres Chef med urolige Miner; thi for den flyvende Storm skummede Skuden pilsnar ind mod Kysten, paa hvis fremspringende Klipper den uden Redning maatte knuses. Men Tordenskjold forblev rolig; da han kjendte hvert Indløb, hver Klippe paa hele Vigsiden, vidste han ogsaa, at saasnart de havde klaret Pynten hist henne, aabnede sig Norstadshavn som et sikkert Tilflugtssted. Det maatte da komme an paa Tilfældet, om de forefandt den ryddelig eller besat af Fjenden. Næppe en Fjerdingmil fra Skjærene og Klippestykkerne, hvis graa Toppe stege truende op af Brændingens snehvide Skummasser, ilede Gallejen hen imod Pynten; krængende næsten helt over paa Siden og dyppende af og til Vimplen i de opsprøjtende Bølger, kneb den saa tæt op til Vinden som muligt, og med stigende Uro bemærkede Mandskabet den med hvert Minut aftagende Afstand imellem dem og Kysten. Kun Frygten for den unge Chef, som i saadanne Øjeblikke ej var at spøge med, afholdt dem endnu fra at bryde ud i lydelig Murren.

„Sej der, lad falde! Styrbord med Roret! Styrbords Braser! klar ved Sejlene overalt!" kommanderede Tordenskjold, som opmærksom havde iagttaget Farten og hver forbiilende Klippe; i Anelsen om, at deres Chef nu havde opdaget et Middel til Redning, ravede Sømændene op, og istemmende et lystigt „Ohøj" grebe de fat i det daskende Tovværk. Roret blev lagt op og „Løvendahls Gallej" holdt ned gjennem et skjult Løb mellem Skærene; efterat have passeret en stejl Klippepynt blev Sejlene bjergede. Med glad Studsen saa Mandskabet sig pludselig ude af

al Fare; en rummelig Udhavn med næsten umærkelig Bølgegang laa foran dem, og derinde var intet Skib at se; kun en enkelt Jolle bemærkedes midt i Farvandet, og langs Kysten laa nogle adspredte Fiskerhytter. Saasnart Ankeret var faldet, og Gallejen havde drejet sig rundt, indtil dens Agterstævn vendte ind i Havnen, blev Chaluppen firet ned og bemandet med en Snes af de mest prøvede og behjærtede Matroser, der alle vare forsynede med Øxer og Pistoler. Tordenskjold tog Plads agterud; paa hans Vink stødte Chaluppen fra og styrede hen imod den omtalte Jolle, i hvilken en gammel Fisker sad med sin Søn og fiskede Torsk.

„Vil Du engang se, Fader?" sagde Sønnen, en rødmusset Knøs paa tolv Aar, som med Nysgjerrighed havde betragtet det fremmede Fartøj, „de komme ind efter os og have alle Pistoler i Beltet; skulde vi ikke lade Garnet drive og skynde os hjem?" „Vist ej, min Gut!" svarede Fiskeren, som ligeledes havde iagttaget Gallejen og Mandskabets Bevægelser, „ville de os noget, kunne de alligevel faa fat paa os derinde, og den Karl bryder sig kun fejl om vor fattige Jolle." Lidt forundret saa Drengen paa sin Fader, hvis Bemærkning om den fattige Jolle han ikke kunde faa i Hovedet, da han var vant til at betragte det lille Fartøj som en anselig Besiddelse; den udgjorde jo Familiens hele Rigdom. Efter et Øjebliks Tavshed vedblev han med en fiffig Mine: „Ved Du hvad, Fader! Fangsten i Dag bliver dog kun ringe; skulle vi ikke ro ned til Vesensø for at sælge de Fisk, vi have; saa kunde vi med det samme fortælle Løjtnanten paa den store Hukkert, at her er kommen en stor Fisk ind i Havnen. Hvis han kom herop og fangede den, fik vi sagtens en god Skilling med." „Er Du gal, Dreng!" brummede Fiskeren, skjønt et vist

Træk, der spillede paa hans haarde Ansigt, lod formode, at han hemmelig glædede sig over Sønnens snilde Indfald, „gjør et Tag i Garnet der og hold din Mund. Kan Du ikke begribe, at den Fisk er for stor og stærk for en Hukkert paa otte Tænder?" I det samme strøg Chaluppen frem; Mandskabet lagde sig paa Aarerne, og Fartøjet gled langsomt hen mod Jollen.

„God Fangst!" raabte Tordenskjold og hilste venligt. „Tak, tak! men der er Maade med," svarede Fiskeren og lettede sin gamle, gjennemhullede Hat, „hvorfra kommer I, om jeg saa maa spørge?" „Have krydset heromkring og søgte Havn for Stormen," forklarede Tordenskjold i en ligegyldig Tone, „sælger mig kanske Eders Fisk for en Sølvpenge?" tilføjede han og tog et Par Sølvmønter op af Lommen. „Gud vel! hvorfor ikke!" raabte Fiskeren glad og udstrakte den barkede Næve for at modtage Pengene; forsende sig over den for ham store Sum, lod han Mønterne glide ned i en Skindpung. „Som jeg siger," vedblev han og langede Ballien med de fangede Torsk over i Chaluppen — „Fangsten har vel ikke været stor; men Fisken er af bedste Sort." — „Have Mangel paa Proviant, skal jeg sige os," smilte Tordenskjold, „og maa se at slippe bort herfra, før noget af Hans svenske Majestæts Krigsskibe faar Øje paa os. Har ellers ikke mærket nogen Krydser i Nærheden," — han standsede og betragtede Manden med et skarpt Blik. Den gamle Fisker sad et Minut tvivlraadig og tavs, idet han strøg sit store graa Skjæg med den ene Haand og vejede Skindpungen i den anden. „For den Sags Skyld er der vel ingen Fare paa Færde heromkring," brummede han omsider; men Drengen, som hidtil havde moret sig med at betragte det bevæbnede Mandskab i den store Chalup, faldt med Barn-

dommens Snakkesomhed den Gamle i Ordet: „Jo vist, Fader! Du glemmer nok Hukkerten med de otte Tænder i Vesensø.“ — „Hold Mund, Knægt!“ foer den Gamle i Vejret; men fattende sig, vedblev han sagtmodig: „Knøsen har Ret; her ligger rigtignok en svensk Hukkert for Anker nede i Vesensø Havn; men den fører kun otte Stykker og henved fyrgetyve Mand; for den kan I da ligge ganske rolig, tænker jeg.“ „Tak for god Underretning,“ raabte Tordenskjold leende, „frisk, Manne! Hal ud!“ Fartøjet foer bort i Retningen af det betegnede Fiskerleje, der laa en god halv Mil derfra.

Stormen havde imidlertid stillet af, og da Tordenskjold, uden først at raadføre sig med Mandskabet, havde styret Chaluppen ud af Havnen, befalede han at hejse Sejlet; dette fyldtes strax af den endnu friske Søvind, og gjennem de mægtige Bølger, der hvert Øjeblik syntes at ville begrave det lille Fartøj, strøg den dristig ind til Vesensø, hvor den svenske Hukkert rigtig laa for Anker. Mandskabet paa dette Skib havde vel set ham; men i den Formening, at Chaluppen var afsendt fra et eller andet nylig ankommet svensk Krigsskib, drømte de mindst om et saa forvovent Angreb og stillede dem ganske fredeligt hen langs Rælingen, for at praje ham.

Baadmandspiben skingrede, Aarerne lagdes ind, og ved Hjælp af Baadshager droges Chaluppen i den urolige Sø tæt op til Hukkertens Skrog.

„Sej der, til hvilket Skib høre I?“ raabte den svenske Chef, som nu steg op til Skansen. „Til Tordenskjolds Eskadre,“ svarede vor Helt med sin Stentorstemme, og entrende op ad Falderebet, tilføjede han: „Følger mig, Gutter! Øxerne i Vejret!“ Med et Skrækkens og Forbavselsens Udraab foer Mandskabet tilbage fra Rælingen.

Da deres Chef imidlertid med kraftig Røst opmuntrede dem til Modstand, og de saa sig dobbelt saa stærke som Angriberne, grebe de fleste til det første det bedste Vaaben og stillede sig modige i Vejen for Fjenden. Men Tordenskjold havde allerede faaet Fodfæste tilligemed en halv Snes af sine kjækkeste Folk; med et frygteligt Hurra og svingende de blanke Øxer, stormede disse frem, og i næste Minut segnede flere Svenskere ned paa Dækket med sønderknuste Hoveder. Grebne af Rædsel vege de Øvrige tilbage, og næsten paa engang styrtede hele Hoben sig ud i Søen. I mindre end ti Minutter havde Tordenskjold saaledes erobret Hukkerten, og uden at bekymre sig videre om de i Land svømmende Svenskere traf han blot Anstalter til at komme bort med Prisen.

Nu først opdagede man et lille dansk Fartøj, der laa paa den anden Side af Hukkerten, og som var blevet opsnappet Dagen forinden; men da dets Sejl vare borttagne, og der vilde gaa for lang Tid med at bringe det i sejlbar Stand igjen, lod Tordenskjold det stikke i Brand. Saasnart Luerne sloge i Vejret, og de faldne Svenskere vare kastede overbord, styrede den lille Skare Eventyrere ud af Havnen med den let sejlende Hukkert og hilste snart med Jubel det paa Gallejen tilbageblevne Mandskab, der ikke uden Uro havde imødeset Chaluppens Tilbagekomst. Begge Fartøjerne bleve Natten over liggende for Anker i Norstadshavn og gik Dagen efter under Sejl til Kjøbenhavn. —

Det var midt i September 1716; Dagene begyndte at blive korte og Nætterne kolde. Kjøbenhavns Rhed var bedækket af en uoverskuelig Masteskov; de stolte Orlogsskibe, de skarptbyggede Gallejer og Hukkerter, de svære Transportskibe laa rundt om i mørke Masser. Chalupper og

Joller fore hen i alle Retninger; en forvirret Larm af forskjellige Stemmer, jublende og befalende, leende og bandende, lød mellem hinanden fra alle Kanter, blandede med Baadsmandspibernes Hvislen og de arbejdende Matrosers Sang. Fra Toppen af de fleste og største Skibe udfoldede sig Dannebrogsflaget for den kolige Østenvind; men hist og her vajede ogsaa St. Andreaskorset fra en Fregat, og en stor Mængde russiske Gallejer, der skulde benyttes til Troppernes Transport, vare lagte indenfor Bommen. Længere ude, paa den anden Side Batterierne, øjnede man ligeledes en Skov af slanke Master, der beskrev Kredse paa den af henjagende Skyer overtaaede Himmel; det var den engelske Flaade under Admiral Norris og en Del hollandske Orlogsskibe, hvis sorte Skrog truende duvede op og ned i de fjerne Bølger. I selve Staden saa man paa alle Gader og Pladser ilende Ordonnanser, henslæntrende Krigere af alle Vaabenarter eller tætte Grupper af Officerer, der højrøstede og i forskjellige Tungemaal samtalede med hverandre. Paa de udstrakte Fælleder udenfor Portene skinnede lange Rader af hvide Telte; her tumlede Rytteriet de raske Gangere ved Trompeternes Skrald, og Infanteriets Bataillioner marscherede efter Trommernes Hvirvel. Et forhøjet Liv syntes vaagnet i den store Stad, og Vaabenlarmen havde bragt Alt paa Benene. De russiske Hjælpetropper vare langt om længe ankomne fra Meklenborg; men i en rigtig Forudfølelse af, at det maaske dog ikke var Czarens ramme Alvor, havde Frederik denne Gang handlet med Klogskab og for første Gang under hele Krigen overlistet sin snu og farlige Bundsforvandte, idet han paa Sjælland kun modtog en ringe Del af de raa Krigere og lod den større Masse landsætte paa Hveen, hvorhen man tilførte dem de fornødne

Levnedsmidler. Czar Peter saa derved sine hemmelige Planer paa Kjøbenhavn tilintetgjorte, og med skæve Blik betragtede han det 12,000 Mand stærke, fortræffelig beredne danske Kavalleri, der tilligemed 30,000 Mand Infanteri laa i Lejr paa Fællederne. Mod denne skjønne Hær toge hans 1600 barbariske Ryttere, paa de fra tyske Bøndergaarde sammenrøvede Heste og hans faa Bataillioner halv nøgent Infanteri sig ud som en Skare Zigeunere, medens de russiske Krigsfartøjer derude paa Rheden ligeledes tabte sig i Sværmen af de danske Orlogsmænd, hvis friske Laurbær og heltemodige Chefer ej heller fra denne Kant spaaede hans Planer noget heldigt Udfald.

Enhver, der havde Tid til at tilfredsstille Nysgjerrigheden, tog Vejen til det kongelige Slot, hvor der holdtes stort Taffel, og de Tilstrømmendes Antal voxede i den Grad, at der hist og her opstod Trængsel. Med Møje kunde Dragerne komme frem med de stadselige Portechaiser, bag hvis Silkegardiner for de smaa Vinduer man opdagede en Hofmands pudrede Hoved eller en Dames stive Kæmpefrisur; Skridt for Skridt rumlede de svære, ikke sjælden helt forgyldte Karosser gjennem den larmende Menneskemasse, ved hvilken Lejlighed det ikke manglede paa beundrende Udraab, men ikke heller paa spydige Bemærkninger. Omkring selve Slottet var Trængslen naturligvis størst, da Folket morede sig mest ved at monstre de udstigende fornemme Gjæster, og hver Gang Lakajerne sloge Trinet ned paa en Karosse eller reve Døren op paa en Portechaise, kom gjerne en fyrstelig Person, en Diplomat eller høj Officer til Syne; sjelden slog det da fejl, at hans Navn jo udtaltes blandt Mængden, med Spot eller Uvilje, med Ros eller Ligegyldighed, eftersom han stod anskreven i den offentlige Mening. — Da de mærkeligste Gjæster

vare ankomne, og Instrumenternes skingrende Toner forkyndte, at Herskaberne gik til Taffels, begyndte Sværmen foran Hovedportalen at fordele sig og i tavs Beundring eller med udbrydende Jubel vandrede Unge og Gamle, Fattige og Rige skarevis frem og tilbage, kastende nysgjerrige eller længselsfulde Blik op til Slottets dybe Vinduer, hvor de kostbare Damaskes Gardiner bølgede ned for al den kongelige Herlighed.

Men vi ville drage Gardinerne til Side og lade Læseren kaste et Blik ind i den efter Datidens Smag rigt forsirede Sal, hvor Musikens fulde Toner fra tvende Gallerier bruse os imøde; hvor Solens Straaler gjennem det røde Damask med sælsom Farvepragt brydes i de uhyre Lysekroners Glaskugler; hvor de svære Guld- og Sølvskaaler glimre paa de med fransk Luxus dækkede Tafler, medens Pomona og Flora have udfoldet al deres Rigdom og Skjønhed i de kolossale Frugt- og Blomstervaser. Sirlig og ceremoniøst bevæge de lange Rækker af Herrer og Damer dem over Salens Mosaikgulv. Ved det ophøjede Taffel tage de kronede og fyrstelige Personer Sæde, og kun nogle enkelte sært fortjente Mænd er en Plads forbeholdt her; Marschaller med gyldne Heroldsstave ordne det øvrige Selskab ved de længere nede anbragte Tafler. Damernes uhyre Silkekjoler rasle, deres Juveler funkle; de utallige guldbroderede Uniformer og Ordenskjæder glimre; med fordoblet Kraft bruse Musikens Toner, og kun de larmende Pavker, de skingrende Trompeter synes at minde om den krigeriske Tidsalder.

Den svære Skikkelse, der ved Frederik den Fjerdes Side indtager en med Krone prydet Lænestol, stikker i Klædedragt og Manerer sælsomt af mod de fine og prægtige Omgivelser. Det er Ruslands Selvhersker, som uagtet al

sin Magt, uagtet han er sig bevidst, at hans Bifaldssmil eller Vredesblik kan have afgjørende Indflydelse paa Nordens Politik, dog føler sig mindre hjemme i den straalende Ridderſal, lige for Øjnene af saa mange skjønne Damer, saa mange navnkundige Krigere, der ej ville skjælve for hans Øjes Lyn, og saa mange kloge Diplomater, der ville veje hans Ord. — Han var denne Gang iført en lignende Dragt som den, vi have beskrevet ved hans Besøg paa den danske Flaade; kun var Vamsen af noget finere Klæde og han bar Silkestrømper i de, ligesom sidst, med Fernsøm forsynede Kommisſko; et bredt Ordensbaand sammenholdt Vamsen, saa Nattrøjen ikke kom til Syne. Ordknap og med mørke Miner havde han uden mange Omstændigheder taget dygtigt til sig af de udsøgte Retter, og først efter et Par Gange at have tømt den mægtige Guldpokal, der som ved Trylleri altid fyldtes igjen foran ham, begyndte hans Miner at opklares, og han udbrød ofte i en Skoggerlatter over en eller anden lystig Bemærkning af de oprømte Naboer og Gjenboer, hvorved han da gjærne saa sig om til alle Sider, som om han søgte og savnede Nogen, maaske sin Dværg, hvis Mening han kunde høre om det Sagte. Kastende sig tilbage i den magelige Læneſtol og spændende ganske ugenert det blanke Læderbelte, han bar om Livet, lidt løsere, raabte han til de tvende Russere i grønt Livré, der med nedhængende Arme og ubevægelige Miner stode bag hans Stol: „Skaf mig et Glas Genever!“ Begge Livtjenere bøjede dem paa engang dybt og ilede bort. „I maa undskylde, Hr. Broder!“ vedblev han og løftede Guldpokalen i den stærke Haand, „denne Vin kan være ret god, men den er for let; min Mave er vant til en styrkende Drik, der kan ordne Fordøjelsen og gjøre mig vel tilmode; i et godt Lag vil jeg gjærne være lystig med.“

„Det er os kjært, at I ingen Omstændigheder gjør, men lader som I var hjemme," svarede Frederik galant, medens dog et fint Smil spillede om hans Mund; flere af Herrerne vexlede flygtige Blik, og Damerne talte Perlerne om de skjønne Pokalers Rand. „Tak skal I have," skoggerlo Czaren, „jeg gad ved Lejlighed tage Eder paa Ordet. Vil I engang besøge mig i min nye Hovedstad, skal I ogsaa finde et gjæstfrit Bord; men at I faar saa fine Retter eller saa sød Vin eller saa stærk Musik, kan jeg ikke love. Ho, ho!" vedblev han, efter at have nedskyllet Geneveren, der paa Sølvtallerkener præsenteredes ham af de næsten knælende Livtjenere, „en kostelig Hjærtestyrkning af bedste Sort." Forblivende i sin skødesløs tilbagebøjede Stilling, betragtede han opmærksom, først sine tvende Russere og dernæst den firskaarne unge Mand i den glimrende Uniform og med den store Medaille paa Brystet, der med fri Anstand og muntre, bevægelige Miner netop skjænkede Vin i Kongens Pokal. „Ved den hellige Andreas!" tog han derpaa atter Ordet, „er det for min Skyld, Hr. Broder! at I gjør saa megen Stads idag, saa takker jeg Eder nok engang; men har I Raad til at pynte en Halunk af Tjener saa galant som ham der, saa trænger I ikke til at forbedre Eders Finanser med den fortvivlede Karls sidste Stumper." „Det er Kommandør Tordenskjold, en af vore tapreste Søkrigere, hvis Navn vel ogsaa er trængt til Eders Øren," svarede Kongen hurtig og med en næsten alvorlig Mine, da han saa sin Yndling blive blussende rød og stolt vende sig om. „Ho, ho! er det Eder, der spilte Kong Karl det Puds i Dynekilen," raabte Czaren og kastede sig omkring i Stolen, „Skade baade for Eder og mig, at I ikke er en Russer; jeg havde Brug for Eder paa min Flaade." „Takker, Eders Majestæt!" faldt

Tordenskjold ham dristig i Ordet, „tjener min egen Konge med Liv og Sjæl. Beder iøvrigt gunstigst at lægge Mærke til, at jeg helst har uforfærdede danske Sømænd med paa mine Togter.“ Czaren tilkastede ham et truende Blik, og Aaren i hans brede Pande begyndte at svulme; men da Selvherskeren til sin store Forundring mødte den unge Mands kjække og nu næsten stolte Øje syntes han at gjøre Vold paa sig selv, idet han rask satte Pokalen for Munden og tømte den i et Drag; vendende sig derpaa til Kongen, vedblev han: „I kunde vel overlade den Krabat til min Tjeneste, Hr. Broder! jeg gjør ham til Admiral.“ Behandlende dette Forslag som en Spøg, svarede Kongen smilende: „Det var unægtelig et smigrende Tilbud for denne unge Mand, og hvis han vilde forlade vor Tjeneste, saa vi ham intet Sted hellere end paa den kejserlig russiske Flaade, men nu tjener han jo os begge, eftersom vi ville gaa en fælles Fjende imøde. Med det samme ville vi udbringe en Skaal for et lykkeligt Udfald af Landgangen“ — han hævede Pokalen, et skjønt, slebent venetiansk Glas, og bøjede sig mod sin kejserlige Gjæst. Denne sidste greb vel ogsaa om sit gyldne Bæger, men knugende det i Haanden, stirrede han nogle Sekunder i Vinen, førend han skyllede den ned, og om hans tykke Læber bemærkede man et flygtigt spottende Træk, hvis Finhed stod i sær Modsætning til hans øvrige, næsten kejtede Adfærd.

En Fanfare af Pavker og Trompeter skingrede gjennem Salen, og fra den paa Pladsen forsamlede Folkemasse steg et jublende Hurra op til Slottets Vinduer. For at give Samtalen en anden Retning eller maaske venlig berørt af dette Glædens Ekko blandt hans Undersaatter, vendte Frederik sig atter til sin Gjæst og sagde med et stille Smil: „Vort Rige er ikke stort som Eders Hav; men af

denne Jubel kan I slutte til vort Herredømme i deres Hjærter." Czaren betragtede sin kongelige Vært med store Øjne, og støttende sit Hoved i den brede Haand svarede han med en kort Latter: „Ja saa; I er fordømt nøjsom, Hr. Broder! Ved den hellige Andreas!" vedblev han med hævet Røst, „da skulde I høre et Hurra af hundredtusend Russere, og kan I finde En af disse Hundredtusend, der ikke paa sin Kejsers Vink styrter sig ned i Afgrunden eller jager Kniven i sit Hjærte, saa forærer jeg Eder mine dyrekjøbte østersøiske Provindser — ho, ho! og En af dem skulde prøve at se skævt eller stolt til sin Hersker" — mumlende Slutningen mellem Tænderne og kastende et Sideblik til Tordenskjold, tømte han atter sin Pokal lige til Bunden. „Vi ville ikke modsige Eders Majestæt," tog Kongen, over hvis Aasyn en let Uvilje svævede, Ordet, „men vi kunne forsikkre Eder, at lige saa lidt som vi vilde byde nogen af vore kjære Undersaatter Sligt, lige saa lidt vilde nogen af dem betænke sig paa at gaa en frivillig Død imøde, hvis Fædrelandets Vel krævede et saadant Offer." „Kan nok være," brummede Czaren og skubbede sin Stol lidt tilbage, som om det blev ham for trangt, „men alle de Hellige maa da vide, hvi I ikke med Eders tapre Undersaatter for længe siden har gjort det af med den vandrende Ridder hin Side Sundet — ho, ho!" tilføjede han med udbrydende Latter, „det er sandt, I have hjulpet Englænderne at banke Franskmændene, medens I selv fik Bank af Svenskerne." Lidt forlegen over denne plumpe Spøg, legede Frederik med sin Pokal, og de fleste Medlemmer af Bordselskabet fulgte hans Exempel. Men General Scholten og General-Admiral Gyldenløve hævede Hovederne med Stolthed og hin greb først Ordet: „Eders Majestæt ville behageligst tilgive; men den danske Arme fortjener

næppe en saadan Spot. Ere Kong Karl den Tolvtes Tropper dog forlængst udjagne af Sverrigs forrige tyske Provinser, hvor vor allernaadigste Konge allerede er hyldet som Herfker." — „Og jeg tillader mig ligeledes at gjøre Eders Majestæt opmærksom paa, at den danske Flaade i Aar har vundet tre Batailler og tvunget de svenske Orlogsskibe til at blive i Havn," tilføjede Gyldenløve.

Tavs og med stive Blik stirrede Czaren i nogen Tid paa begge de høje Officerer; idet han derpaa fordrejede hele Ansigtet til et ubeskrivelig ironisk Smil, vendte han sig atter til Kongen. „Ved min Skytshelgen!" sagde han og lod den knyttede Haand noget vægtigt synke ned paa Bordet, „I har rigtignok kjække Undersaatter, Hr. Broder! Men for at komme til Sagen igjen; jeg vil strax tage Eder paa Ordet: bring I mig mine Russere, som I har forvist til Klippeøen derude i Sundet, herover; lad mig besætte denne Stads Porte, for at vi kunne være sikrede mod et pludseligt Overfald af den fortvivlede Karl, og jeg giver Eder mit kejserlige Ord paa, at I skal faa en Hær til Hjælp, der skal være stor nok, til i otte Dage at opæde hele Sverrig." Med et virkelig klogt Blik mødte Frederik Czarens lurende Øje og smilende let, ligesom før, henkastede han: „Vi erkjende tilfulde Værdien af et saa storhjærtet Tilbud; men vi tro i dette Øjeblik at have en saa betydelig Land- og Sømagt samlet om vor kongelige Residens, at der vist Intet kan være at befrygte for dens Sikkerhed. Vil derimod Eders Majestæt blot staa ved Eders kejserlige Ord og med Eders herværende tapre Tropper gjøre Landgangen med, da ere vi, forsaavidt menneskelig Forstand kan forudsige det, forvisfede om, inden Aarets Ende at have bragt denne usalige Krig til et for os begge lykkeligt Resultat." „Ja vist, det kan jo

være," brummede Selvherskeren og betragtede den kostbare Pokal, som for at skjule sit ilde Lune over den mislykkede List, „men hvordan ser det ud i vor forrykte Broders Rige? Hvo ved, hvad for Anstalter han gjør til at modtage os." — „I har Ret," udbrød Kongen glad ved saa let at være gleden hen over det kildne Forslag — „vi maa tilstaa vor Nysgjerrighed efter at kjende hans Planer og Stemningen blandt Sverrigs forskjellige Stænder" — med det samme vinkede han ad Tordenskjold og pegede paa sin Pokal. Den unge Mand skjænkede i; men hans Haand rystede og i hans Øje flammede en dristig Tanke. Langende Flasken til en Lakaj, listede han sig i al Stilhed gjennem Salen og forsvandt. —

Her lade vi Gardinet synke en liden Stund; i det Haab, at Læseren følger med, ville vi ile hen til Holmen, hint Værksted for Danmarks Ros og Magt, hvor saa mangt et Geni i de svundne Aarhundreder udfoldede sig; hvorfra saa mangen en herlig Skude løb ud i Bølgerne og bar det danske Flag med Hæder til de fjerneste Kyster. Fra den store Barakke hist henne trænge larmende Stemmer til vore Øren og derigjennem lyde skærende Toner fra et Par slet trakterede Fioler. Skjønt dette Selskab, hvor vi nu indføre Læseren, ej bestaar af pudrede, kostbart uniformerede Herrer eller smukkede Damer med raslende Silkekjoler og funklende Juveler; skjønt grønne Kviste istedetfor Damaskes Gardiner smykke de lave Vinduer, af hvis smaa Ruder mange ere ituslagne, medens det i Flammer fejede hvide Sand paa Jordgulvet træder istedetfor Mosaiken, føle vi os dog ingenlunde uhyggeligt stemte ved Synet af de ungdommelige, stundom mandig skjønne Sømænd, der i uoverseelige Rader have lejret sig ved de lange Egeborde, hvor Kongen i Dag trakterer dem, da de vel have for-

tjent en glad Stund efter saa mangen udstanden, haard Dyst. Hist og her afbrydes de ungdommelige Aasyns Række af et gammelt skjægget Ansigt, ja vel endog af en snehvid Isse, og blandt ti skandinaviske Fysiognomier træffer man et russisk; thi Kongen har befalet, at de nys ankomne Gjæstevenner skulle deltage i Gildet. Levninger af de suffisante Retter staa omkring paa Bordene; men de nøgne Ben og Skanker bære Vidnesbyrd om Gjæsternes levende Appetit. Nu gaa store Tinkruse omkring med skummende Stærkøl; Tobakspiberne ere komne i Gang, og medens Røgen som et luftigt Slør omhvirvler de ikke uinteressante Grupper, slænge disse kraftige Skikkelser sig hen i saa magelige Stillinger, som de kunne finde paa de haarde Bænke, og afhandle Dagens Begivenheder i deres ejendommelige djærve Sprog, eller istemme den gamle Melodi, som de tvende graahærdede Ulke gnide paa Fiolen.

Selskabet ved et af Bordene nærmest Døren eller maaske rettere sagt Porten, maatte nødvendigvis ved et nok saa løseligt Overblik tiltrække sig Tilskuernes særlige Opmærksomhed; det bestod af omtrent tredive Matroser, hvoriblandt kun tre eller fire Russere; de øvrige vare Danske, tildels unge, smukke Gutter med kjække Aasyn og muskuløse Lemmer. Ogsaa deres Dragt, skjønt af samme Slags som den faste Stok allerede dengang bar, syntes af finere Klæde og et nettere Snit end man ellers plejede at se, og det tilsynekommende Linned var hvidt som Sne. For Enden af dette Bord sade endvidere tvende gamle Ulke, af hvilke den ene havde mistet sin venstre Arm men dog endnu forrettede Tjeneste ved Holmen som Opsynsmand; han bar et stort graat Skjæg og førte gjærne Ordet. Den anden var en herkulisk Skikkelse med et af Vind og Vejr stærkt medtaget Ansigt, hvis Hovedtræk vare Roligheds

og solid Kraft; man saa strax, at han førte Forsædet ved Bordet, og Alle ydede ham en vis Grad af Opmærksomhed, der ikke alene syntes at gjælde hans noget overordnede Stilling men ogsaa selve Manden.

„Siden jeg mistede en af mine Forstænger, driver jeg rigtignok af som et Vrag," endte den Graaskjæggede en temmelig lang Tale, som han oftere havde afbrudt, for at gjøre et Drag af Ølkruset, „og til at gaa ud i Sludvejr duer jeg vel ikke mer, kan jeg tænke; men gjælder det et godt Raad mod Kvalme ved Skudens Slingren eller mod Bugvrid ved Kuglernes Piben, saa kan jeg nok give mit Besyv med, tænker jeg." „Vist var Du saa rask en Gut, som nogensinde har surret en Dækskanon," bemærkede Manden, der førte Forsædet, og et Smil syntes at vaagne paa hans barske Ansigt, idet han hævede Ølkruset. „Skaal, min Broder; desuden skal Du endnu have Tak for den Ros, Du paa Broen ved Langesund gav min Chef. — „Det er ogsaa min Chef, tænker jeg," faldt den Graaskjæggede ham lidt hidsig i Ordet, „har jeg ikke lystret hans Kommando i mangen en flyvende Storm, hvad! er jeg ikke gaaet til Vejrs paa „Løvendahls Gallej", naar Toppen som en Viser rendte rundt paa det gamle Kompas deroppe?" „Det har Du, min Broder!" vedblev Formanden med uforstyrret Rolighed, „men ser Du, siden Dit Skrog blev erklæret udygtigt til Fart og henlagt som Blokskib, have vi Andre danset mangen lystig Dans gjennem Storm og Kugler, og havde Du hørt Musiken i Dynekilen, vilde det endnu surre for Dine Øren." „Ja vist, Dynekilen!" „Hurra for de raske Gutter i Dynekilen!" jublede de unge Sømænd og langede Alle til deres Ølkruse. „Havde den Rad af Svensker eller Englænder ikke knækket mit Bugspryd, kunde jeg vel ogsaa have talt med

om den Ting, tænker jeg," brummede den Graaskjæggede og støttede Hovedet paa sin eneste Arm, „men jeg sendte ham da ogsaa en Taksigelse, kan jeg tænke, saa hans Stænger drattede ham paa Næsen, og min Chef saa det, — hører I, Gutter! min Chef saa det, og da jeg selv drattede ned ved Kanonen, hørte jeg min Chefs Røst saa tydelig som gjennem en Admirals Raaber," — et larmende Hurra fra de tilstødende Borde afbrød ham. „Sej der, Tordenskjolds raske Gutter!" raabte Formanden, i hvem Læseren maaske allerede har gjenkjendt Ole Olesen, „til Krusene! de drikke en Skaal for vore moskovitiske Venner." Barakken rystedes af et almindeligt Hurra, gjennem hvilket man dog hist og her fornam afbrudt Latter og højrøstede bidende Bemærkninger. De Par Russere, der havde Plads ved Oles Bord, og som hidtil havde siddet stive som Støtter og kun vexlet enkelte Ord med hinanden i deres eget Sprog, kom vel nu paa Benene men stirrede forundrede hen for dem, idet de holdt fast ved Bordet, da de ikke havde forsømt at indtage Drikkevarer for lang Tid. „Giv din Sidemand et Puf, Mathias! de Folk forstaa dem bedst paa saadanne Vink," tilføjede Ole, henvendt til en ung, lystig Matros. Denne sprang op, stødte tvende Kruse temmelig haardt sammen, og nikkende ad Russerne, raabte han: „Halløj, I moskovitiske Skamfilingsgaster! I dingle jo som Landkrabber i en rask Kuling; kan I ikke forstaa — for Satan! det er Jeres Skaal! podolsky sante Andres," tilføjede han, idet han svang Kruset med den ene Haand og beskrev et Kors i Luften med den anden. Denne Fortolkning optoges med skingrende Latter, medens Russerne, som nu syntes at forstaa Meningen, fordrejede de ellers saa forunderligt ligegyldige Fysiognomier til et Slags takkende Smil og tyllede Ollet ned.

Et Minuts Tavshed indtraadte, medens det talrige Selskab drak. Da fløj Døren op, og Tordenskjold traadte rask ind; ved dette uventede Syn foer hver Mand, som paa Kommando, atter i Vejret. „Skaal, mine Gutter! kun lystig! ingen Forstyrrelse," lød hans kraftige Røst, og med en venlig Hilsen vinkede han ad hele Forsamlingen. „Med Forlov, Hr. Kommandør!" tog Ole Olesen Ordet og gjorde paa sin Maner en Kompliment, idet han skrabede ud med det ene Ben, „velkommen i vort muntre Sømandslag! Kommandør Tordenskjolds Skaal!" — Med Udtrykket af sand Begejstring udbrød hele Forsamlingen i et stormende Hurra, og Alle trængte sig larmende frem, for ret i Nærheden at betragte den navnkundige unge Mand. I oprejst Stilling og med Kruset højt i Haanden stirrede den Graaskjæggede paa sin fordums Chef, og en usædvanlig Glæde spillede under hans hvide Bryn. „Takker Eder Alle!" vedblev Tordenskjold, „have klinket saa mangen alvorlig Skaal med Fjenden; kunne vel ogsaa engang klinke en lystig Skaal med hinanden — Sej, Du gamle Vandhund! er Du ogsaa der," tilføjede han, da hans Krus tilfældigvis først tørnede mod Graaskjæggens, „husker Dig nok fra „Løvendahls Gallej"; glæder mig at se Dit Skrog endnu flot." Man tømte Krusene; men Graaskjæggen glemte at tømme sit. Tilfreds, næsten stolt saa han sig omkring til alle Sider, som for at overbevise sig om, at hans Kammerater havde hørt det.

„Gad nødig afbryde Lystigheden," tog Tordenskjold atter Ordet og gav Kruset tilbage, „men har et lille muntert Krydstogt fore; tænker, vi komme igjen inden Hundevagten. Gaa I med, mine Gutter?" Istedetfor andet Svar udbrøde de unge Sømænd i et nyt Hurra og skubbende Bænkene til Side, trængte de dem sammen om deres Chef;

i en Stemning som den, hvori de nu vare, kunde Intet være dem kjærere end en saadan Opfordring.

„Vi ere færdige, naar det skal være og kunne strax hejse Sejl," sagde Ole Olesen og knappede sin Vams, „Hr. Kommandøren ønsker kanske helst den store Chalup, som vi toge sidst?" „Truffen, min gamle Dreng!" svarede Tordenskjold, „tænker at gjøre et kort Besøg histovre, for at hente Hans Majestæt et Par Svenskere, som han gjærne gad tale med inden Natten." „Hurra! et Besøg i Skaane," jublede den lystige Mathias, „sej der! kan Du tage Dine løbende Redskaber til Dig," vedblev han, da han i det samme snublede over en Russers Ben; i Tumlen vare de drukne Gjæster nemlig gledne ned under Bordet, hvor de allerede laa i den dybeste Søvn. „Hvis Hr. Kommandøren saa synes, mener jeg, det var ikke af Vejen, om man tog lidt Skarpt med for paakommende Tilfældes Skyld," bemærkede Ole. „Mener det samme," nikkede Tordenskjold, „tænker, vi forsyne os Alle med Øxer og Pistoler. Og nu afsted, Gutter! have ingen Tid at give bort." Hilsende ad den øvrige Forsamling, ilede vor Helt ud af Barakken; under lystig Skjæmt fulgte de unge Matroser med Ole i Spidsen efter. —

Medens de tilbageblevne Sømænd, saasnart Kommandøren havde forladt Salen, højrøstede udbrøde i lovprisende Bemærkninger over denne berømte og dog saa ligefremme Officer, hvilke Bemærkninger snart gik over til gjensidige Meddelelser af, hvad Enhver vidste om hans Vovestykker, stod Graaskjæggen endnu nogen Tid med Kruset i Haanden og stirrede ubevægelig efter de Bortilende. Noget, der lignede Vemod, sittrede om hans indfaldne Kinder, og han klippede lidt med Øjnene. Idet han derpaa bragte Kruset op til Munden, brummede han i en næsten trodsig

Tone: „Min Chefs Skaal! fordømte Rad af Svensker eller Englænder; men han faar det igjen, tænker jeg." Han tømte Kruset, satte det haardt ned, og tagende derpaa ganske ene Plads ved det store Bord støttede han atter Hovedet paa sin Arm og henfaldt i Tanker.

En halv Time efter strøg en stor, smuk Chalup for en frisk Kuling ud af Bommen; den tog Vejen forbi Batterierne, og det hvide Sejl saas endnu længe fra Toldboden, indtil det som en Søfugl, om ogsaa vi tør benytte os af denne gængse Lignelse, syntes at dukke ned og forsvinde i de fjerne Bølger mod Øst.

Fjerde Kapitel.

Vi maa atter svinge Trylleſtaven og forsætte vore Læsere til en ny Skueplads. Dog denne Ustadighed, disse Omveje i Fortællingens Gang maa ikke lægges os til Last men tilskrives vor Helts urolige Aand; næppe var han færdig med det ene Eventyr, før han skyndte sig afsted at opsøge et andet.

Tilfældet havde netop maget det saa, at der i en lille Landsby paa den skaanske Kyst, ikke langt fra Malmø, var stor Stads denne Dag, da en af de faa unge Bondemænd, som Krigen havde levnet, holdt Bryllup. Vejen op til Gaardens Port, der stod paa vid Gab, var bestrøet med Grønt og Efteraarsblomster; gjennem de aabne Vinduer saa man ind i de lave men net oppyntede Stuer,

hvor blanke Tintallerkener og andet Kjøkkentøj af Kobber eller Messing skinnede i lange Rækker under Loftet, medens hvert et Hjørne var udfyldt af massive, jernbeslagne og nymalede Møbler. Nogle svenske Bønderpiger i deres Højtidsdragt sværmede smaasnakkende og leende omkring i Værelserne og mønstrede med nysgjerrige Blikke al denne Herlighed, som deres lykkelige Veninde i Dag skulde tage i Besiddelse. I Storstuen havde de adstadige Bondemænd med deres stadselige Hustruer allerede taget Plads omkring et mægtigt Familiebord, hvis blankt skurede Overflade næsten knagede under Vægten af de med udskaaret Papir pyntede Skinker, de dampende Kjødmasser, de stegte Grise med Citroner i Munden, de brede Fade med Kaal eller Roer, de svære Dunke med Stærkøl og Mjød; med et Slags Andagt, Nogle endog med foldede Hænder, beredte den hæderlige Forsamling sig til et almindeligt Angreb paa denne Guds Velsignelse. Næst de liflig duftende Retter syntes man at yde de tvende af Gjæsterne en særlig Opmærksomhed, nemlig Præsten, en temmelig korpulent Herre, som sad ved Siden af den rødmende Brud og tilhviskede hende nogle selvelsesrige Formaninger om hendes tilkommende Pligter, og Løjtnanten, der havde Strandvagt i dette Distrikt og derfor var indbuden for Ærens Skyld; han havde ogsaa den udmærkede Plads ved Brudgommens højre Side.

Af denne stigende Uro, hvormed Alles Blikke vogtede paa den gejstlige Hyrde, kunde man snart mærke, at de længtes efter de forelobige Ceremoniers Tilendebringelse. Brudgommen tillod sig omsider med dæmpet Stemme at opfordre sine Gjæster til at begynde, og Løjtnanten, en kraftig Figur med et aabent Ansigt, som smilende havde iagttaget alle Parter, greb nu Scepteret, der i Form af

en Forskærerkniv blinkede foran ham, og skar uden videre Omstændigheder løs i den nærmeste Steg. Dette Signal gav alle Gjæsterne Mod; tilsidesættende Respekten for hin Gudsmand, som slet ikke kunde blive færdig med sine Formaninger, bragte de stiltiende deres Hænder og Tyggeredskaber i rask Bevægelse, saa at den trykkende Stilhed paa engang afløstes af Knivenes Klirren og Tændernes Gnidsel. Denne Lyd syntes at kalde den gejstlige Herre tilbage til sit egentlige Jeg; afkortende Beviset for den sidst fremførte Sætning, vendte han Sjælens Øje fra den aandige Verden til den rent legemlige og med det samme det legemlige Øje fra Bruden til det dampende Stykke Steg, som Løjtnanten netop lagde over paa hans Tallerken.

„Spiser og drikker af Hjærtens Lyst, mine kjære Venner og Slægtninge!" afbrød Brudgommen omsider den langvarige Tavshed, idet han løftede den svære Mjøddunk, for at skjænke i til Højre og Venstre, „vi maa nyde Herrens Gaver, mens vi have dem for os; i disse urolige Tider ere vi jo ikke sikre paa, om vi i Morgen have noget at bide." Ved denne Ytring skottede de ældre Matroner allerede halv forskrækkede til Dør og Vinduer, saa vant var man dengang i Sverrig til pludselig Overfald af Fjenden eller Udpresninger af Landets Magthavere. „Gud bedre det, min kjære Svigersøn!" mælede Brudens Fader, en smuk gammel Bondemand, „deri har Du storligen Ret; en besværlig Tid har Herren ladet mig se oprinde over vort stolte Sverrig. Maatte Hans Majestæts Sind snart bøje sig til fredelige Tanker, før Danskeu faar ganske Overhaand." „Den Almægtige holde Fjendens Vold langt borte fra dette Hus, at Dagens Glæde aldrig maa vorde til natlig Gru," sagde Præsten og foldede sine

trinde Hænder. Et almindeligt Amen udtaltes af Forsamlingen.

„Krigen kan vel være en slem Gjæst, især for nygifte Folk," tog Løjtnanten i en munter Tone Ordet for at give Samtalen en mindre alvorlig Vending, „men engang imellem skader den dog ikke; lidt Aareladen renser Kroppen, og Kampen for Fædrelandet opdrager kjække Drenge. Min Mening er derfor, at vi i Dag ikke bekymre os videre om Krigen, men heller tømme en Skaal for Brud og Brudgom." Dette Forslag vandt almindeligt Bifald; med højt løftede Bægere udtalte de gamle Bondemænd nogle fyndige Ord eller kjærnefulde Ordsprog i Dagens Anledning, de yngre rystede trofast Brudgommens Haand, Konerne nejede dybt og de blussende Piger smaalo, idet de kastede skjælmske Blikke til den undselige Brud. Den alvorlige Stemning og de ilde Anelser syntes dermed jagne paa Flugten; under højrøstede Samtaler og voxende Munterhed fortsattes Maaltidet.

Heftigheden, hvormed man var skredet til det første Angreb, tog efterhaanden af; med usikre Blik paa de endnu anselige Levninger lod snart den ene efter den anden af Gjæsterne Kniv og Gaffel falde, og veltilfredse med Kampens Udfald lænede de dem tilbage i de højryggede Stole. Selv Mjødbægerne stode tomme foran de ellers tørstige Sjæle; thi gammel Skik og Sædvane udøvede en saadan Magt over disse ellers raa Naturer, at de overvandt Lysten, for højere op paa Dagen, naar Vielsen var forbi, med usvækket Kraft at kunne begynde igjen, hvor de slap.

„Velan, mine Venner!" tog den gejstlige Mand til Orde, idet han ikke uden adskillige Omstændigheder fik Stolen skubbet tilbage og sit svære Legeme bragt paa

Benene, „saa ville vi skride til den hellige Handling.“ Paa denne Opfordring rømmede sig de Ældre; de Yngre stræbte at bringe deres Ansigter i alvorlige Folder, og Alle gjorde dem færdige til at forlade Bordet. Samlende al sin Anstand, bød Brudgommen den smukke Brud Haanden og skred med hende langsomt foran ind i det tilstødende Værelse; Præsten og Løjtnanten fulgte nærmest bag efter, dernæst Forældrene og saa det øvrige Selskab parvis, ved hvilken Lejlighed der da vexledes mangt et flygtigt Haandtryk og hemmeligt Blik mellem de unge Karle og Piger.

I Hjørnet af den til Vielsen smykkede Stue stod et Bord med et fint Lagen over; mellem tvende blanke Sølvbægere laa den hellige, med store Messingspænder forsynede Bog og et Slagur, som Brudgommen havde kjøbt i Malmø, og som paa den Tid var et meget kostbart Stykke hos Bønderfolk, hang bag ved, for med Perpendiklens regelmæssige Slag at gjøre Handlingen højtideligere og bøde paa Mangelen af anden Musik. Paa de midt i Stuen i en Halvkreds opstillede Stole toge de ældre Bønder med deres Hustruer Plads; de yngre Medlemmer af Selskabet samledes beskedent bag ved. Den gejstlige Herre havde imidlertid stillet sig mellem Uret og det til et Alter forvandlede Bord; han slog den hellige Bog op og vinkede ad Brud og Brudgom. Haand i Haand nærmede disse sig Bordet og en dyb Tavshed indtraadte; med andægtige Miner betragtede Alle den gejstlige Hyrde, som netop foldede Hænderne og rømmede sig — — — da løde raske, støjende Fodtrin ude i Gaarden; den i sine Koncepter forstyrrede Præst kastede et vredt Blik til Døren, der i det samme revs op. Men hans Vrede forvandlede sig til Skræk, hans af de nydte Herrens Gaver blussende

Kinder bleve hvide, da en Søofficer i glimrende Uniform, med Kaarden i den ene Haand og en Pistol i den anden traadte over Tærskelen. Kvinderne udstødte et dæmpet Skrig, og med forundrede Blikke maalte Mændene den sælsomme Gjæst; kun Løjtnanten sprang op og lagde Haanden paa Pallasken.

„Stryg kun Flaget, Hr. Løjtnant!" raabte Søofficeren med kraftig Røst, „tvivler ikke om Eders Mod og Mandhaftighed, skjønt Stranden var uden Vagt; men mener, at I selv vil indse, at al Manøvreren nu er til ingen Nytte. Raader desuden alle Jer Godtfolk, ej at prøve paa Optøjer, hvis I ikke alle til Hobe ville skydes i Sænk." En Mængde Karabiner og blinkende Øxer kom til Syne udenfor de smaa Vinduer og flere Sømænd stak Hovederne ind; den blegnende Brud holdt sig ved Bordet, medens Brudgommen og Løjtnanten, der aabenbart vare de modigste, kastede tvivlsomme Blikke til alle Sider, som om de beregnede, med hvor stor fysisk Kraft de kunde møde Angrebet.

„I vil dog ikke formaste Eder til at afbryde en Herrens Tjener i hans hellige Embede!" stammede Præsten og stræbte at antage en værdig Holdning. „Og hvad forlanger I og hvo er I?" tilføjede Løjtnanten i en udfordrende Tone.

„Kommandør Tordenskjold, til Tjeneste," svarede vor Helt, „forlanger, at I saavelsom Hr. Pastoren og Brudgommen der, samt et Par af disse gode Venner følge med til Hans danske Majestæt, som ønsker at tale med Eder."

Ved Navnet Tordenskjold syntes en pludselig Rædsel at lamme den hele Forsamling; som om selve den onde Aand havde aabenbaret sig, stirrede Alle med blegnende Kinder og stive Blik paa ham, og enhver Tanke om Mod-

stand var forsvunden selv hos den ellers modige Løjtnant, der ikke uden Interesse skjønt med mørke Miner betragtede den navnkundige Krydser.

„Med Forlov, Hr. Kommandør!" mælede Ole, hvis Kæmpeskikkelse strax havde vist sig i Døren, „det maatte kanske være paa Tiden at søge ud igjen." „Kan lade et Par af Gutterne tage Uret derhenne og Vinbægerne med," sagde Tordenskjold halv sagte til sin Styrmand, „maa dog have noget for vor Umage, og Hans Majestæt faar at betale Værdien." Ole stødte i sin Pibe, et Par unge Sømænd med Pistoler i Beltet og Øxer i Hænderne traadte ind. Skrigende flygtede Kvinderne til alle Sider; men med en bestemt Mine stillede Brudgommen sig foran den næsten afmægtige Brud; Løjtnanten lagde atter Haanden paa sin Pallask, og nogle af Karlene bevæbnede dem med de svære Stole.

„Skal intet Ondt vederfares Eder," raabte vor Helt med barsk Stemme, „danske Søgutter slaas ikke med Kvinder og vaabenløse Mænd. Kun ikke bange," vedblev han derpaa venligere og nærmede sig Bruden, som netop slyngede sine Arme om den tvivlraadige Elsker, „giver Eder mit ærlige Sømandsord paa, at I skal faa Eders Hjertenskjær frisk og sund igjen. Men nu ingen Lamenteren; frisk, I Herrer! afsted — — have Hastværk; skulle være tilbage paa Slottet, forinden Hans Majestæt gaar fra Aftensbordet. Kun en lystig Spas det Hele." Karlene satte Stolene ned, og Brudgommen, som indsaa, at det var klogest at adlyde, søgte at berolige sin Brud; hans sunde Forstand sagde ham desuden, at en saa fornem Officer intet Alvorligt kunde have i Sinde mod saa ringe Mennesker, og at der virkelig maatte stikke en Spøg under.

„Drej en Smule til Siden, Hr. Pastor!" sagde en

af de unge Sømænd, idet han trængte sig ind mellem Bordet og Væggen, for at lange Uret ned, „vi skulle have dette Timeglas med, for at vi til rette Klokkeslet kunne indfinde os ved Hans Majestæts Messe.“ „Hvorledes, I plyndre ogsaa!“ udbrød den forfærdede Gudsmand, da Matrosen skubbede ham lempelig til Side. „Vist ej, Tyve og Røvere skulle ikke arve Guds Rige,“ lo den anden unge Sømand og bemægtigede sig Bægerne, som han stak ind paa Brystet, „med Forlov! og vi høre til Hans danske Majestæts Orlogsflag med det hellige Kors i.“ „Menneske! jeg siger Dig, det er den hellige Kalk,“ ivrede Præsten, hvem Sømændenes smilende Miner begyndte at indgyde Mod. „Desto bedre, saa er Drikken saa meget kraftigere,“ svarede Matrosen som før.

„Sej der, Hr. Pastor! er I klar?“ spurgte Tordenskjold lidt utaalmodig. „Saa er det virkelig Eders Alvor!“ udbrød Præsten med skjælvende Stemme, „I vil virkelig slæbe mig bort fra mit hellige Embede, i denne min Ordensdragt.“ — „For Djævlen! ja,“ raabte vor Helt, „ingen Slingren; som I gaar og staar. Men kun frisk Mod,“ tilføjede han i en mildere Tone, „er saa sikker hos mig som i Abrahams Skjød, og Kongens Tjeneste gaar for vor Herres. Er iøvrigt ret tilpas, at I er pyntet; kommer i fornemmere Selskab end I nogensinde har drømt om.“

Da Præsten endnu nølede, skred Ole Olesen med lange Skridt over Gulvet. „Maaske Hr. Kommandøren befaler?“ sagde han med et spørgende Blik paa sin Chef og udstrakte sin Kæmpearm mod Hyrden. Løjtnanten, som havde opgivet al Modstand, i Haab om, at hans Dragoner, der laa indkvarterede i Nærheden, endnu skulde komme til Hjælp, troede nu at burde lægge sig derimellem, for at

afværge al Voldsomhed. „Kom, Hr. Pastor!“ sagde han, „da jeg som en af Hans svenske Majestæts Officerer har fundet det passende at give efter for Overmagten, sømmer det sig ikke for Eder som en Fredens Mand at drive det til det Yderste. Tavs fandt Præsten sig omsider i sin Skæbne og uden at kunne finde paa et eneste Trøstens Ord til den højt grædende Brud, fulgte han tilligemed Brudgommen ud af Døren efter Tordenskjold. Paa sin Chefs Vink gik Ole lige i Hælene paa Løjtnanten, for at holde et vaagent Øje med hans Bevægelser; de tvende unge Sømænd, af hvilke den ene bar Uret, sluttede Toget med et Par ældre Bondemænd imellem sig. Et Stød i Baadsmandspiben samlede ude i Gaarden det øvrige Mandskab, der imidlertid havde holdt alle Udgange besatte; Tordenskjold greb Præsten under Armen for at hjælpe den tykke Mand lidt hurtigere afsted og søgte ved skjæmtsomme Bemærkninger at forjage hans onde Lune. Forsigtighed og Hastværk gjordes iøvrigt fornødent; thi i nogen Afstand hørte man allerede Trompetstød, og Jorden rystede af galoperende Heste i det Fjerne. Med urolige Miner saa Løjtnanten sig tilbage og famlede ved sin Pallask, som man havde ladet ham beholde; men et Blik paa den kæmpemæssige Styrmand, der gik ved Siden af ham og holdt Øxen i den højre Næve, som om han beredte sig til at lange ud med den, overbeviste ham snart om, at det ringeste Forsøg paa Flugt eller Modstand vilde bringe ham Døden; ved hvert Skridt fremad blev hans Hjærte tungere, medens bitter Anger over ikke at have truffet bedre Forholdsregler stemte ham mismodig, og Anelsen om de rimelige Følger gjennemisnede ham.

Uden at møde nogen Hindring naaede vore Eventyrere med deres Fanger til Strandbredden, hvor de paa det

høfligste komplimenterede dem ombord i Chaluppen; endnu var Solen ikke ganske forsvunden under den vestlige Synskreds, da det lille Fartøj med Sejl og Aarer dreves pilsnar frem gjennem de glimrende Bølger og strøg derpaa for en rask Sidevind tilbage til Kjøbenhavns Rhed.

Husene i de til Slottet stødende Gader vare illuminerede; skjønt de ikke spaaede dem synderligt Held af Alliancen med Peter Czar, vilde de gode Borgere dog vise deres Konges Gjæst al mulig Høflighed. Massen af de gjennem Gaderne og over Slotspladsen bølgende Mennesker var endnu større end om Middagen; Dragoner og Husarer rede Skridt for Skridt omkring i alle Retninger for at vaage over Orden og Rolighed. Vejret begunstigede Festen; det var en af hine skjønne Efteraarsaftener, der ikke ere usædvanlige i vort Klima, og Illuminationen tog sig helt underlig ud mod Fuldmaanens klare Skin, der belyste den mægtige Kongeborg, den smukke Børs, Holmens Kirke og de utallige Skibe i Havnen og Kanalerne.

„Sej der, Godtfolk! læg lidt til Side, at vi kunne komme frem," raabte en ung Søofficer, som med en svær, sortklædt Herre under Armen og en Flok Sømænd efter sig, arbejdede sig frem over Holmens Bro.

„Plads der! det er Tordenskjold — Hurra for de raske Gutter!" lød det fra flere Sider og en Vej aabnede sig gjennem Trængslen, medens alle Sømænd i Nærheden lystigt svang deres blanke Hatte. Nysgjerrig trængte Mængden sig larmende efter; Ole Olesen lagde sin tunge Næve paa Løjtnantens Skulder, for at sikre sig hans Person i denne Tummel. Dragonerne sprængte frem, og Slotsvagterne gjorde Miner til at forbyde det underlige Optog Adgangen; men saasnart man hørte Tordenskjolds

Røst, traadte Vagten til Side, og hele Flokken forsvandt gjennem den høje Indgang.

I Salen deroppe saa det omtrent ud, ligesom da vi forlod den; Herskaberne sade ved Aftentaflet. En muntrere Stemning syntes dog at herske over det Hele; Champagnen skummede i de høje Krystalglas; hist og her gjenlød en utvungen Latter; de uhyre Lysekroners tusende Flammer toge sig ud som et Lyshav, hvori Gjæsternes Juveler og Ordener funklede med forstærket Glans; selv Musikens Toner lode mere larmende og begejstrede. Stille og ubemærket skyndte Tordenskjold sig gjennem Lakejernes travle Sværm og stillede sig atter bag Kongens Stol.

„Som jeg siger Eder, Hr. Broder!" raabte netop Czaren, paa hvis Kinder og brede Pande Vinens Perler glødede, „hvordan det end gaar, forblive vi gode Venner; I er en prægtig Vært, ser I, og Peter Czar er en Kjender af gode Varer og en god Behandling. Eders Skaal, Hr. Broder!" Skjønt et vantro Smil sneg sig over Kongens Aasyn, takkede han hel alvorlig for Skaalen, og under skingrende Fanfare fra begge Gallerierne tømte han sit venetianske Glas. Hurtig bøjede Tordenskjold sig forover og skjænkede atter i; Kongen saa sig tilbage og sagde i en oprømt Tone: „Se der, vor lille Helt er jo kommen igjen. Vi have spurgt efter Eder; men Ingen kunde give os Besked." „Beder naadigst at undskylde," svarede Tordenskjold, „har imidlertid aflagt et hastigt Besøg i Sverrig." „Hvorledes — i Sverrig! hvad vilde I der?" spurgte Kongen ganske forundret; Czaren spidsede Øren og saa med usikre Blik paa den unge Mand. „Vilde blot opfylde Eders Majestæts forhen ytrede Ønske, at høre hvordan Stemningen er blandt alle Stænder derovre; har derfor medbragt en Præstemand, en Løjtnant og et Par

Bønder. Befaler kanske strax at tale med de Folk?" „For Gud! I er en opmærksom Tjener," udbrød Kongen i glad Overraskelse, „ja vist ville vi tale med dem; lad dem komme." Tordenskjold ilede ud for at hente sine Fanger, som han imidlertid havde indespærret i et Lakejværelse. Betragtende sin kejserlige Gjæst med et næsten triumferende Blik, sagde Kongen: „Vi haabe, at Eders Majestæt nu er overtydet om, at vore Undersaatter ej give Eders noget efter i Lydighed og Beredvilligbed til at opfylde vore Ønsker?" „Ved den hellige Andreas!" brummede Czaren og stræbte at samle sine Tanker, „som jeg har sagt Eder, Hr. Broder! den Karl burde være en Russer — for Satan! saa kunde der blive noget Rigtigt af ham." Selvherskeren nedskyllede Resten af denne Tankegang med den sprudlende Vin, og Alles Opmærksomhed henvendtes paa det besynderlige Optog, der nu viste sig i Salen.

Tordenskjold maatte anvende et Par kraftige Talemaader for at bevæge Præsten til at træde ind, da denne nemlig midt i Døren prællede studsende tilbage for den blændende Glans og den imødebrusende Musik; følgende halvt mod sin Vilje Somandens stærke Haand, bevægede den svære Skikkelse i den lange sorte Kaabe sig hurtig og vaklende over Gulvet og hen imod det ophøjede Taffel. Med Skammens afvexlende Rødme og Bleghed over det mandige Aasyn og med sammenpressede Læber gik Løjtnanten med Anstand gjennem Salen; skrabende uophørligt ud til Højre og Venstre fulgte Brudgommen og de tvende Bønder efter. Paa Kongens Vink tav Musikken, og en pludselig Stilhed indtraadte, idet Tordenskjold førte sine Fanger frem for Majestæterne. „Kun frisk Mod, gamle Herre!" sagde han og gav Præsten et lille Skub fremad,

„det er vor naadigste Konge, Hans danske Majestæt, og han ved Siden af er Hans russiske Majestæt — beder gunstigt at undskylde disse Menneskers Forvirring; har netop afbrudt den gejstlige Herre midt i hans Forretning med at splidse Knøsen her til et vakkert lille Pigebarn. Stakkels Brud! gjorde mig næsten ondt for hende; græd som hun var pidsket; men lovede hende Brudgommen hel og holden hjem igjen og tog dem saa paa Slæbetov tilligemed et Par af Gjæsterne."

Medens vor Helt aflagde denne korte Beretning, saa det høje og talrige Selskab med forskjellige Følelser paa disse Mennesker, der som ved Trylleri pludselig vare forsatte fra Familiefesten ved deres egen Arne over til en hel anden Fest i et fremmed Land; det Hele havde noget saa Æventyrligt og Sælsomt, der greb Alle, og især Damerne syntes med deltagende Blik at betragte Brudgommen, der noget forlegen drejede sin Hat mellem Hænderne.

„Vi haabe. at denne lille Rejse over Hals og Hoved ikke skal have nogen skadelig Indflydelse paa Eders Sundhed," henvendte Kongen med nedladende Venlighed Ordet til Præsten, som med flere dybe Buk stammede: „Jeg haaber til Gud det samme, Eders kongelige Majestæt — en særdeles behagelig Tur og en overvættes Ære er det, der vederfares en Herrens ringe Tjener." — „Ja, ja; men vi have dog Grund til at betvivle, at Turen har været Eder saa særdeles kjærkommen og ville stræbe at gjøre Eder Opholdet desto behageligere," afbrød Kongen den forvirrede Præst; „da Kommandør Tordenskjold imidlertid uden vor udtrykkelige Ordre, kun for at efterkomme vort løseligt henkastede Ønske, nu engang har bragt Eder hid, maa I ogsaa fuldstændig opfylde vort Ønske og uden

Tilbageholdenhed sige os Eders Mening om Hans svenske Majestæts Regimente; det kan I med frelst Samvittighed gjøre, da I for Øjeblikket maa betragte Eder som i vor Magt, og det er kun Krigens Ret vi benytte os af." Den gejstlige Herre, som nu begyndte at fatte sig, trak paa Skuldrene og tog med en betænksom Mine atter Ordet: „Vor Herre holde sin Haand over Hans svenske Majestæts salvede Hoved! men ønskeligt var det rigtignok, om han styrede sit krigerske Sind, at det ikke skal gaa ham som Saul paa hans gamle Dage; i denne evige Uro og Krigslarm prædike vi Herrens Tjenere som i en øde Ørken, og vor Hjord adspredes og forvildes."

Ikke synderlig tilfreds med denne Beretning, vinkede Kongen ad Løjtnanten, som stod i en beskeden Afstand og syntes at tælle Ruderne i det bonede Gulv. Den uheldige Krigsmand foer kjendelig sammen; men fattende sig traadte han med ædel Holdning nærmere. Paa Kongens Spørgsmaal om hans Mening rødmede han dybt, og med et bittert Smil svarede han: „Hvis Eders Majestæt ikke udtrykkelig befalede mig at tale, vilde jeg tie, indtil jeg ved en eller anden Daad, helst i Kamp mod Eders kjække Krigere havde gjort mig værdig til at have en Mening; men netop den Omstændighed, at jeg i dette Øjeblik befinder mig med disse Mænd i en saa ydmygende Stilling, taler desto værre højt nok om mit ulykkelige Fædrelands nuværende Afmagt, da en Fjende, hvem vi saa tidt have budt Spidsen, nu tør vove saa dristige Tog til vore Kyster, medens vor Konge opbyder Landets sidste Kraft for endnu at prøve paa Erobringer. Jeg beder derhos Eders Majestæt lægge Mærke til, at jeg ønsker uopholdeligt at turde vende tilbage til Sverrig for at stille mig i dets faa Krigeres Række og falde for dets Hæder — hvis den

Lykke bliver mig til Del, og ikke Skafottet eller Galgen venter mig ved min Tilbagekomst," tilføjede han med dyb Røst, der lokkede Taarer frem i mangt et Dameøje. „Hvis I har sligt at befrygte," sagde Kongen hurtig, „saa tilbyde vi Eder en anstændig Plads ved vor egen Armé." „Jeg takker Eders Majestæt," svarede Løjtnanten og hævede Hovedet stolt i Vejret, „jeg har svoret Karl den Tolvtes fordum saa sejrsæle Banner Troskab, og til det ønsker jeg at vende tilbage, hvordan min Skæbne end bliver — saaledes tænker enhver Svensker endnu den Dag i Dag." En mørk Sky foer over Kongens Aasyn, idet han et halvt Minut stirrede hen for sig. Czaren, der kun opfattede det Hele som en Spøg og i sin halvt berusede Tilstand enten ikke bemærkede eller slet ikke berørtes af den almindelige Forstemthed, kastede sig skoggerleende tilbage i Stolen og svor ved sin Skytspatron, at det var den pudsigste Historie, han endnu havde oplevet. Med et flygtigt, men skarpt og misbilligende Blik paa sin høje Gjæst, vendte Kongen sig rask om og vinkende ad Brudgommen sagde han: „Nu, unge Mand! lad os da ogsaa fornemme Eders Mening; er den svenske Bondestand tilfreds med Tingenes nuværende Forfatning?" Den unge Bonde rømmede sig, gjorde et Par Svingninger med sin Hat, idet han skrabede ud med begge Fødder og begyndte derpaa med temmelig Frihed i Stemme og Lader: „Eders Naade maa tilgive; men skal jeg endelig sige min ringe Mening, saa er jeg just ikke synderlig fornøjet med saadan uden videre, at jages afsted fra Venner og Slægtninge, ligesom man allerbedst staar for Brudeskammelen, og saadant kommer dog nok af Krigen, som vor Konge, vor Herre for Resten velsigne ham, er lidt vel meget genegen til; og saavel jeg som disse brave Mænd her og sikkert de fleste svenske

Bønder mene nok, at om vor Konge vilde holde Fred med Verden og passe sit eget Land, fik vi Bønder ogsaa Lov til at passe vor Dont og beholde vore Sønner hjemme til at dyrke de fattige Marker. Eders Naade maa ellers tilgive, at jeg taler saa rent ud af Posen; men sandt at sige gad jeg nok haste hjem igjen, for at Brud og Forældre kunne komme dem efter Skrækken." „Det er godt," smilte Kongen, og den uhyggelige Stemning, der havde bemægtiget sig saavel ham som de nærmeste Omgivelser, begyndte at tabe sig, „nu kunne I forfriske Eder lidt efter den Forskrækkelse. En af vore Marschaller vil anvise Eder, Hr. Pastor, samt Løjtnanten Plads ved et af Taflerne, og I, Godtfolk, kunne følge med vor Kommandør, som nok vil sørge for Eders Fornøjelse. I Morgen ville vi endnu engang tale med Eder, og hvo som da ønsker at vende hjem igjen kan blot sige til. For Hjemrejsen og Tæring under Vejs ville vi drage Omsorg; I skulle ikke der hjemme kunne klage over vor Gjæstfrihed." Dermed vinkede Kongen naadigt til Afsked. Musiken bruste atter ud fra Gallerierne; under mangfoldige Buk og Taksigelser forlode Bønderne Salen med Tordenskjold, medens en Marschal førte Præsten og Løjtnanten til et af Sidetaflerne, hvor disse sære Gjæster bleve modtagne paa en forekommende Maade. Under Nydelsen af Bordets Glæder og en munter Samtale glemte den gejstlige Herre snart sine udstandne Angstelser og Mojsommeligheder. Løjtnanten, som havde faaet Plads mellem et Par unge Officerer, forblev derimod ordknap og alvorlig; den Opmærksomhed, ja Hjærtelighed, hvormed man kom ham imøde, formaaede ej at adsprede hans dybe Mismod og tunge Anelser, hvilke ogsaa gik i Opfyldelse; thi da han nogle Dage efter med de kongeligt begavede Bønder vendte til-

bage til Sverrig, dømtes han af en Krigsret til Døden paa Skafottet, fordi han ikke havde holdt bedre Strandvagt. —

I Ministerens glimrende Salon saavelsom i den af et Par Skillingspraase oplyste Kandestøberklub, i Admiralskahytten saavelsom i Pæreskudens Lukaf taltes der kun om Landgangen paa Skaane, og man var blot uenig om, hvorledes det erobrede Sverrig skulde deles. I Mands Minde havde ikke en saa mægtig Flaade været samlet paa Kjøbenhavns Rhed eller en saa talrig Hær været sammendragen paa Sjælland; af disse uhyre Anstrængelser spaaede man sig uhyre Resultater. Fest paa Fest fandt Sted ved Hoffet, den ene mere glimrende end den anden; som om Skatkamret aldrig kunde udtømmes, sparedes Intet for at imponere Czaren ved Udviklingen af den Magt og de Hjælpekilder, Danmark tilsyneladende kunde byde over. Ved Festens Bord, med den gyldne Pokal i Haanden glemte Skaberen af Ruslands kolossale Magt vel stundom sin Politik og lovede ubetinget Venskab og evigt Forbund; men naar Rusen var udsovet, beregnede han atter med prosaisk Klogskab, at det var bedre at have en svag Fjende end en altfor mægtig Bundsforvandt til Nabo, og at han, ved i Forening med Danmark at opløse det svenske Rige, kun dannede nye Hindringer for det Herredømme, han haabede at grunde i Østersøen. De Stridskræfter han nu saa sin Allierede i Besiddelse af, forekom ham allerede betænkelige, og da han uagtet al sin Snuhed ej kunde bevæge Frederik til at overlade ham noget fast Punkt ved Sundet, tog han pludselig Afsked, rigtignok med gjentagne gyldne Løfter men derhos med den faste Beslutning ikke at opfylde noget af dem og kun at handle paa egen Haand. Efter endnu engang, først ad Listens og derpaa ad Diplo-

matiens Vej at have gjort forgjæves Forsøg paa at komme i Besiddelse af Kjøbenhavns Fæstning, lod han erklære, at Aarstiden var for vidt fremrykket, og at man derfor burde opsætte Toget til næste Aar. Som et glimrende Luftsyn forsvandt Frederik den Fjerdes stolte Udsigter; forgjæves havde han bortødslet Millioner paa Iværksættelsen af denne Yndlingsplan, og tilsidst kostede det endnu Umage nok at blive af med de russiske Tropper, der som en Sværm Græshopper truede med at fortære hele Landets Afgrøde.

De seneste Begivenheder havde befæstet Tordenskjold i Kongens Yndest, og da Gyldenløve trolig talte hans Sag, opfyldtes endnu i Aar hans saa længe nærede Ønske, at faa Kommando i Nordsøen. Ogsaa ved denne Lejlighed var Tilfældet ham gunstigt; Vinteren stod for Døren med sine Storme, sine korte Sluddage og lange, mørke Nætter, og det var af yderste Vigtighed at skaffe en Transport af Krigsfolk og Materiale op til Norge. Ikke uden Bekymring gav Frederik Ordre til dens Afgang; forulykkedes den paa den oprørte Sø, hvilket var at befrygte, laa Norges Grænser og Kyster aabne for den hævngjerrige Fjendes Angreb, og et saadant Tab vilde desuden være saare følelig. Det var derfor ganske naturligt, at man alene i Tordenskjold, over hvis forvovneste Foretagender en heldig Stjærne syntes at skinne, saa Manden, hvem et saa vigtigt Hverv kunde betroes. Transportflaaden tilligemed en Eskadre af tre Orlogsskibe, sex Fregatter og nogle mindre Krigsfartøjer stilledes saaledes under hans Befaling; forsynet med udstrakt Myndighed hejsede han i Slutningen af November Maaned sit Flag paa Orlogsskibet „Lolland" og stak i Søen med hele Flaaden. Med

glad Hjærte og dristigere Forhaabninger end nogensinde før, tiltraadte han Togtet; paa hans Begjæring havde man tilstillet ham en Del Hæderstegn til Uddeling blandt de Officerer, der havde udmærket sig i Dynekilen, og han havde endnu den Glæde, at hans Broder, Kaspar Vessel, som imidlertid var forfremmet til Kaptajn, fulgte med som Næstkommanderende paa „Lolland".

Dog, for at han ej skulde blive overmodig, syntes Skjæbnen denne Gang at ville minde ham om Lykkens Ustadighed. Strax i Kattegattet rejste der sig en rygende Storm, som adsplittede Flaaden i alle Retninger, og de næste Dages tætte Snefog gjorde det umuligt at samles igjen. Uforsagt krydsede vor Helt mellem Norge og Fladstrand i Haab om, at Flaaden skulde være dreven tilbage til Sundet og derfra komme op; men da han intet hørte til den, tog han de ved Fladstrand forsamlede Koffardimænd med og løb ind til Stavern, hvor han imødesaa sørgelige Efterretninger fra de andre Skibschefer. Dog, som sagt, Skjæbnen syntes kun at ville give ham en Paamindelse; thi, som han formodede, havde Størstedelen af Transportflaaden virkelig søgt tilbage til Sundet, hvorfra de senere lykkelig bragtes til Norge. Krigsskibene indfandt dem efterhaanden igjen; kun Orlogsskibet „Sødermanland" havde lidt saa meget i Stormen, at det maatte gaa til Kjøbenhavn for at repareres. Orlogsskibet „Fyen", Kaptajn Sivers, forefandt han i den norske Havn Larkulen, og endnu før Aarets Udgang indberettede han til Kongen, at skjønt den frygtelige Storm havde truet med at tilintetgjøre hele Flaaden, var han sluppen med et Tab af fire mindre Transportskibe, der vare forslagne til Vigsiden og havde i det disige Vejr sat til i Skjærene; ved

denne Lejlighed vare dog henved 500 Mand Soldater og Matroser, der havde reddet dem i Land, faldne i Fjendens Hænder. —

Femte Kapitel.

Rolig havde Karl den Tolvte lyttet til Vaabenlarmen hin Side Sundet og kun lidt bekymret sig om de svære Udrustninger, der fandt Sted paa Sjælland; fra mange Sider var han bleven underrettet om, at Uvejret nok vilde fordele sig, før det brød løs, og han havde kun ventet paa, at den dansk-russiske Hær skulde skilles ad for da igjen at tiltræde et Erobringstog mod Norden. Hans Planer vare endnu ligesaa kæmpemæssige, hans Sind ligesaa ubøjeligt som forhen i Sejrens Dage. Han havde nu engang besluttet at tugte sine Fjender, af hvilke Danmark var ham den mest forhadte; uden i fjerneste Hensende at tage sit beklippede Riges elendige Forfatning i Betragtning, beordrede han derfor Udskrivning af friske Tropper og Skatter. Med opbrusende Vrede eller tavs Foragt tilbageviste han de i denne Anledning indløbende Klager eller de til Fredens Gjenoprettelse sigtende Raad og skred i uforandret Retning hen mod det Maal, han havde sat sig, og som han først med Livet tabte af Sigte.

Den strandede Plan med Hensyn til Skaane havde pludselig gjort en Forandring i Danmarks Stilling og Politik. Frederik den Fjerde, som nylig havde tænkt paa store Erobringer, maatte nu se sig for, at han ikke selv blev angreben; ikke alene maatte han ruste sig paa Norges Grænser, ogsaa fra Syden imødesaa han med hver Dag et Indfald af de i Meklenborg atter huserende russiske Tropper, da Forbundet med Czaren var saa godt som

opløst. Skjønt det fra denne Kant befrygtede Angreb ikke fandt Sted, havde dog Sagernes uvisse Stilling den Virkning, at Kjærnen af den danske Landmagt maatte sammendrages paa Rigets sydlige Grænser. Denne, ogsaa i vore Tider gjentagne og smertelig angrede Forholdsregel var listig beregnet af de i Kampen interesserede Magter; thi derved gjordes det Frederik umuligt at optræde med Kraft mod den egentlige Fjende, Krigen droges atter i Langdrag, de nordiske Forhold bleve mer og mer indviklede, og de uhyre Summer, der medgik til Landhærens Vedligeholdelse, hindrede Danmark i at holde sit Hovedværn, Flaaden, i en Agtelse indgydende Forfatning, hvilket Sidste især var Hovedformaalet for de store Magters rænkefulde Politik, en Politik, der fra Begyndelsen til Enden dog kun gik ud paa, at faa de danske Kanoner til at tie i Nord- og Østersøen og at fortrænge det gamle Dannebroge fra disse rige Farvande.

Siden Tordenskjolds Ankomst til Norge som Overstkommanderende for dette Riges Søværn, syntes et nyt Liv og Røre at vaagne deroppe. Fra Nytaar af, havde han benyttet det aabne Vande og, trodsende Storm og Slud, været paa Farten mellem de norske Kyster, Vigsiden og Jylland for at udspejde Fjendens Foretagender, jage svenske Krydsere og føre Transport- eller Koffardiskibe frem og tilbage. Et Par Maaneders Tid havde han derpaa ladet Skibene lægge op; men saasnart Isen brød op, kom han atter i Bevægelse og udsendte lette Fartøjer i alle Retninger, medens han selv drev paa Orlogsskibenes Udrustning. Da han snart overtydedes om, at den ved Kysterne og paa Grænsen samlede Magt vilde være utilstrækkelig til at afvise et Angreb, endsige at foretage noget Alvorligt mod Fjenden, anholdt han be-

standig hos Regeringen om at faa flere Tropper opsendte, saa vel som Mandskab og Munition til Skibene. Men netop denne hans Virksomhed og raske Optræden, der stod i en skarp Modsætning til den Slendrian, man ellers havde været vant til, vakte ikke alene Slotslovens eller det norske Admiralitets Uvilje, men fremkaldte ogsaa mangen en Misforstaaelse mellem ham og de underordnede Chefer, der ikke kunde finde sig i hans korte syndige Ordrer, hvis punktlige Efterlevelse han desuden med Strænghed vaagede over. Naar Søen blot var aaben, var han selv altid rede til at gaa under Sejl, ligegyldig om i Mags-vejr eller Storm, og at angribe Fjenden hvor som helst han mødte ham; men det samme fordrede han af sine Undergivne og i saa Henseende saa han ej gjennem Fingre med sin egen Broder. Kort efter Ankomsten til Norge var det endog nær ved, at en Splid havde rejst sig mellem ham og hans gamle Ven, Kaptajn Sivers. Da han nemlig erfarede, at Orlogsskibet „Fyen" var indtruffet til Larkulen, sendte han Sivers en Ordre, hvori han i Forbigaaende ytrede, at han ugjærne hørte, at Kaptajnen var løben derind uden at medbringe et eneste Transportskib, og at han havde indberettet saadant til Hans Majestæt. Da Sivers var sig bevidst, at have opført sig bravt som altid, skrev han umiddelbart til Admiralitetet, godtgjorde at have opfyldt sin Pligt i enhver Henseende og bad, at den Anke, Kommandøren formodentlig havde indgivet, ej maatte geraade ham til Forklejnelse. Han erfarede imidlertid, at Tordenskjold kun ligefrem havde indberettet „Fyens" Ankomst til Larkulen uden i ringeste Maade at besvære sig over dets Chef; dermed var Alt glemt, og Vennerne rakte atter hinanden Haanden.

Misundelse over, at han var forfremmet til Kom-

mandør og som yngst i denne Klasse bleven foretrukken til den vigtigste Kommando i Nordsøen, forskaffede imidlertid vor Helt mange Bryderier og truede undertiden med at stanse hans rafke Flugt; men holdende sig til den nøgne Sandhed, sønderhuggede han med sit djærve Sprog enhver nok saa kunstig slynget Knude, og lod iøvrigt sine Gjerninger tale for sig. Da han desuden besad mange Venner blandt de højhjærtede danske Søofficerer, lykkedes det aldrig Misundelsen at udrive ham af den Yndest, hvori han stod hos Kongen, som ret godt forstod at vurdere Mod og Fædrelandskjærlighed. Den ærgerligste Strid havde han med Kaptajn Vosbein, „Søridderens" Chef; men den farligste med den sendrægtige Slotslov. Ved sit første Besøg i Kristiania som Overstkommanderende havde han forelagt det norske Admiralitet en Plan til Gothenborgs Indespærring, hvilken Plan ogsaa bifaldtes og ansaas for mesterlig udtænkt; men de gamle Herrer vilde gaa langsomt og sikkert til Værks, og da Tordenskjolds Forestillinger om, at Planens heldige Udfald var betinget af den Rafkhed, hvormed den iværksattes, ikke hjalp, indgav han en formelig Klage til Kongen. Det Følgende vil imidlertid vise, at disse Hindringer vel kunde opholde, men ikke standse eller forkue en saa kraftig Karakter som Tordenskjold. Selv hans Forhold til Cheferne paa de engelske Orlogsskibe, der tidlig paa Aaret indfandt sig i Nord- og Østersøen, for, som det hed, at understøtte den danske Flaade, fremhævedes som fraftødende, og man foreholdt Kongen Vigtigheden af at fire lidt for de mægtige Venner. Vor Helt lod sig dog ikke bevæge til at holde en Streg af for disse Lurendrejere, hvad han i Grunden ansaa dem for, og skjønt han undertiden for Anstands Skyld beværtede de temmelig anmassende engelske Kaptajner

ombord paa sit eget Skib, gav han dem dog aldrig flere Skud end der efter gammel Søskik tilkom dem, og ved enhver Lejlighed, hvor han ellers mødte dem i Søen, vidste han at hævde en øverstkommanderende Flagmands Ære. Det Navn, han allerede havde erhvervet sig, saa vel som hans djærve Fremtræden, forskaffede ham desuden altid Agtelse hos disse stolte Sømænd.

I Begyndelsen af Marts Maaned 1717 fik han Ordre til, snarest muligt at bringe hele sin Styrke i Søen, da Svenskeu rustede sig af alle Kræfter. Uagtet det norske Admiralitets Langsomhed og halve Forholdsregler som sædvanlig truede med at forsinke Ordrens Udførelse, fandt hans skabende Aand dog paa Udveje; inden otte Dages Forløb lagde han ud med sine tvende Orlogsskibe „Lolland" og „Fyen", samt et Par Fregatter, og afsendte sin Broder med Gallejerne for at rense de norske Skjær og gjøre et Togt ned ad Vigsiden. For egen Regning havde han udrustet en Hukkert paa tolv Kanoner med 50 Mands Besætning; men han havde ingen Glæde deraf. Chefen, en indfødt Svensk, styrede Skuden lige ind i Gothenborgs Havn. Tordenskjold ærgrede sig fem Minutter derover, men trøstede sig derpaa med, at han ved Lejlighed kunde tage den tilbage.

Et Par svenske Fregatter, der i de første Dage af Marts havde ladet dem ise ud fra Gothenborg og ved de jydske Kyster borttaget nogle danske Smaafartøjer, gave Anledning til det forunroligende Rygte om Svenskens pludselige Rustninger. Nogle af vor Helts Misundere i Kjøbenhavn benyttede dette til den falske Beretning, at Tordenskjold endnu laa ørkesløs i de norske Havne, medens Fjenden allerede forlængst var i fuld Virksomhed. Skjønt man ingen Vished havde derom, ansaa Admiralitetet det

dog for bedst at sende en højere Officer med tilstrækkelig Magt op i Nordsøen for at holde Farvandet ryddeligt indtil den norske Eskadre kunde komme ud. Tordenskjold, som intet vidste om denne Foranstaltning, krydsede netop udfor Fladstrand, hvorfra han vilde konvojere en Koffardiflaade op til Norge, da en Eskadre under dansk Flag dagedes op i Syd; med Forundring saa han snart, at det var Orlogsskibene „Ebenezer", „Oldenborg" og „Gothenborg". Sættende alle Sejl til holdt han ud imod dem for at spørge om Nyt fra Kjøbenhavn. Kommandør Poulsen, som førte Eskadren, blev ligesaa forundret og maaske harmfuld over at træffe den norske Sømagt under Sejl, som Tordenskjold over at erfare hans Ærende. Pegende stolt paa sit Flag erklærede den unge Kommandør, at han førte Overbefalingen her, og at Eskadren gjærne kunde gaa hjem igjen, da dens Nærværelse i Nordsøen ikke gjordes nødvendig. Men Poulsen, som havde haabet ved denne Lejlighed at afjage Søhusaren den hæderfulde Post, paastod, at Kommandoen tilkom ham som ældre Kommandør; han lod Vagtskuddet affyre paa „Ebenezer" og hejste Kommandolanterne i Krydsmærs; det samme gjorde Tordenskjold paa sit Skib „Lolland", og en uheldsvanger Stemning begyndte at udbrede sig blandt Eskadrernes Mandskab og Officerer. Imidlertid aflagde Cheferne Besøg hos hinanden og hilste hver Gang med et høfligt Antal Skud; mangen en Flaske Vin blev tømt og Sagen betragtet fra flere Sider, hvorved Vreden lidt efter lidt lagde sig. Om Aftenen toge de ganske oprømte Afsked fra hinanden; Poulsen styrede over til Norge med „Ebenezer" og „Oldenborg", og lod „Gothenborg" gaa ind til Fladstrand med Ordre at afhente Koffardiflaaden. Men saa snart den aarvaagne Tordenskjold bemærkede denne Manøvre,

holdt han sig paa Siden af den nævnte Orlogsmand indtil Daggry, da han sendte en Officer ombord og lod Chefen uden videre Omsvøb vide, at han intet havde at bestille med Koffardiskibene, hvilke den Overstkommanderende selv agtede at tage med. „Gothenborgs" Chef maatte adlyde og tog ligeledes Vejen til Norge. Kort efter kaldtes Kommandør Poulsen tilbage og den hele Affære gik i Glemmebogen.

Det var en Solskinsdag midt i April Maaned; en frisk Luftning fra Nord væltede de mægtige Bølger raskere afsted. Farvandet mellem Vigsiden og Jylland, der fra Oldtiden af besøgtes af alle Nationers Skibe, og hvor saa mangen Kamp blev kæmpet om Herredømmet i Norden, frembød et oplivende Syn. Henimod Indløbet til Gothenborgs Havn, hvor Fæstningen „Ny Elfsborg" truende viste sine Malmtænder, strøge tvende svenske Orlogsskibe for Alt, hvad trække kunde, stræbende øjensynligt af alle Kræfter at naa derind, før de affkares af de tvende danske Fregatter „Søridderen" og „den hvide Ørn", der med ryddeligt Dæk og klargjorte Kanoner skummede gjennem Bølgerne for at indhente de flygtende Fjender. I en lille Somils Afstand gik Orlogsskibene „Lolland" og „Fyen" i samme Retning, men med faa Sejl, som om de blot vilde være Vidner til Jagtens Udfald, og af disse Tredækkeres Nærhed lod sig ogsaa forklare de svenske Skibes Flugt. Længere borte, i Vest og Nord, dukkede mange svære Skrog frem i den jævne Bølgegang; i Solens klare Lys toge de hvide Sejl, de mange brogede Flag og Vimpler sig smukt og livligt ud. Et temmelig stort Koffardiskib, efter Udseende og Flaget at dømme en hollandsk Smakke, gik netop ud af Bugten; men som om dets Chef overraskedes ved Synet af de mange Orlogsskibe, og som om

han ingen god Samvittighed havde, lod han pludselig sine Undersejl falde, gik over Stag og stræbte at lægge omkring Pynten mod Nord for at unddrage sig, uvist hvilken Parts Opmærksomhed.

De svenske Skibe havde imidlertid nærmet sig Indgangen til Bugten, medens Afstanden mellem dem og Forfølgerne syntes at være den samme. Men saasnart de vare komne et Stykke hin Side Øen Vingø, mindskede de Sejl og drejede bi, som om de her vilde oppebie et Angreb. „Søridderen", der var lidet forud for den anden Fregat, brasede op omtrent i halvanden Kanonskuds Afstand, men halsede derpaa rundt og lagde bi over den anden Boug, som om den fandt Betænkelighed ved at gaa længere frem. Da „den hvide Ørn" kom op, gjorde den en lignende Manøvre; som om ingen af Parterne havde Lyst til at være den angribende, men dog ikke vilde have Udseende af at undvige Kampen, bleve de liggende i den nævnte forsigtige Afstand og iagttoge hinandens Bevægelser uden at løsne et Skud, medens de danske Chefer samtalede gjennem Raaberen.

Man saa nu Sejl paa Sejl flyve i Vejret paa Orlogsskibet „Lolland"; nejende i Bølgerne og læggende sig lidt paa Siden skummede det fremad med voxende Fart og lod staa til mellem Skjær og Banker ind i Bugten. En Røgsøjle stod ud fra Styrbord, og et Skud knaldede løs. Kuglen vandede tæt for Fregatterne; idet Orlogsskibet passerede „Søridderen", lød en Stentorstemme fra dets Galleri: „Hvad Djævlen venter I efter! tror, I er forknyt — hvi lader I ikke staa ind paa Fjenden?" „Lolland" drejede bi, vendte Bredsiden til, og et tordnende Ekko af dets fulde Lag rullede hen langs Kysten. Men de svenske Skibschefer, som formodentlig nu mærkede, hvem

de havde for sig, tabte Lysten til at holde Stand; forcerende med alle Sejl, flygtede de længere ind. „Lolland" fulgte efter, men kunde ikke indhente de lettere Fjender; først da Fæstningens Kanoner, under hvilke hine søgte Tilflugt, udsendte sin ødelæggende Ild, gik det over Stag og styrede tilbage ud af Bugten.

Vi maa bede Læseren at følge os ombord paa den hollandske Smakke, der imidlertid med ringe Held havde stræbt at arbejde sig op mod Vinden. Skroget var af den underlig, gammel-hollandske Bygningsmaade; det krummede sig i Vejret fortil og var forsynet med de saakaldte Sværd paa begge Sider. Sejl og Takelage saavelsom øvrige løbende Redskaber vare i god Stand og af fortrinligt Materiale; ved et Blik ned i Kahytten troede man sig forsat til en nederlandsk Families Stadsestue, saa net og sirligt saa Alting ud, lige indtil Gulvets snehvide Planker. Agterud var et lille Selskab forsamlet, hvis hele Opmærksomhed, som man vel kan tænke, var henvendt paa det krigeriske Optrin der fandt Sted saa godt som i dets Paasyn; det bestod for det første af Kaptajnen, ved Betragtningen af hvis Figur det ikke var saa let at bestemme, om dens Brede eller Længde var størst, og da han som Følge af det svære Omfang saa godt som ingen Hals havde, tog han sig omtrent ud som en Øltønde med en Hat paa; det brede, næsten kobberrøde Ansigt var forsynet med et Par smaa, stikkende Øjne og en glødende Næse. I skarp Modsætning til denne Kjødmasse af et Menneske stod en fint bygget, kvindelig Skikkelse, der tæt indhyllet i et prægtigt Shavl, lænede sig ud over Skansekladningen og lod Vinden lege med de lange, mørke Lokker, der kun holdtes svagt tilbage af et Slør, som hun i al Hast syntes at have kastet over Hovedet. Det for

en Kvinde ellers skrækkelige Syn af en forestaaende Kamp og den nervebystende Lyd af Kanontorden formaaede dog ikke at forjage den Værdighed, der beherskede hendes Miner, det søde Smil, der var lejret om de fine Læber, eller det sværmeriske Blik i det sorte Øje. Optrinet syntes tvertimod at have noget Tiltrækkende, noget Ophøjet, maaske noget Romantisk for hende, og Roserne paa hendes fine Kinder farvedes friskere, medens Kaptajnens kobberrøde Ansigt med hvert Minut syntes at falme mer og mer. Selskabets øvrige Medlemmer bestode af tvende andre kvindelige Skikkelser, hvis beskedne Holdning, frygtsomme Gebærder og hviskende Samtale snart tilkjendegave dem som Tjenestetyende. Langs Rælingen og agterud stode nogle Søfolk, der med temmelig sløve Blikke betragtede Omgivelserne, medens de øvrige Matroser med ligesaa uforstyrrede Miner beskjæftigede sig med Sejl og Takelage.

„Se dog, Sir Kaptajn!" udbrød Damen og vendte det smukke Hoved halvt om mod den tykke Mand, „kommer nu ud igjen — o! hvad for herligt Syn; dristig dansk Sejler er det." „Ja, forbandet herligt Syn, Eders Naade!" svarede Kaptajnen i en vranten Tone, „og de Sejlere ere vel ogsaa dristige nok til i en Haandevending at borttage mig Skib og Ladning, hvis jeg kjender dem ret." „I kjender dem, Sir?" henkastede Damen, paa engang noget tankefuld, „hvad for Chefer da kommanderer dem?" „Jh, for en Ulykke! om jeg saa tør bande," ivrede den tykke Skibspatron, idet han med begge Hænder greb fat i Hatten og rykkede den tilligemed Parykken frem og tilbage, „det er jo denne Ulykkens Fugl Tordenskjold, der paa en Dag gjør Hans svenske Majestæt mere Skade end hele den danske Flaade i et Aar; man mener da ogsaa,

at han har forskrevet sig til den Onde — naa, der have vi det," vedblev han med et fortvivlet Blik til Luvart, hvor „Søridderen", der havde bemærket det mistænkelige Skib, netop gjorde en Vending og holdt ned paa dem, „Gud hjælpe mig ulykkelige Mand, har jeg ikke der malet Satan paa Væggen —". „Maaske kunde vi endnu flygte for dem," afbrød Damen i en forskrækket Tone, skjønt det hemmelige Smil om hendes Mund lod formode, at Skrækken var forstilt, „blot lad os komme hen til de engelske Skibe derude, saa har ingen Nød, det jeg lover Eder, Sir!" „Jh, hvad!" det er umuligt, Eders Naade! det forstaar J ikke," vedblev Kaptajnen, „gjøre vi Mine til at flygte, bore de mig mit gode Skib i Sænk — lad kun falde der! — — jeg ulykkelige, ødelagte Mand! havde jeg kun ikke ladet mig forlede af de mange Penge, Eders Naade bød mig; hvad nytter det mig nu." „Kun ikke blive saa forknyt, Sir!" trøstede Damen, medens hun med ufravendt Blik iagttog „Søridderens" Bevægelser, „jeg betaler Eder dog Pengene, og maaske den engelske Admiral skaffer Eder Skibet frit igjen." „Ja, Tak skal J have, Eders Naade!" brummede Kaptajnen og løftede Hat og Paryk lidt fra Issen, „men paa det Lav! faar den Karl først mit Skib i sine Kloer, slipper han det ikke, om saa hele den engelske Flaade bad ham derom; det forstaar J ikke, med Tilladelse, og det kan holde svært nok for Eders Naade at hjælpe Eder selv; den Karl gjør ingen Komplimenter med selve Vorherre." „Jeg dog haaber, det gaar bedre, end J maatte tro, Sir Kaptajn! jeg ham vil bede at bringes hen til Sir Stuart; han med sit Skib er ved Norge, jeg veed." „Ja, ja, pas kun paa; vi faa at se — kun Styrbord med Roret der, lang mig en Kasteende."

„Søridderen", der imidlertid havde nærmet sig paa Kanonskuds Afstand, afsendte en Chalup; ved et Par raske Aaretag dreves denne snart ind under Smakken, der allerede havde drejet bi. Kaptajnen hev selv Enden ned til Mandskabet; Chaluppen haledes ind og en Løjtnant entrede op ad Falderebet. Da han betraadte Dækket, kastede han et skarpt Blik, først paa den snurrige Skibspatron, som med Hatten i begge Hænder stræbte at bøje sit uformelige Legeme til en ydmyg Stilling, dernæst rundt paa alle Gjenstande; men studsende og med Interesse dvælede det ved den skjønne Dame. Blottende sit Hoved hilste han hende ærbødig og henvendte derpaa Ordet noget barsk til den tykke Patron: „I er formodentlig Kaptajnen — naturligvis, I gaar for svensk Regning og med svensk Ladning — lidt hurtig, tykke Herre! lad mig se Eders Papirer; vi have ingen Tid til lang Passiar med en Lurendrejer som I." „Nu, naar det ikke kan være anderledes," stønnede Kaptajnen med en ynkelig Mine, „saa vil jeg kun ligefrem tilstaa Hr. Løjtnanten, at I gætter rigtig —." „Det er godt," faldt Løjtnanten ham i Ordet, „sej, Manne herop!" vedblev han, henvendt til sit Mandskab i Chaluppen, „I behøver ikke at bekymre Eder mer om Kommandoen, Kaptajn! hvor mange Mand har I her ombord?" „Tolv hollandske Matroser, Hr. Løjtnant!" svarede den saa pludselig affatte Skibschef, „jeg har taget Ladning ind til Amsterdam og desforuden en fornem engelsk Dame, der agter sig til Holland, og med Tilladelse, Hr. Løjtnant! —" med en polisk Mine blinkede han ad Løjtnanten og trak ham i Ærmet, for at tilkjendegive, at han havde noget at betro ham i Enerum. „Det er godt," smilte den unge Mand, „dermed komme vi nok paa det Rene. I selv kan blive ombord med Halvdelen af Eders

Mandskab, indtil vi komme til Flaget; de øvrige skulle blive afløste af mine egne Folk." Dermed forlod han den som paa Naale trippende Skibspatron og nærmede sig høflig den kvindelige Gruppe. „Tør jeg spørge Eder, skjønne Dame! om I ønsker at forblive her ombord indtil videre eller bevære Chefen paa Fregatten med Eders Nærværelse? I har Valget." „Takker Eder, Sir!" svarede Damen venlig og med værdig Anstand, „jeg nok ønsker at bringes til den Chef, der kommanderer alle Skibene, jeg ham vil bede at maatte komme ombord til den engelske Sir Stuart; det er en Familie af mig." „Ganske som I befaler, min Naadige!" gjenmælede Løjtnanten, „I ønsker altsaa at blive her, indtil vi komme op til Flaget og kunne føre Eder ombord til Kommandør Tordenskjold?" „Ja, Sir! det jeg gjærne ønsker," gjentog Damen efter nogen Betænkning og med nedslagne Blik. „Jeg vil uopholdelig rapportere min Chef, Kaptajn Vosbein, Eders Begjæring. Men jeg tillader mig dog at gjøre Eder, min Naadige! opmærksom paa, at den hidtilværende Kaptajn ikke længer har noget at sige her ombord, da En af mit Mandskab nu tager Kommandoen." „Jeg Eder nok forstaar, Sir! men jeg er ikke bange for de brave danske Sømænd," sagde Damen og hævede sig med en vis Stolthed. „Jeg takker Eder paa mine egne og mine Landsmænds Vegne," smilte Løjtnanten, „og jeg behøver altsaa ikke at forsikre Eder om, at I skal blive behandlet med den største Opmærksomhed og Agtelse." Bukkende dybt bortfjærnede han sig, for at træffe de nødvendige Anstalter til at sikre sig Prisen, og Damen trak sig tilbage til Kahytten med sine kvindelige Tjenere.

Da en halv Snes danske Matroser under en Baadsmands Kommando havde gjennemsøgt Smakken og taget

den i Besiddelse, blev Størstedelen af det hollandske Mandskab beordret ned i Chaluppen for at føres over til Fregatten. Løjtnanten stod allerede i Begreb med at gaa fra Borde, da den tykke Kaptajn, som med lurende Blik og tvivlraadige Miner havde iagttaget enhver Bevægelse, nærmede sig ham og sagde i en hemmelighedsfuld Tone: „Jeg beder da Hr. Løjtnanten, at I ikke glemmer at melde min Beredvillighed til uden Modstand at overgive mit gode Skib med Ladning, hvorved denne fornemme Dame med al hendes medhavende Rigdom og vigtige Papirer er spillet Eder i Hænderne." Løjtnanten betragtede ham med et gjennemborende Blik, der gik over til Foragt, idet han svarede: „Vær I kun rolig; jeg skal nok melde, at I virkelig er en Lurendrejer, hvorom I nu overbeviser mig." Dermed sprang han ned i Chaluppen, som straks stødte fra og gled over til „Søridderen". —

Dagen efter, hen paa Eftermiddagen, gik „Lolland" og „Fyen" for en laber Kuling af Sydost i nordlig Retning ikke langt fra den jydske Kyst; forud vrimlede Havet af Sejlere og med Smakken i sit Kjølvand kom „Søridderen" ansættende for alle Klude ned efter Orlogsskibene. Paa „Fyen", der sejlede i Læ af „Lolland", gjordes Signal med forskjellige Flag, og et Kanonskud løsnedes, medens en Chalup stødte fra og holdt hen imod Fregatten. Dette sidste Skib, der uden at bekymre sig om Signalerne, imidlertid var kommet næsten paa Siden af „Lolland", lod nu falde, løb begge Orlogsskibe agtenom og lod derpaa atter staa til for at naa op Side om Side med „Fyen". Paa dette Orlogsskibs Skanse stod Tordenskjold i en levende Samtale med Chefen, Kaptajn Sivers, hos hvem han netop var gaaet ombord fra sit Flagskib „Lolland".

„Jeg beder Dig, Kommandør! lad os nu lægge bi," sagde Sivers og pegede ud mod Læ, hvor Mandskabet i „Søridderens" Storbaad halede ud af alle Kræfter, for at komme over til Orlogsskibet, „Chaluppen naar os ikke eller vi kapsejse den maaske." „Nu, for din Skyld, Kammerat! kan brase store Mærssejl bak," svarede Tordenskjold, hvis Kinder glødede af Harme, „mener ellers, at den Kryster ærligt fortjener al Spot og Skam. For Djævlen! har ikke Mod til at se Fjenden under Øjne, men dog at trodse sin Chef. Spilder Tid og Krudt til ingen Nytte og vil saa give sin Chef Skylden."

Da Orlogsskibet havde braset sit Storemærssejl bak og saaledes mindsket Farten, halede Storbaaden ind under Gillingen, og „Søridderens" Chef, Kaptajn Vosbein, steg ombord. Lettende paa Hatten hilste han Officererne og gik med morke Miner op til Skansen.

„Har længe ladet vente paa Eder, Hr. Kaptajn!" raabte Tordenskjold ham imøde, „skulde næsten tro, at I havde glemt Eders Sømandsskab; lystrer jo hverken Eders Chefs Ordrer eller Signaler —." „Og jeg finder mig beføjet til at spørge Hr. Kommandøren, om I ikke anser mig saa meget værd, at I vil lade brase op for mig, at jeg kan komme ombord," faldt Vosbein ham trodsig i Ordet, „ligeledes maa jeg beklage mig over, at I skyder skarpt efter mig, som om jeg ej var en ærlig Karl." „Lystrer jo ikke Signalerne eller forstaar dem ikke," vedblev den unge Chef, „mener kanske, at vi gaa paa Lystsejlads." „Jeg er langt ældre Chef end I," ivrede Vosbein som før, „og hvad Signalerne angaa, har jeg allerede i min Indberetning igaar bemærket, at Hr. Kommandøren har glemt i Eders Instrux at anføre Signaler for fjendtlige Sejlere —." „Oho! den Høne skulde ogsaa plukkes,"

afbrød Tordenskjold ham, „har allerede svaret Kaptajnen og gjentager nu, at I en anden Gang har at se bedre efter, før I vover at bekylde Eders Chef for Unøjagtighed: kan finde det Signal under Nr. 22 i Dagsignalerne og under Nr. 17 i Natsignalerne. Maa iøvrigt erindre Hr. Kaptajnen om, at I har at adlyde mine Ordrer; skulde blot igaar have vist Eder som ærlig Karl og ældre Officer og angrebet Fjenden i Bugten." „Jeg maa ligervis gjentage for Hr. Kommandøren, at jeg ingen Lods havde og ej vilde udsætte Hans Majestæts Skib ved et unyttigt Angreb paa Overmagten," bemærkede Vosbein med uforandret Trods. „For Djævlen!" udbrød Tordenskjold, som nu blev utaalmodig, „tror, at Hr. Kaptajnen vil endnu give Eders Chef en Rivaf! Angaaende den Passiar om ingen Lods, mener, at I kunde komme frem der, hvor I saa „Lolland" løbe ind. Har desuden atter handlet uden Ordre, da I nu kommer her til Flaget i Stedet for at jage Fjenden. Skal for min Person, saalænge Gud giver Helsen, altid gaa lystig gjennem Storm og Kugler; men forlanger det samme af Eder og lover hermed, at hvo der ikke gjør sin Skyldighed, mister Kommandoen, hvortil Hans Majestæt har givet mig Fuldmagt, om han er saa gammel Officer som salig Methusalem. Alt nok derom," tilføjede han med hævet Røst, da Vosbein gjorde Mine til et endnu trodsigere Svar, „har Hr. Kaptajnen ellers noget at melde, ville I komme frem dermed." „Intet videre end at jeg har opbragt den hollandske Smakke, der igaar vilde liste bort under Affæren," henkastede Vosbein i en ærgerlig Tone, „den har en kostbar Ladning inde og er et godt Skib, hvorfor jeg haaber, at Hr Kommandøren snarest muligt sørger for dens Prisdømmelse, at jeg og mit Mandskab kunne faa vor Part."

„Ikke mer end billig," bemærkede Tordenskjold i en noget venligere Tone, „skal ske, saasnart Lejlighed gives; har kanske medbragt dens Papirer?" „En Del Brevskaber, som jeg fandt ombord, har jeg sendt med „hvide Ørnen", der i Morges afgik til Kjøbenhavn," svarede Vosbein med et opirrende Smil; „jeg prajede Kaptajn Lemvig i Søen og bad ham tage dem med til Admiralitetet." „For Djævlen!" udbrød Tordenskjold atter heftig og Blodet steg ham op i Kinderne, „tror, I pønser blot paa at drille Eders Chef; ved dog vel, at alle saadanne Papirer skulle afleveres til den Overstkommanderende til Gjennemsyn — men lad saa være for den Gang," tilføjede han og gjorde Vold paa sig selv, idet han traadte et Skridt tilbage, „Hr. Kaptajnen har øjeblikkelig at forsejle til Vigsiden og holde sig den givne Instrux bedre efterrettelig end hidtil. Haaber, at I efterkommer Eders Pligt, naar Lejlighed gives til at gjøre Fjenden Afbræk." Lettende paa Hatten vendte han sig bort, og Kaptajn Vosbein begav sig strax tilbage til „Søridderen".

En halv Time efter gik Tordenskjold ligeledes fra Borde og besteg atter sit Flagskib „Lolland". Han var af Naturen godmodig og glemte hurtig enhver Krænkelse, ja var utilfreds med sig selv, hver Gang han med Strænghed havde udtalt sin Mening, om end Retten var nok saa meget paa hans Side; han havde derfor allerede slaaet den sidste Vergrelse af Sindet og nikkede venlig ad Ole Olesen, som, i Forbigaaende sagt, var bleven forflyttet til „Lolland", da den graa Styrmand med Hatten i Haanden modtog ham ved Falderebsporten.

„Naa, min gamle Vandhund!" sagde han oprømt, „ser saa polisk ud; har vel noget bag Øret?" „Hvis jeg ellers tør komme den vagthavende Officer i Forkjøbet

med Melding, saa har Hr. Kommandøren gættet rigtig," svarede Ole med et høfligt Skrabud, „denne herfens Kaptajn fra den hollandfke Smakke er kommen her ombord med et Par Kvindfolk, og jeg vilde blot forberede Hr. Kommandøren paa, at vi begge ret godt kjende den Rad, hvis J kanfke fkulde have glemt hans forbiftrede Gallionsfigur." „Oho! vift et net Bekjendtfkab efter Rekommandationen at dømme," bemærkede Tordenfkjold og traadte raft frem paa Dækket blandt de ærbødig tilbagevigende Officerer og Søfolk.

Klemmende Hatten mellem Hænderne og bukkende faa dybt fom hans uformelige Legeme vilde tillade, nærmede fig nu Ex-Kaptajnen og maatte paa Vejen gjennem Matrofernes Klynge høre mangen drøj Spotteglofe. „Ej, ej, tror ogfaa at kjende ham," udbrød Tordenfkjold leende, da han fik Øje paa den fælfomme Figur, „for Djævlen! tænkte aldrig at træffe fammen med Eder igjen." Ved Lyden af denne Stentorrøft loftede Skibspatronen hurtig Hoved og Øjne i Vejret, omtrent fom en gammel Stridshingft, der efter lang Tids Forløb igjen hører et Trompetftød. Hans kobberrøde Anfigt blev næften blegt, medens han ftirrede paa den ungdommelige Chef med et Blik og en Mine, fom om han faa en Gjenganger. Omfider ftammede han: „Gud bevares! Eders Excellence undfkylder vel — — altfaa jeg har virkelig den Ære at ftaa for Hr. Kommandør Tordenfkjold felv?" „Mærker, at J er endnu beftandig den famme, fom da J hundfede os ulykkelige Svabervridere paa Oftindiefareren," vedblev vor Helt og en ftolt Følelfe fyntes et Øjeblik at bemeftre fig hans Sjæl ved Synet af denne Mand, der nu ftod fom fønderknuft for ham, og over hvis Grovhed og Tyranni han faa ofte havde ærgret fig, medens han tjente under ham;

men hans ædle Hjærte besejrede snart denne Følelse og næsten venlig tilsøjede han: „Nu, nu, har Intet at befrygte, tykke Herre! ville ikke rode op i gamle Historier. Kommandør Tordenskjold glemmer hver Lussing, I ufortjent gav Kahytsdrengen Peter Vessel; vil ogsaa glemme Eders Lurendrejerier med den rige Ostindiefarer, som I gav Fjenden for selv at slippe helskindet derfra." Stum af Taknemmelighed viskede Skibspatronen Sveddraaberne af sin Pande, men vovede ikke at se i Vejret. „Tag ham under Din Beskyttelse, min gamle Dreng!" henvendte derpaa Kommandøren sig til Ole, „kjender jo Fyren; ønsker, at Du behandler ham paa det Bedste, indtil Tingen er nærmere undersøgt; ville senere tales ved igjen." Med et veltilfreds Smil over det barske, rynkede Ansigt greb Styrmanden sin fordums Kaptajn under Armen og slentrede afsted med ham; nysgjerrige efter at erfare Sammenhængen af denne Historie fulgte flere Kammerater med ned i Lukafet.

Det talrige, af lutter unge, muntre Matroser bestaaende Mandskab stod endnu i en tæt Kreds omkring Chefen og udvexlede lystige Bemærkninger over det nylig Passerede, medens den vagthavende Officer fuldstændiggjorde Oles Melding angaaende den hollandske Smakke; thi naar Fjenden ikke netop var i Sigte eller en Storm fejede frem, var Tordenskjold ikke synderlig stræng med Hensyn til Subordinationen; han saa tværtimod gjærne, at hans Folk vare lystige, ja blandede sig ikke sjælden i deres vittige Samtaler. Den forvirrede Larm af alle disse højrøstede Stemmer forstummede; blottende deres Hoveder gjorde Sømændene Plads for en Person, hvis Fremtræden syntes at tildrage sig alles Opmærksomhed eller snarere Beundring. Det var den fremmede Dame, som hidtil

havde holdt sig stille i Baggrunden, men nu nærmede sig de ved Stormasten forsamlede Officerer med lette, flygtige Skridt og med stærkt blussende Roser paa de yndige Kinder. Tordenskjold vendte sig om og blottende ligeledes sit Hoved gik han hende galant et Par Skridt imøde; deres Blik mødtes, og som naglet fast til Bjælkerne stod vor Helt stille; han skiftede Farve, Blodet strømmede ham voldsomt til Hovedet, medens han stirrede paa den skjønne Kvinde med et Udtryk, som om et himmelsk Væsen pludselig havde vist sig for den svage Dødelige. Næsten et Minut stode de saaledes lige overfor hinanden; med et Blik, der vidnede om Sværmeri og Begejstring, betragtede Damen den unge Mand, og hun syntes mindre forvirret end han, idet hun først brød Tavsheden og med halvt hviskende Stemme sagde: „I altsaa er Helten Tordenskjold; ikke har jeg taget fejl. Men I, Sir! ikke undres over at finde mig her; jeg inkognito rejser til Holland og beder blot at bringe mig ombord til Sir Stuart; han mig nok bringer videre.“ Aandende dybt greb Tordenskjold til Panden, som for at samle sine Tanker; men fattende sig, svarede han rask og med en ærefrygtsfuld Bøjning: „Beder om Forladelse, Lady! kan ikke nægte, blev noget overrasket. Har at befale, hvorhen I ønsker at rejse — sej der, Hr. Løjtnant! lad alle Sejl sættes til; ville gaa Sønærts Nord paa — beder Eder at træde ned i Kahytten og tage tiltakke med Sømandslejlighed; vil gjøre mit Bedste — frisk Gutter! bras fuldt agter!“ Han bød Damen sin Arm og førte hende hen til Kahytstrappen, medens de af deres stumme Forundring opjagne Sømænd adspredtes til alle Sider og mumlede nogle Bemærkninger mellem Tænderne om den dejlige Prise, Chefen der havde fundet for sin egen Mund.

Den stærke Blæst var løjet af; Søen løb smult, og det tegnede til at blive en usædvanlig smuk Foraarsaften. Begge Orlogsskibe skøde en jævn Fart i nordøstlig Retning; pyntede næsten med alle Sejl, med tothalt løbende Redskab og surrede Kanoner, frembøde de et fredeligt, men storartet Syn. Enkelte Grupper af Sømænd havde paa „Lolland" samlet sig om Fokkemasten, hvor de med dæmpet Røst samtalede om Dagens Begivenheder; andre vare beskæftigede med at opskyde Tovene eller sade som Fluer paa Bugsprydet for at beslaa Forrestænge Stagsejl; tankefuldt og med langsomme Skridt maalte den vagthavende Officer Dækkets hele Længde; fra Mærset kigede en Mand ud til Luvart, men knappede sin Vams og trykkede Hatten fastere paa Hovedet, da Luftningen i denne Højde endnu var skrap nok.

Paa Skansen stod Tordenskjold tæt op til Galleriets Rand; med korslagte Arme og alvorlige Miner lod han det urolige Blik fare ud over Synskredsen, hvor Solen endnu som en gloende Kanonkugle svævede over den fjærne jydske Kyst. Endnu glimrede Straalerne med rødlig Glans paa de hoppende Bølger; de store Skibe kastede uhyre Skygger over hele Havets Flade mod Øst, medens Maanens halve Skive bleg og næsten umærkelig hang paa den blaanende Himmelhvælving. Det pludselige Møde med denne Dame, hvis Billede han Aar ud og Aar ind havde gjemt som en Talisman i Hjærtets hemmeligste Gjemme, vakte sære Erindringer i Heltens Sjæl og lod hans Tanker uroligt bevæges mellem Fortid og Fremtid. Uden at blive sig selv ret bevidst, havde han hidtil gjennemfløjet sit stormfulde Liv; Kampens Larm havde jo overdøvet enhver anden Tanke end den om Hæder og Lykke gjennem Storm og Kugler. Kun sjælden og flygtig havde

han sæt sig tilbage eller dvælet ved hint hemmelighedsfulde Billede, og aldrig havde han faaet Tid til at tilstaa sig selv, at Originalens Besiddelse var Maalet, han stræbte efter. Nu vaagnede Eftertanken, idet han kastede et prøvende Blik paa sin hidtidige Færd og sin Stilling, og næsten overraskedes han ved den sig paatrængende Overbevisning, at han ridderlig havde bestaaet en stolt Kamp, der vel fortjente en stolt Belønning, og at han ikke var langt fra det Maal, han engang havde drømt om; næsten gyste han af Fryd ved Anelsen om, at det maaske ikke var et blot Tilfælde, der idag førte den elskelige Kvinde i hans Nærhed; havde han dog allerede et Begreb om hendes sværmeriske Karakter og vidste, at den stolte Englænderinde var i Stand til at sætte sig ud over Verdens Fordomme, uden derfor at ophøre at være Kvinde i Ordets ædleste Betydning. Det var vel endnu Lady Carteret, hin mægtige Stormands rige Broderdatter, til hvem Kadetten havde skuet op som til en Dronning; men hvi skulde Kommandør Tordenskjold ikke turde stille sig ved hendes Side, og hvi skulde han ikke om føje Tid kunne svinge sig højere op; endnu gjenlød Krigens Larm i Norden, og den halvt gjennemløbne Sejrsbane laa aaben for hans uforfærdede Blik — — da sank Solens Kugle ned bag den sorte Kyst, og medens Nattens Skygger indhyllede ham, grebes hans Sjæl pludselig af en anden, en isnende Anelse. Hurtig og med eventyrlig Lykke havde han tilbagelagt den dristige Flugt til Højden; hvilket Menneske havde tømt Glædens Bæger uden at finde bitter Malurt paa Bunden; turde da han haabe, endnu at finde den højeste Fryd der? Maaske var han længst paa Højden og skulde til at dale, for som hin glødende Verdenskugle brat at synke ud i Natten, efter et kort, men glimrende

Liv — — en Haand berørte let hans Skulder; han foer op af sin vaagne Drøm og vendte sig om. Der stod den ranke Kvinde, indhyllet i Shavlet, med det mørke Slør over Hovedet, skjøn og herlig som en Nattens Dronning; hendes straalende Øjne syntes ham vinkende Stjerner, og tabt i Beskuelsen blev han tavs og ubevægelig staaende ligeoverfor det dejlige Syn.

„Det mig blev saa lummert dernede," hviskede hun lidt forlegen over hans Tavshed og beundrende Blik, „mig drage frisk Luft i den herlige Aften — I, Sir! saa tavs — Solen just gaar ned." „Fortryder ej derpaa; lad den gaa ned," tog Tordenskjold endelig Ordet med usædvanlig blød Stemme, „ser jo min Stjærne gaa op og skinne venlig paa min Vej — —" Han standsede og foer med Haanden over den brændende Pande! „Ak! Sir Kommandør endnu ikke har glemt den Ungdoms-Spøg," vedblev Damen med et usigelig indtagende Smil, der trængte den unge Mand dybt ind i Sjælen. „Ingen Spøg, ved Gud!" udbrød han, og Ladyen slog Øjnene ned for hans Blik, „mener at have vist, at det var ramme Alvor; svævede jo stedse for mit Øje som Frelsens, som Sejrens Stjærne; tabte Eder aldrig af Sigte i Storm eller Kugleregn. Var sidst, da vi saas, fattig Kadet; er nu Overstkommanderende paa dette Hav; har vundet mangen lystig Sejr, har givet Danmarks Fjender adskilligt at fortælle om mig, og I, Lady! I gav mig Kraften, førte mig fra Kamp til Kamp, uskadt gjennem tusendfold Død — beder ej at blive vred over mine dristige Ord; laa mig svært paa Hjærte, maatte frem dermed." „Jeg ikke blive vred, Sir!" svarede Lady Carteret og løftede atter Blikket, medens Farven skiftede rask paa hendes Kinder, og Barmen hævede sig synligt under Silkedækket, „jeg mig føler stolt,

hvis virkelig den svage Kvinde Eder gjorde til stærk Helt. Lady Bertha mig rigtignok bragte Hilsen fra Eder; men jeg dog troede det Altsammen glemt." „Siger Eder endnu engang paa Sømands Tro og Love," vedblev den unge Mand, og hans ellers saa malmfulde Stemme syntes at skjælve, „har valgt Eder til min Livsens Stjærne; agter uforsagt at fortsætte Flugten, saalænge den Stjærne lyser for mig — — men ene for mig; slukkes den for mit Øje," tilføjede han og greb dristig hendes Haand, „vender den sig fra mig, vel! lader da staa til paa Klipper og Skjær, til Skuden gaar til Bunds med mig." Et Øjeblik syntes den skjønne Englænderinde tvivlraadig; hendes Haand sitrede i hans, men hun drog den ikke tilbage. Betragtende Helten med et Blik, der — for at tale poetisk — syntes at indbefatte en Verden af Kjærlighed og Sværmeri, sagde hun derpaa: „J, Sir! mig siger Eders Hjærtes Mening; jeg Eder ogsaa sige min, og I mig vist vil forstaa. Jeg vel er stolt som nogen Englænderinde; men jeg dog tilstaar, at jeg Eder ikke har glemt, og glad jeg altid hørte Eders Navn og Lykke. Jeg ogsaa uafhængig er, og jeg ingen anden Mand i Verden vil foretrække for Eder. Om jeg Eder ogsaa elsker, J, Sir! ikke endnu forlange, at den rødmende Kvinde Eder siger. I ligesaa kjæk som før stride for Eders Fødeland, indtil der atter kommer Fred; maatte jeg da Eder endnu være saa kjær, saa hente I mig i mit kjære England, og jeg Eder følge trofast i alle Storme." „Takker Dig, Du elskelige Kvinde!" raabte Tordenskjold med dyb Røst, „ved Gud! føler allerede en gigantisk Kraft i min Arm og ubetvingeligt Mod i Hjærtet." Han vilde drage hende op til sit Bryst; men rask snoede hun sig ud af hans Arme; hun traadte et Skridt tilbage, lagde Fingeren paa Munden

og bevægende derpaa den hvide Haand hen imod ham, som for at tilkaste ham et Kys, ilede hun ned fra Skansen og forsvandt gjennem Kahytsdøren. Han udstrakte Armene efter hende; han havde forstaaet den højhjærtede Kvinde. I heftig Bevægelse skred han frem og tilbage over de knagende Planker; gjærne havde han set en stolt Fjende brase op for at kæmpe i den Elskedes Paasyn og i Styrkernes Torden skaffe de Følelser Luft, der truede med at overvælde ham, eller for at sprænges op mod Himlen med hende i Armen, saa var han jo sikker paa at faa og beholde hende; thi han tvivlede paa, at en saadan Lykke endnu kunde blive ham til Del. —

Ved Daggry prajedes et engelsk Orlogsskib, der krydsede under Norges sydlige Kyst; det kommanderedes af en Sir Stuart, med hvem Tordenskjold allerede tidligere havde gjort Bekjendtskab. Med paatagen Ligegyldighed, for at ikke Officerer eller Mandskab skulde mærke noget, førte Tordenskjold sin skjønne Passager hen til Falderebsporten. Kun et talende Blik vexlede de; han slap hendes bløde, sagte trykkende Haand, og en isnende Gysen gjennembævede ham, som om en indre Stemme hviskede et evigt Farvel for denne Verden. De kvindelige Tjenere fulgte deres Herskerinde ned ad Falderebet; Baadsmandspibens Lyd gjennemskar Luften; Chaluppen stødte fra og gled gjennem Straalehavet over til det engelske Orlogsskib, der havde drejet bi i en Kabellængdes Afstand. Shavlet flagrede derude; uvilkaarlig vinkede Tordenskjold med Haanden, og idet Chaluppen gled ind i Skyggen af det mægtige Skib, mødtes de Elskendes Blik for sidste Gang. —

Sjette Kapitel.

Uagtet alle de Hindringer, der fra forskjellige Sider lagdes vor Helt i Vejen, lykkedes det ham omsider i Begyndelsen af Maj Maaned at faa den til Togtet mod Gothenborg bestemte Eskadre samlet og forsynet med Mandskab og Munition; den bestod, foruden af Orlogsskibene „Lolland" og „Fyen", af de tvende svære Skytspramme „Hjælperen" og „Noæ Ark", af ni hele Gallejer og tvende saakaldte halve, samt en Del dobbelte og enkelte Chalupper. Med mageløs Virksomhed ordnede han selv Alt, vidste at skaffe Raad for enhver Mangel, og den Bestemthed, hvormed han bevægede sig i den snævreste Vending, det glade Mod, der lyste ud af hans Miner og klang i hans kraftige Røst, besjælede saavel Mandskabet som de ham hengivne Officerer til med Lyst og Iver at lægge Haand paa Værket; de misundelige eller sendrægtige Skibschefer søgte derimod under allehaande Paaskud at holde dem saa langt som muligt fjærnede fra ham, for ej at rives med i hans Kjølvand; thi den Vej, ad hvilken han søgte Forfremmelse og Hæder, syntes dem dog for farefuld og anstrængende.

Skibene laa sejlfærdige i Frederiksstad; de halvfjerde tusend Sømænd, som han dels havde presset, og som dels vare lokkede hid af Chefens Navn, vare fordelte omkring paa Gallejerne, over hvilke han gav Kaptajn Sahlgaard Kommandoen. Et Antal af nitten unge Officerer, der for det meste vare ubefarne og endnu ikke rigtig havde lugtet Krudtet, men som brændte af Lyst til at fægte under Heltens Øjne, stillede han under ældre og prøvede Officerer, saasom Sivers, Grip, Létang og Sahlgaard. Endnu ventede han kun paa Fregatten „den hvide Falk",

der skulde konvojere de forsamlede Koffardimænd ned til Fladstrand, og „Søridderen", der skulde ledsage Eskadren, for om fornødent gjordes at tage Skytsprammene paa Slæbetov. Men begge Fregatterne udebleve, og trods den bestemte Ordre, han havde sendt Kaptajn Vosbein, som laa orkesløs i Stavern, at han øjeblikkelig skulde indfinde sig hos ham, begav denne egenraadige Chef sig lige til Fladstrand. For ej at spilde Tiden, stak Tordenskjold derfor i Søen og tog Koffardiflaaden med.

Ud paa Eftermiddagen den 12te Maj vrimlede Farvandet ud for Fladstrand af Sejlere. Foruden den fra Norge lykkelig ankomne Koffardiflaade, saa man Orlogsskibene „Lolland" og „Fyen", og bag ved dem laa Gallej-Eskadren i en Halvkreds. En Fjerdingvej Nord for Byen var „Søridderen" ankret, men med Kabbellaringen til Spils, Mærssejlene løbne og Skjøderne skoddede for, som om den var færdig til hvert Øjeblik at kunne søge rum Sø. Vor Helt, som til det forestaaende vigtige Togt gjerne vilde være enig med alle Chefer, havde besluttet endnu engang at se gjennem Fingre med Kaptajn Vosbejns Opsætsighed; i denne Hensigt havde han tilstillet ham en høflig Ordre om at blive liggende for Anker, indtil der gaves Signal til Affart; under Haanden havde han derhos ladet ham bethde, at hvis han enten kom ombord til ham eller ogsaa søgte ham, naar han gik i Land, og gav ham et godt Ord, skulde Alt være glemt. Men Kaptajn Vosbein gjorde ingen af Delene; han svarede tvært imod med sin sædvanlige Trods, at da nogle svenske Kapere havde vist dem i Nærheden, ansaa han det bedst for Kongens Tjeneste at gjøre Jagt paa dem, samt at en Upasseligheb forhindrede ham i at forlade sit Skib. I en kort og bestemt Skrivelse befalede Tordenskjold ham nu at holde sig

den første Ordre efterrettelig og uopholdelig at tage „Noæ Ark" paa Slæbetov, da dette Fartøjs langsomme Sejlads ellers kunde tilintetgjøre hele Hensigten med den forestaaende Expedition.

Paa Orlogsskibet „Lolland" vare de fleste Chefer forsamlede hos den Overstkommanderende for at modtage Forholdsordrer. Endnu vidste ingen af dem, hvorhen det skulde gaa, skjønt man vel havde en Anelse om, at det gjaldt Gothenborg. Løjtnanten, der havde overbragt den sidste Befaling til Vosbein, var netop kommen tilbage, da man pludselig saa „Søridderen" sætte Sejl til og i et Par Kabellængders Afstand stryge forbi Nordøst paa.

„For Djævlen!" raabte Tordenskjold harmfuld og pegede ud i den betegnede Retning, „troer han har i Sinde at løbe sin Vej, uden at tage Prammen paa Slæbetov. Sej der, Hr. Løjtnant! tror, vi sende et Par Kugler efter ham." I næste Øjeblik bragede et Skud løs fra „Lolland" og Kuglen plaskede ned i Vandet om Styrbord af „Søridderen"; men uden at agte dette Signal eller de paafølgende Skud styrede Fregatten forbi. Paa Tordenskjolds Vink sprang en Løjtnant ned i Chaluppen, der strax stødte fra og af al Magt dreves gjennem de højt gaaende Bølger ud mod Flygtningen; men da Vosbein formodentlig mærkede Hensigten, satte han flere Sejl op og lod staa til ud i Søen. Chaluppen blev langt tilbage, og inden ti Minutters Forløb var den let sejlende Fregat forsvunden omkring Hirschholmene.

„Ville lade ham løbe, den Halunk!" sagde Tordenskjold og gjorde en heftig Bevægelse med den højre Haand i Luften, „kan blive ham en dyr Sejlads den. Frisk, Kammerater!" henvendte han derpaa Ordet til de Omstaaende, „har intet at betyde; haaber, vi naa dog i rette

Tid til Pladsen med Skytsprammene, naar hver Mand kun gjør sin Pligt. Nu ombord, I Herrer! agter strax at gaa under Sejl, medens Vinden staar over ad svenske Valen. Følger mig alle efter bedste Evne i Kjølvandet og agter nøje paa mine Signaler. Kunne give Mandskabet dobbelte Rationer, at de blive ved godt Mod, og saa Vorherre være med os." Han lettede paa Hatten; hilsende ærbødigt forlod alle Cheferne Skansen og ilede ombord paa deres Fartøjer. Ankerne heves for Klydset, kattedes og kippedes, Baadmandspiberne skingrede fra alle Kanter, Sejlene strakte under de flere Tusenders lystige „Ohøj"; den friske Nordvestvind fyldte alle Klude, og nejende med de svære Skrog i Bølgerne styrede Fartøjerne med Orlogsskibene i Spidsen ud i rum Sø, tagende Vejen over mod den svenske Kyst.

Natten var lys, men kold og stormfuld; de hvide Skyer joge forbi Maanen og formørkede hvert Øjeblik dens blanke Skive. Gjennem de skummende Kæmpebølger arbejdede „Lolland" sig møjsommelig fremad; Mastetoppene svajede voldsomt, hver Planke knagede i det stærkt trængende Skrog, og naar dette fra den fraadende Top skød hen mellem Bølgernes Aabning, slæbte den nederste Rad Kanoner i Vandet. Uden at ænse Stormen eller Slingringen vandrede vor Helt med Sømandens flygtige Skridt frem og tilbage paa Skansen, med Natkikkerten i den ene Haand og Raaberen i den anden. Opmærksom iagttog han Skibets Fart og vexlede undertiden et Par Ord med Ole Olesen, som stod ved Rattet, medens han derhos jævnlig saa ud til Luvart efter de andre Sejlere; men hans Blik var mørkt, thi han opdagede dem ikke.

Nu begyndte Stormen at stille af. Fra Fortoppen raabte Manden, der sad paa Udkig: „Land forud!" En

dump Brusen, som en fjærn, afbrudt Torden, lød gjennem den lyse Nat; det var den voldsomme Brænding mellem Skærene ved Indløbet til Gothenborg. „Lad falde! Styrbord med Roret!" kommanderede Tordenskjold. Baadsmandspiben kaldte hele Mandskabet op at bjerge Sejl. Skibet rettede sig; med mindsket Fart strøg det ind til Vingø, drejede bi og Ankeret faldt.

Tavse og i spændt Forventning flokkedes Sømændene paa Kobryggen. De ikke fjærne Kyster, hvor man af Erfaringen vidste, at hundrede og atter hundrede Ildsvælg slumrede, men ved første Signal vilde vaagne og udtordne Død og Ødelæggelse, laa truende derinde i den svage og usikre Belysning. At de skulde styre ind i dette frygtelige Gab, vare de nu overbeviste om; de af Mandskabet, der havde været med i Dynekilen, tilbagekaldte hin rædsomme Nat i Erindringen for at styrke Modet, og de Øvrige, der hidtil havde misundt Kammeraterne en saa glimrende Erindring, fandt Mod i Haabet om en lignende Færd, og i den ubegrænsede Tillid, de satte til deres Chef.

„Haløj! Sejlere i Sigte!" lød det atter fra Toppen; glad saa Tordenskjold ved Maanens klare Skin Størstedelen af Eskadren dukke op fra Søen og holde ned til „Lolland". Men det var kun Orlogsskibet „Fyen" og de bedst sejlende Galleier og Chalupper; Skytsprammene vare ikke derimellem, og uden dem kunde Intet foretages. Nu kaldte han Skibscheferne ombord til sig og gjorde dem bekjendt med sin Plan, der ikke bestod i mindre end at overrumple den i Gothenborgs Havn forsamlede svenske Sømagt og tilintetgjøre den tilligemed Batterierne og Magasinerne; han opfordrede dem til at holde dem færdige, for øjeblikkelig at kunne følge ham til Angreb, saasnart blot Skytsprammen „Noæ Ark" naaede over til dem.

Hvor forvoven denne Plan end ved første Øjekast kunde synes, med en forholdsvis saa ringe Magt at ville angribe den af Fæstningen Ny Elfsborg og tre store Batterier forsvarede Havn, hvor fem Orlogsskibe foruden en Del mindre Krigsfartøjer laa slagfærdige, var den dog efter al Sandsynlighed lykkedes, hvis „Søridderen", der var en udmærket Sejler, havde taget Prammen paa Slæbetov, og hele Eskadren saaledes til rette Tid var ankommen paa Stedet og endnu samme Nat trængt ind i Havnen; Overraskelsen og Tordenskjolds frygtede Navn vilde da have gjort Udslaget. Men den ene Time af denne vigtige Nat forløb ubenyttet efter den anden, og den østlige Himmel glødede allerede stærkt, da man fik de saa længselsfuldt ventede Skytspramme i Sigte. Med Sejl og Bunkeaarer arbejdede de dem frem af al Magt; dog det var for silde; ved Solens Opgang sprang Vinden om og stod fra Land. At varpe sig ved høj lys Dag ind tæt forbi Ny Elfsborgs svære Kanoner indsaa vor Helt vilde medføre Eskadrens Ødelæggelse, uden nogen Nytte; han besluttede derfor at blive rolig liggende Dagen over, da Vinden mulig atter kunde gaa om, og da han i Nattens Mørke vilde være mindre udsat for Fæstningens Ild.

Paa Ny Elfsborg havde man ved Daggry med Forbavselse opdaget de mange Sejlere under dansk Flag, der paa engang og saa uventet laa i en Kreds ud for Indløbet. Skud paa Skud løsnedes øjeblikkelig ind over Bugten for at give de i Staden og Havnen Kommanderende Signal om Fjendens Ankomst. Det Skrækkens Budskab, at Tordenskjold kom, bragte hele Gothenborg i Bevægelse. Med tvivlsomme Blik betragtede man Fæstningen og de øvrige Forsvarsmidler; hvor anselige disse end vare, for-

maaede de dog ej at berolige Gemytterne. Flyvende Kurerer sendtes afsted i alle Retninger, til Kongen, til Prinsen af Hessen, som stedse førte den øverste Kommando i Karl den Tolvtes Fraværelse, og til General Mørner, som opholdt sig paa Grænsen af Bahus Len. Alt vaabendygtigt Mandskab kom ilsomt under Gevær; Orlogsskibene i Havnen gjordes klare til fortvivlet Kamp, dobbelt Besætning bragtes over paa Batterierne Ny- og Gammel-Værft, og hine høje Officerer skyndte dem til Gothenborg med al den Troppemagt, de havde hos dem. Allerede om Eftermiddagen besattes den hele Kyst paa begge Sider af Bugten med et Par Regimenter Fodfolk, og Kanoner plantedes paa ethvert Punkt, hvor man antog at de kunde lægge Fjenden Hindringer i Vejen. Skjønt man af dyrekjøbt Erfaring kjendte denne Fjendes Forvovenhed og derfor ikke forsømte nogen Forholdsregel, begyndte man dog at nære den Overbevisning, at Faren var forbi og et Angreb utænkeligt; thi selv den i Krigskunsten ukyndigste Jagttager maatte det nu synes en plat Umulighed, at noget Fartøj skulde kunne trænge igjennem til Havnen uden at skydes i Sænk af de utallige Ildsvælg, der paa alle Kanter vare rettede mod Indløbet. Alligevel gjorde det et forurolígende Indtryk, at man endnu bestandig saa Eskadren ligge for Anker derude, hvor Alt var stille og uhyggeligt, som naar en Uvejrsky tung og lydløs sværer over Hovedet, og de svenske Befalingsmænd besluttede at være paa deres Post.

Med sit sikre og øvede Blik havde Tordenskjold imidlertid, saa godt Afstanden tillod det, iagttaget Fjendens Bevægelser; han vidste nu, at de kraftigste Anstalter vare trufne til hans Modtagelse. Kysten, der maatte passeres i Flinteskuds Afstand, saa han vrimle af Soldater, og det

var ikke længer tvivlsomt, at han vilde forefinde en ham ti Gange overlegen Magt. Dog, som om Alt var i sin Orden, som om ingen hindrende Omstændighed var indtraadt, tilbragte han Dagen med at efterse samtlige Fartøjer; han udstedte Forholdsordre for ethvert tænkeligt Tilfælde, lod en Del Chalupper lade med brændbare Stoffer og stillede dem under den kjække Kadet Wodrofs Kommando for at anvendes til de fjendtlige Skibes Antændelse. Da han paa hele Eskadren kun havde tvende Præster, lod han dem gaa fra Skib til Skib og holde Bøn med Mandskabet, medens han selv opmuntrede dette til at gjøre det gamle Flag Ære. Vel var han sig bevidst, at det heldige Tidspunkt var gaaet tabt, at kun et Lykketræf i Forening med mageløs Forvovenhed kunde bevirke et heldigt Udfald, og at hele Eskadren under alle Omstændigheder stod i Fare for at tilintetgjøres. Men han var ikke den Mand, der paa Grund af ilde spaaende Omstændigheder opgav en rask Beslutning, saalænge han endnu øjnede en Mulighed af dens Iværksættelse, og paa et Lykketræf stolede han netop, saavel som paa at de faa, men udvalgte Chefer, han havde med, ikke vilde give ham selv noget efter i Forvovenhed; med andre Ord: han vilde trodse Skæbnen; thi han higede efter Kamp, efter en glimrende Daad, der kunde bringe ham Hæder og maaske bringe den haardnakkede Karl den Tolvte paa fredelige Tanker. Han ønskede en storartet Kamp, der kunde gjøre Udslaget, eller en Kugle, der pludselig kunde ende hans Helteliv og slukke hin ufattelige Længsel i hans Sjæl. Men just derfor anstrængte han al sin Aandskraft, udfoldede al sin Energi for at forebygge den værste Ulykke, Eskadrens Tilintetgjørelse, og sikre dens Tilbagegang, hvis det gjordes nødvendigt, og hvis han selv skulde falde.

Solen sank atter ned i Havet; Tusmørket indhyllede alle Gjenstande paa Kysten derinde, medens Maanen sejlede hen ad den stjærnesaaede Himmel, som om den vilde skynde sig for at være Vidne til det mærkelige Slag, der nu skulde slaas. Endnu var det stille rundt om; de fjærne Trommeslag tabte sig i Brændingens Brusen; den feberagtige Gysen, den alvorsfulde Stemning, som selv den Modigste ikke kan betvinge, naar noget Frygteligt nærmer sig, greb det hele Mandskab, der stod parat ved Varp og Sejl, ved Tovværk og Kanoner. Da hvislede Baadsmandspibernes Lyd fjærnt og nær henover Bølgerne, og som ved et Trylleslag vaagnede pludselig Alt til Liv og Bevægelse; Varpene gjordes fast, Sømændene sprang ned i Joller og Chalupper, og drivende dem kraftigt frem mod Vind og Bølger, slæbte de Prammene efter dem ind mod Bugtens Aabning; ved Hjælp af Bunkeaarer fulgte Gallejerne efter, medens Orlogsskibene „Lolland" og „Fyen", der laa nærmest Indløbet, maatte blive paa deres Plads, da Vinden bar stik fra Land. Ved Falderebsporten af det først nævnte Skib stod Tordenskjold i Begreb med at stige ned i Chaluppen for at begive sig til Prammene, der nu kom op. Kaptajn Sivers, som havde overgivet sin ældste Løjtnant Kommandoen over „Fyen" og var kommen ombord paa „Lolland", gjorde Mine til at følge ham. Da vendte Tordenskjold sig om paa Falderebet, og gribende Sivers i Armen sagde han med dyb og dæmpet Røst: „Falder mig noget ind, Kammerat! véd ikke hvad der kunde ske; et lumpent Stykke Bly kunde slukke min Lanterne ud. Tænker det var bedst, om Du blev her udenfor Skudvidde; kunde i saa Fald tage Kommandoen. Vil ikke slingre for Dig; men Du maatte nok være den Eneste, jeg gad betro at redde Flagets Ære, hvis jeg skulde

gaa til Bunds." „Jeg takker Dig, min gamle Ven! for den Tillid," svarede Sivers, ligeledes med dæmpet Røst, for at ingen af Mandskabet skulde høre det, „men vi have nu døjet saa mangen en Dravat sammen, saa lad os ikke skilles ad denne Gang. Maaske, kan jeg dog være Dig til Gavn, og Hovedsagen er jo et heldigt Udfald, vort Liv eller vor Død kun en Biting; for os begge har Fjenden vel heller ikke støbt Kugler i Dag." „Kan være," indvendte Tordenskjold og lagde Haanden paa hans Skulder, „men synes dog, Du skulde gjøre det; burde tænke paa Din Gjertrud og min lille Gudsøn. —" „Stille, Kammerat!" hviskede Sivers, og hans Kind blegnede, „vi staa i Guds Haand. Min Gjertrud er en ægte Dannekvinde; falder jeg, vil hun trøste sig ved Mindet om mit kjække Liv og raske Død. Jeg beder Dig, spild mig ikke den Triumf at holde ud til Enden. Din Vej er jo Farens og Ærens; den er ogsaa min, saa lad os følges ad." „Nu vel, lad staa til, min Broder!" sagde Tordenskjold og slog med Haanden i Luften, „følges kanske ad til Bunds." Rask ilede han ned i Chaluppen, og Sivers fulgte ham.

Det knaldede fra Kysten, hvor Prammene og Gallejerne strøge tæt forbi, og Geværkuglerne pebe gjennem Masteskoven; men istemmende deres lystige Sang halede Sømændene ud i Chalupperne, og uopholdelig bevægede Eskadren sig frem i Bugten. Fra Ny Elfsborgs Fæstning blinkede det stærkt; det svære Skyts deroppe bragede løs, og alle Klipper i Omegnen gave Knaldet tilbage, Trommerne rørtes i det samme til Venstre og Højre, og blinkende paa alle Kanter tordnede Skud paa Skud fra de rundt om opkastede Batterier; men den usikre Belysning mellem de dæmrende Kyster gjorde det umuligt at tage

Sigte, og de fleste Kugler plaskede uskadelige ned i Vandet. Uden at løsne et Skud fortsatte Eskadren rolig Vejen, indtil „Noæ Ark" og „Hjælperen" havde naaet det Punkt, hvor den fjendtlige Hovedstyrke var posteret; her lagde de dem ligefor den svenske Skytspram „Vreden" og de fem svenske Rangskibe, medens Gallejerne og Chalupperne posterede dem saaledes, at de uden at skade hinanden kunde bruge deres Skyts. Men Eskadrens Stilling var dog næsten fortvivlet; thi foruden de nævnte Rangskibe og „Vreden", der laa forud, havde den til begge Sider de svære Havnebatterier og Ny Elfsborg bag ved.

Hidtil vare Skuddene kun faldne enkeltvis og fra forskjellige Kanter; men da Skytsprammene, der dannede Centrum, nu aabnede deres Ild, og da Rangskibene og Batterierne intet Svar bleve skyldige, begyndte den egentlige Kamp med en Bragen og Torden, som om hele Naturen var kommen i Oprør. Natten bidrog til at forhøje det Rædselsfulde; for de Kæmpende skjultes Maanens Skin snart af mørke Røgskyer, der kun oplystes af Kanonernes Glimt; Master og Stænger styrtede ned. Planker knustes af de vægtige Kugler, de Kvæstedes Skrig gjenlød fra alle Kanter, medens stum Skræk syntes at have lammet Staden Gothenborg, der laa i Baggrunden som en uddød Verden.

Tordenskjolds oprindelige Plan var at ødelægge de Svenskes Søværn for paa éngang at knække deres Magt i Nordsøen. Da han kjendte Farvandet og Havnen, havde han i sine Ordrer saa nøje betegnet den Plads, hvert Fartøj skulde indtage, at de uden Ophold fandt den og med Virkning kunde rette deres hele Ild paa de ligeledes forud bestemte Punkter. Midt i denne bedøvende Tummel overskuede han klart, saavel sin som Fjendens Stilling.

Befalende og opmuntrende ilede han rastløs fra Punkt til Punkt; med smilende Miner strøg han i sin lette Chalup gjennem den tætteste Kugleregn hen mellem Fartøjerne; hans Stentorrøst lød højt og tydelig gjennem Stykkernes Torden og de Kæmpendes Raab; han vidste jo, at hans Nærværelse formaaede at opflamme det synkende Mod, og at den danske Matros glemte Kuglens dødsvangre Susen for at lytte til hans Røst. Men hverken Lykketræf eller mageløs Forvovenhed syntes dennegang at ville forslaa; de Svenske, der kæmpede under dygtige Chefer, syntes i Aandsnærværelse og Foragt for Døden at ville kappes med deres gamle Fjender; i næppe hundrede Alens Afstand fyrede Modstanderne paa hinanden, og først Døden rev dem bort fra Kanonerne. Vel var et af de svenske Rangskibe blevet saa pyntet, at det maatte hales tilbage og sank længere inde i Havnen; men et andet Fartøj indtog strax dets Plads, og en af de danske Gallejer havde paa samme Tid en lignende Skæbne. Forfærdelig rasede Ilden fra begge Sider; mangen tapper Sømand lukkede denne Nat sit Øje, og efter fem Timers Kamp havde endnu ingen af Parterne vundet den ringeste Fordel; men heller ikke var Nogen af dem veget et Skridt tilbage.

De med brændbare Stoffer ladede og af Wodrof anførte Chalupper gjorde flere dristige Forsøg paa at trænge frem til Rangskibene; men Svenskerne havde været saa forsigtige at udlægge en Bom, der spærrede dem Vejen, og hvert Forsøg kostede mange tjække Sømænds Liv. Det dæmrede allerede i Osten, og Kampen rasede endnu voldsomt; kun Toppene af de talrige Skibe vare synlige; som Fjældspidser i en Uvejrsky ragede de op i Luften over Krudtdampen. Den vel rettede Ild, de

vældige Kugler fra „Noæ Ark“ og „Hjælperen“ syntes at have bragt „Ny Elfsborg“ et Øjeblik til Tavshed; men fra Ny- og Gammel-Værft begyndte Stykkerne at spille med fordoblet Kraft, og de mest uforfærdede Sømænd gjorde betænkelige Miner, da Kuglerne næsten fejede Dækket rent paa „Hjælperen“. Fattende en ny, maaske fortvivlet Beslutning, ilede Tordenskjold ned ad Falderebet i en af de paa hans Ordre forsamlede Chalupper og bød Mandskabet at sætte fra, idet han vinkede afværgende ad Sivers, som vilde skynde sig efter ham. Men med et rask Spring var „Fyen“s Chef ved hans Side, og Mandskabet halede ud; fulgt af et Par andre med bevæbnede Sømænd overfyldte Fartøjer, bruste Chaluppen gjennem de af Røgen skjulte Bølger over mod Batteriet histhenne. Det bragede som i et Jordskjælv, og knusende fore en halv Snes Kugler paa engang mod Chaluppen, hvis Planker i samme Øjeblik søndersplittedes; med græsselige Skrig styrtede de Kvæstede sammen, og Fartøjet begyndte at synke.

„Frisk Mod, Kammerat!“ raabte Tordenskjold med uforandret kraftig Stemme, idet han greb Sivers i Armen og tilligemed ham sprang over i det næste Fartøj, der netop tørnede mod Chaluppen, „har Intet at betyde; ville nok bringe dem til Tavshed — — hal væk, Gutter!“ Et mægtigt Hurra rystede Luften, og de af Chefens Nærværelse opmuntrede Sømænd trak af alle Kræfter paa Aarerne for at fortsætte denne gyselige Fart. Det bragede igjen histovre, og en ny Kugleregn bruste løs. Et Par Kugler suste hen over Fartøjet; nogle af Matroserne slap Aarerne og sank trufne under Toften. Gribende i Luften styrtede Sivers i Tordenskjolds udbredte Arme og stønnede: „Forbi, Broder! Gud hjælpe Dig — — hils min — —“ han faldt sammen. Ladende sin trofaste Ven, den Første,

der gik ham forud, synke ned i Bunden af Baaden og trængende voldsomt et Anfald af Vemod tilbage, befalede han med tordnende Røst: „Skod overalt, Gutter! — — ville først bringe ham i Sikkerhed.“

„Befaler kanske Hr. Kommandøren, at vi endnu engang skulle prøve at bryde igjennem til Rangskibene?“ raabte Wodrof, som strøg frem med sin store Chalup. Tordenskjold tav et Minut: han kastede et mørkt Blik omkring sig; endnu var Intet tabt, men hans bedste Officer laa død ved hans Fødder, og fortsattes Kampen, kunde den maaske ende med Undergang; thi den modige Fjende, der forsvarede sig paa egen Grund, havde bestandig friske Kræfter at stille i Ilden. Paa den anden Side var derimod et heldigt Tilbagetog endnu muligt, og saa kunde man jo komme igjen. Denne sidste Tanke fik Overvægt i Heltens Sjæl; han havde dog allerede vovet at trodse Skæbnen, og den havde spottet det svage Menneskes Harm.

„Lad kun være, min raske Gut!“ sagde han med en ubegribelig munter Mine, „ville søge ud igjen af denne Rede, men skulle nok vende tilbage ved bedre Tid og Lejlighed. Tænker ellers, at Fjenden ikke saa snart skal forvinde Skrækken.“

Ti Minutter efter trængte Baadsmandspibernes hvislende Lyd gjennem Stykkernes Bragen. Paa Tordenskjolds Ordre vedbleve „Noæ Ark“ og „Hjælperen“ at fyre Lag paa Lag i alle Retninger for at holde Fjenden i Aande, medens Gallejerne og Chalupperne lidt efter lidt trak dem ud af Kampen og med Sejl og Aarer halede tilbage gjennem Bugten. Et Par Chalupper spændtes derpaa for Stykprammene, og besvarende den morderiske Ild, der nu syntes at bryde løs med forøget Kraft, bevægede disse svære Fartøjer sig langsomt bort fra Havnen. En Lykke

var det, at Ny Elfsborgs Fæstning ikke længer med Virkning kunde fortsætte Kanonaden, der ellers under disse Omstændigheder, og da Solen allerede belyste Gjenstandene, kunde have været ødelæggende. Geværkuglerne fra Strandbredden bortspillede vel en Del Mandskab; men velrettede Kartætschskud fra Fartøjerne bragte snart Fodfolket til at vige, og med Undtagelse af en lille Gallej, der kom paa Grund og sank, bragtes hele Eskadren lykkeligt ud af det farlige Gab og gik for Anker hin Side Vingø; her besluttede Tordenskjold for det første at blive liggende for at holde Gothenborgs Havn indespærret.

Havde han været tilfreds med Æren alene, da havde han ingenlunde havt Grund til at klage over Lykken; med tvende Skytspramme, en halv Snes Gallejer og lige saa mange Chalupper havde han bestaaet en sex Timers Kamp mod fem Rangskibe og en svær Skytspram lige under en stærk Fæstnings og mange betydelige Batteriers morderiske Ild. Først efterat have bibragt Fjenden et Tab af flere hundrede Mand, efterat have skudt et Rangskib i Sænk og næsten ødelagt Ny Elfsborgs Fæstningsværker, havde han i god Orden trukken sig tilbage og indtaget en truende Stilling udenfor Fjorden; hans eget Tab af Skibe beløb sig til tvende smaa Gallejer, og af Mandskabet vare to og halvtredsindstyve faldne og tre og firsindstyve kvæstede. Men, som sagt, han higede efter en glimrende Daad, der kunde give Krigen en afgjort Vending; han lagde derfor liden Vægt paa de vundne Fordele, og medens han med tilsyneladende Iver lod jage og opsnappe Koffardiskibe eller Kapere, af hvilke der næsten hver Dag faldt nogle i hans Hænder, pønsede han allerede igjen paa storartede Planer og beskæftigede sig kun i Forbigaaende med denne lille Krig.

Det forvovne Angreb havde imidlertid jaget Skræk i Gothenborgs Indbyggere og forurolige de i en høj Grad Karl den Tolvte og hans Generaler. For at forebygge en Gjentagelse af det farlige Besøg, ilede Kongen selv til Staden, hvor han i Forening med Prinsen af Hessen og General Mørner traf hurtige Anstalter til Ny Elfsborgs Istandsættelse og bedre Befæstning. Dette ellers for uindtageligt ansete Kastel, der dog lettere end Tordenskjold anede kunde være faldet i hans Hænder, blev forstærket med 1,400 Mand; samtlige Batterier forsynedes med frisk Skyts; hele Kysten paa begge Sider besattes med henved 10,000 Mand, og Kanoner plantedes paa ethvert tilgængeligt Punkt. Fæstningens Kommandant, som formodentlig ikke havde vist tilstrækkelig Aarvaagenhed, blev afløst af en anden Officer og arresteret; Schoutbynacht Strømstjerna, som havde kommanderet Havnebatterierne og Orlogsskibene, fik en skarp Irettesættelse, fordi han havde ladet Fjenden slippe saa helskindet derfra. Allerede ved Træfningen i Dynekilen var Karl den Tolvte bleven opmærksom paa Tordenskjold; men ved denne Lejlighed grebes han af Anelsen om, at den unge Mand, i hvem han hidtil kun havde set en dristig men ubetydelig Krydser, endnu kunde blive den Klippe, paa hvilken alle hans Kæmpeplaner maatte strande.

Syvende Kapitel.

1717 var egentlig at betragte som et Hvilens Aar i Tiaarskrigen, da der, med Undtagelse af Tordenskjolds Togter, Intet af Betydning forefaldt hverken til Søs eller

til Lands. Krigens Larm havde forladt tydsk Grund, hvor kun Levningerne af Czarens Tropper endnu bivouakerede under en saare trykkende Venskabsmaske, og Karl den Tolvte syntes ganske at have glemt sin moskovitiske Fjende, der nu skaltede og valtede i Sverrigs bedste Provinser mod Øst. Han tænkte paa Anstalter til Norges Erobring; dette var blevet hans Yndlingsidé, medens han samtidig af den snedige Baron Gørz lod sig indvikle dybere i det stuartske Parties Planer paa Skotlands og Englands Trone, af hvilken Forbindelse man lovede sig store Fordele, og selve Sagen havde desuden en særlig Interesse for ham, da den bar et eventyrligt og ridderligt Præg. Følgen heraf var, at Kong Georg af England sluttede sig nærmere til Danmark og lod sin Sømagt af og til virke i Forening med den danske, dog kun for saa vidt dette kunde stemme med hans Undersaatters Handelsinteresser i de nordiske Farvande. Herved forebyggede rigtignok det holstenske Parti, at der ikke i dette for Danmark gunstige Tidspunkt sluttedes Fred i Norden; men medens dets ivrigste Ønske, at se Danmark mere og mere svækket, desto værre gik i Opfyldelse, bragtes ogsaa Sverrig og det ædle svenske Folk Afgrunden nærmere, hvilket dog ingenlunde laa i Gørz' Plan; thi det holstenske Partis Indflydelse i Norden var betinget af Sverrigs Overvægt.

Vi vende tilbage til vor Helt, som udenfor Gothenborgs Fjord aarvaagen og med skarpe Blik fulgte Fjendens truende Bevægelser. De betydelige Troppemasser, der samledes paa Kysten; de anselige Arbejder, der foretoges paa Fæstningens Udenværker, lod ham indse, at der for det første ikke var at tænke paa noget nyt Angreb. Jagttagende sin sædvanlige Politik havde han flere Gange affendt en Chalup med hvidt Flag og ladet en Officer

komplimentere Kommandanten paa Ny Elfsborg og takke for den kjække og for begge Parter hæderlige Kamp; derved kom han til nøjagtig Kundskab om Tilstanden derinde og satte sig i en næsten venskabelig Forbindelse med Fjenden, hvoraf han stedse vidste at drage Nytte. At Kampens Udfald ikke havde svaret til hans Forhaabninger; at den trofaste Sivers var reven fra hans Side; at Misundelse og Skadefryd lurede derhjemme, vare vel Omstændigheder, der i Forstningen stemte ham mørk og mismodig; men allerede efter et Par Dages Forløb havde hans virksomme Aand og kraftige Karakter arbejdet sig ud af denne Stemning og med muntre Blik saa han atter Fremtiden imøde.

Det var en lys Majdag, en af disse skjønne Foraarsdage, der hyppig indtræffe i vort Norden, medens den egentlige Sommer ofte bringer Regn og Slud. Middagssolen skinnede varm og vederkvægende paa de vildt udseende Kyster, der vrimlede af Soldater og travle Arbeidsfolk, og paa de adspredte Skibe, der i en stor Halvkreds indesluttede Gothenborgs Fjord. De større Fartøjer laa for Anker; nogle mindre laverede frem og tilbage paa Fløjene for paa første Vink at kunne afgaa i hvilken som helst Retning. I et godt Kanonskuds Afstand fra Ny Elfsborg strakte Orlogsskibet „Lolland" sine mægtige Master op i Luften; dets svære Sejl vare firede paa Rand; dets Dæk var ryddeligt og Kanonerne klargjorte. Størstedelen af Mandskabet var nede at skaffe; kun et Par vagthavende Sømænd slentrede omkring i de velgjørende Solstraaler. Men oppe paa Skansen vare flere Officerer forsamlede om Tordenskjold; med Blikket rettet paa Fæstningen førte de en højrøstet, tildels skjæmtsom Samtale om den Skræk, man havde indjaget Fjenden. Deres Opmærksomhed hen-

vendtes dog snart paa et Par Sejlere, der dagedes op i Nordvest, og man udtømte sig i Gisninger om, hvad det maatte være for Skuder. Paa et givet Signal satte den nærmest krydsende Gallej allerede flere Sejl til for at holde ud imod dem, da Tordenskjold, som havde betragtet dem gjennem Kikkerten, erklærede, at det var Fregatten „Raa", der sandsynligvis medbragte en Prise. Da det luftede frisk af Nordvest, varede det ikke længe, før Sejlerne kom saa langt op, at man med de blotte Øjne kunde skjelne det danske Flag paa det ene Skib, der virkelig var den nævnte Fregat; det andet Fartøj var ikke synderlig mindre, men tog sig ud som en Koffardimand og førte et fransk Flag næsten nedstrøget paa Stangen. Nu bjergede begge Skibe Undersejlene, lode falde og gik agter om „Lolland", hvor de kastede Anker. Fregattens Jolle firedes ned og bemandedes: en Officer tog Plads agterud, og det lille Fartøj pilte ind under Orlogsskibets mægtige Skrog.

„Velkommen, Bude!" raabte Tordenskjold, da Officeren steg op til Skansen, „kommer sagtens fra Kjøbenhavn; hvad godt Nyt der?" „Intet andet end hvad man har spurgt om Eders raske Bataille i Gothenborgs Havn," svarede Kaptajn-Løjtnant Bude og bød Officererne, en efter anden Haanden, „men Du, Hr. Broder! faar kun Skam til Tak derfor; Vinden fra Hove vil snart blæse Dig lige i Ansigtet, hvis Du ikke drejer af i Tide." — „Oho!" lo Tordenskjold, „slap det derud; frygte vel ved Hove for, at Fjendens Skibe skulle tage for megen Skade." — „Eller at Krigens Løjer for snart skulde være forbi," tilføjede Bude bittert, „de høje Herrer ymte om, at Du skulde rebe Dine Sejl imellem og heller gaa ud i Magsvejr end risikere Hans Majestæts Skibe i den rygende

Storm. Havde Du med det samme erobret Sverrig, vilde man maaske set gjennem Fingre." „For Djævlen!" udbrød Tordenskjold noget heftig, „mener at have gjort nok endda. Har lokket hele den svenske Stridsmagt her til Gothenborg; nyder den Ære, at Hans Majestæt Kong Karl den Tolvte i egen Person kommanderer imod mig — men lad gaa! løjer vel nok af igjen, den Storm. Har maaske allerede hørt, at vor gamle Messekammerat Sivers er gaaet til Bunds?" „Jeg véd det," svarede Bude mørk, „en kjæk Gut er gaaet os forud! han havde for megen Lykke og Glæde inde, derfor maatte han synke. Jeg bringer Dig Hilsen fra hans stakkels Gjertrud og vor lille Gudsøn — men, for Pokker! glemmer jeg ikke mit Ærinde over al den Passiar. Fregattens Chef beder Hr. Kommandøren undskylde, at han formedelst en Upasselighed ikke selv bringer Melding til Flaget om den Prise, vi have taget under Fladstrand; det er en fransk Skude paa fire og tyve Smaastykker med et halvt hundrede flamske Matroser. Den er kjøbt for svensk Regning og vilde ind til Gothenborg." „Kan jeg lide," nikkede Tordenskjold, „en smuk Fangst. Beder at melde Hr. Kaptajnen, at han har at sende mig Papirerne ombord. Kan for Resten tage Skuden med til Kjøbenhavn; skal sende min Indberetning med." Bude lettede paa Hatten, og med en halv forlegen Mine, som om han havde noget paa Hjærtet, tog han atter Ordet: „Som Hr. Kommandøren befaler. Jeg har ellers været ombord paa Skuden; den har mange kostbare Sager inde, ogsaa et Par fornemme Fruentimre, som det lader — — det var maaske ikke ilde, om Kommandøren umagede sig selv derover." „Ja saa," smilte Tordenskjold og betragtede sin øjensynlig forlegne Ven med et tvivlsomt Blik, „har ikke før kjendt Dig som nogen synderlig

Fruentimmerhelt; men kunde dog have Ret. Falder mig desuden ind, at i Smakken, der opbragtes i Gaar, fandtes et Pas for denne Lurendrejer Baron Gørz; kunde maaske finde noget Lignende hos Franskmanden. Sej der, Kadet Wodrof! lad Chaluppen gjøres klar. Ville allesammen gjøre et Besøg hos Fruentimmerne, hvis I Herrer saa synes. Som man vel kan tænke, bifaldt de unge Officerer enstemmigt dette Forslag, og faa Minutter efter stødte Chaluppen fra „Lolland".

Skjønt det tagne Skib var kjøbt i Frankrig og gik under denne Nations Flag, var der ingen Franskmand at finde ombord. Som allerede omtalt, bestod den temmelig talrige Besætning af Hollændere, lutter dygtige og godt ekviperede Folk under en for sine heldige Togter bekjendt Kaperchef, Kaptajn Saus. Med begge Hænder begravede i de vide Benklæders dybe Lommer, vandrede disse Mennesker rolige og ordknappe omkring paa det ryddelige og nette Dæk eller lænede dem ud over Rælingen og mønstrede med kolde Miner de rundt om for Anker liggende danske Skibe. Kun tvende med udmærket Sirlighed klædte Sømænd syntes mindre ligegyldige at betragte Omgivelserne; deres spændte Miner og det urolige Blik, de af og til kastede paa den skjæggede danske Baadsmand, der med en blinkende Øxe i Næven og Pistoler i Beltet uddelte fyndige Ordrer, eller paa de ved Falderebsporten og Lugerne opstillede Vagtposter, lode formode, at de med mindre Rolighed end deres Kammerater imødesaa de næste Begivenheder; i Forbigaaende vexlede de vel ogsaa et flygtigt Ord med Kaptajnen, en robust Sømand med et solbrændt Ansigt, som med indædt Harme saa Fjenden skalte og valte paa det prægtige Skib.

I den rummelige Kahyt, der var forsynet med de

fleste til de højere Stænders Liv henhørende Bekvemmeligheder, træffe vi et kvindeligt Selskab af trende Personer. Paa den langs Brædevæggen anbragte Bænk, der med de prægtige Hynder tog sig ud som en Ottoman, sad en ældre Dame, indtil Tænderne indhyllet i en stor Saloppe, som om hun derved troede at skjule sig for al Fare; de smaa, urolige Øjne, de slappe Træk i det falmede Ansigt, de næsten blege Læber forraadte en Angst, der næsten var gaaet over til Følesløshed; og af hendes Holdning og øvrige Lader vilde Kjenderen strax have sluttet, at det var en gammel Jomfru. I alle Hjørner af den lave Stue saa man svære Kufferter, tildels messingbeslagne; en af dem stod aaben, og paa Hug foran den sad en ung Pige, beskjæftiget med at monstre noget kvindeligt Stads, og hun var vistnok mer bekymret for at miste den fra Frankrig medbragte Pynt end for sin egen Persons Skæbne, det kunde man tydelig se af den lette Mismods Sky, der kun af og til svævede over det ellers saa livsglade Ansigt og ikke mægtede aldeles at dølge Skalkagtigheden. Ved det skjæve Kahytsvindue sad den tredie Dame og gyngede sig frem og tilbage paa en Skibsstol. Saa vidt man kunde skjønne af den siddende Stilling, var hendes Skabning rank; den fint bøjede Nakke og den høje Pande viste Stolthed og Egensind; hendes Træk syntes ved første Øjekast skjønne; men ved nøjere Betragtning forekom det dog, at de vare vel skarpe og lode formode, at hun forlængst havde tilbagelagt den skjønne Alder, da Pigens Skabning og Væsen ere lette som Sylphidens. Tankefuld legede hun med Silkegardinet, der hang ned langs Vinduesrammen, medens hun gjennem de smaa Ruder stirrede ud paa „Lollands" Chalup, der netop strøg forbi hendes Blik.

„Det vilde da virkelig være altfor galt, om de toge Alting fra os," afbrød den unge Pige Tavsheden, der begyndte at kjede hende; „Du min Gud; de føre da ikke Krig med os Fruentimmer. Hvad mener Du, Fæster?" tilføjede hun utaalmodig og støttede Hovedet i den ene Haand, idet hun med den anden løftede et Pariser-Shavl op af Kufferten, „Du skulde dog som den ældste og fornuftigste Person raade og trøste os, og saa siger Du ikke et Ord. Mener Du, at disse slemme Vildmænd bryde sig om saadan fin Stads?" „O! hvad bryder jeg mig derom," brummede Fæsteren ærgerlig i al sin Angst, „det er Røvere og Barbarer; inden vi se os for, lade de os Alle springe i Luften." „Springe i Luften," gjentog Pigen ganske forskrækket; men i næste Minut vedblev hun smilende: „Hvor vil Du hen, Fæster! Du er da ogsaa altfor bange af Dig; hvortil skulde det nytte dem at lade værgeløse Fruentimmer springe i Luften! og det er jo tapre Sømænd, der maatte skamme sig for sligt. Nej, det har ingen Nød, naar blot Fader og Farbroder ikke blive opdagede." Baadsmandspibens skingrende Lyd trængte i dette Øjeblik gjennem Skibet og en højrøstet Stemme hørtes oppe paa Dækket.

„Herre Jesus! nu er det vist ude med os," stønnede Fæsteren og blev endnu blegere, „smæk Kufferten i der, at Kostbarhederne ikke stikke dem i Øjnene. Kom hen til mig, Barn!" „Ærgerligt, græsselig ærgerligt, ved Gud!" udbrød den tredje Dame, idet hun sprang op fra Stolen og ilede over Gulvet, „at han, just denne grove Matros —." „Naa, bliver Du nu ogsaa bange, saa ser det rigtignok galt ud," smaasnakkede den unge Pige med en næsten alvorlig Mine, medens hun skyndsomt pakkede Alting ned i Kufferten og slog Laaget til. Kahytsdøren aabnedes var-

somt og den ene af de sirlige Matroser stak Hovedet ind. Nikkende fortrolig ad Damerne, sagde han flygtigt: „Kommandøren er allerede ombord; glem ikke, det er Eders Ekvipage. Kun frisk Mod — I kjende os slet ikke.“ Raske Trin lode udenfor; Døren fløj op, og givende Matrosen et Puf, saa han foer helt ind i Kahytten, raabte den indtrædende Tordenskjold: „For Djævlen! hvad gjør Du her? tror, Du lurer eller kurtiserer.“ Klemmende forlegen sin Hat mellem Hænderne, skubbede Matrosen sig til Siden, medens Bude og et Par andre Officerer ligeledes traadte ind. Med et halvt nysgjerrigt, halvt frygtsomt Blik paa de raske unge Mænd, trykkede Pigen sig tæt op til sin Faster, som blev siddende stiv og stum af Skræk. Den tredje Dame stod midt i Kahytten ligefor Officererne og betragtede dem stolt og frygtløs. Med et Udtryk af Overraskelse hvilte Tordenskjolds Blik et Sekund paa hende; bukkende derpaa ærbødigt sagde han: „Beder at undskylde det uanmeldte Besøg; er saadant Hastværk i Krigstider. Haver for Resten intet at befrygte; ønsker blot at vide Damernes Navne.“ „Skjønt vi ere svenske Kvinder, nære vi ingen Frygt for Eder eller de danske Sømænd,“ greb Damen hurtig Ordet med en Stemme og Mine, der saa at sige holdt Middelvejen mellem Stolthed og Høflighed, medens en naturlig Rødme begyndte at give de kunstige Roser paa hendes Kinder Liv, „at Damen derhenne synes saa forskrækket, maa I alene tilskrive hendes fremrykkede Alder og svage Nerver; det er Kommandør Utfals Søster; den unge Pige er hendes Broderdatter — ligesom jeg.“ De sidste Ord udstødte hun med Hæftighed og tilkastede Bude et talende, næsten bønligt Blik. „Godt, godt!“ sagde Tordenskjold med stigende Forundring, „har ingen Grund til at tvivle om Rigtigheden af disse tvende Damers

Navne, men burde egentlig vide Eders med; har glemt det, skjønt Ansigtet synes mig bekjendt —". „For min Skyld, Kommandør! lad det være godt," afbrød Bude, paa hvis brune Kinder Damens Blik syntes at brænde, „hun ønsker for Øjeblikket at fortie det. Jeg indestaar iøvrigt for hende, hvis fornødent gjøres." „Oho! ved Besked," lo den unge Kommandør, og en Erindring vaagnede i hans Sjæl, idet han afvexlende fixerede Damen og Bude, „lad gaa da, og nu til Ladningen; beder at faa de Kister der lidt nøjere at se." Han nærmede sig rask den store Kuffert, som den unge Frøken Utfal sidst havde lukket, og gjorde et Tag i den for at trække den frem paa Gulvet. Ved dette Syn foer den gamle Frøken op af sin Dvale og næsten skrigende udbrød hun: „Herre Jesus! skal der nu plyndres!" „Er I forrykt, gamle Dame!" foer Tordenskjold i Vejret; men betragtende den gamle Jomfru lidt nøjere, tilføjede han med sit sædvanlige godmodige Smil: „Beder om Forladelse, at jeg taler saa plumpt; men som man raaber i Skoven, faar man Svar, ser I. Hans danske Majestæts Sømænd forstaa ellers ikke at plyndre værgeløse Folk, men vel at tage en ærlig Prise gjennem Kugleregn og Øxeslag. Sej, Bude! tag fat engang og vend Kjølen opad; maa dog se hvad der er i Lasten. Kunne saa for mig gjerne tage hele Stadsen med, hvis der ingen falske Papirer er inden Borde." Bude adlød og væltede den ene Kuffert efter den anden, saa Gulvet snart var bedækket med Kjoler, Shavler, Silkestoffer og utallige andre Gjenstande, henhørende til Damernes Toilette. Med Rædsel fulgte den gamle Jomfrus Øjne enhver af Sømændenes Bevægelser; med halv komisk Fortvivlelse saa hendes unge Broderdatter disse vanhellige Hænder uden Skaansel rode op mellem de skjønne Sager

og forkrølle de dejlige Baand og Silketøjer; men med virkeligt Alvor betragtede den tredje Dame Optrinet, og hver Gang en ny Kuffert droges frem til Mønstring, steg Uroen kjendeligt i hendes Blik og Miner.

„Kan gjerne pakke ind igjen, Bude! sagde Tordenskjold, „eller kan lade Damerne selv gjøre det; forstaa dem bedre derpaa. Have nok gjort dem Uret og beder skyldigst om Tilgivelse; men maa have et Øje paa hver Finger — — stop! have dog glemt en; hal den frem der!" Han pegede ind under den brede Bænk, hvor Fasteren sad, og hun skreg højt i Vejret, da Bude uden Omstændigheder langede ind under hendes Fødder og halede en langagtig Kuffert frem, der var lav nok til akkurat at kunne staa under Bænken. „I vil dog vist vise den samme ridderlige Opførsel mod en Dames Rejsetøj som mod hende selv og ikke efterspøge dets ubetydelige Indhold, der dog ikke egner sig til at betragtes af noget mandligt Øje," sagde den stolte Skjønne og stillede sig foran Kufferten. Tordenskjold betragtede hende skarpt; han troede at læse Angst i hendes ellers saa dristige Øje, og i en høflig skjønt bestemt Tone svarede han: „Gjør mig ondt, ej denne Gang at kunne opfylde Eders Bøn. Men kun ikke bange; ville ej se saa nøje efter eller spørge om Brugen. Frisk, Bude! Kjølen i Vejret; beder om Forladelse, kan ikke hjælpe Eder. Ej, ej" — vedblev han, da han sagtelig havde skubbet Damen til Side og Bude væltede Indholdet af Kufferten ud, „kan nu begribe, hvorfor det ikke maatte ses — — for Djævlen! maatte nok ikke være noget rigtigt Fruentimmer — oho! lutter Uniformskjoler; prægtig Damestads den! og Sabler og Pistoler —" „Netop derfor ønskede jeg at skjule det for Eder," faldt Damen ham med Aandsnærværelse i Ordet, „det maatte

jo vække besynderlige Tanker at finde slige Sager i en Dames Kuffert; men da I nu har fundet det, er der ingen videre Grund til at fortie den saare uskyldige Omstændighed, der har bragt mig i Besiddelse af disse Gjenstande. Vi komme nemlig over Dünkirken tilbage fra en Lystrejse til Paris; disse Uniformer og Vaaben have vi undervejs indkjøbt til min Fader og hans Broder, der begge ere Officerer i svensk Tjeneste." „Fiffigt nok," lo Tordenskjold, og vendende sig rask mod Kahytsdøren raabte han op til Dækket: „Sej der! vil tale med Skibspatronen; Kaptajn Saus skal komme herned; rap Jer en Smule! — har vel ikke længer Lyst til at indestaa for hende," henvendte han sig atter til Bude, som med mørke Miner betragtede Damen, hvis bestemte Holdning begyndte at tabe sig — „vist ej; vil ikke have det; løser Dig fra Dit Ord." — Skibskaptajnens robuste Skikkelse viste sig nu i Døren; med et lurende Øje betragtede han alle Gjenstande og søgte kjendelig at orientere sig i Sagernes Stilling. Fattende sig, tilkastede Damen ham et advarende Blik og sagde med hævet Røst: „I vil dog ikke udsætte os Damer for et ubehageligt Optrin, Hr. Kommandør! Jeg siger Eder endnu engang, at jeg paa min Fasters Anmodning har taget disse Uniformsstykker og Vaaben i min Kuffert og at de ere bestemte til Foræring for min Fader og Farbroder —" „Beder om Forladelse, skjønne Dame! vil nok spørge Eder, naar det er Tid," afbrød Tordenskjold hende med en vis Betoning, der øjeblikkelig bragte den ellers modige Kvinde til at tie, „kun nærmere, Patron! — for Djævlen! kan I rappe Jer lidt. Hvis Uniformer og Vaaben er det, her ligge? Herud med Sproget, ingen Slingren." Med afmaalte Skridt og et Par høflige Skrabud traadte Skibspatronen hen til Hoved-

gruppen; med stor Forundring betragtede han de glimrende Gjenstande, der laa udbredte paa Gulvet, og udbrød endelig: „For tusend! ej, ej, det var jo rare Sager; fine Pistoler af fransk Arbejde.“ „Have nok af den Passiar,“ raabte Tordenskjold barsk, „vil kun vide hvem det tilhører.“ „Ja saa,“ vedblev Patronen og kradsede sig i Baghovedet, „det maa da tilhøre Frøkenen her; det er jo hendes Kuffert, som jeg selv har taget ombord i Dünkirken; derfor tænker jeg, at Hr. Kommandøren kan faa bedre Underretning af hende selv.“ „Vil vide, hvad for mandlige Passagerer I har ombord; hører I ikke,“ vedblev Tordenskjold som før. „Mandlige Passagerer,“ gjentog Patronen med opspilede Øjne, „dem har jeg ingen af; det kan den Officer, som staar her, bevidne; han entrede mig i Spidsen for sit Mandskab,“ han pegede paa Bude, som med et Nik bekræftede Udsagnet. Tordenskjold tav et Øjeblik, medens han med et Udtryk af Uvilje i det djærve Ansigt vexelvis betragtede Patronen, Damen og Bude. Slaaende i Luften med den højre Haand, sagde han derpaa rask: „Nu vel, kan jo være det forholder sig saa; faa at se. Ville kanske Alle følge med; beder Damerne skyldigst om Forladelse! Kongens Tjeneste kræver det.“ Han skred foran opad Kahytstrappen; Officererne og Kaptajn Saus fulgte efter; kun Bude nølede endnu.

„Kom, Faster! vi maa ovenpaa,“ sagde den unge Frøken Utfal, som for sin Person slet ikke følte sig ængstet af sin Stilling, medens hun dog indsaa, at nogle andre, hende dyrebare Personer, svævede i Fare, „det er ogsaa bedre at komme i det Fri end at krybe sammen i denne lumre Kahyt.“ Næsten viljeløs lod den gamle Jomfru sig slæbe afsted. Bude nærmede sig den stolte Dame og sagde med dæmpet Stemme: „Jeg maa tilstaa, min Frøken!

i Dag forstaar jeg Eder ligesaalidt som den Aften paa Ballet i Kristiania. Hvad Flag fører I da egentlig? Sig mig det kun — — har I denne Gang gjort falske eller rigtige Signaler?" „Og hvis nu Pligten havde tvunget mig til det første," svarede hun med et forførerisk Blik, idet hun modtog hans Haand og fulgte med op ad Trappen, „kunde jeg da stole paa Eders ridderlige Bistand?" „Hvad der staar i min Magt, og hvad der kan bestaa med min Ære som dansk Sømand, skal jeg gjøre," forsikrede Bude. „O, de Mænd!" hviskede Damen og holdt sig fastere ved hans Haand, „tabte jeg idag min Vifte i Havet, betænkte Ridderen sig vistnok paa at gaa til Bunds efter den."

Selskabet havde nu forsamlet sig paa Underskansen; med forskjellige Følelser betragtede hver især den unge Eskadrechef, af hvis fiffige Mine man sluttede, at han havde en snild Streg for; med Nysgjerrighed imødesaa Officererne hvad der vilde komme, medens Skibspatronen og Damerne vexlede urolige Blik. Kun Budes Tanker syntes langt fjærnede fra det nærværende Øjeblik; en usædvanlig Farve blussede paa hans Kinder, og med et Udtryk af Begejstring hvilte hans Øjne paa den ubegribelige Skjønne. Paa Kommandørens Vink kaldtes samtlige flamske Matroser op paa Dækket, hvor de opstilledes forud omkring Fokkemasten.

„Siger jo, at I har et halvt hundrede Mand til Besætning, Hr. Patron!" henvendte Tordenskjold Ordet til Kaptajn Saus, „maa dog engang tælle og mønstre dem. Kun fremad, Manne! — eja, lutter kraftige Gutter;ræk mig Næven engang." En efter Anden slentrede de fangne Sømænd forbi ham og gjengjældte noget forundrede hans kraftige Haandtryk. Med Opmærksomhed betragtede han

hver især; efterat ti eller tolv vare passerede forbi, nærmede sig den ene af de forhen omtalte sirlige Matroser; Tordenskjold, der strax gjenkjendte ham som den, der havde luret ved Kahytsdøren, saa ham stift i Øjnene og greb hans Haand, idet han udbrød: „Oho! tænkte det nok. Mener ellers, at en Sømand skal have barkede Næver og Eders ere jo fine som en Damehaand. Kun ud med Sproget, Herre! hvad for en Person er I?" Matrosen blev blussende rød; men uden at tabe Fatningen, skraaede han ud paa Sømands Maner og svarede: „Baadsmandsmat, Hr. Kommandør! til Tjeneste." „I lyver," raabte Tordenskjold med stærk Stemme, „sej der! En af Jer kan bringe en tændt Lunte hid; vil trække den igjennem Eders Haand; en Sømandsnæve taaler det." En af de danske Baadsmænd ilede afsted for at hente Lunten, og Alle trængte dem nærmere sammen, spændte paa at se Udfaldet af denne sære Prøve. Skibspatronen kradsede sig i Baghovedet og saa med betænkelige Miner efter Baadsmanden; men den unge Frøken Utfal, som ikke rigtig havde forstaaet hvad der skulde ske, rev sig løs fra Fasterens krampagtig klemmende Arm og nærmede sig den strænge Kommandør med Skrækkens Udtryk i de blaa, barnlige Øjne og med uvilkaarlig foldede Hænder. Den sirlige Matros, som hidtil havde vedligeholdt en næsten ydmyg Stilling og hvis Aasyn havde baaret Præget af Forundring og Enfold, hævede sig pludselig i Vejret; trædende stolt tilbage, sagde han med hel forandret Røst: „Eders List overgaar min, Hr. Kommandør! og jeg giver mig tabt. Jeg er ikke Baadsmandsmat, men Kommandør Utfal; histhenne staar min Broder, Kaptajn Utfal, ligeledes af Hans svenske Majestæts Marine. Vi ere Eders Fanger; jeg anbefaler blot de kvindelige Medlemmer af

min Familie til Eders bekjendte Galanteri." „Glæder mig virkelig, at I sparede mig at anvende den ubehagelige Sømandsprøve," sagde Tordenskjold oprømt og rystede nu for Alvor Svenskerens Haand, „mærkede strax fra Begyndelsen Uraad; gjordes blot lidt tvivlraadig af denne listige Dame. Nu da, ville lade Alt være glemt og holde os lystige ovenpaa Skrækken. Beder hele Selskabet at begive sig ombord paa mit Skib; vil strax efter træffe Anstalter til at skaffe disse tvende altererede Damer i Land med al deres Stads. Maa undskylde, mine Damer! have forkrøllet Stadsen; men det var Eders egen Skyld." Dermed vendte han sig bort og ilede op til Skansen, idet han i Forbigaaende gav en Officer et Vink om at følge med for at modtage de fornødne Ordrer med Hensyn til Skibet og dets Ladning samt øvrige Besætning.

Hoppende af Glæde over dette tilsyneladende heldige Udfald, klyngede den unge Pige sig op til sin Fader, den forklædte Kommandør og raabte leende til den gamle Jomfru, som endnu ikke kunde blive klog paa Sammenhænget: „Ser Du, Faster! disse Sømænd ere dog ikke saa skrækkelige Barbarer, som Du troede. Vi komme snart i Land og faa Alting med." „Saa sagte, mit Barn!" smilte den svenske Kommandør og klappede hende paa Kinden, „saaledes gaar det ikke til i Krigstider. I Fruentimmer kunne gaa, hvorhen I ville; men vi Andre maa gaa med til Kjøbenhavn." Pigen syntes at standse midt i sin Glæde; dog efter nogen Betænkning sagde hun med en næsten komisk Bestemthed: „Derfor behøve vi da ikke at skilles ad; vi Fruentimmer ere ogsaa Krigsfanger og kunne meget godt rejse med til Kjøbenhavn." „Jh, du Herre Gud! vi gaa til Kjøbenhavn som Krigsfanger!" udbrød Fasteren, som nu havde sundet sig lidt og faaet

Mælet igjen, „Pigen raser; det gjør jeg aldrig i Evighed. Slippe vi kun denne Gang derfra, skal Ingen faa mig til Sos igjen.“

Vor Helt havde nu uddelt sine Befalinger og vilde netop vende tilbage til Selskabet, da Bude, som imidlertid havde underholdt sig sagte med den tredje Dame, traadte ham i Vejen. „Nu Kammerat! har vist noget paa Hjertet; ser mig saa maskeret ud,“ smaalo Tordenskjold. „Truffen, Hr. Broder! og skal jeg sige min Sanden, burde jeg kanske vogte mig for Misvisning og falske Flag,“ svarede Bude, hvis hele Udvortes vidnede om en hos den kolde og rolige Somand usædvanlig indre Bevægelse, „men jeg kan nu ikke lade den stolte Sejler gaa forbi uden at praje hende igjen; lad saa komme hvad der vil. Tingen er den, at Du forhen lod falde nogle Ord om, at den gamle Skabelon tillige med Barnet kunde gaa i Land; men da Du ikke nævnede den tredje Dame, frygter hun for, af en eller anden Grund at skulle bringes til Danmark, og til den Fart føler hun slet ingen Lyst.“ „Vil sige Dig noget, min Broder!“ tog Tordenskjold atter Ordet efter et Øjebliks Tavshed, „hendes Fader er en Rad, hvem jeg nok engang gad møde mellem Himmel og Hav, om han saa kunde vise tre Gange saa mange Tænder som jeg; og med al Respekt for Dine private Sager, faldt Æblet ikke ret langt fra Stammen. Mener, at Din Dulcinea gjerne borede os Alle til Hobe i Sænk med Øjnene og lod Dig i Guds Navn gaa med til Bunds, saa meget holder hun af de Danske; har hørt saa Et og Andet om hende. Kan for Resten gjøre hvad Dig bedst synes, min Broder! vil blot advare Dig. Kunde jo imidlertid hænde sig, at jeg gjorde Kvinden Uret; har i saa Fald Intet imod, om Du tager hende med og lader Dig splidse til hende. Vil hun

ej, saa lad hende sejle sin egen Sø; har ikke i Sinde at opholde hende, skjønt hun efter Krigsbrug var en vakker Gidsel." Gjengjældende Vennens varme Haandtryk, vendte vor Helt sig med en høflig Bøjning til Damerne og bad dem stige ned i den store Chalup, der allerede skvulpede under Falderebet. Bydende den ældre Frøken Utfal Haanden, sagde han leende: „Har dog vel glemt Skrækken, lille Frøken! Beder at maatte være Eders Chapeau; skal bestræbe mig for at gjøre Alting godt igjen." Ganske befippet over denne pludselige Overgang i den frygtede Sømands Adfærd og følende sig derhos smigret af hans Forekommenhed, nejede den gamle Jomfru dybt, medens hendes slappe Træk spændte sig til et næsten glemt Smil; med mange Omstændigheder lod hun sig hjælpe ned i Chaluppen, hvor hele Selskabet derpaa tog Plads, og der stødtes fra.

Et Par Timer efter halede et Fartøj for tolv Aarer fra Kysten ud til „Lolland"; et hvidt Flag vajede agterud, og uden Omstændigheder fik det Tilladelse at lægge ind under Orlogsskibets Gilling. En høj, svensk Søofficer med et ædelt Ansigt og stolt Øje steg op ad Falderebet og hilste med Anstand den vagthavende Officer, der, lettende paa Hatten, nærmede sig. Med faa Ord tilkjendegav han sit Ønske at tale med Eskadrens Chef, da han bragte Budskab med fra General Mørner, og en Baadsmand sendtes øjeblikkelig afsted for at melde ham. Men vi ville følge med ned i den store Kahyt; der løbe den skjæggede Baadsmands Tænder sikkert i Vand ved Synet af det rigt besatte Bord, hvor Vinen perler i slebne Krystalglas.

En højrøstet Samtale fandt Sted; af de oprømte Miner og den stundom udbrydende Latter kunde man strax mærke, at al Skræk og Bekymring vare bortdunstede i

Øjeblikkets Munterhed. Som om de aldrig havde været Fjender, udvexlede de danske og svenske Officerer hinanden i al Venskabelighed deres Ideer og bestaaede Æventyr, hvorved mangen vittig Tanke undfangedes og udtaltes. Kommandør Utfal og hans Broder, der i den sejrrige og navnkundige Sømand nu tillige fandt en forekommende Vært og fortræffelig Selskabsbroder, lyttede med stigende Interesse til hans lunefulde Indfald og træffende Bemærkninger; revne med af hans Frimodighed og snurrige Naivitet, udtalte de dem snart ligesaa uforbeholdent som ham om de seneste Begivenheder i Norden, medens en Skaal af og til tømtes til de tvende kæmpende Folkeslags gjensidige Ære.

Opflammet af Vinen og det uventede Møde syntes Bude, som havde Plads ved Siden af den stolte Skjønne, at svømme i et Hav af Lyksalighed; i Damens Blik og indtagende Væsen troede han at læse Oprigtighed, og uden Betænkning aabnede han sit hele ærlige Hjærte for hende. Selv den gamle Jomfru havde øjensynlig bortjaget den sidste ængstelige Tanke og følte sig i den hyggeligste Stemning ved dette med Herrens Gaver saa rigeligt forsynede Bord. Idet hun hyppig nippede til den liflige Vin, lyttede hun ret andægtig til Kadet Wodrofs gyselig-morsomme Fortællinger om de Søtræfninger og Landgange, han havde været med til. Tordenskjold holdt nemlig meget af denne unge Mand, som allerede ved flere Lejligheder havde udmærket sig, og indbød ham derfor ikke sjældent til sit eget Bord, da han desuden, skjønt beskeden i Ældres Nærværelse, var begavet med Vid og Lune. Ynglingen syntes ogsaa i Dag ret i sit Es; medens han med smild Politik søgte ved smaa Opmærksomheder at vinde Fasterens Yndest, vare hans Ord dog stedse henvendte til den unge

Pige, som sad til Højre for ham og med højt blussende Kinder og deltagende Miner betragtede Kadetten, der saa tidt havde set Døden under Øjne. De tvende unge Mennesker vilde i dette Øjeblik have forekommet selv den koldeste Jagttager saare interessante; thi saavel i Pigens som i Ynglingens Blik kunde man læse det første Bogstav af det skjønneste Ord i ethvert menneskeligt Sprog.

Man havde netop tømt en almindelig Skaal for Nordens Held og Hæder, da den skjæggede Baadsmand snublede ind over Dørtærskelen og med et Skrabud meldte, at en svensk Officer var kommet ombord i et Ærinde fra General Mørner. Tordenskjold befalede ham at føre Officeren ind; en pludselig Tavshed indtraadte og Gjæsternes Tanker syntes at vende tilbage til Virkeligheden, medens alle Øjne forventningsfulde vogtede paa Døren; denne gik atter op og den svenske Officers høje Skikkelse viste sig. Han kastede et flygtigt Blik til alle Sider; dog hvilte det med nogen Opmærksomhed paa Budes Borddame, idet han ærbødig hilste Selskabet.

„Velkommen, Herre!" raabte Tordenskjold ham imøde, „beder, uden Omstændighed at tage Plads; træffer sagtens gode Venner her." Dermed fyldte han hurtig en Pokal og vinkede ad den tilstedeværende Baadsmandsmat, at han skulde bringe en Skibsstol. „I Sandhed!" begyndte den svenske Officer med et let Smil, der klædte hans mandige Aasyn godt, „en ædel Fjendes Bekjendtskab gjør man altid bedst med Sværdet eller Glasset i Haanden, og i Dag træffer jeg første Gang sammen med Tordenskjold." „Takker, takker for Komplimenten — haaber, at vi ogsaa engang træffe sammen med Sværdet i Haanden. Ønskede ellers nok at vide Herrens Navn." „Kaptajn Wagenfeldt af Hans svenske Majestæts Marine," henkastede Officeren.

„Oho! Wagenfeldt," gjentog Tordenskjold og gjorde store Øjne, „glæder mig at gjøre Eders Bekjendtskab; er jo en vidt berejst Mand, som endog har set Hans tyrkiske Majestæt Øje for Øje —" „Det Togt var just ikke mit heldigste," faldt Officeren ham i Ordet, „som I maaske har hørt, forliste jeg paa den spanske Kyst og havde kun mit Hoved at tilbyde Sultanen istedetfor mit Skib." — „Var en stor Gevinst for Eders Konge, at det kjække Hoved endnu sidder fast paa de kraftige Skuldre," vedblev Tordenskjold forbindtlig, „var ellers bedre, at Skibet gik under end om den vantro Tyrk havde taget det i sine Hænder. Synes for Resten, efter min ringe Formening, at Hans svenske Majestæt havde havt bedre Brug for den skjønne Orlogsmand mod sine Fjender her i Norden. Eders Skaal, Hr. Kaptajn!" tilføjede han og rakte Officeren den fyldte Pokal, „paa en lystig Kamp ved næste Lejlighed!" Kaptajn Wagenfeldt tømte Pokalen. Efterat have hilst nærmere paa Kommandør Utfal og dennes Broder samt Damerne, tog han derpaa Plads ved Siden af Værten og en almindelig, livlig Samtale begyndte snart igjen. Men med den stolte Skjønne syntes en Forandring at være foregaaet siden den sidste Gjæsts Ankomst. Strax ved hans Indtrædelse havde hun skiftet Farve; adspredt og næsten forvirret lyttede hun kun halvt til den glade Budes hvirkende Ord, og hendes hele Opmærksomhed var henvendt paa den mandig skjønne Officer, hvis ligegyldigste Blik hun syntes at opfange med sitrende Glæde. Omsider mærkede Bude denne sælsomme Forandring; thi hun hørte ham ikke længer eller svarede ham med Kulde; hendes lyse Øje mødte ikke mere hans, men hvilte brændende paa Wagenfeldt. Da gøs det koldt gjennem den ærlige Søgut, som saa brat reves

ud af sin Begejstrings Rus; hans Miner bleve mørke; som om han pludselig saa sig jævnsides en Dødssejler, grebes han af en uhyggelig Følelse og knugede Sølvgaflen, som han netop holdt i Haanden, sammen som et Stykke Vox.

„Er dog i Grunden en politisk Krig, vi føre," — sagde Tordenskjold i Samtalens Løb, „Frederik den Fjerde og Karl den Tolvte have faaet i Sinde at være Fjender; derfor vove vi som vore Kongers trofaste Mænd Trøjen og hamre løs paa hinanden af alle Kræfter og ville med Hurra for vort Flag gaa til Bunds, naar det kniber. Men mener, at vi derfor før og efter Legen kunne drikke sammen i et lystigt Lag og være lige gode Venner; er desuden en gammel Skik, vi nordiske Gutter have arvet fra vore Forfædre." „En lignende Tanke besjæler General Mørner," tog Wagenfeldt Ordet, „skjønt Elfsborgs ødelagte Fæstningsværker og de i Sænk skudte Skibe ikke give ham synderlig Anledning til Glæde, takker han Eder dog for den sidste hæderlige Kamp og sender Eder nogle Forfriskninger som Tegn paa sin Højagtelse, ligesom han ogsaa sætter Pris paa Eders fine Adfærd mod min Ven, Kommandør Utfal og hans Familie." „Skal ved Lejlighed søge at revanchere mig," smilte Tordenskjold; betragtende derpaa noget tankefuld sin Pokal, vedblev han i en alvorligere Tone: „En vakker Kamp var det, der nok kunde gjøre den dygtigste Karl hed om Ørene. Tror ellers, at Generalen endda kan være fornøjet, at det løb saadan af; skulde blot være kommen til rette Tid, og det danske Flag havde nu vajet fra Murene deroppe." „Da Faren nu er forbi og næppe saa snart vender tilbage," bemærkede Wagenfeldt, „vil jeg tilstaa det, at et raskt Angreb fra Eders Side maaske havde bragt Fæstningen i

Eders Hænder; Stykprammens morderiske og sikre Ild havde ryddet op blandt Mandskabet —" „Ved det nok", faldt Tordenskjold ham i Ordet og slog med Haanden i Luften, „kunde have taget Fæstningen, men havde maaske faaet hele Eskadren skudt i Sænk. Vilde heller spare Hans Majestæts Undersaatter end erobre den Stenmasse; ere alle saa modige Gutter, som nogensinde lo af en mat Kugle; havde desuden mistet min kjække Sivers — — faldt som den slankeste Stormast for Værftets Kugler derinde, sigtede fordømt godt, Eders Folk." — „Kaptajn Sivers faldt, siger J," udbrød Wagenfeldt, „i Sandhed! det berører mig næsten smerteligt. Han var rigtignok mit Fædrelands Fjende; men med Højagtelse mindes jeg ham som en ædel og uforfærdet Officer." „Takker Eder paa min hedenfarne Vens Vegne," nikkede Tordenskjold med et halvt vemodigt Træk om de ellers saa trodsige Læber og hævede Pokalen højt, „en Skaal til Ære for hver kjæk Gut, der faldt i denne Krig, om Svensk eller Dansk, hans Minde leve!" Larmende istemte Alle denne Skaal og derpaa indtraadte en højtidelig Stilhed, medens man drak. Tordenskjold tomte sin Pokal til Bunden og sættende den haardt i Bordet, vedblev han: „For Djævlen! at vi nordiske Bjørne ogsaa hidses sammen og sønderrive hinanden til liden Baade for nogen af os; gad se, naar vi forenede os og vendte Labberne ud til, om Rusland eller England eller nogen af de andre vilde rokke en Sten i Norden — — uf! gad hejse mit Flag paa en forenet Flaades Admiralskib; skulde nok holde vore Farvande ryddelige for de Lurendrejere — oho!" — lo han med pludselig forandret Stemme, „kommer nok for dybt i Texten; maa tage Reb i Sejlene. Beder samtlige Gjæster at tage tiltakke; tænker, det var godt, om vi rørte os lidt."

Paa dette Vink rejste hele Selskabet sig og man forlod Kahytten for at drage frisk Luft oppe paa Skandsen. Da den gamle Jomfru imidlertid ytrede det Ønske snart at komme i Land, gav Tordenskjold Befaling til at bringe alle Familiens Sager ned i Wagenfeldts Chalup, og man begyndte at tage Afsked. Med Taarer i Øjnene klyngede den for et Øjeblik siden saa overgivne unge Pige sig om Faderens Hals; gjørende Vold paa sin Følelse, trøstede Kommandøren hende i en spøgende Tone med, at han kun skulde gjøre en Lystfart til de norske Kyster, og førte hende hurtig hen til Falderebsporten. Her stod Wodrof med Hatten i Haanden; idet han hjalp hende ned, hviskede han: „Næste Gang vi gjøre et Togt til Gothenborg, skal ingen Kugleregn standse mig paa Vejen til Staden, hvis I er derinde." Smilende gjennem Taarer til den smukke Kadet, svarede Pigen flygtigt: „For Guds Skyld! nej — — vi faa vist snart Fred."

„Ej, ej, min farlige Frøken!" sagde Tordenskjold til den gaadefulde Dame, som ilfærdig kastede Shawlet om sig, medens hendes Kinder glødede som i Feber, og hendes urolige Blik vogtede paa Wagenfeldts Bevægelser, „har jo saadant Hastværk; føler altsaa ingen Lyst til at gjense Fædrelandet?" „Sverrig er nu mit Fædreland," svarede Damen i en næsten trodsig Tone, „da I, Hr. Kommandør! selv har erklæret, at I ej fører Krig mod værgeløse Kvinder, ville I vel heller ikke lægge mig Hindringer i Vejen." „Have slemme Vaaben nok, somme Kvinder," brummede Tordenskjold mellem Tænderne, men tilføjede højt: „Har Intet derimod; kan gaa med Gud hvorhen I vil, siden slet Intet holder Eder her tilbage." Med en let Bøjning vendte han sig fra hende for at række Wagenfeldt Haanden til Afsked.

Nølende lidt kastede Damen endnu et betydningsfuldt Blik til den svenske Kaptajn; men han enten forstod det ikke eller vilde ikke forstaa det. Da nærmede Bude sig rask og bød hende Armen; kjendelig forvirret og halv uvillig modtog hun den og lod sig stiltiende føre hen til Falderebsporten. Med en iskold Mine hilste Sømanden, da hun slap hans Haand paa Rebstigen. Wagenfeldt gik nu ogsaa fra Borde og tog Plads i Agterenden af Chaluppen; paa hans Kommando stødte Fartøjet fra, medens Fasteren, der var kommen i det bedste Humør af Verden, saavelsom hendes unge Broderdatter tilvinkede Herrerne deroppe endnu et Farvel.

Tvende Officerer bøjede sig ud over Rælingen af det høje Orlogsskib og stirrede med saare forskjellige Miner og Følelser efter Chaluppen, der hurtig strøg gjennem Bølgerne ind til den vilde Kyst. Det var Wodrof og Bude; i den Førstes Hjærte tændtes netop Kjærlighedens hellige Lampe, medens den gik ud i den Sidstes.

Ottende Kapitel.

Efterretningen om Udfaldet af Kampen i Gothenborgs Havn fremkaldte i Kjøbenhavn de forskjelligste Domme og satte de mest modstridende Følelser i Bevægelse. Vice-Admiral Gabel, som endnu ikke kunde tilgive vor Helt, at han paa Kolberger Hede havde berøvet ham en Del af Æren for den vundne Sejr og i Dynekilen taget hele Sejren fra ham, erklærede straks at have forudset noget Lignende, at Tordenskjold var for ung og uerfaren til en

saa vigtig Kommando, samt at han med sin ubesindige Færd og sit til Dumdristighed grænsende Mod kun tragtede efter egen Berømmelse. Saadanne Ytringer af en Mand som Gabel gjorde virkelig Indtryk paa Frederik, hvis Karakter jo ikke var synderlig fast og som tilbragte hele sit Liv med at vakle mellem Partimeninger; hans hidtil saa urokkelige Tro paa Tordenskjolds overordentlige Egenskaber begyndte derfor at svækkes. Han havde haabet at se den i Gothenborg samlede svenske Magt tilintetgjort og derved sig selv rykket sin Yndlingsplan, Skaanes Erövring, nærmere; da dette slog fejl, var det som om slet intet var sket. Men medens Gabel og de, der i dette Tilfælde sloge dem paa hans Parti, belejrede Kongens Øre til Tordenskjolds Forklejnelse, talte Gyldenløve og Sehested højt og frimodig den unge Helts Sag, da de af hans med Bevisligheder forsynede Indberetning saa, at Vosbeins Opsætsighed var Hovedaarsagen til Angrebets mindre heldige Udfald, og Admiralitetet fik Ordre til at besvare Indberetningen med en naadig Skrivelse, hvori der blot lagdes ham paa Hjærte at vogte sig for Kamp mod altfor stor Overmagt. Dog, som noget, der karakteriserer Datidens danske Hof og dets Intriger, maa vi tilføje, at Gabel paa samme Tid udvirkede Kongens Tilladelse til i en anden Skrivelse at foreholde Tordenskjold hans Fremfusenhed og egenraadige Adfærd ligeoverfor det norske Admiralitet samt hans frastødende Opførsel mod de mægtige Englændere. Kort efter sendtes endog Befaling til Eskadren udenfor Gothenborgs Fjord at afgive Skytsprammene, da disse havde faaet en anden og vigtigere Bestemmelse. Med Harme over denne urimelige Forholdsregel, der aabenbart var udtænkt af hans Fjender, adlød Tordenskjold og bortsendte begge Fartøjerne; men da han

nu saa sig for svækket til med Nytte at fortsætte Blokaden, og da han heller vilde udsætte sig for et nyt Uvejr fra Kjøbenhavn end i Orkesløshed tære paa Marinens Midler, sammenkaldte han et Krigsraad, der enstemmig delte hans Anskuelser, og uden Ordre forlod han Gothenborg med Resten af Eskadren, idet han lod Gallejerne gaa paa Jagt langs den svenske Kyst og selv begav sig over til Fladstrand for at tage Transporter med til Norge.

Allerede forinden havde Tordenskjold sendt Ordre til Stavern om at forkynde Kaptajn Vosbein Arrest; men denne sidste skyndte sig at stikke i Søen, før Ordren naaede ham. Der anede ham nemlig intet Godt; han havde modtaget en skarp Irettesættelse fra Admiralitetet, noget han mindst ventede, da han stolede paa sit Slægtskabsforhold til dettes Sekretær, og han besluttede derfor ved en rask Daad at udslette sin Brøde og gjenvinde den Overstkommanderendes Agtelse. Ved denne Lejlighed skylde vi Sandheden og Mandens Eftermæle at bemærke, at han ingenlunde var fejg, som Omstændighederne havde foranlediget Tordenskjold til at antage; kun Stivsind og Misundelse over den langt yngre Kammerats Lykke havde ladet ham glemme sin Pligt; først Admiralitetets Skrivelse og hans Venners Forestillinger bragte ham til Eftertanke. Et heldigt Tilfælde lod ham støde sammen med en fjendtlig Fregat, „svenske Island", som han modig angreb og efter en kort Kamp tog. Saa snart Tordenskjold kom til Kundskab herom, fattede han strax andre Tanker om Manden, og da Vosbein i en høflig Skrivelse bad ham om at glemme hvad der var sket og ikke gjøre en ældre Officer ulykkelig, slog han ikke alene en Streg over alt Mellemværende, men gik endog hos Kongen og Admiralitetet i

Forbøn for denne Ophavsmand til alle hans Uheld i Aar, hvilket havde til Følge, at man lod den allerede paatænkte Sag falde og forfremmede Vosbein til Kommandør-Kaptajn.

Ifølge den ad Diplomatiens Vej trufne Overenskomst skulde de engelske Orlogsskibe, der under Admiral Bing krydsede i Østersøen, forstærke den danske Flaade og virke med til Sverrigs Ydmygelse. Men da Lykken nu temmelig afgjort syntes at følge de danske Vaaben paa Havet, og da Frygten for en svensk Armes Landgang paa den skotske Kyst opløste sig i afmægtige Trusler, maatte Kong Georg, skjønt en personlig Ven af Frederik, hylde sit Ministeriums hidtidige Politik, ifølge hvilken Danmark allerede havde større Overvægt til Søs end dette Ministerium ønskede; blev Sverrig i dette Øjeblik tvunget til Fred, vilde England ikke uden aabenbare Fjendtligheder kunne bevare de vundne Handelsfordele ligeoverfor den betydelige danske Sømagt. Heraf lader det sig forklare, at Tordenskjold, som havde faaet Ordre til at forene sig med den engelske Eskadre og atter begynde den mod Kong Frederiks Vilje ophævede Indespærring af Gothenborg, forgjæves ventede paa Admiral Bing, og at de enkelte brittiske Orlogsskibe, han traf paa, under et eller andet Paaskud bortfjærnede sig igjen.

Karl den Tolvte var imidlertid ikke ørkesløs; endnu bestandig pønsede han paa et nyt Indfald i Norge, og det Spillerum, han havde vundet ved den danske Eskadres Bortfjærnelse fra Gothenborg, benyttede han til i al Stilhed at lade fladgaaende Fartøjer bringe Skyts og Munition nærmere til de norske Kyster, i den Hensigt at befæste et eller andet bekvemt Punkt, hvor hans Skibe kunde finde

Tilflugt, og hvorfra han kunde proviantere sin Armee, naar han rykkede ind i Norge.

Rygtet meldte ogsaa snart, at Svenſken var i fuldt Arbejde med at opkaſte Fæſtningsværker ved Strømſtad, et Par Mil fra Svineſund og Frederikshald. Herover kom Alt i Bevægelſe; Tordenſkjold udkaſtede ſtrax en Plan til den vordende Fæſtnings Ødelæggelſe, hvilken Plan han dog var ſaa forſigtig først at indſende til Admiralitetets og Kongens Bedømmelſe, idet han udbad ſig beſtemte Forholdsordrer. Paa ſin ſædvanlige djærve Maade fortalte han derhos Kongen de ſeneſte Begivenheders ſande Sammenhæng og ytrede uforbeholden, at det norſke Admiralitets Langſomhed og Uvilje til at underſtøtte de kommanderende Officerers Foretagender var Skyld i Krigens ſlæbende Gang; at Fjenden ſnart vilde viſe ſig igjen og alle tidligere, med ſaa mange Opofrelſer vundne Fordele, være ſpildte, hvis man ikke gik kraftig og raſk til Værks, ſamt at Skibenes Beſætning, tværtimod det beſtemte, givne Løfte, hverken havde erholdt den for flere Maaneder tilbageſtaaende Lønning eller var bleven forſynet med de til at udholde de farefulde Togters Beſværligheder nødvendige Artikler. Sluttelig bad han om at faa et Par Skibe med friſk Mandſkab opſendte, ſaavel ſom Munition og Levnedsmidler, da han, uagtet al ſin Lyſt og Iver, ellers ikke vilde være i Stand til at holde Farvandet ryddeligt end ſige at gaa angrebsvis til Værks.

De til at udſpejde Svenſkens Arbejder udſendte Fartøjer kom tilbage med den foruroligende Efterretning, at Strømſtads Befæſtning, ſom man næppe troede paabegyndt, ſnart var fuldendt, og først nu, da dette farlige Foretagende ikke længer kunde hindres, ſendte General Wedel, den Overſtkommanderende i Norge, Ilbud til Tordenſkjold,

at han uopholdelig maatte søge at tilintetgjøre Fjendens Planer. Da han saaledes havde den bestemte Ordre for sig, lagde vor Helt Haand paa Værket, for at træffe Anstalter til det nye Togt, det forvovneste, man kunde sige det mest fortvivlede i hele hans æventyrlige Liv.

Med utallige Anstrængelser fik han omsider Fartøjerne samlede i Frederiksstad og udrustede, det vil sige, saa godt som Omstændighederne og hans bestandig virksomme Misundere vilde tillade det. De forlangte Skibe og øvrige Fornødenheder vare endnu ikke ankomne, lige saa lidt som de engelske Orlogsskibe; men adlydende Ordren stak han i Søen, efter først at have afsendt en Skrivelse til selve Kongen, hvori han meldte sin Affart, forklarede Fjendens og sin egen Styrke, lovede at iagttage Svenskens Bevægelser og hindre hans Foretagender, indtil han i Forening med den engelske Eskadre kunde efterkomme Befalingen angaaende Gothenborgs og Marstrands Indespærring, samt tilkjendegav sin Beslutning at ville ødelægge Strømstads Fæstningsværker, saafremt Lykken og Omstændighederne maatte føje ham. — Af hans Blik og Miner læste man hin Kjækhed, hin tillidsfulde Fortrøstning, der stedse opflammede hans Undergivne til at vove det Utrolige, og Ingen drømte om den uheldsvangre Anelse, der denne Gang greb Helten; han følte, at han nu stred til et Vendepunkt i sit Liv, hvor han enten skulde gaa under eller svinge sig op over Skæbnens Omskiftelser. Det Følgende maa godtgjøre, hvorvidt denne Tanke er greben i Luften eller et rigtigt Resultat af anstillede Betragtninger over hans hele daabrige Liv.

Undervejs mødte han imidlertid Fregatten „Gothenborg", der netop kom fra Kjøbenhavn og medbragte en Del Krigsfornødenheder foruden den tilbagestaaende Lønning.

Derved fik Sagen et noget lysere Udseende, og i sin Glæde svor Mandskabet, at der ej skulde blive Sten paa Sten tilbage af Fjendens nye Fæstning. Kaptajn Rostgaard, hvem vore Læsere maaske erindrer fra Ballet hos General Løvendahl, førte Fregatten, og det var vist næppe med de velvilligste Følelser, at denne stolte Mand gik ombord paa „Lolland" for at melde sig hos sin unge Chef, med hvem han tilfældigvis ikke var stødt sammen siden hin Aften i Kristiania, da han vilde bortkyse Kadetten fra den smukke Bertha. Vel gjenkjendte han straxt det dristige Blik, den klare Stemme, der dengang havde forundret og ærgret ham hos det unge, som det forekom ham, næsvisse Menneske; men nu var Blikket blevet fast og kjækt, Stemmen djærv og malmfuld, og — saa er Geniets Magt — glemmende ganske den i hemmelig Trods fattede Beslutning, at vise Stolthed og Kulde, stod den ældre Kaptajn med uvilkaarlig Ærbødighed for den ungdommelige Kommandør og lyttede opmærksom til hans korte, men bestemte Forholdsordrer. —

Den 18de Juli 1717 var en Søndag; Himlen var skyfri, og Solen skinnede varm paa de trende Orlogsskibe „Lolland", „Fyen" og „Gothenborg", der laa jævnsides i den smalle Bugt, som fra Nordsøen danner Indløbet til Strømstads Havn; lidt længere tilbage saa man Skytsprammen „Noæ Ark" og fire Gallejer, der nylig havde kastet Anker. Fra den temmelig højt liggende By i Baggrunden førte en smal Jordstrimmel ud til den lille Klippeø Laholmen midt i Havnen; for Foden af denne Klippe var der plantet fjorten svære Kanoner, og en Morteer, omgiven af et Brystværn, viste sit truende Svælg paa Fjældvæggens Top. I de mindre Bugter paa begge Sider af Byen var der ligeledes anbragt Batterier, hver

paa sex Kanoner, og længere tilbage paa det høje Land skinnede lange Rader hvide Telte; der laa flere Infanteri-Regimenter i Lejr, bestemte til i Nødsfald at forsyne Fæstningsværkerne med frisk Mandskab. Skjønt man ved første Blik anede en nær forestaaende Kamp, idet alt Skytset var rettet paa et og samme Punkt og øjensynlig færdigt til at aabne Ilden, herskede der dog endnu den dybeste Stilhed, selv paa de af saa mange hundrede Mand befolkede Orlogsskibe, der i et Kanonskuds Afstand fra de frygtelige Ildsvælg strakte de lange Master i Vejret. Samtlige Sejl vare beslaaede, Tovene opskudte, og Kugler laa opstablede ved de klargjorte Kanoner; men medens de svagt krusede Bølger, rullende fra Land, skyllede op ad de mørke Egesider og kun med deres Skvulpen afbrøde Stilheden, saa man Mandskabet i tætte og tavse Klynger forsamlede paa de ryddelige Dæk i Nærheden af Stormasten. Med Hatten i de barkede, halvt foldede Næver lyttede disse kraftfulde, barske Skikkelser med uhyklet Andagt til Skibspræstens Ord; de handlede om Mod og Troskab, om Liv og Død og forsejlede ikke deres Virkning paa de prøvede Sømænd, der vel følte, at de denne Gang stode nærmere end nogensinde ved Livets Udgang. Øjeblikket var højtideligt; alle Omstændigheder og Omgivelser bidroge til at forhøje Andagten. Hist ude højnede sig det friske, aabne Hav, hvor de fleste af Tordenskjolds Mandskab allerede havde kæmpet saa mangen dundrende Kamp, og paa alle andre Kanter mødte deres Blik kun gabende Ildsvælg og blinkende Bajonetter; det var en Hvilens Dag, og de toge Sakramentet for at berede sig til det blodige Arbejde. Mørk stirrede vel En og Anden paa de i saa ringe Afstand plantede Dødsmaskiner, som for at gjætte, hvilken af dem der allerede gjemte en dødbringende

Kugle, og uvilkaarligt ilede vel Tanken med det samme som en skræmmet Fugl ned ad den tilbagelagte jordiske Bane eller søgte ind i Hjemmets Rede. Men saasnart Søguttens urolige Blik mødte det lyse Dannebroge, der af og til udfoldede Korset for den lette Luftning og roligt vajede fra sin stolte Top, fandt hans Tanker igjen et Hvilepunkt, hans Aasyn opklaredes, hans Blik blev atter kjækt, og medens han i Flagets sagte Susen troede at høre en Sejrssalme, vendte hans Mod tilbage tilligemed hans Stolthed over at skulle kæmpe under dette sejrsæle Flag; hans Øre aabnede sig atter for den Gejstliges formanende, fromme Ord, og selv den raaeste Sjæl grebes af en Anelse om Ære og Fædrelandskjærlighed.

Paa „Lolland" vare Eskadrens fleste Officerer tilstede ved Gudstjenesten. Med korslagte Arme lænede Tordenskjold sig op til Nathuset; hans Miner vare alvorlige; men hans Øje lyste som altid. Idet han tilsyneladende opmærksom lyttede til Guds Ord, iagttog han med sit skarpe og erfarne Blik alle Omgivelser, og hans Aand var i rastløs Arbejde med at beregne enhver mulig Fordel over Fjenden og forudse ethvert mødende Tilfælde. I hans Nærhed saa man Kaptajn Grip, denne modige Somand og Tordenskjolds virkelige Ven, som med uhyre Anstrængelser havde arbejdet sig op imod Vinden med „Noæ Ark", medens den anden Skytspram „Hjælperen" endnu var to Mile borte; Kaptajn-Løjtnant Lillienskjold, en ung Mand med et opvakt Ansigt og et uforfærdet Øje, hvilken sidste Omstændighed han især kunde takke for den Ære, at Tordenskjold havde udnævnt ham til sin Ordonnans-Officer; Kaptajn Rostgaard, som, skjønt selv en dygtig Officer, dog endnu følte sig lidt fremmed blandt disse den danske Marines Spartanere; Kaptajn Sahlgaard, Gallej-

Eskadrens Kommandant, hvis Miner udtrykte en vis Uro og Spænding, som om hans nuværende Stilling forekom ham vel betænkelig; Kaptajn Danielsen, Orlogsskibet „Fyens" Chef, en kraftig Skikkelse med et djærvt og roligt Fysiognomi, samt en Del yngre Officerer, hvis Aasyn næsten uden Undtagelse bare Præget af Mod og Ungdommens Sorgløshed. Ogsaa en Landofficer saa man; det var Oberst Grambow, en i Lejren graanet Soldat, hvem Vanen havde gjort saa fortrolig med Farer, at han ikke mere angrebes af hin lette Feber, der gjærne kort før Slaget isner det varmeste Hjærte. Han kommanderede den betydelige Afdeling Soldater, der fandtes paa Eskadren, og havde allerede vundet Tordenskjolds Agtelse ved den til Flegma grænsende Rolighed, hvormed han de foregaaende Dage havde fulgt ham paa flere Spejdertog helt ind under det fjendtlige Skyts. Med et Anfigt, som om den gejstlige Herres Foredrag syntes ham vel vidtløftigt, stod Kadet Wodrof i en skødesløs Stilling, legende med sin Dolk og rullende en Kanonkugle frem og tilbage under Foden. I det Blik, han snart kastede over til Batterierne, snart lod hvile paa sin usædvanlig tankefulde Chef, læste man om alt Andet end om Angst eller Kanonfeber; snart udtrykte det Utaalmodighed, snart brændende Attraa og Begejstring. Den smukke unge Mand maatte forekomme Jagttageren lig en af Middelalderens højbaarne Pager, der længtes efter den skarpe Turnerings Begyndelse for at tilkæmpe sig Sporen, i dette Tilfælde Søridderens gyldne Spore; saa rig var denne Krig paa Træk af Tapperhed og Ædelsind, at man vel kan laane et saadant Billede.

Gudstjenesten var forbi, og de alvorlige Sømænd fordeltes omkring paa Dækket eller forsvandt gjennem

Lugerne ned i Skibet. Fulgt af samtlige tilstedeværende Officerer, steg Tordenskjold op til Skandsen; hans Aasyn vidnede om en fattet, rask Beslutning. Lettende paa Hatten ad Officererne, der sloge en Kreds omkring ham, tog han saaledes til Orde: „Have nu allerede ventet i trende Dage paa „Hjælperen" og Gallejerne og givet Fjenden god Tid til at træffe Anstalter; kunne kanske endnu faa vente ligesaa længe, inden Vind og Strøm ville føje sig og lade Fartøjerne komme op. Svenskeu kan imidlertid skaffe saa megen Magt sammen, at vi maa fortrække med uforrettet Sag eller gaa alle Mand til Bunds for Overmagten af Skyts. Er af Vigtighed blot at hindre Fjendens Fodfæste saa nær vore Grænser; haaber med Guds Hjælp, at saadant endda kunde lykkes med den Styrke, vi her have sammen, naar hver Mand gjør sin Pligt som en ærekjær Søgut; tror ogsaa, derved at efterkomme Hans Majestæts Vilje og bedst at gavne hans Tjeneste. Mener derfor, I Herrer! at vi mod Natten begynde Angrebet i Herrens Navn, om „Hjælperen" er kommen eller ej, og spørger Eder, om I dermed ere tilfredse?" En dyb Tavshed paafulgte, medens de yngre Officerer, især Wodrof, ved urolige Bevægelser tilkjendegave Lysten til at ytre deres Bifald, men dog tav af Agtelse for de ældre Chefer. Da traadte Grip frem og tog først Ordet: „Hvad Hr. Kommandøren der formener om, at Fjenden vinder Tid til at befæste sin Stilling, synes mig nok til uden videre at beslutte Angrebet, og jeg for min Person lover at bruge mine Kanoner til sidste Skud Krudt, hvor som helst der maatte anvises mig Post." „Det mener ogsaa jeg og lover det samme," sagde Kaptajn Rostgaard hurtig, som om han frygtede for at komme sidst med sin Indvilgelse. „I Guds Navn! lad os da lægge Haand paa Værket,"

tilføjede Danielsen, og højrøstede stemmede de Øvrige i med. Kun Kaptajn Sahlgaard rystede paa Hovedet og bemærkede: „Hvis Hr. Kommandøren ikke tager det ilde op, vil det dog hartad synes mig vel forvovent med saa ringe Magt at angribe denne stærke Stilling, Fjenden allerede har indtaget; komme vi først under de svære Kanoner, vil hans første Lag bore os i Sænk. Skulde Vinden derimod springe om, saa vi kunde haabe „Hjælperens" Ankomst, giver jeg ogsaa mit Minde dertil." „Kunde have Ret, i Fald vi ved høj lys Dag begyndte," sagde Tordenskjold, idet han øjensynlig undertrykte sin Uvilje, „men beder Hr. Kaptajnen lægge Mærke til, at jeg først ved Nattens Frembrud agter at hale ind paa Fjenden." — „Med Tilladelse, Hr. Kommandør!" faldt Wodrof ham i Ordet og pegede smilende op til Stortoppen, „Vinden gaar allerede om og viser os Vejen ind til Batteriet." Alles Blik foer op i denne Retning, Kadetten pegede. „Bravt, min Gut!" vedblev Tordenskjold, hvis Miner opklaredes, da han saa, at Kadetten havde Ret, „har et godt Øje; haaber nok, at „Hjælperen" og Gallejerne naa herop ad Aften, hvis Cheferne ellers have Hjærte dertil. Er altsaa intet videre i Vejen, I Herrer! Anbefalende Eder alle at sørge for bedste Orden paa Skibene og kraftig Opmuntring til Mandskabet; veed, at I hver især for Resten ville stræbe at gjøre Eders Pligt og Flaget Ære. Skal for min Person ej skaane mig men holde ærligt ud med Eder til sidste Blodsdraabe." Han lettede paa Hatten, og alle Officererne gjengjældte Hilsenen. Efterat Grip, Grambow, Sahlgaard, Danielsen og Rostgaard derpaa havde undertegnet en i al Hast affattet Krigsraads Beslutning, ilede de alle fra Borde til deres forskjellige Fartøjer for at træffe Anstalter til Kampen.

Maanen var netop staaet op; dens gule Skive svævede over Randen af Højlandet, Straalerne spillede paa de let krusede Bølger og udbredte et usikkert Lys over Havnen og Bugten. Kun i svage Omrids opdagedes Orlogsskibenes Skrog gjennem Dæmringen, medens Master og Takelage traadte tydeligt frem i den lysnende Højde. Hist oppe over Byen stode de hvide Telte som Spøgelser i Nattens Straaler; af de rundt om som flygtige Lynglimt blinkende Bajonetter mærkede man, at Fjenden var paa sin Post og formodentlig i Færd med at drage Fodfolket nærmere til Havnen. Det store Batteri for Enden af Jordvolden laa i Skygge af Klippevæggen, paa hvis oplyste Top Soldaternes Vaaben ligeledes blinkede; kun paa det ene Sidebatteri, der berørtes af Maanens Straaler, saas de svære Kanoner strække deres blanke Halse frem.

Fra Byens Kirketaarn rungede tolv Slag ud i Natten og besvaredes fra Orlogsskibene af Baadsmandspibernes Skingren. Af den Bevægelse, der ved dette Signal pludselig opstod paa hine mørke Masser, af Aarernes Plasken, Tovværkets Raslen, de knagende Planker og dæmpede Stemmer, kunde man vel slutte sig til, at der skete Forberedelser til Angrebet, uden at man dog formaaede at skjelne, hvad der egentlig foregik. Langs med den højre Strandbred bevægede sig en stor og mørk Gjenstand gjennem Bølgerne, og man hørte forskjellige taktmæssige Aareslag; først da den forlod Skyggen og gled ud i Maaneskinnet, opdagede man, at det var „Noæ Ark", der blev bugseret op i al Stilhed for at indtage sin vigtige og farlige Post paa den sydlige Side af Laholms Batteri; men endnu havde den ikke naaet dette Punkt, før Trommen allerede rørtes derinde, og næsten i samme Nu vaagnede hele Naturen ved de store Batterikanoners forfærdelige Brag.

Skytsprammen besvarede Ilden; dog, Fjenden havde Fordelen af at ligge i Skyggen og fra sin skjulte Stilling at kunne rette sikre Skud paa det af Maanen oplyste Fartøj. Efterat et Par Lag vare vexlede, saa man derfor Skytsprammen langsomt bevæge sig tilbage og lægge ind bag en fremspringende Klippe, hvorfra den, skjønt i vel stor Afstand, vedblev at fyre. Nu gled ogsaa „Lolland" fra den mørke Baggrund frem i Havnen; næppe lyste Maanen paa det stolte Skib, før et vældigt Lag atter bragede fra Laholms Batteri. Med morderisk Virkning fore Kuglerne hen over Dækket, og de Kvæstedes Skrig blandede sig med de Kommanderendes Raab; Varpet var skudt over, og Skibet begyndte at sakke agterud. Tordenskjolds opmuntrende Røst drev dog Mandskabet med nye Varp ned i Baadene, og uden at der endnu fra „Lolland" løsnedes et Skud, trak Gutterne af alle Kræfter paa Aarerne. Ogsaa „Fyen" og „Gothenborg" nærmede sig, og de mindre Batterier paa begge Sider af Havnen begyndte ligeledes at aabne deres Ild. Endnu kunde intet af Orlogsskibene bruge deres Kanoner, da Fjendens hele Styrke laa forud; Farten gik langsomt fremad, idet Varpene hvert Øjeblik skødes over; de svenske Kanoner havde derfor Tid nok til at tage godt Sigte, Kuglerne kom alle forind langskibs og gjorde frygtelig Virkning; men ufortrødne halede Sømændene løs paa Varpene og uden at knurre indtog frisk Mandskab næsten hvert Kvarter de faldne Kammeraters Plads.

Ilden blev heftigere og heftigere, tættere og tættere regnede Kuglerne ind; hvert femte Minut maatte nye Varp lægges ud, og Skibene rykkede kun ubetydeligt fremad. Kaptajn Grip kom ombord paa „Lolland"; Tordenskjold, som midt i Kugleregnen med egen Haand hev et nyt

Varp ned til Chaluppens Mandskab, slyngende Armen om sin gamle Messekammerats Hals og sagde: „Beder Dig ret indstændig, min Broder, at hale ind paa Fjenden med din Skytspram og holde ham varm, indtil vi Andre kunne komme op; ruinerer mig ellers Skibene, før Kampen begynder; Gallejerne skulle hjælpe Dig. Veed nok, det er et farligt Arbejde; men kjender Dig som en uforfærdet Gut.“ „Du skal ikke have taget fejl af mig,“ svarede Grip, „det er mig nok, at Du ønsker det, og jeg bliver i Ilden, til mine Planker knuses. Gud være med Dig!“ Rask ilede denne brave Chef tilbage til sit Fartøj; faa Minutter efter bevægede den svære Skytspram sig langsomt frem fra Klippen, men bestandig fremad under Ilden, der nu med fordoblet Kraft brød løs fra Batteriet. Uden at ænse de knusende Kugler eller de nære Stykkers brølende Torden, stod Grip rolig paa Skansen og uddelte gjennem Raaberen sine Befalinger, hvilke dog som oftest kun udførtes halvt, da Kuglerne bortreve de af al Magt arbejdende Matroser midt i Udførelsen. Saa snart Skytsprammen havde naaet sin bestemte Post, sendte den ufortøvet Fjenden et Lag; men Svaret udeblev ikke; hageltæt foer en Sværm Skraasække over Dækket og fejede dette næsten rent, medens en Mængde andre Kugler borede sig dybt ind i Skroget. I dette Øjeblik laa Skytsprammen ene midt i Fjendens hele Ild; thi de fire Gallejer, der havde faaet Ordre at følge med, bleve tilbage, idet Kaptajn Sahlgaard fandt Ilden for heftig i et Kanonskuds Afstand og derfor mente ingen videre Undskyldning at behøve for ej at gaa paa et Riffelskud nær. Lykkeligvis havde Grip beordret et Par Chalupper med i sit Kjølvand, hvilke havde Reserve-Mandskab inde, og flere Gange maatte frisk Besætning kommanderes op; thi hvert fjendtligt

Lag gjorde ryddeligt Dæk. Men Skytsprammenes uophørlige Ild gjorde en ikke mindre frygtelig Virkning paa Batteriet. Nogle Minutter tav endog Stykkerne histovre, da Mandskabet var skudt rent væk; Grip, som nok anede dette, gav Ordre til at varpe endnu nærmere for at hindre Fjenden i at drage Undsætning til sig fra Byen. Da rystedes Luften paany af de svære Kanoners Skrald, og en Regn Skraasække foer atter ind over Prammen; paa fire Mand nær styrtede det paa Dækket tilstedeværende Mandskab hen i deres Blod. En Kugle knuste Grips højre Arm; men viklende hurtig sit Lommetørklæde om det græsselige Saar, raabte han med uforandret Røst: „Sej der! pib frisk Mandskab op — — godt Sigte! fyr! — —." Afmægtig sank han tilbage i den tililende Feltskærs Arme, og den i Rangen næste Officer overtog Kommandoen, medens han blev forbunden.

Det gryede ad Dag, og de første gyldne Striber saas allerede paa den østlige Himmel, da Orlogsskibene efter utrolige Anstrængelser omsider naaede op til Batterierne, og nu syntes Kampen først rigtig at begynde med den vaagnende Dag. Inden „Lolland" kunde faa Bredsiden vendt til, havde Ilden fra Laholm allerede fejet Dækket rent; kun Tordenskjold stod med sin Broder og en anden Officer alene tilbage paa Skansen og peb selv det næste Mandskab op. — Endnu bestandig vexlede Skytsprammen Lag paa Lag med Batteriets sydlige Afdeling; endnu bestandig holdt Grip sig oprejst paa Skansen og anstrængte sig over sine Kræfter for at holde sit givne Ord. Atter foer et Lag knusende mod Fartøjet, saa det knagede i hele Skroget; Næstkommanderende steg ned i Rummet og kom ilsomt tilbage med den Melding,

at en Planke var indskudt i Vandgangen, og at der var flere Fod Vand i Skibet. Med et smerteligt Udtryk i det blege Ansigt kastede Grip et Blik omkring sig; men da han saa „Lolland" svaje om for Batteriet, opklaredes hans Aasyn, og med den sidste Kraft kommanderede han: „Alle Kanonerne over til Styrbord! — Stop Grundskuddet efter bedste Lejlighed. — — Hal saa tilbage af al Magt, før Skuden synker under Batterierne — — rap Jer!" Han sank hen i en ny Afmagt, medens Mandskabet, der mærkede, at det nu kneb, rask og besindig udførte de givne Ordrer.

„Lolland" havde imidlertid vendt Bredsiden til og udspyede netop sit første Lag, da man saa Skytsprammen forlade sin Post. Tordenskjold, som havde stolet paa dette Fartøjs kraftige Bistand, kunde ikke begribe, hvorfor det nu trak sig tilbage i det afgjørende Øjeblik og derved udsatte „Lolland" for Fjendens hele Ild; han afsendte derfor Kaptajn-Løjtnant Lillienskjold for at spørge om Aarsagen. Adjudanten vendte tilbage med den Besked, at Prammen havde faaet fem Grundskud, at de fleste Officerer vare faldne, og at Kaptajn Grip havde mistet sin højre Arm.

„Stakkels brave Kammerat!" sagde Tordenskjold, „men hjælper ikke; maa dog holde den i Ilden. Hr. Kaptajn-Løjtnanten har øjeblikkelig at gaa der ombord og tage Kommandoen i Kaptajn Grips Sted. Er en farlig, men hæderlig Post; venter af Eder Alt, hvad man kan forlange af en ærlig og kjæk dansk Somand. Har at bringe Fartøjet igjen i Ilden og fyre paa Fjenden, at vi kunne faa Luft." „Jeg takker Eder, Hr. Kommandør!" udbrød Lillienskjold med tindrende Øjne, „jeg skal gjøre mig den hæderlige Post og min Formand værdig — —

Ha! — —" et frygteligt Lag dundrede løs, og sønderknust af en svær Kanonkugle styrtede Lillienskjold ned ad Falderebet. Tordenskjold gyste næsten og kastede et mørkt Blik efter ham; det var den eneste Officer, hvem han efter Grip vilde betro dette farlige Hverv; Modrof var endnu for ung. Men fattende sig hurtig steg han op paa Skansen med det Forsæt at slaa til det Yderste og hævne sine tapre Kammerater.

Gjennem Larmen lød hans Kommando højt og tydelig; det atter bortskudte Mandskab erstattedes med frisk; da „Fyen" og „Gothenborg" nu ogsaa vare ankomne paa de dem forud anviste Poster, aabnede alle tre Orlogsskibe en saa forfærdelig Ild paa Batterierne, at man hver Gang en Luftning bortførte Røgen, saa hele Geledder styrte ned bag Forskansningerne. Men General Gjerta, som kommanderede paa den nye Fæstning, var en udmærket Soldat og havde Kjærnetropper under sin Befaling; uforfærdet fulgte disse graanede Krigere deres tapre Chef ind i Kugleregnen, om hvis gruelige Virkning man kan gjøre sig et Begreb, naar vi forsikre, at Stykkerne i Flinteskuds Afstand strakte de glødende Halse mod hinanden. Lidt efter lidt sank dog Brystværnet, bag hvilket Svenskerne hidtil havde fundet nogen Beskyttelse, sammen; de fleste af Laholms Kanoner sprang eller gjordes ubrugbare af de danske Kugler; tre Gange var Batteriets Besætning skudt væk næsten til sidste Mand, og lige saa ofte havde nye Skarer indtaget de Faldnes Plads, og nu begyndte Batteriet at forstumme. Solen brød netop gjennem en mørk Sky og kastede sine glimrende Straaler paa den af saa mange hundrede Faldne og Kvæstede bestrøede Klippe, da hele Omegnen rystedes som af et Jordskjælv, Skibene hoppede i Bølgerne, og med en

brølende Torden sprang Laholms Krudtmagasin i Luften. Ven og Fjende standsede og fulgte med Øjnene de svære Bjælkers og Stenes Flugt op i Højden. Men Tordenskjold, som med et hurtigt Overblik indsaa den Fordel, han kunde drage af Fjendens Forvirring over dette Tilfælde, gav Ordre til, at Gallejerne skulde ro frem og besættes med samtlige Marinesoldater; selv kastede han sig i en dobbelt Chalup og ilede ombord paa et af Fartøjerne, for at paaskynde Indskibningen. Man saa nemlig Skytsprammen „Hjælperen" og de øvrige Gallejer i fuld Opsejling i Bugten, og da han ikke tvivlede om, at Cheferne jo vilde gjøre deres Bedste for endnu i rette Tid at naa Kampens Skueplads, fattede han den dristige Beslutning med stormende Haand at indtage Klippeøen og besætte den.

Det store Batteri, der var døbt Carolus, havde vel holdt op at fyre; men de mindre medtagne Sidebatterier vedligeholdt endnu Ilden med usvækket Kraft, og da de fire Gallejer jævnsides glede forbi ind mod Laholmen, foer mangen Kugle over det talrige Mandskabs Hoveder.

I Forstævnen af Gallejen „Sophia" stod Tordenskjold med den blanke Kaarde i Haanden og den ene Fod paa Rælingen, som om han var beredt til at springe i Land, saasnart Gallionen stødte mod Klippen. De tvende Gallejer paa venstre Fløj bleve pludselig tilbage og lagde Aarerne ind; den der kommanderende Officer raabte, at han var kommen paa Grund; men vor Helt, som stolede paa det betydelige Mandskab, han havde paa sin egen og den medfølgende Gallej, lagde ikke videre Mærke dertil, og med Utaalmodighed i alle Miner raabte han: „Hal kun

ud, Gutter! klar til at entre!" Alles Blik vare henvendte paa den med sprængte Kanoner, sønderknuste Planker og faldne Krigere bedækkede Plads under Klippen, der nu kun laa et Bøssefkud fra dem. Bag det halv nedfkudte Bryfstværn blinkede det vel hift og her fom af fremftikkende Bajonetter; men da ellers intet levende Væfen var at fe, trak Rorkarlene kraftigt paa Aarene, og det øvrige Mandfkab gjorde fig færdig til Landgang. Wodrof, fom med et fkarpt og mistænkeligt Blik havde iagttaget Blinkene, trængte fig tæt hen til Tordenfkjold, og pegende forud, fagde han: „Med Tilladelfe, Hr. Kommandør! det maatte maafke hænde fig, at Batteriet ikke er faa ganfke forladt." — I dette Øjeblik fkurede Forftævnen henad Grunden, og idet Tordenfkjold med Øjnene fulgte den Retning, hvorhen Kadetten pegede, viftе fig pludfelig et dobbelt Geled Grenaderer bag Bryfstværnet i et halvt hundrede Fkridts Afftand; i næfte Minut knaldede en Salve løs og de fikre Kugler pebe ind i Gallejen. Med frygtelige Fkrig ftyrtede hele Klynger af Mandfkabet ned paa Dækket; truffen af over en Snes Flintekugler fank Gallejens Chef, Kaptajn-Løjtnant Dam, ned ved Siden af Wodrof, medens de nærmeft ftaaende Marine-Officerer følte fig mer eller mindre farligt faarede. Med fin fædvanlige Koldblodighed viftede Kadetten det opfprøjtende varme Blod af fit Anfigt, da han i det famme faa Tordenfkjold vakle og gribe til fin højre Side; ryftende af Fkræk omfattede Wodrof ham og udbrød: „For Guds Fkyld! er I faaret?" „Har Intet at fige, tænker jeg — kun et lille Strejffkud" — fvarede Helten med et Smil, fkjønt hans Kind blev bleg og hans Øje mat. Han var truffen af tvende Kugler, hvoraf den ene var gaaet

gjennem den venstre Arm og ud under Skulderbladet, og den anden trængt ind i Benet under den højre Hofte.

„Sej der, frem med Kommandørens Chalup," lød Wodrofs Stemme gjennem Larmen — „frisk, Manne! skynd Jer!" — Med nogle tililende Matrosers Hjælp fik han sin Chef ned i det lille Fartøj; et Par af de kvæstede Officerer fulgte efter, og midt under Fodfolkets næste Salve, der gik bort over den lave Chalup, styredes denne med Pilens Fart tilbage til „Lolland". Gallejerne laa nu saa godt som forladte og skulpede op ad Stenkysten; thi de faa Matroser og Marinere, der endnu vare uskadte, søgte ned gjennem Lugerne for at undgaa Flintekuglerne, der bestrøge Dækkene i disses hele Længde.

Et dybt Indtryk gjorde det paa „Laaland"s Mandskab, da Tordenskjold bragtes saaret ombord. Tanken om, at hverken Kugler eller Sværd kunde bide paa ham, havde efterhaanden faaet Indpas hos de i Reglen noget overtroiske Sømænd, og som om de endnu ikke kunde fatte, at denne rystende Begivenhed virkelig var indtraadt, saa de med spørgende Blik paa hinanden; ladende Alt ligge, glemmende Slaget og ubekymrede om de endnu i alle Retninger forbisusende Kugler, trængte de sig sammen om Falderebsporten; de bagest Staaende hævede dem paa Tæerne og stirrede over Kammeraternes Skuldre. Men da denne, for faa Øjeblikke siden saa bevægelige, saa kraftige Skikkelse med den tordnende Røst og de funklende Øjne, nu med synlig Anstrængelse halvt krøb og halvt bares op ad Falderebet, malte sig dyb Vemod paa Sømændenes haarde Ansigter, og med bekymrede Blik betragtede de deres lidende Chef; Øjnene bleve næsten vaade paa en og anden gammel Ulk, da han med et

venligt Smil nikkede til alle Sider, idet han førtes gjennem de tilbagevigende Klynger hen til Kahytten.

Det egentlige Slag var nu forbi; thi Sjælen i den danske Eskadres Foretagender var ude af Stand til at virke, og Udfaldet var at betragte som ødelæggende og lige sejrrigt for begge Parter. Vi sige lige sejrrigt; thi de danske Skibe trak dem vel tilbage fra Havnen, men først efterat have ødelagt Hovedbatteriet og bibragt Svenskeu et ulige større Tab af Folk, dog dette sidste just som Følge af den ubeskrivelige Foragt for Døden, hvormed de svenske Soldater lode sig føre i Ilden.

Tavs og uden at fordreje en Mine havde Tordenskjold udholdt den smertelige Undersøgelse af Saarene, og da disse vare forbundne, lod han sig bære op paa Skanseu for selv at tage Sagernes Stilling i Øjesyn. De tvende Gallejer, der vare at betragte som i Fjendens Vold, beskæftigede især hans Opmærksomhed, og idet han kastede urolige Blik paa de omstaaende Officerer, lutter unge Mænd, sagde han med sagte Røst: „Mærker nok, er intet andet tilovers end at hale ud igjen — — uf! fordømt, at jeg maa ligge bi — — gad for mit Liv gjærne redde Gallejerne hiſtinde; var Spot og Skam, om de skjønne Fartøjer faldt i Fjendens Hænder. Men frygter, det gaar ikke; maatte koste for mange Mennesker at prøve derpaa.“ — „Hvis Hr. Kommandøren saa synes, gad jeg dog nok prøve derpaa,“ mælede Wodrof, hvis Blik med inderlig Deltagelse hvilte paa den saarede Helt, „lykkes det mig, kunde den Fornøjelse maaske virke godt paa Eder, og jeg har desuden endnu aldrig smagt en Kugle.“ — „Tak, min Gut!“ faldt Tordenskjold ham i Ordet med noget kraftigere Røst, og hans Blik blev lysere, „tænkte det nok, men vilde nødig vove dit unge

Liv — lad gaa! faar jo en hæderlig Død, om Du falder og et endnu hæderligere Liv, om Du slipper derfra." Lettende paa Hatten, ilede Kadetten ned til Underskansen; han greb et af de sirligt oprullede Tov og raabte med høj Røst til de nærmest staaende Matrosklynger: „Sej der! hvo af Eder følger med for at hente Gallejerne? Kommandøren lader spørge." Ingen svarede; en bedøvende Stemning, der lignede Modløshed, havde bemestret sig hele Mandskabet; det ansaa Alt for tabt og følte ingen Lyst til at gaa en øjensynlig Død imøde for de tvende Fartøjers Skyld. Da Tordenskjolds vante Stentorstemme, der kunde have jaget dem ind i selve Helvede, ikke længer klang, begyndte Subordinationens stramme Baand at løsnes, og murrende trak de dem tilbage til Fokkemasten.

„Ingen af Tordenskjolds Mandskab har Mod til at følge en Kadet i Faren!" vedblev Wodrof alvorlig og med en bestemt Holdning, „vel! saa gaar jeg alene." Uden at betænke sig, skred han hen til Falderebsporten og steg ned i en Jolle. Lidt forlegne saa de skjæggede Sømænd til hverandre, og overraskede af Kadettens kjække Adfærd trængte pludselig alle Mand frem og stredes nu om at komme først ned paa Falderebet.

„Sæt kun af! vi behøve ikke at være flere," kommanderede Wodrof, da tre Mand vare komne ned i Jollen. Let som en Nøddeskal pilte det ubetydelige Fartøj bort fra Orlogsskibets kolossale Skrog. Vejen, de havde at tilbagelægge, var kun kort, maaske 300 Alen, men desto farligere; thi ikke alene suste Sidebatteriernes Kugler uophørlig hen over deres Hoveder; ogsaa en Regn af Flintekugler peb hvert Minut forbi Jollen, da Grenade-

rerne endnu bestandig rettede deres Geværild paa Gallejerne.

De tvende Matroser gjorde netop det sidste Tag for at drive Baaden helt ind under Gallejen „Sophia"; Wodrof, som stod halvt oprejst i Forstævnen, raabte til den tredje Matros: „Hurtig! lang mig Rebet hid." Matrosen bøjede sig forover med et sky Blik til Strandbredden, hvor en halv Snes Grenaderer i dette Øjeblik toge Sigte. Geværerne knaldede løs, og uden at give en Lyd fra sig, styrtede den gjennemborede Sømand hovedkuls over Bord. „Bliver det snart," raabte Kadetten og holdt fast ved Gallejens Ræling; men seende sig om, tilføjede han koldblodig: „Ja saa, han gik nok til Bunds." Derpaa snappede han Tovet, og uden at lade mærke den mindste Ængstelse for de tættere og tættere forbipibende Kugler, gjorde han det hurtig fast; kastende sig derpaa tilbage i Jollens Agterdel, greb han Rorpinden og kommanderede: „Hal ud, Manne! Alting er klart." Matroserne, der havde bøjet dem ned under Tofterne, for ej at tjene Soldaterne til Skive, rejste dem i Vejret, og trækkende mekanisk paa Aarerne, stirrede de med stive Blik og næsten hvide Kinder paa de sigtende Grenaderer. Men Kuglerne pebe hen over deres Hoveder, og Gallejen fjærnede sig fra Kysten. Ærgerlige over, at dette Vovestykke var lykkedes lige for deres Øjne og sikre Skud, besluttede Svenskerne at bemægtige sig den anden Gallej „Prinds Karl", før denne Prise ogsaa reves dem af Hænderne. En af Grenadererne kastede Geværet fra sig og sprang ud i Vandet i den Hensigt at drage Gallejens Forstævn helt ind paa Stranden. Paa Dækket var intet Menneske at se, og der var kun to Mand tilbage i hele Fartøjet, nemlig en Officer, Løjtnant Helmich, og en ung Matros. Gjennem

den aabne Kahytsdør bemærkede Løjtnanten Fjendens Hensigt; gribende sin Flint traadte han rask frem i Døren og tog Sigte paa Grenaderen, hvis Hoved kom til Syne over Rælingen; han fyrede, og med knust Pandeskal sank den kjække Svensker tilbage i Vandet.

„Véd Du hvad, Mathias! vare Kludene kun ikke beslaaede, kunde man kanske slippe derfra," sagde Officeren med et uroligt Blik op i Takelagen, „der kommer en Smule Vind fra Land, synes mig — — fordømt! at vi ikke tænkte derpaa." Matrosen, som hidtil havde holdt sig ærbødig bag sin Løjtnant, skubbede sig nu forbi ham; det var en ungdommelig, smidig Skikkelse, og hans Ansigt, der ikke engang i denne farefulde Stilling havde mistet sit lunefulde, skalkagtige Udtryk, synes os bekjendt fra hint Sømandsgilde i Barakken paa Kjøbenhavns Holm. Stikkende Hovedet ud af Døren, betragtede han Omgivelserne med et halv spottende Blik, der gik over til et virkeligt Smil, da en ny Kugleregn, uden at ramme, foer forbi og borede sig ind i Skanseklædningen to Skridt fra dem. Han famlede i sin Trøjelomme og drog en stor Foldekniv frem. Idet han aabnede den og gjorde en Bevægelse, som naar man bereder sig til et voveligt Spring, brummede han: „Nu tænker jeg, det gaar — — vilde Hr. Løjtnanten maaske lægge sig en Kjende agterud." Hurtig som en Vindhund fløj han ud af Døren og var i to Spring oppe paa Raaen; i næste Minut havde han skaaret Tovene over, og Sejlet flagrede los, medens han ligesaa hurtig entrede ned igjen. En Salve knaldede fra Land; da den unge Matros atter satte Foden paa Dækket, greb han med en smertelig Mine til det saarede Sted; men smilende næsten i samme Øjeblik, raabte han: „Du traf rigtig, Du tørre Rad! fyr kun væk!"

Glad over dette heldige Udfald, ilede Løjtnanten nu sin Baadsmand til Hjælp, og Sejlet blev sat til. Dog, den umærkelige Luftning formaaede ikke at fylde det; kun et Par Favne drev Gallejen fra Land; med fortvivlet Iver fyrede Grenadererne Salve paa Salve og tvang de tvende modige Sømænd til at søge tilbage til Kahytten. Gallejen syntes tabt; Sejlet daskede slapt ned fra Raaen, og Fartøjet begyndte atter at drive ind paa Kysten.

„Tillader Hr. Løjtnanten," sagde den unge Matros og skubbede sig igjen forbi sin Officer, „mig synes, jeg hører Aareslag." „Tag Dig i Agt," advarede Helmich med dæmpet Røst og mørke Miner, „de vente kun paa vore Hoveder for at tage Sigte." „Saa højt vove de dem ikke," vedblev Matrosen med et satirisk Smil, „jeg skal vel vogte mig for at vise dem Skiven nok engang — — for Satan, beder ellers om Forladelse; men hvad er det for en løjerlig Gallionsfigur, Skuden histhenne har faaet opsat?" Forundret over denne Ytring af sin Undergivne stak Løjtnanten ligeledes Hovedet udenfor, og hans Miner opklaredes, idet han udbrød: „Gud være lovet! det er jo Løjtnant Prinz med Halvgallejen „Pollux", der kommer os til Undsætning." „Ja, rigtig," bekræftede Mathias og udbrød i en kort Latter, „ti Gange vil jeg lade mig kjølhale, naar det ikke er en af Skipper Elias' forbandet prægtige Gavtyvestreger. Vil Hr. Løjtnanten blot se, staar ikke den skindmagre Karl der i sit bare inderste Betræk og fægter i Luften — — ha, ha! saa skulde den Onde ogsaa! — — ligner han ikke grandgivelig Storken paa min Gamles Fiskerhytte i Gilleleje."

Den saaledes beskrevne Person var en graahærdet men endnu kraftig og behjærtet Sømand ved Navn Elias Wulf, som allerede i tidligere Dage ved sin Forvovenhed

havde erhvervet sig Anseelse blandt sine Jævnlige, og som nu begyndte at blive ung igjen paa Tordenskjolds raske Togter. Da han saa Gallejen blottet for Besætning og i Fare for at tages, havde han søgt at opmuntre sine Kammerater paa Halvgallejen „Pollux" til at hente den bort fra Kysten; men uagtet Chefen, Løjtnant Prinz, var villig til det farlige Tog, vægrede Mandskabet sig ved at forrette Tjeneste i et saa fortvivlet Ærinde, da de paa det aabne Fartøj ingen Beskyttelse fandt mod de utallige Kugler. Rask sprang derfor den gamle Sømand op paa Dækket, slængte Klæderne af sig og stillede sig i det blotte Linned med en blank Kaarde i Haanden bag Hytten, for ret at falde Fjenden i Øjnene. „Hal nu kun ud, Manne!" raabte han til Kammeraterne „de Hallunker derinde blive allerede saa forhippede paa at træffe min Person, at de nok glemme at tage Sigte af Eder."

Smilende over dette snurrige Indfald, trak Mandskabet lystigt paa Aarerne og Fartøjet fløj ind til Gallejen. Den vovelige Streg lykkedes virkelig; thi Grenadererne, der ansaa det Hele for en Spot, sigtede Alle som En paa den hvide Skikkelse i Forstævnen; men med den Fart, Halvgallejen skjød, forfejlede Kuglerne det ellers tydelige Maal, og med høj Latter naaede man „Prinds Karl". Løjtnant Helmich og Mathias forlode nu deres Tilflugtssted; i en Haandevending var Rebet, som Elias Wulf hev op til dem, surret fast, og med Harme maatte Grenadererne ogsaa se denne Prise undkomme. Kuglerne, som de hagltæt sendte efter, pebe bort over Dækket eller sloge magtesløse ind i Gallejens Egesider.

Da Wodrof igjen kom ombord paa „Lolland" og ilede til Skansen for at bringe Melding om det heldigt udførte Hverv, hævede Tordenskjold sig lidt i Vejret fra

sin halvt liggende Stilling; med et venligt Smil og lettende paa Hatten raabte han Kadetten imøde: „Lykønsker Eder, Hr. Løjtnant! til den overstandne Ildprøve; glæder mig at have en saa kjæk Officer paa Eskadren, der kan udfylde en af vore faldne Heltes Plads.“ Blussende af Overraskelse og Glæde traadte den unge Mand et Skridt nærmere, og blottende sit Hoved, sagde han: „Finder Hr. Kommandøren virkelig den Smule Tjenesteiver en saadan Belønning værd, saa takker jeg paa det Bedste, og takker to Gange; thi I har jo selv lært mig, hvordan man henter Felttegnet.“ „Oho! ikke saa ilde,“ lo Tordenskjold; men ømmende sig lidt, sank han tilbage og tilføjede med svagere Røst: „Har ellers ikke lært Eder at slingre, altid lige ud; men véd, I mener det godt. Iøvrigt har Hr. Løjtnanten ufortøvet at træde over paa Eders Gallej „Sophia“ og overtage sammes Kommando; skal forsynes med Mandskab fra Orlogsskibene. Har paa Tilbagevejen at gaa om paa Siden af „Lolland“ og holde Alt klart til at modtage et Angreb, men fyrer i paakommende Tilfælde ikke, før I er Fjenden paa et halvt Kanonskud nær.“ Han lettede atter paa Hatten, og med Ungdommens glade Forhaabninger i det kjække Øje, skyndte den nye Løjtnant sig afsted, for at betræde sin egen Planke.

Sidebatterierne fortsatte endnu i nogen Tid Kanonaden; men deres Ild blev svagere og svagere og gjorde ingen synderlig Virkning, lige saa lidt som Infanteriets Kugler, der matte plaskede ned i Vandet omkring de forskjellige Fartøjer. Paa et givet Signal fra „Lolland“ satte hele Eskadren sig snart i Bevægelse og forlod i god Orden Havnen. Udenfor Bugten kastedes Anker, da det var nødvendigt at foretage nogle Reparationer ved Takke-

lagen og øvrige beskadigede Skibsredskaber; men saasnart man var bleven færdig hermed, og Kirurgerne erklærede, at Tordenskjolds Saar ikke længer lode befrygte nogen Fare, lettede Eskadren atter. Orlogsskibene gik til Frederiksstad i Norge og Gallejerne ned ad Vigsiden, for om muligt at hindre nye Transporters Overførsel til Strømstad.

Ende paa anden Del.

Peter Tordenskjold,

En historisk Roman

fra Begyndelsen af det 18de Aarhundrede.

Af

P. P.

Femte Oplag.

Tredje Del.

Kjobenhavn.

Andr. Fred. Høst & Søns Forlag.

1887

— — den eneste sikre Modvægt mod St. Andreaskorsets trykkende Overvægt: de nordiske Rigers forenede Kraft, var jo saa langt fra at rinde de nordiske Herskere i Tanke, at de tværtimod af al Magt arbejdede paa hinandens Tilintetgjørelse.

Første Kapitel.

Da Rygtet om Kampen for Strømstad naaede Kjøbenhavn, jublede atter vor Helts Misundere og lykønskede hverandre til, at denne farlige Medbejler til Roes og Hæder omsider havde løbet Hornene af sig; med mange Ophævelser og onde Bemærkninger gjentoges atter og atter det uhyre Mennesketab, Marinen havde lidt ved Søhusarens ubesindige Angreb; henved halvtredje hundrede Mand vare kvæstede og henved hundrede døde. Kun ærgrede man sig over, at der ikke var gaaet saa meget som en Jolle tabt. At Cheferne paa „Hjælperen" og Gallejflotillen ikke havde gjort deres Pligt og ved forsætlig at holde sig tilbage fra Kampen foraarsaget den oprindelige Plans Mislykkelse, derom mældes ikke et Ord, ligesom man ogsaa gjærne oversaa, at Fjenden havde mistet over halvanden tusend Mand og faaet Hovedbatteriet ødelagt. Men det er jo en gammel Historie, at et af Partier vexelvis styret Hof kun da taaler Enkeltmands Djærvhed og fremragende Talent, naar ubetinget Lykke kroner alle hans Foretagender; vakler han engang, som Egen i Stormen, da hæve sig tusende Øxer, for at fuldende hans Fald og dumdristigt skyde Snylteplanterne i Vejret over Kæmpestammen. — Tordenskjolds Fald blev nu besluttet, og de faa Talsmænd,

han havde i Kongens Nærhed, maatte for Øjeblikket tie. Schoutbynacht Rosenpalm blev udnævnt til hans Efterman d i de norske Farvande og fik Ordre til, uopholdeligt at begive sig til sin Post.

De modtagne Saar lammede imidlertid ingenlunde vor Helts Virksomhed; han lod sig ikke engang bringe i Land, men oppebiede sin Helbredelse ombord paa „Lolland", hvorfra han udstedte de hensigtsmæssigste Ordrer til Fartøjernes Udbedring og Proviantering samt det kvæstede Mandskabs Forplejning og hvad ellers gjordes fornødent til Tjenestens Befordring. Det var hans Agt, atter at indeslutte Strømstad; i denne Hensigt afsendte han foreløbig Kaptajn Sahlgaard med Gallejflotillen og indskærpede ham paa det Strængeste, hverken at skye Fare eller Møje, for at standse Fjendens Befæstningsarbejder. Men denne Officér hørte til den gamle, langsomme Skole, hvis Grundsætninger vare stik imod de af vor Helt hyldede. Forkastende en nyere Tids Galskaber, saasom den Begejstring for sit Kald, den aandelige Myndighed, der driver den Kjække til Selvvirksomhed, til at aagre med det betroede Pund og heller vove Alt paa ét Kast end stagnere, lod han sig aldrig bevæge til at falde ud af sin Værdighed og skride til noget dristigt Foretagende; han mente at have gjort Alt, hvad man billigt kunde fordre af en underordnet Chef, naar han begav sig paa den anviste Post og efter Ordre iagttog Fjenden. Da nogle Transportfartøjer fra Gothenborg nærmede sig, og han gjennem Kikkerten troede at opdage, at de konvojerende Gallejer vare ham overlegne, trak han sig derfor tilbage og lod Fjenden uanfægtet sejle ind til Strømstad. Herover blev Torden skjold harmfuld, og skjønt han endnu ikke ganske havde gjenvundet sin Førlighed, gjorde han sig over Hals og

Hoved klar og stak i Søen. Med de trende Orlogsskibe og Skytsprammene begav han sig til Magø, hvor han rigtig fandt Kaptain Sahlgaard liggende rolig for Anker med Gallejerne. Hans Nærværelse bragte dog snart igjen Liv i Tingene; snildt fordelte han sin Styrke saaledes, at ingen Jolle kunde slippe ud eller ind til Strømstad, hvor der, ifølge nogle Overløberes Udsagn, allerede herskede Mangel paa de første Fornødenheder. Da han nu selv igjen kunde holde Øje med sine Undergivne, gjorde disse atter deres Pligt, og ingen Dag gik hen, uden at en eller anden Prise jo opbragtes. Under disse Beskæftigelser begyndte han at komme sig igjen, baade paa Sjæl og Legeme; som sædvanlig ponsede han atter paa nye og dristige Foretagender. Han havde netop afsendt en Rapport til Admiralitetet og Kongen angaaende de trufne Foranstaltninger og sidst opbragte Skibe, hvis Prisdømmelse han bad maatte paaskyndes, for at hans Folk kunde faa det dem tilkommende Udbytte, da der pludselig indløb Brevskaber fra Kjøbenhavn, hvori det bekjendtgjordes ham, at han med hver Dag kunde vente Schoutbynacht Rosenpalm, til hvem han da havde at overgive den øverste Kommando, og hvis Befalinger han for Fremtiden havde at adlyde som Chef paa Orlogsskibet „Lolland". Dette Slag kom uventet og overraskede derfor, men nedtrykkede ham ikke. Nu vare de skjønne og dristige Udsigter for Øjeblikket spærrede, og han følte sig krænket over, at Andre kaldtes til at høste Frugten af hans møjsommelige Forarbejder. Dog, en stolt Selvbevidsthed tilhviskede ham, at Tilsidesættelsen var ufortjent, at man maaske snart vilde savne ham og angre Fejlgrebet. Norges Statholder, General Krag, havde kort forinden opfordret ham til at begive sig til Kristiania, da man i flere Anledninger trængte til den

erfarne Søkrigers Raad; benyttende sig af denne Omstændighed, overgav han Kaptajn Rostgaard den midlertidige Overkommando og forlod Eskadren. I Kristiania modtoges han med aabne Arme og sattes strax i Arbejde med at udkaste Planer til de norske Grænsers Befæstelse og Forsvar.

Næppe var han borte fra Søen, før Fjenden ogsaa fik Pusterum; det udanske Partis Bestræbelser i det danske Kabinet vandt Fodfæste og virkede gjennem de det hengivne Chefer. Den første Følge heraf var, at Rosenpalm et Par Dage efter sin Ankomst til Eskadren ophævede Strømstads Indespærring og trak sig tilbage til Mago. Den i sit Had til Danmark og i sin Virksomhed utrættelige Karl den Tolvte, som nu saa sig befriet fra Tordenskjold, hans værdigste og eneste farlige Modstander, undlod heller ikke at benytte Tiden; nye Transporter og armerede Fartøjer afsendtes skyndsomst fra Gothenborg; Magasiner og Blokhuse opførtes i al Hast omkring Strømstad og langs Kysten henimod Svinesund anbragtes Batteri ved Batteri.

Nogle opsnappede Breve havde givet Anledning til, at Kong Karls hemmelige Forbindelser med den stuartske Prætendents Tilhængere aldeles afsloredes; Planen gik ud paa at vække et Oprør i Skotland, hvilket skulde understøttes af svenske Tropper. Foruden den klingende Mont, en saadan Expedition lovede at indbringe, haabede Kong Karl ogsaa, at Englænderne derved skulde nødes til at kalde deres Orlogsskibe tilbage fra Østersøen; i Forening med Czaren, hvis Venskab hvert Øjeblik kunde kjøbes for en formelig Afstaaelse af de østlige svenske Provindser, vilde han da lettelig kunne faa Bugt med Danmark og i det mindste bemægtige sig Norge. Den svenske Gesandt

i London, Grev Gyllenborg, hvis beslaglagte Papirer udviste, at han havde spillet en Rolle i denne Sag, blev arresteret og sendt bort med et Skib. Karls vigtigste Haandlanger, Baron Gørz, som paa Kong Georgs Anmodning var bleven anholdt i Holland, hvor han skulde indlede et svensk Laan, vidste at skubbe sig ud af Kniben og udvirkede Tilladelse til at rejse tilbage til Sverrig. Da det var af Vigtighed for den danske Regering at faa denne Rænkesmed i sin Magt, indgav Tordenskjold til det norske Admiralitet et Forslag, hvorefter et Par Orlogsskibe, over hvilke han udbad sig Kommandoen, skulde oppasse Gørz paa Tilbagerejsen, medens de øvrige Fartøjer bevogtede Strømstads Havn. Saavel Slotsloven som Schoutbynacht Rosenpalm bifaldt dette Forslag, men, og det af let begribelige Grunde, med den Forandring, at Posten ved Strømstad anvistes Tordenskjold. Derved forfejledes den egentlige Hensigt; thi kun Tordenskjold vilde have vovet, tværtimod flere Stormænds Ønske i det danske Kabinet, at opsnappe den holstenske Minister med samt hans Papirer; et saadant Tilfælde kunde slemt have blottet mangen Excellence. Vor Helt sporede atter sine Misunderes hemmelige Virksomhed; han harmedes dybt, mere over sin vildledte Konges forkerte Forholdsregler end over sin egen Tilsidesættelse. Men uden at knurre adlød han i det Haab, at Tid og Lejlighed maaske igjen kunde bringe ham i Svinget. Han begav sig altsaa paa sin Post og udfoldende sin sædvanlige Virksomhed, var han Nat og Dag i Bevægelse. Snart var han selv ombord paa Gallejerne og jog efter Transportskibe og armerede Smaafartøjer, der i disse Luft eller Nattens Skjul vilde liste sig igjennem; snart strøg han med et Par dobbelte Chalupper lige ind til Strømstad, hvor han stundom gik i Land, for at udspejde Fjendens

Foretagender. Ved en saadan Lejlighed sendte Karl den Tolvte, som selv var kommen til Strømstad, et Antal godt bevæbnede Fartøjer under General Gjertas Kommando efter den dristige Æventyrer; men uagtet Tordenskjold, som netop havde hentet endel svenske Smaaskibe inde i Skjærene og bemandet dem med Størstedelen af sit medhavende Mandskab, af denne Grund var noget for svag til at kunne byde Fjenden Spidsen, vendte han dog om og styrede løs paa de fremrykkende Galejer. Gjerta lod sig virkelig forbløffe og trak sig skyndsomst tilbage, medens vor Helt lige for Kongens Øjne halede ud af Bugten med de tagne Skibe. Snart vandrede han med sit Orlogsskibs hele Mandskab over Land, slæbende Gallejer og Chalupper over Bjerge og gjennem Skove. Svenskerne begyndte nemlig at lægge en af Batterier bestrøgen Bro over Svinesund, for i sin Tid lettere at kunne komme ind i Norge. Det ansaas derfor fornødent at skaffe nogle armerede Fartøjer ind i Idefjorden, hvorfra man kraftig kunde modarbejde Fjendens Plan; men kun Tordenskjold vidste Raad til Udførelsen af et saa herkulisk Arbejde.

Da den ene Maaned imidlertid forløb efter den anden og det søvnige Efteraar indtraadte, uden at noget havde forandret sig i hans Stilling, begyndte hans gode Lune at tabe sig og mørkt Mismod greb ham undertiden. Denne uforklarlige Higen, denne Uro, som han allerede tidligere havde følt under lignende Omstændigheder, truede med at undergrave hans Sjæls- og Legemskraft. Det, for en Aand som hans, ensformige Liv udenfor Strømstad, hvor ikke engang en antagelig Fjende mer vovede sig ud eller ind, blev ham utaaleligt; han var skilt fra alle sine Venner og Mindet om dem, der ganske havde forladt ham for dette Liv, stemte ham ikke sjælden til Vemod,

medens andre Erindringer fra en dybere Baggrund vakte Længsel af en ømmere Natur. De Officerer, han for Øjeblikket havde om sig, være ham dels fremmede, dels for ubetydelige Mennesker til, at deres Omgang kunde adsprede Skyerne paa hans høje Pande. Naar han ikke netop havde nogen Forretning i Tjenesten og derved kom i Berørelse med sine Undergivne, legede han gjærne med et firbenet Væsen, der under disse Forhold syntes ham en bedre Ven end Menneskene. Denne Leg var af en ligesaa sælsom Natur som Legekammeraten; det var nemlig en stor Bjørn, som han for længere Tid tilbage havde faaet foræret. Ved daglig at beskjæftige sig med den, var den bleven saa tam, at den som en Hund fulgte ham i Hælene omkring paa Skibet, og de fleste af Mandskabet vare ligeledes blevne fortrolige med Dyret. Ogsaa et Par Ulve havde han ved samme Lejlighed faaet ombord; men Venskabet med disse var ikke hedere, end at man maatte holde dem i Lænke. Hvergang nu Mismod omtaagede hans urolige Aand, greb han til sine Pistoler og adlydende hans tordnende Røst, trak Bjørnen sig brummende en Snes Skridt tilbage; han fyrede og aldrig slog det fejl, at jo Kuglen foer gjennem den taalmodige Skovboers Ørelap.

Det var allerede i Begyndelsen af November; Vejret var koldt og stormfuldt. Endnu bestandig laa Eskadren uden for Strømstad; men Tordenskjolds Pande var mindre skyfuld, hans Blik lysere; thi han havde faaet den trøstelige Efterretning fra Kjøbenhavn, at Kommandør Poulsen skulde afløse ham og han selv gaa til Østersøen, for der at overtage en Kommando. Med Utaalmodighed imødesaa han denne sin Eftermands Ankomst; en paa Rekognoscering udsendt Officér vendte tilbage med den Melding,

at Fjenden beredte sig til et almindeligt Angreb paa Eskadren, og nu tilskrev han Slotsloven, at hvis Kommandør Poulsen, som han vidste var ankommen til Norge, ikke uopholdelig indfandt sig paa Stationen og medbragte Forstærkning, agtede han, uanseet Fjendens afgjorte Overmagt, at gaa denne imøde, for at vinde en afgjort Sejr eller lade sig skyde i Sænk. Hans Længsel efter en anden og større Virkekreds var nemlig stegen til det højeste, og i Grunden havde han gjærne seet et Angreb fra de Svenskes Side, hvor tvivlsomt end Udfaldet maatte være. Men der blev Intet af; det var en falsk Efterretning, og da Kommandør Poulsen omsider indfandt sig, forlod han med let Hjærte og trøstigt Sind Eskadren. I en kort og hjærtelig Tale tog han Afsked fra „Lollands" Mandskab, der hilste ham med et tredobbelt Hurra, da han gik fra Borde.

Efterat han i Kristiania, hvor han først ilte hen, til Slotsloven havde afleveret alle hans hidtidige Kommando vedkommende Papirer, og opgjort sit hele Mellemværende i saa Henseende, bragte han sine egne Sager i Orden og begav sig den 7de December til Laurvigen, hvor hans gamle Fregat „Løvendahls Gallej" laa sejlfærdig og til hans Raadighed. Men Tordenskjold, som var uegennyttig nok til altid at tænke sidst paa sig selv, fandt at dette dygtige Skib kunde anvendes til noget langt Vigtigere end at føre ham til Kjøbenhavn, og leende ad Venners og Bekjendtes bekymrede Forestillinger, bragte han sine mange kostbare Ejendele og godt fyldte Pengekister, Udbyttet af de utallige Priser, ombord paa en af de armerede Hukkerter, som han sidst havde taget i Skærene ved Strømstad; uden at ænse den stormfulde Aarstid, gik

han derpaa under Sejl med sit ringe og maadelig bemandede Fartøj.

Skjønt saa sent paa Aaret, herskede der dog noget Liv i de nordiske Farvande, der endnu vare aldeles fri for Is. Langs Vigsiden fore Fartøjer frem og tilbage, men for det meste under svensk Flag, hvoraf man maatte slutte, at de der stationerede danske Krigsskibes Aarvaagenhed enten var aftagen eller trodsedes af den, rigtignok svækkede, men uforsagte Fjende. Den langvarige og med saa afvexlende Lykke førte Søkrig havde opfostret en ny og kraftigere Sømandsslægt i Norden, for hvilken Søens almindelige Farer syntes Børneleg og som i Aandsnærværelse og roligt Mod snart ikke gav de navnkundige Forfædre stort efter. Vi have forhen set Tordenskjold og hans raske Gutter styre ind under de fjendtlige Kanoner og hente Bytte lige i den langt overlegne Fjendes Paasyn. Nu strøg svenske Gallejer og Chalupper dristigt hen mellem de danske Orlogsmænd, der bevogtede Strømstads Havn, og om end et enkelt Fartøj boredes i Sænk, lykkedes det dog i Almindelighed de øvrige at trænge igjennem. Lidt efter lidt fik Karl den Tolvte saaledes sin Plan med Kystens Befæstelse iværksat, og han syntes at drage sin hele Magt op imod Norden, for ved Lejlighed at prøve et afgjørende Slag i denne Retning.

Decembersolens matte Straaler spillede paa de svære Bølger, der mellem Anholt og den svenske Kyst væltede sig brusende hen i Kattegattet; skjønt det var en smuk Solskinsdag og den fra Nordost fremfarende Vind ingenlunde var voldsom eller bidende, syntes dog Bølgernes snehvide Toppe og deres hule, stigende Stønnen at anmelde Vinterens Komme, medens Synet af de skinnende hvide Skymasser, der mod Nord begrænsede den mørkeblaa

Himmel, ligeledes gjorde et vinterligt Indtryk. Langs den hele Synskreds havde hidtil ingen Sejler været at opdage paa det urolige Element; men nu kom et Skib til Syne i Øst; dets Sejl, der stode i en skraa Retning fra Horisonten, vare i Førstningen næppe at adskille fra Havskummet; men som det kom nærmere, dukkede Skrogets mørke Masse frem af Bølgerne og de høje Master bevægede sig som sorte Streger paa den blaa Hvælving. Det styrede ud af Warbergs Bugt og gik Syd paa. Til samme Tid strøg et andet, langt mindre Fartøj med to Master frem fra Nord, i sydøstlig Retning, men øjensynligt kun for at naa op omkring Anholt og derpaa at benytte den østlige Vind; thi det førte dansk Flag og havde vel derfor næppe i Sinde at gaa Sverrigs Kyster nærmere end nødvendigt. Det først nævnte Skib var en svensk Fregat med en smuk Rejsning og, som det lod til, en god Sejler. Gjennem de aabne Kanonporte skinnede otte gule Stykker paa hver Side. For Mærsejl, Klyver og Mesan skød den en jævn Fart, men syntes hverken at have synderligt Hastværk eller at vente nogen pludselig Fjende. Rigtig nok sad en Mand paa Udkig i Storemærs; men paa Skansen saa man ikke en Sjæl og kun paa Dækket slentrede den vagthavende Officér og et Par Matroser frem og tilbage. Gnidende de barkede Næver og knappende de tykke Vamse helt op til Halsen, ilede disse athletiske Skikkelser hurtig forbi hinanden og vexlede af og til nogle enkelte Ord. Da raabte Manden ned fra Storemærs: „En Sejler i Læ!" Standsende den ilsomme Vandring, kastede de Alle nysgjerrige Blik ud over Havet, og det øvede Somandsøje opdagede snart det lille Fartøj, der ligesom legede Skjul mellem de kiledannede Bølgetoppe.

„Hvad Nyt er der?" lød en dyb Stemme nedefra;

det var Fregattens Chef, Kaptajn Lind, som nu fra Kahytsdøren nærmede sig Fokkemasten, hvor de Øvrige stode ved Rælingen. „Vistnok en fjendtlig Sejler," svarede den vagthavende Officér og lettede paa Hatten, „men Solen stikker ham nok i Øjnene, saa han ikke kan se os, ellers drejede han vel af." Kaptajnen, en kraftig Sømand med et ærligt og djærvt Ansigt, lettede ligeledes paa Hatten, medens han stiltiende lod Blikket løbe rundt om Synskredsen; derpaa satte han Kikkerten for Øjet og iagttog opmærksomt den fremmede Sejler. Løjtnanten vedblev: „Sagtens er det en Pæreskude, der har bragt Viktualier op til Norge og nu vil liste sig hjem igjen. Vi behøve næppe at gjøre os stor Ulejlighed; den søvnige Skipper styrer nok klos paa os." „Snak om en Ting, Hr. Løjtnant!" brummede Kaptajnen, som nu syntes færdig med sine Jagttagelser og lod Kikkerten synke — „hans Flag ser just ikke fredeligt ud og i disse Tider skal man ikke foragte nogen Fjende. Lad os kun faa Fartøjet til Vinden; Prisen er kanske ikke saa ringe endda og nok lidt Ulejlighed værd." Løjtnanten lettede igjen paa Hatten og lod Ordren gaa videre. I næste Minut kaldte Baadsmandspiben en Del af Mandskabet, der omtrent bestod af 60 Mand, op paa Dækket; Undersejlene bleve satte, Halserne underredne, Skjøderne halte an de Vant og Forestængestagsejl hejst, derpaa gik Skibet over Stag; læggende sig paa den anden Bov, holdt det godt fuldt og piskede snart med voxende Fart gjennem de højt opsprøjtende Bølger. Begge Fartøjerne nærmede sig nu hinanden i skraa Retning, i det deres Fart beskrev en Triangels tvende Kathedre, og det syntes, at de om faa Minutter maatte støde sammen i en Vinkel. Forundret og nysgjærrigt trængte Fregattens Mandskab sig forud og

udtømte sig i Gisninger om, hvad det maatte være for en Skude, der saaledes uden videre styrede løs paa dem.

„Enten fører han falsk Flag," bemærkede Løjtnanten atter, „eller han vil ligesaa godt først som sidst give tabt, og det gjør han da klogest i, tænker jeg." „Nu, nu, lad os dog se os lidt for," brummede Kaptajnen som før — „I snakker, Hr. Løjtnant! som om I første Gang saa en dansk Krydser — for alle Djævle!" — vedblev han med forstærket Røst, „ser I nu; var det ikke et dristigt Fif, for at naa Højden af Anholt og saa stikke lige over — sej der! hold en Streg tættere til Vinden! op med flere Klude!" — Det lille Fartøj, der nu havde klaret Pynten af Anholt, gik nemlig pludselig over Stag og lagde vestlig over. Der kom nyt Liv i Fregattens Mandskab; under et skingrende „Ohøj" haledes løs paa Tovværket; alle Smaasejl fløj op, det ene over det andet, og knibende tæt op til Vinden, begyndte man Jagten.

Det svenske Krigsskib var virkelig en udmærket Sejler, og da det havde Fordelen af sine mange flere Sejl, aftog Afstanden mellem det og Flygtningen med hvert Kvarter; efter en Timestids Forløb vare de hinanden saa nær, at man tydelig kunde skjelne Gjenstandene ombord.

„For saa vidt kan I da have Ret," sagde Kaptajn Lind, som endnu opholdt sig forud med sin Løjtnant, „som Fjende lader han ikke til at kunne give os stort at bestille; han fører kun et Par smaa Karonader midtskibs og næppe mere Mandskab end han bruger til sine Sejl." — „Om fem Minutter ere vi ham paa Siden," faldt Løjtnanten sin rolige Chef i Ordet, „synes ikke Hr. Kaptajnen, at vi skulde lade falde og praje ham?" „Snak om en Ting, Hr. Løjtnant!" svarede Chefen efter nogen Betænkning, „Karlen har et nyt Fif i Sinde, ellers havde han allerede

opgivet sine Sejl og strøget Flag; han venter kanske paa en Manøvre fra vor Side for da at forandre sin Kurs og vinde Forspring. Det er bedre vi sende ham et skarpt Skud til Hilsen; lad os saa se, hvad han begynder paa." Lettende paa Hatten bortfjærnede Løjtnanten sig, for at udføre Ordren, og strax efter knaldede det fra Fregattens Styrbordside; en Kugle foer gjennem Flygtningens Takelage og plaskede forud ned i Vandet. „Den Karl er jo besat," raabte Kaptajnen ganske forundret, „vil I nu se, Hr. Løjtnant! han hejser ordentlig Blodflag." „Saa befaler vel Hr. Kaptajnen, at vi lægge ham paa Siden og praje ham?" spurgte den utaalmodige Løjtnant. „Javist," nikkede Kaptajnen med et halvt Smil, siden han vil have det i ramme Alvor, skal han ogsaa faa det. Kun klos paa, at han ikke kan røre sig under Kanonerne."

Hele Mandskabet pebes op; det svenske Blodflag blev ligeledes hejset og da der forcértes med alle Sejl, strøg Fregatten snart op om Siden af den driftige Sejler, paa hvis lave Dæk man nu tydeligt saa en Snes Personer i travl Bevægelse, nogle med at rette de twende Karonader midtskibs, andre med at ordne Sejl og Tovværk, medens atter andre saas at bringe Ammunition og Geværer op fra Rummet. Paa Fregatten opgav man Fokken og gjennem Raaberen lød Løjtnantens Stemme: „Stryg Flaget og giv Eder, eller I skydes uden Naade i Sænk." Forgjæves ventede man paa Svar fra det lille Fartøj, der ufortrødent fortsatte Farten; kun en skingrende Larm af Trompeter og Pavker lod sig høre fra dets Dæk.

„Det var en Helvedes Karl," ivrede Løjtnanten, henvendt til sin leende Chef, „synes ikke Hr. Kaptajnen, at det nu bliver for galt, og at det var paa Tide — uf!" — det knaldede svagt derovre fra, og truffen af en Flinte-

kugle ſtyrtede Løjtnanten hen over en Dækskanon. „For tuſend Djævle!“ foer Kaptajnen i Vejret, virkeligt Alvor tegnede ſig paa hans djærve Anſigt, „klar ved Kanonerne der! giv ham det glatte Lag — fyr!“ Fregatten krængede lidt til den ene Side, og bragende ſuſte Laget hen over den forvovne Fjende; men uagtet den korte Afſtand gjorde Kuglerne ingen ſynderlig Virkning formedelſt Slingringen i den hule Sø.

„Hvor blev han af? Han er dog ikke med det ſamme gaaet til Bunds,“ brummede Kaptajnen, da Røgen fordelte ſig og Fjenden ikke længer var at ſe paa Siden; „lad falde der!“ tilføjede han med kraftigere Røſt, „op med Roret! ſaa har da ogſaa Djævlen rent ſit Spil; tilſidſt undløber han.“ Det fremmede Fartøj havde nemlig i det Øjeblik, Laget bruſte løs, ladet falde og halſende agter om ſin Modſtander, ſtrøg det allerede for fulde Sejl Syd over. Men Fregatten, der nu ligeledes gik over Stag og ſatte efter, nejende under ſin hele Maſſe Sejl, indhentede det ſnart og næppe var den kommen paa Siden igjen, før den udſpyede et nyt Lag; dog Kuglerne fra de for højt rettede Kanoner fore kun gjennem Takelagen, uden at anrette nogen væſentlig Skade, og inden Stykkerne kunde lades paany, knaldede de tvende Karonader lyſtigt løs; til ſamme Tid ſlog en Hagl af Flintekugler ind over Fregattens Dæk og ſaarede flere Sømænd. Skibene vare nu hinanden ſaa nær, at der ingen Raaber behøvedes; bøjende ſig ud over Rælingen, gjentog Kaptajnen den tidligere Opfordring til ſin ſvage Fjende, at give ſig; men til hans ſtørſte Forundring lod hin ſkingrende Larm af Trompeter og Pavker ſig atter høre, og det danſke Fartøjs Chef, ſom juſt viſte ſig med en Bøſſe i Haanden, raabte over til ham: „For Djævlen! hvad

passiarer I om at give sig; ville først slaas. Véd nok ikke, at I har med Tordenskjold at bestille — giver mig ikke saa let. Kan jo lægge mig om Borde og tage mig, om I er en ærlig svensk Somand — vil holde Eder for den kjækkeste Officér paa Hans svenske Majestæts Flaade, om I gjør det." Dermed hævede han Bossen højt i Vejret, trykkede løs, og med knust Pandeskal styrtede Udkiggeren fra Mærset ned paa Dækket.

„Sej der, for tusend Djævle! rør Eder, Manne!" raabte Kaptajn Lind og traadte rask tilbage fra Rælingen, „hører I ikke, det er Kommandør Tordenskjold: nu gjælder det." Men denne Opfordring behøvedes ikke; et Par af de nærmeste Matroser havde hørt og fra tidligere Sammentræf gjenkjendt den tordnende Røst. Som en Løbeild gik Navnet fra Mund til Mund og skjønt det greb Mandskabet med en Følelse, der lignede Skræk, var denne Følelse dog for Øjeblikket mer elektriserende end lammende; der var jo de bedste Udsigter til, at den navnkundige Søhelt, som vel opvejede den rigeste Prise, maatte falde i deres Hænder. Med rasende Skyndsomhed ilede de derfor afsted, for at udføre enhver af Chefens Ordrer, medens dog en og anden gammel Ulk, idet han lod sig rive med af Strømmen, rystede betænkelig paa Hovedet, som om han endda nærede Tvivl om, at deres Anstrængelser vilde nytte stort mod denne Mand.

Gjentagende sin snilde Manøvre listede Tordenskjold sig atter bort under Røgen af de løsnede Stykker, og benyttende det korte Pusterum lod han de Par Kvæstede, han havde faaet, bringe ned i Rummet og den paa Takkelagen skete Skade udbedre saa godt det i en saadan Fart lod sig gjøre. Han følte, at han nu maatte stole paa sig selv, og at Redning kun var mulig ved mesterlig Manøv-

reren i Forening med Aandsnærværelse og uforfærdet Mod. At han havde besluttet ikke at lade sig tage levende, behøve vi vel ikke at bemærke, og iøvrigt følte han sig saa aldeles i sit rette Element, at hans Omgivelser aldrig havde set ham lystigere. Skjønt hele Affæren var af mindre Betydning, er den dog for saa vidt mærkelig, som han ved denne Lejlighed udviklede en Virksomhed og Aandskraft, der maaske søge deres Lige i Historien, og hvorved Udfaldet alene lader sig forklare. Af det Mandskab, han havde hos sig, omtrent en Snes Personer, bestod kun Halvdelen af Sømænd; de Øvrige vare militære Musikanter og civile Betjente. Medens nogle af Sømændene alene beskæftigede sig med at betjene Sejl og Ror, stillede han de andre ved Karonaderne, som han dog selv rettede; tvende af Musikanterne maatte paa hans Vink blæse en Fanfare paa deres Trompeter, en tredie slaa paa Pavken. Tvende af hans egne Tjenere havde intet andet at bestille end at lade hans dobbeltløbede Bøsser, med hvilke vi allerede have set ham bortpille de svenske Sømænd. Til Resten af de ombord værende Personer uddelte han Vaaben af sit eget Forraad, og da det manglede paa Kugler til de smaa Metalstykker, lod han et kostbart Theservice skære i Stykker til Skraa.

„Frisk, mine Gutter! klar med Sejlet der!" raabte han, da Fregatten igjen brustе frem og dens blanke Metaltænder allerede skinnede over deres Hoveder — „stop! en Kjende højere med Karonaden — fyr kun!" De smaa Stykker udspyede deres Skraa; men i samme Øjeblik bragede Fjendens fulde Lag ind over dem. Raslende faldt Stænger og Tov ned paa Dækket, og Manden ved Pavken styrtede sønderknust hen over sit larmende Instrument. „Over Bord med ham — næste Musikant til Pavken!" —

kommanderede Tordenskjold, idet han sigtede og fyrede efter en svensk Matros, der netop entrede ud paa Fregattens Bugspryd, for at bjærge det af Karonadernes Skraakugler sønderrevne Forrestængestagsejl — „lang mig den anden Bøsse, rap Dig!“ — tilføjede han, henvendt til en af Tjenerne og nikkede tilfreds, da Matrosen vaklede og derpaa styrtede ned i Bølgerne — „hyt Dine Ørelapper, laadne Kammerat! kunde let sigte fejl histovre og tage Hovedet med“ — han sparkede til Bjørnen, som just gned sig op ad ham; brummende trak Skovboeren sig tilbage, og Tjeneren, som i det samme fremrakte den dobbeltløbede Bøsse, snublede over Dyret; det ene Skud gik af, og Kuglen foer gjennem Tordenskjolds brede Kjoleskjød. „Kan takke Din Gud, at jeg ingen Stunder har til at dreje en Tamp,“ lo vor Helt og snappede Bøssen; „skamfere min gode Kjole — nu hvad maaber Du, lad væk!“ Han tog Sigte, og pibende søgte den sikre Kugle ind i en Fjendes Hjærne.

Ved Fregattens næste Lag styrtede atter en Del af de løbende Redskaber ned paa Dækket; denne Omstændighed gjorde det vanskeligere at fortsætte den hurtige Manøvreren, hvorved Fjendens store Overmagt alene kunde holdes i Skak, især da Fregatten, som berørt, var en god Sejler og havde saavel en dygtig Chef som flinkt Mandskab ombord. Imidlertid forstod Tordenskjold endnu bestandig at bruge sine gjennemhullede Sejl og tildels brudte Stænger saa mesterligt, at Hukkerten ikke en eneste Gang laa udsat for Fregattens fulde Lag; snart forcerte han Farten, saa at han et Øjeblik vandt Luven og kom forud; snart lod han pludselig falde eller drejede af, medens Fregatten løb fort og de svære Kugler plaskede ned i Vandet. Da hans raske Skud med de dobbeltløbede Bøsser efterhaanden

havde gjort henved en Tredjedel af det fjendtlige Mandskab udygtig til Tjeneste, syntes de Øvriges Iver at kjølnes, og den Tvivl, der strax i Begyndelsen havde grebet en og anden ældre Sømand, meddelte sig nu til dem Alle. Skjønt de endnu med samme Redebonhed adløde enhver Ordre og uforfærdet stillede sig blot for den sikre Skytte, gjorde de dog betænkelige Miner, og det hjalp kun lidt, at Kaptajnen forsikrede dem, at den forvovne Fjende ret nu sang paa det sidste Vers. Og virkelig syntes Tordenskjolds Stilling fortvivlet; en Tredjedel af hans ringe Mandskab var ligeledes bortreven i Kampen, og Modet var nær ved at forgaa de Øvrige, da næsten intet Sejl kunde bruges mere, og da Fartøjet allerede havde faaet et Par Skud mellem Vind og Vand. Med den yderste Anstrængelse af Kraft og Kjækhed havde de faa Sømænd endnu engang faaet det bragt i Vinden og udenfor Fjendens ødelæggende Skud; med munter Røst og smilende Miner havde vor Helt søgt at opmuntre dem i en kort Tale; Karonaderne vare atter blevne ladede med et Par sammenrullede Tintallerkener og hver Mand stod paa sin Post, da Fregatten igjen tog Luven fra dem og med brændende Lunter ved Kanonerne strøg klos ind paa Hukkerten. I en Kabellængdes Afstand fra hinanden løb Skibene jævnsides; den dalende Sol skinnede skarpt over Havet; de pjaltede Sejl og nøgne Ræer syntes lueforgyldte i dens røde Straaler. Vogtende paa hinandens ringeste Bevægelser, stode Sømændene paa begge Sider beredte til ved første Vink at fyre eller hale løs paa Tovværket, alt som Omstændighederne maatte byde det. Langsomt hævede Tordenskjold sin Bøsse; hans livlige Øje, der rullede hid og did, søgte det vigtigste Maal; det alvorlige Træk, der formørkede hans hidtil saa oprømte Aasyn, tydede paa, at han nu

følte et afgjørende Øjeblik nærme sig, og at han pønsede paa en dristig Streg. Da viste den svenske Kaptajn sig paa Skansen og svingende sin Hat, raabte han ned: „Hurra! saa kan jeg da lykønske mig til at bringe den mandhaftige Tordenskjold ind til Gothenborg. Stryg kun Eders kjække Flag og giv Eder; I skal blive godt behandlet med al Høflighed og beholde al Eders Gods.“ „Mener, at hverken I eller nogen Svensk skal bringe mig til Gothenborg,“ raabte Tordenskjold tilbage, og hans Øje funklede; højt strakte han Bøssen i Vejret, tog hurtig Sigte, og da Skuddet knaldede løs, styrtede den svenske Chef baglænds tilbage med Kuglen i Brystet. „Øxerne frem, Manne til Entring,“ vedblev vor Helt, og hans Røst overdøvede den skingrende Fanfare, som Musikanterne istemte, og det tordnende Hurra af hans øvrige Mandskab. Men Kaptajn Linds Fald bestemte Svenskerne til at opgive Kampen; første Styrmand, som straxt tog Kommandoen, gav Ordre til at holde af. I en Hast forandredes Sejlenes Stilling; gaaende over Stag, bevægede Fregatten sig omkring og fjærnede sig derpaa i den modsatte Retning. Istedetfor at juble over Redningen, saa vor Helt ærgerlig efter Fjenden, som han nu havde havt stor Mod paa at entre.

Hukkertens Tilstand gav ham imidlertid nok at bestille; Grundskuddene maatte stoppes, Takkelagen knobes og splidses og et nyt Sejl sættes op, medens de Kvæstede ligeledes trængte til hans Omsorg. Natten brød allerede frem, da han nogenlunde var kommen i sejlklar Stand igjen; ved et godt Glas Vin, som han af sit Forraad rigelig meddelte sine trætte Folk, glemte disse snart de overstandne Møjsommeligheder og overbøde hinanden i skjæmtsomme Bemærkninger over den farefulde Kamp. Tordenskjold, hvis Kraft omsider var udtømt af den næsten overmenneske-

lige Anstrængelse, udstedte de nøjagtigste Ordrer med Hensyn til Sejladsen ind i Sundet, og hvad der ellers maatte indtræffe; han anbefalede Styrmanden og de faa Matroser at være forsigtige og aarvaagne og søgte derpaa Køjen, for at tage et Par Timers Hvile.

Natten var temmelig mørk; hvidgraa Skyer bedækkede Himlen og lode hverken Maane eller Stjærner komme frem. Vinden fejede friskere hen ad Havet og piskede Bølgerne højere og højere i Vejret. For fulde Sejl skød Hukkerten en rask Fart ned mod Sundet, da den havde Vind og Strøm med sig. Dagens Arbejde saa vel som den nydte Druesaft havde slappet Sømændenes Muskler og gjort deres Hoveder tunge; givende efter for Naturens Drift, skjønt Chefens Advarsel endnu rungede for deres Øren, strakte den Ene efter den Anden sig hen i Jollen midtskibs eller ind under Skanseklædningen og med det faste Forsæt kun at lade Legemet hvile, men Aanden vaage, slumrede de lidt efter lidt ind, for i Drømme atter at gjennemgaa Kampen. Snart fandtes kun en vaagen Person tilbage i Skuden, nemlig Styrmanden; men selv han begyndte at søge et Hvilepunkt for sit svære Legeme, og hans Øjelaag sank stundom til; naar han af og til greb fat i Rattet, gjorde han det enten mekanisk eller for at forsikre sig selv om, at han var vaagen; naar det salte Vand, sprøjtende op gjennem Spygatterne, overstænkede ham som et isnende Bad, rystede han sig, og aabnende langsomt de trætte Øjne, saa han sig omkring med et flygtigt Blik, men sank da tilbage til Hvile. Omsider vandt Trætheden ogsaa Herredømme over ham; endnu engang slog han Øjnene halvt i Vejret; men hans Sanser vare forvirrede og i Overgang til Søvnen; de rundtom opadstræbende Bølger, hvis skumklædte Isser skinnede sælsomt gjennem Natten,

syntes ham hvide, dansende Spøgelser; mumlende et Fadervor og greben af en uvilkaarlig, kun halvt bevidst Angst, drejede han Rattet og hans Hoved sank ned paa Brystet. Vinden ruskede stærkt i det store Sejl, Plankerne knagede og Hukkerten arbejdede heftig i Bølgerne, som om den styrede frem i en Retning, der ikke svarede til Sejlenes Stilling. I Søvne lagde Styrmanden sig med al Kraft paa det omad stræbende Rat; det bruste og drønede som i den voldsomste Brænding. Da løftedes Fartøjets Forstævn i Vejret, pilsnart foer det fremad og knagende i alle Fuger tørnede det mod en Klippe og stod stille som naglet fast, medens en Braadsø skyllede over det hele Dæk.

Jagne op af den dødlignende Søvn, ravede Sømændene i Vejret; gjennemisnede af Nattens Frost og det kolde Søvand, stirrede de med forstyrrede Blik omkring sig og vidste endnu ikke ret, hvad der var foregaaet. Det gryede ad Dag; en let Taage svævede over Havet og bedækkede den høje Klippekyst forud; den hvide Rimfrost glinsede paa Stænger og Takkelage. Med Fordelen op paa Stranden sad Hukkerten indeklemt mellem Klipperne; det voldsomme Stød havde slaaet Hul i Bunden, og da Bølgerne endnu bestandig krængede og rystede Skroget, løb det i et Øjeblik halvt fuldt af Vand.

„Hvad Djævlen er nu det!" raabte Tordenskjold og tumlede frem af Kahytten; „have holdt mig en skjønne Vagt — oho! have nok sovet Alle tilsammen." Skamfulde tav Sømændene og søgte at undgaa hans vrede Øje. Med et Blik havde han overset Sagernes Stilling; det var Kullens Fjælde, der taarnede sig op foran dem; histovre laa den sjællandske Kyst i Morgendæmringen, lidt længere mod Syd Fæstningen Kronborg. At faa Hukkerten

af Grunden var ikke muligt, og den vilde desuden ikke være istand til at holde Søen. Efter nogen Betænkning slog han med den højre Haand i Luften og vedblev med mørke Miner: „Skulde endda falde i Fjendens Hænder for et saadant lumpent Tilfældes Skyld — uf! vist ej; ville se, hvad der er ved at gjøre. Frisk Manne! rør Eder," henvendte han sig atter til det forbløffede Mandskab, „maa have Jollen klar og ud i Vandet." Rask ilede Matroserne til, for at udføre Ordren; men da man havde faaet Baaden gjort los og eftersaa den, rystede Styrmanden paa Hovedet og brummede: „Det bliver forgjæves Umage, Hr. Kommandør! hun har faaet for mange svenske Kugler i Skroget og ligger næppe flot paa rolig Sø, end sige at gaa gjennem saadanne Bølger." — „Tror, Du har Søvnen endnu i Øjnene," smilte Tordenskjold og skubbede Styrmanden til Side; „hid med Køjeklæderne; kunne vel sagtens stoppe de Smule Huller."

Sømændene hentede deres Køjer, og da Alle med Iver lagde Haand paa Værket, var Fartøjet snart gjort nogenlunde tæt. Men en ny Hindring viste sig nu, idet alle Takler og Gier vare bortskudte, og man forgjæves saa sig om efter Redskaber til at bringe Jollen ud i Vandet. Dog ogsaa herfor vidste Tordenskjold Raad. „Tag fat, Manne!" kommanderede han; ville vælte hele Stadsen ud; gad heller ride til Kjøbenhavn paa den vildeste Bølge, end age mageligt til Stokholm." Istemmende deres „Ohøj" halede Matroserne los, og Kommandøren skød efter; Baaden væltedes overbord og lykkeligvis i en saadan Stilling, at den nederste Del af Forstævnen først naaede Vandspejlet, hvorved den gjenvandt Ligevægten og skulpede snart op mod Hukkertens knuste Planker. Paa Tordenskjolds Ordre stege tvende Matroser og hans Skriver ned i den, og

da han havde langet sit Pengeskrin samt nogle af sine værdifuldeste Sager ned til dem, beredte han sig selv til at gaa fra Borde. „Frisk Mod, Gutter," henvendte han Ordet til det tilbageblivende Mandskab; „maa frit gjøre Eder tilgode med hvad der findes ombord. Vil uopholdelig sende Eder Undsætning fra Vagtskibet, saafremt jeg selv naaer derover. Kunde imidlertid hænde sig, at I fik Besøg af svenske Baade, behøver sagtens ikke at sige Eder, hvad der i saa Fald er at gjøre; af Geværer og Krudt finde I tilstrækkeligt Forraad i min Kahyt. Gud være med Eder! have at holde enhver Fjende godt fra Livet." Lettende paa Hatten ad det i et kort Hurra udbrydende Mandskab, sprang han ned i Baaden og stødte fra. Ingen af de Tilbageblivende misundte de medkommanderede Kammerater deres Lykke, og disse havde vistnok kun adlydt Chefen, uden at glæde sig synderligt til Farten; thi der var al Udsigt til, at det skrøbelige Fartøj maatte tilintetgjøres af det første voldsomme Bølgeslag. Med et Anstrøg af Vemod paa de barske Ansigter og glemmende deres egen farlige Stilling over Chefens Fare, stirrede Hukkertens Besætning efter Baaden, der som en Nøddeskal kastedes op og ned i den urolige Sø; hver Gang den forsvandt i en tilbageglidende Bølges Hulning, troede de den fortabt; men atter og atter kom den til Syne paa den næste Bølges Top, indtil Afstanden blev saa stor, at man ikke længer med uvæbnede Øjne kunde skjælne det ubetydelige Skrog mellem de mægtige Bølger.

„Gud være lovet! de have naaet Sjælland," udbrød omsider Tordenskjolds Skibshovmester, Hartz, som gjennem en Kikkert endnu bestandig stirrede agterud over Havet, medens de Andre begyndte at anstille Betragtninger over Gjenstandene forud; „nu er der da ingen synderlig Fare

mer paa Færde; inden Svenskerne faa Øje paa os, have vi nok Vagtskibets Chalup i Sigte. Hvis I saa synes, Kammerater! ville vi dog efter Kommandørens Ordre gjøre os beredte paa kraftig Modstand og derpaa tage os en Hjærtestyrkning, som Kommandøren ligeledes har befalet." Enstemmigt antoges dette dobbelte Forslag og alle Mand satte sig i travl Bevægelse med at bringe Geværer og Ammunition op paa Dækket. Karonaderne bleve ladede og opstillede, en i Luvart og en i Læ; Dækket gjordes ryddeligt; af Rær og Sejl lavedes et rummeligt Telt, hvorunder Mandskabet med godt Mod tog Plads, for at trøste sig ved Nydelsen af de tørre og flydende Varer, der i rigelig Mængde og af bedste Sort forefandtes i Kahytten, og for saaledes nøjagtig at fuldbyrde Chefens Ordre. Under disse ikke synderlig anstrængende Beskjæftigelser forløb Tiden, og da Selskabets forskjellige Medlemmer gjensidig havde udtømt deres hele Forraad af Anekdoter og lystige Erindringer af deres bevægede Liv, hvilke Erindringer i Reglen knyttede sig til Tordenskjolds raske Togter, begyndte de at gjøre lange Øjne efter Vagtskibets Chalup, der endnu ikke vilde lade sig se. Derimod blev deres hele Opmærksomhed snart henvendt paa en anden mindre glædelig Gjenstand, nemlig et Par velbevæbnede Smaafartøjer under svensk Flag, der kom ansættende i fuld Fart. Nogle Fiskere der i Nærheden havde opdaget den strandede Hukkert og gjort Anmeldelse derom. Strandvagtens Kommandør, som havde faaet Nys om Tordenskjolds forventede Nedrejse, sluttede af Fiskerens Beskrivelse, at det maatte være ham, der var strandet, og over Hals og Hoved bragtes al den Magt paa Benene, man i en saadan Skynding kunde faa samlet; tvende armerede Chalupper, der netop laa sejlfærdige ved Vigen, sendtes afsted, medens en Del Mandskab

ilede langs Kysten ned til Strandingsstedet, og Alle hoverede allerede over den vigtige Fangst.

Hukkertens Mandskab, som nu havde samlet Kræfter, og endnu bestandig stolede paa den lovede Undsætning, modtog dog Chaluppens hidsige Angreb saa kraftig og med et saa roligt Mod, at disse efter flere mislykkede Forsøg maatte trække sig tilbage. Strandvagten og en Mængde Fiskere havde imidlertid samlet sig paa Kysten og plantet nogle Kanoner, fra hvilke der snart aabnedes en heftig Ild paa Hukkerten; til Besætningens Ulykke brast Fartøjet pludselig midtskibs over, saa at man ikke længer kunde komme til at bruge Karonaderne, og formedelst Fjendens forsigtige Afstand var der ikke heller stort mere at udrette med Bøssene. Da det desuden allerede stundede til Aften, og man endnu Intet fornam til den forventede Undsætning, besluttede derfor Sømændene at overgive sig for ikke unyttig at ofre Livet i en saa ulige Kamp. Under Svenskernes Jubel førtes de i Land, og i Skibshofmesteren Hartz vilde Alle gjenkjende Tordenskjold. Med ubeskrivelig Nysgjerrighed mylrede Mængden omkring ham, for ret at betragte denne frygtede Krydser; forgjæves fralagde han sig denne Ære; man troede det var et Fif af ham, for at skuffe deres Aarvaagenhed og saaledes at undkomme. For at forebygge dette, erklærede den Overstkommanderende, at hvis han ikke var Tordenskjold, var der heller ingen Grund til at gjøre Komplimenter med ham; da han som skibbruden Mand paa svensk Kyst havde dræbt flere Svenskere, var han hjemfalden til Loven og skulde uden Barmhjærtighed skydes.

Hartz, som var en behjærtet Mand, og som af den daglige Omgang med Tordenskjold havde lært at hjælpe sig i en snever Vending, forsikrede, at han vel ikke var hin Helt, men at de tilstedeværende Herrer ikke des mindre

vilde paadrage sig et stort Ansvar, hvis de skilte ham ved Livet, førend han havde talt med Hans svenske Majestæt, hvem han havde Ting af Vigtighed at aabenbare. Dette virkede; efter nogen Raadslagning besluttede man at bringe ham til Lund, hvor Kongen just opholdt sig. Han sattes paa en Hest og førtes afsted under stærk Bedækning, da man endnu bestandig ansaa ham for en langt vigtigere Person, end han vilde vedgaa.

Hartz havde set rigtig gjennem Kikkerten; i den synkefærdige Baad, som man maatte holde i Vejret ved at øse Vandet ud med en Hat, da der intet Øsekar var ombord, naaede Tordenskjold lykkelig den sjællandske Kyst. Hans første Foretagende, efterat være ankommen til Helsingør, var at opfordre Vagtskibets Chef, til uopholdelig at sende sin Chalup over til det skibbrudne Mandskabs Redning; da han ikke kunde tvivle om, at denne Opfordring jo vilde blive efterkommet, begav han sig derpaa til Kjøbenhavn. Men Kaptajn Løwe, som enten hørte til Tordenskjolds hemmelige Fjender eller var et af hine vantrevne Skud i den danske Masteskov, fandt Sagen betænkelig, saa snart Kommandøren var borte; han gjorde en lille Fart ud i Sundet med et Par bevæbnede Joller, og da han syntes, at det luftede vel frisk op fra Norden, vendte han hurtigt tilbage, uden at bekymre sig videre om de Skibbrudnes Skæbne.

Forinden vi slutte Kapitlet, maa vi endnu anføre, at Karl den Tolvte, som agtede Kjækhed over Alt, selv hos sin Dødsfjende, modtog den formentlige Tordenskjold med stor Høflighed og var kun fortrydelig over, at det ikke var den virkelige Tordenskjold, hvis Kjækhed han ikke alene agtede, men maaske ogsaa frygtede. Efter med levende Interesse at have hørt Beretningen om den fortvivlede

Kamp med Fregatten og det derpaa følgende Skibbrud, skjænkede han Hartz Friheden og lovede, at Hukkertens kostbare Ladning skulde tilbagegives Tordenskjold, et Løfte, der dog senere glemtes i Krigens Tummel. Bjørnen, der ukadt var sluppen fra saa mangen morderisk Kamp, fandt nu omsider sin Grav; da den nemlig Dagen efter ankom med de øvrige Fanger til Lund, blev den slagtet og tjente som Hovedretten ved et højtideligt Gjæstebud.

Andet Kapitel.

Evropa udhvilede sig efter den spanske Successionskrig; de enkelte Magter havde saaledes for Øjeblikket intet andet at bestille end at iagttage og i det Fjærne at styre den nordiske Krig. Frankrigs Sympathier vare endnu bestandig for Sverrig, Englands for Danmark; Østerrig og Preussen lode det bero ved Løfter om at anvende deres Indflydelse til deres danske Allieredes Bedste. Siden den aftalte Landgang paa Skaane gik overstyr, var et Forhold opstaaet mellem Rusland og Danmark, der ikke var aabenbart fjendtligt, men dog saare mistænkeligt, og som gjorde det nødvendigt for Frederik den Fjerde at vogte paa enhver Bevægelse i Østen; den eneste sikre Modvægt mod St. Andreaskorsets trykkende Overvægt: de nordiske Rigers forenede Kraft, var jo saa langt fra at rinde de nordiske Herskere i Hu, at de tvært imod af al Magt arbejdede paa hinandens Tilintetgjørelse. I Aaret 1716 var Danmarks politiske Synskreds mer omtaaget end nogensinde før; uagtet de sidste Aars mange Sejre, der havde givet de danske Vaaben Glans og kostet Karl den Tolvte de to Tredjedele af hans Land- og Sømagt, syntes Vægtskaalen

snarere at synke til Fordel for Sverrig end for det førstnævnte Rige. Baron Görz var i fuldt Arbejde med at bringe en Overenskomst i Stand mellem Sverrig og Rusland, hvis Øjemærke gik ud paa at dele det danske Monarki. De store søfarende Nationer havde Intet herimod; som Sømagt var Rusland endnu for ringe til, at dets Besiddelse af de svensk-østersøiske Provinser kunde vække Betænkeligheder; at det udmarvede Sverrig blev forstørret med det paa Klipper rige, men paa Mennesker og Jordens Frugter fattige Norge kunde lige saa lidt give Anledning til Bekymring for en skandinavisk Overvægt, medens Danmark netop derved maatte synke ned til et ubetydeligt Rige, det paa Jordens Frugter rige Danmark, den eneste nordiske Magt, hvis Opkomst kunde synes farlig for de vestlige Nationers Handelsherredømme. Og nær var det lykkedes den svensk-holstenske Minister, Danmark unavidende, at bringe en særskilt Fred i Stand med England. Men Karl den Tolvte, som ikke hadede Englænderne mindre end de Danske, tilintetgjorde disse for Sverrig heldige Udsigter ved et Pennestrøg, idet han undertegnede et nyt Kaperreglement, ifølge hvilket det tillodes de svenske Krydsere at tage ethvert Skib, der var bestemt til danske eller russiske Havne, hvad Nations Flag det end førte. Følgen heraf var, at England og Holland atter sendte deres Flaader til Nord- og Østersøen, hvor de i Forening med de danske Orlogsmænd aldeles forjoge Svenskerne fra disse Farvande. Af disse tilsyneladende heldige Omstændigheder øste Frederik nyt Haab om tilkommende Erobringer; kun altfor gjerne laante han Øre til sine Generalers gyldne Løfter og sine krigerisk sindede Ministres smigrende Foreslillinger. Vel havde han vaklet et Øjeblik, ja endog hentet Raad hos sin Ungdomsven, Grev Ulrik Adolph Holstein, maaske den

eneste af hans Raadgivere, der vovede at raade til Fred, og maaske den eneste, der mente det ret ærlig med ham og Fædrelandet. Men denne Mands Stemme overdøvedes af de utallige Hofmænds; Forholdene vare saa indviklede, de forskjellige Bundsforvantes Interesser krydsede hinanden i saa mange Retninger, og Frederik besad ikke aandig Kraft nok til at bevæge sig frit i hine Forviklinger. Han fulgte altsaa de Flestes Raad; thi Sverrigs Kraft var jo brudt, hed det, og dets nuværende Anstrængelser vare kun den døende Flammes sidste Opblussen; desuden vilde en fordelagtig Fred næppe opnaas, saa længe Kong Karl endnu havde en Flaade og en Landhær at byde over.

Sandheden er et dejligt Barn, der som oftest vanker husvild omkring; men Historien er dets Vugge, og Jorden er ikke dyb nok til, at det nogensinde kunde lykkes at grave det en Grav. Nogle ville paastaa, at Kongernes Øren i Almindelighed ere saa forvænte af Smigerens søde, hviskende Ord, at selv det dejlige Barns klare Røst saarer de fine Nerver og gjør de Store blinde for Barnets øvrige Skjønhed. Ogsaa Tordenskjold troede at gjøre denne Erfaring, da han ankom til Kjøbenhavn. Med ærligt Sind var han sin Konge hengiven; ikke uvidende om det Væv af falske Venners Rænker, denne Hersker var indviklet i, og den vanskelige Stilling, hvori han befandt sig til Udlandet, agtede vor Helt hans ædle Hjerte og ligesaa ædle Villie, som han var overtydet om at kjende. Men han blev paa engang tvivlraadig i saa Henseende; thi Kongen, som sidst saa villig havde laant Øre til hans frimodigste Ytringer, og hvis velvillige Smil han havde taget med ved Afskeden, syntes nu ikke at værdige ham et Blik og at behandle ham med den vrede Herskers frastødende Kulde. Det smertede ham; idet han sporede Virkningen

af sine Misunderes Bagtalelse, troede han tillige at opdage, at de djærve Sandheder, han i sine hyppige Indberetninger til Kongen havde udtalt angaaende Søkrigens Førelse og de slette Anstalter til Norges Forsvar, havde saaret Herskerens Forfængelighed, medens det mislykkede Angreb paa Strømstad fuldkommen havde berøvet ham Frederiks Yndest. Som om han havde begaaet en Brøde lagdes hans Mod og Nidkjærhed ham til Last; thi Udfaldet af denne Kamp havde ikke svaret til Forventningen, og som om de faldne Sømænds Blod maatte komme over hans Hoved, bebrejdede Kongen ham det lidte Tab af Mennesker og henkastede i en opbragt Tone: „I har ved Angrebet paa Strømstad handlet uden Raison." Dog, maaske var Kongens Vrede forstilt; maaske havde de højbaarne Chefer, over hvis Sønner eller andre Slægtninge den vilde Sohusar var sprængt hen, og hvis medfødte Adelsstjold fordunkledes af det glimrende Vaabenmærke, vor Helt havde hentet sig gjennem Storm og Kamp, erklæret hans Adfærd ved Strømstad for Galskab, og forbløffet over disse kyndige Raadgiveres enstemmig udtalte Dadel, vovede Frederik ikke aabenlyst at følge sin egen Overbevisning, skjønt han maaske i Hjertet priste Heltens Kjækhed og kun vilde lade Stormen rase ud.

Der var stor Kour ved Hove; utallige Karosser og Portechaiser holdt i Række paa Slotspladsen, hvor, som sædvanligt, en Sværm nysgjerrige eller ørkesløse Mennesker vandrede frem og tilbage eller stirrede op til de lyse Vinduer, hvorfra enkelte Toner af den støjende Janitschармusik trængte ud i den klare Vinteraften. I den store, af kæmpemæssige Lysekroner oplyste Sal syntes en hel Verden at bevæge sig med sine forskjellige Sprog, sine hemmelige Partikampe, sine Sorger og Glæder, sine

ærgjærrige Planer og svigefulde Rænker. Hofmænd og Diplomater, Officerer og Gejstlige dannede brogede Grupper eller vandrede to og to med forsigtige, afmaalte Skridt og i ivrig Samtale hen ad det blanke Gulv, medens mangen hemmelig og vigtig Aftale fandt Sted i de hvælvede Vindues-fordybninger; de guldstukne Uniformer, de blanke Sølv-kaarder, de med Juveler besatte Ordensbaand og Stjærner straalede i den blændende Belysning.

Omkring den kongelige Vært, paa hvis Pande Kronens Vægt havde trykket alvorsfulde Furer, saa man en Kreds af fremmede Diplomater og Ministre, af fyrstelige Personer og Hærens og Flaadens Chefer. Med ædel Anstand og venlige Miner henvendte han Ordet til alle Sider, dog oftest til Englands og Hollands Gesandter, sjælden og ikke uden Overvindelse til Frankrigs og Ruslands diplomatiske Agenter. Blandt de Personer, hvem han ellers skjænkede særlig Opmærksomhed, vare hans Ministre og krigeriske Raadgivere, Eichstedt og Wibe, Admiralerne Gyldenløve, Jüdichær, Gabel og Bille, medens Andre, saasom Sehested og Kaas, sjældnere belystes af Naadens Straaler. Med stor Velvilje syntes han ligeledes at betragte hin krigeriske Skikkelse med det vældige Overskjæg, som i en noget skjødes-løs Stilling lænede sig paa den svære Pallask; det var Ryttergeneralen Devitz. Under Samtalen med Czar Peters Gesandt, angaaende den russiske Hærs Størrelse, kastede Kongen af og til et smilende, betydningsfuldt Blik til denne Krieger; thi han havde lovet, med det ypperlige danske Rytteri at slaa hele den russiske Hær af Marken. Med et ikke mindre tilfreds Smil mønstrede han Rækken af sine sejrsæle Admiraler, idet han lyttede til den engelske Gesandts Beregning over den brittiske Flaades Størrelse, og medens han saaledes med aabne Miner og i et til-

synesladende muntert Lune spandt løs paa Underholdningens Traad, regnede han maaske dybt i Sjælen efter, hvad Magt han kunde bringe paa Benene, hvis dette eller hint Forbund skulde briste, og hvor han skulde tage Midlerne fra.

I denne glimrende Forsamling, midt i denne sælsomt brogede Vrimmel, hvor Venner sjældent stødte sammen, hvor Fjender hilste forekommende paa hinanden, hvor gamle Forbund opløstes og nye knyttedes, hvor enhver jagede efter et ærgjærrigt eller egennyttigt Maal, og hvor de enkelte Figurer uophørlig dannede Grupper, syntes kun en eneste Person at være ene; det var Tordenskjold. Forlegen stræbte de Store at undgaa hans Blik og drejede af, naar han kom dem i Møde; med fornem Kulde betragtedes han af de Smaa, der i det Højeste gjengjældte hans Hilsen med et nedladende Smil; han var jo falden i Unaade; Kongen, i hvis Nærhed han ellers altid fandtes, og som fordum havde underholdt sig hele Timer med ham, værdigede ham i Aften intet Blik, og dette var naturligvis tilstrækkelig Grund til at fly ham, selv for dem, der aldrig havde været hans Fjender. Som et ensomt Vrag drev vor Helt hen i denne højtgaaende Sø; men sit stolte Flag havde han ikke strøget; hans Blik var ikke mindre kjækt, hans Holdning ikke mindre fast end i Lykkens Dage, skjønt dyb Alvor stod præget paa hans høje Pande. Kun da spillede et Smil om hans Læber, naar han i Forbigaaende bemærkede det skadefro Øjekast, hvormed en eller anden af hans triumferende Modstandere rykkede sin Nabo i Ærmet og maalte ham. Flere Gange havde han gjennemkrydset Salen i dens hele Længde uden at støde paa et venligt Ansigt, med Undtagelse af Admiralerne Gyldenløve og Sehested, der til Manges Forundring

ryſtede hans Haand med Sømands Trohjærtighed; allerede begyndte indre Harme at farve hans Kinder røde, og han beſluttede halvt om halvt at forlade dette af ſkjulte Klipper vrimlende Farvand, da han følte ſin Skulder ſagte berørt af en Haand. Raſk ſaa han ſig om og en Skikkelſe ſtod for ham, hvis hele ſirlige Udvortes tilkjendegav Hofmanden, medens det noget blege, men ærlige Anſigt gjorde et godt Indtryk, ſelv paa Menneſkekjenderen.

„Eders Tjener, Hr. Kammerſekretær!“ udbrød Tordenſkjold med en let Bøjning, „har flere Gange forgjæves været ved Eders Dør; tænkte allerede, at ogſaa I havde vendt mig Ryggen.“ — „Gav jeg Eder Grund til at mene ſligt, var det visſelig mod min Villie,“ ſvarede Kammerſekretær Lüders, en Mand, der ſtod i ſtor Anſeelſe hos alle Partier, da man vidſte, at han var Kongens højre Haand i Kabinettet; „men I ſer jo ſaa vred ud ſom en Tyſker, og i en ſaadan Stemning gjør man let ſine Venner Uret.“ — „Ved det nok,“ faldt Tordenſkjold ham hurtig i Ordet; „gad heller i Nattens Slud pløje med den usleſte Skude gjennem Bølgerne end ligge her for Anker i den brændende Sol; kan jo aldrig vide, hvor naar eller hvorfra en Kaſtevind kommer.“ — „Kun friſk Mod, Kommandør!“ vedblev Lüders, idet han fortrolig lagde Haanden paa hans Skulder, „I er for utaalmodig; I ſer altid Tingen fra den værſte Side. Hans Majeſtæt har ſaa meget i ſit Hoved; man maa ikke regne ham det ſaa nøje, om han iblandt ſynes at have Luner. I maa ſøge et gunſtigt Øjeblik til at nærme Eder igjen; han er en god og naadig Herre, kan I tro.“ — „Tvivler ikke derpaa, har jo havt mange Beviſer,“ ſagde Tordenſkjold hen for ſig og ryſtede paa Hovedet, „men nytter ikke denne Gang; har allerede tre Gange forgjæves bedet om Under-

søgelse. Har faaet hele Strømmen og Vinden imod; hjælper hverken Dygtighed eller Mod der, og har aldrig forstaaet at lavere i saadant Farvand." — „Hvad gjælder, I stryger frem mod Strøm og Vind, om I forsøger det den fjerde Gang," smilte Lüders med et betydningsfuldt Blik; „gaa kun lige hen til Hans Majestæt; han er i godt Lune i Aften, og skjønt I har mange Fjender, der gad hjælpe til at rebe Eders Sejl, har I dog ogsaa Venner, der kunne tale et Ord med." Tordenskjold betragtede ham et Øjeblik med lidt forundrede Miner; vendende sig derpaa halvt fra ham, brummede han: „Kjender Eder som en Mand, der ej gjør falske Signaler; vil derfor tro Eder paa Ordet og lade staa til i Guds Navn."

Man var bleven opmærksom paa den stedfundne Samtale og anstillede netop Betragtninger over denne, ifølge Omstændighederne mærkelige Begivenhed; end mere overraskede fulgte derfor Alle med Øjnene Lüders og Tordenskjold, da de nu nærmede sig Kredsen, der omgav Kongen; man anede deres Hensigt og var i højeste Grad spændt paa Udfaldet, som man dog mente og haabede vilde blive uheldigt. Uden mange Omstændigheder trængte vor Helt sig gjennem Sværmen af de just ikke villig tilbagevigende Hofmænd. I det han gik forbi Admiral Gyldenlove, nikkede denne brave Officer ad ham og sagde med dæmpet Røst: „Ret saa, Kommandør! styr kun igjennem; Vinden kan snart blæse fra en anden Kant."

I det Øjeblik Tordenskjold traadte indenfor Kredsen, vendte Kongen sig fra den preussiske Gesandt, hvem han havde søgt at gjøre indlysende, i hvilken Grad de store tyske Magter maatte være interesserede i Krigen, der lettelig igjen kunde blive forflyttet til tysk Grund, hvis Sverrig ikke ydmygedes. Da hans Øje faldt paa Torden-

skjold, som med fri Holdning stod lige for ham, syntes et flygtigt Smil at oplive hans Træk; men idet han derpaa maalte Helten med et skarpt Blik, tog han til Orde: „I har vist noget sært paa Hjerte, siden I kommer saa rask i vor Nærhed; vi ere da virkelig begjærlige efter at kjende Grunden." Den næsten støjende Larm tav rundtom; sagtelig listede man sig tættere til Kredsen, for at lytte, medens de nærmeste Omgivelser næppe vovede at drage Aande; alt Liv og alle Følelser syntes koncentrerede i Høreorganet. Bøjende sig dybt, gjorde Tordenskjold en heftig Bevægelse med den højre Arm; men hurtig antog hans kraftige Skikkelse igjen den forrige faste Holdning; hans funklende Øje hvilede trøstig paa den tilsyneladende vrede Herfker, idet han med sin malmfulde Røst begyndte: „Beder underdanigst om Tilgivelse, Eders Majestæt! er som en Bold, der, hvorhen den end kastes, altid falder ned igjen for sin Herres Fødder. Kan ikke længer se paa min Konges fortørnede Aasyn, allerhelst jeg er mig ingen Brøde bevidst, men stedse har handlet efter bedste Overbevisning og aldrig skaanet mig for nogen Fare. Begjærer derfor kun Retfærdighed, for at al lumpen Bagvaskelse maa komme for en Dag." — „For Gud! Eders Ord ere dristige som Eders Handlinger," sagde Kongen og traadte et Skridt tilbage; kastende derpaa Blikket rundtom sig, tilføjede han: „Om Retfærdighed skal Ingen forgjæves anholde hos os, skjønt vi stundom selv kunne have Møje nok med at skjelne den Retfærdige fra den Uretfærdige. Vi holde netop for, at der er sket Eders øvrige Fortjenester af os stor Retfærdighed derved, at vi have kastet et Slør over Eders ubetænksomme og uoverlagte Adfærd ved Strømstad, der efter saa mange Ældres Mening er geraadet os til stor Skade og Tab." — „Takker skyldigst,

Eders Majestæt for den formentlige Naade," vedblev Tordenskjold med stor Fatning, og Blodet steg højere i hans Kinder, „men forlanger intet heller, end at dette Slør just maatte løftes, og hele Sagen paa det skarpeste vorde undersøgt, for at jeg atter kan vinde min Konges Naade, som ildesindede Menneskers Omdømme har berøvet mig." Kongen tav et Øjeblik; medens Alles Øjne med den spændteste Opmærksomhed vogtede paa hans Miner, syntes han at overveje denne Begjæring, hvis Opfyldelse han hemmelig frygtede skulde have farlige Følger for den modige unge Mand. Med en næsten uvillig Bevægelse og et tvivlsomt Blik sagde han omsider: „Saa I tror Eder virkelig til at lade det komme an paa en Undersøgelse? I frygter ikke Udfaldet? Vi vilde nødig miste Eder for vor Tjeneste." — „Har endnu aldrig frygtet den tætteste Kugleregn, naar det kom an paa at vinde en Planke til Eders Majestæts Tjeneste; vil endnu mindre frygte mine Dommeres strænge Blik; haaber tværtimod med god Samvittighed paa Retfærdiggjørelse og ny Virksomhed til Eders Majestæts og Fædrelandets Gavn." — „I maa have en renere Fod at staa paa, end vi have ment," vedblev Kongen med lysere Miner; thi Heltens tillidsfulde Sprog bestyrkede ham i hans indre Overbevisning — „og i saa Fald var det, for Gud! baade Synd og Skam at nægte Eder en saa billig Begjæring. Vi love Eder, uopholdelig at give vort Admiralitet Ordre til at begynde Undersøgelsen, og bliver Udfaldet som I tror, og vi haabe, kan I atter være forsikret om vor kongelige Huld og naadige Bevaagenhed." Dermed nikkede han naadig til den unge Kommandør og gjorde et Par Skridt hen imod Admiralerne Gyldenløve og Sehested, maaske for at benytte Lejligheden til at

spørge disse Mænd om deres Mening, forinden de øvrige Raadgivere atter bemægtigede sig hans Øre.

Med lettere Hjerte, men fulgt af mangt et skelende Blik, forlod Tordenskjold denne Ærgjærrighedens og Kabalernes glimrende Tumleplads. Han besluttede strax at lægge Haand paa Værket med Udarbejdelsen af sit Forsvar; han vidste, at hans Fjender vare aarvaagne og snilde og maaske med ham vilde forsøge den samme List, som man tidligere havde anvendt for at standse den ligeledes misundte Schoutbynacht Thomsens Kæmpegang, nemlig at drage Sagen i Langdrag, indtil Græmmelse og Mismod havde bøjet Heltens Sjæl og Legeme. Støttende sig paa Kongens Løfte indgav han derfor en formelig Ansøgning til Admiralitetet om at paaskynde Undersøgelsen, og hans gamle Velynder, Gyldenløve, drev det igjennem, at en Admiralitetsret blev nedsat, og en Dag bestemt til Sagens Foretagelse. Kongen havde selv fremsat fire Punkter til Besvarelse, nemlig: af hvad Aarsag Angrebet var foretaget paa Strømstad; om det var sket med behørig Forsigtighed; om han havde været tilstrækkeligt bemyndiget dertil, og om hans Forhold ved denne Lejlighed havde været af den Beskaffenhed, at han fortjente at tiltales for en Krigsret.

I sit djærve og med Bevisligheder bilagte Forsvar udviklede vor Helt, at han i enhver Henseende havde handlet efter Kongens egen Ordre; at den Stilling, han havde anvist sine Skibe, var stemmende med det forinden afholdte Krigsraads Beslutning, men at det norske Admiralitet kun slet havde forsynet ham med Mandskab, Penge og Ammunition; at de vigtigste Fartøjer vare blevne liggende udenfor Ilden formedelst Modvind og Chefernes Ulyst til Kamp; at han selv havde udvist al

Nidkjærhed i sit Fædrelands Tjeneste og ikke forladt sin Post før Kuglerne ogsaa strakte ham hen paa Dækket. — Efterat Bevisligheden vare undersøgte og befundne ægte og Vidnerne afhørte, tav hans Fjender med nedslagne Blik, medens de upartiske Dommere lydelig ytrede deres Forundring over, at den raske Kamp for Strømstad nogensinde kunde have givet Anledning til en saa krænkende Undersøgelse. Det var atter Gyldenløve, som paatog sig at overbringe Hans Majestæt Admiralitetets Betænkning; denne gik i det Væsentlige ud paa, at Tordenskjold i enhver Henseende havde gjort sin Pligt, og at der saa lidt kunde være Tale om at forekaste ham Noget i Anledning af Angrebet paa Strømstad, at han snarere havde fortjent alvorlig Tiltale, hvis han havde undladt dette Angreb.

Med slet dulgt Triumf over sin Yndlings Sejr modtog Kongen denne Beretning; da der næste Gang var Kour ved Hove, lyste lutter Venskab fra Alles Øjne Tordenskjold i Møde, og som fordum underholdt Kongen sig i Timer med ham om Krigen i Norge og de nødvendige Anstalter til det næste Feldttog. Om at han skulde indtage sin forrige Post i Nordsøen var der imidlertid ikke Tale; han maatte for det Første nøjes med en Ordre til som Chef paa Orlogsskibet „Ebenezer", ved første aabne Vande at følge Flaaden ind i Østersøen.

Allerede i Foraaret spordes Virkningen af Tordenskjolds Fjærnelse fra Overkommandoen. Strømstad, hvis Indespærring man ganske havde opgivet, blev forvandlet til en formelig Fæstning, der fra Gothenborg forsynedes med Mandskab og Skyts; hele Vigsiden vrimlede af Batterier og der gjordes Anstalter til at befæste Indløbet til Svinesund for at hindre al Tilførsel søværts fra Danmark til Frederikshald. Karl den Tolvte, som rustede sig af alle

Kræfter, havde nemlig besluttet, hvad det end skulde koste, at bemægtige sig Fæstningen Frederiksten, hvis Besiddelse var af yderste Vigtighed for hans Erobringsplaner paa Norge. I denne Hensigt lod han en hel Flotille transportere over Land til Idefjorden, for ligeledes fra Søsiden at indeslutte Fæstningen. Men da Byens Borgere for egen Regning anskaffede en Del bevæbnede Fartøjer, hvormed de i flere Smaafægtninger sloge den svenske Flotille, lod han anlægge et svært Batteri en Fjerdingvej fra Fredriksten ved den saakaldte Helleholm, under hvis Kanoner hans Skibe kunde finde Tilflugt. Kommandør Poulsen laa rolig i Havn med den norske Eskadre og tænkte hverken paa at forcere Indløbet til Svinesund, for ad denne Kant at komme de betrængte Nordmænd til Undsætning, eller at rense Farvandet for svenske Krydsere, der nu uforstyrrede gjorde Jagt paa de danske Koffardimænd, ja løb dristige ind i Bugter og Skær og gjorde mange rige Priser. Kong Karl drog imidlertid en Hær af over 20,000 Mand sammen paa Grænsen og aabnede i Maj Maaned den egentlige Belejring af Frederiksten. Dog her standsede han ogsaa, ved denne Norges Klippeport, hvis Forsvareres Tapperhed vel kunde maale sig med den klassiske Oldtids mest glimrende Færd, og Skæbnen havde bestemt, at han aldrig skulde komme videre.

Skarevis droge Familierne med deres Kvæg og øvrige Ejendomme over Glommen, saa at den fra Bahuslehn frembrydende Fjende fandt forladte Huse og tomme Lader og i al Hast maatte lade Transporter af Levnedsmidler og Fourage komme fra Sverrig. Den gamle Begejstring, Udtrykket for sand Fædrelandskjærlighed, vaagnede atter og blussede mægtigt op som Bavnerne paa de urokkelige Klipper. Raabet: til Vaaben! foer som Budstikken fra

Gaard til Gaard, fra Dal til Dal; den kraftfulde Mand saa vel som den halvvoxne Yngling og den bøjede Gubbe spændte atter det rustne Sværd til Lænden, langede Bøsse og Øxe ned fra Skraabjælken og ilede afsted til den herlige Kamp. Uden at fordre Lønning for deres Arbejde eller Erstatning for deres Tab og Opofrelser; uden at knurre under Mangel og Besværligheder, fulgte de deres selvvalgte Førere over Fjæld og gjennem Dal, ikke sjælden et halvthundrede Mil bort fra Hjemmet, og forlangte blot at stilles mod Fjenden; kun da bleve de uvillige, naar man afviste deres Tjeneste og sendte dem tilbage igjen, for ikke at blotte det øvrige Land for vaabendygtigt Mandskab. At selv den tapreste Fjende Intet mægter i et saadant Land og mod et saadant Folk, er saare naturligt — Verdenshistorien vrimler af Exempler; men idet vi prise Nordmændenes tapre Forhold og tilskrive det den norske Krigs glimrende Udfald, maa vi gjentage, at netop den Omstændighed, at Bonden og Borgeren fik Lov til selv at forsvare Hus og Hjem, var en Lykke, der i tidligere Krige saare sjælden er bleven de Danske til Del; naar dette en enkelt Gang skete, da viser Nordens Historie nokfsom, at den danske Soldat ej giver sine Brødre, Normændene og Svenskerne, noget efter i koldt Mod og Fædrelandskjærlighed.

I Kjøbenhavn havde man stolet paa, at de nøgne Klipper tilstrækkelig kunde forsvare den hele norske Grænse, at Fjenden ikke vilde vove nogen Marsch ind i disse øde Kløfter, og at han, om han end vovede Forsøget, ikke vilde komme ret langt i det fattige Land, da der hverken var Lejlighed eller Midler til at oprette Magasiner. Uvidende, som man i den senere Tid var om Kong Karls Foranstaltninger, beroligede man sig med, at den svenske Flaade

var forsvunden af Østersøen, og skjønt det nogle Gange var kommet paa Tale, at der burde sendes Forstærkninger op til Norge, skete der dog intet Alvorligt til Iværksættelsen heraf; først Efterretningen om, at Svenskeu virkelig var rykket over Grænsen, skrækkede Regeringen op af dens Dvale. Skyndsomt sendtes nu nogle Tropper afsted, for Størstedelen bestaaende af gevorbne Regimenter; men det Vigtigste glemte man, nemlig et dygtigt Artilleri, og i denne Gren af de nyere Tiders Krigskunst var man desuden i Danmark saare langt tilbage. Det talrige og fortræffelige Rytteri, hvis Oprettelse og Vedligeholdelse vare en af Frederiks Yndlingsbeskæftigelser, og som havde indlagt sig stor Ære i Nederlandene, kunde ikke bruges mellem Norges Klipper. Men som sagt, man stolede paa Landets Utilgængelighed og tænkte blot paa at redde Frederiksteen. I denne Hensigt samlede General Sponneck sin hele Stridsmagt, henved 10,000 Mand, paa den nordre Side af Svinesund, hvor han indtog en iagttagende Stilling, der for saa vidt blev truende, at Karl den Tolvte fandt Betænkelighed ved at rykke frem imod ham, før Fæstningen var falden i hans Hænder. Som man vel kan tænke, forefaldt der mangfoldige Smaatræfninger mellem de fra begge Sider udsendte Strejfpartier, hvorved det ikke manglede paa Træk af Kjækhed og opofrende Mod. De regulære Tropper foretoge som oftest saadanne Tog i Forening med de norske Frivillige, og det hørte da til Dagens Orden, at Normændene kæmpede til sidste Mand, medens de Gevorbne toge Flugten eller strakte Gevær, for næste Dag at gjøre det samme under Fjendens Faner. De danske Officerer, i Almindelighed unge tyske Adelsmænd, der havde faaet Patentet paa Vuggen, manglede ikke sjælden al militær Dannelse og kjendte neppe Taktiken af Navn;

det faldt dem aldrig ind at udspejde Fjendens Styrke og Stilling og endnu mindre forstode de at optage et Kort eller beregne et Terræns fordelagtige Beliggenhed. Som i Blinde førte de deres Undergivne i Ilden, og medens de trohjærtede Normænd gik løs paa Fjenden og uden Nytte stillede sig blot for dennes velberegnede Skud, søgte de viselig at bevare deres eget kostbare Liv til Forfremmelse og Belønning; hvad gik den norske eller danske Bondekarl dem an?

Belejringen syntes imidlertid at ville blive langvarig; de idelige Skærmydsler med de norske Bønder og Frederikshalds Frivillige gjorde snart store Huller i de tapre Svenskeres Rækker! de norske Søgutter afsloge ethvert nyt Forsøg af den svenske Flotille i Idebugten, og den Skade, de svære Kugler om Dagen anrettede paa Fæstningsværkerne, udbedredes igjen om Natten. Karl opgav dog ikke sin Beslutning, først og fremmest at bemægtige sig dette vigtige Punkt; men idet han af al Magt fortsatte Kampen og Skridt for Skridt rykkede nærmere, lagde han til samme Tid andre Jern i Ilden. Gaaende ind paa Baron Gorz's Planer, aabnede han nemlig Underhandlinger med Czaren og knyttede atter de afbrudte Forbindelser med det stuartske Parti i Skotland, hvis mægtige og rige katholske Tilhængere fandt stor Sympathi hos den strængt ortodoxe svenske Konge. For ved et dristigt og, som han haabede, afgjørende Skridt at forny sine Vaabens Glands og imponere sine nye Bundsforvandte, samlede han en Hær af 10,000 Mand Kjærnetropper og sendte den under General Arenfeldt højere mod Nord over Grænsen. Dette Indfald skete saa pludselig og uventet, at Svenskerne næsten uden at finde Modstand trængte fra Jemteland ind i Trondhjems Stift, hvor de i Verde-

dalen med stormende Haand indtoge en Skanse, hvis Besætning dog først med Livet opgav Kampen. De faa regulære Tropper, der fandtes i denne Del af Landet, vege tilbage til Trondhjem, og den sparsomme Befolkning, hvis meste vaabendygtige Mandskab var draget sønden-fjælds, maatte bukke under for Overmagten. Hærjende og plyndrende drog Fjenden længere og længere frem, indtog ligeledes den saakaldte Skagenæs Skanse og udhvilede sig derpaa ved Vig-Elven, omtrent en Mils Vej fra Trondhjem. Dog, Befolkningen nordenfjælds var kun bleven overrasket, ikke overvunden; snart rejste sig hver Mand, der kunde føre Værge, og Nationaltropperne kom i Ilmarscher tilbage fra Syden; rundtom opkastedes Skanser, hvis Kugler spillede paa Fjenden. Forgjæves satte de svenske Bataljoner sig atter i Bevægelse, for at bestige Skanserne; med uhyre Tab dreves de overalt tilbage; fra hver Kløft, fra hver Klippe knaldede Skud dem i Møde, og da vigtige Efterretninger fra Sverrig omsider bestemte General Arenfeldt til at søge Hjemvejen, fulgte Hunger og Sygdomme ham i Hælene. Efteraarets Storme suste allerede i Fjældenes Granskove, Sneen laa højt i Dalen og Ulvene hylede fjærnt og nær. Gjennem de øde Egne, hvor Gaarde og Hytter stode forladte og faldefærdige, slæbte de fordum saa kjække Krigere sig mødsommelig fremad mod Øst; halv nøgne, udhungrede og matte indtil Døden, spejdede de forgjæves efter Ly og Noget at stille deres Hunger med; de fandt kun Sne mod Tørsten. Men da deres Kræfter omsider vare udtømte, segnede de geledvis hen paa det hvide Lagen, for næste Øjeblik at tjene de forfølgende Sværme af graadige Rovdyr til mager Føde; neppe 500 Mand naaede tilbage til Sverrig.

Tredje Kapitel.

Tordenskjold maatte tilbringe denne Sommer i Uvirksomhed, det vil sige, med Orlogsskibet „Ebenezer" maatte han følge den forenede dansk-engelsk-hollandske Flaade i Østersøen, hvor man uophørlig krydsede frem og tilbage mellem Kjøgebugt og Bornholm, uden at møde nogen Fjende; de svenske Skibe vogtede sig vel for at vise sig i Søen under disse Omstændigheder. Med Rolighed kunde desuden Karl den Tolvte betragte sine Fjenders frygtelige Sømagt paa denne Kant og le derad; den lagde hans Foranstaltninger ved Norges Grænse intet Halmstraa i Vejen, ja fjærnede tvært imod Opmærksomheden fra Krigens rette Skueplads. Da hans Skibe dog ikke kunde løbe ud fra Karlskrone, lod han de fleste aftakle og oprettede Regimenter af de talrige Matroser, der nu til Forandring maatte sejle over Land nord paa.

Alt hvad der udrettedes med den forenede Sømagt var, at en engelsk-hollandsk Koffardiflaade af over 500 Sejlere konvojeredes sikker ind i Østersøen, for at bringe de nordiske Landes tidligere afhentede Frembringelser her tilbage i forædlet Tilstand og derpaa indtage nye Ladninger, samt drage uhyre Pengesummer bort fra Norden, hvis egne Handelshuse snart ikke vare stort andet end Mæglere. I den skjønneste ordre de bataille havde de stolte Orlogsskibe flere Gange pløjet gjennem Østersøens Vover, omtrent som den utaalmodige Løve skrider over Arena, naar hverken Tiger eller Leopard have Lyst at forlade Buret og prøve Kampen. Ved Hanø, fire Mil Vesten for Karlskrone, havde de ligget lang Tid for Anker, medens Skibsmandskaberne morede sig med paa denne ubeboede, men af skjønne Ege- og Bøgeskove bevoxede Ø

at fælde Træ til deres Chefers Fordel. Komne tilbage til Kjøgebugt, havde de tiltordnet hinanden høflige Hilsener; Admiraler, Schoutbynachter og Kommandører havde herligt beværtet hinanden paa deres forskjellige Skibe og udbragt skingrende Toaster til de forskjellige Flags Ære. Dermed var Sommeren forsvunden; Efteraaret med dets Slud, dets Storme og lange Nætter var kommet, og da Koffardimændene efterhaanden havde indfundet sig fra de østersøiske Havne, styrede den hele uhyre Masteskov tilbage til Kjøbenhavn; her toge Englænderne og Hollænderne Afsked og takkede de ærlige danske Orlogsmænd for deres Beredvillighed til at befordre hine rige Handelsflaaders sikre Sejlads. For de store Summer, der i Aar vare medgaaede til at holde Orlogsflaaden i Søen, havde Danmark vundet en halv Snes Pæreskuder, som Tordenskjold for Størstedelen havde hentet i de svenske Havne.

Krigsskibene bleve halede indenfor Bommen for at lægges op. Det Parti ved Hove, der hyldede Nøler-Systemet eller maaske et endnu værre System, haabede allerede nu at kunne begive sig til Ro; det troede, at navnlig Søhusaren aldeles havde udspilt sin Rolle og slaaet alle ærgjerrige Griller af Hovedet. Men til deres store Ærgrelse lod vor Helt, som var hjertelig kjed af Hvilen, snart høre fra sig. Saa vidt Tjenesten tillod det, havde han benyttet Opholdet i Østersøen til at gjøre sig bekjendt med det sydlige Sverrigs Kyster og Havne; med sit Orlogsskibs Chalup havde han gjort mangt et Krydstogt og ved en saadan Lejlighed selv overbevist sig om den svenske Flaades Forfatning i Karlskrones Havn. Af den Omstændighed, at han her havde set et Par Orlogsskibe og Fregatter ligge uaftaklede, sluttede han ganske rigtig, at disse skulde bruges til at hente Krigsfornøden-

heder fra tyske Havne, saa snart de forenede Flaader havde forladt Østersøen. At forebygge slige Transporters Overførsel og overhovedet hindre al Forbindelse mellem Sverrig og de tyske Handelsstæder kunde ikke andet end have stor Indflydelse paa Udfaldet af Karl den Tolvtes Erobringsplaner, og da Tordenskjold ikke for det Første kunde haabe at faa umiddelbar Andel i Krigens Førelse, besluttede han umiddelbart at gavne Fædrelandet. Da han var kommen tilbage til Kjøbenhavn, udkastede han sin Plan og indgav den til høje Vedkommende. Næppe rygtedes dette, før hans Uvenner ogsaa med fornyet Kraft hævede deres Stemmer, for at godtgjøre hans ærgjærrige Hensigter og det formentlig Urimelige i Planen, der nemlig gik ud paa, at man skulde stille et Orlogsskib, trende Fregatter og et Par mindre Fartøjer under hans Kommando, med hvilke han vilde lægge sig i Vinterstation ved Kristianssø og afskære Svenskens Forbindelse med Østersøens tyske Kyster. Stakaandet ilede man til Hove og bestormede fra alle Sider Kongens Øre med Modforestillinger; men denne Gang fik Frederik i Sinde at tage en selvstændig Beslutning. Med Opmærksomhed havde han gjennemlæst Forestillingen og kunde ikke nægte den sit Bifald; uvillig vendte han sig fra de trykkende Raadgivere, der i deres blinde Iver bleve vel højrøstede, og da nogle Stormænd ytrede, at hin unge Lykkejæger altid fremkom med nye Projekter, for at skaffe sig selv Berømmelse, udbrød han: „Vi finde dog ellers ej synderlig Nogen, der gider gjøre Noget.“ Trufne af denne kun altfor sande Bemærkning, tav Hofmændene, og der udgik Ordre til Admiralitetet om at bringe Orlogsskibet „Lolland“, Fregatterne „Pommern“ og „den hvide Ørn“ samt Snaven

„Pakan" i sejlklar Stand; Kongen forbeholdt sig selv at meddele den unge Chef de nærmere Forholdsordrer.

Tordenskjold trode atter at se sin Lykkestjerne oprinde; ligesom vaagnende af en tung Søvn, rystede han Døsigheden af sig og var tidlig og silde paa Færde med at ordne Alt til det foreståaende møjsommelige Vintertogt. Da det varede ham noget længe med „Lollands" Udrustning, affendte han Fregatterne paa et foreløbigt Krydstogt i Østersøen, for at opsnappe svenske Koffardimænd eller bespejde Ystads og Karlskrones Havne; Snaven „Pakan" beordrede han til Bornholm, for at underrette denne Øs Kommandant om Eskadrens Ankomst. Men det syntes, at han endnu skulde bestaa en Kamp med Skæbnens Luner, før han betraadte den sidste og mest glimrende Strækning af sin korte Løbebane. Fregatterne, hvis Udrustning var sket med stort Hastværk og endnu større Skjødesløshed, vare gamle Skibe, der kun maadeligt holdt Søen paa denne stormfulde Aarstid; efter nogle Dages Forløb vendte de begge tilbage, mer eller mindre udygtige til videre Tjeneste, og denne Omstændighed truede med at forsinke, om ikke ganske standse Togets Iværksættelse.

Medens vor Helt begyndte at gjøre mørke Miner til denne Streg i hans Regning, indtraadte andre Begivenheder, der paa engang aabnede en ny og vid Mark for hans Virksomhed. Ilbud fra Norge bragte nemlig den Efterretning, at Karl den Tolvte for Alvor gik løs paa Frederikshald med sin hele Magt, og at General Arenfeldt nærmede sig Trondhjem med sine 10,000 Mand. Frederik, som overvældedes af Angst for at miste sit halve Rige, angrede nu dybt at have spildt den kostbare Tid og de store Summer paa Flaadens Lystture i Østersøen, istedetfor at sætte Norge i Forsvarsstand. Sit sidste Haab

byggede han paa Frederiksteens tapre Forsvarere, og i det han saa godt som opgav det Nordenfjældske, tænkte han Nat og Dag blot paa at undsætte Grænsefæstningen, for saaledes at bevare det Søndenfjældske. Men forgæves søgte han blandt sine ivrige Raadgivere efter en ærlig og behjærtet Mand, der gjennem de oprørte Bølger, de hylende Efteraarsstorme og mørke Nætter hurtig og sikkert kunde bringe Transporten derop. Da faldt hans Tanke paa Tordenskjold; et glad Smil oplyste hans sorrigfulde Aasyn, og han undrede sig selv over, at han et Minut havde været raadvild. Øjeblikkelig lod han ham kalde og betragtende den unge Helt med et uroligt, men velvilligt Blik, sagde han: „Vi have modtaget slemme Efterretninger fra vort kjære Norge; Fjenden ængster Frederikshald, og det er af højeste Vigtighed at sende Forstærkning derop. Da vi fra tidligere Lejligheder kjende Eders Iver for vor Tjeneste, have vi udset Eder til at udføre dette Hverv." „Takker skyldigst Eders Majestæt for den Tillid," udbrød Tordenskjold med højt bankende Hjærte, „slutter deraf og haaber, at Eders Majestæt atter betragter mig med naadige Blik." — „Vi give Eder vort kongelige Ord paa, at vi for vor Person stedse have været overtydede om Eders redelige Iver og gode Vilje," faldt Kongen ham rask i Ordet og med et vist aabenhjærtigt Udtryk i Miner og Stemme; men antagende pludselig en alvorligere Holdning, tilføjede han: „Vi haabe imidlertid, at I med større Besindighed, end I maaske ved tidligere Lejligheder er gaaet til Værks, vil røgte det vigtige Ærende, vi nu agte at betro Eder." „Skal ikke lade det mangle paa Aarvaagenhed og bedste Flid i enhver Henseende," forsikrede Tordenskjold, idet Blodet dog skød op i hans Kinder; „tænker ogsaa, næst Guds Hjælp at bringe Skibene

sikkert til Norges Kyster og snart glæde Eders Majestæt med gode Tidender." — „Det give Himlen," faldt Kongen ham atter urolig i Ordet; „om en otte Dages Tid skal Transporten være samlet og Fartøjerne bragte i Stand. Vi saa ellers gjærne, om I imidlertid gjorde et nyt Besøg paa Skaaneland og bragte os adskillige Personer, af hvis Mund vi kunne faa sikker Kundskab om Fjendens rette Styrke. Vi have endnu ikke glemt Eders sidste raske Besøg derovre; den Gang gjorde I det for at forlyste os, saa gjør I det kanske ogsaa nu og ikke med mindre Iver, da saadant for Øjeblikket kan blive af sær Vigtighed." Naadig vinkede han med Haanden til Afsked ad den unge Chef og trak sig derpaa hurtig tilbage i det tilstødende Kabinet.

Med ny Begejstring i Sjælen forlod vor Helt Slottet, for uopholdelig at iværksætte Kongens sidste Ordre. Han rettede først sine Skridt til Matrosernes Barakker, hvor han opfordrede de af hans fordums udvalgte Sluproere, der ikke vare ude paa Togt, til at gjøre den raske Fart med. Jublende modtoge Gutterne den hartad forgudede Chef, hvis Stentorrøst de saa længe ikke havde hørt, og Jublen steg, da de fornam hans Ærende. Skyndsomt ravede de sig i Vejret fra de magelige Stillinger omkring den glødende Ovn; surrende Rebet fastere om Livet og knappende Vamsen op i Halsen, erklærede de sig enstemmig rede til paa staaende Fod at følge ham til Bunds eller til Vejrs; et Togt til Skaaneland var blevet et Ordspil, ensbetydende med en lystig Fart, hvor der kun var Løjer og Bytte at hente. Tidlig den næste Morgen, da en dyb Taage endnu rugede over Jord og Hav, strøg han med en dobbelt Chalup bort fra Toldboden. Farten var over al Forventning heldig; allerede Dagen efter kom

han tilbage med flere Fanger, som han havde opsnappet dels ved Landskrone, dels ved Helsingborg, og disse Menneskers Udsagn bekræftede aldeles de fra Norge indløbne Efterretninger, angaaende den svenske Stridsmagts Størrelse og de forskjellige Regimenters Bevægelse, alle i en og samme Retning, mod Nord.

Vinteren begyndte at melde sig med kolde Nætter og Rimfrost i den tidlige Morgenstund; det var ogsaa i de første Dage af December. Med voxende Travlhed paaskyndte Tordenskjold Eskadrens Udrustning; ikke uden Uro betragtede han den hvidgraa Synskreds i Øst og Nord og de takkede, hvidtoppede Bølger; han frygtede for, at Isen pludselig skulde standse hans Virksomhed. Transportskibene havde allerede indtaget Tropper og Krigsfornødenheder og vare færdige til at stikke i Søen; Fregatten „Pommern" var istandsat og lagt ud paa Rheden, medens Fregatten „Stralsund", der blev udkommanderet i Stedet for den ramponerede „hvide Ørn" endnu laa ved Kastelspynten, for at modtage Mandskab. Orlogsskibet „Lolland", med hvis Udrustning man omsider var bleven færdig, og som til Tordenskjolds store Glæde skulde føres af hans gamle Ven, Kaptajn Bude, lagde netop ud af Bommen. Det kulede temmelig frisk med Sønden Vande og en voldsom Strøm. Ustandseligt drev det mægtige Skib hen imod Kastellet; forgjæves lod man ilsomt alle Sejl falde og lagde Roret haardt i Borde; Strømmen var for stærk til at Skroget strax kunde lystre Roret. Knagende stødte det an paa „Stralsund" midt paa dette Fartøjs Laaring og medtog sammes Styrbordsgalleri. Alle Tilskuere mente, at de i næste Minut skulde se begge Skibene synke; men da Orlogsskibet just havde været i Færd med at vende i det Øjeblik, Sammenstødet fandt Sted, skete

der ingen Skade af Betydning, og „Lolland“ fortsatte sin Fart en Milsvej ud paa Rheden. Nogle af Admiralitetets Medlemmer toge imidlertid heraf Anledning til ilde Spaadomme med Hensyn til det foreſtaaende Togt og udvirkede en Ordre til Søfiskalen om at tage Skibene i Øjesyn og at indgive nøjagtig Beretning om det Passerede.

Samme Dags Eftermiddag herskede der et travlt Liv paa Toldboden; det vrimlede af Officerer og Matroser, af Soldater og en Mængde af Stadens Indvaanere, der strømmede herud for at tage Afsked med Slægtninge og Venner; „Stralsunds“ Mandskab skulde nemlig indskibes, og Officererne fra de øvrige Fartøjer beredte sig ligeledes til at gaa ombord med deres Bagage; i disse korte Dage maatte man skynde sig, før Mørket faldt paa. Ved Skibsbroen skulpede mangfoldige Smaafartøjer og et Virvar af leende, bandende og befalende Stemmer lød støjende mellem hinanden. En ung Søofficér, hvis Skabning vel var lille og spinkel, men hvis opvakte Ansigt og livlige Bevægelser forraadte den kjække Søgut, trængte sig puffende og smaabandende frem igjennem Mængden. Da han omsider havde naaet Randen af Skibsbroen, kastede han et spejdende Blik hen over de mange Baade, der laa fastsurrede til Ringene eller, af Mangel paa Plads, dreve omkring længere ude. „Sej der!“ raabte han med skingrende Røst, „hvor er Jollen fra „Kronprinsens Galej“? For Pokker!“ vedblev han noget ærgerlig, da Ingen svarede — „jeg faar vel at vente her, til jeg kan gaa over Isen — drej dine Lemmer der, Du store Kjødbjerg! og vend ikke Agterspejlet til, naar en Orlogsmand prajer Dig, hvor smaa Stykker han saa fører — hvad er dette for et Fartøj?“ Den saaledes tiltalte Baadsmand hævede

sig hurtig fra sin magelige Stilling i Agterenden af en stor, nymalet Baad og lettende paa Hatten, svarede han med et satirisk Smil: „Hr. Løjtnanten maa undskylde; jeg havde just min Lanterne forud og Signalkanonerne agter — ellers er dette Kommandør Tordenskjolds Chalup fra Orlogsskibet „Lolland", til Tjeneste." — „Væk der — Rør Jer — Kommandøren kommer!" — lød det fra alle Sider. Hattene fløj af; Sømændene gjorde ærbødigt Plads, og Tordenskjold traadte rask ud paa Broen, fulgt af nogle opvartende Matroser, der bare hans Tøj.

„Oho! træffer da endelig engang paa Dig, Sjør Grotschilling!" raabte Tordenskjold og bød den lille Officér Haanden, idet han smilende maalte ham fra øverst til nederst — „er just ikke voxet synderlig i al den Tid, til Skam for dit Navn, der tyder paa noget Stort." — „Underdanigst Tjener, Hr. Kommandør," svarede den Anden i samme Tone og med et komisk Suk, „det kommer formodentlig deraf, at jeg er en Guldskilling, hvis indre Værd er større, end den har Udseende af." — „Véd det nok," vedblev Kommandøren, „har med Fornøjelse hørt Dig omtale ved adskillige Lejligheder som en rask Gut — hiv Tøjet ned i Chaluppen der, rap Jer! — har Hastværk, skal jeg sige Dig, min Broder! hvor agter Du Dig ellers hen?" — „For mine Meriters Skyld gjør jeg magelig Tjeneste paa Vagtskibet „Kronprinsens Gallej" histnde ved Kastelspynten," sagde Grotschilling; „der har min omhyggelige Morbroder da faaet mig bragt i Sikkerhed mod Krigens farefulde Berømmelse; men jeg staar her og gaber forgjæves efter en Jolle og bliver oven i Kjøbet udlet af dine forbandet vittige Sluproere." — „Bryd Dig ikke derom, min Gut," trøstede Tordenskjold; „de Grinebidere vilde le ad selve Hans svenske Majestæt, om

de mødte ham mellem Himmel og Hav; har selv givet dem Lov dertil, saa længe de ogsaa le ad Storm og Kugler. Skal ellers med Fornøjelse hjælpe Dig ud af Forlegenheden; stuv Dig kun i Agterenden af min Chalup; kunne gjærne passere Kastelspynten og lange Dig ombord paa Fregatten." Med Tak modtog Grotschilling dette Tilbud og begge Officererne stege nu ned i Fartøjet, der strax stødte fra og pilede lynsnar gjennem Bølgerne.

„Har i over Aar og Dag Intet hørt fra Broder Sivers's smukke Enke og min Gudsøn," sagde Kommandøren undervejs; „spørger altid saa meget Nyt fra mine Uvenner, at jeg ikke faar Stunder at se mig om efter mine Venner. Er ellers nysgjerrig efter at vide, om hun ikke omsider glemmer den Sorg og igjen faar Lyst til Verden." — „Paa det Lav!" svarede den unge Mand ganske alvorlig og rystede paa Hovedet; „hun sidder endnu sorrigfuld paa Stranden og ser ud efter sin første Husbonds Sejl; Gud bedre det! mit stakkels Sødskendebarns blege Ansigt skræmmer tidt mit bedste Lune væk. Den eneste Trøst og Glæde finder hun i sin Søn, der tegner til at blive en rask lille Gut og ligner Faderen paa et Haar; kan Hvalpen ikke allerede knytte de smaa Næver, naar han ikke strax faar sin Vilje. Kun naar hun har ham paa Skjødet og betragter det lille trodsige Ansigt, kan hun imellem smile som i de gode gamle Dage — ja, saadan en Hjertenskjær var det nok værd at faa, det har jeg altid tænkt og sagt om Gjertrud." — „Er dog sært nok, hvor den svage Kvinde kan være stærk og ærlig," bemærkede Tordenskjold og stirrede et Øjeblik tankefuld hen for sig; i hans Mine spejlede sig en venlig Erindring. „Den Historie har allerede bragt Forstyrrelse i hele Familien," vedblev Grotschilling sin fortrolige Meddelelse; „som Du vel nok har

mærket, er Morbroder en sær gammel Fyr; „hans Omhyggelighed for mig bliver imellem lidt trykkende og standser mig i den raske Flugt, jeg vist ellers havde prøvet ligesom mine Kammerater." — „For Djævlen! riv dit Ledebaand itu og løb væk fra Ammestuen," sagde Tordenskjold med en pludselig Overgang i Stemmen. „Jeg har tidt tænkt derpaa," tog den unge Mand efter en Minuts Tavshed atter Ordet; „engang gjorde jeg ogsaa et Forsøg og hentede mig Løjtnants-Titlen i Kjøgebugt. Men Morbroder ligger altid i de Stores Kjølvand; derfor lide de ham godt, og paa hans Anbefaling anvise de mig altid en Post langt borte fra al Fare — skjønt det ikke var til hans Skade, om en Kugle hentede mig bort; i saa Fald beholdt han hel og holden min Fædrenearv, som han hidtil har skaltet og valtet med og kun givet mig en Lommeskilling iblandt. For den Sags Skyld maatte han da gjærne tage hele Klatten, naar jeg blot fik Lov at flyve med mine egne Vinger — naa, kommer Tid, kommer Raad. Som sagt, Sivers's Død har bragt Forstyrrelse i Alting; af Ærgrelse over Gjertruds Tavshed begynder Morbroder at slutte nøjere Venskab med Bachus, og naar han først er illumineret for oven, faar det da aldrig Ende med hans Prækener om Ungdommens Galskab nuomstunder." — „Har al Respekt for din gode Morbroder; men vilde ellers ønske, at han i disse Dage var Pokker i Vold," udbrød Tordenskjold, som imidlertid havde faaet Bugt med alle Griller; „kan vente ham hvert Øjeblik herud paa „Lolland", for at efterse Skaden, der er sket ved Sammenstødet med „Stralsund". Vil bare spilde mig den kostbare Tid til ingen Nytte; forstaar sig jo ikke mere paa den Ting end en Krabbe paa at flyve. Gav gjærne hundrede Sletdaler til, om Manden drak sig en stiv Perial

paa Vejen og brugte fire og tyve Timer til at sove Rusen ud; skulde imidlertid nok faa Skuden udbedret og være under Sejl, inden han vaagnede — læg kun ind, Manne! — sej der, tag mod Stødet!" — Chaluppen havde naaet „Kronprinsens Gallej"; Grotschilling tog Afsked fra sin højt stegne, men uforandrede Dusbroder. Idet den lille Løjtnant klatrede op ad Faldrebet, raabte Kommandøren efter ham: „Skulde Du ellers faa Lyst til at bruge dine Vinger, saa søg kun hen til mig; skal med Guds Hjælp lære Dig Flugten." —

Søfolkene paa Skibsbroen havde imidlertid atter samlet sig i tætte Klynger og udtømte sig i Roes over den forvovne Søhusar, som nu igjen skulde tiltræde et Bølgeridt, og i vidtløftige Undersøgelser angaaende Aarsagen til Skibenes Sammenstød; men deres Opmærksomhed afbrødes snart af et nyt og snurrigt Optog. Pustende og stønnende slæbte et Par Dragere en svær Portechaise ned paa Broen. Ikke uden sarkastiske Smil og Bemærkninger gjorde Mængden Plads og trængte sig derpaa efter, for at se den, formodentlig fornemme Passager. Af mangfoldige tjenstfærdige Hænder blev Portechaisens Dør lukket op; et Ben, beklædt med en blaastribet Silkestrømpe, strakte sig ud, derpaa nok et, og endelig kom hele Personen til Syne; det var en gammelagtig, lille og spinkel Skikkelse, hvis underligt spidse Ansigt stak skarpt frem af den store Paryk. Svøbende sig omhyggeligt ind i sin Kappe og trippende forsigtig hen ad den af Søvand overskyllede Bro, kastede han betænkelige Blikke ud over Sundet.

„Vil Hr. Fiskalen kanske træde her ned," sagde en Baadsmand i den nærmeste Chalup, idet han greb fat i Broen, for at hale det skvulpende Fartøj helt ind. „Ej, ej, det Fartøj ser noget skrøbeligt ud til saa betydelig en

Fart," mælede Fiskalen, „mener I, at det gaar an i de forskrækkelige Bølger?" — „For den Sags Skyld har det vel ingen Nød endda, hvis hun ikke kuler stærkere op mod Aften," svarede Baadsmanden i en ligegyldig Mine, „og vi have faaet Ordre at bringe Fiskalen ombord paa „Lolland" med denne Chalup." — „Med Tilladelse," brummede en gammel, enarmet Sømand og lettede paa Hatten, „Hr. Fiskalen gjorde nok bedst i at trække Vandstøvler paa; for jeg skal sige os, hun spytter derude og bryder sig fejl om de fine Silkeben. Desuden trækker det Fartøj Vand, kan jeg tænke; det er Admiralitetets egen Chalup." Ganske forskrækket saa Fiskalen paa den gamle Ulk, hvis rynkede Ansigt bar et underligt Præg af Alvor og Lune. Derpaa vendte han det trøstesløse Blik atter mod Søen og sagde: „Det var jo en slem Kasus — men hvor er Fregatten „Stralsund" bleven af? Der kunde vi allenfals først gaa ombord." — „Naar I ser histnde mellem begge Batterierne, en halv Mils Vej udenfor „Trekroner", kan I se hende til Luvart af „Lolland" med alle Sejl nedstrøgne," vedblev den Enarmede og pegede ud i den betegnede Retning, „hun vender netop Agterspejlet mod Hr. Fiskalen." „Skal vi naa derud inden Aften, maa I ellers skynde Eder," bemærkede Baadsmanden, som blev kjed af at holde Fartøjet fast ved Broen. Med stigende Uro og ganske tvivlraadig drejede Fiskalen sig rundt, til stor Moro for Sømændene, der nok vidste, at hans Besøg ingenlunde vilde være Tordenskjold kjært. Paa engang opklaredes hans Aasyn og pegende hen til Kastelspynten, udbrød han: „Ser jeg ret — der ligger nok Vagtskibet „Kronprinsens Gallej" — javist; der er min Søsterson, Løjtnant Grotschilling, ombord. Saa lad os først komme derud, lille Baadsmand!" — „For mig gjærne," brummede denne, i det han hjalp

Fiskalen ned i Fartøjet og til Sæde; „men saa tager I det paa Eders Samvittighed, hvis vi siden kulsejle i Mørke.“

Paa Skansen af „Kronprinsens Gallej“ stod Grotschilling i Samtale med sin Chef, Kaptajn-Løjtnant Styr. Denne var en Mand, som forlængst havde traadt sine Børnesko; men ikke desto mindre havde han Grund til at være tilfreds med sin Skæbne i denne den danske Marines aristokratiske Tidsalder. Han var nemlig en af de Faa, hvem det var lykkedes, ved Mod og personlig Dygtighed at bøde paa Mangelen af Aner og mægtige Slægtninge og fra simpel Skibsdreng at svinge sig op til Officér og Fregatchef. Skjønt noget raa i sit Ydre, manglede han ikke Verdenskundskab eller naturligt Vid; men han havde næsten tilbragt sit hele Liv paa Søen og derfor udelukkende tilegnet sig Sømandens Tænkemaade og Maner. At han bar den dybeste Højagtelse for Mænd som Tordenskjold, behøve vi vel næppe at tilføje, og med oprigtig Harme erfarede han Tid til anden de mange Kabaler, Hofpartiet spillede denne heltemodige Chef.

Grotschilling havde netop endt sin Beretning om, hvad Nyt der var i Staden, og Chefen havde begyndt at ærgre sig over det unødvendige Syn, Admiralitetet nu vilde lade optage paa Orlogsskibene, noget, der efter hans ubegribelige Mening kun sigtede til at forhale den vigtige Expeditions Afgang, da de begge bleve opmærksomme paa Chaluppen, der forlod Skibsbroen og styrede henimod Fregatten.

„Nu er Spillet gaaende,“ sagde Kaptejn-Løjtnanten og bed en stor Stump af den Ende tørre Skraatobak, han var i Færd med at vikle ud af en lakeret Daase; „splintre min sidste Mast! have vi ikke der Admiralitetets gamle

Chalup — saa gid hun maatte gaa til Bunds paa ti Favne Vand." — „Nej stop, Hr. Kaptajn-Løjtnant!" indvendte Grotschilling smilende. „I saa Fald maatte I give mig Orlov igjen; for jeg maatte da gjøre min kjære Morbroder Selskab til Bunds; jeg ser ham der i Agterenden med den grønne Multums Kappe paa." — „Ja saa. Naa det er Eders Morbroder, der driver hid som et glædeligt Uvejr," brummede Chefen; „i saa Fald beder jeg om Forladelse, Hr. Løjtnant! Jeg kan ikke godt affe Eder igjen og paa denne Aarsens Tid maatte en Fart til Bunds dog være vel kølig for Hr. Fiskalens Søsterson. Men hvor mener I han vil hen? Han styrer jo lige løs paa os." — „Maaske vil han med det samme tage Syn over den Skade, vi kunne faa i Nat, om en Storm skulde drive os ind paa Stenene," svarede Løjtnanten; „men ret Alvor, jeg tænker, han er bange for at gaa saa langt ud med det lille Fartøj og vil hente Raad hos Eder." — „Saa vilde jeg da før kappe mit Ankertov og lade Skroget slaaes itu paa Smaastenene der, end give den Rad en Haandsrækning — jeg beder om Forladelse, Hr. Løjtnant! den Titel gaar ikke paa Eders kjære Morbroder, men paa Fiskalen." Grotschilling saa skalkagtig til ham fra Siden og bemærkede: „For den Sags Skyld havde jeg slet intet imod, om Fiskalen fik Forfald undervejs og opholdtes, indtil Tordenskjold var kommen under Sejl, naar min gode Morbroder kun ikke kommer til Skade — Hr. Kaptajn-Løjtnanten maa dog indrømme, at det er ubarmhjærtigt af Admiralitetet, at lade en gammel Mand i en saadan Sø gjøre en Mils Fart med en aaben Baad." — „Ho, ho! saa skulde da ogsaa — listige Gavtyv!" lo Kaptajn-Løjtnanten halvt bortvendt — „lad gaa da, for Eders og Eders kjære Morbroders Skyld. Men I lader som ingenting; vel at mærke, I er dum som en

Rekrut ombord paa en Ostindiefarer." — „Som en Torsk, naar det skulde være," nikkede Grotschilling.

Chefen gik ned til Underskandsen og talte hemmeligt med Folkene; derpaa skyndte han sig til Falderebsporten, da Chaluppen allerede havde lagt sig under Skibets Gilling. Med Hatten i Haanden og adskillige Skrabud modtog han Fiskalen, som efter mange Anstrængelser endelig naaede op paa Dækket. „Hvad bringer Hr. Fiskalen ombord i Dag, i dette Gudsvejr?" begyndte han med mange Ophævelser i Miner og Lader; „længe mit Storsejl og knuse mine Stænger! er det ikke baade Synd og Skam; et eneste Bølgeslag kunde give den Pjalt af et Fartøj en Gammel, saa det aldrig kom paa Overfladen igjen." — „Javist, min Hr. Kaptajn-Løjtnant!" mælede Fiskalen, idet han rystede Søvandet af sin Kappe „det sagde jeg nok til Baadsmanden, at det ikke gik an; jeg er allerede helt gjennemvædet." — „Ho, ho! det er kun Stænk," lo Fregatchefen; „nej, da skulde Hr. Fiskalen komme udenfor Batterierne; der gaar Braadsøer over Dækket; saa gjælder det at holde sig fast." — „Se, se! skulde det være saa slemt," vedblev Fiskalen; „da maa jeg, for Gud! dog derud endnu inden Aften; det er høje Foresattes Befaling, som man ikke kan sidde overhørig, om saa Verden vilde forgaa. Der er følgelig ingen anden Udvej, end at I letter Anker og bringer mig sikkert derud; Vinden skal jo være god, tror jeg." — „Ja, Satans god er den og bliver bedre ad Natten, om jeg ellers paa mine ti Ture til den anden Verden har lært at bedømme Vind og Vejr," ivrede Chefen med en forstilt urolig Mine; „men det forstaar sig, naar høje Foresatte vinke ad Fiskalen, og Fiskalen giver mig Ordre, maa vi derud, om saa alle Klude skulde gaa Fanden i Vold og Masterne bag efter — kryb I kun hjem igjen med Chaluppen," raabte han

ned til Admiralitetets Sluproere; „skulde nogen spørge efter Fiskalen, saa hils og sig, at han har betænkt sig og er for det gode Vejrs Skyld gaaet ombord paa Vagtskibet — sej her, Manne!“ henvendte han sig til sit eget Mandskab, „Alle Mand op til Letning!“ Baadsmandspiben skingrede gjennem Fartøjet og Matroserne strømmede frem fra alle Luger.

„Vil Hr. Fiskalen kanske træde ned i Kahytten saalænge; der kan I gjøre Eder det mageligt og blive pyntet med tørre Sejl, om I lyster,“ raabte Chefen i Forbifart; han lod nemlig til at have det grumme travlt. „Jeg takker Eder, Hr. Kaptajn-Løjtnant!“ svarede Fiskalen med klaprende Tænder; han begyndte at fryse i de vaade Klæder; „men Farten kan vel ikke staa ret længe paa; jeg har vist bedre af lidt Motion frem og tilbage paa Dækket.“ — „Jo pyt! der skal vi have det,“ lo Kaptajn-Løjtnanten; „for paa den anden Side Hundevagten naa vi da ikke derop, og her paa Dækket bliver ingen Plads til Motion; Hr. Fiskalen staar kun Folkene i Vejen — sej der, Hr. Løjtnant! hvor Satan bliver I af! — altsaa uden Omsvøb; vi ville imidlertid knække Halsen paa et Par Bouteljer fra Anno 90; hvad, Hr. Fiskal!“ Dette sidste Forslag gjorde Udslaget. Løjtnant Grotschilling nærmede sig nu og efterat have hilst med sømmelig Ærbødighed paa sin Morbroder, førte han ham ned ad Trapperne. Chefen meddelte endnu Mandskabet nogle Ordrer og fulgte derpaa efter sin Gjæst.

Medens Fiskalen forsynedes med et Par Vandstøvler og tørre Klæder af Chefens og Søsterssønnens Garderobe, blev det i Kahytsgulvet fastnaglede Bord besat med en Række glimrende Bouteljer, med Kridtpiber, Tobak og Lys. Dette Syn gjorde et behageligt Indtryk paa den

gamle Jurist, som ogsaa uden mange Omstændigheder tog Plads; saasnart Piberne vare komne i Gang og Flasken begyndt at gaa rundt, blev det ham ret gemytlig i den lille Stue og glemmende, at han havde faaet lange Støvler paa, vilde han hvert Øjeblik gnide sig ned ad Silkestrømperne.

„En god Vin, min Hr. Kaptajn-Løjtnant!" sagde han i Samtalens Løb, idet han tømte sit Glas og derpaa med Kjendermine betragtede de fra Randen tilbageløbende Draaber; „den har den rette Olje." — „Det tror Satan," afbrød Fregatchefen ham; „jeg fandt den forgangen Aar i en svensk Hukkert, som jeg entrede under Skagen; Kaptajnen havde et Par Dage forinden kapret en dansk Vestfarer og flyttet Vinkjælderen ind i sin egen Kahyt; derfra vandrede den over i min. Vinen er ægte; Vingaardsmandens Segl staar endnu paa Flaskerne, og den skal have gjort flere Rejser til Amerika — tillader Hr. Fiskalen, at jeg fylder Eders Kar; jeg ser med Fornøjelse, at I suger godt." Fiskalen smaskede med Tungen og rakte ganske villig sit Glas hen; men han rystede med det samme paa Hovedet og bemærkede: „En liflig Herrens Gave! dog maa I tillade mig, Hr. Kaptajn-Løjtnant! det er hartad en syndig Maade, I Sømænd komme til slige rare Sager paa og strider mod alle Retfærdighedens Grundsætninger; om jeg just ikke vil kalde det Røveri, er det dog et Slags Ran; skjønt jeg vel véd, at I i nærværende Tilfælde ikke kunne røres af Lovens Arm." — „Jh! saa gid min Mast da maatte splintres fra øverst til nederst og mit Bovspryd knækkes som en Limstang! har jeg i mine Levedage hørt saadan en Passiar før," udbrød Styr, som med Flasken i Haanden og opspilede Øjne tabte sig i Forundring over denne Ytring; „beder

ellers om Forladelse, Hr. Fiskal! men kan det være Eders rette Mening, at jeg ikke i al Ære skulde være kommen til denne Vin?" — „Forstaa mig ret, Hr. Kaptajn-Løjtnant!" vedblev Fiskalen og pustede en tyk Røgsky fra sig; „Skik og Brug tillade Eder nu engang at betragte det, I med voldsom Haand har taget i Krigen, som Eders retmæssigt erhvervede Ejendom — ej, ej! hvad mon det er for en Larm?" Han standsede pludselig og tog Piben af Munden, af Forskrækkelse over den heftige Trampen ovenpaa. „Tal I kun væk, Hr. Fiskal," lo Chefen; „det er baresten Matroserne, der gaa rundt i Spillet, for at hive Ankeret op." — „Ja saa; men naar vi gaa ud fra Retfærdighedens Grundsætninger, er I dog ikke stort andet end en Ransmand, der borttager anden Mands virkelige Ejendom, ja dræber endog Ejermanden, om han vil forsvare sit Gods." — „Stop der!" raabte Styr, idet han satte Pokalen haardt i Bordet og saa stift hen for sig, som et Menneske, der vil samle al sin Tænkekraft paa ét Punkt; „jeg forstaar mig ikke paa Eders lærde Juristeri eller spidsfindige Udtydninger, rive alle mine Klude! om jeg gjør; men saa meget mærker jeg, at I der har et Hul i Eders Bevis, saa det med alle Redskaber maa synke til Bunds. I glemmer jo, at naar jeg ikke af al Magt gjør mit Fædrelands Fjender Afbræk, er jeg en Halunk og fortjener min Afsked som en snavs Kujon, for ikke at tale om, at jeg handler som en Æsel mod mig selv; og naar jeg først har entret en Fjende, der som en brav Karl sætter sig til Modværge, og jeg ikke har Hjærte til at blæse hans Lanterne ud, om jeg kan, slaar han mig paa Planeten — hvad, har jeg Ret eller ej?" — „Paa Eders Vis har I et Skin af Ret," mælede Fiskalen med en spidsfindig Mine, idet han heldte Piben ud; „men I

maa forlade mig, Hr. Kaptejn-Løjtnant! jeg har ogsaa Ret." — „Det var som Satan — vil I ellers selv lange til Flasken, Hr. Fiskal!" Den gamle Jurist, hvis spidse Næse allerede begyndte at blive rød i den yderste Tip, fyldte for fjerde Gang sit store Glas lige til Randen; han tømte det halvt, rømmede sig og vedblev: „Ser I, min Hr. Kaptajn-Løjtnant! det har en dybere Grund; vi maa betragte det fra et højere Standpunkt; med ét Ord, den usalige Krig er Skyld i alle Ulykker; den sløver Lovens Magt og Retfærdighedens Gang; den gjør det Ulovlige lovligt. I er nu midt i Krigens Rædsler kommen til Skjelsaar og Alder; I er vant dertil fra Barnsben af; I kan ikke mer fordærves, hvis I ikke allerede er det. Men hvilken Virkning maa al den Lovløshed ikke have paa et ungt Menneske, der først træder ind i Verden; som nu for Exempel min Søsterson der, det stakkels Barn! han maa jo rent forknyttes i sin Udvikling, foruden at hans unge Liv hvert Øjeblik staar i Fare, skjønt jeg efter Pligt og Evne stræber at holde ham saa langt som muligt fra Krigens Tummel, der er lige farlig for Sjæl og Legeme." — „Ak! ja," sukkede Grotschilling med komisk Alvor, „det véd Vorherre, at jeg er forknyttet i min Udvikling, og hvad det angaar, at I har søgt at holde mig tilbage fra Krigens Tummel, saa er Opfyldelsen af den Pligt lykkedes Eder saa forbandet godt, at jeg endnu er den uskyldigste og yngste Løjtnant, medens de fleste af mine Kammerater ere i Bund og Grund fordærvede Fregatchefer, ja nogle af dem en sand Rædsel for Fjenden." Med stive Blik saa Morbroderen paa sin Søsterson; men den kostelige Druesaft begyndte at virke paa Mandens Hjærne; forfølgende den første Tankegang, glemte han at anstille Betragtninger over den rette Mening af hins Ord

og satte atter Glasset for Munden. Styr havde imidlertid dampet sig ind i en Røgsky; nu lod han Piben synke og støttende Hovedet paa den senefulde Haand, begyndte han, først med en halvt utydelig Brummen, derpaa med højere Røst: „Saa gid mit Skrog faa en sexogtredive Pundinger mellem Vind og Vand og mit nyeste Storsejl daske som den arrigste Las — hvad! skulde det ikke være honnet, at parere hans Majestæts Ordre, at gaa Fjenden i Møde, naar han ellers kom til os, hvad! er jeg en Røver eller Tyv, naar jeg uforsagt lader staa til gjennem den pibende Storm, ler derad, naar hans Kugler feje mit Dæk rent, og endelig med Sablen i Næven entrer derover og hejser vort gamle Flag paa hans Skude!" — „Altsammen ganske godt, efter Eders vilde Anskuelser," faldt Fiskalen ham i Ordet; „men al den Larm og Blodsudgydelse kunde spares; hvortil nytter overhovedet Krigen? Som jeg siger, Hr. Kaptejn-Løjtnant! fra et højere Standpunkt maa vi betragte det." — „Jh, for den lede Satan! jeg beder om Forladelse; vil Hr. Fiskalen selv skjænke i — men det maa jeg sige, at om jeg saa entrede op i den stolteste Tredækkers Stortop, højere Standpunkt vil J da ikke forlange, saa jeg endda ikke andet, end at Krigen er en Renselselsfest, der jager Blodet friskere omkring i Kroppen; i Krigen lærer man at kjende den raske Gut fra den forsagte Karl; Krigen bringer Røre blandt Folket, der i den evige Fred sover sig dumt og dovent ligger som en stinkende Pøl, mens alskens vantrevne Planter snylte sig i Vejret paa dens Overflade. Hvad! naar den raske Sømand plojer Dag og Nat gjennem de hule Bølger, for at holde Fjenden borte, skal han saa hedde Røver, naar han tager en ærlig Prise i sit Ansigts Sved! Hvad kalder J da Aagerkarlen, der tager fem og tyve procent af en

fattig Djævel — Herremanden, der sætter sine Bønder paa et Træasen, naar de gjøre fri Miner ad Fogdens Slavepisk, eller jager den flinkeste Karl fra Hus og Gaard, naar han ikke til sidste Skilling kan betale de ublu Afgifter — den højbaarne Dogenicht, der i Vellevnet bortødsler den strøbsomme Borgers Skillinger — rive mig fra Ende til anden! skulde saadan en Rad ikke klynges op under Rokkenaaen." — „Vist nok kan saadant gaa i Svang, ogsaa i Fredens Dage," indrømmede Fiskalen, lidt forbløffet over disse kraftige Argumenter, medens han dog i sin filosofiske Iver var halvt fortvivlet over sin Kontraparts ulogiske Begreber, „men derfor ere jo vi Retfærdighedens Præster beskikkede til at opklare saadant og drage den Skyldige for Dommen. Krigen derimod, min Hr. Kaptejn-Løjtnant! Krigen afbryder just vor Virksomhed — ja vist, se nu denne Krig, hvor længe har den ikke tæret paa Landets Kræfter; og ere vi komne et Haarsbred videre? Kan den ikke vare mange Aar endnu til stor Fordærv og Bedrøvelse?" — „For den Sags Skyld vilde jeg da ønske, den maatte vare ti Aar endnu," udbrød Grotschilling, som begyndte at kede sig over Ordstriden; „saa kom jeg da vel ogsaa engang med og kunde faa Lejlighed til at udvikle mig." — „Spot ikke, mit Barn! med saadanne alvorlige Sager," indledede Morbroderen en af sine Yndlingsprækener; men Styr, som maaske hidtil paa Skrømt havde givet den ganske raa Sømand og nu var nær ved at falde ud af Rollen, afbrød ham: „Vil Hr. Fiskalen ikke først prøve denne Vin; den har jeg gjemt tilsidst. Med Forlov at skjænke i — hvad ellers den Ting angaar, at Krigen varer saa længe, saa skal jeg sige Hr. Fiskalen, hvori det stikker, for jeg kjender det fra Begyndelsen af. Altsaa det forstaar sig, en Chef maa vi

have ombord, der fører Besætningen i Ilden og bestemmer Kaasen i Magsvejr; men naar Stormen hyler frem, Hr. Fiskal! naar hele Mandskabets Liv svæver paa en Bølgetop, saa duer det ikke, at han er stivsindet eller selvraadig; saa er det ilde, om Gunst eller Frændskab har bragt Stympere til at gaa paa Skansen. Har Chefen da ikke været betænkt paa dygtige Styrmænd og agter han sit Mandskab for ringe til at pleje Raad med de Bedste af dem og handle derefter, saa kulsejler Skuden snart med Mand og Mus. Hvad vor nuværende Chef ellers angaar, saa er han vist en meget brav Mand; men han har kun maadelig lært at gjøre sit Bestik og vil endda gjøre Alting selv; og hans Løjtnanter og Styrmænd ere gamle Parykker eller snavs Hallunker, der kun tænke paa at sætte deres egne Sejl til; dermed driver Skuden hid og did i den høje Sø, uden at kunne finde Havn. Som sagt, vilde den Chef blot træffe Aftale med sit eget Mandskab og gjøre efter de Bedstes Raad; kastede han derpaa Hallunkerne over Bord med samt deres tyske Slægtskab og stillede et Par kyndige danske Styrmænd til Rors, for dem have vi da, Gud ske Lov! ingen Mangel paa, skjønt de ikke altid ere højbaarne; saa skulde I snart se Ende paa Legen og se vort stolte Flag, til Trods for alle inden- og udenbords Fjender, sejrsælt befare vore egne Farvande og uantastet besøge de Andres. Saalunde lyder min Katekismus." Dermed fyldte Fregatchefen rolig sit Glas og tømte det. Men som slagen af Forfærdelse over disse formastelige Bemærkninger, lod Fiskalen sin Pibe falde. „Tys, Hr. Kaptajn-Løjtnant! jeg maa bede Eder," stammede han og gjorde et Forsøg paa at rejse sig; dog hans Hoved havde faaet Overvægten; han greb fat i Bordet og svinglede tilbage paa Stolen.

„Hold Eder kun fast, Hr. Fiskal!“ smilede Styr; „det kommer af Skudens Slingren; hun arbejder svært i Søen.“ — „Ja vist, jeg kan mærke det,“ vedblev Fiskalen, i det han gjorde et nyt Forsøg paa at komme op, „men vi maa vel nu være snart derude.“ — „Paa det Lav!“ henkastede hin, „vi maa gjøre mange Slag frem og tilbage inden vi komme paa Siden af „Lolland“, hvis vi ikke til sidst drive ud af Sundet; Vind og Strøm ere imod. Vil Hr Fiskalen ikke søge Køjen, saa kommer I sovende til Eders Forretning.“ — „Ja nok, det var ikke saa galt,“ gispede den gamle Fyr, som ved de anstrængende Forsøg paa at vinde Ligevægten ganske tabte den og nu først mærkede, at Stuen løb rundt med ham; „det var da et Guds Vejr, som I siger — hvilken Lykke, at jeg ikke betroede mig til den aabne Baad.“ Med Styrs og Søsterssønnens Hjælp kom han til Køjs, og fem Minutter efter tydede de lange, snorkende Næsetoner paa, at han i en dyb Søvn havde glemt sin Rejse til „Lolland“ og alle Krigens Besværligheder.

Næste Formiddag laa „Kronprinsens Gallej“ endnu for Anker ved Kastelspynten. Tordenskjold, som imidlertid havde sat sit hele Mandskab i Arbejde med at udbedre den ubetydelige Skade, Skibene havde faaet, meldte Admiralitetet, at da de samtlige Fartøjer vare i sejlklar Stand, agtede han ufortøvet at tiltræde Rejsen; uden at oppebie hvad nye Hindringer, de høje Herrer kunne faa i Sinde at lægge ham i Vejen, lettede han derpaa Anker og gik med hele Eskadren Nord paa. Fiskalen ærgrede sig vel lidt over denne Historie; men da han enten levede i den Formening, virkelig at have gjort et Krydstogt omkring i Sundet, eller maaske ikke fandt sig foranlediget til videre

at omtale det Forefaldne, rystede han blot paa Hovedet og forsikrede, at den usalige Krig var Skyld i saadanne Uregelmæssigheder.

Fjerde Kapitel.

Vi begive os atter til Krigens Skueplads paa den norske Grænse. Sneen havde længst bredt sit hvide Lagen over Dal og Fjeld, og Rimen glinsede paa Træernes nøgne Grene. I mærkelig Modsætning til Naturens dødlignende Søvn i disse kolde Egne stod Menneskenes larmende Liv og ødelæggende Anstrængelser. Paa ethvert ophøjet Punkt saa man Kanoner og Morterer strække det truende Gab mod Frederiksten; fra forskjellige Kanter bevægede sig Afdelinger af Fodfolk og Rytteri, Rustvogne og Artilleri mod et og samme Punkt, medens Gevær- og Kanonskud knaldede paa alle Sider og bares af Ekkoet tilbage fjærn og nær. Som med Fortvivlelsens sidste Kraft kastede Sverigs æventyrlige Drot sig med sin hele Styrke over Fæstningen; som om hans Legeme havde været støbt af samme Kaliber som de uophørligt brølende Morterer, tænkte han ikke paa at unde det Hvile, men var Nat og Dag i Bevægelse. Gaaende sine stridvante Krigere foran med Exemplet paa magelos Udholdenhed og et til det Overmenneskelige grænsende Mod, var han selv tilstede der, hvor Faren var størst, og der, hvor Kuglerne sneesvis sloge ned rundt om ham, blev han staaende med roligt Blik og uforandrede Miner, indtil han havde set, hvad han vilde eller udstedt den sidste Ordre; kun da fortrak sig hans Ansigt eller gnistrede hans Øje, naar han saa en

af sine Krigere gjøre betænkelige Miner. Vel var han selv, saa vel som hans Omgivelser, kommen tilbage fra den Mening, at hverken Kugler eller Staal kunde bide paa ham; thi i Sommerens Løb var han engang bleven saaret af en Ladning Skraa; men endnu bestandig smilede han ad sine Generaler, naar de bade ham om at spare sit Liv til Sverigs Frelse, og han forsikrede, at hans Liv stod under højere Væsners Beskyttelse. Med sin overlegne Magt havde han omsider tvunget de dansk-norske Tropper under General Sponneck til at trække sig længere tilbage og overlade Frederiksten til dens egen Skæbne. Hans Flotille i Idefjorden var bestandig bleven slagen tilbage af de af Frederikshalds Borgere udrustede Fartøjer og et Forsøg paa at forcere Indløbet til Svinesund var aldeles mislykket. Men Kommandør Poulsen, som endnu førte Kommandoen ved de norske Kyster, opgav kort efter denne møjsommelige Kamp; han lod Fartøjerne i Idefjorden sænke og sendte Mandskabet til Frederiksten. Hurtig benyttede Svenskerne sig af denne Omstændighed og trængte ind i Frederikshald, hvis Indvaanere ligeledes trak sig tilbage til Fæstningen; Byen blev atter ødelagt og Frederiksten saaledes ogsaa fra Søsiden indespærret.

Som ved Trylleri hævede sig hver Dag nye Batterier, stundom paa de utilgængeligste Steder; de svære Stykkers Torden syntes at voxe i Kraft og raskere fulgte Skuddene paa hinanden. Fæstningens Kanoner bleve dog intet Svar skyldige; nye Stykker rettedes stedse mod ethvert nyt Batteri; Fjendens Anstrængelser tjente kun til at opflamme Forsvarernes Mod; den stigende Fare gav deres Begejstring for Fædrelandets hellige Sag ny Næring, og Beslutningen at lade sig begrave under Fæstningens Ruiner var enstemmig. Svenskernes frygtelige Ild havde imidlertid

lidt efter lidt jævnet de fleste Udenværker med Jorden; snævrere og snævrere drog sig den tordnende Kreds sammen om Norges Klippeport. I tre Dage havde Fjenden beskudt det vigtige Batteri Gyldenløve; den fjerde Dag angrebes det med stormende Haand, og da Batteriets Kanoner vare sprængte og tre Fjerdedelen af Besætningen faldne under den overlegne Fjendes rasende Angreb, veg den kommanderende Officér tilbage. Nu haabede Karl den Tolvte omsider at skulle naa Maalet; han lod Skanser opkaste mellem det saaledes tagne Batteri og Fæstningens Kontreskarper, og for stedse at være midt iblandt Arbejderne og for selv at kunne lede Alt, opholdt han sig i en Træhytte i Nærheden af Gyldenløve, lige under de susende Kugler fra begge Sider.

Hele Dagen den 17de December 1718 havde Bjærge og Bugter i ti Miles Omkreds sendt et levende Ekko tilbage af de Belejredes og Belejrernes Skud; mange Offere vare faldne, saa vel Danske som Svenske, og det fremskridende Mørke syntes endnu ikke at ville gjøre Ende paa Kampen; thi gloende Kugler gjennemkrydsede nu Luften i alle Retninger og sloge knusende ned mellem Frederikshalds Byes Ruiner eller i de svenske Barakker; stundom dalede vel ogsaa en saadan Ildkugle ned i Vandet og sluktes i de isnende Bølger. Henad Aften tav dog de Belejredes Kanoner og de Svenskes Ild sagtnedes ligeledes; kun Lyskugler stege af og til i Vejret; thi Nordmændene maatte stedse befrygte, at Fjenden i Nattens Mørke skulde prøve en eller anden forvoven Streg. Som Raketter stød de glimrende Straaler op i Luften; det knaldede i Højden og udfoldende sig som Stjærner, dalende som Luftsyn, bredte de et kortvarende, men klart Lys over alle Gjenstande. Skinnende hvide knejsede de snedækkede Klipper

som Kæmpespøgelser; fra de mest fremragende Punkter af Fæstningen, saasom Overbjerget og Stortaarnet, kunde man se ned i Approcherne, hvor det vrimlede af svenske Soldater og Skansegravere, medens man i længere Afstand saa Fjenden bringe de svære Kanoner hen til ny opkastede Batterier.

Men vi ville kaste et Blik ind i Frederiksstens Fæstning, hvor Søvn eller Hvile syntes at være banlyste. Ved Lygternes matte Skin vare alle vaabendygtige Mænd ivrig beskæftigede med at slæbe Munition frem, lave Karduser, lade og rette Stykkerne eller udbedre de af Fjenden skudte Bresche; Kvinder og Børn bragte Mændene Forfriskninger eller tjente som Haandlangere ved det travle Arbejde, medens Adjutanter ilede frem og tilbage med Ordrer og Meldinger. — Døren til Kommandantens store Audienceværelse var intet Minut lukket; uophørlig kom og gik Officerer, unge og gamle, af alle Grader; her frembød Natten Dagens raske Liv og Dagen en højere Potents af Livet. Derinde var en Mængde Krigere forsamlede, saavel regulære som frivillige; roligt Mod eller fyrig Kjækhed stod præget paa Alles Ansigter. Med den Overstkommanderende havde de truffet Aftale angaaende de næste Forholdsregler til Fæstningens videre Forsvar og modtaget Ordrer for Natten. Pludselig Tavshed var indtraadt; thi Befalingsmanden havde nærmet sig det smalle, hvælvede Vindue, for at benytte de opstigende Lyskuglers Skin til at iagttage Fjenden.

„Nu, mine Herrer Vaabenbrødre og Kammerater!“ — sagde Kommandanten og vendte sig atter til Forsamlingen — „i Nat tænker jeg, det gjælder at være aarvaagen og paa vor Post; thi tager jeg ikke fejl, bereder Svenskeu sig til en Hovedstorm. I Hans Majestæts vor elskede Kon-

ges Navn opfordrer jeg Eder til Standhaftighed og uforfærdet Mod i denne Trængselens Time; vi vide jo Alle: Norges Skæbne ligger i vore Hænder." — „Det vide vi," lød en dyb Bas blandt Gruppen; det var Frederikshalds Borgermester, en svær Skikkelse med et djærvt Aasyn og som i den simple Vams med Sværdet i et Læderbelte tog sig ud, som en af Oldtidens Kæmper — „og saalænge et norsk Øje kan tage Sigte og en norsk Næve svinge Øxe og Sværd, skal ingen Svensker bestige disse Mure. Jeg svarer for de i Fæstningen tilstedeværende Borgere og jeg taler i deres Alles Navn." En Bifaldsmumlen bruste over Forsamlingen og mange bekræftende Stemmer lode sig høre. „Saa har det ingen Nød," vedblev Kommandanten med glad Mine; „thi jeg og mine Officerer tænke ligesom I og udtale det samme Løfte i vore Soldaters Navn. Skulde det endda lykkes Svensken, med hans utallige Ildsvælg og tredive tusend Mand at løsne Sten fra Sten, da skal han dog først over os faldne Normænd betræde Fæstningens Ruiner. Men jeg siger Eder, Forløsningens Time er nær; Hunger og Modløshed indfinde sig allerede i Fjendens Lejr, og et Ilbud fra Frederiksstad har bragt mig Efterretning om, at Tordenskjold er i Sigte med en Transport af Kjærnetropper og Ammunition; denne Helts Navn er jo et godt Varsel og med trøstigt Mod ville vi derfor atter lægge Haand paa Værket." Forsamlingen svarede med enstemmig Jubel, og man begyndte at skilles ad, for hver især at begive sig til sin Post. En Konstabel traadte ind og trængende sig frem til Kommandanten, tiltalte han denne med militær Anstand: „Jeg har at melde, at det lille østlige Batteri er forladt; Besætningen har uden Tab trukket sig herind og Stykkerne ere bragte i Sikkerhed. Kun en Kanon, der

er ladet med Kardætscher, er endnu tilbage; men den er i slet Stand og næppe værd at transportere." — „Det er godt, min Søn!" sagde Kommandanten flygtig, idet han bladede i sin Tegnebog, „fyr den kun af, saa mærker Fjenden med det samme, at vi endnu ere vaagne."

I den hurtig sammentømrede Træhytte bag Gyldenløves Batteri laa Sverrigs navnkundige Konge henstrakt paa et Knippe Halm; han var tæt indhyllet i en Rytterkappe og syntes at nyde en rolig Søvn. Paa det simple Fyrrebord, der var bedækket af Papirer og Skrivematerialier stod en lille Lygte, hvis rødlige Skin kun mat oplyste Hyttens Indre. Det hele Amøblement bestod, foruden Bordet, i et Par Træstole og en svær jærnbeslagen Kiste; i Krogen hist henne stod Heltens Sværd, paa Væggen hang et Par Pistoler og en Flint. Af og til blev Døren aabnet og et fortsmuttet Ansigt kom til Syne, der dog altid trak sig hurtigt tilbage igjen.

„For Satan! hvad er der paa Færde — hvad vil I?" raabte Kongen med barsk Stemme og hævede Hovedet i Vejret, da Døren atter knirkede og det friske Lufttræk berørte ham. „Tilgiv, Eders Majestæt!" sagde den nu indtrædende Oberst Siquer, „vi vilde nødig forstyrre den Hvile, I saa sparsomt under Legemet; men vi anse det Alle for vor Pligt at underrette Eders Majestæt om Fjendens fære Anstalter; de fra Fæstningen opstigende Lyskugler tyde paa, at Besætningen vil se om Lejlighed til et forvovent Udfald." — „Det er godt, med Guds Hjælp ville vi komme ham i Forkjøbet. Gaa kun; lad Stykkerne spille op; vi ville snart være hos Eder." — Saasnart Obersten havde trukket Døren i efter sig, sprang Karl rask op fra det simple Leje; men kastende Rytterkappen fra sig, sank han atter ned paa Halmknippet og

foldede sine Hænder. Lysets fulde Skin faldt paa den bedende Konge; hans nys saa stolte Aasyn var næsten ydmygt; de ellers saa gnistrende Øine vare vendte opad med et fromt Udtryk, og i det rødlige, usikre Lys fik hans hele Fysiognomi et næsten helligt Anstrøg. Hans Hoved var halvt skaldet, skjønt han kun var syv og tredive Aar gammel; men de faa tilbageblevne Haar stode stride op om hans Isse. Den mørkeblaa Kjole med de blanke Knapper sad snæver om den slanke Skabning, medens gule Underklæder og store Rytterstøvler udgjorde hans øvrige Dragt. Med dyb Stemme fremmumlede han en Bøn, og idet Stolthed og Selvtillid atter vendte tilbage paa hans Aasyn, rejste han sig derpaa i Vejret, spændte Pallasken til sin Lænd, satte den bredkrampede Hat paa Hovedet og ilede ud af Hyttens lave Dør.

Det knaldede svagt i Højden og Lyskuglens Stjærner udfoldede sig under den mørke Vinterhimmel, da han nærmede sig Gruppen af sine forsamlede Generaler og andre høje Officerer, der modtoge ham med en ærefrygtsfuld Hilsen og tavse iagttoge hans Miner. Efter skarpt at have betragtet de, omtrent et Minut oplyste Gjenstande, vendte han sig til en høj, robust Officér med et ærligt, nordisk Ansigt, og sagde i en ligegyldig Tone:

„Fjenden lyser os ved Arbejdet — har I ellers intet Nyt at melde os, Mørner? — „Ej af stor eller øjeblikkelig Vigtighed," svarede Generalen med en dyb Bøjning, „men Færgemændene ved Svinesund ville vide, at Baron Görtz er ankommen til Strømstad, og at han agtede i Morgen at indtræffe hos Eders Majestæt med Depecher." — „Ja saa, de kunne være vigtige nok; han kommer fra Stokholm," sagde Kongen halvt sagte hen for sig. En anselig Krigerskikkelse traadte rask nærmere; med en let Bøjning

og en Mine, der lod formode, at hans Rang anviste ham en høj Plads, selv i Kongens Nærværelse, tog han Ordet: „Eders Majestæt vil tillade mig at bemærke, at en anden Efterretning, der i dette Øjeblik ryktes, synes af langt større Vigtighed; den forvovne Kommandør Tordenskjold skal nemlig gjennem Storm og Frostvejr være ankommen fra Kjøbenhavn med nye Stridskræfter." — „Satanas! den fortvivlede Bølgeridder," udbrød Kongen med en heftig Bevægelse, skjønt et flygtigt Smil foer over hans høje Pande; „I har Ret, Prins! vi finde ogsaa den Efterretning ikke uvigtig — ja, for Satan! det kunde give Frederiksstens haardnakkede Kommandant nyt Mod; den Ornerede maa derfor i Morgen være i vore Hænder eller skudt sammen i en Grushob. Afsted, I Herrer! til Lejren; samtlige Regimenter skulle være færdige til Angreb og det svære Artilleri atter i Dagbrækningen aabne Ilden; gjennem den første Bresche storme vi. Imidlertid ville vi selv lidt nærmere iagttage Fjenden; vor General-Adjutant har at følge os." Han vinkede ad Generalerne og skred fremad; men Oberst Siquer traadte ham dristig i Vejen og sagde med høj, næsten skrigende Stemme: „I Hærens Navn beder jeg Eders Majestæt, ikke at vove Eder Fæstningen nærmere paa dette farlige Punkt; man kan ikke vide hvilket Øjeblik Fjenden atter aabner sin Ild, og her er I umiddelbart udsat for hans Kugler." — „Raser I!" tiltordnede Karl ham med gnistrende Blik. „I er kanske bange for at følge Eders Konge og Herre i Faren?" En Lyskugle opklarede i dette Øjeblik Gruppen; General-Adjutanten veg blegnende tilbage, og de forskjelligste Følelser afprægede sig paa de andre Officerers Ansigter. Med rolig Værdighed lagde Prinsen af Hessen sig derimellem: „Det er vist ikke Mangel paa Mod, der bevæger Oberſten

til denne Bøn; ogsaa jeg beder Eders Majestæt, ikke at udsætte Eders kostbare Liv for en saa øjensynlig Fare." — „Eders Majestæt har før sat mig storme et Batteri i Spidsen for mine Grenaderer," tilføjede General Mørner med fast Stemme; „jeg frygter derfor ingen Bebrejdelse i saa Henseende, om jeg ligesom Hans Højhed Prinsen beder Eders Majestæt om at være noget mere betænkt paa Eders Sikkerhed." Uvillig vendte Kongen sig bort og tav et Øjeblik; idet han derpaa foer med Haanden til sit Sværdhæfte, sagde han med afbrudt, men mildere Stemme: „Det er Intet — vi kunne maaske saares; men Grænsen for vort Liv er langt borte — der ligge store Begivenheder imellem. I forstaa det ikke, og jeg siger Eder atter: den Kugle, der skulde bringe vort kongelige Hjerte til at standse, maatte være støbt alene dertil og numereret — altsaa, til Arbejdet!" Med en militærisk Hilsen ilede Officererne nu bort, til de forskjellige Afdelinger af Lejren, og med hurtige Skridt gik Kongen henimod de nye Skanser, der vare opkastede i et halvt Kanonskuds Afstand fra Fæstningens yderste Værker. Oberst Siquer fulgte ham i Hælene, idet han samlede ved sit brede Læderbelte, der var spækket med tvende Terzeroler.

Kongen standsede i et Hjørne af Tranchéen; gribende fat om Pælene, hævede han sig lidt i Vejret og lænede sig ud over Brystværnet, for ved den opstigende Lyskugles Skin at se for sig; det knaldede atter oppe i Luften og Alt blev lyst som midt om Dagen. Han saa til Siden og hans Øje mødte et bleggraat Ansigt med vilde, stirrende Blik, medens en Arm langsomt udstrakte sig og et Pistolløb skinnede i det flygtige Lys.

„Skurk! hvad vil Du?" raabte Kongen, idet han med

den venstre Haand klyngede sig fast til Pælen og med den høire foer ned til Pallasken. Det glimtede i det samme histovre og med et bedøvende Knald gik Kanonen løs paa det lille østlige Batteri; Kardætschkuglerne sloge ind i Tranchéen, Lyskuglen sluktes, og i næste Øjeblik var Alt mørkt og stille som i Graven.

„Herre Jesus! er I saaret, Eders Majestæt?" hvistede Siquer og greb Kongen om Livet; men Karl den Tolvte svarede ikke: ubevægelig stod han op til Skansen og gysende drog Siquer sin Haand tilbage; den var bleven vaad af det fremrislende varme Blod.

Skuddet havde bragt Bevægelse i Lejren; i den Formening, at Besætningen var i Færd med at gjøre et Udfald, strømmede Svenskerne skarevis frem, og Nattens Tavshed afbrødes pludselig af et støjende Liv, der forhøjedes af de svenske Kanoners atter vaagnende Brøl. En Trop Soldater ilede ind i den yderste Tranché. „Stop der!" — raabte Oberst Siquer dem i Møde — „herhid, alle Mand! Batteriets Kommandør er falden; vi maa have ham hen til Lejren før Fæstningens Kugler atter begynde at spille." Fulgt af Soldaterne, vendte han tilbage til det Sted, hvor Karl den Tolvte endnu stod lænet op til Brystværnet; med rystende Hænder og fremstammende afbrudte Forbandelser eller Klager, svøbte han sin egen Kappe om Kongens afsjælede Legeme. Det blev lagt paa en Rad Geværer, der bares af to og to Soldater, og paa Oberstens Befaling bevægede Toget sig rask hen til Lejren, hvor man standsede ved Prinsen af Hessens Barakke.

Denne Fyrste var netop i Færd med at uddele Ordrer til de forskjellige Regimentschefer og Batterikommandører. Ogsaa General Mørner var tilstede; thi Kanonskuddet havde

lokket de raadvilde Chefer til den Næstkommanderendes Kvarter. Da styrtede General-Adjutanten ind; Alle gjorde Plads og betragtede nysgjærrige den blege Officér, hvis hele Udvortes tilkjendegav den højeste Grad af Bestyrtelse. „I har vel endnu Intet hørt," sagde han med klangløs Stemme, idet hans Øjne rullede vildt omkring i Kredsen og først standsede ved Prinsen — „godt! saa er jeg den første, der bringer Budskabet; det glemmer I dog ikke, Eders Højhed! han er død og borte, den frygtelige Kong Karl den Tolvte." Kun en hul Brummen lod sig høre blandt Forsamlingen, hvis enkelte Medlemmer forstummede af Forbavselse og Skræk, skjønt En og Anden ligesom lyttende hævede Hovedet højere i Vejret eller kastede et forsigtigt Blik til Prinsen, som med virkelig Følelse udbrød: „Hvad siger I, Hr. Oberst! kom til Eder selv. Hvor er Hans Majestæt?" — „Han ligger her udenfor, i sit Blod," vedblev General-Adjutanten som før; „han vilde se ud over Brystværnet — I hørte vel Kanonskuddet fra Fæstningen! det traf rigtigt — ha, ha! Eders Højhed tror dog aldrig, at jeg har skudt ham; nu vil man vist fortælle det." Fyrsten var traadt et Skridt tilbage og havde bedækket Øjnene med Haanden; men ved denne sidste Ytring tog han Haanden rask bort og betragtede den skjælvende Oberst med et fast Blik. „Den frygtelige Begivenhed ryster vist os Alle; men paa Eders Hjærne synes den at have virket forstyrrende. Den svenske Hær tæller kun tapre Krigere, ingen Forrædere eller Mordere — man maa bringe ham i Forvaring, indtil han er kommen til sig selv igjen," henvendte han Ordet til de Omstaaende; „hans forvirrede Ytringer kunde bringe nedværdigende Rygter i Omløb." Nogle Officerer adlode strax dette Vink og bortfjærnede sig med Sigter, hvis Aandsforvirring syn-

tes at stige med hvert Minut. Liget blev derpaa baaret ind; tavse stode de graanende Chefer omkring deres ridderlige Konges jordiske Levninger, denne Konge, som for faa Øjeblikke siden i sin fulde Kraft havde erklæret, at hans Livs Grænser endnu vare langt borte. En Kugle var trængt ind paa den højre Side af Hovedet, var gaaet gjennem den venstre Skulder og ud af Albuen. Det blege, af Blod besudlede Ansigt bar endnu Stolthedens og Ærgjærrighedens Præg; de trodsige Læber vare tæt sammenknebne, medens den højre Haand krampagtig var knyttet om Sværdets Greb.

Da man atter havde dækket Kappen over dette ryslende Vidnesbyrd om al menneskelig Magts Forgængelighed, grebes de Tilstedeværende af Tanken om, hvilke vigtige Følger Kongens Død i dette Øjeblik kunde have; for denne Tanke syntes Sorg og Vemod hurtigt at træde i Skyggen, og med opmærksomme Miner vendte man sig til Prinsen, da denne omsider brød Tavsheden. „Det er en skæbnesvanger Stund," sagde han med højtidelig Alvor; „Armeens, maaske hele Sverigs Redning fra Oprør og Anarki er afhængig af vor besindige Opførsel." — „Eders Højhed er nu den Øverstkommanderende," afbrød General Mørner ham, som hidtil tavs og med dyb Vemod over det ærlige Ansigt havde stirret hen for sig, „jeg anser mig forpligtet til at adlyde Eders Befalinger, indtil Eders ophøjede Gemalinde, Sverigs nuværende Dronning, er bleven underrettet om sin store Broders Død og har grebet Regeringens Tøjler. Men til at forebygge Oprør og Anarki, tror jeg, at den første og vigtigste Forholdsregel vil være, at bemægtige sig Baron Görtz's Person og Papirer; denne Herres statsfarlige Planer til Fordel for den holstenske Hertug ere jo os Alle noksom bekjendte."

Han stansede og betragtede sine Vaabenfæller med et spørgende Blik; en almindelig Bifaldsmumlen bruste gjennem Forsamlingen. „Ved den levende Gud! I har Ret," udbrød Prinsen. „Jeg takker Eder, min gamle Ven! og Eder Alle for denne Tillid. Eder, Hr. General! overdrager jeg det vigtige Hverv at arrestere Baron Gørtz, som vel endnu kan træffes i Strømstad. Andre og for Sverigs Held vigtigere Anliggender kalde os til Stokholm, og her er ingen Tid at spilde; vi ville derfor hæve Belejringen og ile tilbage over Grænsen. Skynder Eder, mine Herrer! at træffe Anstalter til Troppernes Sammendragning og Tilbagetog, Vinteren er jo allerede langt fremme, og baade Folk og Heste lide Mangel i dette ødelagte Land."

Cheferne forlode Hovedkvarteret, for at udføre Ordren. Nogle af dem vare virkelig vemodig stemte og fordybede i alvorsfulde Betragtninger; men Andre, og det ikke de færreste, udkastede ærgjærrige Planer og beregnede i Tanken de forskjellige Partiers Styrke. General Mørner og et Par andre højt staaende Mænd bleve tilbage, for endnu at holde en hemmelig Raadslagning med Karl den Tolvtes Svoger. —

Vi ville skride en otte Dage frem i Tiden og forsætte vore Læsere til Kristiania. Det var en klar Vinterdag; men trods den bidende Vind syntes Stadens Indvaanere at have forladt de lune Værelser og alle Haandteringer, for at slentre omkring i Gader og Stræder og høre Nyt. Overalt saa man Klynger af fortællende og lyttende Mennesker af alle Klasser; hvor Venner eller Slægtninge mødtes, hilste de paa hinanden med varme Haandtryk, lykønskende Udraab og glade Budskaber. Hist og her saa man vel ogsaa Borgere og Søfolk trænge sig sammen om

en norsk Frivillig, en dansk Soldat eller svensk Desertør, i Haab om, af et Øjenvidne at erfare interessante Omstændigheder fra Krigens Skueplads. At Karl den Tolvte var falden, vidste man, og Rygtet fortalte endog, at der ikke mere fandtes en svensk Soldat paa norsk Grund.

Ikke langt fra den forrige Løvendalske Gaard, hvor Norges daværende Statholder, General Krag, boede, havde en betydelig Masse Mennesker samlet sig, for lejlighedsvis at komme under Vejr med, hvad de høje Herrer nu vilde tage sig for, da Kurerer og Ordonantser uophørlig ilede fra og til det store Hus; som man vel kan tænke, blev det ubetydeligste, paa denne Maade opsnappede eller af en Skalk opspundne Bidrag til Dagens Historie modtaget med Begjærlighed og udstyret med Gisninger og dristige Slutninger, indtil den mindste Snebolt var voxet til en Lavine, der væltede ud over Staden. Som Tilfældet gjærne er ved slige Lejligheder, vare Sømændene mere iagttagende og lyttende end meddelende Medlemmer af denne hæderlige Forsamling. Naar de aabnede Munden, skete det kun, for at henkaste en bidende eller satirisk Bemærkning, medens nogle af de saakaldte Spidsborgere snakkesalige udbredte sig over Fortidens Begivenheder og Øjeblikkets Følger for Fremtiden. Blandt disse udmærkede sig især en lille tyk Person, hvis Udvortes vel i Almindelighed lod formode den jævne Borger, men som dog baade i Klædedragt og Lader havde noget Affektert, om vi maa bruge dette Udtryk, som om han i højere Kredse havde opsnappet og nu blandt sine Jævninge vilde bryste sig med et fornemt Anstrøg, hvilket dog ikke sjælden mødte Modstand og Forargelse hos disse. Trippende, dels af Kulde og dels af Utaalmodighed efter at komme til Orde igjen, havde han hørt paa et Foredrag af en af

sine Medbejlere til Roes for Statsklogt; men nu kunde han ikke udholde det længer og faldt den Anden med en fyndig Mine i Talen. „I forstaar Jer ikke paa de Dele; nej, hos Excellencen, der gjorde et Stykke af mig og ikke misundte en gammel, tro Tjener at faa sine Begreber opklarede — og hvorfor skulde han ogsaa det? jeg spørger, hvorfor skulde han ogsaa det? i den simpleste Kofte kan der skjule sig et Pund, og jeg har aagret med mit — hos Hans Excellence altsaa har jeg havt Lejlighed til at kige de Store i Papirerne og faaet Øjnene op; og altsaa, som jeg ymtede om forgangen Dag: kanske er Hans Majestæt Kong Karl den Tolvte død; men kanske er han ogsaa ikke død — ja, ja, jeg siger, kanske er han ogsaa ikke død. Svenskeu er fiffig nu til Dags; den maatte staa tidlig op, der skulde narre ham. Pas kun paa, inden vi vide et Ord deraf, have vi Fjenden her paa Halsen; saa korse de Store sig derover og ville endnu ikke tro det, førend Røgen fra vore brændende Huse staar dem i Næsen." „Saa er det jo godt, at I er der og kan give Chefen et godt Raad, hvordan han skal bjærge sit Skrog," sagde en høj, graahaaret Sømand, og et let Smil foer over hans haarde Ansigt. „Ja, ja, lad os høre; det er kuriøse Ting nok," mælede en gammel Borger med en stor Paryk; „men hvorfor skulde den svenske Konge ikke være død; han var dog sagtens af Kjød og Blod ligesom vi Andre." „Deri stikker det," vedblev den Tykke med en yderst vigtig Mine, „men forstaar I det? — tra la la! — jeg spørger, forstaar I det? Hos Hans Excellence har jeg mangen fortrolig Aftenstund hørt Noget falde, der kunde bringe Haarene til at rejse sig paa Eders Hoveder — altsaa, Hans Majestæt Kong Karl den Tolvte var af Kjød og Blod som vi Andre — ja, var han det? jeg

spørger, var han det?" — „Haa, haa! det er en Svær-mer; hvad gider I høre paa ham," bemærkede en anden Borger med en uvillig Bevægelse; „vi Andre forstaa os ligesaa godt paa de Dele; desuden har jeg hørt Kongens Død fortælle med alle Biomstændigheder af min Nabos ældste Søn, Knud, som I véd, kom hjem fra Grænsen i Gaar." „Naa, og sæt, jeg indrømmede, at Hans Majestæt Kong Karl den Tolvte er død," tog den Tykke atter Ordet, men i en mere eftergiven Tone; han frygtede for at miste sine Tilhørere — „hvad hjalp det? Har han ikke store Generaler og Admiraler, der ligefuldt komme os paa Nakken; hver af dem skal han have lovet et Kongerige." „Ja, ja, ser man det; det er ellers kuriost nok," smaasnakkede Manden med Parykken og traadte nysgjærrig nærmere. Den Tykke, som nu var sikker, i det ringeste paa én Tilhører, antog atter den vigtige Mine og vedblev: „Var endda Hans Excellence, hos hvem jeg havde den Ære at tjene saa mange Aar, endnu her, saa havde det ingen Nød; men hvad ville de Andre gjøre, der nu sidde med Hænderne i Skjødet? jeg spørger, hvad ville de gjøre, naar Fjenden kommer?" „Vi skulle nok vide hvad vi ville gjøre; det have vi da vist før — have vi ikke?" ivrede den anden Borger og saa til sine Naboer; „og hvad Eders Excellence General Løvendahl betræffer, saa var han en meget brav Mand, Skam faa den, der vilde sige Andet; men i Krigen var han da heller ingen Hexemester, det have vi set, da han med uforrettet Sag kom tilbage fra Bahuus Lehn." „I snakker som I forstaar det," udbrød den Tykke, ganske rød i Kammen, „det var just en rigtig General, Hans Excellence; han gik ind i Fjendens Land; gjøre de Andre det? jeg spørger, gjøre de Andre det? Lade de ikke Fjenden komme

herind?" Lidt forbløffet over dette Argument, tav den Anden. „Som jeg ymtede om forgangen Dag, Vore skulde have gaaet til Stokholm; det kunde de da ligesaa godt, som Svensken kan gaa til Christiania — ja, ser I det, det forstaar jeg mig paa. Og denne Tordenskjold, som de gjøre saa meget Væsen af; hvi tog han ikke Strømstad? det kunde han have gjort saa let som jeg drejer min Haand. Og hvad bestiller han nu? jeg spørger, hvad bestiller han nu, da Fjenden staar for Døren?" „Ja vist, I lider ikke Tordenskjold," smaalo den anden Borger med en ondskabsfuld Mine, „som I ymtede om forgangen Dag, fordi han allerede som Kadet trakterede Eder med knubbede Ord og Puf, da I vilde vise ham bort fra Excellencens Port." Ved Tordenskjolds Navn begyndte Sømændene at spidse Øren og kom nærmere. Den Tykke kastede betænkelige Blik til dem og sagde med noget nedstemt Tone: „Der tager I virkelig fejl; vel var han lidt ligefrem, som de Herrer Sømænd gjærne pleje, det var han; men hvi skulde jeg derfor bære Nag til ham? jeg spørger, hvi skulde jeg bære Nag til ham? Jeg talte tidt det unge Menneskes Sag hos Excellencen; for jeg har et forsonligt Gemyt." Den graahaarede Sømand delte netop sin Opmærksomhed mellem General Løvendahls forrige Tjener og en Gjenstand i det Fjærne, medens en truende Uvejrsky havde afvexlet med et spottende Smil paa hans haarde Ansigt, som om han ikke var enig med sig selv, om han skulde blive vred paa eller foragte Skryderen; han syntes nu at bestemme sig til det sidste og udstrækkende den senefulde Arm i vestlig Retning, brummede han: „Det gjør I klogt i at rebe Eders Sejl i Tide, I bredgabede Mudderpram! Kjender I kanske den Orlogsmand, der kommer brasende op histhenne?"

Hele Forsamlingen drejede Hovederne om til den Kant, hvorhen han pegede, og flere Stemmer udbrøde: „Det er Tordenskjold! ja vist, det er Kommandøren selv!“ Den Tykke trak sig forsigtig tilbage i Klyngen.

Det var virkelig vor Helt, som til Hest, i skarpt Trav nærmede sig Statsholderens Bolig. Dyret glinsede af Sved og Skum, og Rytterens Udseende tilkjendegav ligeledes, at han havde Hastværk. Han kom nemlig fra Moss, hvor Rygtet først havde fortalt ham om Karl den Tolvtes Død, og strax havde han begivet sig paa Vejen til Kristiania, for at indhente nøjere Underretning. Den undersætsige Søofficér, som just ikke var nogen udmærket Ryter, tog sig løjerlig nok ud paa den høje jyske Dragonhest; at det var en saadan, viste nemlig hele Opsadlingen. Ingen Kappe eller Overkjole beskyttede ham mod Kulden, og Uniformskjolen stod endda aaben; han bar et Par Vandstøvler uden Sporer og paa Siden af den langskjødede Vest hang en kort, bredklinget Huggert, medens Skæfterne af et Par Pistoler stak frem af Lommen. Uden synderlig at lægge Mærke til den Opsigt, han vakte, eller til de, hans Person vedkommende Bemærkninger, der lode fra Højre og Venstre, fortsatte han sin Vej; med et tankefuldt Udtryk vare hans Øjne stift hæftede paa Vinduerne hiistoppe i anden Etage af Statholderens Hus, som om han søgte en Gjenstand indenfor de smaa Ruder, og dette var til Dels ogsaa Tilfældet. Paa det ensomme Ridt havde han havt Tid nok til at give sine Tanker Audience; da hans hurtig arbejdende Aand var bleven færdig med Planerne for Fremtiden og var kommen til et Punkt, der stod i Berøring med tidligere Begivenheder, kastede han et flygtigt Blik paa det Forbigangne og næsten mod hans Vilje fremstege lidt efter lidt Billeder i hans Sjæl, der vare af

en langt venligere Natur, af en langt sartere Kolorit end de, som det alvorsfulde Tidspunkt hidtil havde ladet ham beskæftige sig med. Han tænkte sig tilbage som Kadet, da han uden videre Midler eller Anbefalinger end de i hans Sjæl indesluttede Forhaabninger og Ønsker ilede til Kristiania, for modig at bryde sig en Vej gjennem Verdens Trængsel til Roes og Anseelse. Nu var han paa Vejen til samme Maal; dristige Forhaabninger og brændende Ønsker boede ligesom den Gang i hans Sjæl; men de vare nu af en mere storartet, af en betydningsfuldere Art. Den dalende Sols Straaler glødede paa Ruderne hist oppe; men hint dejlige Billede smilede ikke bag dem; dog det smilte og vinkede saa levende for hans Sjæls Blik; hans fyrige Indbildningskraft var saa virksom, at det legemlige Øje omsider troede at se den Elskedes Aasyn, da Gangeren standsede foran den brede Husdør.

„Med Forlov, Hr. Kommandør! jeg kan jo holde Bæstet," sagde den graahærdede Sømand og greb fat i Tøjlen. Som drømmende stirrede Tordenskjold et halvt Minut paa ham; men idet hans Tanker derpaa vendte tilbage til Virkeligheden, sagde han: „For Diævlen! har været længe borte, min gamle Vandhund! Har ikke set Dig i mange Tider." „Jeg har ligget indenfor Hospitalets Bom, skal jeg sige Hr. Kommandøren, og var nær ved at hugges op; men jeg fik Skroget flot igjen og bad om Forlov at følge efter min Chef." „Kan nok se det paa Dig, stakkels Djævel! ser ud som om Du havde drevet tre Dage omkring under Linjen uden Vand. Maa nu pleje Dig godt efter det Puft og følge med ombord; havde paa Oprejsen nær sat mit prægtige Orlogsskib til under Anholt for de Usselrygge af Styrmænds Skyld, vi havde faaet med." „Jeg skal ellers melde, at jeg kommer direkte fra „Lol-

land" og har flittig Hilsen med fra Kaptajn Bude." „Oho! har skyndt Dig godt; véd kanske, om min Ordre fra Moss var indtruffen." „Desangaaende har jeg just at melde, at Vand, Brændevin og Ballast efter Ordre ere indtagne, og Alt klart til hvert Minut at stikke i Søen." Med et Spring, der vist nok ombord var blevet anset for et Mesterstykke af Smidighed, men som en Dragon lige saa vist havde faaet en Fretteſættelse for, om ikke større Straf, foer Tordenskjold ned af den høje Ganger og forsvandt gjennem Døren af Statholderens Hus, hvor ingen Tjener denne Gang formente ham Adgangen.

De forsamlede Tilskuere, der under den stedfundne Samtale havde holdt sig i beskeden Afstand, trængte sig nu højrøstede frem for at mønstre Hesten, da de ikke længer havde Rytteren at se paa. Men Dyret begyndte at blive uroligt i Kulden, og Ole Olesen, som maaske for første Gang i sit Liv forestillede Staldkarl, forstod sig kun maadeligt derpaa; med kraftig Næve holdt han blot fast i Tøjlerne og brummede nogle Eder mellem Tænderne. Blandt Tilskuerne, der udvexlede mangehaande Gisninger om Aarsagen til Kommandørens Ankomst, var den Tykke atter en af de forreste og mest højrøstede. Med en vigtig Kjendermine mønstrede han Hesten fra alle Sider og stillede sig netop tæt bagved den, for at aabne et hippologisk Foredrag, da Ole, som endnu ikke kunde glemme hans lumpne Bemærkninger over Chefen, gjorde et Ryk i Tøjlen, saa Dyret pludselig foer tilbage og satte Hoven temmelig ublidt paa hins Fod; med et Brøl hummede den Tykke sig skyndsomt til Siden og veltilfreds med denne Hævn, tilnikkede Sømanden ham: „Det skal I ellers ikke bryde Eder om; det fornemme Bæst vilde kun vide, om I ogsaa var fornem og havde Ligtorne. Hvad vilde I ellers

ved hans Agterspejl — maaske for at høre, om han lod noget falde, som I kunde bringe videre." Med frygtelige Grimasser og bistre Blik paa den saa ligefremme Sømand, tabte den Tykke sig ganske blandt Mængden, der snarere morede sig over hans Uheld end havde Medlidenhed med ham.

„Aha! Hr. Kommandør!" raabte General Krag den indtrædende Tordenskjold imøde og lagde nogle Papirer hen paa Arbejdsbordet. „I kommer jo, som om I var kaldet; i denne Tid, da den ene vigtige Begivenhed afløser den anden, trænge vi mer end nogensinde til hurtige og nidkjære Mænd som I." „Takker skyldigst for Eders Excellences gode Mening," henkastede vor Helt, „har ellers kun gjort en Afstikker herhid, for at hente Stadfæstelse paa de vigtige Rygter, der ere i Omløb, og spørge om nærmere Ordre med Hensyn til Transportens Udskibning og Bestemmelse." „Gud være lovet! Rygtet har denne Gang ikke lojet," vedblev Statholderen og gned sine Hænder; „vor og hele Evropas værste Fjende er omsider falden paa sine Gjerninger; den sidste Kourér melder mig, at Svenskerne ere marcherede hjem igjen og det med et saadant Hastværk, at hele Grænsen er bedækket med styrtede Heste og Mennesker, med efterladte Kanoner og andre Krigsredskaber. Her kan I se Afskriften af en omstændelig Beretning, som Frederikshald Magistrat sender mig. Imidlertid ere de Tropper og Krigsfornødenheder, I har medbragt fra Kjøbenhavn, ingenlunde overflødige; man kan ikke vide, hvornaar Fjenden kommer tilbage. Vi maa ruste os i Tide, for at ikke Uvejret igjen skal træffe os ubedækkede." Begjærligt greb Tordenskjold Magistratens Beretning, og medens han flygtig gjennemløb den, bestyrkedes han i en tidligere fattet Beslutning, at være den Første, der overbragte

Kong Frederik Efterretningen om Karl den Tolvtes Død. Med tilsyneladende Rolighed sagde han: „Et sært heldigt Tilfælde, der kan give Krigspiben en anden Lyd — mener ellers, med Eders Excellences Tilladelse, at den Tidende uden Ophold burde nedsendes til Hans Majestæt.“ „Just derfor kommer I mig saa belejligt. Jeg har givet Oberst Møsting det betydningsfulde Hverv at haste ned til Kjøbenhavn; men paa denne stormfulde Aarstid betror Ingen sig gjærne til det oprørte Element, med mindre Skibet føres af Kommandør Tordenskjold, som jo altid har Vind og Lykke med sig.“ Vor Helt bukkede, og idet han som i Tanker stak Beretningen i Lommen, bemærkede han med et let Smil: „Indser tilfulde at Hastværk her er nødvendigt, og for Folk, der ikke ere vante til Søen, kunde den Tur blive haard nok; gad ellers vidst, om Oberſten er klar til Affart?“ „Seneſt om et Par Dage vil han kunne afgaa; vi ile af al Magt med Depecher og Gjenparter af de forskjellige Indberetninger.“ „Tror, at det i saa Fald ikke var af Vejen, om jeg uopholdelig begav mig til Sandesund, hvor Orlogsskibet „Lolland“ er beliggende, og gjorde mig færdig til at gaa under Sejl.“ „Det gjør I bedst i, Hr. Kommandør! Ogsaa af en anden Grund maa vi haste; Admiral Rosenpalm kunde muligvis komme os i Forkjøbet med at nedsende dette vigtige Budskab, og det saa jeg, sandt at sige, nødig.“ „Lover Eders Excellence, at der Intet skal blive af; men maa desangaaende bemærke, at om jeg skal holde saadant Løfte, er det fornødent at benytte Vejr og Vind, naar som helst det maatte falde godt ind.“ „Det er rimeligt; det forstaar I Eder bedst paa. Jeg skal for mit Vedkommende stræbe, hvad jeg kan.“ „Skal heller ikke være ledig, men efter bedste Evne haste afsted. Anbefaler mig imidlertid i Eders

Excellences Bevaagenhed." „Gud være med Eder, Hr. Kommandør! lykkelig Rejse!"

Tordenskjold bortfjærnede sig hurtig; endnu samme Aften forlod han Kristiania med Ole Olesen og et Par svenske Desertører, som han heldigvis traf paa og tog med, for at de i Kjøbenhavn kunde bekræfte Efterretningens Sandhed. Det var ingenlunde hans Agt at oppebie Oberst Møstings Ankomst; derfor havde han i den oven anførte Samtale med Statholderen søgt at undgaa ethvert bindende Løfte i saa Henseende. Hans strængt redelige Tænkemaade fremkaldte rigtignok nogle Skrupler i hans Sjæl angaaende dette Punkt; men den Betragtning, at han rimeligvis vilde komme for sent, i Fald han vilde vente paa den sendrægtige Oberst og Depecherne, fik snart Overhaand, og forresten overtraadte han kun en mindrig vigtig Ordre, for desto nøjagtigere at udføre den vigtigste.

Det gryede ad Dag, da han betraadte „Lollands" Dæk. Med et prøvende Blik betragtede han Horisonten og mønstrede derpaa de i hans Fraværelse trufne Anstalter til en hurtig Afrejse. „Takker Dig, min Broder!" sagde han til Bude, som med Hatten i Haanden havde modtaget ham ved Falderebsporten, „ser, Du har paa det Bedste sørget for Alt." „Og endda frygter jeg for, at vi komme drivende bagefter," faldt den alvorlige Bude ham i Ordet; „det er atter en Streg i Regningen, at Kommandør Poulsen for to Dage siden er gaaet under Sejl til Danmark." „For Djævlen! har nok tænkt mig det; men siger Intet. Frisk, Hr. Kaptajn! Ankertovet kappet og alle Sejl op! kunde hænde sig, at vi endda halede ham og vandt Luven. Har ikke store Tanker om Kommandørens Sejlads, og nu lufter hun først op fra den rette Kant." Alle Mand kaldtes op; saa snart de fik Øje paa Chefen og

hørte, hvad det gjaldt, ilede de med Hurra til Arbejdet. I en Haandevending bleve Tovene kappede, Sejsingerne gjorte los, Skjøderne støttede og Sejlene satte til, og næppe fem Minutter efter styrede det mægtige Skib ud i Søen, Syd paa, nejende under Vægten af sin hvide Pynt over og under. En frisk Kuling af Nordvest rundede snart de svære Sejl, og Ole Olesens gigantiske Skikkelse knejsede atter ved Rattet.

Tordenskjolds Anelse om, endnu at kunne komme tidsnok, gik i Opfyldelse. Vice-Admiral Rosenpalm havde vel for flere Dage siden affendt Kommandør Poulsen med den vigtige Efterretning; men denne Officér havde forgjæves stræbt at arbejde sig op mod Vinden, der hidtil havde blæst af Sydvest, og som om Lykken vilde gjøre Partiet lige for Væddeløberne, sprang Vinden først i det Øjeblik om, da Tordenskjold hejsede Sejl. Gjennem Kikkerten opdagede vor Helt i rum Sø sin Medbejler; uden at tabe ham af Sigte overtog han selv Kommandoen og forcerede med flere og flere Sejl. Da hans Skib var en bedre Sejler, kom han ogsaa snart op og ladende „Ebenezer" langt tilbage, strøg han ned mod Sundet. Næste Dags Aften, to Timer før Midnat, kastede han Anker paa Kjøbenhavns Rhed.

Skjønt der endnu ingen Sne var falden og Farvandet endnu var aabent, var det dog en temmelig kold Aften, og en tynd Isskorpe bedækkede Vandpytterne paa de aabne Pladser; paa den skyfri Himmel funklede Stjærnerne med den skarpe Straaleglans, der gjærne bebuder en streng Vinters Anmarche. I Kjøbenhavns Gader og Stræder var det allerede øde og stille; Døre og Porte vare laasede, alle Lys slukkede og den store Stad laa i den dybeste Søvn, medens det uhyggelige Mørke rugede i hver en Krog.

Kun i de Gader, der stødte op til Slotspladsen, afbrødes Stilheden stundom af en henrumlende Karosse eller af Portechæsedragernes taktmæssige Skridt eller af en mindre magelig Hofmand, der til Fods lod sig lyse hjem af sin Tjener, eller af et Par Ølhusgjæster, der endnu gjorde en Rundar over Slotspladsen før de tumlede hjem til deres ventende Ægtefæller; det rødlige Skin fra Faklerne, der bares foran Karossen og Portechæsen, og det matte Lys i Tjenerens Lygte kastede et underligt Skjær paa de spidsgavlede Huse, paa Holmens Kirkes temmelig moderne Bygning, paa den pragtfulde Børs og paa den ærværdige Nicolaj Kirke! det gav derhos Sviregasterne Anledning til nye Betragtninger over de Stores tiltagende Yppighed. Selv i Slottet slukkedes efterhaanden de utallige glimrende Lys, og da de sidste Karosser vare rumlede bort over Broen, blev det ogsaa stille her. Klokken var nemlig over ti; de kongelige Herskaber havde for længe siden hævet Taflet og trukket sig tilbage; Tjenere og Huskarle listede sig endnu omkring i Gangene, medens de martialske Gardere med afmaalte Skridt og under hviskende Samtaler skrede frem og tilbage for Dørene til de indre Gemakker.

Paa de fine Bolstre, i den pragtfulde Tronseng hvilede Frederik den Fjerde, bedækket med Edderdun og Silke. Paa det forgyldte Natbord brændte en sirlig Lampe og udbredte en næsten bedøvende Vellugt; den lille Flamme forvandlede Nattens Mørke i det høje Gemak til en stille Dæmring, gjennem hvilken man skimtede de lange Damaskes Gardiner for de dybe, hvælvede Vinduer, de højryggede Lænestole med rødt Silkebetræk og lueforgyldte Ben, det mægtige Chatol af sort Træ med kunstigt udskaaret Arbejde og blinkende Sirater, og — det blege,

kummerfulde Ansigt paa den bløde Silkepude. Den Mand, der for faa Øjeblikke siden knejsede i al sin kongelige Pragt i den oplyste Sal, hvor Musiken tonede Glæde; ved det overdaadige Bord, hvor de ædleste Vine perlede i slebne Pokaler; i den glimrende Kreds af Hofmænd og fremmede Diplomater, hvis Blik og Miner kun syntes Gjenskin af hans Magt og Herlighed, han væltede sig nu søvnløs paa sit Purpurleje, medens hans ringeste Undersaat i Søvnens Arme fandt Glemsel for al Verdens Kvide og maaske drømte sig rig og lykkelig — som en Konge. Langsomt og ængstende skrede mangehaande Billeder forbi hans Sjæls Øje og lode ham kræve sig selv til Regnskab for sine Handlinger; forgjæves vilde han overtyde sin Samvittighed om, at han stedse havde handlet til sit Folks Bedste, at kun dets Held havde foresvævet hans Tanke; en hemmelig Stemme tilhviskede ham, at Ærgjærrighed som oftest havde styret hans Skridt, gjort ham døv for de faa oprigtige Venners alvorsfulde Røst og ladet ham villig lytte til de falske Smigrere; forgæves vilde han rive Tanken bort fra det velsignede Lands tilintetgjorte Velstand, fra de utallige faldne Offere, fra de hundredtusend frie, kraftfulde Bønder, som Krigen havde nødt ham til, med et Pennestrøg at gjøre til usle Trælle, og hvis Klager han ikke længere selv havde Mod til at høre paa; og nu stod hans halve Rige paa Spil; maaske var Frederiksten allerede faldet og Karl den Tolvte dermed Herre over Norge. Hvi havde han ladet sig forlede af sine udanske Ministre og de store Magters Løfter og anvendt Millioner paa Flaadens unyttige Togt i Østersøen; hvi havde han bortødslet Landets Marv, sin egen Kraft og den kostbare Tid paa tomme Forlystelser, Maskerader og Turneringer, istedetfor at tænke paa sit trofaste Folks

Velvære, paa Grænsens Forsvar, paa Norges Redning — Norge, denne de danske Kongers ældgamle Arv fra Slægt til Slægt. Mørkere og mørkere blev Billedet, tungere og tungere væltede Bekymringen sig paa hans Barm; som en angerfuld Synder, med de bedste, ædleste Beslutninger i Sjælen kastede han sig hid og did — da rungede det derude fra Stadens Kirketaarne; med brændende Pande og stirrende Øjne talte han de tolv Slag og foldende de hvide, magre Hænder over Silketæppet, bad han sagte for sit hele Folk, men først og fremmest for Norges Redning. Han lyttede pludselig i Vejret; gjennem den stille Nat trængte højrøstede Stemmer nedenfra til hans Øre og han fornam, at Vagten traadte i Gevær; det syntes strax efter at blive levende i Slottet. Urolig og spændt som han var, overvældedes han af en Mængde Foreſtillinger om Aarsagen til denne usædvanlige Larm, og med bange Anelser sank han mat tilbage, uden at have moralsk Kraft til at kalde sine Pager, for at erfare, hvad der var paa Færde. Umærkeligt aabnedes den ene af de svære Fløjdøre og med lydløse Skridt gled Kammersekretær Lüders ind i Gemakket; han nærmede sig det kongelige Leje og hviskede: „Sover Eders Majestæt?“ — „Nej, nej,“ svarede Kongen med skjælvende Stemme, idet han stræbte efter Fatning, „vi undre os netop over al den Støj og kunne ikke forklare os Grunden.“ „Kommandør Tordenskjold har i Aften kastet Anker paa Rheden og beder om den Naade, endnu i Nat at stedes for Eders Majestæt; han siger, at han medbringer et vigtigt Budskab.“ „For Gud! det maa være af sær Vigtighed, siden det haster saa — véd I intet derom, Lüders?“ „Han vil kun aabenbare det for Eders Majestæt og forsikrer, at det taaler ingen Opsættelse.“ „Velan da! han plejer jo ikke at gjøre stor

Staahej af Smaating; saa ville vi endnu i denne Time skænke ham Gehør." Lüders bukkede og bortfjærnede sig ligesaa lydløst som han var kommen.

Midt i Audienceværelset, der i en Hast var blevet oplyst, stod Tordenskjold med en Rulle Papirer i Haanden. Han var ene, og medens en indre Bevægelse stod malet paa hans, desuden saa levende Aasyn, vogtede hans Blik paa Fløjdørene ind til Kongens Gemakker; uden for hørtes flere halvt viskende Stemmer, og flygtige Fodtrin gjenlød i Gangene. Fløjdøren foer op og Kongen kom til Syne; hans Paaklædning, der bar tydelige Spor af Hastværk, hans blege Kinder og hæftige Armbevægelser gave ham et næsten vildt Udseende. Standsende paa Tærskelen og fixerende Helten med et uroligt Blik, sagde han hurtig og med dæmpet Stemme: „Hvad bringer I os? Sig kun frem — er Frederiksten erobret?" „Ingenlunde," svarede Tordenskjold og bøjede sig dybt, „har tvært imod den Glæde at ønske Eders Majestæt til Lykke: Karl den Tolvte er falden og Svensken har forladt norsk Grund." Kongen vaklede og greb med den ene Haand om Dørklinken, medens han med den anden foer over Ansigtet; derpaa stirrede han et Minut op i Loftet og hans Læber bevægede sig. Men som om han pludselig kom sin kongelige Værdighed i Hu, aandede han dybt i Vejret, gik rask et Par Skridt fremad og sagde med hævet, skjønt endnu usikker Stemme: „Eders Nidkjærhed i vor Tjeneste forleder Eder stundom til Overilelser; vi spørger Eder derfor: Har I sikker Kundskab derom? Er denne Tidende ogsaa tilforladelig?" Det Blik, hvormed Kongen ledsagede sine Spørgsmaal og den hurtige Rødme, der oplivede hans næsten gustne Kinder, vidnede noksom om, at han med sin hele Sjæl var spændt paa Svaret. Blodet steg Tordenskjold

op i Tindingerne; frimodig saa han Kongen i Øjnene og svarede uden Betænkning: „Vilde kun ønske, at Eders Majestæt saa vist gjorde mig til Schoutbynacht, som at Kong Karl er død — medbringer her Afskrift af Frederikshalds Magistrats Dagbog," tilføjede han og rakte Kongen Papirerne; „kan naadigst deraf erfares, at Hans svenske Majestæt om Natten fra den 11te sidstleden blev skudt inden for sin yderste Skanse, rimeligvis af en Kugle fra Fæstningen, og at Prindsen af Hessen allerede Dagen efter søgte over Grænsen med alle Mand; har ydermere medbragt adskillige Desertører, der kunne bevidne Sandheden. Lod alt Andet ligge, kappede mit Ankertov og hastede herned for at glæde Eders Majestæt med saadant Budskab." Næsten famlende bladede Kongen i Papirerne; paa hans Ansigt skinnede Udtrykket af overraskende Glæde, skjønt dog et fint Smil spillede om hans Læber, formodentlig over den djærve Somands naive Ønske. Efter flere Minuters Tavshed skred han rask hen til det store runde Bord med Mosaikpladen, greb den massive Sølvklokke og ringede med skjælvende Hast; Døren ud til det ydre Værelse sløj op, og da Lüders traadte ind, fulgt af de vagthavende Pager, raabte han: „Der skal straks gaa Bud til vore Ministre; vi befale vort Statsraad at samles her paa Slottet endnu i Nat — vor ædle Fjende, Hans Majestæt Kong Karl den Tolvte er død." Ilfærdig og med stum Forbavselse i hver en Mine bortfjærnede Kammersekretæren og Pagerne sig; Kongen vendte sig atter til vor Helt og vedblev: „For Gud! befindes det sandt, hvad I der forebringer os, da skal I fra denne Time af være udnævnt til Schoutbynacht; dog forbeholde vi os nærmere Stadfæstelse." „Takker underdanigst Eders Ma-

jeſtæt!" jublede Tordenſkjold højt i Vejret, „er forvisſet om, at den Stadfæſtelſe ikke ſkal udeblive."

De kongelige Lakajer, der øjeblikkelig affendtes for at kalde Miniſtrene til Hove, gjennemkrydſede Staden i alle Retninger; undervejs bankede de paa hos deres Slægtninge og Venner, tilraabte dem den vigtige Nyhed og ſtormede derpaa videre. Inden en Times Forløb var hele Staden vaagnet; ſom en Løbeild gik det fra Hus til Hus, at Karl den Tolvte var død og Norge befriet fra Fjenden. Der kom Lys i alle Vinduer; Unge og Gamle, Kvinder og Børn ſtrømmede ſkarevis til Slotspladſen, hvor den dybe Stilhed nu afbrødes af Tuſenders højrøſtede Glæde — over en ſtor, en højhjærtet, men ærgjærrig Konges Død; fire Mile derfra, hin Side Øresund, klædte andre Tuſender ſig i Sorg over ſamme Begivenhed.

Femte Kapitel.

Det er en ſært gribende Tanke, at Millioners Ve og Vel, Nationers politiſke Væren eller Ikke-Væren er afhængig af en eneſte Dødelig's Liv eller Død; ſom om den hermelinbræmmede Purpurkaabe, hvis Ydre er beſaaet med gyldne Kroner, men ſom indeni ſtundom gjemmer al menneſkelig Elendighed, kunde naa omkring hele Folket. Sverigs Kraft var dybt ryſtet, Landet affolket, de offentlige Kaſſer tomme og Flaaden i en uſel Forfatning; over ni tuſend ſvenſke Krigere vare omkomne i det nordenfjældſke Norge og ligeſaa mange ved Frederiksſten gaaede Karl den Tolvte forud. Kun denne Konges mægtige

Aand havde til det yderste besjælet det krigerske Folk; kun hans Navn havde som en Talisman fængslet alle Gemytter og standset Partikampenes Udbrud; men med hans Død svandt Fortryllelsen, Partierne hævede atter Hovederne i Vejret, og medens mægtige Fjender stode færdige til Angreb paa de østlige og vestlige Grænser, truede en Borgerkrig med at bryde løs mellem de tre Partier, i hvilke Folket var delt, idet nemlig Nogle forlangte en Republik, Andre ønskede den holstenske Hertug Frederik paa Tronen, og atter Andre erklærede sig for Karl den Tolvtes Søster. Dette sidste Parti gik imidlertid hurtig af med Sejren, da dets snilde Anførere allerførst bragte Krigskassen i Sikkerhed og derpaa ved at bemægtige sig de holstenske Emissærer Gørtz's og von der Nahts Personer og Gods saa godt som afvæbnede dette intrigante Parti og kom i Besiddelse af betydelige Pengesummer, ved hvis Hjælp Hæren snart var vunden. Prinsesse Ulrika fraskrev sig og Efterfølgere Suveræniteten saa vel som sin egen Arveret til Kronen; derpaa valgtes hun til Dronning med den Bestemmelse, at hendes mandlige Efterkommere skulde følge hende i Regeringen, men hvis hun ingen saadanne efterlod, skulde Sverrig være et Valgrige. Som et Forsoningsoffer til samtlige Partier blev Baron Gørtz offentlig henrettet og von der Naht efter et langvarigt Fangenskab jaget ud af Landet. Den nye Dronnings Regering var dernæst først og fremmest betænkt paa at tilvejebringe et Brud paa det truende Forbund, der stod væbnet lige over for det afmægtige Sverrig; i denne Hensigt indlededes ved fransk Mægling Underhandlinger med England. Man opnaaede derved ikke alene en særskilt Fred med det sidstnævnte Rige og med Hannover, men fik endog Tilsagn om en engelsk Flaades Understøt-

telse i paakommende Tilfælde, ligesom ogsaa Freden kort efter bragtes i Stand med Polen og Preussen. De med Rusland i samme Hensigt paany aabnede Underhandlinger havde derimod intet saa heldigt Udfald. Peter Czar, som nu saa sig befriet fra sin fordums Overvinder, var saa langt fra at ville opgive en Fodsbred af de allerede vundne Lande, at han tvært imod haabede store Fordele af de i Sverrig stedfindende Uroligheder. Med den fremrykkende Alder syntes overhovedet denne Herskers Karakter at blive haardere, hans Stivsind og Luner at tiltage; dertil bidroge vel ogsaa de rystende Optrin, der fandt Sted i hans nærmeste Omgivelser. Med voxende Harme havde han iagttaget sin Søns og dennes Tilhængeres hemmelighedsfulde Færden og troede sig overtydet om, at deres Planer gik ud paa, tidlig eller sent at dysse det vaagnende russiske Folk tilbage i Barbariets lethargiske Søvn. Skummende af Raseri erfoer han Sønnens Flugt og hvilede ikke, før han havde opdaget hans Smuthul og ved Magt eller List igjen faaet ham i sin Magt. Da kastede han et Blik tilbage paa sit Liv, paa den Kæmpebygning han havde rejst, og som maaske skulde rives ned af hans Efterfølger. Aaren svulmede i hans brede Pande, Haanden knyttede sig om Sværdhæftet; han vinkede og tusende Slaver ilede med at adlyde Selvherskeren. En Blodret dømte Sønnen til Døden og Dagen efter hed det, at han var død i Fængslet af et Slag. Med vild Latter kastede Czaren sig atter ind i Verdenskampen; han længtes efter Krigens Tummel, Kanonernes bedøvende Torden og sine Horders Sejrsraab. Paa Åland, hvor de svenske og russiske Fredsmæglere havde deres Sammenkomster, lod han fremlægge Forslag, som Ulrikas Regering umuligt kunde

indlade sig paa, og da de ikke strax antoges, rustede han sig atter til Kamp.

Da den første Glædesrus var forbi i Danmark, kastede Frederik et prøvende Blik over den politiske Horisont, for at opdage, hvilke Skridt der nærmest kunde føre til en fordelagtig Fred, hvis fornemste Punkter skulde være Skaanes og Pommerns definitive Erhvervelse. Det krigerisk sindede Parti ved Hoffet havde nemlig faaet en farlig Modstander i Grev Ulrik Holstein, som omsider var kaldt ind i Statsraadet; givende efter for dennes fredelige Foreslillinger, sendte Frederik ham til London for at udforske Sagernes Stilling; til samme Tid og i samme Hensigt afgik General Løvenørn til Stokholm, men under det Paaskud, at lykønske Dronning Ulrika til hendes Tronbestigelse. Holsteins Indberetninger lode dog kun lidet trøstelige, og Løvenørn meldte, at Dronningen sad fast paa sin Trone, og at den holstenske Hertug haabløs havde forladt Sverrig. Nogle russiske Agenter indfandt sig snart hos Kong Frederik og forelagde ham i Czarens Navn et hemmeligt Forslag, der gik ud paa, i Forening at angribe Sverrig fra flere Sider, for at sætte Hertug Frederik paa Tronen og derpaa at aftvinge ham en ønskelig Fred. Dette fremkaldte atter i Kongens Sjæl de tidligere Drømme om Erobringer, og gaaende ind paa Forslaget, lod han Ministrene Wibe og Eichstedt igjen komme til Orde. Han besluttede, denne Gang at opbyde al sin Magt; han vilde stille sig selv tilligemed Kronprinsen i Spidsen for Hæren og begynde Angrebet fra Norge, medens Czaren brød frem fra Østen. Den afbrudte Plan med at sende en Eskadre til Kristianssø, for at afskære Sverrigs Samkvem med de østersøiske Handelsstæder, optoges paany, og Schoutbynacht Tordenskjold fik Ordre, uopholdelig at begive sig

til den nævnte Station; sex Orlogsskibe og tre Fregatter skulde i dette Øjemed stilles under hans Kommando, og medens de store Skibe tiltakledes, sendtes Fregatterne „hvide Ørn" og „Stralsund" til Østersøen, for at bespejde Farvandet og Fjendens Foranstaltninger i Karlskrone. De i al Hast udrustede Fartøjer vare allerede lagte udenfor Bommen og havde modtaget Provisioner; Tordenskjold var kommen ombord og vilde netop give Tegn til at lette Anker, da han pludselig modtog tvende nye Ordrer, af hvilke den ene forandrede hans Bestemmelse derhen, at han skulde gaa Nord paa i Stedet for mod Syd. Med glade Anelser stak vor Helt i Søen; da han kom paa Højden af Læsø, brød han den næste Ordre og læste nu med højt bankende Hjærte Opfyldelsen af sit ivrigste Ønske, at han nemlig atter skulde indespærre Gothenborgs Havn og gjøre Fjenden al mulig Afbræk.

Den Virksomhed, hvormed man rustede sig fra dansk Side, tydede paa, at Krigen skulde begynde forfra; Regimenterne gjordes fuldtallige, Artilleriet forsynedes med alt Fornødent, og Admiral Jüdichær udkastede Planen til en ny Art Skytspramme; Tropper og Artilleri, Ammunition og Mundforraad sendtes i stor Mængde Nord paa; saa vel langs den jydske Kyst som i Norge anlagdes betydelige Magasiner, og den forstærkede norske Armé fik Ordre til at holde sig marchefærdig, samtlige Forholdsregler, som man flere Aar tilbage burde have tænkt paa. I Maj Maaned forlode Kongen og Kronprinsen Kjøbenhavn og begave sig op til Fladstrand, hvorfra Orlogsskibet „Ebenezer" bragte dem over til Norge.

Det var midt i Maj Maaned; Solen skinnede varmt paa Kattegattets usædvanlig rolige Bølger; kun mellem Skærene og Klipperne i Nærheden af Gothenborgs Fjord

lød Brændingens hule Drønen. Ved at lade Blikket fare hen langs Synskredsen opdagedes ingen Gjenstand mellem Himmel og Hav; om en Sejler end stundom dukkede frem i det Fjærne, forsvandt den gjærne hurtig igjen, som om den skræmmedes bort af et uventet Syn. Men omkring Indløbet til den nævnte Fjord laa flere Krigsskibe i en vid Halvkreds for Anker; de svære Sejl vare beslaaede og en let Luftning af Vest legede med Vimpel og Flag. Det var de danske Orlogsskibe „Lolland", „Prinds Vilhelm", „Fyen" og „Oldenborg" og Fregatten „Pommern". Mangehaande Smaafartøjer strøg frem og tilbage mellem Orlogsmændene; længere inde langs Kysten gik flere bevæbnede Chalupper, for at holde Øje med den indespærrede Fjendes ringeste Bevægelse eller oppasse de svenske Koffardimænd, der muligt vilde prøve at liste sig igjennem. Fregatten „Søridderen", der kom Nord fra, var just i Opsejling; nu bjergede den Undersejlene, gik agten om „Lolland", fra hvis Top det blaa Schoutbynachtflag vajede, og Salutskud knaldede hen over den stille Havflade. Fregatten luvede op, bjergede Sejlene og lod sit Anker falde; Jollen firedes ned og pilede snart efter over til „Lolland" med Fregatchefen. I dette Øjeblik kom et Sejl atter til Syne langt ude i Sydvest og forsvandt ikke flygtigt igjen, men syntes tvært imod at komme nærmere. Inde i selve Bugten, hvor ellers intet Fartøj i lang Tid havde været at se, skinnede nu ligeledes et Par Sejl og en af de nævnte Chalupper forandrede pludselig sin Fart og styrede nærmere ind mod Land. Til Højre knejsede den stolte Fæstning „Ny Elfsborg", fra hvis Mure de svære Stykker rakte Halsene frem, som for at passe paa Fjenden, medens det svenske Flag af og til udfoldede sig halvt fra den højeste Tinde. I Farvandet

mellem Fæstningen og Schoutbynachtskibet gik en dobbelt Chalup paa Brandvagt.

Paa „Lollands" Skanse vare en Del af Eskadrens Officerer forsamlede, og her modtog Tordenskjold „Søridderens" Chef, Kaptajn Grip, hvis Haand han trofast rystede og ytrede sin Glæde over, engang igjen at møde sin tapre Ven; han havde ikke set ham siden den blodige Batalje ved Strømstad. Da han efter de første Velkomsthilsener spurgte om hans Værinde, trak Grip paa Skulderen og sagde smilende: „Du vil næppe tro mig, naar jeg siger Dig det. Vice-Admiral Rosenpalm vil have erfaret, at Hr. Schoutbynachten har ladet sig forjage fra Gothenborgs Fjord." Blodet foer Tordenskjold til Hovedet, i det han med en hæftig Armbevægelse afbrød Fregatchefen: „Oho! slap det derud; har ventet noget Saadant. Ligger her over en Maaned og maa spilde Tiden med at jage Pæreskuder; har allerede skikket en Snes Stykker til Kjøbenhavn. Venter jo forgjæves paa den belovede Forstærkning, og kunde let hænde sig, om den ikke kommer snart, at vi angribes af Svenskens hele Sømagt, der ligger fordelt her i Gothenborg og i Marstrand. Har adskillige Gange skikket Chaluppen derind med hvidt Flag og ladet Kommandanten komplimentere, for med det samme at se efter, hvad de tage sig for med Orlogsskibene; undrer mig, at de ikke for længst ere komne herud og have hilst paa os. Beder Hr. Kaptajnen at melde Vice-Admiralen saadant, og at det nok kunde ske, at vi skødes Alle tilhobe i Sænk, men at han aldrig skal opleve den Stund, da en ærlig dansk Søgut forlader sin Post." „Det kunde være, at han just ærgrer sig derover," henkastede Grip; „for Resten ligge Orlogsskibet „Delmenhorst", den nye Skytspram „Hjælperinden" samt et Par Gallejer

og Bombarderpramme for længe siden tiltaklede i Frederiksstad." „For Djævlen! hvi komme de da ikke herned? Er jo lutter maliciøse Forholdsregler og stik imod hans Majestæts Ordre." „Det er paa Vice-Admiralens egen Befaling, at jeg er hidkommen, for først at se, hvor Du er bleven af, og i hvilken Havn Du har søgt Tilflugt." „Ikke ilde udtænkt; maa haste tilbage, gamle Kammerat! og formelde Hr. Vice-Admiralen min Respekt samt lade ham vide, at Alt er vel inden Borde, men at jeg med sær Længsel imødeser den belovede Forstærkning, da jeg uden den ikke kan hindre Samfærdslen mellem Gothenborg og Bahuus-Elven, ja endog staar Fare for at angribes fra tvende Sider af en langt overlegen Magt. Véd desuden ej, hvor stor Svenskens Styrke er i Marstrand Havn og har derfor maattet sætte Vagtpost paa Vingø, der skal gjøre Signal, naar Fjenden nærmer sig; vil saaledes komme paa Hr. Vice-Admiralens egen Kappe, om noget Uheld skulde tilstøde Hs. Majestæts her liggende Skibe formedelst Mangel paa den befalede Undsætning." „Ordren skal blive punktlig efterlevet, og da Hr. Vice-Admiralen nu intet videre kan have at indvende, kan Hr. Schoutbynachten vente Krigsfartøjerne herned i de næste Dage, om Vind og Vejr ellers ville føje sig." „Altsaa paa et glædeligt Gjensyn! med en rask Gut, som Du er, helst under Stykkernes Torden. Gud være med Dig!" Grip anbefalede sig og ilede igjen ombord paa „Sørídderen", der faa Minutter efter saas at hejse Sejl og gaa Nord paa.

„Har et Ord at tale med Dig, min gamle Dreng!" sagde Tordenskjold til Ole Olesen, som paa hans Vink nærmede sig med Hatten i Haanden. „Tænker, om et

Par Dage at faa „Delmenhorst" samt Gallejerne og Bombarderprammene herned fra Frederiksstad; kunne i saa Fald forsøge Et eller Andet, men gad dog nok benytte Tiden og om muligt faa lidt Kundskab angaaende Fjendens Sømagt i Marstrand. Kjender Dig som en brav Søgut og fiffig Broder, der nok vover Trøjen, for at tjene din Chef." „For den Sags Skyld har Hr. Schoutbynachten i alle Dele at befale over hele min forslidte Gallionsfigur." „Oho! er ikke saa forslidt endda; Skroget bygger Søen saa vel som nogen Skude og kan endnu i mange Aar tjene Konge og Fædreland. Synes mig ellers, Du har ymtet om nogle Slægtninge omkring Gothenborg, ikke saa?" „Det har jeg ganske rigtig, og det saagar i selve Marstrand; det er vel forbandet langt ude; men jeg tænker nok, de kjende mig endnu, skjønt jeg flere Gange har passeret Linjen, siden vi saas og faaet graa Haar i Stedet for gule." „Skal ikke bryde dig derom; har faaet dem med Ære. Saa ellers gjærne, om Du forlangte Orlov af mig og besøgte dine Slægtninge; tænker, at Du saa lejlighedsvis kunde faa Nys om Fjendens Anstalter." „Med Forlov!" faldt Ole ham smilende i Ordet, „det var vist ikke saa ilde, om den Sag holdtes lidt hemmelig og klaredes uden mange Omstændigheder; det vil sige, jeg forstaar en halv kvædet Vise og skal strax begive mig paa Vejen, hvis Hr. Schoutbynachten vil forunde mig Orlov et Par Dages Tid." „Bør saaledes være, min gamle Dreng! kjende jo hinanden fra mangen lystig Tur; skal ikke heller glemme Dig, naar vi begge engang aftakles. Vil ellers lægge Dig paa Hjærte, at se dig for; om jeg erfarede, at Du var bleven hængt som Spion, skulde det visselig gjøre mig ligesaa ondt, som om mit bedste Orlogsskib var gaaet under." Det zitrede over Oles haarde

Ansigt, som om den gamle Jærnmand grebes af en rørt Følelse; klemmende sin Hat saa flad som en Pandekage, svarede han: „Det er vist og sandt, jeg har døjet Meget i mit Liv og har ikke stort andet at erindre end Skibbrud og Møjsommeligheder; og dog er jeg nu saa fornøjet som en ny Løjtnant og stolt som en engelsk Orlogsmand; for den Gut, som Ole Olesen lærte at splidse et Tov, har nu hejset Schoutbynachtflag og skammer sig endda ikke for at kjendes ved Ole, og hvad jeg dengang ønskede: at staa ved Rattet under en rigtig dansk Søhelts Flag, er nu blevet opfyldt — om Forladelse, Hr. Schoutbynacht! at jeg snakker saa frit; men det maatte herud." „Siger Intet, Ole! forstaar din Mening. Men angaaende dit forestaaende Krydstogt, var det ikke af Vejen, om Du fik lidt klingende Mønt med; kunde maaske tjene Dig til Nøgle ved en eller anden lukket Dør eller hjælpe Dig ud af en mulig Knibe; er magre Tider i Sverig; lukke der gjærne Øjet i og Haanden op, naar Maven knurrer. Stop! falder mig noget ind; kunde ogsaa give Dig Anvisning paa en gammel Bekjendt — kan følge med ned i Kahytten." Hurtig forlod Tordenskjold Skansen; for ikke at vække Opmærksomhed, slentrede Ole langsomt og med ligegyldige Miner efter ham.

Da vor Helt en halv Timestid efter igjen forlod Kahytten, pilede en Jolle netop ind under „Lollands" Gilling og med stor Behændighed klatrede en Mand op ad Falderebet; idet han satte Foden paa Dækket, stansede han pludselig i Farten og saa sig om. Det var en noget undersætsig, endnu ungdommelig Skikkelse, hvis opvakte Ansigt og siffige Blik vi tro at gjenkjende fra tidligere Lejligheder; Krigens Strabadser synes ikke at have taget paa ham; han var tvært imod vel ved Magt og hans

Skuldre havde tiltaget i Omfang. Vel var han ikke bleven Officér, det saa man paa hans jævne Sømandsdragt; men Daggerten, der hang i Bæltet og Jakkens særegne Snit tydede dog paa, at han, og det vist nok paa Grund af kjækt Forhold, havde opnaaet en højere Grad, at han maaske kommanderede et Par Kanoner eller var Sovagt; af en lille Bule paa hans højre Kind saa man desuden, at den opnaaede Værdighed havde bevæget ham til at forstørre den Portion Tobak, han gjærne ældede mellem Tænderne. Nu fik han Øje paa Tordenskjold hist henne ved Mesanmasten og uden at bryde sig om de andre Officerer, der nærmede sig, for at spørge om hans Ærende, skred han hen ad Dækket til den Øverstkommanderende, og med det samme opdagede man, at han trak lidt paa det ene Ben, som om en Kugle havde slappet de bagerste Muskler.

„Har kanske noget at melde, Mathias!" raabte Tordenskjold ham i Møde. Med Hatten i Haanden og et Skrabud svarede Sovagten: „Ja, nu er der Ugler i Mosen, Hr. Schoutbynacht! Svenskeu begynder at røre sig; et Par Hukkerter lure allerede hist inde mellem Skjærene og gjøre Mine til at liste sig ud, sagtens for at spionere. Jeg trøstede mig ikke til at angribe dem med Chaluppen uden Hr. Schoutbynachtens Forlov, da jeg dog ikke kunde tage mer end én paa min Samvittighed, medens den anden Rad saa slap igjennem; derfor vilde jeg først melde det." „Gjorde Du Ret i, Mathias Thye!" bemærkede Tordenskjold, idet han lod Blikket løbe hen langs Kysten, „maa være paa vor Post, at de ikke faa Bud til Marstrand og komme os fra begge Sider paa Halsen — oho! der stryge de ud; for Djævlen! kan aldrig vide hvad de ville herude; skulle kanske avertere Koffardimænd om Indespærringen. Sej, Hr. Kaptajn! kan lade den armerede

Skude, der opbragtes i Gaar, stikke ud efter dem med samt et Par Chalupper. Rap Dig, Mathias! har ligeledes at gjøre Dit Bedste, for at afskjære dem Vejen — rør Eder, Manne!" Mathias Thye hinkede afsted; Kommandoraab løde og flere Joller afgik fra „Lolland".

De svenske Hukkerter, der nu mærkede, at de vare opdagede, satte Sejl til og styrede dristig ud fra Skærene; i forskjellige Retninger søgte de at vinde rum Sø. Den omtalte armerede Skude var øjeblikkelig klar til at sætte efter, og Mandskabet paa de udkommanderede dobbelte Chalupper halede ud af alle Kræfter, medens Tordenskjold fra „Lollands" høje Skanse betragtede Jagten med Utaalmodighed i Blik og Miner.

Solens sidste Straaler forlode allerede Mastetoppene; langt ude i Nordvest forsvandt den ene Hukkert i Dæmringen, da den var en fortræffelig Sejler, og nogle af Chalupperne saa vel som den armerede Skude vendte med uforrettet Sag tilbage. Men det andet fjendtlige Fartøj, der havde styret Syd paa, krydsede endnu omkring i Nærheden; Orlogsskibenes Smaafartøjer stræbte fra alle Kanter at spærre det Vejen. Flere Gange havde Mathias Thye med sin dobbelte Chalup været paa halvt Kanonskuds Afstand og sendt den dristige Spejder et Par Kugler agter ind; men nu passede Hukkerten sit Snit; den gik pludselig over Stag og strøg hen imellem tvende Fartøjer, der fra begge Sider vilde hale ind paa den. Allerede havde den vundet Luven; den satte flere Sejl til og man opgav Haabet om at tage den. Da brusте et stort Skib frem, som hverken de Jagende eller de Jagede i deres Iver hidtil havde bemærket, skjønt dets Sejl for over en Time siden havde været synlige i Sydvest. Det drejede Bredsiden mod Hukkerten; nogle svære Skud dundrede

over Havet, og Kuglerne fore langskibs ind over det lille Fartøj, der nu ogsaa opgav sine Sejl og strøg Flaget. Det var nemlig Fregatten „Stralsund"; den kom fra Kjøbenhavn, for at støde til Eskadren.

„Lollands" Mandskab, der fra Vanter og Bovspryd med stor Spænding havde iagttaget Smaafartøjernes Manøvrer, udbrød i et lystigt Hurra ved Fregattens tordnende Mellemkomst; thi Ingen af dem var uvidende om Eskadrens farlige Stilling, og kun deres urokkelige Tillid til Chefens Aarvaagenhed og Lykke opretholdt deres Mod. At den fjendtlige Spejder ikke fik udrettet sit Ærende, indsaa de derfor, var af Vigtighed, saa vel som at den Forstærkning, man erholdt ved Fregatten, var saare velkommen. Ogsaa Tordenskjold blev glad overrasket og det endnu mere, da han i Chefen, som faa Minutter efter kom ombord, gjenkjendte Kaptajn Tønder; den tiltagende Dæmring havde nemlig i Førstningen ladet ham i Uvished om hvad det var for en Officér; men da han nu bemærkede Mandens stive Gang over Dækket op til Skansen, udbrød han: „Oho! min Broder! kunde jo aldrig være kommen mer belejlig; ser med Fornøjelse, at Dit Skrog endnu er flot." „Ja, det skulde jeg mene," lo Tønder, idet han ved at stige op ad Trappen bestandig satte den højre Fod foran paa det næste Trin, „som Du ser, Hr. Broder! har jeg endnu begge mine Arme og ét frisk Ben, og paa min Stylte tænker jeg endnu at stavre et godt Stykke frem i Verden — se der! det er jo lutter gode Venner — for Satan; kan jeg tro mine Øjne; er vor lille Grotschilling endelig sluppen ud af Ammestuen. God Dag, Du velsignede Kanonprop!" han trykkede den lille Løjtnant i sine stærke Arme. — „Det var da en forbandet Abekjærlighed," gispede Grotschilling og rev sig

løs; „rigtignok har Morbroder ladet mig slippe, men under den udtrykkelige Betingelse, at jeg ingen Skade kommer til; derfor maa Du gjærne lade være at trykke mig ihjel i dine Bjørnearme.“ „Se, gaaer Knevlen ikke paa ham som altid,“ skoggerlo Tønder; „gjør han mig ikke i ét og samme Aandedrag til en Abe og en Bjørn, og glemmer rent Subordinationen.“ „Skal sige Dig, er en ganske anden Ting med ham,“ sagde Tordenskjold smilende; „er bleven mig rekommanderet til særdeles Omhu; skal hverken udsættes for Skud eller Stik, men kun lave Kort og Tegninger over et og andet Sted.“ „Det er sandt, blandt mange krigeriske Talenter har den velsignede Knægt ogsaa det, at føre Kridt og Pensel som en hel Karl,“ henkastede „Stralsunds“ Chef; „har han ikke forgangen Aar skildret sit Søskendebarn saa livagtig og foræret mig det; det ligner, uf! nu ere vi begge Invalider — hvad jeg ellers vilde sige; ræk mig din Haand, Bude! jeg tænkte nok at træffe Dig her, Du alvorlige Filosofux! for Satan! hvi gjør Du ikke ligesom jeg og jager alle Griller Fanden i Vold; et godt Glas Vin i et endnu bedre Lag, og saa en munter Vise med fuld Musik af Morterer og Kanoner; det gjør mig saa lystig, at selv mit Træben klør efter en Svingom.“ Smilet forsvandt næsten fra Tordenskjolds Læber, idet han med tvivlsomt Blik betragtede sin fordums Messekammerat, hvis Lystighed forekom ham noget uhyggelig; rask faldt han ham i Ordet: „Længes dog efter at vide, hvad Nyt du medbringer fra Kjøbenhavn?“ „Ja, det maa Du vel spørge om, Hr. Broder! lutter prægtige Nyheder; vi ruste os nu ret for Alvor; Alt, hvad der kan bære Gevær, jages fra Værksted og Arne, fra Hus og Mark, for at hente Lavrbær til den magre Suppe. Nu skulle vi først rigtig til at gjøre

Erobringer, maa Du vide; med Moskoviten lege vi atter de bedste Venner; vi have lovet at hjælpe den Hankat til at faa Snuden i det østersøiske Fad; thi nu ser Czaren saa venlig ud og har skjult Knuten under sin Kaabe. For at efterligne sin højsalige Kollega og Fjende, vil Hans Majestæt, vor allernaadigste Konge selv stille sig i Spidsen for sine Soldater." „For Djævlen! véd Intet af alt dette," faldt Tordenskjold ham forundret i Ordet, og med forskjellige Udraab traadte de andre Officerer nærmere. „Hvad! det véd I Intet af, saa ere I forbandet langt tilbage i Tiden; men, for Satan! beder tjenstskyldigst om Forladelse," tilføjede Fregatchefen og traadte et Skridt tilbage, idet han lettede paa Hatten, „har at melde mig hos Hr. Schoutbynachten og indtil videre stille mig under Eders Kommando; endvidere maa jeg melde, at Hans Majestæt, som sagt, med Kronprinsen allerede har begivet sig paa Rejsen op til Norge, hvor han i Spidsen for tyve tusend Mand agter at bryde ind i Bahus Lehn. Paa Holmen rustes der af alle Kræfter; en Mængde Krigsfartøjer skulle sendes herop til Gothenborg, for i Forening med Eders Eskadre ganske at knække Fjendens Magt her; men hvo der skal føre Kommandoen over Stadsen, derom snakker man endnu kun frem og tilbage. For Resten indskærpes det Hr. Schoutbynachten, af al Magt at fortsætte Indespærringen og vel at vogte Eders Post." En alvorlig Sky drog frem paa vor Helts Pande; tankefuld stirrede han et Øjeblik hen for sig, og Alle iagttoge den dybeste Tavshed; med en hæftig Armbevægelse i Luften sagde han derpaa: „Har Ret, Tønder! er en vigtig Nyhed, kan give blodige Pander inden vi forse os — for Djævlen! er let nok sagt, at passe paa sin Post; kunne jo gjærne lade os skyde i Sænk, om Tingen er dermed

klaret. Komme da altid for sent med vore Anstalter; have nu ligget ørkesløse et Par Maaneder og givet Fjenden Tid til at sunde sig efter Skrækken. Kunde kanske i en Haandevending have taget Byen og Fæstningen, om tilstrækkelig Styrke var fulgt med, medens vi nu muligvis faa en lang Næse, om ikke noget Værre." „Saa Tingen staar saaledes," bemærkede Tønder i en alvorlig Tone; „véd Du kanske, Hr. Broder! hvad Styrke Fjenden har derinde?" „Er kommen til Kundskab om, at der ligger fire Orlogsskibe samt flere Fregatter og Gallejer herinde i Gothenborgs Havn; men véd slet intet om Fjendens Anstalter i Marstrand, hvor han skal have endnu flere Skibe liggende. Kan jo ikke røre mig af Pletten, for at Svensken ikke skal løbe ud. Havde gjort sikker Regning paa Forstærkning fra Norge; skikker Rosenpalm ikke i det Sted „Søridderen" herned for at se, om jeg ogsaa er paa min Post; holder Stykprammene med samt Orlogsskibet og Gallejerne tilbage i Frederiksstad; for Djævlen! er jo til at tabe Taalmodigheden over." „Aha! nages Hr. Vice-Admiralen ogsaa af den gule Orm." „Naa, lad gaa!" vedblev vor Helt og foer med Haanden over Ansigtet, som om han vilde forjage al Bekymring, „narre dem maaske endda — ville imidlertid holde godt Udkig og berede os til Kamp." „Ret saa, Hr. Broder! frisk Beslutning er halv Gjærning; jeg for min Person skal spille op, saa længe jeg har en Streng tilbage, og det er jo lutter prøvede Folk, Du har hos Flaget." „Takker min Gud! jeg har Eder samlede her. Gad ogsaa gjærne have beholdt Grip; men maatte lade ham gaa tilbage med Melding. Vilde ønske, at Broder Sivers og Lillienskjold kunde staa op igjen; vare ogsaa Gutter, man kunde forlade sig paa. Haaber for Resten, at Kaptajn-Løjtnant

Ployart, som forretter Adjudanttjeneste ved Flaget, ved given Lejlighed vil lade se samme Kjækhed, som vore forudgangne Kammerater. Skulde mene, at Du endnu kjender ham fra Kadettrøjen," han lettede med disse Ord paa Hatten ad en ung Officér, som hidtil havde holdt sig i tavs Afstand, men hvis dristige Pande og luende Blik lod ane, at han kun ventede paa Lejlighed, for at retfærdiggjøre sin Chefs udtalte Forhaabning. Lettende ligeledes paa Hatten ad den venligt hilsende unge Mand, udbrød Tønder: „For Satan! ja vist, nu kan jeg kjende Eders Træk; men da vi sidst saas, var I ikke større end en Rorpind, og nu er I jo bleven stor og rank som det dejligste Mastetræ."

Nattens Stilhed sænkede sig over Land og Sø; indhyllet i Halvmørkets uhyggelige Slør laa Ny-Elfsborg derinde med sine utallige Ildsvælg og de rundtom opkastede Batterier i truende Tavshed. Fred og Hvile syntes at have afløst det ængsteligt travle Liv i Gothenborgs opfyldte Havn og den folkerige Handelsstad. Den svage Luftning formaaede ikke at udfolde Flagene paa de kolossale Skibe, der udenfor Fjorden gyngede i det elastiske Element med en næsten umærkelig Bevægelse, medens de slanke Master langsomt svajede hid og did i Højden. Maanens blodrøde Kugle svævede majestætisk op bag Sverigs Fjælde og kastede sine Straaler langt ud over Havet, i hvis hemmelighedsfulde Dyb Stjærnernes Myriader badede sig; med sagte og alvorsfuld Mumlen rullede Bølgerne affted ind til den brusende Brænding under Kysten. Paa den yderste Pynt af Øen Hisingen, der dannedes af Bahus-Elven og Gothenborgs Fjord og ved en Bro var forbunden med Gothenborg, lænede en svensk Strandvagt sig paa Geværet og lyttede efter det takt-

mæssige Aareslag, der lød svagt gjennem den stille Nat; let og flygtig som en Skygge gled en Jolle hen over Bølgerne, og da den gjennemskar Maanens blanke Straaleslør, gyste den unge Soldat og stirrede ræd efter den ensomme Sejler. Højere svævede Nattens Lygte op paa den skyfri Himmel, klarere funklede dens Skive og belyste Marstrands rummelige Havn; tydeligt skjelnede man de mørke Skrog af de svenske Orlogsskibe „Halmstad", „Kalmar", „Stettin", „Frederika", „Warberg" og Fregatten „Charlotte"; som en Fyrreskov strækte Masterne i Vejret, medens en Mængde Pramme, Gallejer og Koffardiskibe i tætte Klynger laa halvt skjulte i Skyggen. Saavel ved det nordre som søndre Indløb glinsede blanke Metalstykker i Maanens Straaler; det var Batterierne Hedvigsholm, Malepert, Antoinette og Gustavsborg. Paa den ene Side af Havnen strakte sig den saakaldte Kov med sine smaa Stenklipper og vilde Kratskove; paa den anden Side laa Byen Marstrand, og bag denne hævede sig den stærke Fæstning Karlssten høj og stolt paa de optaarnede Fjælde. Ogsaa her var det stille og tyst, saa vel i Byen som paa Skibene; kun i et og andet af de nærmest Strandbredden beliggende Huse opdagede man Lys, og var man kommen lidt nærmere, havde man vistnok ogsaa fornummet højrøstede Stemmer og lystige Sømandssange; thi Havnens fortræffelige Beliggenhed og de store Ildsvælg, der fra alle Sider beskyttede Indløbene, havde gjort Skibscheferne saa sikre, at de gjærne tilbragte Aftenen og Natten i Land, for ved et godt Glas Vin at opfriske gamle Erindringer og udveksle Formodninger om Fremtiden; deres Undergivne fulgte Exemplet og ikke sjælden var den hele Eskadre overladt til sig selv og Batterichefernes Aarvaagenhed. Ikke engang Tordenskjolds Gjenkomst til Nordsøen kunde

bevæge Sømændene til større Forsigtighed; de vidste nemlig ret godt, at denne frygtelige Søridder ikke for Øjeblikket turde røre sig fra sin Post ved Gothenborg, og at han vel maatte hytte sig selv, dersom det forventede Mandskab til Orlogsskibenes Besætning snart ankom fra Stokholm og Karlskrone. Paa de nævnte Batterier vandrede Skildvagterne med afmaalte Skridt frem og tilbage; som et svagt Lyn blinkede deres Bajonetter hver Gang de vendte om. Men uænset af disse Vagtposter gled en Jolle ind fra det søndre Gab, skød hen mellem de svære Skibe og lagde derpaa lige saa ubemærket ind til Pælene ved Byen.

Fra de nederste Vinduer i et af de Huse, hvor Folk endnu vare paa Benene, skinnede et ensomt Lys; men ved at kaste Blikket gjennem de smaa Ruder opdagede man kun et Kjøkken, hvor Pigen var beskæftiget ved Skorstenen, medens en Soldat, formodentlig hendes Kjæreste, ved det lange Bord gjorde sig tilgode med Levningerne fra et, som det lod til, overdaadigt Aftensbord. Listede man sig derimod gjennem en aabenstaaende Laage ind i den lille Have, der strakte sig langs Huset, da vinkede et hyggeligt Lys i den anden Ende af Alleen og man hørte lystige Stemmer, afbrudte af skingrende Latter. I det store Lysthus sad nemlig et Selskab af trende Personer omkring en dampende Bolle; af den liflige Duft, der fremsteg af dens Dyb, mærkede man, at den var fyldt med en begejstrende Drik; at denne Drik derhos begyndte at ytre sin Virkning, sporede man ligeledes snart ved nøjere at betragte Kløverbladet. Den skingrende Latter hidrørte fra Husets Dame, en rund og fyldig Skikkelse med et af Sundhed blussende Ansigt, der trods de fyrgetyve Aar endnu kunde gjælde for smukt; men den uhyggelige Ild, der brændte i

hendes mørke Øje, det næsten haanlige Træk, der spillede om hendes noget tykke Læber og hendes ukvindelige Manerer lode ane Bacchantinden, som i denne Verdens Lyst og Tummel forlængst havde afskaffet den sidste Rest af Blufærdighed. Ved hendes Side og halvt lænet op til hende sad en midaldrende Mand, efter Dragten at dømme, en Krigsmand; men ogsaa kun efter Dragten at dømme; thi hverken hans Holdning, hans stumpe Blik eller hans hele karakterløse Fysiognomi tydede paa, at han hørte til den hæderlige Stand, der fremfor alle andre Stænder gjør og maa gjøre særlige Fordringer til sine Medlemmers Udvortes. Selv den begejstrende og i fulde Maal nydte Drik havde ikke formaaet at opildne hans Blik eller give hans Muskler Spændkraft; al Begejstringen syntes at have sat sig i hans slappe Kinder, der vare afstikkende røde, som om han havde sminket sig. Den tredje Person endelig var en svær, afrundet Skikkelse, hvis hele Ydre strax lod falde paa tvende Slutninger, nemlig, at han hørte til den gejstlige Stand, og at han ikke havde været en orkeslos Tilskuer ved det nylig tilendebragte Maaltid. Herfor talte ikke alene hans, i Gjennemsnit ravnsorte Klæder, der for Øjeblikket vare knappede op og losnede, hvor som helst dette lod sig gjøre med Anstand og uden alt for mange Omstændigheder, men ogsaa det fromme Træk, der var umiskjendeligt i hans rigtignok brede og blussende Ansigt, samt Maaden, hvorpaa han havde foldet de trinde Hænder over Maven og alligevel holdt fast paa en lang Kridtpibe.

„I er en listig Skjælm og med samt Eders graa Haar ikke bedre end den yngste Springfyr," sagde Damen og istemte atter sin skogrende Latter, idet hun holdt fast paa Krigsmanden, som netop gjorde Mine til at rejse sig.

„I bruge os stakkels Kvinder til et Legetøj, der kan adsprede Eders Luner, og naar vi ere blevne lystige og ville more os, løbe I Eders Vej og tænke at afspise os med al den Snak om alvorlige Forretninger.“ „Det forstaar I ikke, min Bedste!“ svarede Krigeren og sank tilbage i sin forrige Stilling; „min vigtige Post kræver min Nærværelse; det er ingen ringe Sag, i vore Tider, at være Kommandant paa en saa stærk Fæstning som Karlssten.“ „Jo pyt! det har ingen Nød. Om I kommer en Time før eller senere op til den kjedsommelige Rede, kan da gjøre lige meget; en af Eders Frøkener Døtre kan for den Sags Skyld gjærne vogte Fæstningen i Eders Fraværelse.“ „Sig det ikke, I letsindige Kvinde!“ bemærkede den gejstlige Mand med stor Salvelse i Stemmen, medens hans smaa Øjne dog stode skalkagtige Blikke over til Parret; „gjør ikke, som der staar skrevet i den hellige Bog om Dalila, der inddysede Kæmpen Samsons Kraft, saa at han glemte at stride for Israels Børn.“ „Hvad nu! bliver den Guds Mand forrykt; nej, vil man blot høre; sammenligne mig med en jødisk Kvinde.“ „Vor Herre bevare os! I maa forstaa mig ret; det var ingenlunde min Agt at sige Noget til vor gjæstfri Værtindes Forklejnelse; det var kun saa for et skjæmtsomt Exempels Skyld, og hvorom Alting er, saa kunde Sammenligningen med en Person, der agtes værd at omtales i den hellige Skrift, ikke skæmme Eder, allerhelst, da jeg kun for Eders Skjønheds og forføreriske Gavers Skyld betjente mig af den Lignelse.“ „I har Ret, min Bedste!“ sagde Kommandanten med lallende Tunge, „og I maa skamme Eder, Pastor! at gjøre mig til Samson — en Oberst i Hans svenske Majestæts Tjeneste.“ „Lad kun den Fugl flyve,“ vedblev Damen med et venligt Blik til Pastoren, hvis

Bemærkning om hendes Skjønhed havde rørt hende, „jeg vil tro Eder paa Ordet, skjønt jeg altid har indbildt mig, at Dalila var et Skarns Kvindemenneske, og jeg er en ærlig Enke, der endnu begræder min salig Mand, den Sjæl, som nu hviler i sin Grav.“ „Fred med ham, Amen!“ tilføjede Herrens Tjener hurtig og klemte de foldede Hænder tættere sammen, „lad de Døde hvile. I den Anledning maa jeg gjentagende minde Eder, Oberst Dankwart! om, at det er tredje eller fjerde Gang i Aften, at I fortaler Eder og hidmaner Hans Majestæt Kong Karl den Tolvte fra hans himmelske Hjem. Den Herre var ikke at spøge med; saa han Eder paa denne Tid udenfor Fæstningen og mig som en Herrens Tjener i et saa verdsligt Lag, skjønt det er i al Ærbarhed, vilde han vende sig i Graven.“ „Det er jo, hvad jeg siger,“ foer Kommandanten i Vejret, som om denne Tanke pludselig gjorde ham halv ædru; „jeg maa vogte mit vigtige Kald, at Fjenden ikke skal overrumple os.“ „Bliv I kun her, lille Kommandant!“ skingrede Damen og snoede sin runde Arm om hans tynde Hals. „I skal vide, at en Kvinde nu sidder paa Hans højsalige Majestæts Stol og derfor have vi Kvinder Herredømmet. I skal ikke bryde Eder om, hvad den Guds Mand siger der; Skrækken sidder ham endnu i Blodet fra det afbrudte Brudegilde, hvilken Hændelse jo nær havde kostet ham Kraven.“ „Og Halsen med,“ stønnede Pastoren, paa en Gang ganske alvorlig. „Gud bevare os, det er skrækkelige Tider, vi leve i, som om Herrens Straffedom allerede var kommen over os. Maatte ikke jeg, ulykkelige Hyrde, der var saa uskyldig som et nyfødt Lam, forlade min talrige, velhavende Hjord dernede i Skaaneland og tage til Takke med det fattige Kald her mellem de nøgne Klipper, hvor jeg gjærne kunde

sulte ihjel, hvis jeg ikke hos Eder og hos min gamle Ven, Oberst Dankwart, imellem forefandt Gosens Kjødgryder. Gud være lovet for alt Godt! jeg ønsker Eder en god Nat, min smukke og gjæstfri Værtinde! og tømmer det sidste Glas paa Eders Velgaaende og til skyldigst Taksigelse for al den Godhed, jeg bekom." Dermed satte han det fyldte Glas for Munden; men medens han med synligt Velbehag og i langsomme Drag indsugede den kostelige Drik, saa han tilfældigvis over Glassets Rand hen til Lysthusets aabentstaaende Dør, og en vis Uro malede sig i hans Blik, skjønt han ikke derfor standsede i sin Forretning.

„Saa er det rigtigt; vi ville begive os paa Vejen; jeg til min ansvarsfulde Post," udbrød Kommandanten, som nu med et Slags kraftig Beslutning rev sig løs fra Damens Arm og gjorde Anstalter til at vinde Ligevægten. „Ordonnantsen er vel tilstede, min Bedste! vil I lade ham komme." „Der er En," udbrød Pastoren, idet han snappede efter Luft og med den tømte Pokal pegede til Døren. Forundrede saa Damen og Kommandanten hen i samme Retning og opdagede nu en kæmpemæssig Skikkelse, der iført en jævn Sømandsdragt og med Hatten i Haanden netop traadte ind i Lysthuset. Pastoren satte Glasset fra sig og kom med usædvanlig Hurtighed paa Benene, medens Obersten sank tilbage paa Stolen og stirrede med stive Blik paa den Fremmede. Kun Damen syntes at beholde sin Fatning; sættende Hænderne i Siden, raabte hun med næsten grov Stemme: „Nej, vil man se engang, hvad vil I? hvem søger I?" Med et flygtigt, men klogt Blik overskaa Sømanden Tingenes Stilling; et underligt Træk, der maaske skulde forestille Ydmyghed, prægede sig paa hans djærve Ansigt. Med et dybt Skrabud tog han til

Orde: „Med Forlov at spørge, har jeg kanske i Mørket styret fejl, naar jeg agtede mig ind til Peer Mogensen fra Bahus?“ — „Ja, Gud hjælpe os!“ svarede Damen med et drøjt Suk, „der kommer I bagefter; den Mand er død og borte for længe siden. Men siden I søger ham og det saa sent, har I vel været langvejs borte, og skulde I have noget paa Hjærte, kan I gjærne betro det til mig, som er hans Enke.“ „Ja saa, han er allerede hugget op; saa beder jeg at undskylde min sene Ankomst og vil dreje af igjen; for da I har saa fornemme Passagerer og Bekjendtere herinde i Kahytten, kan jeg nok tænke, at I ikke bryder Eder stort mere om saadanne Dækspassagerer som Eders salige Mands jævne Slægtninge og Venner.“ „Hvad er det for en Snak! det skal en Skjælm sige Catharina Mogensen paa, at hun skulde vise sin afdøde Husbondes Paarørende fra sin Dør.“ „Saa, det maa jeg lide; det er jo akkurat som om jeg hørte mit Sødskendebarn, Peer Mogensen, snakke; for han var en Gut, der havde Hjærtet paa rette Sted.“ „Det skal I have Tak for, at I giver den Sjæl saadant Skudsmaal i sin Grav; men I siger, I er hans Sødskendebarn; saa skulde I da aldrig være Ole Olesen?“ „Jo, det er da rigtignok mig, som for en ti Aar siden gik til Ostindien.“ „Jh, Du Herre Gud! hvor man kan være blind. Javist, nu kjender jeg Eder igjen, skjønt jeg kun saa Eder den ene Gang, da I tog Afsked; men den Tid har da taget skarpt paa Eder.“ „Javel, der er gaaet mangen en Braadsø over min Isse, men det maa jeg sige, I har holdt Eder vel nok og har endnu en glat Skabelon.“ „Stakkels Ole! I skal, min Tro! ikke forlade mit Hus med tør Mund; vil I selv søge hen til Kjøkkenet derinde, saa skal jeg om en liden Stund være hos Eder, saa snart

disse gode Herrer ere komne afsted." „I skal for den Sags Skyld ingen Omstændigheder gjøre, for jeg er da ikke stævnet tomhændet herhid; og hvad disse gode Herrer angaar, saa har jeg nok før sejlet sammen med Hr. Pastoren, og Hr. Officeren der kunde det kanske komme ret belejligt at fornemme Et og Andet fra Fjenden; for jeg skal sige os, jeg kommer direkte fra Tordenskjolds Flagskib." Med et Skrækkens Udraab foer hele Kløverbladet sammen; Obersten spilede Øjnene op og samlede uvilkaarlig efter sit Værge; men Pastoren, som med blegnende Kinder og skelende Blik havde iagttaget Sømanden, syntes nu at komme lidt til sig selv igjen eller i det mindste at fatte en Beslutning. Gribende sit Glas med den ene Haand og Øseskeen med den anden, sagde han: „Med vor Værtindes gunstige Tilladelse og hvis min Ven, Oberst Dankwart, ikke har noget derimod, vil jeg fylde en Velkomstskaal til denne ærlige Mand, som vistnok trænger til en Hjærtestyrkning." „Ja, det veed Gud, I maa," udbrød Damen, „men det var da en forskrækkelig Begivenhed; det maa I fortælle." „I har Ret, min Bedste!" stammede Obersten og strøg sig om Hagen, som for at samle sine Tanker, „skjænk kun i, Pastor! han maa give Beretning om Fjendens Styrke og Stilling." Et let Smil foer over Oles Ansigt, idet han hev sin Hat hen i en Krog, spyttede Tobakken ud og længede efter Glasset med den hede Drik, hvis liflige Duft syntes at gjennembæve hans, vistnok ved enhver anden Lejlighed sejge Nervesystem. Nikkende til enhver især af Kløverbladet, førte han Glasset forsigtig til Munden og lod Indholdet glide ned; rømmende sig tog han derpaa atter til Orde: „Det maa jeg tilstaa, den Drik har I øst af et godt Fad; saa krabat findes den kun i en Admirals-

kahyt. Hvad det ellers angaar, at jeg kommer fra Tordenskjolds Flagskib, saa kan jeg snart gjøre Rede for den Omstændighed. Det maatte saa omtrent være tre Aar siden, at jeg gik paa Togt med en svensk Hukkert; herude i Kattegattet bleve vi prajede af en dansk Orlogsmand og maatte stryge Flaget; for jeg skal sige os, det var Tordenskjold i egen Person, der gjorde os den Ære at dreje bi for os, og den Karl forstaar ingen Skjæmt. Da jeg gjorde en sur Mine ad hans Ordre at tage Haand i med og tjene under hans Flag, lod han mig savne Masten og lange saadan en syv og tyve Stykker af en vel snoet Tamp; da jeg i næste Havn løb min Vej og søgte ind over svensk Grændse og allerede troede mig i Sikkerhed — omtrent som det kunde være her mellem gode Venner, som om J, Hr. Pastor! var Ole Olesen og jeg Tordenskjold, lod han mig hente midt ud af mine gode Venners Kreds — for han vilde nu engang have mig, skal jeg sige os, og naar han vil have Noget, er det allerede hans; han er Karl for at hente det bort midt under den stærkeste Fæstnings Kanoner." Det gøs koldt ned ad Pastoren, da Ole i Talens Iver berørte ham med sin Kæmpenæve. Damen slog Hænderne sammen og raabte: „Nej, vil man bare tænke; ja, det er Skade, at han ikke er en Svensker; han ser vel bister ud?" „Paa det Lav! det er en kjøn ung Mand, der nok var værd at sidde der, hvor Hr. Obersten nu har Plads, og J vilde kanske endda ikke være ilde tilfreds med Byttet. Men for at komme til Tingen igjen — med Forlov at væde min Tunge endnu en Gang — altsaa, for ikke oftere at smage hans vel snoede Tamp, bed Ole i det sure Æble og gjorde Tjeneste. Men et Øje havde jeg dog paa hver Finger, saa jeg kan give god Besked om Alting; i Aften

passede jeg mit Snit, puttede de tre Maaneders Lønning, vi da rigtig havde faaet betalt forud, i Lommen, og da jeg med Signaljollen, der just skulde gaa ind til Brandvagten, var kommen en Kabellængde fra Flagskibet, endevendte jeg de to danske Rorkarle, saa de gjorde en Kulbøtte til Bunds, og saa halede jeg af alle Kræfter herind til Marstrands Havn. Se, nu er jeg da lykkelig kommen her og har medbragt et godt lille Fartøj til Hendes Majestæts Tjeneste; men om den Helvedes Karl af Schoutbynacht ikke lader mig hente igjen midt under Hr. Oberstens Kanoner, se, det er en anden Sag." „Hvad for noget — det lader han nok være, saalænge Fæstningen staar under min Kommando; jeg kjender mit vigtige Kald — men Fjendens Styrke, lille Ven!" „Men de to Matroser, Ole Olesen!" raabte Damen, som med stigende Deltagelse havde lyttet til hans Fortælling, „hvor bleve de af?" „De gik til Bunds, tænker jeg." „Gud velsigne og bevare os! saa har I, vilde Menneske, jo et dobbelt Mord paa Eders Samvittighed," udbrød Pastoren med skjælvende Stemme. „Naa, saa det kalder I et Mord, naar man slaar sin Fjende ihjel. Om I nu var en snavs Karl og desuden vilde forraade mig, og jeg slog Eder paa Planeten, saa I aldrig mere saa Dagens Lys, med Forlov at spørge, vilde I fortænke mig deri? Hvad ellers Fjendens Styrke betræffer, som Hr. Oberstен snakker om, saa maatte det ikke være af Vejen, om I var paa Eders Post; for Schoutbynachten har faaet en god Forstærkning af Orlogsskibe og svære Skytspramme, saa han kan byde den hele Magt i Gothenborg og Marstrand Spidsen og hvert Øjeblik ventes her hid." „Naa, der hører I, min Bedste!" ivrede Kommandanten og gjorde nu Alvor af at rejse sig; „det er paa den højeste Tid, at jeg begiver mig paa min

ansvarsfulde Post. I kan komme til mig i Morgen, lille Ven! saa ville vi tale nærmere derom; er Ordonnantsen der, min Bedste?" „Javist er han — Du Herre Gud! hvad det er for Historier; men hvordan kommer nu Pastoren hjem? Han har et godt Stykke Vej. I maa følges ad op til Porten og saa maa Ordonnantsen gaa med den Guds Mand til Præstegaarden." „Med Forlov, det gjøres ellers ikke fornødent; jeg kan gjærne ledsage Hr. Pastoren hjem." „Gud fri og bevare os! det skal I ikke; jeg kan nok alene finde Vejen til min Hjord," sagde Pastoren, som endnu ikke var kommen sig efter sin Skræk over det af Ole anførte besynderlige Exempel. „Jo vist skal han saa, naar han er villig," lagde Damen sig imellem; „den Ting er afgjort. Og I, Ole Olesen! skal ikke glemme, at det er Eders Sødskendebarns Hus; men herbergere Eder kan jeg ikke; det vilde ikke skikke sig for en ærbar Enke."

Nu rustede man sig til Afsked; Ordonnantsen, som blev hidkaldt fra Køkkenet, greb sin vaklende Oberst under Armen, og trods alle Modforestillinger maatte Pastoren finde sig i den paatrængende Sømands Ledsagelse. Ved den smalle Vej, der førte op til Klippefæstningen, skiltes de to gamle Venner ad, og lænende sig med betydelig Overvægt paa sin kraftige Støtte, skred Karlsstens Kommandant med usikre Skridt op til Porten, idet han benyttede denne passende Lejlighed til at indskærpe sin Undergivne en Krigers høje Pligter.

I den maaneklare Nat fortsatte den gejstlige Herre Vejen med Ole; af og til kastede han et mistænkeligt Blik til den gigantiske Sømand, som med lange Skridt og stum som en Fisk gik ved hans Side, og alt, som de fjærnede sig fra Byen, blev han mer og mer beklemt.

Omsider tog han Mod til sig og brød Tavsheden: „Skjønt jeg vandrer min lovlige Vej og staar under Herrens Varetægt, kan jeg ikke nægte, at Eders pludselige Fremtræden og forblommede Ord have gjort mig urolig; thi jeg har ingenlunde glemt vort sidste Møde, og naar jeg nøjere tænker efter, bliver det mig tydeligt, at der stikker en eller anden List under." Ole Olesen var netop i Færd med at bide en frisk Skraa af; rolig stak han den lille Rulle Tobak igjen i Lommen; efterat han derpaa havde kastet et spejdende Blik til alle Sider og følt til sin lange Kniv, der stak i Bæltet indenfor Vamsen brummede han: „Det kunde nok være; hvad Eders Uro ellers betræffer, saa kunde I gjærne lægge Eders Hoved til Hvile i mit Skjød; det er ikke danske Gutters Skik, at lægge kaad Haand paa Værgeløse, og jeg skulde mene, at I Intet har at klage over fra vort sidste Møde, da I vistnok blev behandlet med al Høviskhed. For Resten kunne vi jo passiare fredeligt sammen, for jeg har Et og Andet at tale med Eder om; men det siger jeg Eder, er I en Lurendrejer, naar vi komme til Folk, saa er Ole Olesen Mand for at endevende Eders hele Besætning." „Gud bevare os for saadanne Yderligheder og Herren stemme Eders forvildede Sind til blidere Tanker! Dog jeg er spændt paa, hvad I har at sige mig; jeg har jo intet at skaffe med Eder eller nogen Anden af Hendes Majestæts Fjender." „Saa, siger I det, Hr. Pastor! ja det kan jo være, at I for Øjeblikket finder det bedst at sejle med den Vind, fordi den blæser føjelig; men Eders Hukommelse maa ikke være saa lang som den Ende Tov, jeg bruger til en maadelig Tamp, hvis I har glemt Skrivelsen, I sendte til en højfornem Person hin Side Sundet et Par Dage efter Hans svenske Majestæts Affart."

Skjønt det var Nat, vendte den gejstlige Herre dog sit Ansigt bort, som om han frygtede for, at den snu Sømand skulde se ham blive rød og bleg. Med usikker Stemme tog han til Orde: „Eders formastelige Tunge fremfører der Noget, som klinger lig en slem Bebyldning mod en Herrens indviede Tjener." „Stop, Herre! ingen Slingren; I forstaar ret godt mit Signal, og vi vide god Besked om den Ting, hvad! lovede I kanske ikke, under fiffige Betingelser at give god Underretning om Stromstads Fæstningsværker — naa, husker I nu? Kun frisk, Hr. Pastor; giv Sejlene op." „Herren kjender Hjærterne; men Menneskene ere tilbøjelige til at uddrage de værste Slutninger," stammede Pastoren og foldede sine Hænder, „og om jeg nu ogsaa den Gang, efterat være gaaet paa Raad med min Samvittighed, havde besluttet at hjælpe Hans danske Majestæt til Herredømmet, for at befri det af alle Slags Ulykker svært hjemsøgte Folk fra en Borgerkrig, skulde jeg derfor nu have samme Tanker, da indvortes Rolighed er vendt tilbage og hendes Majestæt sidder fast paa Fædrenes Trone?" „Se, det lader sig høre, altsaa den Ting er klaret. For den Sags Skyld kan I ellers gjærne igjen sammenkalde Skibsraadet i Eders Samvittighed og tage den samme Beslutning; for inden Orlogsmændene næste Gang lægge op, er det ude med Hendes Majestæts Regimente, og inden næste aabent Vande vajer det danske Flag over det halve Sverig." „Vorherre fri og bevare os! hvad siger I der; skulde det i al Sandhed forholde sig saa? og hvormed vil I bevise det?" „Som jeg siger; for Resten kan I tro mig om I vil; men den Skibsmagt, der nu udrustes i Kjøbenhavn, tænker jeg er stor nok til at jage Eders hele Flaade i et Musehul. Hans danske Majestæt styrer i disse Dage

over Eders Grænse med et halvt hundrede tusend Landkrabber og den slemme Peter kommer med sine Moskoviter fra Osten for at dele Byttet." „Herre, Du milde Fader! saa skulde dog det Rygte være sandt, og al den Ulykke atter bryde løs over det ulykkelige Sverig — ak! javist det ændrer Sagen." „Altsaa, kort og godt: I har Valget, enten I vil sende Schoutbynacht Tordenskjold en god og tydelig Melding om Fæstningens Tilstand deroppe og hvad Andet, der maatte være af Vigtighed at vide om Krigsanstalterne paa denne Plads, eller I vil lade det blive; gjør I det, kan I være sikker paa en god Andel i Prisepengene; er I derimod storsnudet, kan I være ligesaa sikker paa at blive afhentet til et Forhør, om I saa skjulte Eder i Karlsstens dybeste Kjælder. I kjender min Chef; nok sagt, og det hjælper Eder ikke at sætte Sejl til, for at undkomme, saa længe vi have Eders Skrivelse om det Andet." „Tys, I urimelige Menneske! hvad jeg kan gjøre med frelst Samvittighed og til Fædrelandets sande Gavn, dertil er jeg villig, om ogsaa Miskjendelse blandt Menneskene skulde blive min Løn. Men om jeg nu efter modent Overlæg og med velberaad Hu besluttede mig dertil, hvad borger mig for, at I farer med Sandhed og har Myndighed fra højere Vedkommende til saadan Aftale?" „Ja saa, I kjender Eders egen Skrøbelighed og mener, at jeg er ogsaa en Skjælm. Nu da, for at berolige Eder og lade mærke, at jeg har rigtige Papirer, vil jeg give Eder denne Klat paa Haanden; kanske maatte de blinkende Smaatingester kunne hjælpe Eder til desto hurtigere at faa den forlangte Besked angaaende Fæstningen." Dermed fremtog han en lille med Dukater fyldt Pung og rystede den for den nye Ischariots Øren. Denne liflige Klang syntes at bringe Liv i den

forstemte Hyrdes Sjæl og at neddysse Samvittighedens sidste Forestillinger; med begjærlige Blikke betragtede han den hoppende Pengepung, og som om han omtrentlig vilde føle, hvor mange gyldne Stykker den vel indeholdt, greb han rask omkring den, dog uden endnu at drage den til sig; med en Stemme, som naar man næsten taber Vejret af overvættes Glæde, udbrød han: „Jeg tror Eder nok — Gud fri og bevare os! en hel Kapital i disse fattige Tider. For Eders Skyld modtager jeg den Skjænk, ikke for dermed at pleje mit eget syndige Legeme, men for at uddele den som en Barmhjærtighedens Gave blandt min hungrige Hjord. Giv kun hid; jeg skal trolig opfylde Eders Chefs Forlangende og berolige mig med, at Omstændighederne kræve det, og at I vil være tavs som Graven." Smilende slap Ole Olesen Pungen, som Pastoren ilfærdig gjemte i sin vide Lomme. Da man imidlertid havde naaet Præstegaarden, der laa ved Indkjørselen til en ussel Landsby, tog Sømanden Afsked, efterat han gjentagende havde anbefalet den nu paa engang saa smidige Hyrde Hurtighed og nøjagtig Efterlevelse af de indgaaede Betingelser, samt i modsat Fald truet ham med et nyt og alvorligere Besøg.

Sjette Kapitel.

Hans Majestæt var med Kronprinsen og et glimrende Følge draget fra Kjøbenhavn nord paa, for at aabne det norske Felttog, hvis sandsynlige Udfald gav Anledning til mangfoldige Formodninger og satte alle Politikere i hæftig

Bevægelse. Admiral Jüdichær, hvem Kongen havde paalagt at haste med Udrustningen af samtlige brugbare Krigsfartøjer, var i fuldt Arbejde hermed, og hans Iver var denne Gang saa meget større, som den øverste Kommando over hele Flaaden var lovet ham selv. Med store Forhaabninger om tilkommende Krigerhæder, som denne mærkelige Mand midt i sine mathematiske Spekulationer stedse higede efter, betragtede han den mægtige Masteskov paa Rheden, disse kolossale og dog skjønt formede Orlogsskibe, der alle, saa at sige, vare fremgaaede af hans skabende Aand, og som vrimlede af erfarne, kjække Sømænd, af vel øvede Artilleristers samt en stor Mængde Tømmermænd og Smede af hans egen Skole; gjennem alle Kanonporte glinsede de blanke Metalstykker; som hvilende Løver strakte Morterer og andre svære Stykker sig paa de skinnende hvide Dæk, medens de mangfoldige Transportskibe vare opfyldte med Krudt og Kugler, Bomber og Mundforraad. Sine største Forhaabninger satte han dog til de tvende kæmpemæssige Skytspramme eller Flaader „Langemaren" og „Spydstagen", hvis sindrige Konstruktion han ligeledes selv havde udtænkt; sammentømrede af uhyre Mastetræer og i Stand til at føre hele Batterier af sex og tredive Pundinger og de sværeste Morterer, kunde de svømme paa saare lavt Vande, og efter hans Beregning, ikke skydes i Sænk.

Schoutbynacht Tordenskjold havde, ved at indberette at den belovede Forstærkning fra Norge nu var stødt til ham, grebet Lejligheden til at foreslaa, at man først og fremmest skulde bemægtige sig Hisingeøen, da man derfra med Lethed kunde rette Angrebet, hvorhen man vilde; for at godtgjøre Hensigtsmæssigheden heraf, havde han derhos fremsendt nogle af Grotschilling optagne Kort over hin Ø

og omliggende Punkter. Men uagtet Alle maatte indrømme, at Ideen var ypperlig, faldt det dog Ingen ind at tilsidesætte den tidligere af selve Kongen udkastede Plan, nemlig at gjøre Landgang paa Fastlandet og bemægtige sig en af Øerne ved Marstrand; denne Plan havde Jüdichær desuden bifaldet, da han haabede ved denne Lejlighed strax at vise den uimodstaaelige Virkning af de nye Prammes Ild. En fra Kongen pludselig indløbende Ordre gjorde imidlertid en Streg i hans Regning; det hed nemlig deri, at Admiralens Tilstedeværelse i Kjøbenhavn var uomgængelig nødvendig, og at han ufortøvet havde at afsende den hele udrustede Sømagt til Gothenborg, for midlertidigt at stilles under den der kommanderende Schoutbynachts Befaling. Med inderlig Bedrøvelse lod den krænkede Jüdichær sin allerede indskibede Ekvipage bringe i Land igjen, og beordrede Kaptajn Rostgaard paa Orlogsskibet „Sødermanland" at føre Transporten til dens Bestemmelsessted. Da den stolte Masteskov stak i Søen, og, medtagende hans i saa mange Aar nærede ærgjærrige Forhaabninger, fjærnede sig for hans bedrøvede Blik, rørte der sig en Følelse af Fortrydelse i hans Barm, som over Fyrsternes politiske Falskhed og hyppige Utaknemmelighed; men denne Følelse syntes snart at forsvinde; Rødmen farvede atter hans Kinder og hans kloge Øje smilede igjen; maaske vandt hans bedre Jeg Sejr; maaske følte han ikke alene Trøst, men endog Glæde ved Tanken om, at de skjønne Skibe, hans Aands sindrige Værker, dog skulde betros til hans Mester i selve Krigskunsten, til Aarhundredets første Søhelt, og maaske anede han, at Ekkoet af disse Kolossers Torden vilde lyde hundrede Aar efter, som en Paamindelse

om, hvad Danmark var og altid burde være, og da tage hans Navn med.

Medens Frederik den Fjerde begav sig fra Fladstrand over til Norge og i Kristiania traf Anstalter til med en anselig Magt at rykke over Grænsen ind i Bahus-Lehn, afkastede Peter Czar omsider Masken og rustede sig til en ny Erobrings- eller rettere Ødelæggelseskrig. Med en Flaade af tredive Krigsskibe og over fire hundrede Gallejer og mindre fladgaaende Fartøjer, der havde en Hær paa 40,000 Mand ombord, stak han i Søen og styrede til Åland, hvorfra han havde besluttet at sende sine vilde Horder over til den svenske Kyst paa Plyndringstog, og for at give sin Adfærd et Skin af Civilisation, udstedte han en formelig Krigserklæring. Fra Norge af udstedte Frederik et lignende Manifest; dog hvad denne Monark deri lovede, holdt han ærligt; i sær Modsætning til sin Bundsforvandte stræbte han ikke alene at forebygge Plyndring og enhver unødvendig Voldsgjerning, men lod endog de i de svenske Magasiner forefundne Kornforraad uddele blandt den fattige Almue, for at den skulde glemme, at han kom som Fjende.

Vel var man i Sverig ingenlunde ligegyldig mod det truende Uvejr, der saaledes drog sammen fra begge Sider; men Partierne havde endnu bestandig deres Opmærksomhed henvendt paa de indre Anliggender og gave Regeringen fuldtop at bestille med at sikre sin Tilværelse. Af tidligere Erfaring vidste man desuden, at Czarens frygtelige Trudsler i yderste Tilfælde kunne afvæbnes ved Indrømmelser og fordelagtige Tilbud, og at den danske Konge var mindst frygtelig, naar han i egen Person rustede sig til et Angreb med Landarmeen; dertil kom det nylig tilvejebragte Forbund med England, hvorfra man

hver Dag ventede en beskyttende Flaade. Kun var man noget urolig over den dristige Stilling, Tordenskjold paany havde indtaget udenfor Gothenborg, hvorved Sverigs hele Sømagt nødtes til Uvirksomhed, og denne Uro gik pludselig over til bedøvende Skræk, da Efterretningen indløb om den frygtelige Skibsstyrke, der var ankommen fra Kjøbenhavn og havde samlet sig under hans sejrsæle Flag. Alle de Søfolk, der kunde opspores, sendtes nu ilsomt til Gothenborg og Marstrand, for at bemande den paa disse Pladser fordelte Flaade, som man haabede endnu vilde være i Stand til at byde den danske Schoutbynacht Spidsen. Men i Gothenborg var Alt i en saadan Forvirring og Angst for et Angreb paa selve Staden, at man fattede den fortvivlede Beslutning at sænke de der liggende fire Orlogsskibe tværs over Havnen. Herved fik Tordenskjold netop fri Hænder; thi da han nu ikke længer havde noget at frygte af den gothenborgske Eskadre, kunde han med desto større Kraft hindre alt Samkvem med de nordligere svenske Havne og navnlig med Strømstad, hvor de af Karl den Tolvte opdyngede Krigsforraad endnu fandtes; for derhos at holde et vaagent Øje med Marstrand, havde han allerede ladet Kommandør-Kaptajn Hoppe postere sig i Bahus-Elven med Orlogsskibene „Fyen", „Tumleren" og „Sværdfisken", Skytsskibene „Frederikshald" og „Hjælperen", Prammene „Kronprinsen" og „Prins Jørgen" samt fire Gallejer. Uden for Gothenborgs Fjord se vi derfor i Slutningen af Juni Maaned hele den danske Transportflaade for Anker, men af Krigsskibe kun „Lolland", dette smukke Schoutbynachtskib, der endnu bestandig har sin Stilling nærmest Ny Elfsborg, endvidere: Orlogsskibene „Prins Vilhelm", „Delmenhorst" og „Oldenborg" og Prammen „Langemaren"; Fregatten

„Stralsund" er nylig afgaaet til Kjøbenhavn, for at opslæbe den vigtige Pram „Spydstagen", der ved den sidste Transports Afgang blev tilbage.

Ved første Øjekast skulde man have troet, at en Batalje netop fandt Sted; Skud paa Skud dundrede hen over Havets glimrende Spejl, og Krudtdampens hvidgraa Skyer syntes at indhylle en kæmpende Masse. En Søkrigers øvede Øje og Øre vilde dog snart have mærket, at der ikke var Kugler for Kanonerne; desuden flagede samtlige Fartøjer, som ved en sær højtidelig Lejlighed, medens Ræer og Bovspryd vare besatte med pyntede Matroser, hvis muntre Hurra afvexlede med Trompeters og Pavkers larmende Klang. Fæstningen Ny-Elfsborg knejsede alvorlig og tavs hist inde og maatte taale, at Røgen fra Fjendens Glædesskud for den vestlige Luftning bølgede op ad dens gamle Mure. I en halv Mils Afstand mod Nord strakte imidlertid et enkelt Orlogsskib fine slanke Spir op i den klare Sommerluft; paa dets simple og ædle Bygning og det fra Toppen vajende Flag kjendte man strax Britten og faldt paa den Formodning, at dette Skibs Ankomst med en eller anden fornem Person havde givet Anledning til al denne Staahej. Gaa vi ombord paa „Lolland", finde vi ogsaa denne Formodning bekræftet. Under dette Orlogsskibs Gilling gyngede en smuk Baad, hvis engelske Flag, ved den lille Masts Svajning, ligesom nikkede ind over Dækket, og paa hvis Rorbænke tolv nette Matroser sadde parvis, lænede paa Aarerne og meddelte hinanden deres Bemærkninger over de omliggende danske Fartøjers Bygning og Styrke. Orlogsskibets Dæk var ryddeligt og glinsede saa hvidt som det pæneste Salsgulv; ved Kanonerne paa det øverste Batteri stode Kanonererne med brændende Lunter, for paa

givet Vink at fyre et vist Antal Skud. Men vi ville begive os ned i den mellemste Kahyt, for at tage det omkring Middagsbordet endnu forsamlede Selskab i Øjesyn. Det var en meget broget Kreds, bestaaende af nogle af Datidens kjækkeste danske Søofficerer, af Befalingsmændene for de med Eskadren udkommanderede Marinesoldater, samt fire eller fem fremmede Skikkelser, hvis Fysiognomier og Dragter øjeblikkelig tilkjendegave dem som engelske Adelsmænd i forskjellige Embedsstillinger. Den store Mængde kostbare Vaaben og de brogede Flag, hvormed Væggene vare dekorerede, de lystig skingrende Pavker og Trompeter, Matrosernes fjærnere og nærmere Hurra samt Stykkernes Torden gave Festen et storartet Præg, medens det rige Bordservice og de udsøgte Vine vidnede om, at Værten var en Mand, der forstod at leve. Vor Helt, som sad for Enden af Bordet, syntes ogsaa i Dag at være i sit lykkeligste Lune eller i det mindste at opbyde Alt for lige overfor de rige Britter at sætte dansk Gjæstfrihed og danske Krigeres Levemaade i det mest glimrende Lys. Som Champagnen i de funklende Pokaler sprudlede hans Vid, som Granatæblet glødede hans Kind, Glæde spillede i hans Øje og begejstrede Beslutninger syntes at vaagne paa hans høje Pande. Om sit Flag saa han jo en Flok Svaner forsamlet, som en Admiral maatte have sat en Ære i at føre til Sejrsflugt, og hvis Sang, han i sit stille Sind haabede, snart skulde gjalde vidt over Sø og Land. Med den lykkelig tilbagekomne Ole Olesen havde han faaet Besked om Fjendens Styrke i Marstrand, og hans blotte Navn havde jo lammet Svenskens Kraft i Gothenborg. Disse Omstændigheder vare vel i Stand til at hæve hans Mod og atter lade ham lette Vingen til en dristig Flugt; dog syntes den Begejstring, der for

Øjeblikket bejjælede ham, endnu at have en anden Grund eller maaske at udspringe af en blidere Følelse end Ærgjærrighed, og denne Formodning bliver rimeligere, naar vi tilføje, at den Englænder, der sad ved hans højre Side, var Lord Carteret, som paa sin Rejse til Sverig, hvorhen Kong Georg netop sendte ham, for at indlede Freden i Norden, var kommen ombord til den danske Schoutbynacht. Hans Udseende var endnu ungdommeligt; men det kloge Øje, de lette Rynker paa hans smukt formede Pande og det ædle Ansigt, antydede et modernere Indre, en gammel Forstand.

En Toast for Kong Georg var bleven udbragt; de skingrende Trompeter klang endnu for Øret, Matrosernes Hurra tabte sig i det Fjærne og Ekkoet af de løsnede Stykker rullede hen under Kysten. Lord Carteret rejste sig; han hævede sin Pokal højt i Vejret og afbrød den for et Øjeblik indtraadte højtidelige Tavshed: „Til Tak for den Skaal, I nylig tømte for det store Englands Konge, vil jeg i Hans brittiske Majestæts og hans Undersaatters Navn udbringe en Skaal for Hans danske Majestæt, den ædle Kong Frederik, hvis Venskab min Konge roser sig af at besidde.“ Stolene fore tilbage og hele Selskabet rejste sig; klirrende stødte Pokalerne mod hinanden, og medens de tømtes, snoede Sølvpibens fine Lyd sig gjennem Skibets Afdelinger; paa dette Tegn faldt Musiken ind, Luften rystedes af et forstærket Hurra og femten Skud knaldede hen over Bølgerne.

„Takker Eder skyldigst i min naadige Herre og Konges Navn,“ raabte Tordenskjold derigjennem med et skalkagtigt Smil; „har rigtig nok hørt en Fugl synge om, at Hans glorværdige brittiske Majestæt, uagtet alt sit Venskab, vil lade sine Stykker udføre et skarpt Akkompagne-

ment til de danske Svaners Sang; men tænker, det skal intet Skaar gjøre i vort lystige Lag; kunne vel gjærne slaas med al Agtelse for hinanden." „I er en aabenhjærtig og lystig Mand," sagde Lord Carteret og vendte Bunden i Vejret af den tomte Pokal — „ligesom de Danske overhovedet ret ere Sømænd efter Britternes Sind, derfor gjøre vi ogsaa gjærne en Undtagelse med Eder, naar Talen er om vort Herredømme paa Havet." „Oho! skulde mene, det er Eders Pligt og Skyldighed. Har ladet mig fortælle, at det danske Flag er det ældste; maa derfor ikke glemme Respekten." „Det er et smukt Sagn," smilede Englænderen, „og i Fredens Dage respekteres det Ærværdige; men naar Stykkerne synge, gjælder kun den kraftigste Røst, og kun det Folk, der forstaar at holde sig evig ungt og livsfrisk, gaar gjennem de kommende Aarhundreder stedse af med Sejren." „For Satan! Eders Herlighed!" raabte Tønder, som ærgrede sig lidt over den engelske Stolthed, „tag det ikke værre op, end det er ment; men det synes mig, at vi Danske just ikke have overlevet vort Flags Ære, og at vore Stykkers Røst just ikke har været den svageste; vi ere endnu saa livsfriske som noget Folkeslag, og at det ikke heller er gamle Folk, der staa ved Flaget, det kan I se her." „Tak, min Broder! for hvad Du der vil sige," faldt Tordenskjold ham i Ordet, „kan ogsaa forsikre Eders Herlighed om, at denne Officer vedbliver at være ung og livsfrisk, saa længe han har et Ben og en Arm tilbage; sit ene Ben begravede han ved Pommern og tusend danske Stykker brølede Ligpsalmerne derover." En let Rødme foer over den engelske Diplomats ædle Ansigt, idet han atter greb Ordet: „Sandelig, I misforstaa mig; som Individer betragtede ere I vist nok saa kjække Sømænd som nogensinde pløjede Verdens-

havets Bølger, og maaske de eneste, overfor hvem engelske Orlogsmænd vilde pibe hele Besætningen op, naar det stundede til Kamp; men Eders Kjækhed misbruges og Eders Kraft bortødsles i Krige, der ikke begyndtes for Folkets Skyld og som derfor ingen Velsignelse bringe. Enkeltmands Luner sender Eder i Kamp, hvor I udgyde Eders Blod, uden at vide hvorfor; Eders Heltegjerninger ere stolte Drømme, der kun glæde Eder som en Erindring, uden at gavne Landet; thi I sove bestandig og stole paa, at en Mand vaager for Eder. Se, derfor blive I gamle og miste den Livsfriskhed, der stedse skulde forgylde det ærværdige Flag." „Vi ere Danske, skal jeg sige Eders Herlighed," brummede Tønder med noget usikker Stemme; han blev truffen af Brittens Bemærkning, men vilde dog ikke stryge Flag; „og derfor kunne vi ikke vende os af med den gode gamle Skik at være vor Arvekonge tro og lydige." „Mærker ret godt hvor Eders Herlighed sigter hen," tilføjede Tordenskjold halv alvorlig, „men mener dog, at Eders Anskuelser maatte være noget vel engelske; thi kan forsikre Eder, at hans danske Majestæt har Hjærtet paa rette Sted og er en Mand, der kun tragter efter sit Folks Lykke." „Derom er jeg fuldelig overtydet," sagde Carteret hurtig, „men han er kun Menneske og beherskes af menneskelige Lidenskaber; til Bevis herfor vil jeg atter nævne den Krig, I nu føre; den er ikke udgaaet fra Folkets Overbevisning og Beslutning, derfor deler Folket ikke heller Eders Konges overdrevne Forhaabninger og Tillid, men føler desto mere Krigens Byrder." „Vi Sømænd udgjøre dog ogsaa en Del af Folket og en klækkelig Del," indvendte Tønder og løftede sin Pokal op til Munden, „men det kan jeg forsikre Eders Herlighed, vi kaste netop al Byrde væk, naar det gaar til Orlogs;

vilde kun I og de andre store Herrer lade os slaas i Ro, skulde vi nok passe paa vort Flags Forgyldning." „Og dog paastaar jeg, at det kun vilde baade Eder lidet, om England og de andre store Magter, uden at blande sig deri, lode Nordens Folkeslag kæmpe med hinanden," vedblev Carteret efter et Øjebliks Betænkning; „paa Eders Kongers Vink gaa I løs paa hinanden og slaas ikke sjælden til sidste Mand, omtrent som for et tusend Aar tilbage. Klog Politik og besindige Raadslagninger høre ikke hjemme her; Folket kan ikke indse, ja det vover næppe at tænke paa Krigens Grund eller Gang; det veed kun, at Kongen har befalet det at slaas. Hvis de store Magters Politik derfor ikke blandede sig i Sagen, vilde Følgen blive, at Nordens Stater opløstes eller bleve til Bytte for en klog Erobrer, og derved kunde Europas Ligevægt komme i Fare." „Eders Herlighed skjæmter," bemærkede Tønder med en kort Latter, idet han tog Pokalen fra Munden; „med Ligevægten havde det vel ikke saa stor Fare som med Englands Handel i Østersøen." „Ikke fordi Eders Herlighed er min Gjæst," faldt Tordenskjold ind, „men har altid betragtet den brittiske Marine som den første i Verden; formener ikke desto mindre at kunne byde Eder en omtrentlig lige Kamp her i Kattegattet eller i Østersøen, om Eders Konge for ramme Alvor skulde sende os en Flaade her ind. Maatte Hans danske Majestæt i saa Tilfælde betro mig Kommandoen, vilde jeg anse al den foregaaende Sokrig for Børneværk og med rigtig Lyst hejse Blodflag; haaber at I da skulde fornemme, at den første den bedste Erobrer ikke endda saa nemt gjør den danske Del af Norden til Bytte, samt at Folket, om det end kan ligge i Dvale, ogsaa kan vaagne, ligesom vi danske Sømænd ingenlunde saa aldeles ere

Maskiner, men at vi nok kunne styre et Slag, uden at hente hver Ordre fra Hove." De øvrige tilstedeværende Englændere, der hidtil havde underholdt sig med forskjellige Officerer, lyttede nu i Vejret og Alles Øjne henvendtes paa den danske Schoutbynacht. Ogsaa Lord Carteret betragtede ham et halvt Minut med et skarpt Blik; men Smilet vendte hurtig tilbage paa Diplomatens Ansigt, idet han svarede: „Den Grad, I allerede har opnaaet i saa ung en Alder, og Eders Navnkundighed tale unægtelig for, at I har udviklet mere Energi og er gaaet frem med større Dristighed end de absolute Kongers Tjenere ellers pleje; men det er en Undtagelse fra Regelen og bestyrker kun min Paastand." „Beder om Forladelse, Eders Herlighed! maatte blues, om jeg ikke gjorde Eder opmærksom paa, at samtlige mine endnu yngre Kammerater, I ser forsamlede her, ere uforfærdede Gutter, der have tjent sig op til Skibschefer, og visselig, kun Lykketræffet bragte mig til at føre Schoutbynachtflag." „For Satan!" med al Respekt for min Chefs Ord, saa binder han Eders Herlighed Noget paa Ærmet," lo Tønder, medens Grotschilling bøjede sig bag hans Ryg, som om han skammede sig ved at lade sine Løjtnants-Distinktioner se, „vel ere vi Andre ikke bange for at se Fjenden under Øjne og have før let derad, naar en Kugle slog Hatten af og lod Hovedet sidde; men det maa jeg sige, og tror, at mine Kammerater ere af samme Mening, gjælder det at udtænke en dristig Plan og føre en sammensat Magt i Ilden, saa hver Mand kommer paa sin rette Plads, da samle vi os helst under Tordenskjolds Flag og adlyde gjærne hans Ordrer." Højrøstede istemmede næsten alle de danske Søofficerer denne Mening, og Pokalerne klirrede mod hinanden, medens vor Helt syntes at sitre af en overvættes glad

Følelse og stirrede ned i den skummende Vin. „Sandelig! en saadan Stemning tænkte jeg mig kun mulig i den brittiske Marine," henkastede Carteret med en galant Bøjning til alle Sider, „og en Sømagt, der besjæles af en saadan Aand, kunde vel blive frygtelig, selv mod en stærkere Fjende end Sverig. Skade, at Hans danske Majestæt ikke har fundet det mere politisk at bruge sine Svaner, som I nys kaldte Eders Skibe, mod den russiske Czar; i saa Fald vilde Norden ikke længer have noget at frygte af denne voxende Lavine, der med Tiden vil vælte sig over Østersøen, og de skjønne brittiske og danske Orlogsskibe vilde da have undgaaet den ødelæggende Kamp, der nu maaske forestaar dem. Dog, hvordan det end gaar, lykønsker jeg mine Landsmænd til at møde saa værdige Fjender." „Indrømmer gjærne Eders Herlighed Et og Andet hvad Czaren angaar," sagde Tordenskjold; „har selv stundom ønsket et alvorligt Togt mod Osten, for at gjennemhugge hans Czariske Majestæts politiske Knuder og tiltordne ham en Taksigelse for tidligere Lurendrejerier; men Hans Majestæt, vor naadige Herre, finder det nu klogest at slaas i Forening med Russen; se derfor ere vi nødte til at holde gode Miner med St. Andreaskorset og paa ny rette Stykkerne mod Svensken." „Nu vel, der giver I mig jo Ret," smilede den engelske Diplomat med et uendelig klogt Blik, „I selv og vist nok hele den besindige Del af det danske Folk indse det Upolitiske i at slutte sig til Østens Kolos, hvis Fremtrængen I af al Magt burde modsætte Eder og det i Forening med Svenskerne; men da Folket ingen Stemning har og ikke, som i England, tages med paa Raad, erfarer det kun saa meget af Regeringens Foranstaltninger, at det skal rykke ud med Penge, i nærværende Fald til en Krig, der strider

lige imod dets Interesse. I arbejder selv af al Magt paa Nordens Opløsning — dog det gaar for dybt i Politiken," afbrød han sig selv, da han opdagede det fremdragende Alvor paa de danske Officerers Aasyn, „og for at indrømme Eder saameget, som jeg er i Stand til, uden at støde an mod min Overbevisning, vil jeg kun tilføje, at I Sømænd maaske danne en Undtagelse fra det Billede, jeg i Almindelighed udkastede af Eders absolut monarkiske Stats Organisme; thi om end Sømanden i Land, ligesom de Andre, maa lade sig bevæge som en Dukke i Barnets Haand, eller, naar det kommer højt, bruge sine Vinger som Fuglen i et vidtløftigt Bur, saa overlades han dog til sin egen Kraft, til sin egen Aandsnærværelse, saasnart han betræder den svømmende Planke; den mest vindskrænkede Herskers Befalinger lyde svagere og svagere for hver ny Bølge, der ruller mellem ham og Landet, og naar Stormen hyler frem eller naar Fjendens tordnende Fartøjer brase op, da føler han sig som Herre over sine egne Handlinger, da brister det sidste Baand, der holdt hans Vinger, og er han en dristig Fugl, svinger han sig højt mod Solen — som I, mine Herrer! have gjort — Kongernes Bud mægter jo Intet mod Herrens Røst, der taler i Stormen og gjennem Bølgernes Brusen; det har en Konge, der var fælles for Bretland og Danmark, erkjendt for syv Aarhundreder siden; vi Englændere have stedse mindet vore Herskere derom; men I Danske have bortsovet Frihedsrusen." „For Satan! ja vist, mod min Vilje maa jeg med Velbehag høre paa Eder," udbrød Tønder og stampede med sit Træben mod Kahyttens bonede Gulv. „Eders Herligheds Skaal for den Skildring af vor prægtige Sømandsstand! men rebelsk gjør I mig ikke, dertil er jeg nu engang altfor dansk; for Resten kan

jeg med mit ringe politiske Begreb dog faa den Slutning ud deraf, at et Folkeslag, hvis kraftigste Sønner tumle sig paa Søen, aldrig sover helt og holdent ind." „Jeg er ligelunde en saa oprigtig Dansk, som der findes i Hans Majestæts Riger og Lande, og lader mig lige saa lidt gjøre rebelsk; men jeg føler dog det Træffende i Eders Herligheds Bemærkning," ytrede Bude, som hidtil tavs og mørk havde lyttet til den levende Samtale; „jeg vilde give Adskilligt til, at vore sendrægtige Admiralitetsherrer sade i en Krog og hørte Samtalen." „Gid min Morbroder sad der med," mumlede Grotschilling, hvis hele Sjæl syntes at straale i det Blik, hvormed han betragtede den engelske Diplomat. „Oho! det klinger nok for de gamle Herrers Øren," lo Tordenskjold; „frygter ellers, at vi alle til Hobe fik vor Afsked, om de hørte Texten. Men iøvrigt synes mig, at Eders Herlighed til syvende og sidst indrømmer os at besidde alle de Egenskaber, man kan vente hos et livsfrisk og lysvaagent Folk." „Ingenlunde," vedblev Lord Carteret, „det var kun med Hensyn til Sømandsstanden, der netop i denne Kreds har saa berømmelige Stedfortrædere. Paa min diplomatiske Løbebane i Norden har jeg derimod havt nokſom Lejlighed til at erfare, hvor langt den øvrige og større Del af Folket er tilbage i sine Ideer, og i hvilken Armod og Vankundighed denne upolitiske Krig navnlig har styret det; Alt en Følge af, at I Danske aldrig forlade Løjerten, men evig løbe omkring i Ledebaand som gigantiske Børn. Bevidstheden om denne Tingenes Tilstand har derhos en sløvende Virkning selv paa den ædleste og mest oplyste Fyrste, da han ikke skylder — dog Beviset herfor skjænker I mig vel; i det Sted vil jeg kun pege hen paa England og Holland, hvis Sønner staa ved Tronens Side som

myndige Mænd, og hvis Handel og Industri blomstre, medens Eders gaa til Grunde, skjønt I have de samme Hjælpekilder. Men for at blive ved Krigen, hvad nytter det, at I fribaarne og kjække Sømænd vinde Sejr paa Sejr paa Eders stormende Element, naar Landhæren imidlertid taber Slag paa Slag og river ned, hvad I byggede op; thi med Hensyn til Eders Landmagt gjælder i fuld Maade, hvad jeg anførte om Nationens politiske Søvn." Lord Carteret havde talt med et vist Alvor, der syntes at meddele sig Selskabet, i det mindste sammes danske Medlemmer. Efter nogle Minutters almindelig Tavshed rykkede Kaptajn Kaas, Marinesoldaternes Overstkommanderende, sin Stol nærmere til Bordet; hans hidtidige Tavshed lod formode, at han var en maadelig Selskabsmand, medens hans kraftige Skikkelse og djærve Fysiognomi tydede hen paa, at han forstod bedre at fægte med Kaarden end med Munden. Den engelske Diplomats Bemærkninger om Landhæren syntes imidlertid at have jaget ham Blodet til Hovedet, og idet han nu hurtigt tømte sin Pokal, som for at hente Mod til at betræde den uvante Kampplads, drog Uviljens flygtige Sky over hans brede Pande. Sættende Pokalen haardt i Bordet og ladende Blikket, efterat det havde gjennemløbet hele Kredsen, hvile skarpt paa Lord Carteret, tog han til Orde: „Eders Herligheds Ord i Ære; men hvad I der har behaget at anføre om den danske Landarmee, kan jeg ikke lade gaa uanfægtet hen, og det kan jeg ingenlunde faa i mit Hoved, at den skulde være i en saa slet Forfatning, som I mener. Jeg vil aldrig tale om mig selv eller om mine egne Erfaringer, skjønt jeg har været med i mangen Batalje, hvor det gik varmt nok til, og hvor jeg mangen Gang uden synderlig Overtalelse har faaet de danske Bønderkarle til at storme

hen over faldne Kammerater og med fældet Bajonet angribe de vanskeligste Stillinger, ligesom jeg ogsaa har set det danske Rytteri i det skjønneste Choc sprænge Karreer og hugge den talrigere Fjende sønder og sammen; men det vil jeg kun anføre, at saa vel I Herrer Englændere som de stortalende hollandske Herrer vare saare vel fornøjede med vore Hjælpetropper, hvis tunge Klinger og kraftig førte Bajonetstød skaffede Eder Luft mellem de franske Geledder og bidroge endda ikke saa lidet til Eders Generalers Berømmelse i Successionskrigen." „Det være langt fra mig at sige noget til de danske Landkrigeres Forklejnelse som Individer betragtede," faldt Englænderen ham med levende Gebærder i Ordet; „saa vel vi Britter som I Danske ere endnu i Besiddelse af hin gediegne Kraft og hint kolde Mod, som vi have arvet fra vore fælles Forfædre, og hele Forskjellen bliver atter kun den, at vi anvende vor Arv med levende Bevidsthed som myndige Mænd, medens I, uden Bevidsthed om Maal eller Med, lade Enkeltmands Lune raade over Anvendelsen af Eders Kraft og Kjækhed." „Oho! træffer ikke Sømmet saa rigtig paa Hovedet," lo Tordenskjold derimellem; „vilde svare for Udfaldet, om Alt gik efter den Mands Vilje alene, der nu til Dags staar ved Roret; men der er mangen en Svabergast og Skjortehelt, der med megen Rumor giver sin Skilling med i Laget, skjønt han vilde staa som en uselig Pjalt i Kugleregnen og ved Stormens første Rusk i Masten spy alt sit Vid og Mod ud i Bølgerne." Med et fint Smil, uvist om over vor Helts Bemærkning eller over den temmelig ligefremme Afbrydelse, vedblev Diplomaten, henvendt til Marinekaptajnen: „Netop fra den Omstændighed med de danske Auxiliærtropper, som I antager for en Kjendsgjerning, der taler for Eders

Paastand, vil jeg hente Bevis, ja et dobbelt Bevis for det af mig Anførte. For det Første var det en saare upolitisk Handling at bortsende Landets Kjærnetropper i det Øjeblik, man begynder en Krig; det var en ensidig, af ufolkelige Bevæggrunde udsprungen Beslutning, der aldrig var gaaet igjennem i England eller hos noget Folk, der har Bevidsthed om sine egne Handlinger; om Herskeren var nok saa uindskrænket, vilde Folkets Røst advare ham; for det Andet glemmer I, at Eders Hjælpetropper i den nævnte Krig vare unddragne det Svabergast- og Skjørte-Regimente, som den ædle Schoutbynacht nys ymtede om, og at de stode under selvstændige Anførere, der med klog Beregning anvendte Krigernes Kraft — I synes ikke at ville antage min Indvending; saa sig mig da Grundene, hvi de samme Tropper lode sig skammelig slaa ved Helsingborg, ved Gadebusch og flere Steder?"

„Det er ikke fordi jeg har noget Væsentligt at indvende imod, hvad Eders Herlighed der anfører om det Urigtige i at sende Tropperne bort paa en saa ubelejlig Tid," svarede Kaptajn Kaas, som nu havde vundet noget mere Fasthed i Stemme og Miner; „og naar I blot indrømmer, at den danske Landkriger ogsaa kan fægte og har fægtet som en brav Karl, saa ere vi forsaavidt enige. Ligelunde har I Ret i, at vi mangle gode Anførere, og at vi kun mangle dem for at kunne stille en saa dygtig Hær i Marken som noget andet Folkeslag; thi det er just vor hele Ulykke, at vore Bataljoner vrimle af tyske Soldater og Overanførere, der dog aldrig blive Danske eller slaas som danske Mænd, om de saa fik nok saa stor Lønning og Æresbevisninger; paa den anden Side er det vor Søetats Lykke, at disse udenvælske Herrer sjælden taale Søen; derved blive vore Søkrigere fri for deres tyranniske

Regimente; de faa Lov til selv at styre Skibene i Ilden og at slaa Fjenden, og ganske anderledes end vi hæve de Nakken i Vejret." „Ja, det Sidste kommer deraf, at vi Sømænd altid se til Toppen, medens I Landkrabber glo i Bølgerne," faldt Tønder ind med en høj, men godmodig Latter; „for Resten, din Skaal, Broder Kaas! af en Landkrabbe at være, er Du saa behjærtet en Karl, som nogensinde drog sin Slire, og med al Respekt for hans Herligheds Politik, finder jeg, at Du har talt som den bedste Filosofux, en Egenskab, som jeg i Dag første Gang opdager hos Dig." „I har Ret, Hr. Kaptajn!" tilføjede Diplomaten, idet hans Ansigt lagde sig i smilende Folder, „vi fordybe os saa meget i Politikens Alvor, at vi glemme Gildets Lyst. Hvad jeg har ytret, ytrede jeg kun som Englænder og agter for Resten de modsatte Anskuelser, Opdragelsen og Vanen have bibragt Eder, mine Herrer! Skjønt Nordens Anliggender endnu se noget brogede ud, saa haaber jeg imidlertid dog, at det brittiske Flags kraftige Mellemkomst snart vil bringe Fred og Orden tilveje." „Kan ikke saa ganske dele det Haab," udbrød Tordenskjold med en vis Heftighed; „mener tværtimod, at Hans brittiske Majestæts alvorlige Mellemkomst skal give Krigen nyt Liv. Have jo nægtet Eders Minde til en saadan Fred, der kan sikre os Frugten af vore Anstrængelser og allerede vundne Fordele, og Hans danske Majestæts Anstalter i Sommer se just ikke synderlig fredelige ud." „Indtræffende Omstændigheder kunne hurtigt forandre Sagen og bringe Eders ædle Konge paa andre Tanker," bemærkede Carteret flygtigt og saa næsten forlegent hen for sig; men han hævede sig rask igjen og vedblev: „Det sømmer sig ikke for mig som loyal Undersaat at fremsætte og bedømme Hans brittiske Majestæts

personlige Anskuelser; men saameget er vist, at han aldrig ligegyldig vil se paa, hverken at Norden opløser sig selv i evindelige indbyrdes Krige, eller at Danmark tiltager sig Enevælden i Nord- og Østersøen paa det ikke mindre kjække svenske Folks Bekostning." Denne skarpe Bemærkning syntes at sætte Selskabet i en noget forlegen Stemning og en kort Tavshed indtraadte. Tordenskjold vinkede ad en Baadsmandsmat, og i næste Minut bruste Champagnen i de høje, spidse Pokaler; hævende sig med en Mine, der skulde være ganske alvorlig, men bag hvilken et skalkagtigt Smil dog skjulte sig, sagde han: „Har den Ære at udbringe en Skaal for mine ædle Gjæster, for Hans brittiske Majestæts Ambassadør, Lord Carteret, og Herrerne i hans Følge." Fornøjede over denne Afbrydelse af den pinlige Tavshed, istemte alle Tilstedeværende Skaalen, og med megen Anstand bukkede Diplomaten til alle Sider. Sølvpibens fine Lyd lod sig atter høre; det svære Orlogsskib bævede til de dybeste Planker og Vaabnene raslede paa Kahyttens Væg, da dets fulde Lag tordnede ud over Havet. Med en fiffig Mine løftede Tordenskjold Haanden højt i Vejret, som for at opfordre Selskabet til at lytte efter, og da det henrullende Ekko bortdøde, sagde han: „Beder Eders Herlighed at bemærke, det er danske Kanoner, der synge lige udenfor Ny-Elfsborg, og ingen svensk Kanon svarer; have bragt dem alle til Tavshed i Nord- og Østersøen, og kan forsikre Eder, som I jo desuden selv ymtede om, at de svenske Orlogsmænd ikke ere Fjender at kimse ad. Mener derfor, at Hans brittiske Majestæt maa skynde sig, om han agter at betage os Enevælden i disse Farvande." Langsomt tømte Lord Carteret sin Pokal, som om han vilde vinde Tid til at overveje, hvorledes han skulde opfatte dette snurrige

Indfald; i den letteste Tone af Verden tog han derpaa Ordet: „I Sandhed! det er en talende Kjendsgjerning, I fremkommer med og Eders Bevisførelse vidner om diplomatiske Anlæg. Nu vel, for Øjeblikket have I Enevælden i disse Farvande; men et langt vanskeligere, maaske uoverkommeligt Arbejde er endnu tilbage, nemlig at sikre Eder den. Saa snart Hans brittiske Majestæts Orlogsflaade, som med det Første kan ventes hertil, har jaget Eders barbariske og upaalidelige Bundsforvandte tilbage til hans Ishav —" „Eders Herlighed maa ikke tage mig det ugunstigt op," afbrød Tønder igjen, „men forsaavidt jeg tør tale med om Politik, vil det synes mig utroligt, at de engelske Orlogsmænd nogensinde skulde løsne et alvorligt Skud paa Moskoviten; han er Eder en altfor vigtig Handelskunde, og hos os fortæller man, at en russisk Politikus skal have sagt Eder saa omtrent det samme."*) Lord Carteret rødmede næsten og hans Blik blev strængt, idet han bemærkede: „Hvad I der hentyder til, er et for delikat og politisk Spørgsmaal til at kunne behandles ved denne Lejlighed." „Eders Herlighed skal ikke lade sig opholde af denne Kapers maskerede Angreb," faldt Tordenskjold leende ind; „er spændt paa at høre Resten af Eders Indvending. Naar Russen altsaa, om ved Alvor eller List, er jagen ind i sine Rævehuler, hvad da?" „Hvis Hans danske Majestæt ikke til den Tid antager den Fred, som de store Magter ville mægle i Norden, maa det komme an paa Vaabenlykken," svarede

*) Historien melder, at den russiske Befuldmægtigede Ostermann i Stokholm tilbød offentlig og i Lord Carterets Nærværelse 10,000 Dukater for det første Skud, en brittisk Orlogsmand løsnede paa Russerne, idet han tilføjede, at dette Skud vilde koste England flere Millioner Pund Sterling.

Lord Carteret bestemt. „Oho! er jo netop hvad jeg mener og ønsker," vedblev Schoutbynachten; „kommer i saa Fald an paa den kraftigste Røst; bliver en Kamp, der er værd at ruste sig til og tale om, men vel at mærke, mellem Britterne og os Danske; Svenskerne have ingen Stemme mere. Beder Eders Herlighed, ikke at forglemme Løftet at pibe hele Mandskabet op til Ære for vort ærværdige Flag." Lord Carteret saa atter et Minut tavs hen for sig; han var uenig med sig selv, om han skulde optage denne Udfordring med Stolthed eller med muntert Lune; den spøgefulde og godmodige Tone, hvori den var fremført, og hans personlige Agtelse for vor Helt bestemte ham dog til det Sidste, og istemmende samme Tone, vedblev han: „Fra mine Landsmænds Side tør jeg nok love Eder de alvorligste og kraftigste Anstalter, og kommer det virkelig til Kamp mellem Eder og os, da vil hver brittisk Sømand sikkert være paa sin Post og hver brittisk Søofficer iføre sig Højtidsdragten. Hvad Svenskeu imidlertid angaar, da har Eders Svaners Sang rigtig nok bortkyst ham fra Havet; men dermed have I endnu ikke overvundet ham, og jeg betvivler meget, at Hendes svenske Majestæts Regering vil kjøbe Freden for de af Kong Frederik forlangte Ofre, saa længe Karl den Tolvtes engang saa frygtelige Flag endnu vajer paa Fæstninger som Ny-Elfsborg hist inde og Karlsten; dette sidste Punkt især er jo en Klippe, hvorimod Eders Kugler og alt Eders Heltemod Intet formaa." „Troer dog, at intet Menneskeværk i Længden kan modstaa sandt Heltemod og velrettede Kanoner," udbrød vor Helt med sin Stentorstemmes fulde Kraft og hans Øje funklede; „siger Eders Herlighed, jeg troer det," tilføjede han med mindre Heftighed og sænket Stemme, som om han frygtede for at for-

raade sine Planer; „og Troen kan jo flytte Klipper, om jeg ikke maatte have glemt min Børnelærdom.“ „Aha! i den Forstand,“ smilte Englænderen, „deri maa jeg vel give Eder Ret; men det er en saare langsom Operation at virke med Troen alene; inden I faar Karlstens Klippe flyttet, haaber jeg i det mindste, at Fred og Enighed ere vendte tilbage, saa vel i selve Norden som mellem Eder og os Englændere.“ „Beder Eders Herlighed, dog ikke at skynde for meget paa Freden,“ sagde Tordenskjold med et pludseligt Anstrøg af Alvor; „har endnu Adskilligt tilbage at gjøre, før jeg naar mit Maal; vilde for visse Aarsagers Skyld gjærne vinde et velklingende Navn hos Britterne og med det samme bidrage Mit til Fædrelandets Gavn; haaber at slaa to Fluer med ét Smæk.“ Vor Helt syntes at blive forvirret; han skiftede næsten Farve, medens han halvt for sig selv fremmumlede de sidste Ord; maaske havde han mod sin Vilje ladet sig henrive af Øjeblikket og i sin Begejstring berørt en Streng, hvis Klang var for hellig til at høres af Mængden. Lord Carteret hørte dog med stor Opmærksomhed paa ham og syntes ret godt at have fattet Meningen; thi medens den sidste Rynke forsvandt af Diplomatens Pande, rejste han sig med Pokalen i Haanden og nikkende hen for sig, sagde han: „Sandelig! I, min ædle Schoutbynacht! synes ikke at have Grund til at klage over Lykken; vil I imidlertid klyve endnu højere i Vejret, saa skynd Eder; thi saa meget tør jeg sige, uden at overtræde min Pligt, at den velsignede Fred er ikke fjærn fra Norden. Eders Skaal, Hr. Schoutbynacht og I andre danske Søgutter! jeg takker Eder i mit eget og i mine Landsmænds Navn for den gæstfrie og ærefulde Maade, I modtog mig paa; af Hjærtet vil jeg ønske Eder en hæderlig Fred eller en god

Krig, og det siger jeg Eder, naar Kampen er forbi, om det nu kommer til en saadan mellem Eder og os eller ikke, haaber jeg sikkert at se Eder som Familien Carterets Gjæst paa engelsk Grund. Giv mig Eders Haand derpaa," tilføjede han, idet et virkeligt Smil forskjønnede hans ædle Aasyn og gav det Lighed med den tidligere omtalte engelske Dames. „I kommer til England, naar Krigen er endt, og jeg vil sige Eder endnu en Ting paa ligefrem engelsk Manér: jeg har et smukt lille Søskendebarn paa 80,000 Pund Sterling; hun sværmer for Eders ærværdige Flag og for Eders kjække Bedrifter; maaske kunde I finde Behag i hinanden og blive et Par." Dette Forslag kaldte Selskabets forskjellige Medlemmer tilbage fra deres alvorlige Betragtninger, det afbrød al politisk Diskussion og satte især de yngre Officerer i det lystigste Lune; uden at oppebie Tordenskjolds Svar, stødte de jublende Pokalerne sammen og brøde ud i skjæmtsomme Lykønskninger. Paa vor Helt gjorde det et sælsomt Indtryk: hin hemmelige Tanke, han saa mange Aar havde grublet over, og der lig en mægtig Spore havde jaget ham gjennem Storm og Kamp, fornam han nu højt og lydeligt udtalt af Tredjemand; hint elskelige Billede, som han trofast havde gjemt i sin inderste Sjæl, hvis Smil som en vinkende Stjærne havde lyst for ham gjennem saa mangen Dødsens Fare og trøstet ham i saa mangen bitter Harm, saa han nu pludselig ligesom draget frem og stillet til Skue, og endelig hint Maal, til hvilket han havde stræbt med sin kjække Aands, sin stærke Viljes hele Kraft, saa han nu tæt ved sig. Blodet strømmede ham til Hjærtet; et Minut stirrede han maalløs hen for sig, derpaa greb han Englænderens fremrakte Haand og trykkede den, saa den fine Mand næsten fordrejede Ansigtet af Smerte.

Med et Blik, der brændte som hans Begejstring, og med højt blussende Kinder udbrød han: „Tager imod den Indbydelse, ved Gud! ligesaa ærlig som den vist er ment — først en lystig Kamp, der skal runge over Land og Sø, og saa til det festlige Gilde paa gammel nordisk Vis — takker, takker for Skaalen og Indbydelsen! vil stræbe, at I ikke skal komme til at skamme Eder for Gjæsten." Under Stykkernes løsbrydende Torden og Trompeternes skingrende Fanfare tømte Alle deres Pokaler. Stampende atter i Gulvet med sit Træben og læggende Haanden paa Panden, raabte Tønder: „For Satan! ja vist, nu husker jeg den fornemme Englænderinde paa Løvendahls Bal, der forhexede alle os Mænd — Lady Carteret hed hun. Skaal, Hr. Broder! og en lykkelig Sejlads! gid det Tog blot maa spænde bedre af for Dig end for mig, Din gamle Messekammerat." „Den Skaal drikker ogsaa jeg," sagde Bude med dæmpet Røst og mørke Blik, idet hans Pokal tørnede mod Tordenskjolds, saa begge de skjønne Glas fik lange Revner; „men vogt Dig, Hr. Broder! for Kvindelunets Skær og Kastevinde; de kunne jage den stolteste Gut fra Toppen." „Oho! skal nu først gaa rigtig til Vejrs," jublede vor Helt; „takker Eder Alle for de gode Ønsker."

Selskabet brød op og Englænderne toge Afsked. Da Chaluppen under brittisk Flag strøg ind til Gothenborg, hilste „Lolland" med et og tyve Skud, de andre Skibe med femten, og det engelske Orlogsskib, der imidlertid havde lagt nærmere til Eskadren, takkede ligeledes med et og tyve Skud; fra Vanter og Bovspryd skingrede Sømændenes Hurra.

Den lyse Sommerdag var til Ende; blodrød sank Solen ned i de vestlige Bølger, dens sidste Straaler for-

gyldte Masteskoven udenfor Gothenborgs Fjord og Ny-Elfsborg. Endnu stod Tordenskjold med korslagte Arme paa Orlogsskibets Skanse og stirrede ind paa den svenske Kyst, der strakte sig stille hen i Dæmringen. Den støjende Dags Begivenheder havde stemt ham alvorlig og lode ham atter engang vende Blikket hen paa sit stormfulde Livs tilbagelagte Vej; med Glæde eller Vemod dvælede hans Tanke ved de Billeder, der fremstege i Erindringen, ligefra det Løvendalske Bal indtil den nærværende Dag, et kort Spand af Tid og dog saa rigt paa Daad og Omvexlinger. Han følte sig opløftet i sin egen Bevidsthed; han følte, at han ved egen Kraft havde arbejdet sig op til et Standpunkt, hvorpaa han, uden at skue rødmende i Vejret, havde kunnet modtage den stolte Lord Carterets Tilbud, et Tilbud, der vel lød som en halv Spøg, men som fandt en saa alvorlig Gjenklang i hans Hjærte. Og dog formørkedes hans Blik, dog fyldtes hans Sjæl af en uforklarlig Uro — maaske var det Minder om de forudgangne Ungdomsvenner, hvis Skæbne endnu hvert Øjeblik kunde ramme ham, før han naaede Maalet; eller Erindringen om hint Ophold i Trondhjem, i den venlige Kreds af Barndommens første og kjære Omgivelser. Det var sidste Gang, han havde set sin Fader; denne værdige Mand var død kort efter, og Krigens Tummel havde bedøvet Sorgen i det sønlige Hjærte. Eller det var en menneskelig Svaghed, der for nogle Øjeblikke bøjede hans kraftige Aand, idet han nøjere betragtede de forvovne Planer, han længe havde pønset paa og til hvis Udførelse han nu vilde skride; mange tusende Menneskers Liv og Kjærnen af den danske Sømagt skulde sættes paa Spil og for Udfaldet raadede kun Han deroppe — eller maaske var det en isnende Forudfølelse om en brat Slutning af hans

Heltelivs Drama. Lyden af flere højrøstede Stemmer ved Falderebsporten førte omsider hans Tankegang tilbage til den virkelige Verden, og da Bude nærmede sig med et Brevskab i Haanden, havde han allerede gjenvundet sin Fatning.

„Kommandør-Kaptajn Hoppe sender Hr. Schoutbynachten her et Brev, som en svensk Bonde i al Hemmelighed har bragt til Orlogsskibet „Fyen" paa Bahus-Elven," sagde „Lollands" Flagkaptajn og lettede paa Hatten. „Bonden følger derhos med." Tordenskjold rev Brevskabet op, og medens han læste ved Aftenrødens sidste Blus, antog hans Fysiognomi atter det sædvanlige lyse og kjække Præg. „En hellig Kjeltring," mumlede han; undgaar neppe Galgen; men Efterretningen kommer tilpas. Hr. Kaptajnen har at skikke Bonden tilbage med et Par Mand, der skulle sætte ham i Land, hvor som helst han ønsker," sagde han derpaa med høj Røst; „kan desuden række ham en Slurk og et Par Daler. Ønsker dernæst et Skibsraad sammenkaldt endnu i Aften; Hr. Kaptajnen vil besørge det Fornødne — stop kun lidt!" vedblev han i en forandret Tone, da Flagkaptajnen atter lettede paa Hatten og gjorde Mine til at bortfjærne sig — „var Tjenesten angaaende; har ellers et Par Ord at tale med Dig, min Broder! Erfarer af denne Judasskrivelse, hvad Magt Svensken kan byde over saa vel paa Fæstningen Karlssten som i Marstrands Havn, gider ikke længere ligge her med Hænderne i Skjødet og lade de dygtige Skibe raadne op af Dovenskab; Fjenden tror omsider, at vi ere sovede ind. Vice-Admiral Rosenpalm lader som sædvanligt vente paa sig og kommer vel først, naar det er for sent paa Aaret til at foretage Noget; har derfor besluttet at benytte de belejlige Omstændigheder til et Anslag paa

Marstrands Havn. Sendte iøvrigt ganske nylig en Beretning til Kammerherre Gabel angaaende Sagernes Tilstand her og mit Forehavende, men har intet Svar faaet og kan tænke, at de høje Herrer derhjemme ogsaa denne Gang ville lade alt gaa i den gamle Slendrian, allerhelst da Hans Majestæt ikke er der for at se dem paa Fingrene. Vil derfor i mit eget Navn bringe Røre i Tingene og spørger Dig, min gamle Kammerat, hvad Dig tykkes derom?" — „Hvad mig angaar, Hr. Broder!" svarede den kolde Bude og et Smil belyste næsten hans Ansigt, „da klinger ingen Musik bedre for mine Øren end Kanonernes Brølen, og som Du véd, har Havet i de sidste ti Aar været min kjæreste Dansesal; naar dertil kommer, at Tordenskjold fører an, saa maa det blive en hel fornøjelig Fest, hvor jeg nok gad danse mig ihjel; bedre Lykke kan en Dødbider som jeg dog ikke vente." „Ej hvad, frisk Mod, Kammerat!" afbrød vor Helt, som gjærne vilde give Vennens Tanker en anden Retning, da han i en vis Henseende følte sig selv saa lykkelig, véd nok, at Du saa lidt som nogen af os Andre, hverken Tønder eller Grip eller salig Sivers eller den smaa Grotschilling, har forstaaet at slaa Din Krop i behagelige Bugter for de Store; at knejse for Fjenden mener jeg derimod vi forstaa og kunne desaarsag trøstig lade vore Gjærninger tale for os. Altsaa Haand paa Værket, Kammerat! have ingen Tid at spilde." Med et bittert Smil nikkede Bude hen for sig og lettende paa Hatten forlod han sin Chef, for at lade de meddelte Ordrer gaa videre.

Syvende Kapitel.

Medens vor Helt saaledes beredte sig til et nyt Sejrstogt, rasede en Krig af en ganske anden Art i det sydlige Sverig. Fra Åland sendte nemlig Czar Peter sine talrige Tropper i Land paa den svenske Kyst; under Generalerne Apraxin og Lessy droge disse vilde Horder brændende og plyndrende frem og nærmede sig fra tvende Sider den ængstede Hovedstad, der kun dækkedes af 10,000 Mand svenske Kjærnetropper. Til samme Tid strøge de russiske Gallejer lige ind i Stockholms Havn, og havde Czaren vovet et Hovedangreb paa Staden, var den sikkert faldet i hans Hænder. Den svenske Regerings sidste Haab stod nu til den engelske Flaade, der ventedes til Østersøen under Admiral Norris; men ogsaa dette Haab slog fejl; først efterat samtlige Kjøbstæder, Landsbyer, Bjærgværker, adelige Gaarde og Skove i hele denne Del af Sverig vare forvandlede til Grushobe, og Barbarerne i Slutningen af August Maaned vare dragne hjem igjen, belæsset med Bytte og Skjændsel, ankom de engelske Orlogsmænd og forenede sig med Admiral Sparre.

Bekymringsfuld vendte Dronning Ulrika ogsaa Blikket mod Norden; med sin paa den norske Grænse sammendragne Armé rykkede Frederik den Fjerde pludselig over Svinesund ind i Bahuslehn, og den der kommanderende svenske Feldtmarschal Rheinschild, som kun havde 10,000 Mand hos sig, maatte vige tilbage og give Landet til Pris, dog lykkeligvis for en saare maadeholden Fjende. Som tidligere meldt, fandtes Karl den Tolvtes uhyre Krigsmateriale endnu sammendynget i Stromstad; Svenskernes første Bestræbelser gik derfor ud paa at redde

dette. Da man dog ikke kunde forsvare de ved Byen anlagte Fæstningsværker, begyndte man at nedrive dem, og den hele Masse af Morterer, Bomber, Kanoner, Kugler og Krudt indskibedes paa de i Havnen beliggende Fartøjer. Men nu var Spørgsmaalet, hvorledes man skulde faa disse vigtige Gjenstande bragte i Sikkerhed; Farvandet vrimlede af danske Krigsskibe og den frygtelige Tordenskjold holdt Vagt ved Gothenborg og paa Bahus-Elven. Ventende paa et belejligt Øjeblik gjorde Transportflaaden sig dog færdig, for til hver Time at kunne stikke i Søen.

Det var i Morgenstunden den 11te Juli; saa vel i Marstrands By som i selve Havnen sporede man et usædvanligt Liv. Skyndsomt og med urolige Miner ilede Indvaanerne gjennem Gaderne, alle op til Fæstningen, og tilnikkede kun hinanden en god Morgen eller vexlede i Forbifarten nysgjærrige Spørgsmaal og lidet tilfredsstillende Svar, medens de fra Stockholm og Karlskrona nylig ankomne Matroser og Marinesoldater vare beskjæftigede med at slæbe Munition til Skibene. Ved at forfølge den Retning, hvorhen de hist og her forsamlede Sømænd eller Borgere stirrede og pegede, opdagede man snart Anledningen til denne Bevægelse; uden for Kyvekilden eller det nordre Gab af Havnen kom nemlig flere svære Skibe til Syne og fra Stangen over disses høje Agterstævne vajede det danske Flag; allerede Aftenen forinden vare de ankomne og havde kastet Anker i denne truende Nærhed. Ombord paa de svenske Skibe var ligeledes Alt i Bevægelse; thi uagtet man stolede paa de godt spækkede Batterier, der forsvarede Indløbene, ansaa Officererne det dog for raadeligst at berede sig til en mulig Kamp. Midt i al dette Virvar af kommanderende og bandende Stemmer, af Baadsmandspibernes Skingren og Sømændenes

Ohøj, og frem- og tilbageilende Chalupper og Lystfartøjer, gled en lille Jolle ubemærket hen mellem Skibene. Af dens pilsnare Bevægelse og den sirlige, lette Maade, hvorpaa den undveg ethvert mødende Fartøj og ligesom snoede sig gjennem de snævreste Kanaler, maatte man slutte, at den styredes af en sikker Haand og dreves frem af kraftfulde Arme. Men i Jollen sad kun en enkelt Mand, iført en almindelig Sømandsdragt, og paa Agtersædet stod en Kurv, fyldt til Randen med Saltvandsfisk. At Manden var en Fisker, der vilde afhænde sin natlige Fangst, mærkede man snart, da han lagde ind til hvert større Skib; men formodentlig var han for dyr med sine Varer og søgte at benytte Lejligheden til stor Gevinst; thi uden at have sluttet nogen Handel, foer han bestandig videre til næste Fartøj. Han styrede netop ind under Orlogsskibet „Warbergs" Gilling; rask tog han Aarerne til sig, surrede med stor Behændighed Linen fast i Ringen paa den hosliggende Chalup, og løftende Kurven op paa Armen klatrede han uden videre Omstændigheder og let som en Kat op ad Falderebet.

I Nærheden af Stormasten paa det nævnte Skib stode flere svenske Officerer i en levende Samtale. „Det har Intet at betyde, Hr. Kommandør!" bemærkede en af dem, idet han med en høflig Bøjning henvendte sig til den Overstkommanderende, hvis Blik bestandig hvilede paa Kolosserne histnde i det nordre Gab, „formodentlig er det et Krigspuds, beregnet paa at lokke os ud i Søen, da Fjenden vel endnu intet Nys har om den ankomne Forstærkning." „Det vil næsten forekomme mig, at I har Ret," mælede Kommandør Sjøblad, en høj, ædel Skikkelse med et fint Ansigt, hvis temmelig skarpe Træk tydede paa, at han var en Mand henimod de halvhundrede; „men

under alle Omstændigheder maa vi være paa vor Post; den Stilling, som Kommandør-Kaptajn Hoppe allerede saa længe har indtaget paa Bahus-Elven i Forening med disse svære Skibes pludselige Ankomst giver dog Tingen et alvorligt Udseende."

„Véd ikke, om de høje Herrer ville give mig Handsel i Dag?" spurgte den flinke Fisker, som i dette Øjeblik sprang ind paa Dækket; „har fanget dem for en Time siden." „Du kan spørge Hofmesteren eller Kokken," sagde den Officer flygtig, som først havde talt, og i hvem vi ved nøjere Betragtning gjenkjende Kaptajn Utfal. Fiskeren skrabede ud og kastede et spejdende Blik omkring sig, som om han søgte en af de nævnte Personer, og virkelig ilede de begge til, da Kjøkkenmesteren netop var i Forlegenhed for en tredje Ret til Chefens Taffel.

„Laa Batterierne ikke imellem os og Fjenden, kunde det vistnok blive en varm Dag," henvendte Kaptajnen atter Ordet til sin Chef; men under disse Omstændigheder vil Hr. Kommandøren vist indrømme, at det var Galskab af Danskten, om han forsøgte et Angreb; inden en Times Forløb var han skudt i Sænk."

„For tusend Djævle! kan ikke forære Eder de kostbare Fisk; maa have Redskaber og Nattevagt betalt," ivrede Fiskeren, som tæt ved handlede med Kjøkkenpersonalet og til samme Tid holdt Øje med Officergruppen, formodentlig af Nysgjærrighed efter at høre Samtalen.

„Men vi maa ikke glemme, med hvem vi have at bestille," indvendte Kommandøren, som dog i det Hele syntes at tage noget Hensyn til hin Officers Meninger; „det er Schoutbynacht Tordenskjold, dette fortvivlede Menneske, for hvem intet Anslag er for dumdristigt. Jeg kjender ham fra tidligere Lejligheder, og skjønt I, Hr.

Kaptajn! mener at være ham Forbindtligheder skyldig fra sidst, da I var hos ham til Gjæst, har jeg for min Person dog ingen synderlig Lyst til at modtage ham her, mindst under nærværende Omstændigheder; thi uagtet den Forstærkning, vi havde faaet af Mandskab, vilde det se galt ud, om han forcerte Indløbene og lagde sig Side om Side af os." „Det er desto værre sandt," smilede Kaptajn Utfal; „men jeg tillader mig kun at gjøre Hr. Kommandøren opmærksom paa den Masse af Skyts, vi have paa Batterierne, for ikke at tale om Karlstens Kanoner, og af hvad jeg har hørt om og selv set af denne Sohusar, hvem de alle ere saa bange for som for selve den Onde, tror jeg, at han er en dristig Spøgefugl, der sætter sin største Ære i, ved forvovne Kunststykker at vække sin Fjendes Forbavselse." „Den Idé er ikke ilde," lo Kommandøren, „men Sagen er, at han derhos helt vel forstaar at drage Nytte af sine Fjenders Forbavselse."

„For Djævlen! tror nok, at jeg har stjaalet dem," raabte Fiskeren temmelig højrøstet og med tilsyneladende Uvilje; men i det Blik, hvormed han i det samme maalte den svenske Kaptajn, syntes en Skalk at skjule sig; „havde nær kostet mig Livet at fange de Tingester; undgik med Nød og næppe at falde i Fjendens Hænder; var lige under hans grove Kanoner." Disse højrøstede Ytringer vakte Officerernes Opmærksomhed og Kaptajnen vendte sig om, for nøjere at betragte den Talende; men idet hans Øje faldt paa Fiskerens undersætsige, kraftige Skikkelse og aabne, dristige Ansigt, foer han tilbage og greb til Panden, som om han vilde fastholde en flygtig Erindring. Dog, Mandens jævne Adfærd og rene svenske Dialekt syntes i næste Øjeblik at overtyde ham om, at det var et Spil af Tilfældet. Kommandøren drejede sig ligeledes

halvt omkring og sagde: „Har Du fisket i Nærheden af Fjenden, saa skynd Dig at komme frem med, hvad Du véd om Skibenes Antal og Stilling." Med et Skrabud rev Fiskeren Hatten af, og idet han kastede et hurtigt Blik til alle Sider og skubbede sig nærmere hen til Faldrebsporten, svarede han: „Kan i min Enfoldighed ikke give de høje Herrer nogen synderlig paalidelig Efterretning om de Dele; véd kun saa meget, at fire fæle Brumbasser med Morterer og sex og tredive Pundinger ligge derude for Kyvekilden, og min Broder, som i Nat kom hjem fra en længere Fart, har fortalt, at en farlig Hob Krigsskibe, langt flere end her i Havnen, ligge omkring paa Bahus-Elven — beder ellers de høje Herrer at undskylde, har ikke Stunder at opholde mig længer; maa skynde mig at faa min Fangst bragt til sin Mand." „Du hører, at Kommandøren forlanger al den Underretning, Du kan give," raabte Kaptajn Utfal med barsk Stemme; „og Hendes Majestæts Tjeneste gaar for alt Andet." „Véd det desto værre nok," mælede Fiskeren ganske ydmyg og saa paa Kaptejnen med et usigelig enfoldigt Blik; „maa i disse gruelige Tider kjøbe hver Mundfuld Brød med Livsfare. Véd ellers intet mere, end hvad jeg har sagt; halede ud, af alle Kræfter, for ikke at falde i den Ondes Klør. Skal sige os, min Broder, som har listet sig ud igjen paa Fangst, fortalte, at Tordenskjold laa paa Bahus-Elven med en Flaade, der er stor nok til at skyde hele Sverig sønder og sammen; i den mørke Nat listede han sig ind under den største Skib — for min Broder er en sær forvoven Krabat — og hørte der de danske Matroser snakke om, at deres Schoutbynacht vilde besøge de svenske Officerer i Marstrand — men beder atter de høje Herrer undskylde, maa skynde mig videre, for at afsætte mine

Fisk." Dermed løftede han Kurven op paa Armen, skrabede atter ud og steg derpaa langsomt ned ad Falderebet, idet han raabte til Kokken, som stod i beskeden Afstand: „Nu da, bliver altsaa ingen Handel af dengang — oho! kommer kanske igjen." Da han gjorde sin Jolle løs og stødte fra, kastede han endnu et Blik op paa Kaptajn Utfal, som noget tvivlraadig saa efter ham; dog dette sidste Blik var lige saa skalkagtigt som det første havde været enfoldigt.

„Havde han ikke talt saa perfekt Svensk og i alle Dele været en simpel Fisker, vilde jeg have svoret paa, at det var den danske Schoutbynacht," sagde Utfal og rystede paa Hovedet. Hele Officergruppen brast i Latter, og Kommandør Sjøblad henkastede: „En saadan Lighed er ingen ringe Ære for den fattige Djævel; han kunde i saa Fald gjærne lade sig se for Penge — ja, for Tusend! var det Schoutbynachten og havde vi saaledes faaet Fingre paa ham."

Men vi ville følge Fiskeren og se, hvordan det gaar ham. Han halede rask ud og drev sin Jolle hen mellem Skibene tilbage til Byen, idet han med skarpe Blik mønstrede ethvert Fartøj, han passerede forbi, og med spændte Miner lyttede efter alle Kommandoraab og andre højrøstede Stemmer. Paa det mest affides Sted, han kunde finde, bandt han Jollen til en ledig Pæl og løftede atter Kurven op paa Armen; med en tung Gang, med en forover bøjet Stilling af Legemet og ligesom kastende Bevægelse af Lemmerne tog han Vejen omkring Byens sidste Huse op til Fjeldstien, der førte til Karlstens Fæstningsport. Da han havde naaet den yderste Laage, kastede han Kurven om paa den anden Arm, saa sig endnu engang ret omkring til alle Sider, og medens hans Ansigt

antog det forhen anthdede enfoldige Præg, begyndte han at tilkjendegive sin Nærværelse ved et Par kraftige Nævestag paa den lille, massive Dør.

„Wer da!" lød en hæs Stemme indenfor; et hurtigt Smil, omtrent som over en uventet behagelig Opdagelse, sitrede paa Fiskerens Ansigt, idet han raabte tilbage: „Gut Freund!" men da Laagen derpaa aabnedes og en Skildvagts skæggede, gulblege Ansigt kom til Syne, tilføjede han med næsten ydmyg Stemme og paa Svensk: „Gad nok spørge, om I Herrer heroppe ikke have Lyst til nogle lækre Fisk?" „Potz Slapperment! Du svenske Isbjørn," gjenmælede Skildvagten paa gebrokken Svensk, medens han med begjærlige Blik saa paa de sprættende Fisk, „vil Du holde en gammel Krigsmand for Nar!" „Bevares vel! har altfor megen Respekt for Hendes Majestæts tapre Soldater." „Rigtig svart og din Lykke, for tusend Millioner Bomber og Granater! vil Du da forære mig Fiskene? Hæ! ja, se der har vi det; før de give os Noget, lade de os hellere krepere som Hunde i deres forsultne Land. Omkring! marche! og tag Benene med Dig, før Korporalen ser dig; han tager Fiskene og giver mig Stokkeprygl." Han gjorde Mine til at smække Laagen i; men Fiskeren syntes ikke at være den Mand, der lod sig saaledes afvise; med slige Menneskers sædvanlige Paatrængenhed skubbede han sig ind i Aabningen og vedblev med en fortrolig Mine: „Et godt Ord igjen, Hr. Krigsmand! kunne kanske endda blive enige; har jo Lov til at byde paa Varerne." „Byde! hvad kan jeg byde," brummede Soldaten noget tvivlraadig; som om vi i Aar og Dag have faaet en Skilling Lønning eller nydt andet Traktement end Havrebrød og tyndt Øl." „Ja, ja, kan nok tænke, I har været bedre vant der, hvor I kommer fra." „Det skulde jeg

mene, Potz Slapperment! i Sachsenland; der flyder Vin i Floderne og stegte Agerhøns gro paa Marken. Var jeg ikke smækfed, da jeg kom her hid, og nu hænger Munderingen om mig som en Humlestang — for Satan og alle hans Engle! hvad er det for et Krigsliv, man fører her; ikke en ærlig Gaas eller Høne er at opsnuse i en Mils Omkreds." „Have derimod nok af Fisk, Hr. Krigsmand! og de ere gode." „Kommer an paa Smagen, Kammerat! og som man er vant til," bemærkede Veteranen med en fornem smilende Mine; thi han syntes at være kommen paa sit Yndlingsthema, „men, Satanas! dem vil I jo ogsaa have Penge for, som om en ærlig Krigsmand skulde betale hvad han behøver, hæ! er det Retfærdighed? Og faa vi vor Lønning af hendes svenske Majestæt? Vi faa Fanden og hans Oldemoder; tvungne til Tjenesten blive vi, naar vi mukse." Fiskeren havde imidlertid skubbet sig helt indenfor og syntes med stor Nysgjærrighed og Forundring at betragte alle Gjenstande, skjøndt hans Aasyn endnu bestandig udtrykte Slovhed, og hans Stemme var slæbende ligegyldig, da han atter tog Ordet: „Se, se, maa ellers være en kjedsommelig Tjeneste i saadan en ensom Rede; men kan nok tænke, I er flere tusend Mand tilsammen." „Ja Satanas! ere vi. Nej, Kammerat! næppe tre hundrede Mand, men lutter tapre tyske Krigsmænd, og det er nok, Potz Slapperment! det er nok til at forsvare Sverigs stærkeste Fæstning; at sige, Kammerat! saa længe vi ærlige Sachsere ville slaas," tilføjede han med dæmpet Røst og en yderst vigtig Mine, idet han saa sig forsigtig om; „og for saa vidt er det klogt nok af hendes svenske Majestæt at betro denne Fæstning til os; vi ere rigtig erfarne Krigsfolk og hver af os tager ti danske Grødhoveder paa sin Samvittighed; men det for-

staar sig, vor Lønning maa vi have og god Fortæring." „Oho! ikke mer end billigt," lo Fiskeren og pegede med det samme hen paa en taarnagtig Bygning i Nærheden: „have nok fæle mørke Huller af Fængsler her og maa nok passe paa en hel Mængde Rak af allehaande Forbrydere?" „Snak om en Ting, Kammerat!" smilte den snakkesalige Veteran, „Du har nok aldrig set en Fæstning før, hæ! det er Krudttaarnet, maa Du vide, den vigtigste Ting i hele Kastellet." „Uf! maa være en farlig Bestilling at have Post der; vilde heller skvulpe i min Jolle paa det lumskeste Farvand," sagde Fiskeren og syntes at gyse af Skræk, medens han dog med stor Opmærksomhed lod Blikket fare hid og did; — „se, se, have ogsaa en Mølle herinde og i fuld Gang, og klager dog over smal Kost." „For tusend Millioner Granater! vist klage vi; ja, en Mølle er der og den maler Mel for Officererne og Kommandantens Familie. Kunne vi ærlige Tydskere leve deraf? hæ! er Magasinet ikke tomt og gjort til Oplagssted for fyldte Karduser? Potz Slapperment! tilsidst skulle vi vel æde dem." Ubemærket af den ivrige Soldat, foer et let Smil over Fiskerens Ansigt; men hurtig faldt han den Anden i Ordet: „En gruelig Føde! ja vist; tænker ellers paa, om ikke Hr. Kommandanten skulde have Lyst til mine Fisk; kunde jo lade mig prøve derpaa og vise mig Vejen; skal i saa Fald ikke komme an paa et Par Skilling, om Hr. Krigsmanden ikke vil forsmaa." „Satanas! vi Tyskere ere ærlige Krigsmænd," brummede Soldaten og trak Geværet fastere til sig, medens han dog til samme Tid krummede den anden Haand og rakte den halvt frem. „Hr. Obersten er nede i Byen og ingen mistænkelige Personer faa Adgang paa Fæstningen; men for Eders Skyld, Kammerat! og da I ikke er mistænkelig,

kan I passere. Hist inde i Gaarden ser I nok selv Hr. Oberstens stadselige Logement; men for en Sikkerheds Skyld kan I give de Par Skilling forud; bliver I ikke af med Fiskene, kan I faa dem igjen. Ærlighed varer længst." Med et fortroligt Nik stak Fiskeren ham Noget i Haanden og det var vistnok en ikke ganske ubetydelig Mønt; thi næppe havde Veteranen faaet den mellem Fingrene og ved Hjælp af Følelsen overtydet sig om dens gyldne Værd, før hans barske Ansigt lagde sig i yderst venlige Folder; uvilkaarligt trak han endog Geværet an og med en, som man siger, svinepolisk Mine saa han efter Sømanden, da denne bortfjærnede sig i den betegnede Retning.

Fiskeren naaede til den inderste Gaard, uden at anholdes af flere Skildvagter eller af de andre Krigsfolk, der dels laa orkesløse henstrakte i Solen, dels vandrede frem og tilbage, fordybede, som det lod til, i temmelige alvorlige Samtaler. Han standsede midt i Gaarden og gabede med stor Forundring omkring sig, indtil han omsider syntes at have opdaget, hvor han skulde vende sig hen, for at røgte sit Ærinde; han nærmede sig nemlig en anselig Bygning, hvis hele, næsten elegante Ydre betegnede den som Kommandantens Bolig. Gjennem de aabne Vinduer i den nederste Etage kunde man frit se ind i et rummeligt og smagfuldt møbleret Værelse, formodentlig den Dankwartske Families Dagligstue; thi tre kvindelige Personer sade derinde omkring Kaffebordet og vare midt i en Fadderfladder. Det var Oberstens tvende Døttre, et Par vakre Piger i den skjønneste Alder, og en gammel Dame, som med sin stive Pynt og sine spidse Ansigtstræk synes os velbekjendt; af hendes Manerer og underligt pæne Væsen sluttede man i det mindste strax, at hun var Jomfru, som sad over. Med blussende Kinder og de hvide,

trinde Arme lænede paa det brede Bord, havde begge Pigerne lyttet til den gamle Dames netop fuldendte Fortælling; et kort Ophold indtraadte, medens denne Sidste pustede i sin Kop og i langsomme Drag nød den sorte Nektar.

„Ja, Du har rigtig nok været med, lille Moster! det kan man sige," udbrød den yngste af Pigerne, for hvem den korte Tavshed allerede blev trykkende, og i hvis Blik et skjælmsk Smil syntes at brænde som en evig Lampe; „men hvad jeg mest misunder Dig, det er dog virkelig, at Du ret har set og talt med Tordenskjold; det maa være en morsom Erindring." „Hvor vil Du hen!" faldt den ældre Søster hende i Ordet, „det maa jo have været en gyselig Angst, Moster udstod; ikke for Alverdens Guld vilde jeg have været i Mosters Sted; det skal jo være et græsseligt Menneske, som hverken bryder sig om Gud eller Noget." „Var han ellers pæn imod Dig?" faldt den Yngre rask ind og bed sig i de friske svulmende Læber, for at være alvorlig, „og var Du gyselig bange for ham?" „Ja, Du min søde Gud!" begyndte den gamle Dame atter, efterat hun havde søbet Kaffen ud og vendt Overkoppen om, til Tegn paa, at hun nu først vilde nødes, før hun drak den sjette Kop, „der hører Anstand og en moden Alders Forstand til at staa fast i saadanne Stillinger; jo, jo, om man ikke bliver angst, og om Hjærtet ikke pikker i Livet, naar man som et sædeligt Fruentimmer paa engang geraader saadan midt ind i den vilde Krig, og en saa uhyre berømt Søofficer pludselig træder hen for En — hvad det er for et Par Øjne, han betragter En med, og naar man saa ingen anden Redning ser end hans Naade. Se, der var min Broder Kommandøren og min Broder Kaptajnen; maatte de ikke begge skjule sig i

gemene Matrosklæder og bukke og skrabe for ham; men hjalp det noget? mærkede han ikke Finten?" „Det maa rigtig nok have været en forskrækkelig Angst; jeg var vist død af Skræk," aandede den ældre Søster og foer med Haanden over det lokkede Hoved, som om det allerede isnede i hende af Skræk. „Men var han ellers pæn?" vedblev den yngre utaalmodig; „skynd Dig, Moster! og fortæl os hvordan han saa ud; var han hæslig og barbarisk?" „Hvor vil I hen, Børn! nej vist ikke; han var ved den søde Gud! saa smuk og pæn en Mand, som man kan se for sine Øjne. Men det saa jeg da rigtig nok først, da jeg var kommen mig af Skrækken og sad ved det prægtige Middagsbord og da han siden førte mig i Baaden, og Armen bød han mig, det véd Gud han gjorde —." „Og Du tog ham under Armen," udbrød den ældre Søster; „Du rørte virkelig ved hans Arm!" „Det var morsomt," lo den yngre og hoppede næsten i Vejret; „det misunder jeg Dig endnu mere." „Stille, mit Barn! tegn ikke den Slemme paa Væggen," advarede den gamle Jomfru og truede med den magre Finger; „husk paa, hans blodige Flag vajer allerede der uden for Havnen. Han kan være smuk og pæn, det véd Gud, han har været mod Eders Moster, og det unge Menneske, som var min Bordkavalér, var ogsaa meget pæn; men Tordenskjold kan ogsaa være grum som en Løve; den søde Gud bevare Eder og os Alle fra at se ham her oppe med sine Matroser, der hverken sky Ild eller Vand, skjønt det maa jeg sige, jeg for min Person var ikke mere saa bange for ham." „Gud ske Lov! det har da ingen Nød; her ere vi sikre nok," trøstede den ældre Søster. „O! hvorfor det!" lo den yngre i overgivent Lune, „efter hvad Moster fortæller om ham, er han bestemt ikke saa slem, som de ville gjøre ham; en tapper

Sømand er altid galant mod Fruentimmerne, det har jeg baade læst og hørt, og nu høre vi det jo af Mosters egen Mund. Men det forstaar sig, skulde han komme herop fra sine Skibe, maatte han kunne hexe, det siger baade Fader og de Andre." „Sig det ikke, mit Barn!" truede den gamle Jomfru atter; „som sagt, den søde Gud bevare os Alle derfor; men skulde han faa sligt i Sinde, saa kom han ogsaa, om Fæstningen end laa ti Gange højere, det forsikre de braveste Søofficerer — Jh, Du Herre Jesus!" — med dette sidste Udraab foer hun halvt i Vejret, men sank derpaa maallos tilbage, idet hun med begge Hænder pegede hen til det aabne Vindue. Sitrende af Skræk sprang begge Pigerne op og saa hen i samme Retning; men da de ingen frygteligere Gjenstand opdagede end Fiskeren, som netop stak Hovedet ind og løftede sin Kurv op i Karmen, gave de sig begge til at le og den yngre sagde: „Bliv kun ikke bange, lille Moster! det er jo en af Fiskerne, der gjærne hver Dag kommer herop; hvor kan Du være saa bange af Dig, da Du har været saadan med?" „Hvor jeg fik en Skræk," tilføjede den ældre, „og Du véd jo dog, at vi ere saa sikre som noget Sted." Men den gamle Dame formaaede endnu ikke at give en Lyd fra sig; hun stirrede bestandig paa den Fremmede med stive Blik. Denne Omstændighed gjorde ogsaa Pigerne lidt ængstelige, skjønt de ikke kunde indse Grunden, og for at indgyde Mosteren Mod, nærmede de sig rask til Vinduet, da de desuden saa Gaarden derude, som sædvanligt, vrimle af Krigsfolk.

„Beder ydmygst at undskylde min Dristighed," mælede Fiskeren med dæmpet Røst og ren svensk Accent, „vilde blot spørge, om det høje Herskab ikke skulde have Lyst til mine Fisk." „Kom Børn! kom herhen," stønnede

Mosteren med Anstrængelse; „det duer ikke at indlade sig med ham — jeg faaer ondt, naar jeg lugter Noget fra den salte Sø." „Men, Moster! jeg tror Du vil," udbrød den ældre Søster i den yderste Forundring over Mosterens sælsomme Adfærd. „Er det kun Fiskelugten, Du er bange for," lo den yngre, „saa bryd Dig om Ingenting; naar vi have lavet Fiskene til rette, ville de nok smage Dig — hvad skal I have for Pundet?" tilføjede hun, henvendt til Fiskeren, for hvis mandig smukke og lyse Ansigt hun ingenlunde syntes at have Frygt, skjønt Dragten og Haandteringen tydede paa en raa Sømand.

„En Sletdaler, gode Frøken! maatte kanske ikke være for meget," svarede Fiskeren noget adspredt, uvist om af Forlegenhed over den skjønne Piges Blik eller over Mosterens besynderlige Udraab; thi hans levende Øje rullede ustadig hid og did mellem den gamle Dame og de unge Piger, medens han til samme Tid syntes at have et flygtigt Blik tilovers for Gjenstandene ude i Gaarden. „En Sletdaler!" gjentog Kommandantens yngste Datter, „det var da en uhørt Pris; I mener vel for dem allesammen." „Nej Tak! beder om Forladelse, smukke Frøken!" henkastede Fiskeren med en for Folk af hans Klasse usædvanlig Anstand; i næste Sekund faldt han dog tilbage i sin jævne Holdning, idet han tilføjede: „Skal sige os, er ingen Spøg nu om Stunder at fange sine Fisk til fornemme Lækkermunde; har fanget disse hersens lige under den danske Schoutbynachts Kanoner og var nær falden i hans Klør." „Hvad for noget! har I da set Tordenskjold?" spurgte den nysgjærrige Pige og traadte i sin Iver et Skridt nærmere. „Vist har jeg set den Helvedes Karl og det flere Gange," brummede Fiskeren, i det han med

synlig Anstrængelse undertrykte et Smil, „men denne Gang ikke og havde heller ingen stor Lyst dertil. Saa baresten hans store Flaade med mange tusend Kanoner og Morterer; vrimler af dem paa hele Farvandet derude; tænker, I faar hans Torden at høre heroppe og Karlen selv tidsnok at se.“ „Du Herre Jesus! nej, det er for galt,“ udbrød Mosteren, som begyndte at faa Mælet igjen, og i hvem Læseren vel har gjenkjendt Frøken Utfal — „jo vist er det ham;“ dermed rejste hun sig og gjorde Mine til at forlade Værelset.

„Hvad fejler Dig, Moster!“ sagde den ældre Frøken Dankwart og greb hende i Armene; vendende sig derpaa til Søsteren, vedblev hun halvt uvillig: „Lad det Menneske dog gaa; hvad skulle vi med de dyre Fisk!“ Bøjende sig langt ind ad Vinduet og fixerende Frøken Utfal med et funklende Blik, raabte Fiskeren: „Raader Eder, gamle Dame! bliv kun der — gaar strax; kan altsaa ikke blive enig med det høje Herskab,“ tilføjede han rolig og drog Hovedet tilbage; „beder ydmygst om Forladelse; kommer en anden Gang igjen.“ Han tog Kurven ned paa Armen, trykkede den begede Hat dybere over Panden og gik derpaa med raske Skridt ud af Gaarden, idet han kastede flygtige, men skarpe Blik til alle Sider. Da han kom til den yderste Laage, aabnede Skildvagten stiltiende den lille, massive Dør, og kun med en polisk Mine tilnikkede han ham Farvel; thi Korporalen og et Par andre Soldater, der omsider vare blevne opmærksomme paa den Fremmede, nærmede sig just. —

I Døren til det Hus ved Marstrands Havn, hvor Ole Olesen sidst havde søgt ind, stod Oberst Dankwart, som man siger, paa Springet til at gaa, medens han dog ikke syntes utilbøjelig til at tro Værtindens For-

sikringer om, at det ingen Hast havde. Skjønt Fjendens truende Nærhed havde stemt alle gode Borgere og Borgerinder alvorlige, bemærkede man dog ikke sjælden et spodsk eller i det mindste skjælmsk Smil paa de Forbigaaendes Ansigter og hist og her faldt mangen Spotteglose over den gammelagtige Kommandants flittige Besøg hos den kjønne Enke. Blandt de Forbigaaende, der især syntes at lægge Mærke til dette ulige Par, var ogsaa Fiskeren; han kom endogsaa tilbage og stillede sig hen i Nærheden af Døren, som om han beskeden vilde oppebie det passende Øjeblik til at faldbyde sine Varer.

„Som jeg siger Eder, min Bedste!" forsikrede Obersten med en grumme vigtig Mine og satte den med en stor Fjerbusk forsynede trekantede Hat paa det spidse Hoved, „det har Hastværk nok; hvert Øjeblik, jeg forsømmer min ansvarsfulde Post, kan være af stor Betydning i disse farefulde Tider." „Snak om en Ting, lille Kommandant!" indvendte Enken og strøg ham med den trinde Haand over de magre Kinder, „Reden deroppe hytter sig nok; den slemme Tordenskjold kan da ikke naa Eder, véd jeg. Men for den Sags Skyld kan I da gjærne nu gaa Eders Vej og trøste de forskrækkede Frøkner Døttre, naar I blot vil komme igjen i Aften, saa skal I faa Eders Yndlingsret; der ser jeg en stakkels Fisker, som gjærne vil af med sin Fangst." „Hvis ingen vigtige Begivenheder, der kunde kræve min Nærværelse, indtræffe, saa skal jeg sikkert komme, min Bedste!" svarede Obersten og kastede et flygtigt Blik paa de sprættende Fisk, „men jeg lover Intet; thi en Krigsmand maa nu om Stunder være paa sin Post." „Det har I Ret i, ja vist; men saa kommer I ikke for sent; jeg venter ogsaa vor Guds Mand i Aften," smilede Damen, og da Kommandanten bortfjærnede sig

med gravitetiske Skridt, raabte hun hen til Fiskeren: „Kom nu kun hid og lad os se paa Varerne; naa, de se jo ikke saa ilde ud; hvad skal Du have for den Klat, lille Ven?“ De sidste Ord udtalte hun med større Venlighed end hun maaske ellers plejede at behandle simple Folk med; hendes Kjenderøie havde strax opdaget, at det var en usædvanlig net Karl, der stod for hende. „Kunde vel nok give mig en halv Sletdaler for Pundet,“ svarede Fiskeren og gjengjældte med tilsyneladende Trohjærtethed hendes venlige Blik; „mener, at Fiskene ere ærligt de Penge værd, og smukke Folk, som I, ere sagtens kun vante til fine Varer.“ „Slidder, Sladder!“ lo Enken og blev ganske rød, maaske af Fornøjelse over den jævne Kompliment; „min salig Mand var selv Fisker og jeg kjender nok Haandteringen; I mener vel, jeg skal betale Eders glatte Ord og Ansigt med, I Skjælmsmester! En Sletdaler vil jeg give Eder for Slumpen; er I fornøjet dermed, tager jeg Fiskene.“ — „Lad gaa; vil for Eders eget glatte Ansigts Skyld overhøre de knubbede Ord,“ brummede Sømanden og kastede Fiskene ud i et Trug, der stod ved Døren; „tænker, de skulle smage Eders fornemme Gjæster godt.“ „Der har I Daleren og her en Drikkeskilling til,“ sagde Damen og rakte ham Pengene; „I kan en anden Gang spørge for igjen.“ „Takker saa mange Gange for det; var smuk Handsel og skal ikke glemme at komme igjen; faar vel saa lidt bedre Betaling.“ Damen nikkede ad ham; lettende paa Hatten, hev han den tomme Kurv op paa Armen og tog rask Vejen ned til sin Jolle. Da han kort efter strøg ud af Havnen, saa Skildvagterne paa de yderste Batterier lidt forundrede efter ham, men traf dog ingen Anstalter til at stoppe den ubetydelige Baad, da det ikke var noget Usædvanligt, at

en eller anden dristig Fisker vovede sig ud paa Fangst i Nærheden af Fjenden.

Paa Skytsskibet „Frederikshald" stode flere danske Officerer ved Falderebsporten og modtoge den formentlige Fisker med Hatten i Haanden. Kastende Kurven ind over Skanseklædningen og tagende Falderebet i tre Spring, raabte han med munter Stemme: „God Dag, I Herrer! blev nok noget længe borte; men har faaet mit Ærinde rogtet til fuldkommen Tilfredshed." „Gud være lovet! at I er der igjen, Hr. Schoutbynacht!" udbrød Kaptajn-Løjtnant Ployart; „vi have været i ikke liden Uro over, hvordan det sælsomme Togt vilde spænde af." „Upaaklageligt," lo Tordenskjold; „har faaet god Underretning af Fjendens egen Mund og selv set, hvad Styrke han kan møde os med." „I Sandhed, Hr. Schoutbynacht! I vælger paalidelige Bud, men kunde netop derved let gaa Glip af Efterretningen," bemærkede Kommandor-Kaptajn Hoppe, en midaldrende Mand med et ædelt og stolt Ansigt; „det er, med Eders Tilladelse, et voveligt Lykkespil, hvor I sætter Alt paa ét Kast." „Men kan ogsaa vinde noget Klækkeligt med det samme Kast og stoler for Resten paa, at have lutter saadanne Officerer hos Flaget, der ikke betænke sig paa det Vovelige," indvendte Tordenskjold med en vis Betoning, der næsten jog Blodet fra Kommandor-Kaptajnens Kinder; „har i Sinde endnu i Dag at foretage en ordentlig Rekognoscering af Havnen og maaske aflægge et Besøg paa Kosen; kunne derfra bedst se Lejligheden an og tage vore videre Forholdsregler." „Jeg maa melde Hr. Schoutbynachten, at „Lollands" Chalup har bragt Efterretning om, at et Par svenske Gallejer ere slupne igjennem paa Bahus-Elven og have taget Vejen ned ad Gothenborg til," sagde Ployart og lettede paa

Hatten. „Kaptajn Bude befrygtede, at deres Bestemmelse var at gaa paa Lur efter vore adspredte Vagtskibe, og udbeder sig nærmere Ordre desangaaende.“ „Hr. Kaptajn-Løjtnanten har i den Anledning at udfærdige Cirkulære til samtlige Vagtskibskommandører, at de ved Nattens Frembrud stedse lægge sig ind under det nærmeste Orlogs-skibs Kanoner, og at de iøvrigt ere aarvaagne og paa deres Post som brave Sømænd. Hvad vor Rekogno-scering ellers angaar, ville I ufortøvet lade nogle enkelte og dobbelte Chalupper besætte med udsøgt og bevæbnet Mandskab; kunde nok hænde sig, at vi undervejs fik Brug for skarpe Vaaben — véd, hvad Du vil, Sieur Grot-schilling!“ tilføjede han og nikkede venlig ad den lille Løjtnant, som netop traadte frem med et Bededags Ansigt, „maa dog have Kort optagne over Øen og omliggende Punkter; Hr. Løjtnanten har derfor i saa Henseende at gjøre sig færdig.“ „Hvis Hr. Schoutbynachten ingen anden Bestemmelse har taget, ønskede jeg nok at gaa med,“ ytrede Kommandør-Kaptajn Hoppe, og hans Stemme syntes at holde Middelvejen mellem Bøn og Fordring, medens Uvilje og Selvbevidsthed kæmpede paa hans Ansigt; „det er i saa Fald første Gang, jeg har den Ære at gaa paa Æventyr med Eder.“ „Ret saa, Hr. Kommandør-Kaptajn!“ smilede vor Helt; „glæder mig, at I selv for-langer det; ser desuden gjerne, at saa mange Officerer, som kunne undværes fra Stationen, gaa med, for at I selv kunne vidne angaaende Sagens Rimelighed, om senere Begivenheder skulde gjøre saadant fornødent. Altsaa frisk, I Herrer! ville ruste os.“

Et Par Timer senere lagde fem eller sex Chalupper ud fra de danske Skibe og i nogen Afstand fulgte et Par Gallejer efter. De toge først Vejen hen imod Havnens

nordre Munding; derfra styrede de omkring Køven, indtil de omsider lode Dræggene falde i en af Kratskov omkranset lille Bugt og her stege samtlige Officerer i Land paa Øen. I Spidsen for den dristige Flok gjennemkrydsede Tordenskjold Ejlandet fra Ende til anden; med et sikkert Blik beregnede han de svenske Kuglers Virkning fra Karlsten eller fra Skibene paa ethvert fremragende Punkt, naar dette syntes ham bekvemt til der at anlægge Batterier. Uden at tage mindste Hensyn til, at den nære Fjende kunde iagttage ham og ved et Par velrettede Skud bortfeje ham og hans Planer, drejede han Kikkerten til alle Sider og gjorde sine Ledsagere opmærksomme paa, hvilke Fordele eller Vanskeligheder Øens Beliggenhed ligeover for Fæstningen frembød; imidlertid stod Grotschilling med smilende Miner ved hans Side og udkastede med Blyant i al Hast et Kort over det Hele. Nogle Timer havde man tilbragt med den farefulde, men vigtige Forretning; Solen sank allerede ned i Havet og den indtrædende Dæmring mindede alvorlig om at tænke paa Tilbagevejen; thi de skyggefulde, til et pludseligt Overfald godt egnede Omgivelser gjorde et uhyggeligt Indtryk, og de til slige Æventyr mindre vante Officerer kastede mistænkelige Blik til det tætte Krat og de mørke Hulveje, medens enkelte Signalskud knaldede fra Fæstningen og de svenske Skibe. Tordenskjold var den Sidste, der forlod Strandbredden; der var endnu bestandig Noget at iagttage, en og anden Højde at bestige, og da han omsider sprang ind i Chaluppen, udbrød han ligesom halvt ved sig selv og med Blikket stift hæftet paa det tilbagevigende Ejland: „Var snildt beregnet af Gyldenløve — angreb jo Fæstningen fra denne Ø og tog den just paa denne Aarsens Tid Anno 1677; men gik dog forbandet langsom

til Værks, gad nødig være saa længe om et Arbejde. Oho! en dejlig Aftenstund, I Herrer!" vedblev han, henvendt til Officererne og med en rask Overgang i Stemmen, som om han standsede sig selv i en utidig Ytring, „skulde ellers undre mig, om Æventyret løb saa aldeles fredeligt af; maa dog have set os fra Havnen og Fæstningen, og skulde kjende Svenskeu slet, om han i saa Fald lader os uanfægtet vende tilbage." „Store Fartøjer kunne vi da næppe vente at træffe undervejs, saa længe vore Skytsskibe vende Bredsiden til Havnens Gab," bemærkede Kaptajn-Løjtnant Ployart, „og mod Smaafartøjer ere vi da mandstærke nok." „Med Tilladelse, Hr. Schoutbynacht!" lød en Stemme forud; det var Mathias Thy, som stod paa Udkig; „skulde vi ikke passere Pynten i lidt større Omkreds; siden Svenskeu skød mig Benet kortere, ere mine Øren blevne længere, og den Pjasken hist henne synes mig at hidrøre fra en Gallejs fire og tyve Finner." „Stop der, Aarerne ind!" kommanderede Tordenskjold med dæmpet Røst, idet han egenhændig hev Roret om. En pludselig Stilhed indtraadte, medens Alle lyttede og anstrængte Synet i den af Søvagten betegnede Retning. Søen var stille; dens Overflade krusedes kun af let henilende Smaabølger; en sagte forfriskende Luftning foer frem fra Vest og gjorde godt efter Dagens Hede; Maanen stod klart paa Himlen, og Stjærnerne glimtede i det gjennemsigtige Dyb; thi den uvisse Dæmring var nu gaaet over til fuldkommen Nat. De øvrige Chalupper, der i nogen Afstand vare fulgte i Schoutbynachtens Kjølvand, kom nærmere, og paa et givet Tegn stak de ligeledes Aarerne i Vejret. Nu hørte man taktmæssige Slag, men svagt og langt borte og Schoutbynachten, hvis erfarne Øre sagde ham, at Søvagten hverken havde taget fejl af Aarsagen

eller Retningen, vedblev som før: „Frisk, Manne! hal ud! Maa tage de gode Venner i Øjesyn og kanske spare dem Hjemvejen.“ —

Fra Kastellet og Havnen var man virkelig bleven opmærksom paa de krydsende Chalupper og de danske Officerers Landgang. I Haab om at gjøre en vigtig Fangst, havde den svenske Kommandør udsendt en Gallej og en Hukkert, der i Dæmringen slap ubemærkede forbi de danske Skibe. Det var Gallejens taktmæssige Aareslag, Mathias Thy havde fornummet i en betydelig Afstand. Saasnart Chaluppen, der nu, ifølge Søvagtens Raad, beskrev en vid Omkreds, for at vinde Spillerum, havde klaret Pynten af Kosen, kom de tvende fjendtlige Skibe næsten jævnsides skummende dem imøde, og Natten var saa klar, at begge Parterne tydelig kunde skjelne hinandens Bevægelser og Styrke. Næsten i samme Øjeblik blinkede det fra Hukkertens Bagbord og nogle Falkonetskud knaldede over Søen; men Kuglerne plaskede uden Virkning ned mellem Chalupperne.

„Hal ud Manne! af alle Kræfter, klar til Entring!“ kommanderede Tordenskjold. Denne Opfordring bragte nyt Liv i Mandskabet; medens Sluproerne trak kraftigt paa Aarerne og dreve Chalupperne stik ind paa Fjenden, rystedes Luften af et almindeligt Hurra, og Alle grebe til Øxer og Pistoler. Det lod i Forstningen til, at Svenskerne ikke bleve forknytte, og at en fortvivlet natlig Kamp skulde finde Sted; men pludselig gjorde baade Gallejen og Hukkerten en Vending, en halv Snes Skud, af hvilke nogle hidrørte fra Kanoner af mindre Kaliber, knaldede atter hen over Chalupperne, og da Røgen fordelte sig, saa man begge Fartøjerne styre bort i forskjellige Retninger; formodentlig havde Cheferne faaet Øje paa de

danske Gallejer, der nu ligeledes lagde omkring Pynten. „Hal ud! hal ud! for Djævlen! rør Eder, Gutter!“ lød Schoutbynachtens Stemme; „var en Spot og Skam om de undløb os.“ Matroserne fordoblede deres Anstrængelser; spredende sig som en Flok Blinkere, begyndte Rofartøjerne Jagten.

Den svenske Gallej byggede imidlertid Søen helt vel; den fik hurtigt en Del Sejl sat til, og da den derhos styrede hen i sydøstlig Retning og saaledes havde Vinden med sig, lod den snart sine Forfølgere langt tilbage og nødte dem til at opgive Jagten. Men Hukkerten gik det ikke saa heldigt; strygende hen langs Kysens høje Strandbred, stræbte den øjensynligt at naa omkring den anden Pynt af Ejlandet, i hvilket Tilfælde den let kunde have reddet sig ind under det sydlige Batteries Kanoner. Den forfulgtes af tvende Chalupper, af hvilke den ene allerede havde faaet Forspringet og nu styrede Øst over, for at afskære den Vejen, medens den anden Chalup var tæt i dens Kjølvand og uden at ænse de susende Falkonetkugler, af yderste Magt søgte at indhente den. Hukkertens Chef indsaa vel nu Umuligheden af at undslippe; for i det mindste at redde Mandskabet, lod han falde, og løb ind mellem Skjærene, hvor Hukkerten med et voldsomt Ryk pludselig stod stille. Det blinkede endnu engang fra dens agterste Del, og Kuglerne suste hen over Forfølgernes Hoveder.

„Øxerne i Vejret, mine Gutter! — til Entring!“ raabte Kommandør-Kaptajn Hoppe, idet hans Chalup strøg klods ind paa det større Fartøjs Skrog. Med Sablen i Haanden og fulgt af de jublende Matroser, sprang han op paa Hukkertens Dæk; men i samme Øjeblik mylrede det svenske Mandskab i Land paa den anden Side og

forsvandt snart i Krattet. Kun tvende Sømænd indhentedes, da de vilde springe fra Borde. Kommandør-Kaptajnen greb selv den Ene i Trøjen; med Kaardeskæftet afparerede han Svenskernes velmente Øxeslag og kastede ham med kraftig Arm tilbage paa Dækket. Den anden Chalup, der førtes af Kaptajn Kruys, en graahaaret, uforfærdet Officer, kom nu ogsaa til og ved Mandskabets forenede Anstrængelser blev Hukkerten inden ti Minutters Forløb gjort flot igjen.

De fleste Fartøjer af Roflotillen vare imidlertid vendte tilbage til Skytsskibene. Ærgerlig over den mislykkede Jagt, stod Tordenskjold paa Skansen af „Frederikshald" omringet af de øvrige Officerer, der ligesaa lidt som han ventede nogen synderlig Frugt af Hoppes og Kruys's hidsige Fortsættelse af Jagten. Vel havde man set disse tvende Officerers Chalupper hale tæt efter Hukkerten; men man var derhos overtydet om, at det letsejlende svenske Fartøj vilde undkomme ligesom Gallejen. Baadsmandspiberne hvislede fra flere Kanter, nogle Smaafartøjer lagde ind under Skytsskibets Gilling og Hoppe ilede opad Falderebet.

„Takker Hr. Kommandør-Kaptajnen for Eders udviste Iver og gode Vilje; men bringer vel næppe noget synderligt Bytte med?" raabte Tordenskjold ham i Møde med en godmodig Latter. „I har Ret, Hr. Schoutbynacht!" svarede den stolte Mand med et fint Smil og en let Bøjning, idet han blottede sit Hoved, „Byttet er ikke stort og hele Affæren ikke synderligt værd at tale om; thi den svenske Besætning flygtede i Land, før vi kunde komme til at slaas; men Hukkerten, der fører fire Stykker og sex Falkonetter, bringer jeg Eder dog hel og holden og haaber saaledes at have fortjent Søriddersporerne

under Eders Kommando." En Bifaldsmumlen bruste over Officergruppen; tagende Hatten af og bydende sin aldrende Undergivne Haanden, sagde Tordenskjold ganske alvorlig: „Forsikrede jo Hr. Kommandør-Kaptajnen derom, at jeg havde lutter brave Officerer hos Flaget, der ikke ere bange for at vove Trøjen."

Henimod Middag den næste Dag herskede der stor Bevægelse paa Bahus-Elven og uden for Marstrands Havn. Sømænds lystige Ohøj skingrede fjærn og nær; thi man var i fuldt Arbejde med at bugsere Transportskibene med Artilleriets Materiale op til Flaget. Hele Farvandet vrimlede desuden af Chalupper, der kom eller gik og krydsede hinanden i alle Retninger. Et svært Skib, der ved det første Blik maatte antages for en Orlogsmand, bevægede sig langsomt hen imod det Punkt, hvor de danske Skytsskibe laa for Anker; det var Bombarderprammen „Langemaren", der slæbtes frem af en halv Snes Chalupper. Efter Takten af en gammel Sømandssang trak Mandskabet paa Aarerne, og de kraftige, ikke sjælden smukke Stemmer løde herlig, næsten højtidelig over Havet, som om Toget gik til en Fest og ikke til Strid og Ødelæggelse. Ombord paa de danske Orlogsskibe saa man talrige Grupper af Sø- og Artilleri-Officerer i levende Samtaler, medens Kanonerer og Matroser vare ivrig beskjæftigede med at bære og stille det svære Skyts eller med at fylde Karduser og stable Kugler; højt over disse travle Menneskers Hoveder udfoldede sig af og til det smukke Flag for en kjølende Luftning.

I „Frederikshalds" Kahyt sad Schoutbynachten ved det skinnende hvide Egebord, i Færd med at skrive til Kammerherre Gabel. Hans Kinder blussede og saavel

hans Minespil som øvrige levende Bevægelser lode formode, at han skyndte sig at blive færdig med det kjedsommelige Skriveri, for atter at deltage i den larmende Tummel derude, hvor han nok desuden antog, at hans Nærværelse gjordes nødvendig; thi i det mindste hvert Minut vendte han Blikket fra Papiret og saa opmærksom ud gjennem de aabne Skraavinduer. Den først udkastede Plan, at afskære Svenskerne al Forbindelse med Marstrand og Fæstningen, havde han nu udvidet derhen, at bemægtige sig eller ødelægge den i Havnen beliggende Eskadre; han selv var overbevist om Muligheden af at iværksætte denne dristige Plan, og i den Anledning skrev han til Gabel, da han ikke vilde skride til et saa voveligt Foretagende uden forinden at have indhentet Admiralitetets nærmere Ordre. Dette var dog kun en Form, hvis Fagttagelse tidligere Erfaringer havde lært ham ikke at forsømme; thi han havde besluttet, under alle Omstændigheder at angribe, hvilket var det samme som om Angrebet allerede havde fundet Sted. Han havde netop sluttet sit Brev, da Grotschilling kom farende ned ad den smalle Trappe og traadte ind med Hatten i Haanden.

„Nu have vi da atter Ugler i Mosen," sagde den lille Løjtnant i en halv alvorlig, halv lunefuld Tone, „en Følge af, at Hr. Schoutbynachten ved Besættelsen af de farlige Poster forbigaar solide Personer som mig." „Kun ingen alt for lang Indgang, Du bevæbnede Lystkutter!" lo Tordenskjold, „herud med Sproget." „Ja, det er netop min Agt," vedblev Løjtnanten; „for Resten er Sagen den, at Gallejen „Prins Christjan", der i Nat gik paa Brandvagt, er bleven overrumplet af nogle svenske Gallejer fra Gothenborg og tagen med samt sine hundred Mand." „For Djævlen! troer, Du primer," foer Schout-

bynachten i Vejret og al Spøg forsvandt fra hans Aasyn; „Hr. Løjtnanten har vel hørt fejl Besked; lod jo i Gaar udgaa udtrykkelig Ordre til Brandvagternes Chefer, at søge ind under Orlogsskibenes Kanoner, saa snart Mørket faldt paa." Grotschilling traadte et Skridt tilbage, og idet hans Miner og Stemme ligeledes antoge et alvorligt Præg, svarede han: „Kaptajn Budes Beretning desangaaende er klar og tydelig, som Hr. Schoutbynachten selv kan overtyde sig om, og det værste er, at Gallejens Chef ikke har gjort synderlig mere Modstand mod Bortførelsen end en gammel Jomfru." „Er i saa Fald ligesaa godt, at den Ærtekjærling gik Fanden i Vold med sine hundrede Kammerater, skjønt et saadan Antal Stympere er vel stort paa en dansk Flaade," sagde Tordenskjold, som for at hente Trøst midt i sin Harme; thi med det samme slog han i Luften og stampede i Gulvet, „gjør mig kun ondt for den smukke Gallej og har desuden i denne Tid ikke Raad til at miste ret mange Fartøjer eller mange hundrede Mand." „Vagtchalupperne indbragte ellers i dette Øjeblik et Par Koffardimænd, der tænkte at liste sig ind til Marstrand, skjønt de ere store nok til at opdages i flere Miles Afstand og gjærne kunne omkalfatres til højrøstede Svaner; det hedder, at de ere ladede med gode Drikkevarer og Stykgods." „Var altid noget til Erstatning, men ikke nok endda," brummede Schoutbynachten tankefuld hen for sig; men hurtig og med høj Røst tilføjede han: „Ønsker at tale med Eskadrens Officerer snareste muligt; Hr. Løjtnanten vil besørge dem tilsagte." Grotschilling hilste sin Chef og ilede bort, for at udføre Ordren.

Kort efter samledes Officererne paa Skansen. Med nysgjærrige Blik betragtede de hinanden, og den Ene

maatte lade den Andens Spørgsmaal ubesvarede; thi som sædvanligt vare de Alle uvidende om, hvad der nu skulde ske, og hvad de mange Anstalter med Artilleriets Transport og Prammenes Hidbugsering havde at betyde. Hele Forsamlingen blev ganske tavs og hilste med stor Ærbødighed, da Schoutbynachten traadte ud af Kahytten og nærmede sig; thi idet han lettede paa Hatten, læste man paa hans Ansigt endnu nogle Spor af Harme, og de af Officererne, der kjendte ham nøjere, mærkede snart, at et Uvejr let kunde bryde løs; stiltiende bleve de enige om, at det var ønskeligt, om et saadant Uvejr rettedes mod Fjenden.

„Har med Fortrydelse erfaret Gallejen „Prins Christjans" jammerlige Borttagelse," begyndte Tordenskjold og mønstrede sine Officerer med et skarpt Blik; „haaber, I Herrer ville tage et Exempel deraf og være aarvaagne samt holde Eder Chefens Ordrer bedre efterrettelige, for at saadan Ulykke ikke ostere skal hænde, eller at Gallejens Officerer og Mandskab i alt Fald have været de Eneste under dette Flag, der opførte sig som Krystere og lode sig tage uden Modstand." „Jeg maa tillade mig at gjøre Hr. Schoutbynachten opmærksom paa, at man har hørt Vagtskibet løsne flere Skud, da det overrumpledes, og at dets ulykkelige Chef altsaa dog har forsøgt at sætte sig til Modværge," bemærkede Kommandør-Kaptajn Hoppe, under hvis specielle Kommando „Prins Christjans" Chef havde staaet. „Nytter Intet, Hr. Kommandør-Kaptajn!" henkastede Schoutbynachten med sammendragne Bryn, „have som sagt alle til Hobe opført sig som Krystere og kun for saadanne maatte den Undskyldning være god nok." „Iligemaade indberetter Kaptajn Bude, at det var ikke mindre end tre Gallejer og en Del

armerede Chalupper, der i den taagefulde Nat overfaldt Vagtskibet," tilføjede Kaptajn-Løjtnant Ployart med noget usikker Stemme og en beskeden Holdning; „hvad der kan lægges Chefen til Last, synes altsaa kun at være hans Mangel paa Opmærksomhed med Hensyn til Hr. Schoutbynachtens Ordre." „Ligelunde en hel maadelig Undskyldning, kun gyldig for Krystere," brummede Tordenskjold som før; „mener, at hundrede velbevæbnede Gutter kunne paa deres egen Planke ret vel holde Fjenden fra Livet, saalænge Skroget intet Grundskud har faaet; er han for stærk, kunne de dog slaas, indtil Undsætningen muligvis kommer, og kniber det paa det Yderste, véd jeg, en brav Karl kan gaa til Bunds med Ære eller springe i Luften med Sejr. Vilde i saa Fald have jublet over Gallejens Tab og indstillet Chefens Eftermæle til al mulig Æresbevisning; men agter nu at udslette hans Navn som uværdigt at staa blandt brave danske Sømænds Tal. Gjentager iøvrigt og lægger Eder, I Herrer! vel paa Hjærte, at disse maa have været de eneste Krystere under vort raske Flag, og dermed nok om den Ting. Har ellers en langt vigtigere Sag at raadføre mig med Eder om; ere nu komne saavidt, at Svenskeu ligger som i Fængsel i sine egne Havne; kunne vel derfor gjærne tænke paa at gaa lidt videre, for ikke at drive Tiden hen i Orkesløshed. Have jo alle selv observeret Fjendens Styrke i Marstrands Havn; spørger Eder altsaa, om I ikke mene, at vi ere stærke nok til at angribe og tage ham?" Paa dette saa bestemt og under disse Omstændigheder fremsatte Spørgsmaal svarede Officererne med et højrøstet Udbrud af enstemmigt Bifald, og med et tilfreds Smil vedblev den ungdommelige Søhelt: „Ret saa! en frisk Beslutning lover et godt Udfald. Agter i saa Fald at lægge Skyts-

skibene „Hjælperinden" og „Frederikshald" med Prammene „Langemaren", „Prins Jørgen" og „Kronprinsen" samt vore Gallejer og store Chalupper i Ilden her; venter desuden „Spydstagen" herop fra Kjøbenhavn, og saa snart Vinden gaar om, skulle nogle af Orlogsskibene sejle frem, for i fornødent Fald at kunne lade deres Stemmer høre og afgive fornødent Mandskab. Tør imidlertid ikke blotte Stationen ved Gothenborg; Hr. Kommandør-Kaptajn Hoppe vil derfor ufortøvet have at afgaa med Orlogsskibet „Tomleren" og Gallejen „Prins Karl", for som Overstkommanderende at forføje sig til Stationen paa Gothenborgs Fjord, hvor jeg ikke tvivler om, at I ved ethvert mødende Tilfælde vil opføre Eder som det sig en brav dansk Sømand egner." „Skjønt jeg gjærne under Eders umiddelbare Kommando gad deltage i den hæderlige Kamp, der sikkert vil finde Sted her, modtager jeg dog med Glæde det vigtige Hverv, Hr. Schoutbynachten har tiltænkt mig, og haaber, ikke at skulle forringe Flagets Hæder," sagde Hoppe med venlige Miner; thi i Grunden var han tilfreds med at faa en mindre afhængig Kommando. „Prammen „Langemaren", som jeg sér er under Opsejling, har Hr. Kaptajn-Løjtnant Brun at tage sig af, og med al Iver sørge for dens Udrustning med Morterer og Bomber, medens Kaptajn-Løjtnant Ployart fører Kommandoen over „Frederikshald" her; imidlertid har Løjtnant Grotschilling at besørge Adjudantforretningerne hos mig. Hvad de øvrige Fartøjers Besætning og Kommando angaar, skulle nærmere Forholdsordrer blive udstedte. Forventer iøvrigt, at alle de Herrer efter bedste Evne og Vilje ere paa deres Post og, naar det gjælder, slaas som tapre Gutter. Skal for min Person aldrig skaane mig, men være rede til, naarsomhelst at vove Liv

og Blod til Flagets Ære. Altsaa, frisk, I Herrer! til Arbejdet." Han tog Hatten af for de ærbødigt hilsende Officerer; Forsamlingen skiltes ad og Enhver ilede til sin Post.

Ottende Kapitel.

Saavel Fæstningen som den indespærrede Eskadre forholdt sig imidlertid ganske stille, og de Kommanderende lode det bero ved at holde Øje med Fjendens Bevægelser. Uagtet al den Tillid, Marstrands Beliggenhed og de mægtige Batterier indgøde dem, kunde de dog til sine Tider ikke undertrykke en vis Uro og stundom opstege bange Anelser ved at betragte Fjendens Travlhed og uforklarlige Anstalter; hertil kom de skrækkende Rygter om Russernes ødelæggende Indfald fra Ålandsøerne og Frederik den Fjerdes Marche fra Norden. En og anden behjærtet ung Officer lod sig vel forlyde med, at man burde forsøge at skaffe sig Luft, da man dog havde en betydelig Skibsstyrke at raade over; men de højere Befalingsmænd vare nu engang raadvilde og kunde ikke komme til nogen Beslutning i saa Henseende; Karl den Tolvtes Aand var vegen fra dem, og det var den frygtelige Tordenskjold, hvis Flag vajede derude. Man vænner sig jo omsider til Alt, og det, der ved første Øjekast vækker Gru, taber ikke sjælden ved længere Betragtning det Skrækkende; saaledes gik det ogsaa Marstrands Indvaanere og de svenske Skibes Besætning; de kom lidt efter lidt til den Overbevisning, at Tordenskjolds truende Stilling kun

havde til Hensigt at spærre Adgangen til Havnen, og kastende et Blik op til den klippefaste Fæstning, hvis Kanoner beherskede hele Omegnen, smilede de omsider over deres egen Frygt og betragtede snart med Ligegyldighed de danske Kolosser, der laa tavse for Havnens Indløb og mod Aften kastede lange Skygger over Kysten. Da Skytsskibene „Frederikshald" og „Hjælperinden" tilligemed flere Gallejer nogle Dage senere paa en Gang lettede Anker og gik Nord paa, jublede man i Marstrand, og Søfolkene sendte et tusendstemmigt Hurra efter den bortdragende Fjende. Dog, de havde forregnet sig og hoverede meget for tidligt; et Rygte, der vilde vide, at den svenske Transportflaade var gaaet under Sejl fra Strømstad, for at liste sig ind til Gothenborg med Besætningsmaterialet fra hin Stad, havde bevæget Tordenskjold til først at foretage et Krydstogt efter den rige Ladning. Rygtet var imidlertid falsk, og til stor Skræk for Marstrands Indvaanere indfandt Kolosserne sig efterhaanden igjen, ja flere og flere Skibe dagedes op fra Søen, og for sent fortrødes Cheferne, at de ikke havde benyttet Lejligheden til at bryde frem.

Hen paa Eftermiddagen den 21de Juli syntes alle de danske Skibe paa engang at komme i Bevægelse. „Frederikshald" og „Hjælperinden", der kom sejlende nordfra, gik ingenlunde for Anker paa den gamle Plads ved Havnemundingen, men styrede til den anden Side af Koven, hvor de lagde sig klods ind til Strandbredden. „Spydstagen", der et Par Dage forinden var ankommen med Fregatten „Stralsund", tog samme Vej, ligesom „Langemaren" og Bombardergalioten „St. Johannes"; en Mængde Gallejer og Transportfartøjer fulgte efter, medens man til samme Tid saa en Mastestov samle sig

længere ude i Farvandet. Søens rolige og blanke Overflade formørkedes dog endnu ikke af Krudtdampens graa Skyer; endnu havde intet Skud afbrudt den smukke Sommerdags Stilhed; kun de skingrende Baadsmandspiber, de arbejdende Sømænds Ohøj, de utallige taktmæssige Aareslag og de Kommanderendes høje Stemmer frembragte en forvirret Larm, der dog for det fjærnere og mindre øvede Øre tabte sig i Brændingens Brusen og derfor kun utydeligt trængte ind i Havnen. Fra Karlstens Tinde blev man derimod opmærksom paa de danske Stykprammes Bevægelse hen til den vestlige Side af Ejlandet, og skjønt man endnu ikke fattede den egentlige Hensigt med denne Manøvre, ilede dog snart Ordonantser frem og tilbage mellem Fæstningen og Havnen, og der begyndte at komme Røre blandt Svenskerne.

Som tidligere omtalt, bestaar Køøen tildels af Smaaklipper og Kratskov, men deles, saa at sige, af en temmelig bred og flad Dal, Langedalen kaldet; for Enden af denne, altsaa lige i Fæstningens og Havnens Paasyn, havde Transportflaaden lagt an, og henved 700 Mand, Matroser, Artillerister og Marinesoldater, vare allerede i Færd med at bringe Faskiner, Vaaben og Munition i Land. Tordenskjolds Kommandoord lød tydeligt gjennem Larmen af de mange arbejdende og højrøstede Mennesker; som sædvanligt syntes han nærværende overalt, for selv at se og styre Alt. Som den simpleste Matros tog han Haand i med; skyndende paa sine Undergivne, opmuntrede han eller dadlede dem, bandede eller roste dem, alt som Øjeblikket førte det med sig, og som om Mandskabet netop ved denne Omstændighed kom i sit rette Es, syntes det møjsomligste Arbejde at gaa fra Haanden som en Leg; thi Tordenskjolds Matroser bleve ingenlunde forknytte

eller uvillige over deres Chefs Eder og Fretteſættelſer; idet de adløde med Raſkhed og ivrigt fulgte de givne Vink, ſvarede de med ſkjæmtſomme, ſtundom bidende Bemærkninger; ſom en god Kammerat puttede Schoutbynachten det i Lommen og udbrød ikke ſjælden i Skoggerlatter. Marineſoldaterne derimod og iſær Artilleriſterne ſyntes mindre bevandrede i denne fyndige Maade at gaa til Værks paa; næſten bedøvede lode de ſig ſkubbe hid og did, og naar Arbejdet da var udført, før de rigtig havde hørt eller forſtaaet Komandoen, bleve de udlete af Matroſerne; ærgerlige trak de ſig tilligemed deres Officerer tilbage og lode Sømændene alene bære de ſvære Kanoner og Morterer. Nu knaldede det hiſtovre fra Fæſtningen; nogle Kugler ſuſte gjennem Dalen og pladſkede ned i Søen.

„Se, ſe! give de endelig engang Lyd fra ſig," lo Tønder, ſom i det ſamme ſteg i Land fra „Stralſunds" Chalup; „de have hidtil gloet paa os ſom Umælende." „Hal kun væk, Manne! der er jo Ingen, der ſnakker til Eder," raabte Grotſchilling til ſit Mandſkab, der var i Færd med at bære en Kanon i Land, men holdt et Øjeblik inde, da Kuglerne ſuſte væk over deres Hoveder. Det bragede atter og atter fra Kaſtellet, Skud paa Skud, og Ekkoet rullede fra Klippe til Klippe.

„Friſk, Gutter! rør Eder," lød Tordenſkjolds Stentorſtemme derimellem. Tørrende Sveden af Panden, nærmede han ſig derpaa nogle Officerer og tilføjede: „Skulle med Guds Hjælp ſnart ſvare dem kraftigt paa denne Hilſen; men maa allerførſt have et Bryſtværn opkaſtet hiſtovre mod Havnen; kunne ſaa i Nat faa det ſvære Batteri iſtand." Artillerioffiſererne tav og trak ſig noget tilbage. Rivende Hatten af Hovedet og med en Mine, der ſkulle dølge Harmen, ſkjønt det kun lykkedes

slet, traadte Mathias Thy tæt hen til Schoutbynachten og sagde med dæmpet Stemme: „Hvis Hr. Schoutbynachten ikke tager det unaadigt op, gad jeg nok sige min Mening om den Ting, for jeg har, som sagt, skarpe Øren og maa derfor advare Hr. Schoutbynachten, at I ingen Regning gjør paa Landkrabberne der; nu, da de ere komne paa deres eget Element, gjøre de sig udtilbens og ville ikke styre Eders Kaas; I kan selv se, hvor de allerede falde af, da Fjenden braser op." Tordenskjold, som ret godt forstod Søvagtens forblommede Tale, nikkede stiltiende ad ham og rynkede Brynet; kastende derpaa et fast Blik paa Officergruppen, traadte han den et Skridt nærmere og sagde i en halvt befalende Tone: „Have nok ikke forstaaet mig, I Herrer! er fornødent, uopholdeligt at opkaste et Brystværn, bag hvilket vi i Nat kunne anlægge det svære Batteri." En utvetydig Murren lod sig høre blandt Artilleristerne; omsider tog en af de ældre Officerer til Orde: „Vi bede Hr. Schoutbynachten betænke Umuligheden af, midt under Fæstningens ødelæggende Ild at tage fat paa et saa vanskeligt og langvarigt Arbejde; Folkene skydes jo bort, før de faa Brystværnet opkastet." „For Djævlen! er der intet Andet i Vejen; vil i saa Fald selv gaa foran med mine Gutter og opfange Fjendens Kugler for Eder, naar I blot skaffe Batteriet færdigt til i Morgen," smilede vor Helt. „Vi ere desuden hverken beordrede eller udrustede til at angribe en Fæstning som Karlsten," vedblev Officeren med en noget trodsig Mine, „og i mine Kammeraters Navn tillader jeg mig at gjøre Hr. Schoutbynachten opmærksom paa, at vi i et saa vigtigt Tilfælde som det nærværende, ikke tro os forpligtede til at adlyde Eders Ordre, naar I ikke har Hans Majestæts udtrykkelige Bemyndigelse at forevise; i

alt Fald maa vi oppebie nærmere Forholdsordrer fra Admiral Rosenpalm, under hvis Overkommando vi jo skulle stille os." Den højrøstede Forhandling havde lokket en Del af Søofficererne hid; forundrede og harmfulde hørte de, hvad Talen var om, og iagttoge med spændt Forventning Schoutbynachtens Miner. Et Minut syntes Tordenskjold at overveje sin Stilling. Gaa tilbage og opgive den kjække Plan, vilde han ikke; men uden Artilleristernes Hjælp og Materiale kunde han umuligt faa det paatænkte regelmæssige Batteri anlagt, og Fjendens svære Kugler strøg uophørlig hen over deres Hoveder eller sloge ind i Stenklipperne rundt omkring dem; der var altsaa ingen Tid at give bort. Langsomt og alvorlig kastede han Blikket til alle Sider; slaaende i Luften med den højre Haand og hævende Hovedet stolt, sagde han derpaa: „Har hejset mit Flag som Overstkommanderende for den danske Somagt i Kattegattet; kunde altsaa twinge Eder, I Herrer! til at adlyde mine Ordrer; men vilde formodentlig kun være slet tjent dermed og vil ligesaa nødig gaa i Ilden med uvillige og modløse Folk, som vække Splid mellem Hans Majestæts Krigere. Kunne altsaa lade Eders Belejringsmateriale forblive ombord; haaber med Herrens Hjælp at fuldbyrde Planen med det til Skibene hørende Skyts. Hvad imidlertid Eders egne Personer og Eders Mandskab angaar, da have I uvægerlig at begive Eder paa den Post, hvorhen jeg eller nogen anden Chef i mit Navn maatte skikke Eder; agter at behandle enhver Vægring i saa Henseende som Opsætsighed eller Knjoneri." De sidste Ord udtalte han med en Stemme og en Mine, der næsten bragte Artilleriofficererne til at fortryde deres Adfærd. Vendende dem Ryggen, vedblev han derpaa, henvendt til sine egne Officerer, af

hvilke flere og flere strømmede til: „Ere nu engang komne her og staa midt i Ilden; gad nødig drive af igjen til Latter for Fjenden og tænker desuden vi kunne nok behjælpe os selv" — her afbrødes han af sine Officerers Bifaldsraab — „Kaptajn-Løjtnant Ployart vil have at sørge for, at hvert af Orlogsskibene holder et halvt hundrede Mand rede til paa første Vink at begive sig herhid eller hvilket andet Sted, det maatte paafordres; iligemaade skulle Skibene afgive Sejl, der kunne tjene til Telte for Folkene. Du, min brave Dreng!" henvendte han Ordet til Mathias Thy, som ivrigt tyggede sin Skraa, medens han ikke kunde faa det harmfulde Blik fra Artilleristerne, „har uopholdelig at begive Dig med et hundrede Gutter hist over til den anden Side og opkaste et Brystværn; tænker, Du er ikke saa forknyt for Kuglerne." „Det skal ske, Hr. Schoutbynacht!" udbrød den over det hæderfulde Hverv fornøjede Sovagt, „og hvad Kuglerne angaar, saa plejer Arbejdet altid at gaa raskere fra Haanden ved den Musik." „Kaptajn Tønder og Løjtnant Grotschilling have at føre Tilsyn ved Skansearbejdet, medens Kaptajn Bude besørger Stykkernes Udskibning," tilføjede Schoutbynachten og vinkede med Haanden. Lettende paa Hatten, ilede Officererne afsted. Fem Minutter efter drog en Flok Sømænd med Spader paa Nakken larmende og højrøstede gjennem Dalen, ubekymrede om de tordnende Trudsler, der lode fra denne Kant.

Medens Karlstens Kugler uophørlig bestrøg Kosen, fortsattes Udskibningen rask og besindig; opmuntrede og omsider begejstrede af Chefens Exempel, fordoblede Sømændene deres Anstrængelser; som om hine rystende Brag vare Glædesskud, som om de hensusende Kugler vare uskadelige Snebolte, gik de lystig til ethvert Arbejde og

snart hørte man overalt kun Latter og flygtig henkastet Skjæmt. Endnu samme Aften varpedes „Langemaren" og „St. Johannes" ned for Enden af Langedalen og besattes med Morterer og tilstrækkeligt Mandskab fra Orlogsskibene. Den tidligere omtalte Kaptajn Kaas og hans Næstkommanderende, Kaptajn Kleve, en graanet, men tapper Kriger, kom ligeledes i Land med en Afdeling sjællandske Landsoldater. Kaas beordredes ned til Strandbredden ved Havnen, for at hjælpe ved Forskansningsarbejdet, medens Kleve besatte det egentlige Landgangspunkt.

Uagtet Svenskernes heftige Ild var der næste Dags Middag allerede opkastet et anseligt Brystværn af Jord, bag hvilket de Danske fandt god Beskyttelse mod Kuglerne. Tordenskjold, som i de sidste fire og tyve Timer ingen Hvile havde nydt, begav sig nu med de fleste Søofficerer gjennem Langedalen, for at tage Arbejdet i Øjesyn og bestemme de Punkter, hvor det svære Skyts skulde anbringes. Fra Fæstningen syntes man at have opdaget de hurtig fremskridende Officerer og gjættet, hvilken vigtig Person der befandt sig iblandt dem; thi Skuddene begyndte at følge raskere paa hinanden, og ikke faa Kugler susede tæt over eller forbi Sømændenes Hoveder. Dog uden at Nogen ramtes, naaede de ind under Brystværnet. — Medens Schoutbynachten roste og opmuntrede Arbejderne og derpaa meddelte Officererne sine Ordrer angaaende Skytsets Transportering og Anbringelse, var Grotschilling gaaet rundt om Jordvolden, for at have et friere Blik ud over Havnen og Byen. Idet han drejede omkring Hjørnet, standsede han pludselig og lyttede; det knagede dernede, som naar et Par Fartøjer skure sig voldsomt mod hinanden, og flere dæmpede Stemmer

trængte op til ham. Han mærkede strax, at det var Svenskere, og fattende Mistanke om et muligt Overfald, gik han længere frem. Han havde ikke hørt fejl; et Par store Chalupper, overfyldte med bevæbnede svenske Matroser, skulpede lige under Kysten og Fjenden vor allerede i Færd med at liste sig i Land, medens Fæstningens Kanoner, formodentlig for at dække eller maskere Angrebet, dundrede stærkere og stærkere. Ilende tilbage omkring Jordvolden, raabte Grotschilling: „Sej der! lad alle Mand gribe til Øxerne — Fjenden entrer.“ Forundrede fore Officererne i Vejret og fra hinanden; mekanisk kastede Matroserne deres Spader bort og grebe til det vanligere Vaaben, som de ikke havde forsømt at beholde i Nærheden. Uden at oppebie Forstærkning, løb den lille Løjtnant atter omkring Brystværnet og drog sin Kaarde, idet han derhos med den venstre Haand spændte Hanen paa en Pistol. En Flok Svenskere klatrede allerede op ad den noget stejle Kyst og ilsomt fulgte flere efter, da de havde hørt Anskriget og nu frygtede for at miste Fordelen af at være de Angribende. En kraftig Skikkelse med et djærvt Ansigt var i Spidsen; efter Uniformen og hans hurtig udstødte Kommandoord at dømme, var det Befalingsmanden.

„Stop der! hvor skal I hen?“ raabte Grotschilling og sigtede i næppe tyve Skridts Afstand ned paa den svenske Officer; denne standsede et halvt Minut og kastede et fast, uforfærdet Blik paa den ungdommelige Sømand; derpaa bøjede han Hovedet forover og den henpibende Kugle kastede hans nærmeste Sidemand med sønderknust Pande tilbage i Søen. „Snak om en Ting, Du lille Djævleunge!“ brummede han og svang sig med voldsom Anstrængelse helt op, „nu skal jeg strax give Dig Laget.“

Dragende sit korte Sidevaaben, afparerede han koldsindig den hidsig fremspringende Grotschillings Hug og trængte derpaa ind paa sin langt svagere Modstander.

„Frem, Manne! Øxerne i Vejret! til Højre og Venstre," kommanderede Tordenskjold, idet han med Kaarden i Haanden selv sprang op paa Brystværnet. Adlydende dette Vink delte Sømændene sig i tvende Hobe og bøjede med et tordnende Hurra om begge Endepunkterne af Jordvolden. „For Djævlen! hug fra Dig — frem der til Officerens Undsætning," vedblev Tordenskjold med forstærket Stemme og ilede hen ad Brystværnet, da han nemlig nu opdagede Grotschillings fortvivlede Kamp og med Rette frygtede for sin lille Ven; men han holdt pludselig inde og for med den venstre Haand til Panden, idet han stirrede stift paa Svenskeren, som ved Lyden af hans Stemme drejede Hovedet om, saa at deres Blik mødtes. Bude, som i dette Øjeblik drejede omkring Hjørnet med nogle Matroser, blev bleg, da han opdagede Grotschillings Fare; med en Stemme, der lignede et Brøl, skreg han: „Væk der og kom til mig; han er for ung for Eders gamle Klinge," og i det Samme løb han med en saadan Kraft ind paa Svenskeren, at denne tumlede baglænds og rullede ned ad Skraaningen til Søen.

„For Satan! tag mig med," lo Tonder, som ilsomt stavrede frem paa sit Træben, men dog blev noget agterud, „naa, se der løber jo allerede Raden, men paa Hovedet, for at komme raskere afsted — uf! tag Dig i Agt," tilføjede han og med et vældigt Slag af Kaardefæstet knuste han næsten Hovedet paa en svensk Matros, som med Øxen langede ud efter ham, medens han med Blikket fulgte den nedrullende Officer.

En rask Kamp, Mand mod Mand, opstod nu og

Jorden gødedes af mangen tapper Søguts Blod. Men de Danske havde Fordelen af at staa paa et ophøjet Terræn, som paa en Skanse, og kunde støde de, rigtig nok langt talrigere Angribere tilbage, før disse fik Fodfæste; med Aandsnærværelse og personligt Mod foregik Ployart, Tønder og Grotschilling deres Undergivne med Exemplet, og især den stærke Bude, som havde ombyttet sin Kaarde med en Øxe, uddelte vægtige Slag og trængte som i Blinde ind i de tætteste Klynger, medens den lige saa herkuliske Mathias Thy, som nu ilede frem i Spidsen for en Flok udvalgte Matroser, ryddede frygtelig op til Højre og Venstre. I mindre end et Kvarterstid var Kampen saaledes afgjort; paa alle Kanter væltede de, iøvrigt kjække Svenskere ned i Søen og farvede Bølgerne med deres Blod; et tordnende Hurra skingrede efter de Øvrige, der vare slupne ind i Chalupperne og nu grebe til Aarerne, for at undfly.

Paa en smuk Plet omtrent midt i Langedalen var der bredet Dug paa Græsset; her lejrede Tordenskjold sig med sine Officerer paa orientalsk Vis omkring det lave Bord. I en halvt liggende Stilling nøde de et kraftigt, men frugalt Maaltid, der krydredes af levende Appetit, af lystige Samtaler og et fortræffeligt Glas Vin. Den lyse, varme Sommerdag, de vilde, klippefulde Omgivelser, den uophørlige Torden fra Karlstens Kanoner saavelsom fra de tvende sydlige Havnebatterier, og den skingrende Taffelmusik, der udførtes af en halv Snes Trompetere og Pavkeslagere, gave Optrinet et næsten romantisk Anstrøg. Chefens mageløse Kjækhed syntes overhovedet at meddele sig til enhver Officer, der kom i nærmere Berørelse med ham, og det var som om han fremmanede en ny Stamme af unge Helte; blandt de mange Medlemmer, af hvilke

det her omtalte Bordselskab bestod, opdagede man i det mindste ikke en Eneste, hvis Aasyn eller Minespil i fjærneste Henseende tydede paa Frygt eller indre Ubehag; med Spøg paa Læben og Smil i Øjet strakte de unge Mænd sig magelig hen paa det bløde Græs; hævende de funklende Glas højt i Solens Skin, brøde de sig kun fejl om Stykkernes Bragen, og med ubeskrivelig Rolighed saa de Kuglerne slaa knusende ind i Klipperne rundtom eller rulle matte forbi i ringe Afstand. En og Anden fæstede vel ogsaa Blikket tankefuldt op i den blaanende Hvælving; men det var den gamle Melodi, der netop lød fra de larmende Instrumenter, og som lod de unge Mænds Tanker sejle med den lette Sommersky hen til en kjær Gjenstand i det Fjærne.

„Din Skaal! gamle Messekammerat!" jublede Tønder, som syntes i et Perlehumør, og stødte sit Glas mod Budes. „Du sloges i Dag, som om Du havde Berserkergang, og var din stærke Arm ikke kommen derimellem, havde Svenskeren nok kappet Toppen af vor lille Spidslærke der." „Han taaler ikke at miste ret meget i Længden," sagde Bude med et flygtigt Smil, „og jeg saa, det var paa høje Tid, om hans Knap skulde reddes. Jeg drikker ellers din Skaal igjen, for Du lagde da heller ikke Fingrene imellem." „For den Sags Skyld nægter jeg ikke, jeg troede min sidste Time var slaaet," faldt Grotschilling ind og rettede sig halvt i Vejret, som om han endnu en Gang vilde overtyde sig om, at han virkelig havde sine Lemmers fulde Førlighed; „min eneste Trøst var, at jeg i saa Fald hverken fik Morbroders sure Miner at se eller hans lange Prækener at høre om min Dumdristighed." „Har opført Dig upaaklagelig, Du smaa Fyr!" tog Tordenskjold rask Ordet, efter at han i nogen

Tid havde iagttaget en tankefuld Tavshed; „kunne jo nok takke Dig for, at Fjenden ikke overrumplede os ved høj lys Dag.“ „Mathias Thy ikke at forglemme,“ jublede Tønder som før og pegede med Glasset hen i Dalen; „se engang, hvor han stiger omkring derhenne med sine Hanefjed! som den skinbarlige Satan huserede han i Dag mellem Svenskerne — og denne gamle Snaphane Elias Wulff, som histhenne kommer sejlende hid; bliver han ikke yngre Dag for Dag, skjønt hans berømmeligste Tjeneste var i det forrige Aarhundrede.“ „Kan endnu ikke glemme Officeren, der vilde bore den Smaa i Sænk,“ vedblev Tordenskjold ganske alvorlig; „stod jo paa engang for mig som et Gjenfærd; vil aldrig være ærlig, om det ikke var den samme Kaptajn Lind, som jeg forgangen Efteraar paa Nedrejsen fra Norge jog en Kugle gjennem Skallen, da han var frøk nok til at ville opbringe mig til Gothenborg.“ „Du har ikke skudt ham tilgavns ihjel, Hr. Broder?“ bemærkede Tønder, efter med en sær betænksom Mine at have tømt sit Glas til den sidste Draabe. „Bude gav ham ogsaa en Tøraf, og ethvert fornuftigt Menneske skulde tro, at han i det mindste ti Gange havde knækket Halsen paa sin Nedfart fra Brystværnet; men det bider ikke paa ham; sad han ikke frisk og munter til Rors i den ene Chalup, da de drev af igjen.“ „Var det endda en Hollænder, saa kunde man begribe det,“ tilføjede Grotschilling spottende; „for de Karle kunne jo gjøre sig haarde mod Stik og Skud.“ „Kun herhid, gamle Gut! har vel noget at melde,“ henvendte Tordenskjold sig til den forbrændte Søkonstabel Elias Wulff, som nærmede sig ærbødig med Hatten i Haanden. „Sovagt Mathias Thy skikker mig hid, for at advare Hr. Schoutbynachten om, at J vel ikke faar synderlig Madro her,“ begyndte Elias,

idet han kastede et stjaalent Blik til de mange fyldte Karaffer og Glas. „Svensken er i Færd med at hale et Par Fartøjer lige herop for Dalen; det skal være Galeasen „Prins Frederik af Hessen" og Stykprammen „Gifpaa"; de føre svært Kaliber og kunne ved første Lag rage hele denne Besætning væk, som om det var Hønsehuset paa en Pæreskudes Dæk." Et eneste Blik til Havnen, der laa aaben i Baggrunden, overtydede strax hele Forsamlingen om den overhængende Fare, da de nævnte Fartøjer netop drejede Bredsiden til og øjensynligt kunde bestryge Dalen fra Ende til anden. Men ingen af Officererne rørte sig endnu; thi Chefen blev jo rolig liggende og betragtede blot Omgivelserne med et langt og skarpt Blik.

„Har Ret, baade Mathias og Du," udbrød Tordenskjold omsider; „beholde næppe Madro i fem Minutter — havde vel ogsaa Lyst til et Glas Vin — oho! skjænk i, Løjtnant Grotschilling! mener, han har ærlig fortjent den Ære at drikke en Slurk med sine Officerer." Løjtnanten fyldte et stort Glas til Randen og sagde med smilende Miner: „Singodt og god Taar, Du gamle Ulk! — hør kun, Svensken spiller op til din Ære." Et frygteligt Lag bragede nemlig i dette Øjeblik løs fra Skibene derude, og deres Nærhed gjorde, at Jorden næsten rystede. Den gamle Elias kastede Hatten fra sig og spyttede Skraaen ud; hævende Glasset op til Munden og skrabende ud med det ene Ben, brummede han: „De gjøre stor Alarm, skal jeg sige os, men træffe som Sinker, det kan baade Mathias Thy og jeg melde om. Jeg takker ellers Hr. Schoutbynachten for den Ære," vedblev han med højere Røst og næsten tindrende Blik, „jeg ønsker Eder og de andre Herrer al Glæde og Lykke af det raske Togt — Hurra for Tordenskjolds Flag!" — det bragede atter, en Regn

af svære Kugler susede hen gjennem Dalen, ganske tæt forbi Gjæsterne; uden at give en Lyd mere fra sig, styrtede Elias pludselig hen over Grotschillig, og det fremstyrtende Blod overskyllede Dugen. Selv de kjækkeste Hjærter grebes af en uvilkaarlig Gysen ved dette Syn; men med en vild Latter raabte Tønder: „Sej der! ikke saa næsvis — naa, hvor blev hans Hoved da af?“ „Man skal for den Sags Skyld ikke sige, at han er falden paa Hovedet,“ bemærkede Grotschilling, som raskt befriede sig fra det tunge Legeme og med et tvungent Smil søgte at skjule sin Gysen. „Stakkels Djævel; ikke engang lode de ham Tid til at skylle Vinen gjennem sin Hals,“ lo Tønder atter. „Væk med Skroget! han har faaet Grundskud,“ raabte Bude og vendte sig bort, dels for at undgaa det rystende Syn, dels for at rette denne Befaling til Musikanterne, der ganske forstenede af Skræk standsede midt i Takten.

„Helt ubelejlig, for Djævlen!“ mumlede Schoutbynachten med mørk Alvor over de rynkede Bryn; „har ikke mange af den Slags Folk, og denne var saa kjæk en Gut, som nogensinde stillede en Kanon; men en hæderlig Død fik han da.“ „Det fik han, for Satan! en Død, man kunde misunde ham,“ bekræftede Tønder, idet han drog Proppen af en Flaske og et bittert Smil spillede om hans trodsige Læber. Luften rystedes af et nyt Brag og en frisk Kugleregn fejede gjennem Dalen. Raskt sprang Tordenskjold op; med munter og stærk Røst raabte han: „Frisk, I Herrer! maatte nok være raadeligst at søge os en anden Plads, hvor vi i Ro og Mag kunne fuldende vort Maaltid; ville siden kræve Svensken til Regnskab for denne Forstyrrelse;“ dermed greb han en Flaske og nogle Levnedsmidler. Istemmende den samme lystige Tone,

kom alle Officererne i en Fart paa Benene og fulgte Chefens Exempel; derpaa ilede hele Selskabet over Sletten hen bag det næste Krat, og med klingende Spil fulgte Musikanterne efter.

Med tungt Hjærte, men adlydende Chefens Ønske, forlod Kaptajn Bude en Timestid efter denne farefulde Skueplads og begav sig tilbage til Orlogsskibet „Lolland", for at holde Øje med Fjendens mulige Bevægelser til eller omkring Bahus-Elven. Da Kanonaden saavel fra Fæstningen og Havnebatterierne som fra de tvende Fartøjer for Enden af Langedalen fortsattes med voxende Heftighed, aabnede ogsaa Tordenskjold omsider Ilden, idet han lod kaste en Del Bomber fra „Langemaren", „St. Johannes" og „Frederikshald"; dog skete dette mere paa Skrømt, for at beskæftige Fjenden og aflede hans Opmærksomhed fra det natlige Arbejde ved den opkastede Jordvold.

Skjønt det var en dejlig stjærneklar Nat, rugede dog et uhyggelig Halvmørke over Havnen og Øjlandet; af den dumpe, uvisse Larm mærkede Ven og Fjende, at der paa begge Sider arbejdedes med mange Menneskers Kraft; men hvad der egentlig foregik, kunde man ikke skjelne, og for at gjøre hinanden saa meget Afbræk som muligt, fortsattes Kanonaden i alle Retninger. Blinkene fra de svære Stykker paa „Prins Frederik af Hessen" og „Gifpaa" frembragte imidlertid hver Gang en flygtig Lysning, og derved opdagede man da en mørk Masse bevæge sig frem i Langedalen; som den kom nærmere ned til Havnen og Blinkene selvfølgelig lysnede klarere, saa man, at det var flere hundrede Matroser, der dels trak, dels skøde efter nogle Blokvogne; de fire Morterer, hvormed Tordenskjold agtede at erobre Byen og den svenske Eskadre, bleve paa

denne Maade transporterede fra Landingsstedet. For at undgaa Kuglerne, lod Schoutbynachten sine Folk drage frem i Slangegang, bestandig fra den ene Side til den anden. Dette Fif lykkedes saa vel, at Sømændene naaede med det svære Skyts ind til Jordvolden, uden at miste en eneste Mand. Nu skred man til at bringe Mortererne i deres Kiseler; paa de yderste Punkter plantedes desuden en Mængde saakaldte Haandmorterer, for med Granater at ængste Fjenden. Dette anstrængende Arbejde gik under den rastløse Chefs Tilsyn saa flinkt fra Haanden, at samtlige Batterier som ved et Trylleslag vare fix og færdige, da de første Straaler viste sig i Osten. Vel havde Fjenden mærket Uraad, og at man paa Kosen var i Færd med vigtige Anstalter; men at Batterierne virkelig vare komne i Stand lige under Fæstningens og Skibenes Kugleregn, det drømte Ingen om; da Dagen brød frem, laa de tvende Fartøjer endnu tæt ved Strandbredden og fyrede uafladelig. Tordenskjold havde selv rettet Stykkerne; med et rystende Brag brændte de paa engang løs, og med skrækkelig Virkning faldt Bomberne — som fra Himlen, saa uventet kom de — ned paa Galeasen og Stykprammen. Med stort Tab af Mandskab, med knækkede Stænger og søndersprængt Dæk, flygtede begge Fartøjerne ved Hjælp af Bunkeaarer tilbage i Havnen; derved fik de Danske atter Luft og sattes i Stand til, uden stor Fare at bevæge sig frem og tilbage i Langedalen.

Solen var endnu ikke stegen ret højt paa Himlen, da den danske Eskadres samtlige Skibschefer ilede fra Landingsstedet ned til de saa hurtigt opkastede Batterier, hvorhen Schoutbynachten i al Hast havde beordret dem. Endnu bestandig fyrede Fæstningen og de sydlige Havnebatterier; thi uagtet de svenske Befalingsmænd grebes af

Skræk og Forundring over Tordenskjolds forvovne Anstalter, opgave de ingenlunde Haabet om, ved uafbrudt at fortsætte Ilden, omsider dog at forjage Fjenden. Med veltilfredse Miner iagttog vor Helt Bombernes og Haandgranaternes Virkning, og af den Omstændighed, at de første Par Skud havde bragt Galeasen og Stykprammen til fuldkommen Tavshed, indsaa han, at det vilde være en let Sag at tilintetgjøre hele den svenske Sømagt. Opmærksom fulgte han med Øjet en opstigende Bombes Flugt; den beskrev netop den af ham beregnede Bue og dalede ned indenfor Karlstens Mure; et stolt Smil foer over hans høje Pande og vendende sig til de talrig forsamlede Officerer, sagde han: „Er just i Dag to og fyrgetyve Aar siden, at Statholder Gyldenløve bemestrede sig Marstrands By og Kastellet — et godt Varsel, I Herrer! tænker at fejre Aarsdagen med i det ringeste at tage Havnen og Byen. Gad dog nødig ødelægge de skjønne Skibe; ville standse med Ilden fra Haandmortererne og alene sende Bomber ind i Fæstningen." Lynsnar gik Ordren videre, og Grotschilling, som med Blyant gjorde et lille Udkast af det nærværende Optrin, ytrede let hen: „Det bliver da en forbandet højtidelig Søndag for Marstrands Borgere; vore Stykker skulle synge Psalmerne for dem." En Sky drog over Tordenskjolds Aasyn, og efter et Øjebliks Betænkning sagde han: „Stakkels Djævle! vilde gjærne skaane hele Byen; faar ellers ingen Glæde eller Velsignelse af Sejren — sej der!" vendte han sig med en rask Beslutning til Ployart — „Hr. Kaptajn-Løjtnanten vil have at sætte hvidt Flag i en af Chalupperne og med en Trompeter ufortøvet at begive Eder derover til Byen. Forlanger blot at faa Fæstningens Kommandant og de fornemste Søofficerer i Tale; melder

dem saa i Schoutbynacht Tordenskjolds Navn, at om de uden videre Modstand ville overgive samtlige smaa og store bevæbnede Fartøjer her i Havnen, skal Byen ingen Overlast ske; kan ogsaa lade falde et Par Ord om, at de dog ikke kunne forsvare sig længer, og at hele Stadsen i en Timestid vil være skudt i Sænk, om de ikke skulde være til Sinds at stryge med det Gode — Stop! var ikke ilde, om I med det Samme kunde mærke Eder Et og Andet angaaende deres Foranstaltninger. Faar I et afslaaende Svar, har I at tilkjendegive Byens Magistrat, hvorlunde det aldeles ikke er min Mening eller Vilje at foraarsage Indvaanerne Skade paa Liv eller Gods, men at de høje Officerer nøde mig dertil; ville Borgerne derfor flytte ud af Byen med hvad rørligt Gods de kunne orke, skal ingen Hindring vederfares dem fra min Side." Lettende paa Hatten, vinkede han med Haanden, og med en ærbødig Hilsen ilede Ployart afsted.

„Tvivler om, at Svenskeu indlader sig paa de Betingelser, om ellers ikke al Mandhaftighed er vegen fra dem med Karl den Tolvte," vedblev Tordenskjold; „tænker desaarsag, det maatte være lige saa godt at holde os færdige til ufortøvet Angreb. De Herrer Kaptajner af Landmilitsen, Kaas og Kleve, have i saa Fald at fordele deres to hundrede Soldater omkring paa vore otte dobbelte Chalupper; agter selv at tage Kommandoen over disse. Løjtnant Helmich af Gallejen „Prins Karl" har med sit Skibsmandskab at angribe Batteriet „Antoinette" hist ude i det nordre Gab og stræbe at bemestre sig samme, for at vi Andre des lettere kunne komme frem. Kaptajn-Løjtnant Bruun paa „Langemaren", Løjtnant Leegaard paa „St. Johannes", Kaptajn Rabe paa „Hjælperen" og Kaptajn-Løjtnant Ployart paa „Frederikshald" lægge strax

Haanden paa Værket med at varpe sig bedre op og ville derpaa spille med deres grove Skyts, for at dække Landstigningen og holde Fjenden i Aande." Han lettede atter paa Hatten, og de nævnte Officerer blottede deres Hoveder. Med noget fortrædelige Miner saa Grotschilling op fra sin Tegning, og smilende tilføjede Schoutbynachten: „Har for det første Løjtnant Grotschillings Tjeneste nødig hos Flaget; kunde imidlertid dog hænde sig, at Hr. Løjtnanten fik noget at bestille, kanske med at kappe Bommen, som Svenskerne have lagt i det nordre Gab." Grotschilling blottede ligeledes sit Hoved og syntes paa engang at blive et Par Tommer højere, medens hans Aasyn atter antog det sædvanlige lunefulde Præg.

Som vor Helt havde forudset, kom Ployart tilbage med et afslaaende Svar; saa vel Kommandanten som Søofficererne havde besluttet at forsvare Havnen og Byen til det Yderste. Med hemmelig Glæde, skjønt han nødig vilde tilstaa det for sig selv, modtog Tordenskjold denne Besked; tavs lod han endnu Blikket i nogen Tid hvile paa Byen hist ovre, og en Følelse, der lignede Vemod, begyndte at snige sig ind i hans kjække Hjærte. Slaaende i Luften med den højre Haand, vendte han sig derpaa rask bort og gav Signalet til Kamp.

Der var indtraadt en øjeblikkelig Stilhed, en Slags Vaabenstilstand, medens Ployart udførte sit Ærinde, og i dette korte Mellemrum var det, som om Naturen og Menneskets i al Hast fejrede Søndagen. De af Skræk hidtil tavse Fugle hævede atter deres Røst og Vinger og svang sig kvidrende fra Busk til Busk; Blomsterne syntes paany at udaande deres Duft under den milde Sommer himmel, og Kirkeklokkerne lød fredelig fra Marstrands By. Dette Fredens venlige Smil var dog af kort

Varighed; Kampens Vrede vaagnede paa engang igjen, som et fremdragende Uvejr og med forøget Kraft. Fra Karlsten løsnedes de første Skud, og de sydlige Havnebatterier fulgte strax efter; men som om dette kun havde været et ubetydeligt Forspil, rystedes Jorden og Luften nu af et græsseligt Brag, og ligesom fra alle Himmelegne brølede de danske Stykkers Torden i samme Minut løs; det var de store og smaa Morterer paa Kvøen, Prammene „Langemaren" og „St. Johannes", Skytsskibene „Hjælperinden" og „Frederikshald", der imidlertid vare varpede op til Havnens Gab og nu aabnede deres ødelæggende Ild paa de svenske Skibe; susende Bomber, hvinende Granater krydsede hinanden i Luften og sloge knusende ned, hine i Fæstningen, disse i Byen eller Skibene; graa Skyer af Krudtdamp hvirvlede hen fra alle Kanter; de indhyllede snart den udstrakte Kampplads og skjulte Sol og Himmel for de Kæmpendes Blik. Lig et gigantisk Fyrværkeri ved høj lys Dag blinkede, lysnede og knaldede det fra hundrede Punkter paa engang, og et tusendfold Ekko bar Knaldene tilbage.

For sine Bunkeaarer strøg Gallejen „Prinds Karl" ind til Batteriet „Antoinette", hvis sex og tredive Pundinger fyrede Skud paa Skud paa de langsomt fremdragende Skytsskibe: Bomber og Granater susede højt over Gallejens Mandskab, og Fjendens Kugler bestrøg Fartøjet fra flere Sider; under denne bedøvende Larm kunde Kommandoordene næppe høres; men de uforfærdede Sømænd, der vidste, hvad Schoutbynachtens Ordre gik ud paa, nemlig at de skulde tage Batteriet, trængte sig ind med Øxerne paa Nakken i tætte Klynger sammen langs Rælingen, idet de utaalmodig imødesaa det Øjeblik,

da Gallejen berørte Strandbredden, for da at springe i Land til en lystig Storm.

„Vogt Eder, Hr. Løjtnant! ret nu faa vi en Ladning midtskibs," raabte Manden, der stod til Rors, en graahærdet Somand med et rynket Ansigt, henvendt til Gallejens Chef, Løjtnant Helmich, som bøjede sig ud over Galleriet. Denne Sidste traadte instinktmæssig til Side, og i samme Øjeblik bragede det fra Batteriet; et Par svære Kugler susede hen mellem ham og Styrmanden og søndersplittede en Del af Galleriet. „Tak for det Raad," smilede Løjtnanten; „Du ser endnu godt, mærker jeg." „Gjennem Krudtdampen som en Kat i Mørke, skal jeg sige os," vedblev Styrmanden, idet han knappede sin Trøje, som naar man rusker sig mod et Uvejr, og stirrede skarpt til Siden, som om han atter vilde aflægge en Prøve paa sit skarpe Syn; „skynde vi os ikke, faa vi ellers snart nok en Braadsø, der kanske fejer Dækket rent som bag paa min Haand." Luftningen af Sydvest fordrev Krudtdampen og lod den unge Chef overbevise sig om det Rigtige i Styrmandens Bemærkning; thi i næste Minut laa Batteriet aabenlyst for dem og ganske tæt ved; Mundingerne af de næsten glødende sex og tredive Pundinger gabede dem rædsomt imøde, og Svenskerne vare med skjælvende Hastværk i Færd med at støde friske Ladninger ind.

„Véd Du hvad, Gamle! vi ville løbe klos ind, om saa Skuden gaar til Grunde," sagde Løjtnanten, og nikkende tilfreds hev Styrmanden Rattet om; Fartøjet gjorde en kort Vending og bruste derpaa med Stevnen lige mod den stejle Bred. „Hal ud, Manne!" henvendte Helmich sin kraftige Røst til Mandskabet. „Øxerne ivejret! frisk, mine Gutter! til Entring!" Dragende Kaarden, løb han

over Dækket til Forstavnen, og da Skuden med et heftigt Stød foer ind mod Kysten og derpaa langsomt skurede hen ad Forskansningerne, udbrød Mandskabet i et tordnende Hurra og følgende deres Chef, som først satte Foden paa den grønne Jordvold, stormede de op til Batteriet. Den gamle Styrmand slap Rattet; han kunde ikke modstaa Kammeraternes lokkende Jubel; knappende den sidste Knap af sin Trøje og svingende Øxen i den senestærke Haand, ilede han efter dem. Sejren var vunden; de faa Svenskere trøstede sig ikke til at oppebie Fjenden, men fornaglende Kanonerne mylrede de bort fra Batteriet og kun nogle af de Kjækkeste segnede under Øxeslagene efter en kort og fortvivlet Kamp.

„Fordømt! de fik dog Stunder til at gjøre Skytset ubrugeligt," udbrød Løjtnant Helmich og saa ærgerlig efter de flygtende Artillerister. „Det var kun Hastværksarbejde; vi kunne kanske skaffe disse Chordrenge Mælet igjen," raabte den tililende Styrmand og lo af inderlig Glæde over det lystige Æventyr. Med Bagen af sin vægtige Øxe huggede han løs paa en Kanonprop; den gav efter og foer ud. Det samme Experiment lykkedes med nok en Kanon, og snart knaldede Skuddene løs mod de nærmeste Fjender.

I en sluttet Rad styrede de med Landsoldater besatte Chalupper hen mod Havnen; Krudtdampen skjulte dem næsten, og den af Skytsskibenes frygtelige Ild frembragte Forvirring, hindrede Svenskerne i at lægge dem synderlige Vanskeligheder i Vejen. Tordenskjolds øvede Øje sagde ham snart, at de Kugler, Fjendens Fartøjer havde faaet, allerede vare nok til at gjøre disse udygtige til videre Modstand; nogle af dem begyndte endog at synke, og fortsattes Kanonaden fra Skytsskibene endnu en

halv Time, maatte de alle tilintetgjøres. Han vinkede ad Grotschilling og sagde: „Hr. Løjtnanten har at tage en af Chalupperne med og i al Hast styre ned til „Langemaren" og Frederikshald"; skulle øjeblikkelig holde inde med Ilden paa Fjendens Fartøjer og alene kanonere paa Byen. Lader dernæst Kaptajn-Løjtnant Ployart bede, at han især retter sine Morterer paa Møllen hist oppe i Fæstningen; har saa mine Grunde derfor. Endvidere bringer Hr. Løjtnanten Ordre til de smaa Batterier paa Kosen, at de af al Flid kaste Granater paa Skibene, for at Fjenden ikke skal faa Stunder at bore sig selv i Sænk efter gammel Sædvane. Hr. Løjtnanten kan endelig paa Tilbagevejen lægge ud til det nordre Gab og efter bedste Lejlighed se at kappe Bommen, for at Farten kan blive fri." Med glædetindrende Øjne tog Grotschilling Hatten af og skyndte sig afsted.

Ogsaa de sydlige Batterier bleve snart bragte til Tavshed ved Ilden fra Kosen og „Hjælperinden", og forlodes af de bestyrtede Artillerister. De svenske Orlogsskibe og mindre Krigsfartøjer havde forgjæves forandret Stilling og Plads; de velrettede danske Stykker sendte dem bestandig Kugler af svært Kaliber agter eller forind, og Vandet stod allerede højt i de fleste Fartøjer. Cheferne kunde derfor ikke længer lade Stykkerne spille, men maatte anvende hele Mandskabets Styrke paa at holde Skrogene flot og om muligt bringe dem ud af Ilden, hvilket dog ikke lykkedes dem, da Tordenskjold havde sørget for, at hans Kugler kunde bestryge ethvert Punkt af den vidtløftige Havn.

Skyndsomt havde Grotschilling udrettet sine Ærender og bragt Cheferne, saa vel paa Skytsskibene som paa de smaa Batterier, Schoutbynachtens Ordre. Hans Chalup

styrede nu hen mod det nordre Gab; med Kaarden i Haanden stod den lille Løjtnant højt i Agterdelen og betragtede det frygtelige Skuespil rundt om sig med saa glade Miner, som om det virkelig havde været et lystigt Fyrværkeri og lutter Glædesskud, der dundrede til Højre og Venstre. Men et Uvejr begyndte at drage op over hans Hoved; fra Fæstningen, hvor man syntes at være bleven opmærksom paa den enkelte Chalups Fart, sendtes nogle Kugler efter den, medens den svenske Gallej „Kastor", hvis Chef fattede Mistanke om dens Ærende, gjorde Anstalter til at spærre den Vejen.

„Frisk der, Manne! hal væk!" raabte Grotschilling, og pegede leende paa den skummende Kreds, som en tæt ved Fartøjet nedplaskende Bombe dannede paa Vandets Overflade, „de skyde kun Huller i Søen." Nogle af Mandskabet drejede Hovederne om og saa lidt tvivlsomt til den frembrasende Gallej; gjættende deres Tanker, vedblev Løjtnanten med højere Røst: „Hvad gabe I efter! er det ikke Schoutbynachtens Ordre, at vi skulle kappe Bommen, og her gaar Vejen derhen. For Djævlen! skulde Tordenskjolds Gutter lade sig bortskræmme af en saadan Pæreskude — om med Roret, Styrmand! — og I Andre kunne holde Øxerne færdige; vil den ikke gaa af Vejen, maa vi jo tage den." Sømændene følte sig trufne af denne rigtige Slutning; leende saa smaat i Skjægget, uvist hvorover, trak de kraftig løs paa Aarerne og forandrende Farten noget, skød Chaluppen stik ind paa den svenske Gallej, hvor man mindst tænkte paa, at dette ubetydelige Fartøj nærmede sig til Angreb. Et lykkeligt Tilfælde kom imidlertid Grotschillings Beslutning til Hjælp, en Beslutning, der ellers let for stedse kunde have stækket hans Vinger, da Fjendens Besætning og Udrust-

ning vare langt overlegen. I det Øjeblik Chaluppen strøg ind under Gallejens Forstavn, faldt nemlig en Bombe midt ned paa Dækket, og idet den sprang, fløj dens Stumper sønderknusende til alle Sider.

„Øxerne i Vejret! følger mig, Gutter!" raabte Grotschilling gjennem Larmen og de Saaredes Skrig; som en Kat klatrede han op ad Røstet, og paa alle Kanter fulgte Matroserne efter. Med et tordnende Hurra og svingende de blinkende Øxer, styrtede de løs paa de forvirrede Fjender, der, grebne af Rædsel over Bombens skrækkelige Virkning, kastede sig hovedkuld ud i Søen eller søgte at undkomme i Jollen. Men den sprængte Bombe havde fænget i Skibet; en kvælende Røg hvirvlede frem og Luen slog ud paa flere Steder. Dels af Frygt for, at Ilden skulde naa det mulige Krudtforraad, dels for at haste med Udførelsen af sit egentlige Hverv, kaldte Grotschilling sine Folk tilbage til Chaluppen og med raske Aareslag dreves denne snart igjen bort fra det brændende Fartøj. Uden at støde paa flere Hindringer, naaede Løjtnanten nu hen til Bommen, og da denne i en Haandevending var bleven kappet, hastede han med et let Hjærte og stolt Bevidsthed tilbage fra dette sit første Togt paa egen Haand.

Ifølge Tordenskjolds Ordre holdtes inde med Kanonaden paa Skibene. De svenske Søofficerer, der omsider havde opgivet Haabet om at standse Fjendens Fremtrængen, besluttede selv at skyde Eskadren i Sænk, og allerede vare de i Færd med at iværksætte denne fortvivlede Beslutning, da en Hagl af Granater slog ind over Skibene og ryddede frygtelig op blandt Mandskabet; nok en lignende Byge fejede Dækkene og al Subordination var opløst. Uden at bryde sig om Trusler eller Bønner, søgte de af Kuglerne forskaanede Matroser ilsomt ned i Baade og Chalupper;

givende efter for Nødvendigheden, flygtede Officererne med i Land. „Hal ud, Manne! rør Eder!“ lød Tordenskjolds Røst høj og kraftig som gjennem en Raaber; trækkende af alle Kræfter paa Aarerne, dreve Sluproerne den lille Flotille hen over den rolige Vandflade. Schoutbynachten bemærkede nemlig Svenskernes Flugt og indsaa, at det nu var det rette Tidspunkt til Landgang. „Sej der — Kaptajn Untzer og Kaptajn-Løjtnant Flensborg have ufortøvet med Tømmermænd og tilstrækkeligt Mandskab at fare ind mellem Fjendens Skibe, for at hjærge Alt, hvad muligt er,“ vedblev han, henvendt til Officergruppen, der var med ham i Chaluppen, netop i den Hensigt at være ved Haanden, naar saadanne Hverv skulde udføres. De opraabte Officerer lettede paa Hatten og begave sig over i den næste Chalup; højrøstede, men flygtige Kommandoord gik fra Mund til Mund over Flotillen, og springende fra Fartøj til Fartøj ilede flinke Tømmermænd med deres Redskaber paa Nakken frem og stuvede sig, saa at sige, sammen i det indskrænkede Rum om Kaptajn Untzer; fulgt af nogle med Reserve-Mandskab forsynede Joller, styrede Chaluppen ind til den svenske Eskadre. — Det var imidlertid et vanskeligt Hverv, der var tildelt dem; thi saavel de danske som de svenske Kugler havde kun altfor godt truffet Maalet. Fire af Orlogsskibene, nemlig „Halmstad“, „Stettin“, „Kalmar“ og „Frederik“ vare allerede gaaede til Bunds, og kun deres Mastetoppe stak endnu frem over Bølgerne, medens en Del mindre Krigsfartøjer øjensynlig i Løbet af de næste ti Minutter maatte gaa samme Vej; kun Orlogsskibet „Varberg“, Fregatten „Vilhelmine“ og de tvende tidligere nævnte Fartøjer „Prins Frederik af Hessen“ og „Gifpaa“ samt en armeret Jagt vare endnu flot. Paa Kaptajn Untzers Kommando

lagde Chalupperne allerførst ind under „Varbergs" Gilling, og Jollerne sendtes afsted til Fregatten.

Næppe havde Officererne med en Del af Mandskabet besteget Orlogsskibet, før Karlstens Kugler ogsaa begyndte at spille paa det; men til samme Tid syntes de danske Skytsskibe at fordoble deres Ild paa Kastellet; især „Frederikshald" sendte Bombe paa Bombe op til Klippen. Mærkende Øjeblikkets Fare ilede Tømmermændene, uden at oppebie videre Ordre ned i de underste Rum; kort efter meldte de, at Skroget ingen væsentlig Skade havde taget, og at det, skjønt med sex Fods Vand, endnu i nogen Tid kunde holde Søen. En ligesaa glædelig Melding indløb fra Fregatten og de mindre Fartøjer. „Gud være lovet!" sagde Kaptajn Untzer og steg op til Skansen, hvor han vedblev med kraftig Røst: „Frisk, mine Gutter! Varpene i Gang, at vi kunne komme ud af Ilden." Han havde næppe udtalt de sidste Ord, da en Kugle slog ind gjennem Galleriet. Kaptajnen vaklede og greb fat i det nærmeste Tovværk; hans ene Ben var knust; Kaptajn-Løjtnant Flensborg og nogle Matroser ilede til. „Ror Eder, Gutter!" tilføjede den kjække Officer med blege Læber og bristende Stemme; „lad kun mig ligge, jeg har dog faaet Grundskud — bringer blot Skibet i Sikkerhed til Schoutbynachten" — slippende Tovet, styrtede han sammen.

Et Knald, der som et Jordskjælv syntes at ryste de tre Elementer, lod Danske og Svenske som én Mand vende Blikket mod Fæstningen; en mørk Røgsky hvirvlede fra dens Mure op i den lyse Luft, og derpaa faldt en Regn af Stene og Aske ned over Byen og Havnen. En Bombe havde truffet Møllen, hvor Krudtkarduserne forvaredes, og det Hele fløj i Luften. I dette Øjeblik lagde

Roflotillen ind til Havnedæmningen; brydende ud i et skingrende Hurra, stormede Soldaterne og Matroserne i Land efter Schoutbynachten, hvis Chalup havde været i Spidsen, og som grebne af en panisk Skræk flygtede de svenske Artillerister og Sømænd, alle i en og samme Retning, til Fæstningen, fra hvilken de frygtede for at blive afskaarne; en stor Del af Indvaanerne toge samme Vej, og Tordenskjold lod dem uhindret flygte; thi de Par hundrede Mand, han havde hos sig, forsloge næppe til at besætte de vigtigste Poster og Byens Tilgange, end sige at forfølge og standse en langt talrigere Fjende paa Flugten. Desuden var det ham ingenlunde imod, at det kun maadelig proviantered Kastel ved samme Lejlighed overfyldtes med Mennesker.

Saasnart de vigtigste Sikkerhedsanstalter vare trufne, samlede den lille Flok Officerer sig om Chefen, for at modtage nye Ordrer. Næsten forundrede saa de sig omkring og vilde endnu ikke ret tro deres Vaabens ubegribelige Lykke; erkjendende det mægtige Geni, der havde vakt dem til ubetvingelig Begejstring, der havde lært dem at danse leende gjennem en morderisk Kugleregn, saa at den langt stærkere Fjende flygtede ræd over dette Syn, fæstede de Alle med Ærefrygt Blikket paa den unge Helt, som usædvanlig rolig betragtede Omgivelserne og først efter et Par Minutters Tavshed saaledes tog til Orde: „Have da lykkeligt bemestret os Havnen og Byen og det med vore egne ringe Kræfter, uden Landartilleriets Hjælp; sagde jo nok, det vilde gaa, naar vi kun med ret Vilje og Mod toge fat. Takker iøvrigt samtlige Herrer Officerer for den udviste gode Flid og Bravour; skal ikke glemme i min Indberetning til Hans Majestæt, at omtale saadant. Angaaende de næste Forholdsregler, da have kun Prammen

„Langemaren" og Bombardergalioten „St. Johannes" at fortsætte Kanonaden paa Kastellet. De andre Herrer Officerer ville med deres respektive Mandskaber skyndsomt bugsere Priserne om paa den anden Side af Kvøen og efter bedste Lejlighed lade Skrogene eftersе og udbedre. Agter dernæst ligeledes at bringe det paa Batterierne erobrede Skyts i Sikkerhed, samt transportere de anselige Forraad af Proviant, der findes opbyngede i Byen, ud til vore Skibe. Anbefaler ellers al mulig Skaansel mod Indvaanerne; kunne vel endog lade vore egne Chalupper hjælpe de ulykkelige Mennesker at flytte med deres Ejendele hen til Udøen, saa som det er at vente, at Fæstningens Kugler i de næste Dage ikke ville lade ret mange Bygninger blive staaende i Byen. Ere jo, hvad os selv betræffer, vante til Krigens Strabadser og finde vel endnu bestandig Ly nok bag Murene, om ogsaa Byen skydes sammen. Kunne ikke vide, hvad der maatte ske; Besætningen der oppe kunde omsider blive kjed af vore Bomber og af Manglen paa Levnedsmidler" — han standsede et Øjeblik, medens en Bifaldsmumlen gjennemløb Forsamlingen, skjønt de Fleste med tvivlsomme Miner maalte de kolossale Fæstningsværker oppe paa Klippen; derpaa vedblev han: „Lad gaa hvordan det vil; have forrettet et godt Stykke Arbejde, og Efterretningen derom maatte vistnok være vor Herre og Konge saare velkommen. Løjtnant Paulsen vil derfor have at holde sig færdig til om en Timestid at afgaa til Hovedkvarteret med Melding til Hans Majestæt." Den nævnte Officer, som havde ført Kommandoen over Haandmortererne paa Kvøen, og hvem dette ærefulde Hverv vel derfor tildeltes som Belønning for Granaternes gode Virkning, traadte glad overrasket et Skridt frem og blottede sit Hoved; lettende

paa Hatten, vinkede Schoutbynachten ad Officererne, hvorpaa Forsamlingen skiltes ad og hver ilede til sin Post.

Opmuntrede af Angrebets over al Forventning heldige Udfald, toge de danske Matroser med ufortrøden Iver fat paa Arbejdet. Uden at Fæstningens Kugler kom i ringeste Betragtning eller syntes at lægge nogen Vanskelighed i Vejen, bleve samtlige Fartøjer, der endnu vare i Stand til at holde Søen, lykkelig bugserede ud af Havnen hen til den nordre Side af Kvøen, hvor Tømmermændene strax gave sig i Færd med deres Udbedring. I en kort og i temmelig dristige Udtryk affattet Skrivelse til Kongen aflagde Tordenskjold Beretning om, hvad der var sket, og udbad sig uden videre et tusend Mand, da han i saa Fald lovede, inden tre Ugers Forløb at lægge Sverigs stærkeste Fæstning, Karlsten, under Hans Majestæts Scepter.

Dagen efter frembød Marstrand et underligt Syn; som om en fremdragende Fjende gjorde Anstalter til en formelig Belejring, hvis Trængsler man kun tænkte paa at undfly, var Størstedelen af Byens Borgere ivrig beskjæftiget med at bortflytte deres Gods og drog skarevis afsted med Kvinder og Børn; ikke sjælden hørte man dem udstøde Forbandelser over deres egne Landsmænd oppe i Fæstningen, hvis Kugler dreve dem fra Hus og Hjem, medens de derimod velsignede den danske Schoutbynacht, der næsten var ligesaa beskæftiget med at hjælpe og trøste dem, som med at sørge for sine egne Sager. I Havnen og paa Slæbestederne herskede derhos et Liv og en Virksomhed, som man ellers kun plejer at se paa de rigeste og mest besøgte Handelspladse. Man var nemlig i Arbejde med at tømme Byens Magasiner og indskibe det i stor Mængde forefundne Korn og andet Proviant, samt at føre Skytset og Ammunitionen bort fra Batterierne.

Til samme Tid forsømte man dog ikke fra „Langemaren“ og „St. Johannes“ kraftig at besvare Karlstens Kugler; den med de nærmere Omstændigheder ubekjendte Tilskuer vilde have havt Vanskelighed ved bestemt at sige, hvo der var den belejrede og ængstede Part, Fæstningen eller Byen.

Uafbrudt var Kanonaden bleven fortsat Natten igjennem, og saa snart den frembrydende Dag tillod at udse sig et Maal, mærkede man snart paa den Retning, Kastellets Kugler toge, at de svenske Chefer havde i Sinde at opofre Byen, for saaledes at fordrive Fjenden eller i det mindste begrave ham under Ruinerne. Og virkelig saa det ud til, at denne Plan kunde lykkes; rundtom styrtede Tage og Bjælker ned paa Gaden, og Luen brød hist og her frem. De Landsoldater, Schoutbynachten havde hos sig, vare dels posterede ved Byens Tilgange, dels udsendte paa Strejftog omkring Fæstningen, hvorfra man let kunde vente et Udfald; men deres Antal var saa ringe, at man ikke engang kunde afløse Vagtposterne, og efterat have været under Vaaben i fire og tyve Timer, opløste deres Begejstring sig i Udmattelse og Søvnighed; da Ilden fra Karlsten blev stærkere og stærkere, begyndte de at anse den Overstkommanderende for en gal Mand, da han med saa ringe Midler og en saadan Haandfuld Folk vilde tænke paa at indespærre eller maaske endog bevinge denne saa godt som uindtagelige Klippefæstning. De ellers ufortrødne Sømænd havde ligeledes udtømt deres Kræfter, og ved hvert Skridt mødte de en Kugle eller truedes med Lemlæstelse af de nedstyrtende Bjælker og Sten; den første Sejrsrus var forbi og, nærved at tabe Taalmodigheden, begyndte de at mønstre Omgivelserne med betænkelige Miner. Stillingen blev saaledes med

hver Time farligere; selv fra de kjækkeste Officerers Aasyn forsvandt Smilet lidt efter lidt, medens de tavse modtoge og udførte Chefens Befalinger. Kun Tordenskjold tabte ikke Modet; han kjendte Fjendens svage Sider; han vidste, at Frederik den Fjerde var i Anmarche, og for Resten stolede han paa sine Gutters Udholdenhed samt paa et eller andet lykkeligt Tilfælde.

Ende paa tredje Del.

Fjerde Del.

Første Kapitel.

I Marstrands faa Gader vrimlede det af Matroser og Lastdragere, af Borgere, Kvinder og Børn, der fra forskjellige Kanter hastede ned til Havnen, hine bandende eller leende, disse klagende eller opmuntrende hinanden; men alle saa de sig ængstelige eller dog forsigtige omkring efter Kuglerne, der hist og her sloge ned i Husene, skjønt mange ogsaa pladskede ud i Vandet. En graahaaret kæmpestor Sømand arbejdede sig frem gjennem denne Trængsel; af hans kolde Miner og det ligegyldige Blik, hvormed han betragtede Alt, maatte man formode, at Optrin som det nærværende ingenlunde vare noget Nyt for ham, medens det Smil, der stundom foer over hans haarde Træk, ligeledes lod formode, at den Begivenhed, der havde givet Anledning til al denne Staahej, gjorde ham glad stemt. Han kom fra Havnen og tog Vejen til den oftere omtalte Enkes Hus, hvor Schoutbynachten havde opslaaet sit Hovedkvarter, og hvor man derfor uophørlig saa Officerer af alle Grader ile ud og ind. Skubbende sig frem mellem en betydelig Masse Mennesker, der uanseet Øjeblikkets Fare stimlede sammen om Huset af Nysgjærrighed efter at se den berømte Søhelt, traadte den gamle Ulk hen til Døren; lettende paa Hatten ad Enken, der netop kom til Syne, gjorde han Mine til

uden videre Omstændigheder at gaa ind. Men Damen greb ham i Armen og udbrød med stor Forundring: „Nej, er det virkelig Eder, Ole Olesen! naa, Du min Gud og Fader! der kunde I komme rigtig tilpas — hvor skal I hen?" „God Dag, Katharine Mogensen!" svarede Styrmanden med et halvt Smil, „jeg har ikke Stunder at lægge bi, for at passiare med Eder; jeg skal tale med Chefen." „Er Menneskет blevet forrykt!" ivrede Damen med stigende Forundring; „jeg siger Eder, det er Hans Excellence Tordenskjold i egen Person, fra hvis Flagskib I jo deserterede." „Rigtig, just ham," vedblev Ole med urokkelig Koldsindighed; „kanske I vil vise mig Vejen til hans Kahyt, for jeg har, som sagt, ikke Stunder til lang Passiar; en anden Gang kunne vi snakkes ved igjen." Dermed skubbede han sig forbi hende. „Ja, naar I endelig vil; men I er da leveret: I kommer til at favne Masten, hvis I ikke klynges op under Raanokken," sagde Damen med advarende Stemme og fulgte trippende efter ham. I sin Godmodighed havde hun gjærne paa en endnu kraftigere Maade holdt ham tilbage; men Sømandens Rolighed og den bestemte Tone, hvori han denne Gang affærdigede hende, gjorde hende tvivlraadig. „Er dette kanske Indgangen til Chefens Kahyt?" spurgte han, da Vejviserſken standsede ved en bred Dør ovenfor Trappen. Hun nikkede og læggende Fingeren paa Munden, gjorde hun Anstalter til at pikke paa; men Styrmanden skød hende til Side og brummede: „Tak, skal I have, Katharine! nu kan I gjærne sejle Eders egen Sø; jeg skal nok lodse mig selv." Han tog Hatten af, spyttede Skraaen ud og aabnende derpaa Døren, traadte han ind. Damen holdt næsten Aandedrættet tilbage, og da Døren faldt i igjen, lagde hun Øret til.

„Velkommen, min gamle Dreng!“ raabte Tordenskjold sin Styrmand i Møde; „haaber, Du er fornøjet med vort Arbejde her; havde vel ikke tænkt at finde mig paa svensk Grund og i Færd med at slaas til Lands?“ „Med Forlov, Hr. Schoutbynacht!“ bemærkede Ole og gjorde et stort Skrabud, „skulde jeg være misfornøjet med Noget, skulde det da kun være, at jeg ikke fik Lov at give en Haandsrækning med ved det Arbejde.“ „Oho! har for din Person været tidt nok i Ilden; maa ogsaa lade de Unge Lejlighed til at gjøre Noget. Er ellers nysgjærrig efter at vide, hvad Nyt Du bringer fra Bahus-Elven og Gothenborg; haaber at Alt staar til det Bedste.“ „Hvad det anbelanger, saa vajer Flaget fordømt fredeligt paa „Lolland“; Skuden har i de sidste otte Dage ikke havt Lejlighed til at vise Tænder. Men det syntes, at Svensken havde Et og Andet i Sinde; for der lagde sig en fem til sex svære Gallejer omkring paa Bahus-Elven, og saa gik Kaptajn Bude i Nat ud med Chaluppen og tog mig med; der erfarede vi, at et tusend Mand saa omtrent indskibes, rimeligvis for at komme bag paa Hr. Schoutbynachten her i Marstrand; saadan noget hørte vi ymte om, da vi i al Stilhed lagde ind under Skibene.“ „For Djævlen! er en vigtig Nyhed,“ mumlede Schoutbynachten mellem Tænderne og drog Brynene sammen; „har nok frygtet det, og kunde komme ubelejligt nok; har næppe syv hundrede Mand hos Flaget, og kom saa i en dobbelt Ild.“ „Kaptajnen paa den Hukkert, som „Stralsunds“ Chef opbragte ved Gothenborg, gjorde ellers ogsaa Forsøg paa at løbe sin Vej; men jeg fik Raden fat, just da han vilde fire sig ned i Jollen, og smed ham ind i mit Lukaf.“ „Oho! den Kjeltring! slingrede for mig som den sødeste Ven; véd, at jeg har behandlet ham godt — skal herefterdags

trakteres med grov Konfekt og passes vel paa." „Der, hvor han nu sidder, skal han nok faa Lov at blive, til jeg kommer igjen. Ellers skal jeg melde fra Kaptajn Bude, at det ikke var af Vejen, om Hr. Schoutbynachten sendte et Par Skibe til Forstærkning, da vi ellers ikke kunne svare for, at Svensken maaske slipper igjennem med Mandskabet." „Vist ej, for Djævlen! maa ikke slippe igjennem," udbrød Tordenskjold efter et Øjebliks Betænkning, idet han med hurtige Skridt ilede over Gulvet; han kastede et Blik gjennem Vinduet op til Fæstningen, hvis Stykker just knaldede ud over Byen, og slaaende med Haanden i Luften, vedblev han: „Maa i det mindste otte Dage endnu være uforstyrret her og kan intet Mandskab undvære — oho! lader sig vel gjøre; sender „Stralsund" derned; lægger Varp paa Prammen „Spydstagen", at den kan hales frem og tilbage paa Elven; skrækker dog Fjenden, omendskjønt uden Mandskab." Rask kastede han sig ned til Skrivebordet, for ved et Par Linjer at melde Bude, hvad Forholdsregler der maatte tages. Medens han skrev, mønstrede Ole de skjønne Vaaben, der prydede Væggene; derpaa nærmede han sig Vinduet, for fra dette magelige Standpunkt at anstille sine egne Betragtninger over Fæstningens rimelige Styrke og Muligheden af at entre den. Men Resultatet af disse Betragtninger var det, at man lige saa let med en Chalup kunde tænke paa at angribe og entre et Orlogsskib, som med et halvt tusend Mand bestige disse, med utallige Kanoner spækkede Klipper. Dog, da Ole rystende paa Hovedet vendte sig om og atter rettede Blikket paa sin Chefs kjække Aasyn, antoge hans Miner pludselig et mindre tvivlsomt Præg, og han nikkede stille hen for sig; maaske randt det ham i Hu, at denne Chef med et Fartøj,

der ikke var stort mere end en Chalup, netop forrige Aar havde angrebet og overvundet en Orlogsmand.

„Rap Dig, Ole Olesen! tilbage til „Lolland" med denne Ordre," sagde Tordenskjold og rakte Styrmanden det ikke synderlig sirlige Brev; „kan mundtlig melde, at Hr. Kaptajnen under alle Omstændigheder har af bedste Evne at passe paa Fjenden, at han ikke for det første kommer mig her paa Halsen." Han vinkede med Haanden og tilnikkede sin gamle Ven et venligt Farvel.

Katharine Mogensen stod endnu paa Gangen; hun blev bleg og rød, da Ole kom ud igjen; idet hun næsten foldede Hænderne og betragtede Styrmanden med stift, mistænksomt Blik, sagde hun med dæmpet Stemme: „Det maa jeg sige, vidste jeg ikke, at I var et kjødeligt Sødskendebarn til min Mand, den salig Sjæl, saa vilde jeg dø paa, at ogsaa I var en forklædt Schoutbynacht. Du min Gud og Fader! modtog den strænge Excellence Eder ikke saa nedladende, som om I var hans Jævnlige, og deserteret var I jo dog fra hans Skib." „Det er en snavs Vane at lægge Øret til andre Folks Lukaf, Katharine Mogensen!" svarede Ole Olesen og gjengjældte hendes mistænksomme Blik; „ellers skal jeg sige os, det er en prægtig Chef at komme til Rette med, naar man siger ham enhver Ting rent ud af Posen; men alle Lurendrejere, om det er Mand- eller Kvindfolk, lader han favne Masten eller klynge op under Raanokken, husk vel derpaa, Katharine Mogensen!" „I er min salig Mands kjødelige Sødskendebarn, og derfor vil jeg lade saadanne krænkende Ord gaa ind af det ene Øre og ud af det andet; men ellers skulde Ingen komme og sige mig paa, at jeg lurer ved Hans høje Excellences Dør," ivrede den forbløffede Dame, som slet ikke kunde begribe den forhen saa ydmyge

Sømands Fripostighed; „at Hans Excellence ellers er en mild Herre, skulle vi alle vidne her i Marstrand By; vore egne Krigsfolk have da ikke behandlet os saa godt, og det maa jeg sige, jeg skal aldrig glemme ham, at han nu lod Eder slippe uden ringeste Straf, hvis det ellers forholder sig, som I fortalte sidst." Fodtrin og højrøstede Stemmer løde i dette Øjeblik fra Gadedøren, og en Mængde Officerer kom op ad Trappen.

„Se, god Dag, Du gamle Ulk!" raabte Grotschilling og nikkede til Ole Olesen; „staar han ikke der og kurtiserer vor kjønne Enke." „Med Forlov!" indvendte Styrmanden og tog Hatten af, „det er saa at sige mit Sødskendebarn, skal jeg sige Hr. Løjtnanten." „Ja vist, Sødskendebarn — jo, hun har lært af sin salig Mand at fange unge og gamle Fisk i sit Garn," tilføjede Løjtnanten, og i Forbigaaende kneb han hende i Kinden. Leende begav alle Officererne sig ind i Chefens Værelse; Ole skyndte sig ned ad Trappen, uden at tage videre Afsked med Katharine Mogensen, som tankefuld blev staaende, maaske for atter at lægge Øret til Døren, da hun, uagtet al sin formentlige Verdenskundskab, slet ikke kunde blive klog paa disse underlige Mennesker.

„Maa lade som vi ikke mærkede Kuglerne; kunne jo ikke opgive Planen paa Halvvejen," sagde Tordenskjold i en næsten barsk Tone til sine Officerer, af hvilke nogle ældre havde ytret en beskeden Tvivl om Muligheden af at holde sig længer under Fæstningens svære Skyts; „anbefaler kun Enhver især at foregaa Mandskabet med godt Mod; kjender de Gutter; ville i saa Fald skamme sig ved at knurre. Have jo hidtil havt Lykken med os og kun tabt et ringe Antal Folk." „Eders Ord i Ære," indvendte Kaptajn Kaas og traadte med militær Anstand

et Par Skridt nærmere; „uden at tale om mig og min Erfaring; thi hvor I skikker mig hen, gaar jeg, hvor tæt Kuglerne saa regne, og hvor mange Bajonetter der blinke; men jeg vil bede Hr. Schoutbynachten betænke den ubetydelige Styrke, vi have at sende i Ilden, og derimod den Forstærkning, Fæstningen har faaet af Mandskab, saa Kommandanten i de første Par Maaneder kan le ad vore Anstrængelser, om vi ikke forinden finde en jammerlig Død under de sammenskudte Huse." „Synes mig, at en saadan Død under en erobret Bys Ruiner var ikke saa jammerlig endda," bemærkede Tordenskjold med noget muntrere Stemme; „har ellers intet Synderligt at betyde, hvad Fæstningens stærke Besætning angaar, og haaber med Guds Hjælp, at vi endnu skulle le sidst og bedst. Beder Eder i den Anledning at betragte denne Bøsse lidt nøjere;" han greb et Gevær, der stod lænet op til Væggen, og rakte det til Kaas — „har taget den fra en af de fangne Soldater fra Fæstningen; ikke sandt, I Herrer! et daarligt Vaaben; er forsynet med en svensk Kobbermønt istedetfor Flintesten — oho! tyder ikke paa synderlig Lyst hos Karlstens Besætning for Hendes svenske Majestæts Tjeneste, og Karlen, der har baaret den, havde ærligt fortjent et fejgt Reb om sin Kjeltringhals." Bøssen gik fra Haand til Haand, og Officererne indrømmede, at denne mærkelige Omstændighed gav Sagerne et helt andet Udseende. „Har faaet Efterretning fra „Lollands" Chef, at Svenskerne agte fra Gothenborg og Bahus-Elven at prøve paa Karlstens Undsætning og overrumple os; men haaber, der skal intet blive af. Løjtnant Grotschilling har i saa Henseende at bringe Ordre til Kaptajn Tønder paa „Stralsund", at han ufortøvet gaar under Sejl og tager „Spydstagen" paa Slæbetov; behøves intet Mand-

skab med til Prammen, og „Lollands" Chef har allerede faaet fornødne Forholdsordrer. Stoler for Resten paa begge Kaptajnernes Snille og Kjækhed." Grotschilling bukkede og forlod hurtigt Værelset. I samme Øjeblik traadte Kleve ind; Schoutbynachten, som af den graahærdede Landkrigers skyndsomme Bevægelser og hemmelighedsfulde Miner mærkede, at han havde Et eller Andet paa Hjærtet, henvendte straxt Ordet til ham: „Kun frem dermed, Hr. Kaptajn! om noget Nyt er paa Færde; have nu til Dags ingen Stunder til de Ceremonier, I Herrer til Lands ellers ere vante til ved enhver Vending." Noget forbløffet over denne Tiltale og umilitære Behandling af Tjenestesager, rettede den gamle Hugaf sig i Vejret, strøg det graa Overskjæg til begge Sider og meldte: „Noget egentlig Nyt er der ikke forefaldet; men jeg anser det dog for min Pligt at underrette Hr. Schoutbynachten om, at som jeg i Morgendæmringen patrouillerede omkring Byen, og Taagen gjorde det umuligt at ses i ti Skridts Afstand, spurgte jeg Karlene, om de havde Mod at følge mig nærmere til Fæstningen, for ved denne gunstige Lejlighed at bespejde den noget nøjere; da de alle svarede ja, listede vi os op ad Fjældstien og kom lige ind under den yderste Mur, uden at træffe paa Nogen. Mens vi nu stode der og næppe vovede at drage Aande, hørte vi rigtig nogle Soldater samtale deroppe; men det var lutter Tyskere, derfor kunne Karlene ikke heller bevidne mit Udsagn. Imidlertid forstod jeg for min Person saa meget deraf, at de ere kjede af den strænge Tjeneste og hverken faa Lønning eller ordentlig Proviant, hvorfor de ogsaa ved første Lejlighed agte at desertere." „For Djævlen! synes at den Efterretning er ny og vigtig nok," udbrød Tordenskjold leende. „Hr. Kaptajnen har

for Resten opført sig som en ærekjær Soldat; vil have Eder i Erindring ved næste Indberetning." Næsten ligesaa forbløffet som før traadte Kleve tilbage og Schoutbynachten vedblev: „Kunne drage god Nytte af den Omstændighed; maaske praktisere nogle skriftlige Opfordringer ind til Besætningen; bestaar dog mestendels af sammenløbet Pak udefra, der hverken kjender Pligt eller Ære. Ser altsaa, I Herrer! at vore Sager ikke staa saa ilde endda. Ville ikke anstrænge os over Evne, kun saa jævnt fare fort med at kaste Bomber derind og imidlertid gjøre os klar til, naar det kniber, at give det glatte Lag fra alle Batterier, saa det kan have Fynd og Klem; skride først i yderste Fald til Entring. Altsaa frisk Mod, I Herrer! og paa Eders Post; skulle snart faa nærmere Ordre — møde kanske Værtinden derude; beder at skikke hende herind." Han vinkede med Haanden og Officererne forlode Værelset. Med raske Skridt ilede Tordenskjold et Par Gange over Gulvet; derpaa standsede han ved Vinduet og stirrede med korslagte Arme op paa Karlsten. Hans Beslutning at tage den eller lade sig begrave under Byens Ruiner stod urokkelig; thi det anede ham, at han maatte ile, om han endnu vilde udføre noget Stort, og en saadan Erobring kunde netop i dette Øjeblik afgjøre Krigens Udfald, forny de danske Vaabens Glans og bøde paa den sønnige Langsomhed, hvormed Hovedarmeen bevægede sig. Imidlertid kunde han ikke dølge for sig selv, at hans Stilling var farlig, maaske farligere end hans erfarne Officerer nys havde forestillet ham. Med sin ringe Vaabenmagt kunde han for det første ikke komme til Maalet; ja, han maatte endog stole paa, at Navnet Tordenskjold vilde afholde Svenskerne fra ethvert dristigt Forsøg. Fjenden maatte overrumples, før han rigtig

havde sundet sig igjen, og her maatte List til — Døren knirkede, og idet Schoutbynachten vendte sig om, traadte Husets Dame dybt nejende ind.

„Kun nærmere; have jo set hinanden før," sagde Tordenskjold oprømt, da hun blev staaende ved Døren og pillede ved sit Forklæde med en Mine og et Blik, der vilde have klædt en pur ung Pige langt bedre end en Enke i hendes Alder, „vare dog dengang ret gode Venner; kom igjen, som jeg lovede, og vil ikke haabe, at det er Eder ukjært." „Nej, min Tro er det ej," tog Damen omsider Ordet med et saare forsikrende Blik, idet hun traadte længere frem i Stuen; „men Eders høje Excellence skal vide, dengang var I en ringe Fisker, og hvor skulde jeg enfoldige Person have formodet en saa stor Herre i den grove Trøje, skjønt, det véd Gud, at der var noget ganske særdeles ved Eder, det mærkede jeg da fuldt vel, og det skal jeg heller aldrig fragaa, var I kommen igjen som Fisker, saa — — ja saa havde det været mig nok saa kjært." „Oho! vil aldrig være ærlig, om det ikke er en forblommet Kjærlighedserklæring," lo Tordenskjold og tog den blussende Dame under Hagen; „er Eders skyldige Tjener for den Affektion. Behøver ellers ikke at slaa om Eder med høje Titulaturer eller Komplimentationer; kan snakke frisk væk med mig, som om det endnu var Fiskeren, I vilde kjøbslaa med; har ogsaa været Svabergast før jeg blev Schoutbynacht." „Saa skulde da ogsaa de Mennesker have Last og Skam, der vilde sige Eders Excellence paa, at I ikke var stort bedre i Eders Fjendes Land end selve den Onde, Gud forlade os," udbrød Enken i en dristigere Tone, idet hun nu aflagde noget af sin Tilbageholdenhed. „Den Ære og Glæde der er vederfaret mig ved denne Lejlighed, skal jeg da aldrig glemme;

vidste jeg enfoldige Menneske kun, hvorledes jeg skulde se Eders Excellence til gode i Et og Alt. Du min Gud og Fader! kunde min salig Mand, den Sjæl, fra sin Grav se herop, hvilken berømmelig Herre der nu er Gjæst i hans ringe Hus." — „Nok med den Slingren og Komplimenteren," faldt Schoutbynachten hende med stærk Stemme i Ordet; „lider ikke saa mange Omstændigheder og véd desuden, at I med al Eders Enfoldighed er en beleven Person, der helt vel forstaar at omgaas fornemme Gjæster, ikke sandt — oho! behøver ikke at blive rød; ligner dog en Rose. Er jo en god Veninde af Fæstningens Kommandant og hans Familie; har jo ofte Obersten og denne værdige Gudsmand fra Landsbyen i Eders Hus til en Pique-nique?" „Det er sandt, det kan jeg ikke nægte, at Hr. Obersten og Hr. Pastoren af og til tage til Takke ved mit ringe Bord," stammede Enken, ganske forvirret over Schoutbynachtens Kjendskab til hendes huslige Forhold, „men Du min Gud og Fader! hvad betyder de Herrers Fornemhed mod Eders Excellence?" „Som sagt, er Eder meget forbunden for den høje Mening, I har om mig," afbrød Tordenskjold hende atter, men denne Gang med en noget alvorligere Mine; tvivler imidlertid ikke om, at I i Hjærtet er en ærlig svensk Kvinde, der er sin Dronning hengiven og vil sine Landsmænd alt Vel." „Jh! javist, Ingen skal kunne sige Katharine Mogensen noget Andet paa," ivrede Enken, ganske forskrækket over hans alvorlige Stemme; „og det maa jeg sige, kun for Eders Excellences berømmelige Persons Skyld er det, at jeg glæder mig at have Eder til Gjæst her paa Hendes svenske Majestæts Grund." „Fiffigt nok," mumlede Tordenskjold mellem Tænderne og gjorde et Løb gjennem Værelset; standsende igjen foran Enken og betragtende

hende med et skarpt Blik, vedblev han højt: „Er ikke slet saa enfoldig som I vil lade; forstaar mig godt paa den Ting og vil desaarsag tale et alvorligt og fornuftigt Ord med Eder. Oho! kun ikke bange! agter hverken at gjøre Eder eller nogen Anden af Marstrands Indvaanere ringeste Overlast; er ikke saa slem, som man gjør mig.“ „Det skulde min Tro en Skjelm sige Eders Excellence paa,“ forsikrede Damen og foldede sine Hænder; thi den frygtede Sømands saa pludselig forandrede Adfærd gjorde hende dog urolig; „der er intet Barn i den hele By, der ikke velsigner Eders Mildhed.“ „Komme nu Komplimentationerne igjen! — have jo selv set, at jeg i en Haandevending gjorde Havnen ryddelig for Hendes svenske Majestæts Orlogsskibe og jog alle Mand op til Fæstningen. Ynkes over de mange uskyldige Mennesker, der kom til at lide derunder, og vilde gjærne skaane Byen for Ødelæggelse; men mærker nok, at Kommandanten deroppe ikke bryder sig stort om Borgernes Liv eller Ejendom og tænker med sine Kugler at jage mig bort herfra“ — han standsede, som om han ventede en Indvending, og i sin Forlegenhed bemærkede Damen: „Hvad Eders høje Excellence siger; men da er min Tro Hr. Obersten en godmodig Herre, der ikke gjør nogen Modersmæl Fortræd; men det forstaar sig, han taler altid om sin ansvarsfulde Post, og han er en rigtig Soldat.“ „Men for Djævlen! siger Eder, det nytter ham intet; er for Øjeblikket saa taalmodig og lader mine fleste Stykker tie af bare Medynk med Byen; nødes dog omsider til at svare ham med alle Munde, og saa Gud hjælpe den ulykkelige By, der bliver skudt sammen i en Grushob, og tænker Kommandanten at forsvare sig ret længe, ser det galt ud med ham; thi havde kanske nu i Sinde, alene for at skaane Borgerne,

at tilstaa ham gode Betingelser, hvis han overgiver sig; men svarer ikke for, at han og hele Besætningen kommer til at springe over Klingen, saasnart Hans danske Majestæts andre Tropper ankomme, som ventes med hver Dag." „Du min Gud og Fader! faa vi endnu flere Krigsfolk hertil?" „Venter et Troppekorps paa tyve tusend Mand; ere for længe siden undervejs; skulle tage Karlsten inden otte Dage, hvad det saa koster. Har i den Anledning tænkt paa, at I kunne redde mange af Eders Landsmænds Liv og Ejendom, om I gik op og talte med Kommandanten. Véd, I gjælder adskilligt hos ham; kunde forsikre ham om, at jeg har Morterer og Munition nok til i to Dage at skyde Fæstningen sammen, saa der ej bliver Sten paa Sten; men vilde gjærne bevare Byen og de mange uskyldige Personer. Maa dog bestemme sig hurtig; svarer for Intet og lover Intet, naar de tyve tusend Mand først komme." „Ja, det véd Gud; der synes mig da, efter min Forstand, stor Rimelighed i Eders Excellences Tilbud — ja, min Tro vil jeg gaa derop og forestille Hr. Obersten, hvad I der siger — jo, der vilde ligge et Hus, det vilde se kjønt ud med os ulykkelige Mennesker, om de tyve tusend Mand gave sig til at slaas og plyndre." „Altsaa rør Eder; skal ivrigt ikke være til Eders Skade, foruden at I indlægger Eder stor Ære som en klog Kvinde — behøver dog ikke saa lige at melde, at jeg sender Eder; kan jo saa fortælle, hvad I har hørt hernede af mine Officerer, og derhos lægge Kommandanten paa Hjærte, at han paadrager sig stort Ansvar for Hendes Majestæts Regering, om han ved et frugtesløst Forsvar bringer Ulykke over saa mange Mennesker." Dermed klappede han den bestyrtede Dame paa Kinden og nikkede venlig ad hende til Afsked; med mange dybe Bøjninger

trak hun sig baglængs ud af Døren og ilede derpaa med en saare vigtig Mine og højt bankende Hjærte ned i sine egne Værelser, for at berede sig til Ambassaden.

Den store Tilvæxt af Mandskab, Fæstningen havde faaet ved Marstrands Rømning, satte rigtignok Officererne i Stand til at lade alle Stykkerne betjene, saa at man fra samtlige Bastioner kunde spille paa Byen og Havnen; men da en stor Mængde Kvinder og Børn ligeledes havde søgt Tilflugt indenfor Klippemurene, blev det indskrænkede Rum snart overfyldt, og man maatte befrygte, at de mange Munde i kort Tid vilde fortære Fæstningens Forraad af Levnedsmidler. Den Omstændighed, at den egenlige Besætning for det meste bestod af tyske, dels i tidligere Krige fangne, dels hvervede Soldater, hvis Iver og Troskab gjærne aftoge i samme Grad som Lønningen udeblev eller Fortæringen blev smallere, gjorde Sagerne endnu misligere; da Officererne i denne Anledning maatte træffe hemmelig Aftale med de faa svenske Soldater og de fra Skibene flygtede Sømænd, opstod der snart et spændt Forhold mellem disse og de tyske Krigsmænd. Tavse og med mørke Miner skred Skildvagterne frem og tilbage paa deres Poster; kun af og til standsede de et Minut, for at iagttage Virkningen af Fæstningens Kugler, der uophørlig udsendtes fra Bastionerne og nu sjældnere forfejlede Maalet; thi man havde sat Søkonstabler til at betjene Kanonerne. De Soldater og Underofficerer, der ikke netop vare i Tjenesten, dannede i Forening med Borgerne store Grupper hist og her; af deres Miner saavelsom af enkelte højrøstede Ytringer mærkede man, at deres patriotiske Begejstring ikke var synderlig brændende og deres Samtaler ikke af den lystigste Art. Ikke sjælden nærmede en mistænksom Officer sig pludselig en saadan

Gruppe, og da indtraadte der gjærne almindelig Tavshed. Denne Stemning blev endnu uhyggeligere ved Børnenes Skrig, hvergang en Bombe slog ned i Fæstningen, og ved Kvindernes Hulken og Klager, der ikke syntes uden Virkning paa de allerede bekymrede Borgermænd, og disse sidstes Antal var anseligt nok til under de nærværende Forhold at give deres Stemmer Vægt.

Vi ville atter kaste Blikket gjennem Vinduet ind i Kommandantboligens Storstue, og her træffe vi en hel Del Bekjendte af begge Kjøn forsamlede, Damerne med dampende Kaffeskaaler i Hænderne og Herrerne i Færd med at styrke Modet med et ypperligt Glas Vin, efter at de ved Middagsbordet have lagt en god Grundvold.

„I kan vistnok have Ret i, at det er en vigtig og ansvarsfuld Post at være Kommandant paa en Fæstning som Karlsten," sagde Kommandør Sjøblad, som i nogen Tid tavs havde leget med sit tomme Glas, medens Oberst Dankwart udbredte sig over sit Embedes Vigtighed; „men en Kommando til Søs medfører sandelig ikke ringere Ansvar og kræver maaske større Aandskraft baade i Krigs- og Fredstider." Obersten, hvis hele Person syntes at have antaget en vis Friskhed siden vi saa ham sidst, saaledes som Tilfældet gjærne plejer at være med sløvede Mennesker, hvis Kraft ved en eller anden mærkelig Begivenhed blusser op igjen, drog sin Halsklud i Vejret og med en vis Vægt i Stemmen tog han til Orde: „Som jeg siger Eder, min bedste Kommandør, Karlsten er for Øjeblikket det svenske Riges Hjørnesten, og som en dygtig Soldat véd jeg at vurdere det Ansvar, der hviler paa mig; jo, det vilde se kjønt ud med mig, om jeg af Schoutbynachten lod mig narre til at opgive Fæstningen, som I forlod de skjønne Orlogsskibe." „I maa imidlertid

ikke glemme, at jeg først forlod de synkende Skibe og efter en blodig Kamp," faldt Sjøblad ham hæftig i Ordet. „Eders Kugler formaaede jo ikke at befri os fra de frygtelige Batterier paa Køben, medens mine Kanoner dog nu fra disse Mure ere i Begreb med ganske at forjage Fjenden." „Desuden beder jeg Hr. Oberſten at bemærke, at det var Schoutbynacht Tordenſkjold, ſom ſloges med os paa ſit rette Element; nu derimod har J Fordelen af, ligeledes at være i Eders rette Element, nemlig i en uindtagelig Fæſtning, medens Schoutbynachten maa ſlaas paa den faſte Landjord, hvor han er ligeſaa uvant og ubehjælpelig ſom J — til Sos," tilføjede Kaptajn Utfal med et ironiſk Smil. Oberſten ſtirrede paa ham med opſpilede Øjne, da han ikke fattede Meningen ret, ſkjønt det dog anede ham, at der ſtak en Spot under. Efterat have tømt ſit Glas, vedblev han: „Det kan Altſammen gjærne være; men jeg ſiger kun ſaa meget, at jeg véd, hvad jeg ſkylder mit anſvarsfulde Embede, og at jeg ikke ſkal lade mig drive fra min Poſt; ſom jeg ſiger, Schoutbynachten ſkal ikke narre mig, dertil er jeg for gammel en Soldat; jovíſt, han ſkulde bare komme her, for at tage Fæſtningen i Øjeſyn, ſaaledes ſom J, min bedſte Kommandør, jo har Formodning om, at han forklædt ſom Fiſker har ſpioneret omkring paa Skibene." „Kaptajn Utfal, ſom før er truffen ſammen med ham, troede rigtignok at gjenkjende ham i en fattig Fiſker, der nogle Dage før Angrebet falbød ſine Varer om Bord hos os," henkaſtede Sjøblad, noget ømfindtlig over Dankwarts udelikate Ytringer. „Han havde vel Lighed med den danſke Schoutbynacht," tilføjede Utfal ſom forhen, „men Omſtændighederne vare ſaadanne, at maaſke ſelv en klog Soldat ſom Hr. Oberſten havde ladet ham ſlippe." „Nej jeg havde ikke, og ingen af mine

Officerer," forsikrede Obersten, hvis slappe Kinder nu begyndte at antage Druens glødende Farve; „jeg skulde nok være paa min Post, og jeg har saaledes instrueret Fæstningens Besætning om vore Pligter, at ingen Spion kan slippe ind eller ud." „Om Forladelse, at jeg som et ærbart Fruentimmer blander mig i Herrernes vigtige Samtale," sagde Frøken Utfal, som hidtil ved den anden Ende af Bordet havde underholdt sig med Kommandantens Døtre, men nu ikke kunde bare sig for at gjøre sin, siden Historien ved Gothenborg vundne Anseelse gjældende; „jeg vil kun advare Hr. Oberst Dankwart om, ikke at male den Onde paa Væggen." „Se, der kommer Katharine Mogensen; hvad i al Verden vil hun her!" udbrød den ældre Søster med en Stemme og Mine, som om dette Besøg var hende ligesaa uventet som ubehageligt. Den yngre Søster sprang op, for bedre at se ud af Vinduet, og klappende i Hænderne, sagde hun leende: „Nu faa vi Nyt; hun har bestemt en hel Pose fuld om den gyselige Tordenskjold." Adlydende sin ældste Søsters alvorlige Vink, satte den livlige Pige sig igjen, skjønt endnu bestandig smaaleende, og den saaledes anmeldte Person traadte ind.

Med helt forskjellige Miner betragtede Selskabets enkelte Medlemmer Enken, som tog sig mindre godt ud i sin overdrevne Pynt; hun syntes ogsaa at blive grumme forlegen ved paa engang at geraade ind i en saa fornem Forsamling. Rødmende op over Ørerne nejede hun den ene Gang efter den anden til alle Sider og glemte næsten sit Ærinde over Søofficerernes ironiske Blik og Frøken Utfals spydige Mine; thi skjønt man aldrig talte derom, kjendte dog Alle ret godt denne kjønne Enkes Forhold til Kommandanten. Denne sidste blev øjensynlig ligesaa be-

tuttet, da han ikke kunde forklare sig Grunden til hendes højtidelige Ankomst; endogsaa den nye Silkekaabe, han sidst forærede hende, havde hun kastet om sig, og det var dog Sommerdag. Den yngste af de tvende Søstre blev omsider utaalmodig; hun var nærved at briste af tilbageholdt Latter, og uden at bekymre sig længere om den ældre Søsters hemmelige Vink, brød hun først Tavsheden: „God Dag, Madame Katharine Mogensen!" sagde hun med en paatagen ærbar Mine, „hvad skulle vi tilskrive den Fornøjelse at se Eder heroppe? — — har I kanske noget morsomt Nyt med?" „Ja, ja, lille Frøken, om det er Eder en Fornøjelse, skal jeg da lade være usagt, og hvad mine Nyheder betræffer, saa ere de min Tro morsomme nok," udbrød Enken, som ved denne Tiltale vandt Ligevægten igjen og pludselig ihukom sit vigtige Hverv; „men det véd jeg, at om jeg ikke er saa fornem som andre visse Folk, saa er jeg en ærlig svensk Kvinde, som Hans høje Excellence selv har sagt, og jeg vil give Eders Hr. Fader Efterretning om den skrækkelige Fare, vi Alle ere omspændte af; for Hans høje Excellence gjør i saa Fald ingen Forskjel paa fornemme eller ringe Folk og beskytter kun dem, der tale rent ud af Posen." „Hvad er det, min Bedste, — Katharine Mogensen, vilde jeg sige," tog Obersten i sin Forlegenhed Ordet; „skulde I have bragt Noget i Erfaring om den danske Schoutbynacht, der kunde være mig af Vigtighed at vide i min Egenskab af Karlstens Kommandant?" „Ja, det skulde jeg min Tro mene," fortsatte Enken sin Tales Strøm. „Hans høje Excellence har jo taget Kvarter i mit ringe Hus; der løbe hans fornemme Officerer ind og ud, og de Folk gjøre ingen Røverkule af deres Hjærte; saa hører man da allehaande, og naar man ikke er saa ganske

enfoldig, kan man nok rime det Ene sammen med det Andet, saa man til syvende og sidst faar Alting at vide." „Saa har I vel ogsaa talt med Schoutbynachten?" faldt den yngre Søster hende nysgjerrig i Ordet; „det var da morsomt; lad os høre hvad han siger til Eder." „Stille, min Datter!" sagde Kommandanten med særdeles Alvor; „afbryd ikke den værdige Enke; det er desuden ikke Tider til Spøg og Lystighed." „Ja, ja, lille Frøken! for den Sags Skyld har I og Eders Søster da ogsaa for nylig talt med Hans Excellence Schoutbynachten," bemærkede Enken uvillig, „og den gamle Dame der ligeledes," tilføjede hun og pegede paa Frøken Utfal, som blev rød og bleg, maaske af Ærgrelse over Ordet gammel. „Hvad for noget! — hvad siger I! — naar?" raabte Damerne mellem hverandre. „Jh! skulde Frøknerne da ikke endnu have hørt, at den kjønne Fiskerknøs, der forleden Morgen kom her op og falbød sine Varer, var Hans høje Excellence Schoutbynacht Tordenskjold i egen Person, da kan jeg min Tro fortælle Eder det, for jeg kjøbte siden hans Fisk, da han kom ned herfra; men da vidste jeg rigtignok ikke endnu hvem det var." Damerne skreg højt i Vejret; selv den muntre Pige blev ganske bleg; men ikke uden nogen Skadefryd skottede Søofficererne til den af Forbavselse stumme Kommandant. „Ja, du Herre Gud! har jeg ikke sagt det, at det var ham, og at det skrækkelige Menneske kommer her op, hvis han først faar det ulykkelige Indfald," stønnede Frøken Utfal. „Er det muligt! — men han ser da virkelig ikke saa gyselig ud," bemærkede den yngre Søster naivt. „Det gjør han ikke, det har jeg sagt Eder, Børn! og mod mig —." „Det kan ikke være muligt," udbrød Kommandanten, som strøbte efter Fatning, og i denne Anledning skjænkede sig et Glas Vand —

„min Bedste! — Katharine Mogensen! jeg siger Eder, det kan ikke være muligt.“ „Jo min Tro er det baade muligt og sandt,“ vedblev Enken, som i Følelsen af sin Vigtighed begyndte at tage en fastere Holdning; „og det kan jeg sige Eder, Hr. Kommandant! at skjønt jeg kun er et enfoldigt Kvindemenneske, kan jeg dog indse saa meget af Krigsvæsenet, at I med Eders evindelige Skyden ikke vinder Andet end at ødelægge den hele By og lemlæste Hendes Majestæts stakkels Undersaatter eller gjøre dem til Tiggere, indtil Hans høje Excellence Schoutbynachten taber Taalmodigheden og med sine skrækkelige store Kanoner, som jeg med mine egne Øjne har set, skyder Eder hele Kastellet ned over Hovedet.“ „Var jeg ulykkelige Fruentimmer dog aldrig kommet her op,“ stønnede Frøken Utfal atter. „Det gaar ikke saa let,“ trøstede Oberstен og rystede vantro paa Hovedet; „som en erfaren Soldat véd jeg nok, hvad denne Fæstning kan udholde, og hvor stor Krigsmagt der skal til at bevinge den.“ „Ikke det!“ ivrede Enken og satte den ene Haand i Siden; „da kan jeg fortælle Hr. Kommandanten, at tyve tusend Mand Danske ere paa Vejen her hid; det har jeg med mine egne Øren hørt Hans Excellences Officerer smaasnakke om.“ „Hvad for noget! har I virkelig hørt saadant?“ foer Oberstен i Vejret, og den hektiske Rødme forsvandt fra hans slappe Kinder; „men skulde man kunne stole der paa?“ „Det synes betænkeligt nok,“ bemærkede Kommandør Sjøblad, som hidtil tavs havde moret sig over Kommandantens Forlegenhed, men paa hvis Aasyn Smilet nu veg for en alvorlig Sky; „det bekræftes jo rigtig nok, at Hans danske Majestæt drager sejrrig gjennem Bahus-Lehn med en betydelig Armé, og at Rheinschild maa trække sig tilbage, ligesom ogsaa, at Hans czariske Majestæt

huserer slemt i det Sydlige." „Ja, der kan I se, Hr. Kommandant!" faldt Enken ind; „og det har jeg hørt af Hans Excellence Schoutbynachtens egen Mund, at han vil gjøre Eder billige Vilkaar, om I paa staaende Fod giver ham Haand over Fæstningen; men nøler I saa længe til de tyve tusend Mand ankomme, svarer han hverken for Besætningens eller Eders ulykkelige Families dyre Liv, og der vil da komme stort Ansvar over Eders Hoved." Damerne skrege atter i Vejret, og Herrerne sprang op; thi i dette Øjeblik slog en Bombe med frygteligt Brag ned i Taget, saa Stene og Bjælkestumper fore omkring i Gaarden og joge de forsamlede Borgere og Krigsmænd fra hinanden; Kvindernes og Børnenes Angstskrig lod befrygte, at en stor Ulykke var sket.

„Saa, Du Herre Jesus! der have vi det," stammede Frøken Utfal og sank tilbage paa Stolen. „Ja, Du min Gud og Fader! det vil endnu komme ganske anderledes," forsikrede Enken med foldede Hænder; „naar Hr. Obersten har skudt vore Huse ned, vil Fjenden storme her op og ikke skaane nogen Modersskjæl, hvor fornemme I saa ere; jo, jeg takker; det er min Tro en dejlig Beskyttelse, vi have af vore egne Krigsfolk; da er Hans Excellence Schoutbynachten en sand Engel mod Hr. Kommandanten."

Gjennem den forvirrede Larm lode flere næsten oprørske Stemmer sig høre udenfor; Kommandør Sjøblad, som tilligemed Kaptajn Utfal var ilet hen til Vinduet, vendte sig om og raabte til Obersten: „Nogen synderlig Skade er der vel ikke sket denne Gang; men falder den næste Bombe i Krudttaarnet, kommer I dog til at følge mit Exempel og vige Pladsen for den dristige Schoutbynacht." Kommandanten syntes hverken at høre eller se, saa bedøvet var han af den modtagne Efterretning om de tyve

tusend Mand og af den nærværende haandgribelige Bekræftelse af, hvad han havde hørt om Fjendens Styrke; imidlertid havde han dog endnu saa megen Samling, at han kunde ærgre sig over Søofficerernes bestandige Spot, og drøvtyggende sit gamle Thema, sagde han med klangløs Stemme, idet han stirrede ud i Gaarden: „Jeg véd, hvad jeg er min ansvarsfulde Post skyldig; som jeg siger, han skal ikke narre mig." „Men i saa Fald maa jeg gjøre Hr. Obersten opmærksom paa, at I skyndsomt maa træffe Forholdsregler," udbrød Kaptajn Utfal med Alvor i hver en Mine; „hine højrøstede Steumer tyde paa, at de tyske Soldaters Utilfredshed lettelig kunde gaa over til aabenbart Oprør — og jeg er af samme Mening som Kommandør Sjøblad, at Enden paa Legen dog bliver den, at I med det Gode eller Onde maa overgive Fæstningen." „Nej, vist ej; en dygtig Soldat kjender sine høje Pligter og giver sig ikke saa let," vedblev Kommandanten og gjorde Anstalter til at rejse sig; den hektiske Rødme foer atter op i hans Kinder. „At en dygtig Soldat kunde holde Fæstningen, har jeg Intet imod," brummede Utfal og spændte Sidegeværet om sig; „men det er just Knuden." „At Schoutbynachten kjender Fæstningen nøje, saa vi forleden, da Møllen med Krudtkarduserne sprang i Luften," tilføjede Sjøblad; „og gaar Krudttaarnet i Løbet, som let kunde hænde under disse Omstændigheder, bliver der, som sagt, intet andet tilovers for Eder end at kapitulere." „Det var min Tro et fornuftigt Ord i rette Tid," tog Enken atter Ordet; „derfor kunde Hr. Kommandanten ligesaa gjærne gjøre det først som sidst og spare Byen." Obersten var kommet paa Benene og havde faaet Hatten med den store Plumage paa Hovedet. Han syntes at have gjenvundet nogen Fatning; hans Mine antoge et

bestemtere Udtryk, hvilket maaske snarere var at tilskrive den, Mennesker af hans ringe Aandsevner ejendommelige Egensindighed, end nogen virkelig fattet kraftig Beslutning; dog lader det sig jo ogsaa tænke, at denne gamle Krigers, som i sine yngre Aar havde været en temmelig modig Soldat, en Hugaf, nu samlede al sin tilbageblevne Kraft, for at de stortalende Søofficerer ikke skulde faa Ret paa hans Bekostning; i det mindste saa han ærgerlig paa Sjøblad og Utfal og tilkastede Enken et vredt Blik, idet han svarede kort og i en barsk Tone: „Jeg vil forsvare min ansvarsfulde Post; som en erfaren Soldat vil jeg lade Kanonerne rette mod denne Kones Hus, da Schoutbynachten har taget Kvarter hos hende.“ Trykkende Hatten dybt ned i Panden, begav han sig med usædvanlig Raskhed ud af Døren; rystende paa Hovedet fulgte Søofficererne efter. —

Til stor Skræk for de i Marstrand tilbageblevne Indvaanere tiltog Ilden fra Fæstningen, og af Kuglernes Retning mærkede man snart, at Enkens Hus var den udvalgte Skive. Tordenskjold havde imidlertid tænkt sig, at Sagerne kunde tage en saadan Vending; han havde derfor anvendt Mellemtiden til at gjøre sine Batterier og Stykpramme færdige til et almindeligt Angreb og havde beordret Orlogsskibenes Chalupper med behørigt Mandskab til sig. Alle hans Planer vare beregnede paa at overraske og deres heldige Udfald betinget af Hurtighed; men han vidste, at Karlstens Kommandant var i et lignende Tilfælde, og at denne Officer kun da vilde være i Stand til at holde den oprørsk sindede Besætning i Tømme, hvis det lykkedes ham, i en Hast at forjage de Danske. Byens Magasiner havde man faaet tømte og Forraadene bragte

ombord; de fleste Indvaanere vare flygtede med deres Ejendele, og Ilden rasede saaledes mod de tomme Huse.

Uden at ænse de vægtige Kugler, der sloge knusende ned gjennem Tag og Væg, mere end Søens Sprøjten gjennem Spygatterne i en frisk Kuling, sad vor Helt midt i sin Stue ved det store Egebord og skrev af alle Kræfter. Foran ham laa hans Kaarde og de tvende velbekjendte Pistoler, der havde aabnet Evighedens Dør for saa mangen Fjende, og som han nu havde kastet fra sig, for bedre at kunne røre sig med det mindre vanlige Vaaben, Pennen; hans Pande var skyfri, et tilfreds Smil spillede om de trodsige Læber, og det levende Øje havde et skalkagtigt Udtryk. Det knagede bag ved ham; bristende og klirrende styrtede hele Vinduet ind paa Gulvet. Instinktmæssig bøjede han det krusede Hoved forover, men vedblev at skrive; en sex og tredive Pundinger suste gjennem Værelset og slog gjennem den modstaaende Væg; Kalk- og Stenstumper regnede ned paa Bordet.

„Tag Eder i Agt, Eders Excellence! — Du min Gud og Fader!" skreg Husets Dame, som i det samme traadte ind og med blegnende Kinder pegede paa det af Kuglen sønderknuste Vindue. Med Pennefjeren strøg vor Helt de nedregnede Kalksmuler paa den vaade Skrift og lagde derpaa Brevet sammen; han kastede et halvt Blik til Vinduet og sagde leende: „Oho! spolerer rent Eders Enkesæde; maa sagsøge Kommandanten til Skadeserstatning — rør Eder, smukke Dame! maa i muligste Hast bringe denne Epistel op til Oberst Dankwart; har deri for sidste Gang gjort ham gode Tilbud og tilladt ham at sende en Officer her ned, for selv at se min tilstrækkelige Vaabenmagt. Kan ellers mundtlig sige ham, at om han ikke giver Kjøb, kan han være forsikret om, at jeg i de næste

fire og tyve Timer skal sende ham flere Bomber og gloende Kugler end der er Stene paa Fæstningen." Dermed puttede han den af Skræk maalløse Dame Brevet i Haanden og skubbede hende sagtelig ud af Døren. Flygtig kastede han endnu et Blik til Vinduet og til Hullet i Væggen; derpaa greb han Kaarden, stak Pistolerne til sig og ilede afsted ned til Havnen, for at tage de trufne Foranstaltninger i Øjesyn og uddele nogle hemmelige Ordrer for det Tilfælde, at Kommandanten skulde sende en sagkyndig Officer ned til Byen; thi fik Svenskerne Nys om hans sande Styrke, kunde de let fatte Mod og maaske ved en dristig Streg gjennemkrydse hans hele Plan.

En Timestid efter vendte han tilbage til sit Kvarter i Følge med flere Officerer. Forundret bemærkede man nu først, at Fæstningens heftige Skyden var ophørt, som om der var indtraadt Vaabenstilstand; foran Enkens Hus stode tvende danske Skildvagter og med en yderst hemmelighedsfuld Mine sagde Damen, som ventede i Døren: „Der er en svensk Officer der oppe, som vil tale med Eders Excellence. Ærendet har jeg min Tro udrettet, saa det havde Fynd, og nu overhænge de Allesammen Oberstен, at han skal give sig." Tordenskjold tilnikkede hende sit Bifald; fulgt af Officererne ilede han op ad Trappen og rev Døren op. Med en afmaalt Bøjning og noget stolt Holdning traadte Kaptajn Utfal ham imøde; efter at have betragtet ham et Øjeblik, udbrød vor Helt: „Oho! skulde nok kjende hinanden; er ikke første Gang, I underhandler med mig." „Desto værre, I har Ret," svarede den svenske Officer med et forbindtligt Smil; „hver Gang jeg træffer sammen med Hr. Schoutbynachten, er det just ikke i nogen for mig eller mine Landsmænd glædelig Anledning — mit Navn er Utfal, Kaptajn paa Hendes

svenske Majestæts Flaade." „Glæder mig at træffe Hr. Kaptajnen igjen og haaber, vi skulle skilles ligesaa venskabelig ad som sidst. Har formodentlig Ærende til mig fra Karlstens Kommandant?" „Oberst Dankwart modtager Hr. Schoutbynachtens høflige Tilbud og sender mig for at tage Eders Vaabenmagt i Øjesyn og bringe Melding derom tilbage; jeg har herved den Ære at overlevere Hr. Schoutbynachten min Fuldmagt desangaaende." Tordenskjold modtog Dokumentet og efter flygtig at have gjennemløbet det, sagde han: „Var en sær fornuftig Beslutning af Hr. Kommandanten; havde ellers netop i Sinde for ramme Alvor at aabne Ilden paa Eders skrøbelige Rede, der rigtig nok tager sig hel stadselig ud deroppe paa Klippen; men forsikrer Hr. Kaptajnen, hverken dens Takkelage eller Skrog holder sig i fire og tyve Timer for mine Bomber. Har jo hidtil kun leget Krig, i Haab om at spare mange Menneskers Liv — sej der! Kaptajn-Løjtnant Ployart, Løjtnant Winterfeldt og Løjtnant Grotschilling have i al Hast at opstille hvad Mandskab vi have i Land; kunne rangere dem i Byens Gader, at Hr. Kaptejnen des lettere kan overse dem." De nævnte Officerer bukkede og gjengjældende det betydningsfulde Blik, hvormed Chefen ledsagede sine Ordrer, ilede de bort.

„Ville imidlertid knække Halsen paa en Boutelje til Hendes svenske og Hans danske Majestæts Ære," vedblev Tordenskjold og vinkede ad en Baadsmandsmat, som ogsaa strax greb til de i Beredskab holdte Flasker; „have jo saa ofte, vi Danske og Svenske, midt i Storm og Kugleregn tømt et Glas sammen." „Det gjør vistnok begge Nationer Ære," svarede Utfal; „men er derhos et Bevis for den sørgelige Sandhed, at ikke Nordens Folkeslag, men dets Herskere føre Krig med hinanden." „Tager mig Ordet

ud af Munden — for Djævlen! vist ere vi nogle snurrige Fættere; søge at overliste og slaa hinanden — Eders Skaal, Hr. Kaptejn! hver ærlig Svenskers Skaal" — klirrende stødte Glassene sammen. „Vore Kugler have ment Hr. Schoutbynachten det godt og været temmelig nærgaaende," bemærkede Utfal og pegede hen paa Vindueaabningen. „Er Enden kun god, er Alting godt," lo vor Helt; „er vant til saadanne Braadsøer. Hr. Kaptajnen maatte ellers kanske selv have rettet den Kanon, for at takke mig for sidst, da jeg truede Eder med at trække Lunten gjennem Eders falske Matrosnæver — oho! spillede Eders Rolle dengang forbandet godt; havde nær narret mig. Men siger Intet; maa slaas med Sværd og med List, kommer saa an paa den Fiffigste." „Maaske Hr. Schoutbynachten nu vil gjøre Gjengjæld," henkastede Utfal med et Smil, medens hans Miner dog udtrykte en vaagnende Mistanke; Schoutbynachtens skalkagtige Blik var ikke undgaaet ham. „Hr. Kaptajnen kan nu se med egne Øjne," lo Tordenskjold med en let Bøjning; „har siden efter Intet at beklage Eder over, om I skulde komme tilkort." Samtalen afbrødes af Ole Olesen, som med Hatten i Haanden skubbede sig indenfor Døren og meldte, at Alt var klart til Mønstring.

Paa begge Sider af den korte, men brede Gade stode Sømændene opstillede og saa mange af Landsoldaterne, som kunde undværes fra Vagtposterne. Skjønt de ikke stode synderligt tæt sammen, synede de skjæggede, solbrændte Matroser dog temmelig vel; det var i Gjennemsnit høje, kraftige Skikkelser, de fleste med Pistoler i Bæltet og Økser paa Nakken; næsten hver anden Mand var smykket med dybe Ar eller Krudtpletter i Ansigtet. Dertil kom, at Mod eller rettere, leende Dødsforagt funkled i Alles Øjne,

medens utallige lunefulde Bemærkninger over denne højtidelige Parade, som Lynets Zikzak krydsede over Gaden. At en eller anden Spas, maaske et Krigspuds var paatænkt og i Gjærde, hvorom Mandskabet havde faaet et Vink, kunde man gjætte sig til af disse Bemærkninger. Desuden ilede Sokonstablerne og Styrmændene med stor Travlhed frem og tilbage mellem Geledderne og uddelte Befalinger med dæmpet Røst, medens de derhos i Forbigaaende tysede paa de altfor Højrøstede.

„Sej der, hold Flaben, alle Mand!" raabte Ole Olesen, som med kjæmpelange Skridt styrede ind i Gaden, „Chefen kommer — rigtig frem med Gallionsfiguren og Øxerne stram!" Den forvirrede Larm blandt det, omtrent tre hundrede Mand stærke Matroskorps sank øjeblikkelig ned til en dæmpet Brummen og afbrudt Latter; men Dødstavsheden indtraadte pludselig, da Schoutbynachten viste sig. Kaptajn Utfal gik ved hans Side og de vare omgivne af henved en Snes Officerer, der ligesom dannede et Plankeværk omkring dem og hindrede Svenskeren i at se ret langt. Under støjende Samtaler bevægede denne Sværm sig langsomt hen mellem de opstillede Sømænd, der ved den Holdning, de nu antoge, virkelig frembøde et imponerende Skue.

Ved Ole Olesen standsede Utfal og betragtende hans gigantiske Skikkelse med en beundrende Mine, sagde han: „En kraftig Karl — tæller Hr. Schoutbynachten mange slige Titaner blandt Eders Mandskab, kan I sagtens prøve en Storm paa Fæstningen." „Oho! Hr. Kaptajnen behøver for den Sags Skyld blot at se sig om. Komme siden til næste Afdeling; kan der vise Eder forbandet akkurate Sidestykker til disse." Utfal kastede Blikket ned ad Rækken og svarede med et stumt Nik; han kunde ikke dølge for

sig selv, at Schoutbynachten havde Ret, og at man med et saadant Mandskab vel kunde udføre kjække Gjerninger. „Hvad ellers denne store Vandhund betræffer," vedblev vor Helt og smilede til Ole Olesen, „er han lige saa fiffig som han er stor, og det skulde undre mig, om Hr. Kaptajnen ikke ogsaa havde set ham sælge Fisk her i Byen, forinden Angrebet skete — han har lært sin Chef at bespejde et slemt Farvand. Kunne nu falde af og gaa ned ad den anden Række, om Hr. Kaptajnen behager; ville dernæst tage Havnen i Øjesyn, før vi styre hen til næste Division." De gjorde omkring og skrede tilbage langs den anden Række, Ole Olesen fulgte dem med sit Falkeblik; saa snart han saa, de havde passeret den sidste Mand og toge Vejen ned mod Havnen, sprang han frem af Geleddet, svang sin Hat i den modsatte Retning og raabte med dæmpet Røst: „En Vending til Højre, Manne! — hold Flaben der — rør Eder! afsted!" Tysende paa Mandskabet, ilede de øvrige Underbefalingsmænd hen ad Geledderne, og i kort Trav bevægede Sømændene sig rask fremad; de drejede omkring Hjørnet ind i den næste Gade, hvor de fortsatte Løbet, indtil de Forreste havde naaet det yderste Hus mod Havnen. Her standsede de og bleve atter skyndsomt ordnede i tvende Rækker; men Ole Olesen løb samme Vej tilbage og nærmede sig de ved Havnedæmningen forsamlede Officerer, for at give sin Chef et hemmeligt Vink.

„Har, som Hr. Kaptajnen vel véd, de største Skibe beliggende paa Bahus-Elven og ved Gothenborg," fortsatte Tordenskjold sin Forklaring for Utfal, hvis i Forstningen vantro Miner nu begyndte at antage et alvorligt Udtryk; „ser kun her Skytsskibene „Hjælperinden" og „Frederikshald", Prammene „Prins Jørgen" og „Kron-

prinsen" og Bombardergalioten „St. Johannes" samt en Del Gallejer. Den svære Pram her nærmest er „Langemaren", en ny Opfindelse af Admiral Jüdichær; fører lutter sex og tredive Pundinger og Morterer; kan ligesaa lidt som dens Søster, „Spydstagen", skydes i Sænk. Har desforuden ti Morterer, hver paa hundrede Pund, hist ovre paa Kovøen; have nok allerede sporet Virkningen af deres Bomber paa Karlsten. Mandskabet paa disse Fartøjer maatte omtrent beløbe sig til en to tusend Mand, foruden de tusend Mand her i Byen" — han nikkede flygtigt til Ole Olesen og vedblev, idet han vendte sig om; „Skulle imidlertid tids nok faa Syn for Sagen, om Hr. Kommandanten ikke vil tro mig paa Ordet; kunne nu, om Hr. Kaptajnen saa synes, krydse ned ad denne Gade og se til den næste Division; bestaar af raske Gutter, der ikke ænse Kuglerne mere end en Sommerregn paa en lummer Dag." Dermed satte Officergruppen sig atter i Bevægelse og tog Vejen ned ad den betegnede Gade, hvor Sømændene atter stode tavse og stive med Øxerne paa Nakken. Kaptajn Utfal var bleven overrasket af Søheltens djærve og ligefremme Adfærd, saa vel som af denne Vaabenmagt, der langt oversteg, hvad han havde tænkt sig; kun et flygtigt, tankefuldt Blik kastede han hen ad Matrosernes Række og mærkede Intet.

Den samme Manøvre gjentoges endnu en Gang, og da de saaledes havde gjennemvandret Geledderne af den tredje Division, som Schoutbynachten kaldte det, erklærede den svenske Officer, at han nu tilstrækkelig havde overtydet sig om de Danskes Styrke, og brydende kort af, begav han sig tilbage til Fæstningen, ledsaget af en Æresvagt.

„Takker Eder Alle tilsammen, I Herrer! have baaret Eder upaaklagelig ad," sagde Tordenskjold til sine Officerer;

„ville hver især ligelunde tilkjendegive Gutterne min Tilfredshed med deres Orden og Raskhed. Haaber, at denne Krigslist skal gjøre sin Virkning; maa imidlertid smedde, mens Jernet er varmt, og for ret at holde Fjenden i Aande, ville vi sende ham en højrøstet Bekræftelse paa, hvad Kaptajnen har set og hørt. Løjtnant Winterfeldt, som hidtil saa bravt har betjent Mortererne paa Kvoen, vil atter tage Kommando der, ligesom Kaptajn-Løjtnant Ployart har at begive sig tilbage til „Frederikshald" og, om muligt, tage ligesaa godt Sigte af Karlstens Krudttaarn, der hæver sig tydelig fra den yderste Karré deroppe, som han gjorde ved Møllen. Iligemaade have de andre Herrer Skibschefer at begive sig ombord paa deres Fartøjer med det fornødne Mandskab og holde Alt klar til Kampen, medens de Herrer Landofficerer anbefales den muligste Aarvaagenhed ved Byens Tilgange. Skal til en og samme Tid give de Herrer Signal, naar Ilden bliver at aabne, og venter da, at I ville gjøre Eders Pligt som ærekjære Sømænd." Med gjensidige Hilsener toge Officererne Afsked fra hinanden, og hver ilede til den ham anviste Post. Dobbelte Rationer bleve imidlertid uddelte til Mandskabet; med frisk Mod, med jublende Hurra for det raske Flag og den kjække Chef — det bedste Forvarsel ved en tilstundende Kamp — skiltes Sømændene derpaa ad; Halvdelen kastede sig i Chalupper, for at gaa ombord paa Stykprammene, medens de øvrige fordeltes omkring i Byen, for ved et muligt indtrædende Tilfælde at være parate med Øxer og Pistoler. —

Fæstningens Kugler begyndte snart igjen at spille paa Byen og Havnen, da Kommandanten, hvis gamle Krigeraand syntes at blusse op med den voxende Fare, endnu ikke kunde bevæges til at opgive sin ansvarsfulde Post og

— som han ytrede — endnu vilde se Tiden an. Lidt skuffet i sine Forhaabninger kastede Tordenskjold et harmfuldt Blik op til Klippen, og stampende i Gulvet gav han Ordre til at aabne Ilden; Grotschilling og et Par andre unge Officerer, der vare i hans Nærhed og spændte havde vogtet paa hans Miner, fløj afsted, for at meddele det aftalte Signal. Faa Minutter efter var det som om Himmel, Jord og Hav rystedes af det forfærdelige Knald, da samtlige Morterer og svære Kanoner fra Batteriet og Skibene paa engang bragede løs og derpaa uafbrudt fortsatte Kanonaden.

Det var en herlig Nat den 26de Juli 1719, en af disse lyse, varme Nætter, som vi Nordboere kun have saa faa af og som lig et venligt Aandepust tilviftes os fra det rige Syden. Himlen var ren og klar, skjønt Stjærnerne skinnede matte og den aftagende Maane næsten tabte sig i Aftenrøden; ingen Luftning bevægede Træernes Toppe; alle Blomster udaandede deres Vellugt, og havde Larmen ikke bortskræmmet alle Smaafugle, vilde disse vist nok i den sene Aften og aarle Morgenstund have fløjtet fra Busk og Krat. Men der var ikke at tænke paa nogen Sommernatsdrøm; Stykkernes Torden holdt hele Naturen i mange Miles Omkreds lysvaagen, og Krudtdampens graa, uvenlige Skyer sejlede snart hen under den skjønne Himmel; derigjennem krydsede Bomber og gloende Kugler i alle Retninger; mange sloge ned i Byens Huse eller plaskede ud i Søen; men endnu flere toge fra Kvoen og Skibene Vejen til Fæstningen, hvor neppe et eneste Væsen lagde Mærke til den herlige Sommernat. Thi der herskede Graad og Jammer blandt Kvinder og Børn, medens Mændene med ængstelige Blikke fulgte Bombernes Buegang eller iagttoge de tyske Soldaters mistænkelige Bevægelser.

Havnen vrimlede af Chalupper og Joller, der under Sømændenes lystige Sange pilede frem og tilbage; ikke sjælden opdagede man Schoutbynachtens undersætsige Figur i et saadant lille Fartøj; ikke sjælden hørte man hans Stentorrøst op til et Skytsskib eller en Pram, naar han i Forbifarten meddelte en mundtlig Ordre eller opmuntrede sine Gutter til rastløs Anstrængelse — og da spidsede Sømændene Øre; som gjennemglødede af nyt Mod, ja af Begejstring, istemte de et Hurra, der overdøvede deres Stykkers Knald, og i Ordets retteste Forstand lo de ad Fæstningens Kugler, der af og til sloge ned mellem de løbende Redskaber eller matte rullede hen over Dækket.

Den korte Nat var forbi; en kjølende Luftning foer hid fra Østen; som Taageskyer drev Krudtdampen hen over Vandets Flade og langs Horisonten, men laante nu en næsten glødende Farve af Morgenrøden. Solens første Straaler traf de Kæmpende endnu i fuldt Arbejde, og det var vanskeligt at sige, hvo af Parterne der var rykket nærmere til Maalet.

En Jolle pilede gjennem Havnen og lagde ind til „Frederikshald"; Aarene toges ind og Løjtnant Grotschilling steg op ad Falderebet. Ployart var netop ivrig beskæftiget med at lægge en Mortér tilrette og nikkede flygtigt til den hilsende Løjtnant. Skjønt der i de sidste fire og tyve Timer ikke havde været Tid til Søvn eller Hvile, arbejdede Mandskabet ufortrødent væk. Det svære Stykke Skyts var nu endelig kommet i det rette Leje, som Skibschefen ønskede; pustende trak Matroserne sig et Par Skridt tilbage, for at oppebie videre Ordre, og lettende paa Hatten vendte Ployart sig til den nys Ankomne: „Hvordan gaar det derovre, Hr. Løjtnant! vil Fjenden ikke snart give Kjøb?" „For den Sags Skyld gaar det lystig nok," svarede

Grotschilling; „Svensken bliver os ikke mange Kugler skyldig. Men, imellem os sagt," vedblev han med dæmpet Røst, „ilde var det ikke, om Kommandanten snart gjorde Alvor af at tage Nathuen paa og give efter for vore venskabelige Forestillinger; vort ringe Mandskabs Kræfter ere næsten udtømte og Munitionen er snart bortskudt." „Men hvad siger Schoutbynachten dertil?" spurgte Ployart ligeledes med dæmpet Røst; „har I nogen særdeles Ordre?" „Han lader sig jo aldrig mærke med Noget og arbejder selv for Ti; men han bliver utaalmodig, og hans Miner tyde paa en Storm; for Resten," tilføjede den lille Løjtnant med høj Røst, „lader Schoutbynachten Hr. Kaptajn-Løjtnanten vide, at det nu ikke er værd at skaane den Oglerede længer, og at I ikke skal tøve med at sende en Bombe ned i Krudttaarnet, om I ellers maatte kunne finde det." „Jo, jeg forstaar nok Finten og vil gjøre mit Bedste," sagde Ployart i samme Tone og fremtvang et Smil; thi de nærmeste Søfolk, der bleve opmærksomme paa Officerernes mistænkelige Hvisken, begyndte at stikke Hovederne sammen; „det fornøjer mig ellers, at Svensken snart bliver kjed af den Disputeren; han skal ret nu faa en fyndig Tiltale — sej der, af Vejen, Manne! — Fyr!" Konstablen satte Lunten til, og Skuddet brølede hen over Byen. Tavse og med spændt Forventning i hver en Mine fulgte Alle med Øjnene Bombens høje Flugt; da man tydeligt saa den dale ned midt i Fæstningens inderste Karré, istemte Mandskabet et skingrende Hurra.

„Gid I havde skudt for mig, Hr. Kaptajn-Løjtnant!" udbrød Grotschilling med Lune; „det Mesterskud gjør Eder i det mindste til Kaptajn." „Tak skal I have for Spaadommen — Ha! se engang" — en hvidgraa Røgsøjle hævede sig i dette Øjeblik op over Fæstningen; det knaldede

og bragede som om tusende Kanoner paa engang fyredes af, og et forfærdeligt Ekko rullede hen i alle Retninger. Grebne af en uvilkaarlig ængstelig Følelse, standsede Sømændene midt i deres Jubel, medens Aske og Smaasten regnede ned omkring dem.

„Det var rigtig Krudttaarnet, der sprang — en Satans Lykke!" raabte Grotschilling og lettede med komisk Højtidelighed paa Hatten ad Ployart, hvis ædle Aasyn dog snarere udtrykte dyb Alvor end glad Overraskelse; „nu er Spillet gaaende; nu skulle vi bestemt storme derop, der maa jeg være med, hvad Morbroder saa maatte sige dertil; jeg vil være første Mand paa Muren." Uden videre Affsked ilede han ned i Jollen igjen.

Tordenskjold havde just affendt Enken med en ny Opfordring til Oberst Dankward. Grundende paa hel æventyrlige Planer, skred han med hurtige, urolige Skridt frem og tilbage i Værelset; standsende som sædvanlig ved den brede Vinduesaabning, betragtede han Kastellet med et eftertænksomt Blik og var maaske i Begreb med at beslutte en Stormmarche derop — da brølede Explosionen løs; skjønt Huset rystede under og over ham, foer Helten dog ikke sammen; kun den mørke Sky svandt fra hans Pande og nikkende hen for sig, som om denne Begivenhed i samme Minut gav hans Idégang en anden Retning, mumlede han: „Et mesterligt Skud og saare belejligt — for Djævlen! tænker nu, det skal gaa." Slaaende med Haanden i Luften, forlod han hurtig Værelset.

Baadsmandspiben skingrede i Gaderne; med deres Øxer paa Nakken strømmede Matroserne ud af Husene og skyndte sig til Hovedkvarteret. Ordonantser styrede ud til de store Fartøjer og vendte tilbage med bevæbnet Mandskab. Kaptajnerne Kaas og Kleve lode Trommerne røre,

kaldte Vagtposterne ind og opstillede deres lille Korps Landsoldater i Slagorden. Imidlertid fyredes endnu bestandig fra Batteriet og Skibene; men Ilden fra Fæstningen tog af og standsede omsider. Fulgt af et Par andre svenske Befalingsmænd, kom Kaptajn Utfal atter ned til Byen og nærmede sig Enkens Hus. Synet af det fra alle Kanter fremstrømmende bevæbnede Mandskab syntes at bestyrke disse Herrer i den Overbevisning, at hvert Øjeblik var kostbart, og de fordoblede deres Skridt; de frygtede maaske for at komme for sent til endnu at finde Naade. Tordenskjold modtog dem midt i Kredsen af sine fleste Officerer; tagende høflig, men dog noget stolt Hatten af, sagde han: „Velkommen igjen! gad ellers vidst, hvad Hr. Kommandanten nu skikker Eder efter — oho! træffer jo der en gammel Bekjendt," tilføjede han, henvendt til en af de svenske Officerer, i hvis Øje et Udtryk af Beundring var umiskjendelig. „Kaptajn Lind, ikke sandt! nu, for Djævlen! agter dog ikke denne Gang at opbringe mig; maatte i saa Fald ønske at have ramt Eder bedre sidst." „Hvad det angaar, saa spaser nok Hr. Schoutbynachten," svarede Lind og følte til sit Kraveben; „jeg sporer endnu Virkningen af Eders Tordenkile og er fornøjet med den Ros, en Gang at have ligget Side om Side af Tordenskjold." „Ere altfor høflige, I Herrer Svenskere!" afbrød Schoutbynachten og blev ganske rød. „Beder ellers Hr. Kaptajnen at skynde sig med Ærendet; have stort Hastværk hernede og kunne ikke give Eder langt Pusterum." „Vort Ærende er hurtig udrettet, skjønt det destoværre er vigtigt nok," sagde Utfal og trak paa Skuldrene. „Oberst Dankwart forlanger at kapitulere." „Ja saa, kunde lige saa godt gjort det før og sparet megen Ulykke," svarede vor Helt med godt vedligeholdt Fatning; thi han blev usigelig glad

overrasket; „er imidlertid fornuftig nok, da jeg ikke er uvillig til at indrømme ham taalelige Betingelser; agtede ellers inden Middag at have skudt Reden sammen i en Grushob; har jo allerede bibragt den Grundskud. Er nysgjerrig at vide, hvad Vilkaar Hr. Kommandanten venter." „Jeg har den Ære at overlevere de skriftlige Vilkaar, som Oberst Dankwart har opsat ifølge det afholdte Krigsraad, og som han venter, Hr. Schoutbynachten uden nogen Antegning vil akkordere." „Oho! har det allerede fix og færdigt," lo Tordenskjold og dulgte med Møje sin Glæde, idet han greb Dokumentet og gjennemløb det — „„at hele Garnisonen maa udmarchere med Over- og Undergevær, med klingende Spil, tvende Regimentsstykker samt fuld Provision"" — akkorderes; maa gjærne gaa sin Vej hver Kat. „„At saadanne Skrifter maa følge, som til Betjentenes Regnskaber høre og til mit Forsvar tjene"" — forstaar sig, var Synd andet; akkorderes. „„At alt bemeldte Folk og Ejendom maatte ved Schoutbynachtens Hjælp og Assistance"" — skal lade transportere dem med samt Gods, hvorhen Hr. Kommandanten ønsker; akkorderes „„At ingen Garnisons-Afløsning eller fremmed Indtog sker paa Fæstningen, førend al privat Ejendom herfra ned til Marstrand forud bliver bragt"" — akkorderes; kunne lade bortbringe eller forblive i Fæstningen hvad I ville; svarer for mine Gutter, at de hverken plyndre eller røve; agter i Eftermiddag Kl. 3 at skikke en Kaptajn med et Par Løjtnanter derop at tage Post og have Indseende med Krigsmaterialet. „„At Kommandør, Baron Sjøblad tilligemed Over- og Underofficerer som Gemene af Sø-Etaten i Alt nyde ovenanførte Punkters klare Indhold, samt at han desuden maa medtage alt her paa Fæstningen Admiralitetet Tilhørende"" — oho! hvad er

det; lad gaa, akkorderes; kunne frit passere selv, hvorhen de ville; have blot at lade Munitionen ligge. „„At saavel Desertører, om nogen af dem findes, skulle, som alle paa Fæstningen sig befindende Fanger““ — akkorderes; kunne gaa Fanden i Vold allesammen.“ Flygtigt læste han Dokumentet, hvis vigtigste Punkter vi her have fremhævet, til Ende og greb derpaa Pennen. Medens han tilføjede hine Bemærkninger og undertegnede, herskede der Dødsstilhed i den talrige Forsamling; de forlegne Svenskere syntes at gjennembore Gulvet med deres Blik, og de danske Officerer saa forundrede paa hinanden; thi i dette Øjeblik foregik jo virkelig det Utrolige: deres ungdommelige Chef erhvervede for den danske Krone Sverigs stærkeste Fæstning, der maatte kunne trodse en Hær paa 20,000 Mand, og det var i Spidsen for neppe 700 Mand, at Schoutbynachten gjorde denne Erobring.

„Er altsaa i sin Orden og afgjort,“ sagde Tordenskjold, i det han rejste sig fra Bordet og gav Utfal Dokumentet tilbage; „har anført det skriftlig og beder Eder at meddele Hr. Kommandanten det mundtlig, at om de øvrige Punkter skulle blive overholdte, maa Fæstningen være rømmet i Eftermiddag Kl. 3. Har ingen Stunder til at ligge længer her; maa i modsat Fald bombardere for Alvor. Lykønsker Eder for Resten, I Herrer! til denne billige Kapitulation; havde ingenlunde indrømmet den om fyrgetyve Timer, naar den forventede Forstærkning ankommer. Staar nu til Eder selv, om I vil slippe saa godt derfra; have hidtil kun hørt et Forspil til den Musik, jeg kan opføre.“ Med en stum Bøjning modtog Utfal Dokumentet og bortfjærnede sig hurtig med sine Ledsagere.

Kanonerne tav paa begge Sider; men denne bratte Overgang fra Kampens vilde Larm til Fredens Stilhed

førte noget Ængstende med sig; hele Naturen syntes ligesom lammet af Skræk og tav ligeledes, medens Sømændene lagde Ildrørene tilrette og adlydende deres Chefers hemmelighedsfulde Vink, beredte sig til at begynde Kampen forfra, Tordenskjold var nemlig ingenlunde sikker paa at gaa af med Sejren for saa let en Pris, uagtet man havde undertegnet Kapitulationen, var det ikke usandsynligt, at den vægelsindede Kommandant endnu engang vilde tage Mod til sig, og vor Helt besluttede at holde sig klar til i saa Fald at vove det Yderste. I denne Hensigt gjorde han en Fart over til Køben og omkring paa alle Fartøjerne, for at udstede Forholdsordrer og efterse, hvad Forraad der var af Munition; skjønt han i denne sidste Hensende ikke blev synderlig tilfredsstillet, følte han sig dog oplivet af den usvækkede Begejstring, hvormed Mandskabet, der ret godt mærkede Øjeblikkets Vigtighed, modtog ham overalt. Han følte, at et Vink at ham kunde bringe disse Mennesker til at følge ham paa det forvovneste Æventyr, ja lige i Døden, naar han kun selv gik foran. Med oprømt Sind, med en urokkelig Beslutning vendte han tilbage til Byen; slog Alt fejl, betænkte Kommandanten sig, havde han endnu den Udvej tilbage, at prøve et forvovent Æventyr op til Klippeborgen.

Paa Pladsen foran Enkens Hus stode omtrent et hundrede Matroser opstillede, lutter udvalgte Folk. Ikke ulig Havets Brusen, gik en dæmpet Mumlen gjennem Hoben, medens Alles Blik vare vendte mod den nu saa fredsommelige Fæstning, paa hvis Mure og øvrige Omgivelser man ingen Bevægelser mærkede; det saa ud, som om hele Besætningen var uddød. Med stigende Utaalmodighed lettede Matroserne paa deres Øxer eller undersøgte Pistolerne; af deres Miner og enkelte mere højrøstede

Ytringer kunde man slutte, at de begyndte at dele deres Chefs Mistanke angaaende Kommandantens Vægelsindethed og indse Nødvendigheden af en rask Entring, for at bringe ham til Fornuft. De tav pludselig bomstille og lettende alle som én Mand paa Hatten, rettede de sig; thi Schoutbynachten traadte ud af Døren, iført en usædvanlig glimrende Uniform; Grotschilling, Ployart og en Del andre Officerer fulgte ham. Men hans Miner vare alvorlige, hans Bryn sammendragne; tavs betragtede han Fæstningen i nogen Tid, som om han ventede, med hvert Minut at se det svenske Flag forsvinde og Besætningen drage ud. Derpaa kastede han et prøvende Blik henover Kredsen af sine haandfaste Gutter, og i det et muntert Smil atter lyste paa hans Aasyn, sagde han: „Er allerede over den fastsatte Tid; duer ikke at vente paa dem — tænker det er bedst, vi gaa derop og med det samme tage Kastellet i Besiddelse. Frisk, Gutter! en Vending til Højre, affsted!" Et kort Hurra bruste over Forsamlingen; Sømændene gjorde den befalede Vending og tiltraadte uden videre Omstændigheder Marchen.

„Hr. Kaptajn-Løjtnanten har at følge mig," henvendte han Ordet til Ployart; „iligemaade de Herrer Kaptajner Kaas og Kleve; kunne for en Fejls Skyld tage en Snes Soldater med, om vi kanske maatte faa Brug for dem til at besætte nogle Vagtposter." „Hvis Hr. Schoutbynachten tillader, gad ogsaa jeg gjærne gjøre det raske Togt med," sagde Grotschilling og traadte dristig frem, lettende paa Hatten. „Tror det nok, men saa dog heller, om Hr. Løjtnanten blev hernede," svarede Tordenskjold efter et Øjebliks Betænkning; „kan ikke vide hvad der kunde ske; vanker kanske blodige Pander og komme saa næppe ret mange tilbage." „Just derfor beder jeg Hr. Schoutbynachten

at maatte gaa med," vedblev Grotschilling med blussende Kinder; „jeg har gjort det Løfte at være første Mand paa Murene og for den Sags Skyld haaber jeg, at Hr. Schoutbynachten ikke tvivler om min gode Vilje." „Har altid vist Dig som en brav Gut," udbrød Tordenskjold og nikkede venlig ad sin fordums Kammerat; „er slet intet i Vejen i saa Henseende og maa gjærne gaa med; men er altsaa ikke min Skyld, om din Morbroder bliver vred — oho!" Fornøjet tog Grotschilling Hatten af og fulgte tilligemed de øvrige beordrede Officerer efter Schoutbynachten, som ilede at komme i Spidsen for sin lille Hær.

I et Slags Trav og uden at holde Trit eller synderlig Orden marcherede eller snarere sejlede den kjække Flok ind mellem Klipperne og begyndte snart at stige opad. Hvad de egentlig skulde og hvad Schoutbynachten vel havde i Sinde med denne Marche, var dem ikke klart; men de vare saa vante til at gaa paa Æventyr med denne Chef, og saa længe de blot hørte hans Stentorstemme og saa hans kraftige, bevægelige Skikkelse i Spidsen, fulgte de ubekymrede og trøstige efter; det kunde jo ikke gaa dem værre end ham og netop den usædvanlige Omstændighed, at de denne Gang gjorde et Togt til Lands, maaske for at entre en Fæstning istedetfor en Sejler, lod dem betragte hele Affæren som en kostelig Spas, der bragte dem i den lystigste Stemning af Verden og fremkaldte mangt et lunefuldt Indfald. Dog, alt som de kom højere i Vejret og nærmede sig de klippefaste Masser, der høje og kolossale taarnede sig dem imøde, begyndte de lidt efter lidt at forstumme; En og Anden vendte tvivlraadig Skraaen i Munden, idet han forundret betragtede disse lodrette Mure, hvor han intet Sted saa Mulighed i at faa Haand- eller Fodfæste, for at entre op ad Skroget og naa Dækket. Da de vare

komne den yderste Laage paa nogle hundrede Skridt nær, kommanderede Tordenskjold: „Holdt her, Manne! kunne lægge bi, til jeg kommer igjen eller lader høre fra mig; men maa være parate med Øxer og Pistoler — forstaar I!" Somændene gjorde Holdt, lode Øxerne synke og trængte sig tættere sammen; Alt var stille rundtom, medens dog en dæmpet, uhyggelig Larm, som naar mangfoldige Mennesker færdes i det Fjærne, lod sig høre hin Side Muren, og med halv ængstelige Blik saa Matroserne efter deres Chef, da han nu med Ployart og Grotschilling fjærnede sig fra dem. Af egen Drift kastede Ole Olesen atter Øxen paa Nakken og sneg sig med lange Skridt efter; et Par Kammerater, der gjættede hans Hensigt, fulgte stiltiende med, og hele Flokken havde sikkert gjort det samme, hvis Kaas og Kleve ikke vare traadte imellem med deres lille Detachement Soldater.

Med Kaardeskæftet hamrede Tordenskjold løs paa Laagen, og da der indenfor raabtes: „Wer da!" svarede han med tordnende Røst: „Skal nok faa det at vide — luk kun op!" Laagen aabnedes; uden at betænke sig, traadte vor Helt tilligemed de tvende unge Officerer gjennem den snævre Indgang; uvilkaarlig rettede Skildvagten sig og trak Geværet an, medens en Del tyske Soldater i Nærheden vege forundrede tilbage og hilste militærisk.

„Ere ikke videre endnu! tænkte, I vare i Færd med at trække af!" sagde Schoutbynachten og skred rask fremad, medens han dog kastede spejdende Blikke omkring sig. Af Forbavselse over dette uventede Besøg glemte Skildvagten at svare; men saa snart Officererne vare komne forbi, traf han Anstalter til atter at lukke Laagen. „Stop der, Rad!" brummede Ole Olesen, som hurtig satte Foden imellem og derpaa med et kraftigt Tag vristede den massive Dør

helt op igjen, „behøver hverken at lukke eller aabne mer; nu skulle vi nok selv sørge for den Ting.“ For at give sin Forsikring Vægt, hævede han truende den blinkende Øxe; Skildvagten, hvis første Bevægelse tydede paa, at han med Magt vilde fordrive Magt, syntes at blive forbløffet ved Synet af den herkuliske Sømand, og skjønt de andre Soldater i næste Øjeblik gjorde Miner til at komme deres Kammerat til Hjælp, syntes deres Iver dog ligeledes at kjølnes, saasnart de fik Øje paa de barske Ansigter og blinkende Øxer, der trængte sig sammen bag ved Ole Olesen; mumlende nogle tyske Eder mellem Tænderne, trak de sig tilbage, og til Tegn paa, at han intet Fjendskab havde i Sinde, tog Skildvagten sit Gevær ved Foden. „Du kan passe paa Laagen, Peter!“ sagde Ole med et lunt Smil til den næste Sømand; „Øxen kan vel gjælde for en Nøgle, og det er da heller ikke af Vejen, om I blive her alle Mand;“ dermed lod han sit vægtige Vaaben synke ned paa Nakken og ilede efter sin Chef.

I den indre Gaard stod Størstedelen af Garnisonen opstillet med fuld Oppakning, de tyske Soldater nærmest Udgangen og de svenske midt i Karréen. Det røg endnu op af det sprængte Krudttaarns Ruiner; Ordonnanser, Skrivere og Proviantsbetjente krydsede med forvirrede Miner og skjælvende Hastværk hverandre; de mange Kvinder og Børn udstødte Klager og Forbandelser, medens deres Mænd og Fædre, der allerede havde belæsset sig med det reddede Gods og Løsøre, søgte at trøste og opmuntre dem. Alt dette gav Fæstningen Udseende af en med Storm tagen By, skjønt man maatte blive tvivlraadig ved Synet af den endnu saa talrige Garnison og undre sig over, at denne ikke havde formaaet at gjøre Fjenden større Modstand. — Tordenskjold standsede et

Minut; thi trods den herskende Forvirring, undgik Soldaternes gode Holdning ikke hans erfarne Blik, og han følte sin Stilling saare betænkelig. Men der var ingen Tilbagegang mulig; nu maatte det briste eller bære. Stolende paa Lykken og det kolde Mods Overvægt, gik han med faste Skridt fremad; med stolte og begejstrede Blik fulgte Ployart og Grotschilling efter, og Ole Olesens Kæmpeskikkelse sluttede Toget af disse Eventyrere, vistnok de dristigste, der nogensinde som Fjender betraadte en Fæstning.

I Kommandantboligens oftere omtalte Storstue herskede der en ikke mindre Forvirring end udenfor. Medlemmerne af det nylig afholdte Krigsraad vare endnu tilstede; men dette Krigsraad var pludselig bleven afbrudt af Husets Damer, der med Enken i Spidsen uden videre brød ind i Forsamlingen, hvor de med Skrig og gjennemtrængende Forestillinger overdøvede de mest høirøstede Assessorer og sloge enhver Paastand om Muligheden af et længere Forsvar af Marken. Det Mod, der ligesom Lampens sidste Opblussen for en kortere Tid havde revet Oberst Dankwart ud af hans Slendrian og ladet ham med Alvor overveje sine Pligter, var nu ganske udslukt; som en af Stormen knækket Eg hang han med Hovedet og tabende al Fatning stirrede han med forvirret Blik, snart paa sine Døtre, af hvilke den ældste i en halv knælende Stilling klyngede sig op til ham, snart paa Frøken Utfal, som med blege Læber fremhævede Tordenskjolds Galanteri mod det andet Kjøn, men derhos hans barbariske Tapperhed mod de gjenstridige Mænd, og snart paa Katharina Mogensen, som foreholdt ham alle de Ulykker, hans Vægelsindethed vilde bringe over Marstrand samt over alle de i Fæstningen indesluttede Mennesker. Trækkende

paa Skuldrene og med ganske fortvivlede Blikke til hverandre, vare de øvrige Officerer stumme Tilskuere ved dette jammerlige Optrin. Hele Forsamlingens Opmærksomhed tog dog snart en anden Retning og Alles Blikke fløj til det aabne Vindue, da Frøken Utfal pegede derhen med sin lange, magre Finger og, gribende fat i Bordet, for at holde fast, stønnede: „Du Herre Jesus! der er han igjen — har jeg ikke sagt det, han kom herop.“ — Tordenskjolds Skikkelse i den glimrende Uniform skyggede for Vinduet; i den ene Haand holdt han Kaarden og den anden omspændte Skæftet af en Pistol. De kjækkeste Officerer gyste uvilkaarlig ved dette Syn og ved at fornemme hans frygtede Stentorrøst, i det han raabte: „For Djævelen! hvad nøler I efter? Bie noget længe med at trække ud; véd dog, at Tiden er forløben efter Kapitulationen.“

„I Sandhed! nu er det dog paa Tiden at fatte en alvorlig Beslutning,“ bemærkede Sjøblad med frembrydende Uvilje, men ogsaa med indre Uro; thi saavel hans som de øvrige svenske Officerers første Tanke var, at Schoutbynachten i dette Øieblik havde overrumplet Fæstningen med sin hele Magt. Oberst Dankwart aandede tungt i Veiret; som elektriseret sprang han derpaa rask op fra Stolen; gribende sin Hat, satte han den forkert paa Hovedet og ilede hen til Vinduet, hvilket han i sin grændseløse Forvirring maaske antog for Døren. „Javist, vi ere alt færdige,“ skreg han med klangløs Stemme ud i Gaarden; „lad dem rykke ud — de tyske Kompagnier skulle rykke ud og saa vore egne, men med klingende Spil efter Kapitulationen — skynd Eder, Børn! at samle Eders Kostbarheder,“ tilføjede han og snublede næsten over sine egne Ben, idet han vendte sig imod Stuen; „som en erfaren

Soldat kjender jeg nok hvordan det gaar til nu, naar Fjenden rykker ind" — han rev i sin Halsklud; det blev ham for varmt og for snævert, og han søgte omkring med Øjnene, som om han vilde se efter, hvilke Kostbarheder, han selv skulde redde. Vaagnende af deres stumme Skræk fore Frøken Utfal og den ældre Frøken Dankwart i Vejret og styrtede bort for at efterkomme Opfordringen, inden Fjenden kom dem i Forkjøbet; den yngre Søster syntes derimod at have beholdt sin Fatning og slet ikke at betragte Sagen fra en saa skrækkende Side; nærmende sig Vinduet sagde hun til Katharina Mogensen, som raadvild saa efter de andre Damer og de ligeledes bortilende Officerer: „Nu ser han rigtignok anderledes ud end i Fiskerdragten — Jh! Du min Gud!" hun foer tilbage; thi idet hun nysgjerrig vilde bøje sig ud af Vinduet, traadte Grotschilling just frem, for at kige ind, og i en halv Alens Afstand mødtes de unge Menneskers Blik. Løjtnanten rev ærbødig Hatten af og sagde: „Bliv ikke forskrækket, Frøken! men jeg vilde kun vare Eder ad at paaskynde Farten, før Mandskabet kommer herind." „Hvad er det for en Officer?" hvislede Pigen med blussende Kinder til Katharina, i det hun greb hendes Arm og drog hende med sig ud af Døren.

Saasnart Kommandanten havde udtalt den ovenanførte Ordre til Udmarche, vendte Tordenskjold sig om, nærmede sig de tyske Kompagnier med raske Skridt og høje Miner og raabte i en befalende Tone: „Rør Eder der! have jo hørt Oberstens Ordre — afsted for Djævlen!" Han svang Kaarden over sit Hoved og de tyske Soldater, der intet heller ønskede end slippe derfra paa en skikkelig Maade, oppebiede ingen nærmere Kommando, men gjorde en Svingning, saa præcis som om de vare dragne paa

en Traad, og marcherede ud af Gaarden. En gammelagtig Kriger med et fiffigt Fysiognomi og et mægtigt Overskjæg betragtede Tordenskjold stift og med sær Forundring; vor Helt, som i Forbigaaende gjenkjendte ham, slog ham over Nakken med den flade Klinge og sagde smilende: „Tag Benene med Dig, Bramarbas! kan nu vende hjem til Sachsenland, hvor der gror stegte Agerhøns paa Marken og flyder Vin i Floderne; længes vel efter at blive fed igjen — oho!" Soldaten skyndte sig afsted og brummede i Skjægget: „Potz Slapperment! det havde jeg dog ikke troet."

Det udenfor Kastellet ventende Mandskab flyttede sig til Side, hævede Øxerne i Vejret og greb til Pistolerne ved Synet af de udmarcherende Soldater; men til deres store Forundring, skrede disse tavse og med skulende Blik til alle Sider gjennem Rækkerne, og da de alle vare komne ud, nedlagde de deres Geværer. Paa Baadsmandspibens Lyd myldrede Sømændene nu ind igjennem Laagen; de nærmeste Poster ved denne besattes af Landsoldaterne, medens Ployart og Ole Olesen fordelte Skibsmandskabet paa de tilstødende Bastioner. De svenske Officerer, der imidlertid havde sluttet sig til Besætningens Kjærnetropper i den indre Gaard, begyndte vel nu at faa Øjnene op for Sagernes egentlige Sammenhæng, men for sent; den befrygtede Overrumpling var virkelig foregaaet, og da en Del af Fæstningens Kanoner saavelsom dennes eneste Tilgang var i de Danskes Besiddelse, vilde Modstand have været forgjæves og kun kostet en stor Mængde Mennesker Livet. Uden at gjøre den næsten sanseløse Kommandant videre Forestillinger i saa Henseende, adløde de derfor med tavs Harme hans Ordre og tiltraadte ligeledes den sørgelige Udmarche, rigtignok med

flyvende Faner, under larmende Trommeslag og skingrende Musik; men vistnok skurrede denne i mangen kjæk Svenskers Sjæl, og derfor fæstede de vistnok Blikket paa Jorden, for ikke at maatte rødme ved at se op paa deres Æres Symbol, den ældgamle Fane, der modstrævende flagrede i Højden.

„Hr. Kaptajnen har øjeblikkelig at besørge samtlige Bastioner og Vagtposter tagne i Besiddelse og paa det strængeste forbyde Mandskabet al Plyndren og Optøjer," sagde Tordenskjold til Kaptajn Kaas. „Hr. Kaptajn-Løjtnanten," vedblev han til Ployart, „vilde holde sig klar til at afgaa med Sejrsbudskabet til Hans Majestæt, og Hr. Løjtnanten," tilføjede han, henvendt til Grotschilling, „har at ledsage Kommandantens Familie med samt øvrige høje Officerer ned til Byen; har at sørge for, at de behandles med al Høflighed og Omhu. Agter selv snarest muligt at følge efter og tage dem Alle ud paa Orlogsskibet „Lolland". De beordrede Officerer toge Hattene af og ilede hver til sin Side.

Grotschilling skyndte sig tilbage til Kommandantboligen, hvor han netop mødte Oberstен med samtlige Damer i Døren. Uden at bekymre sig om denne høje Officer, der nu som et Barn lod sig føre, hvorhen man vilde, eller om den gamle Frøken Utfal, der i sin Forvirring nejede dybt, traadte han hen til den yngste Frøken Dankwart, som i al Hast havde faaet Rejseklæder paa og bar en stor Bylt under Armen. „Frøkenen behøver da ikke selv at slæbe paa al den Stads," sagde han med et sirligt Buk; „jeg skal strax kommandere Mandskabet til at transportere Eders Bagage." „O nej, det behøves ikke," svarede Pigen og slog Øjnene ned, dog efter først at have tilkastet ham et stjaalent Blik; „min Faders Ordonnantser

ere allerede gaaede forud med Tøjet; lad os blot skynde os at komme herfra." „Ja, det er just mit Ærinde," vedblev Grotschilling; „jeg skal have den Ære at ledsage hele Selskabet" — han lettede høflig paa Hatten ad Obersten og Damerne; „tør jeg ellers byde Frøkenen min Arm, og den Pakke kan jeg da gjærne bære — I skal da ikke slæbe derpaa." Tavs og med kjendelig Forvirring slap Pigen den store Bylt, som Løjtnanten fratog hende, og stak derpaa sin Arm ind under hans; fulgte af de Andre, trængte de sig, begge med højt blussende Kinder, gjennem Massen af de fremstrømmende Sømænd, der dog hilste ærbødig og vege af Vejen for Søofficeren.

I Marstrands Havn og paa Skibene i det nordre Gab tordnede Stykkerne løs; men, vel at mærke, til Ære for Kommandanten og de andre svenske Officerer, der i forskjellige Chalupper passerede forbi. Ved Faldrebsporten paa Orlogsskibet „Lolland", der hilste med syv og tyve Skud, da Smaafartøjerne nærmede sig, modtog Bude med rolig Høflighed det talrige og fornemme Selskab. Paa Schoutbynachtens Ordre var et festligt Maaltid anrettet i den mellemste Kahyt, og til Frøken Utfals store Glæde og Triumf bød Tordenskjold hende Armen for at føre hende til Bords. At Grotschilling tilfældigvis fik Plads ved den yngste Frøken Dankwarts Side, behøve vi vel ikke at bemærke, ligesaa lidt som at den fortrinlige og i rigelig Mængde nydte Vin, den larmende Musik og den af Lune krydrede Samtale lidt efter lidt lode Harme og Sorg vige tilbage i de svenske Gjæsters Sjæl, lode dem halvt glemme, at det danske Flag nu vajede fra Sverigs stolteste Fæstning, og inddysede dem i falske Forhaabninger, i en falsk Fortrøstning til, at de havde opfyldt

deres Pligt og kun vare vegne for den haarde Nødvendighed.

„Om Hr. Obersten mod Forventning, skulde have ilde Følger at befrygte af det Forefaldne, saa gad jeg nok indbyde Eder at gaa med til Danmark," sagde Tordenskjold under den skingrende Fanfare efter den ny udbragte Skaal for Freden i Norden; „troer at kunne love Eder en god Modtagelse hos Hans Majestæt, min allernaadigste Herre, samt en god Pension for Eders og Eders Børns Livstid." Obersten stirrede paa ham og syntes at samle sine Tanker; hans slappe Kinder bleve blegere og blegere. medens Virkeligheden i dens hele sørgelige Skikkelse fremtraadte for hans indre Blik; langsomt hævede han sit Glas i Veiret og tømte det; som om han med Druesaften indsugede nyt Mod og frisk Fortrøstning, svarede han derpaa med en vis Heftighed: „Nej, vist ej; jeg takker Eder Hr. Schoutbynacht! men jeg er en ærlig Svensker, og som en gammel, erfaren Soldat véd jeg nok, at jeg intet har at befrygte, da jeg har holdt Krigsraad og kun handlet efter Krigsraadets Beslutning — det er Hovedsagen; jeg kjender mine Pligter og véd, hvad Ansvar, der paahviler mig som Karlstens Kommandant — som jeg da var." Den sidste Bemærkning tilføjede han med en underlig Overgang i Stemmen og rev atter i sin Halsklud; det blev ham vel for varmt eller maaske gjennemisnedes han tvært imod af Anelsen om hvad der vilde ske; Aaret efter blev han nemlig, ifølge Krigsrets Dom, halshugget i Stokholm.

Andet Kapitel.

Paa den egentlige Krigsskueplads, Grænsen mellem Norge og Sverig, gik det imidlertid langt roligere til. Frederik den Fjerde havde haabet, at den vigtige svenske Transportflaade ved Strømstad lige saa let skulde falde i hans Hænder som den i Dynekilen, hvortil der ogsaa var al Udsigt; thi det eneste svenske Troppekorps paa denne Kant af Landet, nemlig det under Rheinschild, maatte jo holde sig i en iagttagende Stilling, og Transportflaaden havde kun trende bevæbnede Gallejer til sit Forsvar; men i sin Beregning oversaa Kongen, at det ikke var Tordenskjold, men Vice-Admiral Rosenpalm, hvem hint vigtige Hverv var overdraget. Admiralen, som var en Tilhænger af det gamle Nøler-System, afsendte Kommandør Vosbein med nogle Skibe, i den Hensigt, foreløbig at spærre Svenskerne Vejen, og denne Officer, som vel ikke vilde betage sin Chef Æren af at udføre et saa glimrende Foretagende, gik rolig til Ankers halvanden Mil fra Havnen. Næste Dag ankom Admiralen selv med et Par Orlogsskibe, og i den Overbevisning, at Fjenden nu ikke kunde undslippe, samt at han under alle Omstændigheder var de nævnte tre Gallejer voxen, nøjedes han med at tilspærre de vigtigste Udgange og ventede paa, at Fjenden selv skulde udlevere Byttet. Dog, den svenske Befalingsmand fattede den sidste Beslutning, der i saadanne Tilfælde bliver en kjæk Søkriger tilovers; han borede hele Transportflaaden i Sænk, og medens Rosenpalm og Vosbein traf Anstalter til at bjærge de synkende Fartøjer, slog han sig lykkelig igjennem med de trende Gallejer.

Landkrigen førtes i en lignende Aand. Uden at møde

synderlig Modstand trængte Frederik frem med sine tyve tusend Mand; da samtlige befæstede Punkter sløjfedes og forlodes af deres Garnisoner, oversvømmede han snart hele Bahus-Lehn. Den af Hungersnød og Elendighed nedtrykte svenske Almue saa med ligegyldige Blikke de Danskes Fremrykken og begyndte endog snart at tro dem paa Ordet, at de kom som de bedste Venner, da den ikke synderlig krigerske, men desto menneskekjærligere Konge aabnede Magasinerne og lod Forraadet uddele blandt de Hungrige. Ved Strømstad syntes denne lette Sejrsmarche at standse; Hovedkvarteret opsloges i Byen, og Tropperne lejrede sig magelig i Nærheden, for at udhvile sig.

Vi se altsaa de hvide Telte, Række ved Række, skinne i Sommersolens varme Straaler; i lette, bekvemme Dragter slentre Officerer, høje og lave, Infanteristen og Kavalleristen, omkring paa de grønne Sletter eller ligge henstrakte i Teltenes Skygge eller trænge sig sammen om Marketenderboderne. Kun hist og her bemærker man en Rytter, formodentlig en ærlig Fyde, der med kjendelig Omhu strigler sin fede Ganger; eller en tysk Soldat med barske Miner og stort Overskjæg, i Færd med at pudse sit Geværløb, medens Artilleristen i en halvt liggende Stilling spille Tærninger paa deres Kanoner, der begynde at blive skimlede og grønne, formodentlig af Fortrydelse over den lange Tavshed; kort, det Hele ser rigtig nok ud som en anselig Hærs Lejr; men den bærer et vist Præg af Sløvhed, som om Tropperne var ude paa en fredelig Sommermanøvre og ikke dragne i Felten til en energisk Angrebskrig. Inde i Byen spores vel noget mere Liv; Adjudanter gaa og komme fra alle Kanter; af og til lyder der et Trompetstød og en Tromme røres; men disse Krigere, der vist nok under en dygtig Generals Anførsel

vilde have vist sig ligesaa kjække som deres Brødre paa Søen, bevæge sig med en vis Langsomhed, med en vis fornem Ligegyldighed for deres militære Pligter, som om de vilde efterligne Hoffets Manerer — Hoffet, ved hvis Nærværelse i en Lejr Soldaterne som oftest ophøre at være Krigere. Selv Trompet og Tromme lyde mindre dristig og udfordrende, end vi vare vante til at høre ombord hos Tordenskjold; maaske have Trompeter og Trommeslagere Ordre til ikke at gjøre for stor Allarm, for ikke at forstyrre den hellige Stilhed i Hovedkvarteret. Foran dette vandre et Par svære Skikkelser med afmaalte Skridt frem og tilbage; kun af og til standse de, for at præsentere Geværet for en forbigaaende Officer eller at bortskræmme en og anden næsvis Person, der nysgjerrig vil titte ind i Hoffets Helligdom.

I et temmelig stort Værelse, hvis Ameublement og Forsiringer, skjønt nette, dog bare Spor af Hastværk og ingenlunde vare kongelige, sad Frederik den Fjerde i en magelig Lænestol ved sit Skrivebord; paa det sidste laa en Mængde Papirer udbredte, dog hverken Landkort eller militære Tegninger; det var Dokumenter af en ganske anden Natur, nemlig Indberetninger fra de mangfoldige Missioner, der paa den Tid udsendtes fra Danmark til Hedningenes Omvendelse; i en saadan Grad var denne hellige Sag bleven Mode, at Hans Majestæt midt i Krigens Tummel fandt Stunder til at beskjæftige sig med den. At den i dette Øjeblik havde været Gjenstand for en betydningsfuld Samtale, kunde man ane af det andægtige Træk, der bekyggede Frederiks ædle Ansigt, og af hans foldede Hænder, saavelsom af det næsten fromme Udtryk, der var umiskjendeligt i den unge Mands Fysiognomi, der stod foran ham med et Par aabne Breve i Haanden.

„Ja vist, min Søn!“ sagde Kongen efter nogle Minutters højtidelige Tavshed, „det er et sært vigtigt, gudbehageligt Værk, som vi af alle Kræfter maa stræbe at fremme, og vort kongelige Hjærte føler from Glæde over dets heldige Fremgang; det er en Skjærv, vi bringe til Afdrag paa vor Skyld til alle Kongers Konge, hver Gang vi ved den hellige Daab vinde en Sjæl for hans Himmerige. Men vi maa dog ikke derover ganske glemme de svare Pligter, der paahvile os som Hærfører.“ „Min kongelige Fader har dog selv ofte bemærket, at man maa begynde Alt med Gud, og at man alene ved Gudsfrygt og fromme Gjerninger kunde vente Lykke i sine verdslige Foretagender,“ indvendte Kronprinsen med en ærbødig Bøjning og i næsten hviskende Tone; „og skulde der ikke være større Hæder i at vinde Sjæle for Himlen end Lande og Undersaatter i denne Verden.“ „Begge Dele kunne vel forenes,“ svarede Kongen hurtig og tog Hænderne fra hinanden, „og have vi ikke aabnet dette Felttog med Gudsfrygt? Have vi ikke paa Grænsen af Fjendens Land med ydmyge Hjærter nærmet os Herrens Bord og flittig besøgt hans hellige Hus? Beskæftige vi os ikke i disse kostbare Øjeblikke med et ham behageligt Værk?“ „Saa er det, min Fader!“ nikkede Kongesønnen og saa i Vejret, „men I maa ikke vredes paa mig, naar jeg formaster mig til at bemærke, at vi ikke bør standse paa Halvvejen; Meget er gjort, skjønt Arbejderne ere faa, og af disse Indberetninger vil I have erfaret, at mangfoldige Hedninger paa Koromandelkysten have erholdt den hellige Daab og ere indlemmede i Kristi Kirke; men ogsaa til det høje Norden skulle jo Missionærerne sætte deres Stav, og disse fromme Mænd, der saa ufortrødent vandre i Apostlenes Fodspor, savne de nødvendige Midler.“ —

„Penge, mener Du, min Søn!“ foer Kongen i Vejret, og hint andægtige Træk begyndte at tabe sig paa hans Ansigt — „for Gud! vi have ikke været sparsomme i saa Henseende; have vi ikke af Postintraderne tilstaaet Missionskollegiet to tusend Rigsdaler om Aaret, og give vi ikke jævnlige Tilskud af vor egen Lomme?“ „Det er vist og sandt, min Fader! men skulle hine Mænd ikke trættes i deres Kald og tabe Lysten, maa de opmuntres med rund Haand; thi mange ere de Lidelser og Krænkelser, de maa udstaa, endogsaa her hjemme, hvor man stundom forfølger dem med Spot, ja undser sig ikke engang ved at lade Spotten berøre selve den hellige Majestæt — har ikke den nedrige Dippels Smædeskrift mod vort priselige Missionsværk draget mange lignende efter sig?“ „Ha! Dippel — ja vist,“ mumlede Kongen hen for sig og med kjendelig Uvilje; thi han havde engang interesseret sig levende for denne Sværmers Gransknинger efter de Vises Sten; „det var en Bedrager, et ugudeligt Menneske; derfor er han ogsaa bleven straffet som saadan til Forfærdelse for alle Ligesindede; og for at Ingen skal træde i hans Fodspor og formaste sig til at skrive mod Gud og hans hellige Værk eller endog mod vor Iver til sammes Forfremmelse, have vi jo befalet vore Bisper og Universitetet at forhindre at Skrifter, der traktere saadanne Materier, befordres til Trykken — men nok om det, min Søn! andre Forretninger kræve nu vor kostbare Tid; vi ønske at vide, hvad Wibe har at forebringe; lad ham kun komme her ind.“

Kongesønnen bortfjærnede sig, og et Øjeblik efter traadte den nævnte Minister ind, en noget før Mand af Middelhøjde med et Ansigt, hvis evige Halvsmil gjorde det umuligt at læse i samme. I en forover bøjet Stilling, der vist nok kostede hans svære Legeme megen Anstrængelse,

blev han staaende i ringe Afstand fra Døren og saa fra Siden med et spejdende Blik paa Kongen, som smaasnakkede med sig selv og lagde de adspredte Papirer i Orden.

„Ej, ej! er I der — kom kun nærmere, Wibe!" sagde Monarken, idet han nu først bemærkede Ministeren; „hvad Nyt bringer I? Er der kanske indløbet Depecher til os?" „Lutter gode Efterretninger, Eders Majestæt!" svarede Wibe og rettede sig i Vejret; han nærmede sig derpaa Bordet og lod Blikket flygtig glide hen over de opstablede Papirer; „vor ædle Bundsforvante, Hans czariske Majestæt har sejrrig betraadt Sverigs Kyster og hans talrige Gallejer spærre Stokholms Havn." „Det vide vi jo allerede, og vi vide ogsaa hvad for et Hus hans Soldater holde omkring Hendes Majestæts Hovedstad," udbrød Kongen med fortrædelige Miner og rejste sig. „For Gud! det duer ikke — lige for Evropas Øjne — hvad ville Kabinetterne dømme om en saadan Krig?" „Men Hovedsagen opnaas dog," indvendte Ministeren med en smilende Overgang i Stemme og Blik. „Hendes svenske Majestæt véd hverken ud eller ind, og hvad er alle disse Ulykker andet end nødvendige Følger af Krigen? Gaar det blot Slag i Slag, nødes hun og Rigsraadet omsider til at gribe den første Haand, der byder Fred; men i saa Fald maa Eders Majestæt tillade mig at bemærke, at vor ædle Bundsforvante ved sin raske Fremskriden er nærmere til at opnaa de fordelagtigste Betingelser." „Ja vist, det gjør han sikkert, ser han blot sit Snit; han er snu nok dertil," smaasnakkede Kongen og gik hurtig over Gulvet. „Vi forstaa Eder ret godt, Wibe! I mener, at vi gaa for langsomt til Værks; men vi give Eder vort kongelige Ord paa, at Skylden ikke ligger hos os; Frankrig og Preussen holde Øje med vore Bevægelser og forse sig,

vi maa tilstaa med Rette, over vor moskovitiske Bundsforvantes barbariske Maade at føre Krig paa." „Deri have vi jo ingen Del," bemærkede Ministeren; „Eders Majestæts faderlige Mildhed har jo allerede vundet svenske Hjærter i tusendvis." „For Gud, det stræbe vi ogsaa efter og mene med saadant Vaaben at vinde mere end med Ild og Sværd," forsikrede Kongen med Selvfølelse; „men hine to Magter skære helst Czaren og os over én Kam, for at have gyldigere Anledning til at gribe Sverig under Armene; desuden skriver vor nidkjære Ven, Grev Holstein, fra London, at det engelske Kabinet begynder at gjøre alvorlige Miner ved vore raske Fremskridt og ønser paa at drage os en Streg i Regningen; desaarsag have vi anset det for klogest at standse i nogen Tid, for at lade den første Opsigt tabe sig." Wibe rystede lidt alvorlig paa Hovedet; men det vante Smil vendte tilbage paa hans Læber, idet han ytrede: „Hvad Eders Majestæt der i Eders Visdom har besluttet, formaster jeg mig ikke til at dadle; kun vil det synes mig, at Eders Majestæt med den veludrustede Krigsmagt, der blot venter paa Signalet til at ofre Liv og Blod, vilde være i Stand til, i Forening med Hans czariske Majestæt at besejre Fjenden og faa den ønskeligste Fred undertegnet, før noget af hine Kabinetter kunde komme sig af Forundringen og gjøre alvorlige Skridt." „Det have vi ogsaa tænkt os," faldt Kongen ham i Ordet, „men vi have dog Grund til at være forsigtige, allerhelst da Fjenden endnu staar med anseelige Tropper i Felten og har stærke Fæstninger at støtte sig til." „Eders Majestæt behager at glemme, at Reinschild trækker sig frygtsom tilbage, altsom vor sejrrige Armé skrider frem; endnu har Eders Majestæt ingen Modstand af Betydning mødt, og da Fjenden i disse Dage har mistet

en saa uhyre Masse Skyts og Provision, vil det se maadeligt ud for ham med Fæstningernes Forsvar." „Husk os ikke derpaa," foer Kongen uvillig i Vejret, „det er ogsaa en af vore Grunde til at overveje hvert Skridt; byggede vi ikke saa sikkert paa, at faa alt det Krigsmateriale i vore Hænder — sandelig! formaaede vor mægtige Flaade ikke at borttage de værgeløse Transportfartøjer, hvor kunde vi saa tænke paa at blive Mester over de med Batterier og Krigsskibe opfyldte Havne ved Gothenborg og Marstrand, for ikke at tale om den hartad uindtagelige Fæstning Karlsten?" „I saa Henseende maa jeg tillade mig at gjøre Eders Majestæt en Bemærkning, at nemlig Schoutbynacht Tordenskjold bevogter hine Havne, og skulde Fjenden endda bryde frem fra den Kant, bliver det Schoutbynachtens Skyld; thi han har jo Stridsmagt nok hos sig." „I skal, for Gud! ikke lægge ham noget til Last," udbrød Kongen som før; „havde vi saa sandt overdraget ham det Hverv at hente Transportflaaden, laa Fartøjerne ikke nu paa Havsens Bund med al den Munition vi havde gjort Regning paa at anvende til Fæstningernes Betvingelse." „Jeg vover ingenlunde at modsige Eders Majestæts naadige Mening om denne unge Søofficer," drejede Ministeren af, „men tillader mig kun at bemærke, at Uheldet med Transportflaaden hører til de uundgaaelige Omvexlinger af Krigslykken, og at Admiral Rosenpalm som en erfaren Officer vist ikke har forsømt sin Pligt. Derhos vil det synes mig, at Eders Majestæts naadige Mening om Schoutbynachten taler for, at han vil passe paa Fjenden, saa at vi ikke fra den Kant have at befrygte nogen Forstyrrelse af vore Angrebsplaner, og naar Rosenpalm først har overtaget Blokade-Eskadrens Kommando, vil han sikkert ved glimrende Bedrifter gjøre det forrige Vanheld godt igjen."

„Vist ikke, Wibe! I behandler den Ting for let — naar vi nu sige Eder, at den kjække Schoutbynacht netop mangler Munition og Mandskab, og har i disse Dage ansøgt os om at skikke ham begge Dele — og I véd dog ligesaavel som vi, at vi ikke tør svække os, allerhelst da Rheinschilds rolige Holdning gjør al Aarvaagenhed nødvendig." „Eders Majestæt behøver jo blot at befale, og inden otte Dages Forløb have vi frisk Mandskab og Munition fra Danmark."

„Ej, ej, det gaar ikke an — nej, for Gud! gjør det ej; som Landsfader kan vi ikke forsvare for vor ømme Samvittighed at hente flere Forsørgere bort fra Hus og Hjem og tage flere Hænder fra Mark og Værksted; og hvad Krigsmaterialet betræffer, saa have vi allerede hartad anstrængt os over Evne, saa vi snart se Bunden af vor Kasse. Vi sige Eder, Wibe! der maa bedre Raad til," og gnidende sine Hænder, skred Monarken atter over Gulvet, uden at bemærke Ministerens ironiske Smil; efter et Minuts Tavshed tog denne Sidste igjen Ordet: „Ifølge min underdanige Anskuelse kræver under alle Omstændigheder Eders Majestæts Ære, punktligt at holde det kongelige Ord, der gaves Hans czariske Majestæt; er han end noget voldsom i sin Adfærd, er han dog en vigtig Bundsforvant, og ved hans nuværende heldige Fremgang bliver det endog politisk klogt at holde gode Miner med ham og ikke staa tilbage i Energi, i det mindste indtil Byttet er delt." — „Vi have endnu aldrig brudt vort kongelige Ord, og kun en uundgaaelig Nødvendighed skulde i nærværende Tilfælde nøde os dertil," sagde Kongen med noget usikker Stemme, „men om denne Nødvendighed nu indtraadte, hvad da? vi spørge Eder, Wibe! hvad da? Hvis de store Kabinetter lægge sig derimellem, var det da ikke bedre, at vi i Tide havde holdt os tilbage, end om vi vare

gaaede for vidt?" „Jeg vover gjentagende at gjøre Eders Majestæt opmærksom paa, at vi netop derfor skulde gaa rask til Værks og trænge hurtig fremad, for at møde vor Bundsforvandte paa Halvvejen, at han ikke skal dele Byttet som Løven i Fablen." „Men Fæstningerne, der ligge paa Vejen, hvordan faa vi dem? — vist ej, Wibe! det gaar ikke, det vilde vare for længe." „Eders Majestæt kunde jo følge andre store Hærføreres Exempel og gaa Fæstningerne forbi, for at naa Hovedmaalet." „Vi skulde beholde Fæstningerne i Ryggen — for Gud, Wibe! I er en god Statsmand, men en daarlig General." „Jeg bøjer mig dybt for Eders Majestæts større Visdom i saa Henseende; men ifølge min ringe Mening vilde der i dette Tilfælde ikke være stor Fare ved at gaa Fæstningerne forbi; har Eders Majestæt i Forening med Czaren først tvunget Hendes svenske Majestæt og Rigsraadet i Stokholm til at undertegne Freden, og har Eders Majestæt faaet de gamle danske Provinser, Skaane, Halland og Blekingen atter lagte under Eders retfærdige Scepter, da aabne Fæstningerne nok selv deres Porte, ligesom Svenskerne allerede modtage os med aabne Arme, og da komme Kabinetterne for sent med deres Mægling, ja selv den engelske Flaade vil, naar Sundet først ligger midt i Danmark, nødes til at vende hjem med uforrettet Sag, eller i alt Fald kun forfølge Hans czariske Majestæts Gallejer og være glad ved, selv at slippe ud igjen af Østersøens Dør." „For Gud! I er dog en bedre General, end vi antog Eder for," smilede Kongen og en usædvanlig Rødme oplivede hans indfaldne Kinder. „Skaane, Halland og Blekingen, — vist er det danske Provinser, og til evindelig Ære vilde det geraade vort Regimente, om vi atter sammenføjede dem med Moderlandet; saa havde vi Oprejsning

for ti dyre Krigsaar. Vi ville overveje Eders Raad — Skaane, Halland og Blekingen — vist ere disse gamle danske Provinser nogen Anstrængelse værd. Kom Wibe! vi ønske at besøge Lejren og glæde vort kongelige Hjærte ved Synet af vore tappre Krigere; vi agte dernæst, om Gud vil, at holde et Krigsraad i Morgen.

En høj, snehvid Ganger med gyldent Skaberak stampede utaalmodig udenfor Hovedkvarteret; med opspilede Øjne gabede de sammenstrømmende Stoddere og andre ørkesløse Tilskuere paa den galonerede Rideknægt, hvem de i Førstningen antoge for Kongen. En Mængde Hofmænd og Adjutanter, hvis lette Samtaler og lystige Blik stak sært af mod de usle Tilskueres dæmpede Bemærkninger og kummerfulde Miner, stode ved deres velnærede danske Heste, færdige til at svinge sig op. Noget længere tilbage holdt en Afdeling af Hestgarden; som naglede til Sadlen sade disse herkulske Skikkelser tavse og ubevægelige med vægtige Sværd i de kraftige Næver og syntes især at tildrage sig Smaadrengenes ivrige Beundring. Raslende præsenterede Skilvagterne Gevær; Hofmændene afbrøde Samtalen og lagde deres Ansigter i alvorlige Folder, medens en ærefrygtsfuld Mumlen gjennemløb den tætte Kreds af Tilskuere. Kongen traadte ud af Døren; nikkende naadig til alle Sider, nærmede han sig den urolige Ganger og satte Foden i Stigbøjlen. Idet han hævede sig op i Sadlen og saae ud over de Omstaaende, udbrød han: „For Gud! det aner os, at vi faa vigtige Efterretninger; kommer ikke der et Par Søofficerer, der synes at have Hastværk; vi tilstaa det, vi ere nysgjerrige at erfare, om de komme fra Rosenpalm eller Tordenskjold.“ Som man vel kan tænke, fore Alles Blik hen i samme Retning, nemlig ned mod Havnen, hvorfra tvende Søofficerer ilede

hid med bevingede Skridt, og en saa fuldkommen Tavshed indtraadte, at man kunde høre Aandedraget. „Jeg troer at kunne forsikre Eders Majestæt, at disse unge Mænd komme fra Gothenborgs Eskadre," sagde omsider Wibe; „i det mindste kjender jeg den ene af dem; det er Kaptajn-Løjtnant Ployart." „Da maa der være forefaldet Noget vi kjende Schoubynachten og vide, at han ikke sender Stafetter uden i sær Anledning," bemærkede Monarken med dæmpet Røst, og medens han med den flade Haand klappede sin urolige Ganger paa Halsen, skiftede han næsten Farve, som i en voldsom Forudfølelse af en vigtig Begivenhed. Der indtraadte atter en spændt Tavshed, indtil Søofficererne vare komne ind i Kredsen af de fornemme Ryttere. Med en ærefrygtsfuld Bøjning nærmede Ployart sig Kongen, som kun hilste med Haanden og betragtede ham med et spørgende Blik.

„Schoutbynacht Tordenskjold lader formelde Eders Majestæt sin ydmygste Respekt," begyndte Søofficeren; men næsten heftig afbrød Kongen ham: „Vi véd det, I er Kaptajn-Løjtnant Ployart — hvad Budskab har I?" „Løjtnant Poulsen her skulde allerede for flere Dage siden have bragt Eders Majestæt en vigtig Melding; men han opholdtes af Modvind, saa at jeg har indhentet ham," vedblev Ployart og pegede paa den anden Søofficér, „nemlig at den i Marstrands Havn forsamlede Eskadre er afvigte 23de dels erobret, dels ødelagt og selve Byen tagen i Besiddelse." „Gud være lovet!" raabte Kongen og aandede friere i Vejret, „der fik vi dog en glædelig Efterretning — vi sagde jo nok, at det anede os." „Dernæst har Schoutbynachten overdraget mig det hæderfulde Hverv at melde Eders Majestæt, at Fæstningen Karlsten efter et rask og heldigt Bombardement har overgivet sig med alt

Krigsforraad, som deri fandtes." Et Forbavselsens Udraab undfløj Alles Læber; en pludselig Rødme farvede Kongens Kinder; han tvivlede om at have hørt rigtig og med skjælvende Stemme spurgte han: „Hvad siger I? — forstaa vi Eder ogsaa? Den stærke Fæstning Karlsten" — „Eders Majestæts sejrrige Flag vajer allerede fra dens høje Mure, og Kommandanten er med samt den hele svenske Besætning skikket ind til Gothenborg." „For Gud! det var det glædeligste Budskab, vi endnu have faaet i denne lange Krig — hvad synes Eder, I Herrer! have vi ikke nok sagt det — vi spørge Eder, Wibe! — at vi ikke have nogen nidkjærere Tjener eller kjækkere Krigsmand end denne lille Schoutbynacht Tordenskjold." „Jeg har herved den Ære at overrække Eders Majestæt Schoutbynachtens egen Melding, som han efter skyndsom Leilighed har nedskrevet." „Giv hid, Kaptajn Ployart! ja vist, som vi siger, virkelig Kaptajn paa vor Flaade; det Budskab er, for Gud! en saadan Forfremmelse værd — Karlsten er altsaa i vor Magt — til Hest, I Herrer: den Efterretning maa vi bringe Armeen, at hver dansk Mand kan glæde sig med sin Konge." Han rakte Wibe de modtagne Papirer; derpaa hilste han venligt til Ployart og trykkende Sporerne i sin Gangers Sider, fløj han afsted; dette Sejrsbudskab syntes at have gjort ham tyve Aar yngre. Højrøstede og larmende galopperede Hofmændene, Adjudanterne og Livgarderne bagefter medens de opskrækkede Tilskuere over Hals og Hoved flygtede til alle Sider.

Skjønt hemmelig Misundelse vistnok rørte sig i en eller anden høj Officérs Sjæl, modtog Hæren dog Efterretningen om Karlstens Erobring med almindelig Glæde, og et nyt Liv vaagnede i den for faa Øjeblikke siden saa søvnige Lejr. Da Budskabet var bleven bekjendtgjort for

de i al Hast opstillede Regimenter, befalede Kongen, at der skulde skydes Viktoria og uddeles stærkt Øl blandt Tropperne. Snart dundrede ogsaa Kanonerne løs saavel i og omkring Lejren som paa de i Strømstads Havn og ved Koster beliggende Krigsfartøjer; Trommerne rørtes og Trompeterne skingrede, uden at man nu dæmpede Larmen af Hensyn til Hans Majestæts Nærværelse. Den strænge Krigstugt løsnedes for et Øjeblik; Over- og Underofficerer, simple Infanterister og Ryttere samledes endrægtige i samme Lag, fortalte, jublede og sang i Munden paa hinanden; ofte og fra hver Gruppe lød Tordenskjolds Navn, denne Dagens Helt, om hvem Enhver nu vidste at fortælle en Historie, et Æventyr, det ene vidunderligere end det andet. Som om denne Begivenhed havde bortvejret al Raadvildhed, gjort al Forsigtighed overflødig, drejede den almindelige Samtale sig om Sverigs Erobring, der nu ansaas for utvivlsom, tildeels for fuldendt; thi de Ord, der i saa Henseende vare undslupne Majestæten i hans Glædesrus, gik fra Mund til Mund, og tiltoge stedse i Dristighed og Betydning. I denne sene Sommeraften lignende Lejren en illumineret By; Soldaternes Jubel og Glassenes Klang hørtes fjærn og nær; fra alle Kanter dundrede Glædesskud ud i Natten; Fakler og Baal lyste overalt; hist og her satte Musikens Toner unge og gamle Ben i Bevægelse til en bacchanalsk Dands. Da forstummede omsider Misundelsen og Bagtalelsen, medens Schoutbynachtens Venner hævede Rosten; man mærkede nu, at Tordenskjold var entret op til en Højde, hvor Pilene vanskelig kunde naa ham.

Men vi ville vende tilbage til vor Helt, som imidlertid ikke laa stille paa sine Lavrbær. Vi finde ham ikke længer ved Marstrand eller Karlsteen; her vajer det danske

Banner fra Kastellets Flagstok og et Par Gallejer ligge paa Vagt i Havnemundingen; Marstrands Indvaanere vandre i Hobetal tilbage til Byen, hvor de atter tage deres Boliger i Besiddelse, og hvor Alt igjen har faaet et saa fredeligt Udseende, at kun de nedskudte eller beskadigede Huse minde om Krigen. I det Fjerne dundrer det derimod hult, lig en heftig Kanonade, og nærme vi os Gothenborg, da faa vi atter Øje paa de danske Svaner, der under Tordenskjolds Blodflag paany spille op. Orlogsskibene „Lolland", „Fyen", „Delmenhorst", „Oldenborg" „Sværdfisken" og „Tomleren" se vi i Opsejling paa Gothenborgs Fjord; Gallejerne „Prins Karl" og „Charlotte" have taget Prammene „Langemaren" og „Spydstagen" paa Slæbetov og ere i Færd med at bugsere dem tæt ind under Ny-Elfsborg, hvis Ildsvælg udtordne Død og Ødelæggelse mod den forvovne Fjende. Rygter om at 6000 Mand Danske ere undervejs, for at kastes i Land paa Hisingeøen, har indgivet Tordenskjold den Idé at forsøge et pludseligt Angreb paa Ny-Elfsborg. Hans Lykkes Stjerne synes at vinke ham længere fremad; indtræffer hin Undsætning til rette Tid og hindrer Fjenden i at forskanse sig paa Øen, da kan Planen ikke slaa fejl og — maaskee kan et uventet Angreb ligesaa hurtig gjøre ham til Herre over Gothenborg, som han bemestrede sig Marstrand. Prammene og Bombardergalioten „St. Johannes" have nu indtaget deres Stillinger et halvt Kanonskuds Afstand fra Fæstningen; tæt under dennes Mure paa en lille Holm springer Grotschilling i Land med tredive raske Gutter og planter en Mængde Haandmorterer midt under de Svenskes Ild. Paa et givet Signal begynde Prammene og Galioten at fyre; Bomber og Tredivepundinger søge Vejen ind til Fæstningen, der

dog intet Svar bliver skyldig. Natten udbreder sine mørke Vinger over Hav og Land; Stjærnerne blinke klart paa den uhyre, skyfri Hvælving og blodrød stiger Maanen op fra de urolige Bølger. Men de Kæmpende mærke det ikke; fordoblende deres Anstrængelser og bydende Døden Trods, rykke de nærmere og nærmere, med hvert Kvartér bliver Ilden heftigere, følge Skuddene raskere paa hinanden; de over Hav og langs Kysten, i Bugter og mellem Klipper henrullende tusendstemmige Ekkoer synes at smelte sammen til ét uhyre Brøl. Efterhaanden komme flere Sejlere op og istemme den græsselige Sang, blandt andre den svenske Galease „Prins Frederik af Hessen", der nu fører dansk Flag. Men endnu har Schoutbynachten ikke bragt sin hele Styrke i Ilden; under lystige Sange, der klinge skært til Styккernes alvorsfulde Bragen, trække hundrede Sømænd paa Aarerne og slæbe „Frederikshald", „Hjælperinden" og „Stralsund" frem langs Hisingeøen; som om det var Stjærneskud, se de med smilende Miner paa de neddalende Bomber, de gloende Kugler, der sprudlende dukke i Bølgerne rundt om; og rammer Kuglen, styrte Kammeraterne blødende sammen, da synge de højere og højere, for at overdøve Skriget og med det samme kvæde de Faldnes Sejershymne. Kun Cheferne, Kommandør Hoppe paa „Frederikshald", den gjæve Kaptajn Mogens Rabe paa „Hjælperinden" og Kaptajn Tønder paa „Stralsund", kaste mørke Blikke til alle Sider og gyse ved hvert nyt Lag; thi de brænde af Utaalmodighed efter at kæmpe under Heltens Øjne; de frygte at komme for sent til at plukke deres Blade af Kransen. Med sit Træben tramper Tønder Takten til sine Matrosers Sang; han vilde gjærne derved paaskynde Farten, i det mindste tramper han af og til hurtigere end det Tempo, hvori

Gutterne synge. Nattens Skygger svinde bort, Stjærnerne slukkes deroppe; Himlen gløder stærkere og stærkere i Øst. Gjennem de bristende Morgenskyer ruller Solen straalende frem og forgylder atter den falmede Jord. Endnu dundrer Kampen fort; endnu brøler det chaotiske Ekko fra Syd til Nord, fra Øst til Vest, som om Støvets Børn engang vilde vise, hvilken Larm de magte at vække. Skytsskibene og Fregatten ere nu komne op og have indtaget deres Stillinger; det udmattede Mandskab afløses af friske Folk, og nu skal Ilden for Alvor begynde fra alle Svælg, ogsaa fra de paa den lille Holm opsatte Haandmorterer. Baadsmandspibens Lyd slynger sig fin og skjærende gjennem det vældige Bulder, og paa Orlogsskibene trænge Sømændene sig sammen om den høje Skanse. Med blottede Hoveder og de barkede Næver foldede om den begede Hat, lytte de til Herrens Ord; hverken Stykkernes dødvarslende Røst eller de forbifarende Kuglers Susen formaa at forstyrre denne deres Andagt eller at rive deres tillidsfulde Blik bort fra det stolte Flag deroppe. Ombord paa „Lolland" bivaaner Tordenskjold Gudstjenesten; ogsaa han har blottet sit Hoved og i en næsten ydmyg Stilling synes han at lytte til den blege Gejstliges kraftige Ord; dog ere hans Miner adspredte, han kaster ofte det funklende Blik til Højre og Venstre; man mærker nok, at han med den bedste Vilje ikke kan fjærne sin Opmærksomhed fra Kampen og dens Gang, og at han med Længsel imødeser Gudstjenestens Tilendebringelse, skjønt han selv har paabudt den. Tæt ved ham se vi en fremragende Kæmpeskikkelse, med hvis isgraa Haar Vinden leger; det er Ole Olesen. Hans ellers saa stenhaarde Ansigt har i dette Øjeblik antaget et fromt Udtryk; han synes virkelig i ivrig Bøn og hans Blik er vendt

mod det Høje — dog, maaskee betragter han kun det kjære Flag, under hvilket hans Haar ere blegede, under hvilket han har kjæmpet saa mangen rask Kamp; maaske tæller han i Tanken de Aar, han har stridt, og aner, at han ikke har mange tilbage; thi nu er hans Ønske jo opfyldt, at see sin Yndling nær ved den Top, som han antager for den højeste Tinde af denne Verdens Ære og Lykke. Herrens Tjener udtaler Velsignelsen; Sømændene holde i stille Bøn Hattene for deres Aasyn og Ole Olesen klemmer sin ganske flad, idet hans Blik næsten med Begejstringens Ild endnu engang søger op til Flaget, der susende bevæger sin Flig hid og did mellem Himmel og Hav. Baadsmandspiben lyder og med styrket Mod skilles Sømændene ad, for paany at se Fjenden under Øjne. Ilden, der var sagtnet paa de danske Skibe, brøler atter løs med stigende Kraft, og Kuglerne gjøre frygtelig Virkning paa begge Sider. En hvidgraa Sky hvirvler op fra Ny-Elfsborg; med et rystende Brag fare hele Masser af Mur- og Tømmerværk, Mennesker og Kugler op i Luften, sprede sig i Højden og styrte i alle Retninger ud i Havet. Det var et Krudttaarn, der sprang; brydende ud i vild Jubel over deres Vaabens Lykke, kappes Sømændene nu om at efterligne dette Mesterskud. Men ogsaa de svenske Stykker ere godt rettede og mangen svær Kugle borer sig ødelæggende ind i Skibenes Egesider; „Sværdfisken" er saaledes ilde tilredt og mange Gutter ere gaaede til Bunds; det ligger allerede paa den ene Side og slæber sine Kanoner i Vandet; det maa hales ud af Ilden. „Frederikshald" har faaet utallige Kugler i Skroget, nogle mellem Vind og Vand. Et Par Bomber dale ned paa Skytsskibet „Hjælperinden" og springe midt paa Dækket. En Regn af sex og tredive Pundinger stryger hen over

„Stralsund"; men Røg og Damp skjule Virkningen for Alles Blik, de atter løsnede fulde Lag overdøve Skrigene og Kommandoraabene.

Ilsomt steg Tordenskjold ombord paa „Stralsund"; hele Mandskabet var just pebet op, for, saavidt Omstændighederne tillode, at udbedre de sønderskudte Redskaber, skaffe de Kvæstede af Veien og efterse, om Skroget havde faaet Grundskud. Der herskede nogen Forvirring og vexledes betænkelige Øjekast; men ved Schoutbynachtens Ankomst vendte Orden og Koldblodighed tilbage; med et skingrende Hurra ilede alle Mand til Arbejde og syntes pludselig at betragte Omgivelserne med ganske andre Øjne.

„Sej der, Gutter! er dog ikke passeret nogen Ulykke med Eders Chef?" raabte Tordenskjold og søgte omkring med Øjnene. „Hr. Kaptajnen ligger for Anker deroppe" mælede en Søkonstabel og tog Hatten af. Lidt forundret saa Tordenskjold paa Sømanden, da han ikke kunde begribe dennes Ligegyldighed ved en saadan Melding; uden at indlade sig paa videre Forklaring, fortsatte han derpaa Vejen op til Skansen, hvor Skibschirurgen og et Par Løjtnanter vare beskjæftigede om Tønder.

„For Djævlen! haaber dog ikke, Du har faaet Grundskud, Kammerat!" udbrød vor Helt og drog Brynene sammen; „vilde hellere se dit smukke Skib springe i Luften, end Dig gaa til Bunds." „Tak, tak, Hr. Broder!" stønnede Kaptajnen, og et Smil foer over hans af Smerte fordrejede Ansigt; jeg er endnu flot og en virkelig Tømmermand skal reparere mit Skrog — for Satan! skynd Eder at faa Remmene løs — jeg skal sige Dig, Hr. Broder! Fjenden ærgrede sig over, at jeg endnu stavrede frisk omkring paa Dækket, uagtet han sidst under

Rygen hentede mit ene Ben, og saa har han i Dag rigtig skudt mig Stylten væk." „Gud være lovet! det er intet andet," trøstede Tordenskjold og hans Aasyn opklaredes; „frygtede det Værste og hørte, Du havde faaet nok for denne Gang; kommer desuden fra „Hjælperinden", hvor de have sønderskudt mig den brave Mogens Rabe; hans Ben er knust af et Bombestykke, og ser ikke ud til, at han gjør det længe mer." „Stakkels Djævel!" vedblev Tønder, uden at smile, var en kjæk Gut og prægtig Kammerat — uf! det kan jeg ellers forsikre, en saadan Svie forvoldte det mig ikke, da jeg første Gang mistede mit Ben." „Skal faa den Træstump ærlig betalt, som om den havde været af Kjød og Blod," forsikrede Schoutbynachten; „er ellers en ubelejlig Hændelse; tør ikke give Fjenden et Øjeblik Pusterum." — „Frisk, I Herrer!" henvendte Tønder Ordet til de omstaaende Officerer, og hans Stemme lød kraftig, skjønt han blev bleg af Smerte, „paa Eders Post — for Satan! I hører jo Schoutbynachtens Ordre. Send Fjenden en dundrende Tak fra mig — sej der, Du Smaa! kryb saa ned til min Doktor, Tømmermanden, og spørg, om han ikke snart har høvlet Benet til." Lettende paa Hatten skyndte Officererne sig til deres Kanoner; hurtig og smidig som en Kat forsvandt Kahytsdrengen gjennem Lugen til det underste Dæk, for at udrette sin Chefs besynderlige Ordre.

Atter og atter dundre Stykkerne løs fra alle Sider, omtrent som naar Stormen stødvis hyler frem; de i det foregaaende Minut faldne eller Kvæstede ere allerede glemte og erstattede med friske Gutter. Krudtdampen begynder at samle sig i mørkladne Skyer, der udstrække sig over Hav og Kyst; Dagen helder og Skyggerne voxe til det Uhyre; derfor ser man ogsaa hist og her et flygtigt

Blink fra de, vistnok tusende Ildsvælg, der idag hæve Røsten; mange af disse ere glødende, og idet de sprænges, knuse de Alt rundt omkring. — Et Flag farer i Vejret paa Ny-Elfsborgs nordøstre Kant; i den dalende Sols Straaler skinner det rødt som et Blodflag; men Sømandens erfarne Øje gjenkjender den hvide Flig, og han antager det for et Fredens Tegn. Da holdes der inde med Ilden; ogsaa Fæstningens Kanoner tie; en frisk Luftning bortfører de graa Krudtskyer; idet Solen synker ned i de fjærne Bølger og endnu kun forgylder Bjergaasene og Skibenes svajende Toppe, stryger en dansk Chalup med hvidt Flag i Agterenden ind til Ny-Elfsborg med Hilsen og Brevskab fra Schoutbynachten, som lader spørge sin ædle Fjende om han er til Sinds at overgive sig. Men vor Helt har denne Gang fundet en værdig Modstander i Fæstningens Kommandant; denne ridderlige Svensker vægrer sig ved at modtage nogen Skrivelse fra Fædrelandets Fjender; den hvide Fane, han har stukket op, var kun et Tegn til Befalingsmændene i Gothenborg, om at sende Forstærkning; ivrigt lader han bevidne Schoutbynachten sin dybe Højagtelse. Imidlertid ryddes Orlogsskibenes Dæk; Mærssejlene ere gjorte los og daske mod Masterne; Konstablerne staa færdige med de brændende Lunter, og fra „Lollands“ Stang vajer det blaa Flag som et Tegn paa, at Angrebet igjen skal begynde for Alvor. Endnu engang sendes Chaluppen derind i samme Ærende; men Svaret lyder som før: Kommandanten vil forsvare sig og Sverigs Ære, saalænge han har et Skud Krudt tilbage. Dæmringen sænker sig over Land og Hav; bleg og hemmelighedsfuld titter en enkelt Stjerne hist og her frem paa den nordlige Himmelhvælving. En uhyggelig Stilhed sænker sig over den store Masse Skibe og de tusende

levende Væsener, der røre sig paa dem; det er som om Naturen tav af Rædsel over det Forbigangne og gyste for, hvad der skulde komme. En utydelig Larm, en pludselig Travlhed opstaar paa og omkring nogle af de sværeste Krigsskibe; disse Kolosser komme snart i Bevægelse og fjærne sig langsomt fra Fæstningen gjennem de brusende modstrævende Bølger. Det er Orlogsskibet „Tomleren", Skytsskibene „Frederikshald" og „Hjælperinden", Fregatten „Stralsund" og Galeasen „Prins Frederik af Hessen"; de lægge sig udenfor Skudvidde, for i al Hast at udbedres, da de næsten ere gjorte udygtige til Kamp. De øvrige Fartøjer forblive derimod paa deres farefulde Poster, og med Utaalmodighed imødeses Signalet til et fornyet Angreb. — Schoutbynachten har forgjæves ventet paa de danske Landkrigeres Ankomst til Hisingeøen; hvert Øjeblik kan han befrygte, at se Fjenden plante sine Kanoner der; han maa altsaa dele sin Opmærksomhed og indse, at der maa skrides til en afgjørende Kamp, før Svenskerne gjøre Forsøg paa at bringe ham mellem en dobbelt Ild. Med sin Chalup farer han i Nattens Skjul fra Skib til Skib, for at anordne og hjælpe, opmuntre og vise til Rette, og ved Midnat giver han derpaa det velbekjendte Signal. Nu afløses Nattens Stilhed af Stykkernes Torden, til samme Tid fra „Spydstagen" og „Langemaren", fra „St. Johannes", „Lolland" og de smaa Morterer paa Holmen. Ny-Elfsborg, der kun synes at have tiet saa længe, fordi den ikke tiltaltes, er heller ikke sen med at aabne Ilden fra sine hundrede Svælg; næsten højtidelig ruller det frygtelige Ekko hen langs Kysten og til de fjærne Bjærge, medens Kanonerne blinke fjærn og nær i den temmelig mørke Nat; Bomber og

Kugler suse forbi eller slaa knusende ned mellem Master og Rær, mellem Klipper og Murværk.

Det gløder atter paa den østlige Himmel; det lysner gjennem den trykkende Røg og Damp; en frisk Morgenvind kruser Bølgernes Toppe og tilvifter de udmattede Sømænd en velgjørende Kjøling. Endnu er Kampen uafgjort; Mure ere nedskudte, Kanoner sprængte, Master og Planker knuste og hundrede af tapre Krigere have udaandet det sidste Suk, men endnu vajer det svenske Flag fra Ny-Elfsborgs Tinde ligesaa stolt som det danske Kors, der af Vinden udfoldes over de fortladne Bølger, og med usvækket Kraft tiltordne de hinanden en rystende Morgenhilsen.

„Tænker, de lade os som sædvanlig skytte os selv og komme an derpaa, om vi skyde disse Klipper i Grus eller selv gaa til Bunds under Arbejdet," sagde Tordenskjold, som med noget omtaaget Pande atter besteg „Lollands" Skanse, efterat have gjort en Runde paa Eskadren — „for Djævelen! har dog vist vore høje Herrer, hvad der kan udrettes, naar man tager Tiden i Agt; var saa sikker paa, at de sex tusend Mand skulde gjøre Landgang paa Hisingen, men har endnu hverken hørt eller set til dem." Kaptajn Bude, som netop var i Færd med, gjennem Kikkerten at iagtage Bombernes Virkning paa Fjendens Skanser, lettede paa Hatten ad sin Chef og ladende Kikkerten synke, svarede han: „Du er selv saa omtrent Skyld deri, Hr. Broder! Du har vænnet dem til at finde Arbejdet gjort hver Gang de med rebede Sejl kom listende til Kamppladsen, hvor Du styrede hen for alle Klude." „Men for Djævelen!" vedblev Schotbynachten og slog med Haanden i Luften, „gjælder her saa godt som med ét Slag at lægge Skaane, Halland og Blekingen

under den danske Krone. Var jo en aftalt Plan, at Landtropperne skulde virke i Forening med os, og blive nu borte i det rette Øjeblik." „Rigtig, det er det gamle Regiments gamle Slendrian," bemærkede Bude! det undrer mig, at Du, Hr. Broder! endnu kan undre Dig derover. Du kan ellers gjærne Skridt for Skridt erobre Sverig for dem; det have de Intet imod, naar Du kun ikke forlanger, at de høje Herrer skulle umage sig for meget med den Smaating — for Resten ser det ud til allehaande, og tager jeg ikke fejl, er Du just ikke for Alvor vred derover, at Sneglene ogsaa denne Gang komme for sent," tilføjede Schoutbynachtens fordums Kammerat med et ironisk Smil. „Oho! Du siger noget," lo Tordenskjold, og Skyen drev næsten bort fra hans Pande; „kunde nok være, hvis Svenskeu kun ikke er resolut nok til at plante Kanoner paa Hisingen; kunne med vort ringe Mandskab næppe forbyde ham det — for Djævlen mene det forbandet godt og ere mindre forknytte end paa Karlsten." Nogle Kugler susede i dette Øjeblik tæt forbi dem, langskibs, og den ene slog ind i Mesanmasten, saa Splinterne fløj til alle Sider. „Sej der, min gamle Vandhund! maa rette Din Kanon en Kjende højere," raabte han derpaa ned til Ole Olesen, som netop paany ladede en sex og tredive Pundinger. Den gamle Sømand lettede paa Hatten og bøjede sin lange Skikkelse ned over Kanonen for at efterkomme Ordren. Det knaldede og dundrede paa alle Kanter; en Kugle slog gjennem Galleriet, foer forbi Schoutbynachten og mødte Styrmandens Legeme, idet han atter vilde rejse sig. Den venstre Arm var borte tæt ved Skulderen; Ole Olesen vaklede, greb fat i Randen af Skanseklædningen og sank ned paa Kanonen.

„Ikke forknyt, min Gut! vilde stoppe Blodet," raabte Tordenskjold, som i tre Spring var nede hos ham og med skjælvende Hastværk rev sin Halsklud af og holdt den til det frygtelig gabende Saar; „sej der! Doktoren skal komme." Med et ubeskrivelig taknemligt Smil nikkede Ole Olesen ad sin Chef og mekanisk slap han med den højre Haand, for at tage Hatten af. „Med Forlov, Hr. Schoutbynacht! lad kun Doktoren blive borte," sagde han og rystede paa Hovedet; „Ole Olesen har aldrig før søgt de blegnæbede Folks Hjælp, og nu mærker jeg nok, at mit Skrog bliver ikke mere flot." „Tænker ikke, det er saa slemt," trøstede Schoutbynachten og greb ham om Livet med kraftig Arm; thi han blev pludselig tung — „maa ikke snakke saa meget; kunde forbløde Dig." „Det var ikke af Vejen, om Hr. Schoutbynachten lod denne Skude gjøre en Vending," vedblev Styrmanden, og Dødens Bleghed drog over hans ærlige Ansigt — „Kuglerne komme alle langskibs — — tak, tak for al Ære og Godt! — vogt Eder for Svenskeren fra denne Fæstning — Gud velsigne Eder og — vort Flag" — med en konvulsivisk Bevægelse drejede han Ansigtet i Vejret, som for i Døden at vende Blikket mod det velsignede Flag, og med et dybt Suk sank han ud af sin Chefs Arm ned ved Kanonen.

Et Par Timer efter lagde en Del Chalupper ind under „Lollands" Gilling og flere Skibschefer begave sig ombord; de vare kaldte hid, for at modtage nye Ordrer. Søværts fra strøg nok en Chalup frem og søgte ligeledes ind til Flaget; en ung Officer ilede op ad Falderebet og skyndte sig op paa Skansen, hvor samtlige Chefer vare forsamlede omkring Schoutbynachten.

„Oho! glæder mig, allerede at se Hr Kaptajn-Løjtnanten igjen," raabte Tordenskjold ham i Møde; „have i

disse Dage mistet adskillige raske Gutter og her er fuldt op at tage Haand i. Er ellers nysgjærrig at erfare, hvad Nyt I bringer fra Hovedkvarteret." „Naadigst Budskab og Hilsen medbringer jeg fra Hans Majestæt," svarede den Nyankomne, det var Ployart — „Efterretningen om at Hr. Schoutbynachten har taget Marstrand og Karlsten vakte stor Forundring og Glæde i Lejren og forskaffede mig Kaptajns Rang." „Gratulerer, gratulerer! har jo ærlig fortjent det. Hr. Kaptajnen véd ellers Intet om de sex tusend Mand, der skulde besætte Hisingen? Har med stor Fortrydelse mærket, at de blive borte, og forekommer mig en maadelig Opmuntring at lades saadan i Stikken." „Rigtig nok har jeg hørt noget ymte om slig Plan," vedblev Ployart med en hemmelighedsfuld Mine; „strax efter min Ankomst til Hovedkvarteret lod det til, at hele Armeen skulde sættes i Bevægelse ned ad denne Kant; men som jeg tror have de høje Herrer faaet Betænkeligheder, dog skal jeg lade være usagt, om de lade sig skræmme af Rheinschild, som staar hin Side Gothenborg." „Kan aldrig være Tilfældet; véd jo, at han knap har ti tusend Mand hos sig, og ligge jo henved tyve tusend Mand stærke omkring det danske Hovedkvarter; maatte i en Haandevending kunne blæse ham af Vejen." „Kanske have nogle Efterretninger, jeg hørte vare indløbne fra den anden Side af Østersøen, bragt Hans Majestæt til at tage Reb i Sejlene," bemærkede Ployart. „Oho! tror at lugte Lunten — ja saa, har i saa Fald sær Anledning til at haste med dette Arbejde. Frisk, I Herrer! have næppe lang Tid tilbage at røre os i." „For Resten skal jeg melde Hr. Schoutbynachten, at Hans Majestæt agter ufortøvet at begive sig til Marstrand, for at tage denne erobrede Fæstning i Øjesyn," faldt Kaptajnen ham i Ordet; „han

venter at træffe Eder der og vil mundtlig forsikre Eder om sin naadige Tilfredshed. Da jeg forlod Strømstad, var Hans Majestæt allerede i Begreb med at indskibe sig." „For Djævlen! er saare naadigt af Hans Majestæt," udbrød vor Helt ganske forundret, skjønt han med det samme kastede et halvt fortvivlet Blik over til Fæstningen, hvis aftagende Ild netop havde indgivet ham et nyt Haab; „maa altsaa afsted, for at modtage ham; havde ellers gjærne selv fuldendt Arbejdet." Slaaende i Luften med den højre Haand, gjorde han et Par Skridt hen over Skansen; efter et Minuts Tavshed vedblev han derpaa, henvendt til Kommandør Hoppe: „Hr. Kommandøren vil da have at tage den øverste Kommandør i min Fraværelse; kan gjærne lade samtlige Fartøjer igjen hale ind til deres Stillinger tæt under Fjendens Kanoner; have jo nu faaet Skrog og Redskaber udbedrede. Venter ellers, at Hr. Kommandøren med al Flid vil opfylde sin Pligt og ikke lade det mangle paa en brav Sømands Aarvaagenhed og Mod." „Jeg takker Hr. Schoutbynachten for det ærefulde Hverv og skal gjøre mit Bedste, at Fjenden ikke spører Tordenskjolds Fraværelse," svarede Kommandøren og tog Hatten af, idet en Følelse af virkelig Højagtelse eller maaske Beundring formildede det haarde Udtryk i hans stolte Aasyn. „Hr. Kaptajnen forbliver paa sin Post som Flagkaptajn," henvendte Tordenskjold Ordet til Bude, „for at tage Kommandoen over dette Orlogsskib og iøvrigt efter bedste Evne være Kommandøren behjælpelig med Raad og Daad. Kaptajn Ployart og Løjtnant Grotschilling følge med til Marstrand, og dermed Gud befalet, I Herrer! — sej der, for Djævlen! havde nær glemt det," tilføjede han og vinkede ad Mathias Thye, som ogsaa skyndsomt stavrede op til Skansen; „har altid vist Dig som en kjæk Gut og

forstaar at rette et Stykke, saa Kuglen ikke spildes; agter desaarsag at betro Dig det Hverv, at skaffe fire Morterer derover paa Holmen ved Hisingen; kan derfra nemt lange Kastellet med dine Bomber." „Det skal efterkommes akkurat som Hr. Schoutbynachten befaler," mælede Sovagten og skrabede ud med sit friske Ben; men idet han svang sin begede Hat hid og did og vendte Skraaen i Munden, vedblev han med en betænksom Mine: „Hvis Hr. Schoutbynachten ikke tager det værre op end det er ment, gad jeg nok have den bestemte Ordre for mig, om jeg i paakommende Tilfælde skal blive ved Mortererne eller lade disse blæsende Instrumenter i Stikken, naar en Officer maatte sende Bud efter mig; for om jeg ellers tør sige min ringe Mening, kunde det jo nok hænde sig, at Svensken lagde sig paa Siden af os derovre." Tordenskjold forstod ret godt Sovagtens Mening og ved atter at kaste et Blik hen over Kampplads sen indsaa han, at saa snart Mortererne plantedes paa det betegnede Sted, vilde Fjenden rimeligvis føre Artilleri over til Hisingen, for at bringe dem til Tavshed, i hvilket Tilfælde den forsigtige Hoppe sagtens kunde faa i Sinde at kalde Mandskabet tilbage. Men for ikke at svække Kommandørens Anseelse, svarede han med et flygtigt Smil: „Har i ethvert Tilfælde at opføre Dig som det sig en ærekjær Sogut anstaar — og ikke forlade Din Post, før en Kugle flytter Dig. Har for Resten at indhente nærmere Ordre hos Kommandøren." Dermed lettede han paa Hatten ad Officererne, og fulgt af Ployart og Grotschilling, begav han sig i al Stilhed ned i en Chalup, der faa Minuter efter strøg hen ad Marstrand til.

Som Tordenskjold havde befalet, lod Hoppe de udbedrede Fartøjer atter indtage deres forrige Stillinger.

Uden at lade sig forstyrre af Fjendens Kugler, fik Mathias Thye de fire Morterer opsatte paa en lille Ø nær ved Hisingen, paa den vestlige Side af Ny-Elfsborg. Derpaa aabnedes Ilden igjen fra samtlige Skibe saavelsom fra Batterierne og fortsattes kraftig den hele Dag, det lod til, at Hoppe vilde holde sit Schoutbynachten givne Løfte. Svenskerne syntes imidlertid denne Gang at ville afvaske de Pletter, de i denne tiaarige Kamp med Søhusaren havde faaet paa deres Krigerhæder; Skud for Skud besvaredes de tordnende Hilsener, og da Fæstningens Mure paa flere Steder begyndte at synke sammen, udfyldte de Aabningerne med Skansekurve, plantede frisk Skyts derpaa og uforfærdet traadte stedse nyt Mandskab i de Faldnes Sted. Fregatten „Stralsund", hvis Stormagt var knust, og „Frederikshald", der havde faaet flere Grundskud, maatte atter hales tilbage; med stigende Uro bemærkede man derhos mod Aften de Svenskes mistænkelige Bevægelser idet en Mængde større og mindre Fartøjer nærmede sig Hisingen, sandsynligvis for at dække et dristigt Foretagende paa denne Ø. Næste Morgen opdagede Kommandør Hoppe, at Fjenden virkelig havde iværksat den befrygtede Plan, at opkaste Batterier paa Øens højeste Punkter og saaledes bringe Eskadren mellem tvende Ild; deres Stykker lode ogsaa snart høre fra sig og gjorde i Forening med Fæstningens Kugler frygtelig Virkning. „Spydstagen", „Langemaren" og „St. Johannes", der laa nærmest Øen, maatte efter nogle Timers Kamp forlade deres Poster, da Ankertovene vare overskudte, og Strømmen truede med at kaste dem ind paa Land. Det danske Batteri paa den nærliggende Holm var saaledes overladt til sig selv, og skjønt det fyrede af al Magt, var det dog øjensynligt, at det i de næste ti Minuter enten vilde blive skudt sammen

eller blive taget med stormende Haand; thi en Mængde svenske Chalupper og nogle Gallejer nærmede sig allerede fra en anden Kant, medens Kuglerne fra Hisingen bestrøg det hagltæt. Kaptajn Bude, som fra „Lollands" Skanse bemærkede den overhængende Fare, haabede endnu at kunne komme tidsnok til i det mindste at redde det kjække Mandskab; uden at indhente den Overstkommanderendes nærmere Ordre, tog han nogle Chalupper med sig og styrede midt igjennem Kugleregnen ind til Batteriet.

„Gud være lovet! der kommer vor Chalup," jublede den kommanderende Løjtnant, „afsted, Manne! vi kunne endnu redde os selv. Følgende deres Officer, mylrede Mandskabet ned til Strandbreden og kastede sig hovedkuls i den første Chalup. „Sej der, Mathias Thye! tag Benene med Dig," raabte Løjtnanten tilbage; men med et satirisk Smil gjorde Sovagten et vægrende Tegn med Haanden, og idet han rolig ladede Morteren, brummede han: „Der kommer sagtens hæderligere Bud efter Mathias — og den rette Chefs Ordre lyder paa, at jeg skal opføre mig som en ærekjær Sogut." „Lollands" Fartøjer stødte fra; nogle hundrede Alen længere oppe lagde flere svenske Chalupper i samme Øjeblik ind til Kysten og med vildt Hurra sprang en Mængde Soldater og Matroser i Land. Da stak Mathias Lunten til; brølende udspyede Morteren sin Ladning og beskrivende en stolt Bue, dalede Bomben ned indenfor Fæstningsmuren. Med et tilfreds Smil fulgte Sovagten dens Flugt med Øjnene; han syntes ikke at lægge Mærke til de allerede fremstormede Svenskere, skjønt han dog mekanisk greb til sin Øxe.

„For tusend Elementer! Satans Karl! hvad gjør Du?" skreg en af de forreste svenske Soldater og styrtede løs paa ham. „Hvad en ærekjær Sogut skal gjøre,"

svarede Mathias Thye, og svingende sit frygtelige Vaaben, spaltede han med et kraftigt Slag Svenskerens Pandeskal; men truffen af flere Geværkugler, sank han i næste Minut hen over sin faldne Fjendes blodige Legeme.

For denne Gang var Slaget hermed forbi; thi Kommandør Hoppe formente, at den af Svenskerne nu indtagne Stilling maatte gjøre ethvert videre Angreb umuligt. Han gav derfor Signal til at hale udenfor Skudvidde og gik derefter med hele Eskadren for Anker i en halv Mils Afstand fra Ny-Elfsborg.

Tredje Kapitel.

Frederik den Fjerdes kraftige Angreb paa Sverig gjorde de store Hoffer opmærksomme; Peter Czars truende Stilling paa Ålandsøerne og hans vilde Horders Plyndren omkring Stokholm bidroge derhos til at vække alvorlig Frygt for det svenske Riges Undergang; de tyske Magter ilede derfor med at følge Englands Exempel og slutte Fred med Dronning Ulrika. Lynsnar foer Rygtet om Tordenskjolds raske Daad ved Marstrand gjennem Sverig; man ængstedes allerede ved Tanken om, i de næste Dage at se denne uovervindelige Søkriger plante sit Banner i Gothenborg, ja i selve Stokholm; over ham var man nær ved at glemme de langt farligere Moskoviter. Frederik, som var yderst misfornøjet med de ham af de mæglende Magter foreslaaede Fredsvilkaar, og hvis Ærgjærrighed

stedse fandt Næring i hans krybende Omgivelsers smigrende Foreſtillinger, hævede nu Hovedet igjen og ponſede virkelig paa, til Lands at efterligne ſin tapre Schoutbynachts Bedrifter til Søs. Men medens han var beſkjæftiget med at ſætte Hæren i Bevægelſe, indtraf til Hovedkvarteret de fra danſk Side beſtikkede Kommisſærer og medbragte fra Hannover, hvor Fredsmæglingen fandt Sted, nye Forſlag, der lød langt fordelagtigere end nogenſinde før; til ſamme Tid erfarede han fra en anden Kant, at Krigens Fortſættelſe ſandſynligvis vilde bringe ham i fjendtlig Berørelſe med alle de ſtore Magter. Heraf lod han ſig da bevæge til at ſtandſe den Sejrsflugt, han ſaa mange Aar havde drømt om og nu omſider havde troet at ſkulle iværkſætte. Mellem Svenſke og Danſke indtraadte ſaaledes et Forhold, der hverken var Krig eller Fred; thi vel gav Kongen ſine Generaler Ordre til at trække ſig tilbage og indſkibe en Del af Tropperne til Danmark, ſamt atter at ſløjfe Strømſtads Fæſtningsværker; men de vigtigſte Erobringer beholdt han dog i ſin Magt. General-Major Hvidtfeldt ſendtes med otte Kompagnier til Marſtrand, for at tage Karlſten i Beſiddelſe, og en anſelig danſk Sømagt forblev i Nordſøen, for at bevogte de ſvenſke Havne. Med ſtigende Utaalmodighed ventede Kongen imidlertid paa en føjelig Vind, der kunde bringe ham til Marſtrand; hver Dag ſatte han Sejl til fra Strømſtad, men maatte beſtandig vende tilbage for Storm og Modvind, ved hvilken Lejlighed han flere Gange lagde et perſonligt Mod for Dagen, der mindede om fjerde Kriſtian. Midt i Auguſt opfyldtes omſider hans ivrige Ønſke; en ſkarp Nordenvind fyldte Sejlene og bragte ham ſnart i Sigte af Karlſten, fra hvis Tinde det danſke Flag udfoldede ſig.

Byen Marſtrand havde et feſtligt Udſeende; ſkarevis

strømmede Folk ned til Skibsbroen og Bolværkerne, for ret at more sig over den Stads, man nu haabede at faa at se. De i Havnen beliggende danske Gallejer og andre Fartøjer flagede og gjorde Alt klart ved Kanonerne; de pyntede Sømænd vare opstillede paa Rær og Bovspryd, og fra Kastellet deroppe dundrede allerede nogle løse Skud ud over Sø og Land. Fra det nordre Gab kom Fregatten „Pommern" under Kongeflag sejlende ind i Havnen; en Mængde mindre Fartøjer fulgte i dens Kjølvand, og fra alle Kanter hilstes nu med Kanoner og Hurra. Saa snart Fregatten havde kastet Anker, stødte en pragtfuld Chalup med flere høje Søofficerer fra Slæbestedet og lagde ind under Skibets Gilling; Tordenskjold steg med sine Ledsagere op ad Falderebet.

I Nærheden af Stormasten stod Frederik den Fjerde, omringet af en Mængde Herrer i glimrende Dragter, blandt hvilke man bemærkede Gehejmeraaderne Wibe og Møsting, Kammerherre Gabel, Generaladjudant Løvenørn og mange andre af Datidens bekjendte Mænd ved det danske Hof. Et inderlig tilfreds Smil oplivede Kongens Ansigt; med en næsten triumferende Mine lod han Blikket fare hen over Omgivelserne, som om han i fuldt Maal vilde nyde dette Øjeblik, et af de faa virkelig glade og sejrrige, denne lange Krig havde skjænket ham. Skjønt de nævnte Personer havde lagt deres Ansigter i sirlige Folder og laant et Anstrøg af den Forgyldning, der skinnede paa deres Herres Aasyn, vilde en skarp Jagttager dog have bemærket, at denne Stemning ikke hos dem alle var uvilkaarlig, men at den kostede dem Anstrængelse og Selvovervindelse; derpaa tydede mangt et skulende Blik, mangt et spodsk Smil, idet Dagens Helt nærmede sig Monarken, rigtig nok med Hatten i Haanden og en dyb Bøjning,

men dog med hin noget skjødesløse Holdning, der er Sømanden egen, og med hint aabne, frimodige Blik, som en stolt Selvbevidsthed lader lyse fra Mandens Øje, selv ligeoverfor Majestæten.

„Har den Lykke at byde Eders Majestæt velkommen i Marstrands Havn," begyndte Tordenskjold; „havde gjærne villet berede Eders Majestæt den Glæde, ogsaa at betræde Gothenborg og Ny-Elfsborg som underlagte den danske Krone; men haaber imidlertid, at min naadige Konge skal finde adskillig Fornøjelse ved at beskue denne kapitale Fæstning og alt det Krigsforraad, der ved samme Lejlighed er faldet i vore Hænder, foruden de kostbare Ladninger, Fjenden har sænket i Havnen, men som med ringe Anstrængelser ville kunne bringes op igjen." „Det haabe vi ogsaa," faldt Kongen ham i Ordet; „vi ønske i Dag at glæde os ved det Held, hvormed Himlen paa denne Kant har velsignet vore retfærdige Vaaben, og for Øjeblikket at slaa alt Andet i Glemmebogen. Vi ville paa vor Side ønske Eder, vor trofaste og nidkjære Tjener! velkommen og lykønske Eder som Vice-Admiral." Helten foer næsten sammen af Overraskelse; men fattende sig, udbrød han: „Takker Eders Majestæt, takker underdanigst — oho! Vice-Admiral i mit tredivte Aar — skal med Guds Hjælp endnu hejse mit Flag til mangen lystig Dans og kanske endnu sende Eders Majestæt mangt et glad Budskab." „For Gud! det har I allerede ofte gjort, og denne særdeles Udmærkelse er alene et Tegn paa vor Tilfredshed med Eders stedse udviste Nidkjærhed og Mod i vor Tjeneste," sagde Kongen med virkelig Følelse; „i vor Stilling er en oprigtig, nidkjær og trofast Tjener en sjælden og kostbar Skat; vi ville vise, at vi ogsaa forstaa at sætte Pris derpaa;" han saa sig om og nikkende hen

for sig, nærmede han sig rask Hammerherre Gabel: „Vi bede Eder, Gabel! at laane os det Kontrefej af vor Person, I bærer paa Eders Bryst; vi ville skjænke Eder et andet derfor, saasnart vi komme tilbage til Danmark.“ Bukkende dybt løsnede Gabel det med Diamanter besatte Portræt fra Halsen; hans noget forlegne Øje mødte Tordenskjolds funklende Blik, og vistnok var det helt forskjellige Følelser, der rørte sig i disse tvende Mænds Sjæle. Gabel førte Eskadrer og havde vundet Bataljer, da Tordenskjold endnu bar Kadettrøjen; flere Gange var den forvovne Søhusar ilet ham forud og havde bortsnappet ham mangen Sejrskrans, og nu havde han indhentet ham paa Ærens Vej, havde — Gabel maatte tilstaa det for sig selv — allerede taget Løven fra ham; denne unge Krigers Navn, der klang som Hæder for Fædrelandet, som Skræk for Fjenden, bragte den graanende Admirals Navn og tidligere Bedrifter i Glemsel. Tordenskjold saa med et frit, af Glæde straalende Blik paa sin fordums Chef og nu misundelige Ligemand; han havde jo naaet den Top, til hvilken han, da han først begyndte at flyve, havde skuet op som til en svimlende Højde, for hvis Opnaaelse han hundrede Gange havde sat Livet paa Spil. Hans Blik blev drømmende, hans Kinder blussede, medens Kongen med egen Haand bandt det kostbare Portræt om hans Hals og gjentagende tilsagde ham sin kongelige Naade og Huld. „Kan forsikre, at Eders Majestæts Kontrefej ikke hviler paa noget trofastere Bryst,“ sagde han efter et Minuts Tavshed; „og kan iligemaade forsikre, at det altid skal skue Danmarks Fjender lige i Øjnene.“ „Derom ere vi forvisse,“ smilede Kongen, „og vi formene, at vi aldrig have hængt vort Billede paa noget hæderligere eller sikrere Sted.“ En dæmpet Bifaldsmumlen bruste over det af Tilskuere

besatte Dæk og kvalte hine spodske Smil i Fødselen, lod hine skulende Blik bore sig ned i Planken, medens hver hvisfende, uvenlig Bemærkning magtesløs bortdøde i Sømændenes jublende Hurra og i de hilsende Stykkers Torden. Gjørende Vold paa sig selv, rev Helten sig ud af sin Begejstrings Drømme; farende med Haanden over Panden, tog han atter med kraftig Røst Ordet: „Forstaar hel maadelig at tolke min Taknemlighed med Ord; haaber des bedre at vise den i Gjerningen, naar Lejlighed tilbyder sig; skal da ikke skaane Liv eller Blod, men ligesaa villig som hidtil vove samme til Eders Majestæts Tjeneste og Hæder. Kunde dog ikke have nogen Glæde af al den Ære, mig er vederfaren, om alle de tapre Gutter, saavel Officerer som Gemene, med hvis Hjælp jeg har hejset vort Flag paa hin Top, bleve forbigaaede med Tavshed; vover derfor at anbefale disse gjæve Mænd til min Konges særdeles Naade." „For Gud! det skal I ikke heller have gjort forgjæves, det give vi Eder vort kongelige Ord paa," svarede Monarken med Venlighed; „vi forvente Eders nærmere Indberetning i saa Henseende, og I kan være forsikret om, at vi ville bevise alle vore tro Tjenere al Naade og Belønning. Men nu ønske vi, ved Eders Side at tage vor nye Besiddelse i Øjesyn, og medens vi glæde os ved Beskuelsen deraf, for et Øjeblik bortkaste vore svare Regeringssorger og fremtidige Planer."

Luften rystedes af fornyede Hurra og af Stykkernes fordoblede Torden, da den nye Vice-Admirals Chalup med den kongelige Gjæst lagde ind til Skibsbroen. Glemmende over denne sjældne Begivenhed og al den Pragt, at det var Sverigs Fjender, der kom, istemmede Marstrands Indvaanere den almindelige Jubel og trængte nysgjærrige bagefter, da Kongen med sit hele Følge tiltraadte

Vejen op til Karlsten. Alle Fæstningens Kanoner løsnedes tre Gange rundt; General-Major Hvidtfeldts otte Kompagnier stode i skjøn Orden opmarcherede i den indre Gaard, medens Kaptajnerne Kaas og Kleve havde besat de ydre Bastioner og Laagen.

Kongen studsede og syntes behageligt overrasket ved hvert Skridt; thi med Undtagelse af det sprængte Krudttaarn, vare samtlige Fæstningsværker og Bygninger i fortræffelig Stand, som om ingen Kugle havde banet de Danske Vejen til Fæstningen. „For Gud! I er en ypperlig Vært og med sand Fornøjelse tage vi Plads ved Eders Bord," smilede han, da Tordenskjold førte ham ind i Kommandantboligens Storstue; en lystig Musik af blæsende Instrumenter med Pavker og Trompeter bruste dem i Møde fra et aabent Sideværelse; selve Storstuen var forvandlet til en kolossal Kahyt, hvis midterste Rum indtoges af et halvmaaneformet Taffel, der bugnede under Vægten af kostelig duftende Retter paa massive Sølvfade, omkranſede af høje, slebne Pokaler, af lange Flaskerækker med de fineste Vine og af uhyre Opsatser med Frugter og Blomster; derover vajede det danske Kongeflag og rundtom vare Væggene bedækkede med skinnende Vaaben, Flinter og Pistoler, Sabler og Øxer, samt utallige Smaaflag og Vimpler; et Par smaa Metalkanoner strakte de slanke Halse ud af de aabne Vinduer. Tilsidesættende den ved Datidens Hoffer ellers herskende strænge Etikette, bød Kongen, at Eskadrens tilstedeværende Officerer, af hvilke mange senere havde indfundet sig, skulde tage Plads ved det kongelige Taffel; uden at nogen Rang var iagttagen, saa man — rigtignok til en og anden Hofmands store Forargelse — Mænd sidde sammen som Wibe og Kaptajn Tønder, Kammerherre Gabel og Grotschilling,

Møsting og Ployart, Overhofmarschal Munck og Bude, General-Adjudant Løvenørn og Kaptajn Kaas, Kong Frederik og Vice-Admiral Tordenskjold. Festens glædelige Anledning, dens smagfulde Anordning, den glødende Vin, den larmende Musik, Kanonernes Torden og de fjærne Hurraraab, alt dette bevirkede lidt efter lidt, at Hofmændenes isnende Stolthed tøede op, at Misundelsen gjorde Plads for ædlere Følelser og at Konveniensens sidste Baand brast; levende, højrøstede Samtaler beskæftigede omsider hvert enkelt Medlem af denne mærkelige Forsamling, Munterhed lyste af Alles Blik og lunefulde Indfald krydsede hinanden.

„Kan ikke fragaa, Svenfken har nys holdt sig bedre paa Ny-Elfsborg end sidst paa dette Kastel," bemærkede Tordenskjold; „har destoværre mistet der en fyrgetyve raske Gutter og henved halvfemsindstyve ere kvæstede; men kan derhos forsikre Eders Majestæt, at Svenfken ikke er sluppen dermed, for ikke at tale om hans sprængte Krudtmagasin og nedskudte Fæstningsværker. Havde dog haabet et ønskeligere Udfald, om jeg selv kunde være bleven tilstede; men vilde ikke forsømme at modtage min naadige Konge paa Karlsten." „Sandelig! vi maa ikke være utaknemlige mod Forsynet og klage, fordi ikke Alt gaar efter Ønske," afbrød Kongen ham i en noget flygtig Tone; „af de Fremskridt, vore retfærdige Vaaben i denne Sommer have gjort, vente vi os velsignede Frugter; men da I taler om de Kvæstede, falder det os ind, at vi med Bedrøvelse have erfaret, at vor tro Kaptajn Tønder var bleven farlig kvæstet, og med stor Forundring se vi ham nu i vor Nærhed, karsk og munter som det lader." „Skal underdanigst sige Eders Majestæt, skjønt han altid spotter Kuglerne og udfordrer dem, kunne de dog ikke rigtig bide paa

ham," smilede Tordenskjold; „har ellers flere Gange set ham dukke under og ment, han var gaaet til Bunds; men kommer altid op igjen paa Overfladen, for atter at udle Fjenden." Tønder havde i Førstningen vendt sig bort fra den stolte Wibe; men da han et Par Gange havde tømt sin Pokal, og Druesaften ligeledes gjorde Ministerens Humør tilgængeligere, knyttedes efterhaanden mellem disse helt forskjellige Karakterer en Samtale, der netop formedelst denne Forskjellighed blev mer og mer tiltrækkende, alt som den Ene eller den Anden berørte en ny, i Sidemandens Øre skurrende Streng. I det Øjeblik, da Kongens Opmærksomhed henvendtes paa Tønder, var den kjække, men ligefremme Sømand i Begreb med at forklare sin Bordkammerat, at en rigtig Krigers fornemste Dyder ere Hurtighed og Aandsnærværelse, og at den danske Armé forlængst burde have staaet for Stokholm. Sættende Pokalen, som han netop vilde føre til Munden, ned igjen, bukkede han sig forover og med et trohjærtet Smil henvendte han Ordet til Kongen: „Hvad det angaar, da kan jeg love Eders kongelige Majestæt, endnu at have ti Ben at ofre i mit Fædrelands Tjeneste. Siden jeg i Aaret 1715 begravede mit rette, velskabte Ben under Rygen i Hans Excellence Sehesteds herlige Batalje, har jeg i min Skibstømmermand faaet en krabat Doktor, der fusker saa godt i vor Herres Haandværk, at han i et Par Timers Tid laver mig et nyt Ben." „Ha, ha!" lo Kongen ret hjærtelig; „vi maa tilstaa, et saa jovialsk lykkeligt Humør, som Himlen har skjænket Eder, er endnu ikke forekommet os." „Et velsignet lykkeligt Humør, uf! Satans — jeg beder underdanigst om Forladelse," fremstødte Tønder og gned sin Pande; „Hr. Vice-Admiralen ytrede ellers forhen, at Kuglerne ikke kunde bide paa mig;

det have de dog af og til gjort saa det svedt til Marv og Ben. Derimod kan jeg med min gode Vens Tilladelse her" — han pegede paa Bude — „i ham vise Eders Majestæt en Gut, der akkurat som han nu sidder der bag den velsignede Vinflaske, ret som en rolig Filosofus, hundrede Gange har staaet i den tætteste Kugleregn, uden at en eneste Stump Bly eller Jærn kunde finde ham." „Kan bevidne det samme for Eders Majestæt," tilføjede Tordenskjold med Varme; „er min gamle Ven, Flagkaptajn Bude paa Orlogsskibet „Lolland", om hvem jeg underdanigst meldte Eders Majestæt, at han i den sidste Batalje for Ny-Elfsborg ved Mod og Hurtighed reddede Mandskabet ved Hisingen fra at falde i Fjendens Hænder." „For Gud! nu begynder det at blive os indlysende, hvordan det gaar til, at I med saa ringe Midler kan udrette saa berømmelige Gjerninger," sagde Kongen med en naadig Hovedbevægelse mod Tordenskjold; „en Snes slige behjærtede Mænd maa jo opveje Tusinder." „Jeg beder Eders Majestæt bemærke, at vi Alle kun følge i vor Chefs skinnende Kjølvand," tog Bude Ordet; „og hvis jeg saa frit tør sige min Mening, holder jeg for, at om Eders Majestæt naadigst betroede denne Chef tilstrækkelige Stridskræfter, vilde vort Flag snart veje ligesaa sejrrigt fra hver en Tinde i de gamle danske Provinser, som det nu vajer fra dette Kastels Flagstok." „Oho! beder Eders Majestæt, ikke at tage det for nøje med en ligefrem Sømands dristige Ord," lagde Tordenskjold sig derimellem, da han bemærkede en alvorlig Sky paa Monarkens Pande, medens de tilstedeværende Hofmænds og Generalers uvillige Miner ikke heller undgik hans Opmærksomhed; „vover ellers ligeledes at forsikre Eders Majestæt, at om I lod et Par tusend Mand tage Fodfæste paa Hisingen og betroede mig endnu

to eller tre gode Skibe, skulde Flaget snart vaje paa Ny-Elfsborg og i Gothenborgs Havn." „Vi have vore vægtige Grunde til ikke at overile os," sagde Kongen alvorlig, „og vi give Eder vort kongelige Ord paa, at naar vi i denne Post ikke opfylde Eders Ønske, da sker saadant ingenlunde fordi vi nære nogensomhelst Tvivl om Eders Dygtighed; men alene statskloge Hensyn gjøre os det til Pligt at moderere vor krigerske Aand og byde vore tapre Tjenere at standse deres Sejrsgang." Disse, med en vis Bestemthed udtalte Ord fremkaldte forskjellige Betragtninger hos Selskabet og bevirkede derhos et Minuts almindelig Tavshed, hvilken dog blev mindre paafaldende eller trykkende formedelst den støjende Musik. Den nye Vice-Admirals Aasyn formørkedes; Lord Carterets Ord randt ham i Hu, og Tanken om, at den raske Kæmpegang, den høje Flugt, som det bares ham fore, at han nu først rigtig havde begyndt, allerede skulde være endt, forstemte ham, dog kun for et Øjeblik. Fattende sig hurtig, gjorde han et let Stød i sin lille Sølvpibe og hvisked den tililende Baadsmandsmat et Par Ord i Øret; bøjende sig derpaa for sin høje Sidemand, tog han atter med lys Pande til Orde: „Haaber nu at give Eders Majestæt et ringe Bevis paa, at vi jævne Sømænd ikke ere saa ganske ukyndige i Kunstens Rige, og at vi hverken i Stormens Hyl eller Stykkernes uophørlige Bragen ere blevne saa rent forviltrede; hvorhos Eders Majestæt naadigst vil kunne overtydes om, at de af mig forberedte og allerede udførte Angreb ikke ere skete uden modent Overlæg og forud lagt Plan." Saavel Kongen som hans Følge bleve noget forundrede over denne Indledning og saa sig nysgjærrige omkring. Rask, som naar et Skibs Dæk ryddes ved den tilstundende Kamp, forsvandt de massive Retter

fra Bordet; smidige og med lydløse Skridt ilede Opvarterne frem og tilbage; et Øjeblik efter var Taflet besat med de fineste Konfiturer, med kostelige Deviser i utallige sælsomme, ofte gigantiske Former, med slebne Krystalflasker, fyldte med søde Desertvine, med svulmende Druer og andre sydlandske Frugter. Tilsidst bares tvende Oljemalerier i kostbare Rammer frem og opstilledes foran den studsende Monark. „I har Ret, Tordenskjold!" udbrød han og betragtede Malerierne med Velbehag, „rigtig nok have vi paa vor store Udenlandsrejse i det underskjønne italiske Land set meget Herligt og Mesterligt af denne Kunst; men alligevel finder vort Øje Glæde ved Beskuelsen af disse Malerier, og det saa meget mere, hvis en dansk Mand har forfærdiget dem." „Har den Ære at forestille Eders Majestæt Mesteren i den lille Gut histhenne," faldt Tordenskjold rask ind; „er Løjtnant Grotschilling, Ordonansofficer ved Flaget. Fulgte mig trolig Skridt for Skridt og skildrede midt i Kugleregnen selve Angrebet paa Marstrand, som Eders Majestæt ret livagtig kan beskue her, og dernæst det andet Skilderi, der forestiller Marstrands Erobring." Kongen nikkede naadig til den betegnede unge Mand, som i beskeden Forlegenhed bøjede sig forover, medens hans Hjærte dog hamrede og hans Blik funklede af stolt Glæde. „Sandelig! vi smigre os med at have et Kjenderblik," sagde Kongen med et tilfreds Smil, „og vi finde meget Godt i disse Malerier — ej, ej! dristige Grupperinger — smuk Sammensmeltning af Farverne — for Gud! det er meget af en saa ung Mand, som dog ellers er vant til at haandtere Reb og andre grove Redskaber, at han med saa let Haand kan føre Penselen." „Kan forsikre Eders Majestæt, Gutten er ligesaa flink ved Haanden, naar det gjælder at gaa til Vejrs eller entre

over til Fjenden," tilføjede Tordenskjold. Et Øjebliks Tavshed indtraadte atter, men denne Gang af Ærbødighed, for ikke at forstyrre Kongens Betragtninger. Næsten højtideligt Alvor udbredte sig over Frederiks Aasyn, medens han fordybede sig i Beskuelsen af Malerierne; maaske grebes han af en lignende Tanke som den, der nys bemægtigede sig Tordenskjold, Tanken om, at han af politiske Hensyn skulde standse midt paa Vejen til sit ærgjærrige Maal: Skaanes, Hallands og Blekingens Gjenerobring. Nikkende hen for sig og farende med Haanden over det magre Ansigt, udbrød han omsider: „Ja, ja, det har været en varm Kamp; vi maa tilstaa, Gud har brugt Eder, vor kjække Tordenskjold som et Middel til at give os denne kapitale Fæstning i Hænde."

Faa Dage efterat Frederik den Fjerde havde forladt Marstrand, hvorfra han gik tilbage til Danmark, fik Tordenskjold Ordre til at hjemsende Størstedelen af Eskadren tilligemed samtlige Transportskibe; derhos erfarede han, at Admiral Jüdichær med det Første kunde forventes fra Kjøbenhavn, da Kongen havde overdraget denne Holmens udmærkede Chef det Hverv at optage de i Marstrands og Strømstads Havne sunkne Fartøjer og endnu før Udgangen af August Maaned ankom han virkelig ombord paa „den hvide Ørn" og medbragte de fornødne Redskaber til dette vanskelige Arbejde. Med sammendragne Bryn, dog uden at knurre, udstedte vor Helt sine Befalinger til Skibscheferne; i de første Dage af September havde Svenskerne den Glæde at se den frygtelige Masteskov forlade deres Kyster, hvorved Farten blev fri paa Bahus-Elven. I Gothenborg var man dog endnu ikke rolig; thi udenfor Fæstningen blev Resten af Eskadren, nemlig Orlogsskibene „Lolland", „Fyen" og „Delmenhorst",

Skytsskibet „Frederikshald" samt et Par Gallejer, liggende for Anker og Tordenskjolds Flag vajede endnu bestandig fra Toppen.

Vor Helt havde atter overdraget Kommandoen til Kommandør Hoppe, da han selv for det meste opholdt sig i Marstrand, hvor der var fuldt op at bestille, saavel paa Fæstningen som i Havnen. Dog gjorde han hyppige Farter frem og tilbage, dels for at paaskynde de endnu til Kjøbenhavn bestemte Skibes Affart, dels for bestandig at indskærpe de Kommanderende Aarvaagenhed og selv at efterse, om hans Befalinger i saa Henseende bleve efterlevede. Det svære Skyts var borttaget fra „Langemaren" og „Spydstagen" og indskibet paa andre Fartøjer, for lettere at kunne transporteres hjem; selve Prammene vare imidlertid bugserede ind til en lille, affides liggende Holm, Grødøen kaldet, hvor fire Stykker Transportskibe ligeledes lagdes for Anker, for samtlige at oppebie føjelig Vind ned til Sundet. Skibene bevogtedes af en gammel, til Ophugning bestemt Gallej, „Prins Karl", med tre Kanoner og tredive Mands Besætning. Da Svenskerne, der nu havde friere Hænder, af og til gjorde Udflugter fra Gothenborg, og som oftest slap lykkelig ud og ind, befalede Vice-Admiralen, at der skulde holdes god Brandvagt mellem Grødøen og Eskadren; Kommandør Hoppe beordrede ogsaa Gallejen „Charlotte" til bestandig at gaa frem og tilbage i dette Farvand og især om Natten at holde skarpt Udkig. Men de svenske Befalingsmænd i Gothenborg vare ivrig betænkte paa at oprette eller i det mindste hævne de ved Marstrand lidte Tab. De havde faaet Vished om, at Tordenskjold ikke selv var til Stede ved Eskadren og besluttede derfor et dristigt Overfald paa de ved Grødøen beliggende Fartøjer. I Natens Mørket

styrede en Roflotille, bestaaende af fem vel udrustede Gallejer og sex Chalupper i al Stilhed ud fra Gothenborg under Anførsel af General-Major Schwerin og Admiral Ornfeldt. Ubemærkede kom de ud af Orlogsskibenes Sigte; da de derhos havde Vinden med sig, naaede de i Dagbrækningen Grødøen og omringede pludselig de saa godt som ubevæbnede Fartøjer, hvis ringe Mandskab flygtede i Land, da her ikke var at tænke paa Modstand. I al Hast spændtes Gaallejer og Chalupper for begge Pramme og Transportskibene. Den danske Brandvagt, Gallejen „Charlotte", som i Tide mærkede Uraad, syrede imidlertid Skud paa Skud, dels for at give Orlogsskibene Signal, dels for at holde sig Fjenden fra Livet; ladende derpaa for Sejl og Aarer staa til alt hvad Tøjet kunde holde, undslap den lykkelig midt igjennem den fjendtlige Ild. Velfornøjede med Fangsten begave Schwerin og Ornfeldt sig skyndsomt paa Tilbagevejen og kom uhindrede ind i Gothenborgs Havn, uagtet Chefen paa Skytsskibet „Frederikshald" kappede sit Ankertov og satte efter.

I den tidlige Morgenstund kom Gallejen „Charlotte" strygende ind til Marstrand; med beklemt Hjærte ilede Chefen i Land, for at overbringe Vice-Admiralen de onde Tidender. Stampende i Gulvet og slaaende i Luften med den højre Haand, hørte Tordenskjold paa Beretningen. „For Djævlen!" raabte han, Hr. „Kaptajn-Løjtnantens Gallej har jo Tænder og god Besætning; havde heller erfaret, at I havde ladet Eder skyde i Sænk." „Som jeg allerede har havt den Ære at melde Eders Excellence, har jeg givet Fjenden det ene glatte Lag efter det andet," svarede Gallejchefen med blegnende Kind, men dog med fast Stemme; „og alene den Overbevisning, at det kunde

være Eders Excellence af Vigtighed saa hurtigt som muligt at faa Efterretning om Fjendens Bevægelser, lod mig fatte den Beslutning at slaa mig igjennem og med det samme at bevare mit gode Skib til Hans Majestæts fjærnere Tjeneste; havde Eders Excellence derimod selv kommanderet paa Stationen ved Ny-Elfsborg, vilde jeg sikkert have ladet mig skyde i Sænk eller sprængt mit Skib i Luften." „Véd jo nok, I er ikke forknyt," henkastede Tordenskjold og gik med raske Skridt over Gulvet; „har jo længe tjent hos mit Flag — men, for Djævelen! er dog til at blive rasende over; fire Transportskibe, en Gallej og de splinternye Pramme — havde dog givet Hoppe de strængeste Ordrer til at holde tilstrækkelig Brandvagt og paaskynde Affarten. Skulle ikke dø i Synden, de Hallunker, der ere Skyld deri." Han kastede sig ned ved Arbejdsbordet og medens han skrev, mumlede han i afbrudte Sætninger: „Ville nu le i Skjægget derinde i Gothenborg — de prægtige Pramme — Oho! kun ikke for tidlig — skulle betale dem dyrt og endnu en Gang høre fra mig før Afskeden." Han var endnu ikke færdig med Brevet, da flere Officerer allerede indfandt sig; Rygtet om Fjendens Streg havde udbredt sig med Lynets Fart, og nu bestormedes den forlegne Gallejchef med hviskende Spørgsmaal.

„Har strax at expedere en Chalup med denne Skrivelse til Kommandør Hoppe," sagde Tordenskjold til Grotschilling, idet han ilsomt forseglede Brevet; „maa dog vide hvilke Svabergaster eller Kujoner, der endnu findes paa Eskadren — skulle denne Gang ikke slippe saadan. Have vel hørt, I Herrer! hvad skjønne Nyheder, der ere indløbne?" vedblev han, henvendt til de andre Officerer. „Haaber at intet Saadant passerer anden Gang; maa

derefter med al Flid være aarvaagne paa alle Kanter. Hr. Kaptajn-Løjtnanten har indtil videre at forblive her med Gallejen „Charlotte"; Prammene „Prinds Jørgen" og „Kronprindsen" skulle atter bringes i behørig Stand og lægges ud i det nordre og søndre Gab, for at vi ikke ogsaa her skulle faa Svenskeu paa Nakken; have jo selv lært ham at passe sit Snit og slaa til i rette Tid — oho! Hr. Admiral! skammer mig hartad for at se Eder lige i Øjnene," raabte han med kjendelig Bevægelse Admiral Jüdichær i Møde, som i dette Øjeblik ganske stakaandet traadte ind ad Døren, og i hvis Miner Bestyrtelsen stod malet; „har vel allerede erfaret Eders skjønne Prammes Skjæbne?" „Saa det er intet tomt Rygte," stønnede den gamle Officér og slog Hænderne sammen, „baade „Langemaren" og „Spydstagen"?" — „Ere begge faldne i Svenskens Hænder," tilføjede Tordenskjold i en næsten rolig Tone, da Jüdichærs fortvivlede Gebærder pludselig afvæbnede hans Harme; „men er tilvisse ikke min Skyld, Hr. Admiral! har nokſom indskærpet Stationens Officerer ved Ny-Elfsborg at være paa deres Post baade Dag og Nat, og komme selv til at svare derfor, om nogen Forseelse er begaaet." „Men Prammene, dem faa vi dog ikke igjen," vedblev Jüdichær; sandelig! ikke fordi de ere min Opfindelse og mit Værk; men det tør jeg sige, deres Tab opvejes ikke af tvende Orlogsskibe — at de ikke kunde skydes i Sænk, det vidste jeg, det havde jeg forud beregnet ved Konstrueringen; men at de skammelig skulde bortsnappes af Fjenden og kanske anvendes til Fædrelandets Fordærv, det beregnede jeg ikke forud, det troede jeg ikke." Disse sidste Ord udtalte Jüdichær med en vis Bitterhed, der jog Blodet op i Tordenskjolds Kinder; men vor Helt kjendte den gamle, knarvorne Chef

og bar Agtelse saa vel for hans Geni som for hans graa Haar; overhørende Stikpillen, svarede han derfor med et Smil: „Beder Hr. Admiralen betænke, at selv den dygtigste og mest aarvaagne Chef ikke er Herre over Krigslykkens Luner, og hvad det angaar, at Fjenden skulde anvende disse mesterlig konstruerede Fartøjer til Fædrelandets Fordærv, da agter jeg endnu at tale et Ord med og kan forsikre Hr. Admiralen om, at Svenskeu ikke skal have stor Glæde af den Fangst." „Godt nok; men borte er borte indvendte Jüdichær, dog i en noget mildere Tone, „og Hans Majestæts Kasse lider et Tab, der ikke saa let kan forvindes; det var med stor Møje at de nødvendige Midler anskaffedes til disse store Prammes Forfærdigelse og Udrustning." „Har intet at betyde fra den Kant," faldt Tordenskjold ham med Stolthed i Ordet; „faar Hr. Admiralen blot de Fartøjer løftede, som jeg tvang Fjenden til at sænke her i sin egen Havn, vil I snart overtydes om, at det Bytte overvejer ti Gange Prammenes Værd, hvor mesterlig de end ere udtænkte og udførte. Mener iøvrigt, at den Ulykke aldrig var sket, hvis Hans Majestæt havde tilladt mig at fortsætte Angrebet paa Gothenborg; har derimod nu en saa ringe Magt hos mig, at det snart bliver en ugjørlig Sag at passe paa Fjenden. Gjentager imidlertid Hr. Admiralen min Forsikring, at jeg ikke skal lægge Hænderne i Skjødet, før det Tab er oprettet eller i det ringeste den Tort hævnet. Frisk, I Herrer!" henvendte han sig til de tilstedeværende Officerer, der under denne Samtale havde iagttaget en ærbødig Tavshed og kun vexlet hemmelige Øjekast, „ville træffe kraftige Anstalter til at forebygge en Overrumpling her; har stor Tro til, at Fjenden nu vil forsøge allehaande." Admiralerne bukkede for hinanden, og Tordenskjold ilede

bort med sine Officerer. Rystende paa Hovedet og tænkende Sit om Nutidens ubesindige Fremstyrten, fulgte Jüdichær med langsomme Skridt bagefter og gav sig atter i Færd med Arbejdet ved de sænkede Skibe, for i dybsindige Beregninger og kunstige Sammensætninger af Løftemaskiner og Spil at glemme sin Ærgrelse og, som han selvtilfreds forsikrede sig selv, bøde paa Ungdommens Ubetænksomhed og flygtige Sind. —

Det var midt i September Maaned; Solen skinnede endnu varmt og Søen var klar og stille, da Efteraarets Storme og Slud endnu ikke havde indfundet sig. Som Følge af den uvisse, mellem Krig og Fred svævende Tilstand i Norden, opdagede man kun sjælden et Fartøj i Nærheden af de svenske Kyster; det var stille og øde i alle Havne undtagen forsaavidt at Ven eller Fjende havde forskanset sig i disse. Dette var navnlig Tilfældet med Strømstad, hvor et svensk Grenadér-Regiment fra Gothenborg netop var rykket ind og havde taget de ødelagte Fæstningsværker i Besiddelse. Havnen var tom; kun inde ved Bolværket saa man Masten af et sænket Skib rage i Vejret. Den Stilling et Kompagni Grenaderer havde indtaget i Nærheden, og de udstillede Skildvagter, gave Formodning om, at disse Troppers saa pludselige Ankomst havde til Hensigt at hindre Fjenden i at opfiske Fartøjets af Kanoner og andre Krigsmaterialier bestaaende Ladning. Tæt udenfor Havnen opdagede man ogsaa det danske Flag; det vajede fra Skansen af „den hvide Ørn", hvilken Fregat endnu samme Dags Morgen af Svenskernes Ild var bleven tvungen til at hale ud og lade det halvvejs opfiskede Bytte i Stikken. En lille halv Mil derfra, tæt under Land, saa man atter en Mast rage frem af Vandet, og paa Kysten var en Flok Sømænd i Færd med at

sammensætte Maskiner til Fartøjets Optagelse. Da ingen anden Sejler var at opdage paa den hele Synskreds, faldt Fregatten saa meget mer i Øjne; trods det stille Vejr, laa den for tvende Ankere og havde alle Sejl beslaaede. Stræbende op i Højden, beskrev Tovværket og de slanke Master uvisse Kredse paa den blaa Himmel, medens Skroget sirlig og langsomt nejede i Søen, hver Gang en ny Bølge væltede frem. Stykkerne strakte Hals gjennem de aabne Kanonporte, og Dækket var ryddeligt, som om man hvert Øjeblik kunde vente en Fjende. En Chalup stødte i dette Øjeblik fra Krigsskibet og tog Vejen ind til det Punkt af Kysten, hvor Masten stak i Vejret som et Sømærke. For fire Aarer dreves det lille Fartøj rask gjennem Bølgerne; i Forstavnen stod en gammelagtig Sømand med en Baadshage i den ene Haand og sin lille Sølvpibe i den anden, beredt til at gjøre et Stød i denne eller tage mod Stødet med hin. Agterud sad Admiral Jüdichær og stirrede ned mod Strømstad med et Blik og en Mine der lode det uafgjort, om han ærgrede sig over at være jaget bort fra sit Yndlingsarbejde eller nærede hemmelig Frygt for at se en fjendtlig Skude komme dem imøde. En ikke mer ung Søofficér med et djærvt og roligt Fysiognomi holdt paa Rorpinden; tvende unge Mænd, af hvilke den ene var Officér, udgjorde Resten af Chaluppens Besætning, nemlig foruden Sluproerne. Selskabet havde i nogen Tid iagttaget Tavshed, formodentlig af Ærbødighed for den gamle Admiral, der endnu ikke havde givet Signal til Samtale. Med ligegyldige Blikke trak Mandskabet løs paa Aarerne; Baadsmanden vogtede paa den høje Chefs Miner, for ikke at forsømme noget Vink fra dennes Side; den ældre Officér drejede af og til Roret lidt, og idet hans Tænder ivrigt bearbejdede et

ansеeligt Stykke Tobak, der gjorde hans ene Kind saa uformelig som en Busunengels, bemærkede man ikke sjælden et spottende eller maaske ærgerligt Smil, der flygtig foer over hans ellers saa rolige Ansigt. Kun over de tvende unge Mænd syntes en vis Uro at herske; den yngste, en Søn af Jüdichær, kastede nysgjerrige Blikke til alle Sider, saaledes som et pur ungt Menneske gjærne plejer at see ind i Verden, naar han pludselig kastes ind i dennes Hvirvel. Hans Sidemand, den unge Officér, lod ligeledes det urolige Øje svæve hid og did! men hans Blik var kjækt, næsten udfordrende, hver Gang han saa ind til Strømstad, og den Maade, hvorpaa han legede med sit korte Sidegevær og de smaa Pistoler, der stak i hans Bælte, lode formode, at han var utaalmodig, ikke saameget over den langvarige Tavshed som over de fredelige Udsigter. Nu gjorde Admiralen omsider en Bevægelse, omtrent som naar man farer op af dybe Betragtninger; Kikkerten, som han længe havde holdt i Haanden, rakte han til den unge Officér, og rømmende sig, sagde han: „I har et ungt og skarpt Syn, Løitnant Wodrof! sæt I engang Glasset for Øjet og see, om I kan opdage noget Mistænkeligt hist inde ved Havnen! man fortryder aldrig at have været forsigtig.“ Lettende paa Hatten, modtog den unge Mand Kikkerten og begyndte de befalede Jagttagelser. Agterud lod en dyb Brummen sig høre, der lidt efter lidt gik over til tydelige Ord; det var den ældre Officér ved Roret, som efter at have taget en frisk Skraa, paa følgende Maade begyndte at indlade en Samtale: „Splitte min Stormast! — jeg beder Hr. Admiralen om Forladelse — men, flænge mine nyeste Klude! jeg vil vædde mit Skrog mod den stolteste Orlogsmand, om Svensken ikke takker sin Gud, hvis vi

lade ham i Ro." „Godt nok; men sig dog ikke det, Kaptajn Styr!" faldt Admiralen ham i Ordet; „som en gammel Sømand og Skibschef vil I dog vide, at man i Krigstider ikke kan være forsigtig nok; allerhelst da Fjenden nu igjen begynder at røre sig — jeg vil sandelig ikke udsætte Hans Majestæt for Tabet af en eneste Jolle; Ingen véd bedre end jeg, hvad denne Krig dog koster Hans Majestæt — sér I noget Løjtnant Wodrof! kan I opdage nogen Bevægelse i Havnen?" „Nej, Hr. Admiral! jeg kan desto værre ikke opdage saa meget som en Pæreskude; kun Master sér jeg af den skjønne Fløjte, som vi maatte lade ligge." „Ja vist, det er harmeligt nok," ivrede Jüdichær; „skjønt vi have faaet mangt et net Fartøj op igjen paa Overfladen og bjerget adskilligt Gods, anser jeg dog alle Anstalter om Omkostninger for spildte, siden dette sidste Stykke Arbejde mislykkedes. Havde Fjenden kun endnu i fire og tyve Timer ladet os i Ro, skulde jeg visselig have tømt hele Skuden og bragt den kostbare Ladning i Sikkerhed." „Saa gid en sex og tredive Pundinger ramponere mit syndige Skrog i Bund og Grund!" brummede Styr atter — „jeg beder Hr. Admiralen om Forladelse; men min ringe Mening lyder saa, at om Eders Excellence havde begyndt at istemme en rigtig Musik, kunde vi med et Par Lag have fejet hele Kysten saa ren som bag paa min Haand — knække mit Bovspryd! kunde „Ørnen" ikke derpaa uforstyrret have lettet hende i Vejret og være flojet væk med Byttet — jeg beder om Forladelse; Hr. Admiralen maa forstaa det bedre; men jeg mener kun saa." „Det er let sagt, Kaptajn Styr!" bemærkede Admiralen med en halv stødt, halv forlegen Mine; „jeg har i min lange Tjenestetid maaskee ikke saa ofte som I været virkelig i Ilden, skjønt

jeg Anno 11 drejede Bredsiden til for Malmø; men det vil jeg alligevel vide, at en enkelt Fregat med et Par hundrede Mands Besætning ikke kan staa sig i Længden mod et Par tusend Mand, allerhelst da vi ikke engang kunde benytte alt vor Skyts, og da vi laa saa tæt under Land, at Geværkuglerne magelig kunde bestryge vort Dæk." „Jeg beder om Forladelse, Hr. Admiral! men, som sagt, efter min ringe Mening maatte vore svære Kugler kunne rydde Fjenden af Vejen, før han fik Tid at sigte," ytrede Styr med en Stemme og Mine, der skulde udtrykke Beskedenhed. „Der var for mange Fjender, Kaptajn Styr;" vedblev Admiralen i en bestemt Tone, „og det Fartøj, hvorom Kampen skulde dreje sig, var med samt Ladningen ikke saa meget værd, at man derfor turde udsætte en af Hans Majestæts skjønneste Fregatter for ikke at omtale de mange Menneskers Liv, der sattes paa Spil. Som sagt, Kampen var tvivlsom, og da Krigen med Guds Hjælp snart er til Ende, duer det ikke at opægge Fjenden ved ny Blodsudgydelse, allerhelst da vi Alle kjende den Grumhed, hvormed Svenskeu gaaer til Værks mod de i Krigen fangne Mennesker, der muligvis kunde være fødte paa svensk Grund; var Fregatten bleven overmandet, vilde mange af Hans Majestæts trofaste Undersaatter, der ere i dette Tilfælde, have faaet et jammerligt Endeligt — uden at jeg just derfor vil tænke paa mig selv, skjønt jeg er født og baaren paa Gulland, men dog af danske Forældre." „Aha! ja saa! men, knuse mit Agterspejl! splitte min Top! om Fjenden skulde faa mig i sine Klør", brummede Styr, men saa uforstaaeligt, at det ikke hørtes af Admiralen, som desuden begyndte at undre sig over, at Wodrof med saa stor Opmærksomhed rettede Kikkerten paa et enkelt Punkt. „Opdager I

kanske Noget, Løjtnant Wodrof! der kunde gjøre særdeles Forsigtighed nødvendig?" spurgte han med dæmpet Røst, som om han frygtede at forstyrre sin Løjtnant i en vigtig Jagttagelse. „Hvis Hr. Admiralen tror, at det paa Grund af, at J er født i Sverrig, kunde holde vanskeligt med Udløsningen om J faldt i Fjendens Hænder, mener jeg nok det var bedst, om Hr. Admiralen lod Fregatten lægge noget længere ind for at dens Stykker i Nødsfald kunde spille paa Kysten," svarede Wodrof med et tilbageholdt Smil; „for vist kan jeg ikke sige det hverken om det er en enkelt Patrouille eller en hel Kolonne, men af hvad jeg ser bevæge sig hist inde bag Skoven og af denne Blinken i Solen, maa jeg slutte, at der er Ugler i Mosen." „Det kan jeg dog aldrig tro, at Fjenden skulde trække sig fra Strømstad, hvor han har Tilflugt bag Forskandsningerne, for at oppasse os her paa den aabne Kyst," indvendte Jüdichær, idet han tog Kikkerten fra Wodrof og rettede den ind mod Kysten. Det er rigtigt nok. Svenskerne er ikke at kimse ad; han har lært Fif af os danske Gutter," bemærkede Styr; „og om Eders Excellence behagede at følge Løitnantens Raad, vare vi i alt Fald sikkrede mod Overrumpling." „Nej, vor Herre Død! om jeg gjør," udbrød Jüdichær, som saa smaat ærgrede sig over sine Undergivnes evige Raaden, og derfor begyndte at blive noget stivsindet; „Løjtnanten tror altid at opdage Fjenden og er strax parat til at spilde Kugler og Krudt. J, Kaptajn Styr! skulde som en besindig Skibschef ikke bestyrke denne unge Mand i hans utidige Stridslyst. Hvorom Alting er," tilføjede han og tog Kikkerten fra Øjet, „saa formener jeg, at der ikke er Grund til at være bange for noget; thi jeg ser hverken fjendtlige Kolonner eller Blinken af Vaaben, og vort

Mandskab er jo desuden godt bevæbnet." Denne Tilrettevisning gjorde Ende paa al Samtale; Enhver faldt tilbage i sine egne Betragtninger, og i dyb Stilhed, der kun afbrødes af Aarernes taktmæssige Slag, naaede man Kysten. Admiralen kommanderede selv: „Tag mod Stødet!" Den gamle Sømand i Forstævnen stødte i sin Pibe og idet Rorkarlene stak Aarerne i Vejret, slog han Baadshagen i et tæt ved den sænkede Fløjte skulpende Smaafartøj.

Det var en temmelig udstrakt Skraaning, hist og her bedækket af Buskads og Stenmasser og til alle tre Sider begrændset af tæt Kratskov. Henved fem hundrede Skridt fra Strandbredden var en Flok Sømænd beskæftiget med at hugge Tømmer tilrette og sammensætte allehaande Maskiner, hvormed Jüdichær haabede i kort Tid at fiske Ladningen op fra Havets Bund, da Skuden var sænket paa temmelig lavt Vande. Med de tvende Officerer og sin Søn forlod han Chaluppen og befalede Baadsmanden at holde Alt klart til atter at modtage dem. Paa Vejen op til Søfolkene saa han sig vel i Førstningen saare opmærksom omkring og standsede af og til, for at lytte; thi uagtet han neppe vilde tilstaa det for sig selv, havde Wodrofs Syner og Styrs Formeninger efterladt en hemmelig Tvivl hos ham ja han var nærved at fortryde at han ikke havde fulgt sine Officerers Raad, at lade Fregatten lægge nærmere ind til Kysten. Da hele Omegnen imidlertid syntes øde og forladt, og Stilheden kun afbrødes af de travle Sømænds Hammerslag, blev han snart lettere om Hjærtet; ved at betragte disse haandfaste Gutter, der saa flinkt og lystigt svang de tunge Hamre, de blinkende Øxer, og som alle havde Pistoler i Bæltet, smilede han tilsidst over sine Officerers Bekymring og følte

sig tilfreds med sit eget skarpe, erfarne Blik. Efter sin gamle Sædvane slæntrede han omkring mellem Folkene, roste eller dadlede Arbejdet, forklarede lejlighedsvis Maskinernes Sammensætning og Anvendelse, ja tog vel Øxen og Hamren fra En og Anden for at vise ham til Rette og bibringe ham et bedre Haandelag; kort, han fordybede sig saa aldeles i sin vante Virksomhed, at han glemte al Fare, og var omsider i Tanken forsat til Holmen hjemme i Kjøbenhavn.

Kaptajn Styr, som ligeledes i Førstningen havde set sig omkring med betænkelige Miner, hørte og saa nu opmærksom paa Admiralen og kunde ikke andet end føle Agtelse for denne gamle Mands tekniske Indsigter og nidkjære Iver i sit Kald, skjønt han iøvrigt ikke havde store Tanker om hans krigeriske Geni. Wodrof derimod, paa hvis Aasyn der intet Spor havde været at opdage til Noget, der kunde ligne Bekymring for en mulig Fare, syntes ikke at skjænke sin Chefs Foredrag synderlig Opmærksomhed. Medens han med stigende Utaalmodighed spadserede hid og did, søgte hans Øje bestandig hen til Kratskoven, hvilken han ogsaa hver Gang gik nærmere og nærmere, som om han endnu ikke havde opgivet sin forhen udtalte Mistanke om Fjendens Nærmelse. Han strøjfede tæt forbi det nærmeste Krat, og en flygtig Studsen viste sig i hans Blik; med tilsyneladende rolige Miner vendte han om, men fordoblede uvilkaarlig sine Skridt. Lettende paa Hatten traadte han hen til Jüdichær, som netop tog Tommestokken fra en Tømmermand, for selv at maale Planken. „Hvis jeg tør forstyrre Hr. Admiralen," sagde han, „vilde jeg gjærne melde, at der dog virkelig er Ugler i Mosen." „Hvad for noget, hvor?" bed Admiralen ham noget vranten af; „hvad vil I nu

igjen, Løjtnant Wodrof?" „Jeg mener, det er min Pligt at melde Eders Excellence, at hele Kratskoven formodentlig er besat af Fjenden," svarede Løjtnanten tørt og med et halvt uvilligt Aasyn. „Hvad for noget — ej, ej!" udbrød Admiralen, som nu besindede sig og vendte sig om; men maalløs og ubevægelig blev han staaende som en Statue; thi næsten i samme Øjeblik brøde de svenske Grenadeeer frem af Skoven. Sømændene ravede sig op fra deres Arbejde; mekanisk kastede de Øxen paa Nakken eller lagde Handen paa Pistolen og betragtede deres Chef med et spørgende Blik. Jüdichær manglede vistnok ikke Mod; men han havde saa godt som aldrig set Fjenden virkelig under Øjne, da han næsten hele sin lange Tjenestetid havde været beskæftiget ved Holmen. Det var altsaa intet Under, at den gamle Mand nu blev ganske bedøvet, ja tabte Fatningen, da han saa pludselig saa sig i to hundrede Skridts Afstand fra en hævngjærrig Fjendes Ildrør. Svenskernes Antal, der vel beløb sig til et Par hundrede, fordoblede sig i det Uendelige for hans forvirrede Sandser, og opgivende enhver Tanke om Modstand, stønnede han: „I Herrens Navn! saa maa vi overgive os — min stakkels Søn!" — „Splitte mit Bovspryd! knuse min Gallionsfigur!" brummede Styr, idet han med den ene Haand drog sit Sidegevær og med den anden spændte Hanen paa en Pistol; „levende skulle de ikke faa mig og dyrt skulle de kjøbe mit ophuggede Skrog." Med en for hans Alder beundringsværdig Rolighed overså imidlertid Wodrof Sagernes Stilling; han kastede det frygtløse Blik frem og tilbage, som om han vilde maale Afstandene, og med kraftig Røst raabte han: „Frisk Gutter! Chefen maa reddes — spred Eder! sej der, Pistolerne højt i Vejret! — fyr!" Drevne af Øjeblikkets Fare adløde Matroserne

den unge Mands Kommando og et halvt hundrede Pistoler knaldede af i Luften.

„Skynd Eder, Hr. Admiral! — afsted!" vedblev Wodrof og greb Jüdichær ved Armen. „Ja saa — brav Gut, splitte mig! gaar kanske an," smaalo Styr med et halvt forundret Blik til Løjtnanten og greb Admiralen ved den anden Arm. Med ilsomme Skridt toge de Vejen ned til Stranden, medens Svenskerne studsede over den uventede Salve; men i næste Minut mærkede de den snilde Manøvre og satte i adspredt Løb efter de Flygtende. Skjønt disse sidste havde vundet et Forspring, syntes Udfaldet endnu tvivlsomt, da Grenadererne fra alle Sider kom nærmere. Aandelos og stønnende naade Admiralen den yderste Strandbred, hvor Baadsmanden, som med stor Møje havde holdt Sluproerne fra at søge Søen, rakte Skaftet af Baadshagen frem, for at Chefen, ved at gribe fat om det, des lettere og hurtigere kunde komme ombord. I dette Øjeblik indhentedes de af et Par af de rappeste Grenaderer og en Geværpibe pegede allerede paa Admiralen. „Væk der!" skreg Wodrof, som næsten blegnede ved dette Syn; løftende Haanden, trykkede han Pistolen af, og den pibende Kugle strakte Fjenden til Jorden. Det knaldede igjen og nok engang; de næste Grenaderer tumlede over hinanden for Styrs sikre Skud. „Herind, Hvalp!" raabte han og kastede Jüdichærs Søn, som var ganske forstenet af Skræk, ind i Chaluppen; han selv fulgte efter. Med sit Legemes hele Kraft lagde Wodrof sig over Forstævnen og lod sig slæbe med, idet Fartøjet gled gjennem Brændingen; smidig svang han sig derpaa op over Randen og nu halede Sluproerne ud af alle Kræfter. Det var ogsaa paa højeste Tid; thi Grenadererne stimlede i Flokketal

sammen ved Strandbredden og sendte Knald i Knald Kugler efter Chaluppen.

„Satan! ej! der knak en af mine Stænger," udbrød Baadsmanden og greb til sin venstre Arm; den var knust af en Kugle. „Bryd Dig ikke derom, gamle Ulk!" trøstede Styr; „kanske kan den skaales igjen — rive mine Sejl! det var en hæderlig Kugle, og Admiralen vil ikke glemme Dig det." „Nej, visselig ikke og ingen af Eder, der saa ærlig har staaet Eders Chef bi i Dag," tog Jüdichær ørt Ordet, idet han aandede dybt i Vejret; „saa undgik vi da den Fare og maaske en Skjændselsdød; men mine brave Tømmermænd lode vi i Stikken." „Med Eders Tilladelse, Hr. Admiral!" afbrød Styr, „det har intet at sige med Mandskabet, Eders Excellence kan jo i Morgen den Dag faa dem udløst; Vice-Admiral Tordenskjold har sine Skuder stuvede med svenske Fanger." „I har Ret, Kaptajn Styr! vi ville uopholdelig lette Anker og gaa tilbage til Marstrand, for at faa den Ting bragt i Rigtighed," sagde Jüdichær flygtig og i en bestemtere Tone; han begyndte at skamme sig over sin Tvivlraadighed. Vendende sig til Wodrof, som stiltiende iagttog og vist nok morede sig over Grenaderernes afmægtige Harme inde paa den tilbagevigende Kyst, vedblev han: „Jeg skal sandelig ikke glemme at melde Hans Majestæt Eders tapre Forhold, Løjtnant Wodrof; thi skjønt jeg er en gammel Sømand, forundredes jeg over Eder og begriber ikke, hvor I fik den Aandsnærværelse fra, allerhelst da I endnu er saa ung i Tjenesten." Wodrof lettede ærbødig paa Hatten og vendende det kjække, aabne Øje mod sin gamle Chef, svarede han kort og med et let Smil: „Jeg maa gjøre Eders Excellence opmærksom paa, at jeg har havt den Ære at gjøre et Par Togter under Vice-Admiral

Tordenskjolds Flag, og af ham har jeg lært at hjælpe mig i en snæver Vending." Med store Øjne saa Jüdichær paa den frimodige Løjtnant, men tav og hans Miner bleve eftertænksomme; maaske gjennemtrængtes han pludselig af en Anelse om, at den unge Slægts Fremstyrten og flygtige Sind dog imellem kunde bøde paa Alderdommens betænksomme, stundom sløve Langsomhed.

Efteraaret begyndte at indfinde sig; Nætterne bleve lange, og Stormene fra Nord og Øst anmeldte saa smaat deres Ankomst. Imidlertid fortsatte Svenskerne deres Udfald og Togter fra Gothenborg og bleve dristigere og dristigere, da de vidste, at den frygtelige Søhusar ikke længer kunde passe paa alle Udgange. De fik endog det Indfald, ved Hjælp af nogle Brandere og Gallejer at ville antænde den danske Eskadre og overfalde Tordenskjold i selve Marstrand. Men den aarvaagne Bude havde faaet Nys om Planen, der kunde være bleven farlig nok, og underrettede Chefen derom; denne var ligeledes kommen under Vejr med Fjendens Foretagende og det strandede paa hans kraftige Forholdsregler. Da den egentlige Krig nu var saa godt som endt og Fredsunderhandlingerne i fuld Gang, samt da den for Gothenborgs Fjord tilbageblevne Eskadre dog ikke var tilstrækkelig til at spærre Indløbene, fik Tordenskjold Ordre fra Hans Majestæt at hjemsende Skibene. Saaledes ophævedes Blokaden i Slutningen af September Maaned; under Kommandør Hoppes Befaling sejlede Orlogsskibene „Fyen" og „Delmenhorst", Skytsskibet „Frederikshald" og Fregatten „Stralsund" til Kjøbenhavn. Man overlod det til vor Helt, hvorledes han med de ringe Midler, der bleve tilbage, bedst kunde forsvare de erobrede Punkter mod en overlegen Fjende, som nu haabede, omsider at skulle ydmyge den forvovne

Søridder, der i saa lang Tid havde været en Skræk paa Land og Sø. Tordenskjolds Stilling var saare vanskelig; men det var jo netop i slige Tilfælde, vi have set ham udvikle den største Energi; ogsaa denne Gang blev derfor Fjenden skuffet i sine rimeligste Forhaabninger.

I de første Dage af Oktober Maaned træffe vi endnu adskillige danske Krigsskibe i Marstrands Havn, hvor Admiral Jüdichær er i fuldt Arbejde med at lette de sidste Fartøjer eller dog hjærge Ladningerne. I hvert af Indløbene er en Gallej posteret som Vagtskib og inde i den rummelige Havn ligge „Lolland", som Vice-Admiralen har forbeholdt sig, og „den hvide Ørn" for Anker, dog i betydelig Afstand fra hinanden. Under Orlogsskibets Gilling gynger en Jolle med Flag i Agterdelen; ved at betragte de pyntede Sluproere og Baadsmanden, der med Hatten i Haanden har grebet fat i Falderebet, kan man slutte sig til, at de vente paa, at Chefen skal stige ned. Deroppe staar virkelig vor Helt i Begreb med at gaa fra Borde; men han er endnu i en dyb og, som det lader, hemmelig Samtale med Bude; deres Stemmer lyde dæmpede, skjønt saavel Mandskab som Officerer have trukket sig tilbage i en ærbødig Afstand.

„Bliver altsaa derved," nikkede Tordenskjold og trykkede Flagkaptajnens Haand; „maa nu alene stole paa Dig, gamle Kammerat! har jo snart mistet alle de andre tapre Gutter, en efter anden." „For min Skyld er det Dristigste ikke for dristigt," sagde Bude, og Kulden i hans Blik og Hjærte syntes at vige for den højt stegne Vens varme Haandtryk. „Alt, hvad jeg har tilbage af vort stormfulde Livs Daad og Eventyr, forener sig i en enkelt Erindring, hvilken jeg helst vil bedøve i pibende Storm og dundrende Kamp — som sagt, styr Du kun igjennem, Hr. Broder!

jeg følger ufortrøden med; Glansen af dit Kjølvand er nu engang min eneste Lyst og Gammen." „Oho! støder Du atter i den Pibe," henkastede Tordenskjold med forstilt Munterhed; thi hans Øjne hvilede med et næsten vemodigt Udtryk paa den melankolske Ven; „frisk, min Broder! en saa vakker Gut med et saa berømmeligt Navn som Du, finder endnu hundrede venlige Stjærner paa sin Vej — men nu til Arbejdet; rap Dig med at faa Chalupperne udrustede; vil imidlertid se at afliste vor gamle Admiral en god Undsætning — for Djævlen! tænker, vi skulle sige Svenskerne et Farvel, saa det skal ryktes fra Syd til Nord og saa de aldrig skulde glemme os to." Han vinkede ad Grotschilling, og fulgt af denne, ilede han ned ad Falderebet; Jollen pilede derpaa afsted over til „den hvide Ørn".

Noget overrasket af dette usædvanlige Besøg, hilste Jüdichær Fregattens fordums Chef og førte ham med afmaalt Høflighed op paa Skansen; uagtet han i Hjærtet ikke kunde nægte Helten sin Bevndring, havde dennes hurtige Stigen dog ingenlunde været ham med; i hans Kjækhed troede den gamle Chef fra Fortidens Skole endnu bestandig at opdage Fremfusenhed, i hans Sejre blind Lykke, medens derhos denne frimodige Ungdom, efter hans Begreber, ikke altid ihukom Respekten for Embedsalder og Rang. Men idag var Tordenskjold saa forekommende, saa besindig i Tale og Manerer; med stor Opmærksombed hørte han paa Jüdichærs vidtløftige Forklaringer over det tilendebragte eller endnu foreståaende Arbejde i Havnen; kun forbigaaende funklede hans Øje og udbrød han i dristige Løfter, da Talen faldt paa de af Fjenden borttagne Pramme. For første Gang forekom det den gamle Admiral, at Tordenskjold, foruden at være

en forvoven Krydser, ogsaa var en ret fornuftig Sømand, skjønt han dog ingenlunde kunde billige hans i Samtalens Løb flere Gange udtalte Mening, at man endnu stedse ved en rask Fremtræden burde kyse Fjenden fra ethvert Forsøg paa Angreb eller Overrumpling; Jüdichær forsikrede tvertimod, at man nu, da Freden var saa nær for Haanden, hverken burde udsætte Mandskab eller Skibe for den ringeste Fare. Denne Ytring gjorde Tordenskjold kjendelig adspredt; medens han flygtig drejede Samtalen hen paa andre Gjenstande, kastede han et spejdende Blik over Dækket og smilede ved sig selv, som om han pønsede paa en List.

Forud i Fregatten vare imidlertid Grotschilling og Wodrof stødte sammen og afhandlede de seneste Begivenheder med Ungdommens oprømte og lette Sind. Grotschilling var noget ældre end Wodrof; men denne Forskjel paa Alderen var ikke saa betydelig, at den kunde forudsætte nogen synderlig Forskjel paa deres Anskuelser af og Fordringer til Livet; begge vare de desuden kjække og begejstrede for deres Stand, og den fælles Beundring for Tordenskjold gav dem Stof nok til en venskabelig Udveksling af Ideer og Tanker.

„For den Sags Skyld kunde jeg ellers misunde Eder, Løjtnant Wodrof! den lykkelige Hændelse, der sidst ved Strømstad lod Eder vise den gamle ærlige Admiral, hvordan de danske Gutter nu om Stunder have aflagt den gamle Skik, strax at stryge for en stærkere Fjende.“ „Ja, det var en lykkelig Hændelse, som jeg mindst havde drømt om,“ lo Wodrof: „og det var da første Gang, jeg har lugtet Krudt, siden jeg har den Ære at staa umiddelbart under Holmens værdige Chef. Naar jeg skal sige min Sandten, var det mig ikke ganske imod, da Admiralen saa

haanlig henkastede min Advarsel og uden videre steg i Land; thi mellem os sagt, jeg var ganske vis paa, at Fjenden lurede paa os, og naar man i samfulde tre Maaneder har ligget sig træt, længes man efter lidt Lystighed, hvor dyr den endog er at faa — ja for en Ufærd! naar man var saa lykkelig som I, Løjtnant Grotschilling! der hver Dag kan vente Æventyr under Tordenskjolds herlige Flag." „Jeg vil sige Eder noget, Løjtnant Wodrof! men vel at mærke, det er en Hemmelighed, kun en Gisning af mig," faldt Grotschilling ham med en fiffig Mine i Ordet; „der er noget i Gjærde; Tordenskjold og Bude have i de sidste Dage stukket Hovederne sammen og der sker allehaande Tilberedelser i al Stilhed. „Hvad I siger, Løjtnant Grotschilling! et lystigt Krydstogt sagtens; saa kommer der da Liv igjen i Tingen," udbrød Wodrof; men hvad nytter det mig; jeg faar nok Lov at slide Dækket i evindelig Fred, medens I gaar til den hæderlige Dans, hvor Stykkerne spille op," tilsøjede han næsten mismodig. „Det er rimeligt nok, at Eders gamle Chef ikke vil indlade sig paa noget voveligt Æventyr," vedblev Grotschilling med ligegyldige Miner; „men for den Sags Skyld kommer det da an paa Eder selv, om I taalmodig vil slide Dækket, medens vi Andre danse over Bølgerne til Kamp og Hæder." „Ja, hvordan mener I det?" spurgte Wodrof i en tvivlsom Tone; „hvis I ikke tror, at Admiral Jüdichær vil indlade sig derpaa, faar jeg vel ogsaa at blive taalmodig tilbage, indtil „den hvide Ørn" engang faar Ordre at brase op for Fjenden." „Jo pyt, Løjtnant Wodrof!" henkastede Grotschilling, „der kan I vente, indtil Eders graa Haar skaffe Eder Kommandørs Rang. Freden er jo halvt om halvt sluttet, og hvo der vil opnaa noget, maa i al Hast sætte Sejl til, medens der endnu rører sig en

Vind — for den Sags Skyld vilde jeg i Eders Sted gribe den første den bedste Lejlighed til et Togt, om det saa skulde ske mod Chefens Vilje." „Ja, I skal have Tak; det var en nem Maade at blive jaget ud af Tjenesten paa," smilede Wodrof, skjønt han dog noget eftertænksom legede med sit korte Sidegevær — „hvorhen skal ellers Togtet gaa? det véd I kanske." „Til Gothenborg — tænker jeg i det mindste; det skal være en Hemmelighed, som sagt." Wodrof foer i Vejret, et nyt Liv syntes at flamme op i hans Øje og hans Kinder blussede, idet han udbrød: „Til Gothenborg, siger I — ja, ja, jeg vil vove Alt, for at komme med;" han standsede og blev noget forlegen over Grotschillings forundrede Blik. „Ej, ej," lo denne Sidste, „Gothenborg synes at have noget sært tiltrækkende for Eder, Løjtnant Wodrof! — naa, ja saa, nu falder det mig ind; jeg har hørt en Fugl synge om, at I bar Eder saa høvisk og ridderlig ad mod en vis lille Frøken Utfal, da hun med sin hele Familie var falden i Tordenskjolds Hænder, og at samme lille Frøken, der nok nu er bleven en stor Frøken, fandt særdeles Behag i den raske lille Kadet, der nu er bleven en stor Løjtnant." „Hvad behager, Løjtnant Grotschilling! jeg forstaar Eder ikke." „I forstaar mig nok, Løjtnant Wodrof! kun ingen Slingren; I kan gjærne vise mig det rette Flag. Jeg vil for min Person ærlig tilstaa Eder, at gik Togtet saa sandt til Stokholm, vilde jeg gebærde mig akkurat som I nu og vove Alt, for at komme med og aflægge den lille Frøken Dankwart et Besøg gjennem Kugler og Granater." I dette Øjeblik kom Tordenskjold, som omsider havde taget Afsked med den gamle Admiral, rask hen ad Dækket; paa hans flygtige Vink ilede Grotschilling til Falderebsporten, for at give Baadsmanden Ordre at holde Alt klart.

ÆErbødig tog Wodrof Hatten af og traadte et Skridt nærmere, da Vice-Admiralen syntes at ville hilse paa ham. Vor Helt betragtede den unge Mand med et skarpt Blik og sagde med dæmpet Stemme: „Behøver nødvendigvis en armeret Chalup; beder Hr. Løjtnanten at komme ombord til mig med samme i Eftermiddag Kl. 2; skal ellers ikke lade Admiralen eller Eders Skibschef vide noget derom.“ Wodrof bukkede tavs; med et venligt Nik fulgte Vice-Admiralen sin Løjtnant ned i Jollen.

Et Par Minutter blev Wodrof ubevægelig staaende paa samme Plet og gik paa Raad med sig selv, hvad enten han skulde følge den strænge Pligt og lade den sidste Lejlighed til Kamp gaa ubenyttet forbi, eller han skulde følge Vinket og saaledes, ved hemmelig at bortfjærne sig med et af Fregattens Fartøjer, sætte sin timelige Velfærd paa Spil, for at vinde et uvisneligt Blad af ÆErens Krans. Han vaklede ikke længe; hans Attraa efter Kamp og Hæder var for brændende, og hans lette Sind lod ham betragte den Forseelse, han stod i Begreb med at begaa, i et mindre skarpt Lys; det var jo Tordenskjold, hvis Vink han vilde følge, og Tordenskjold vilde vist ikke bagefter lade ham i Stikken; desuden blussede hans Kinder stærkere ved Tanken om, at han maaske nu kunde indløse det Løfte, han ombord paa „Lolland“ havde gjort Frøken Utfal, nemlig ved næste Angreb paa Gothenborg at aflægge hende et Besøg.

„Knække min sidste Mast! tror jeg ikke, at den unge Løjtnant fanger Griller trods den ældste Kaptajn i Fredstider,“ stoggerlo Styr, efterat han i nogen Tid havde iagttaget Wodrof, som var bleven hans Yndling siden den sidste Affære ved Strømstad; „staar I ikke der og hælder som et Sømærke i Storm; knejse skal I med Eders pæne

Skabelon, og nu for det Første i al Hast komme til Bords." „Hvis I tillader, Kaptajn Styr! bliver jeg helst her oppe," svarede Løjtnanten adspredt og med et tvungent Smil; „jeg spiller dog en maadelig Figur ved Flasken, og det er mig saa lummert i Kahytten. Hr. Kaptajnen er vel saa god at undskylde mig hos Hans Excellence." „Ja saa, I sejler i tyk Luft med rebede Sejl; I er melankolisk, som man siger," brummede Styr; „nu, som I vil; men vogt Eder for at faa Fluer i Hovedet ligesom denne fortvivlede Skjælm, Grotschilling, som jeg nok saa prajede Eder; han er kun en liden Skude, men ladet til Randen med gale Streger." Dermed slentrede Flagkaptajnen ned i Kahytten, hvor Admiral Jüdichær allerede havde sat sig til Bords, lidt fortrædelig over, at Tordenskjold havde opholdt ham over den vante Spisetid.

Pibens hvislende Lyd snode sig ned til Fregattens dybeste Afdelinger; Sømændene stak Hovederne ud af Lugerne, for at se, hvad dette Signal havde at betyde. „Lad tyve Mand med Øxer og Pistoler komme op," sagde Wodrof til den vagthavende Baadsmand; „den store Chalup skal gjøres klar — rap Eder!" Uden at gjøre nogen Indvending lod Baadsmanden denne Ordre gaa videre; fem Minuter efter mylrede det udkommanderede Mandskab ned ad Falderebet. Noget eftertænksom, men dog med kjendelig Ilfærdighed fulgte Wodrof efter og tog Plads i Agterdelen; paa hans Vink stødtes fra og Sluproerne sænkede Aarerne i de rolige Smaabølger. Først da Fartøjet havde fjærnet sig et Par Kabellængder fra Fregatten, syntes Løjtnantens Aasyn at opklares, idet han vendte Blikket mod „Lolland", fra hvis Side en halv Snes stærkt bemandede Chalupper netop styrede bort under Budes Kommando og gik Syd paa.

Det var en temmelig mørk Aften den 17de Oktober 1679; Maanen var endnu ikke staaet op, og Billedet af den funklende Stjærnehimmel stod dybt præget i det sortladne Hav. De faa paa Brandvagt udsendte svenske Gallejer vare allerede gaaede tilbage til Bahuselven, da hele Farvandet syntes frit og roligt. Vel havde de bemærket en Del danske Chalupper, senere endog nogle Gallejer: men disse vare hurtigt vendte om igjen og havde søgt ned omkring Magø, sagtens for at vende tilbage til Marstrand. I afmaalte Slag dundrede Brændingen inde under Land; mægtig hævede Ny-Elfsborg sig hist i Vejret og strakte truende sine Ildsvælg ud til alle Sider; som en utydelig Masse laa Gothenborg dybt derinde; Hvile og Slummer syntes allerede at have sænket sig over den store Stad; thi hin dybe, hemmelighedsfulde Brummen, hin fjærne dæmpede Larm, der ellers fornemmes i Nærheden af en folkerig By, var forstummet, medens der endnu kun hist og her skinnede et rødligt Lys, navnlig fra Vagthuset hist henne. Ogsaa i Havnen var det stille og som uddød, skjønt man opdagede flere kolossale Skibsskrog og saa mangfoldige Kæmpemaster strøbe op under den stjærnefulde Himmel. Nærmest Hukken eller Bommen laa Skytsprammene „Langemaren" og „Spydstagen", men uden Master; endvidere den ligeledes borttagne danske Gallej „Prins Karl", den store svenske Gallej „Vreden", en svær armeret Gallease „Kong Karl", Fregatten „Grev Morner" paa sex og tredive Kanoner, et stort Krigsskib og Bombardergalioten „St. Johannes". Disse Krigsskibe saa vel som de øvrige i Havnen beliggende Fartøjer syntes tilstrækkeligt forsvarede af tvende Batterier i Nærheden, hver paa tolv Kanoner af svært Kaliber; dog havde disse Batterier for Øjeblikket ingen egentlig Besætning; saa nær

ved det velbesatte Vagthus gjordes formodentlig saadant overflødigt. Den danske Eskadres Bortfjærnelse havde overhovedet gjort Svenskerne sikre og ladet dem glemme, at Tordenskjold endnu var i Marstrand. Intet krydsende eller for Anker liggende Fartøj var at se paa Fjorden; kun en enkelt Skildvagt slentrede med tunge Skridt frem og tilbage paa en fremspringende Odde og nynnede en gammel Folkesang, for at dræbe Tiden indtil Afløsningen kom. Hvergang han paa sin korte Vandring vendte sig mod den Himmelegn, hvor en uvis Dæmring forkyndte Maanens snarlige Opstaaen, sagtnede han sine Skridt og sang højere, som om den glædelige Udsigt til Lys i dette uhyggelige Mørke stemte ham muntrere; han grebes nemlig hvert Øjeblik af en kold Gysen, da det forekom ham, gjennem Brændingens Brusen at skjelne mangfoldige Menneskestemmer, dæmpede Stød i Baadsmandspiben og dumpe Aareslag; herved randt gamle Ammestuefortællinger ham i Hu, saa at han stundom var nærved at afbryde sig selv i den lystige Folkesang og bede et Fadervor for de Skibbrudnes Aander, der i Midnattens Time atter gjennemgik Skibbrudets Rædsler. Da standsede han pludselig og stirrede med tilbageholdt Aandedrag ud over Fjorden; der bevægede sig virkelig Noget frem gjennem Natten; han hørte tydelig Aarernes Plasken i Vandet og med Overbevisningen om, at det var levende Mennesker, vendte ogsaa hans Mod tilbage. „Hvem der!" raabte han med stærk Røst og lagde Geværet an. „Gode Venner fra Hendes Majestæts Gallejer," lød det tilbage. Skildvagten tog atter sit Gevær i Armen, og i alle Henseender beroliget, tiltraadte han paany sin Vandring, idet han med lettet Hjærte istemte sin verdslige Sang. Flere og flere Smaafartøjer gled imidlertid forbi, uden at han videre bekymrede

sig derom; men da Maanens ildrøde Kugle kort efter rullede op over Horisonten og belyste Omgivelserne fjærn og nær, vaktes hans Opmærksomhed atter ved Synet af tre Skibe, der brasede op for Ny-Elsborg og lagde sig for Anker midt i det glimrende Straalesløv. Han rystede paa Hovedet og overvejede, om han ikke skulde affyre sit Gevær som Tegn paa mistænkelige Fartøjers Nærmelse; dog straks efter hørte han Baadsmandspibens Lyd der ude og skimtede en Chalup styre fra Skibene ind ad Fjorden; hans Mistanke tabte sig derfor i den Gisning, at det vel maatte være de paa Brandvagt udsendte Gallejer, der af en eller anden Grund kom tilbage.

Hine hemmelighedsfulde Rofartøjer naaede imidlertid ind til Gammel-Elsborg uden oftere at anraabes eller bemærkes. En efter anden lagde de an ved Bolværket; tavs og stille steg en Del af Mandskabet i Land; de fleste vare Matroser fra Orlogsskibet „Lolland", bevæbnede med Økser og Pistoler; dog var der ogsaa nogle Soldater imellem, nemlig en Afdeling af det sjællandske National-Regiment, lutter haandfaste og modige Karle, som Tordenskjold helst saa hos Flaget, naar han dog skulde have Landsoldater ombord.

„Frisk, Gutter! ere vi slupne lykkelig herind, ville vi ikke søge ud igjen med tomme Hænder," sagde Bude med dæmpet Røst, idet han traadte hen for det opstillede Mandskab. „I, Kaptajn Kleve! skynder Eder hen til Vagthuset og bringer mig inden et Kvarters Forløb Vagten hel og holden ombord — ikke en Sjæl maa undkomme, forstaar I? — Løjtnant Wodrof tager med fornødent Mandskab Kursen ind til Batterierne og fornagler Stykkerne, i al Stilhed — støder I undervejs paa Krydsere, der ikke stiltiende ville stryge Flaget borer I dem

uden lang Passiar i Sænk. Affsted, I Herrer! — Løjtnant Grotschilling og jeg ville bugsere Skibene ud — sej Gutter! ser I vore gamle Venner der inde," vedblev han, henvendt til Mandskabet i Chalupperne og pegede paa de af Maanen klart belyste Skibe indenfor Hukken; en dæmpet Bifaldsmumlen lød fra Rofartøjerne.

„Holdt! Gevær ved Foden," kommanderede Kaptajn Kleve næsten med hvisfende Stemme, da han havde fjærnet sig nogle Skridt med sine Soldater; „skynd Eder, Karle! Kjolerne af; deres røde Farve skinner gjennem Mørket. Vi ville vende det blaa Underfoer ud, saa faa vi et svensk Udseende." Smaaleende over dette fiffige Indfald, adløde Soldaterne og krængede i al Hast deres Kjoler; derpaa fortsatte de Marchen langs Bolværket.

„Wer da?" raabte en barsk Stemme dem i Møde; det var en svensk Skildvagt, der studsende over disse bevæbnede Skikkelsers pludselige Anmarche, fældede Gevær. „Naa, naa Kammerat! Du behøver da ikke at raabe saa højt, som om der var kommet Fjender i Landet," svarede Kleve paa rav Svensk og gik rolig tæt hen til ham; „vi ere gode Venner fra Hendes Majestæts Gallejer paa Bahus-Elven og medbringe nogle fangne Jytter, der skulle afleveres her i Gothenborg; men for tusend Djævle! i denne kolde Nat kunne vi da ikke bivuakere under aaben Himmel — ikke sandt, Kammerat! Du viser os hen til Vagten, at vi der kunne varme de stive Lemmer og bedre passe paa Fangerne." „Potz Slapperment! det kunde jeg ikke lugte, naar I ikke siger Feltraabet," brummede Skildvagten, en gammel Hugaf af de tyske hvervede Tropper med et mægtigt Overskjæg. „Vagthuset ligger jo lige for Eders Næse — marchér kun væk." Han tog atter Geværet paa Skulderen og mumlende nogle tyske Eder

mellem Tænderne, fulgte han med henimod den nærmeste Bygning, foran hvis Hovedindgang man snart opdagede en Mængde sammenstillede Geværer, og gjennem de smaa Ruder skinnede et Lys mat ud i den maaneklare Nat.

Paa et stumt Vink af Kleve gjorde Soldaterne en Svingning, saa de omringede den isoleret liggende Bygning. „Alle Hagel! Satanas!" stønnede den tyske Skildvagt, som pludselig følte sin Hals omspændt af en kraftig Næve, medens Geværet vristedes fra ham. „Vil Du holde din Flab, eller jeg jager Dig Bajonetten gjennem Livet," hvisked den bomstærke Sjællænder, som med den ene Haand havde grebet fat i hans Halsklud og med den anden bemægtiget sig Geværet. „Pardon! jeg giver mig," stammede den Engstede; „Pestilenz! jeg lugter jo nok Lunten fra Marstrand."

Kleve havde imidlertid posteret sine Folk og tilhvisket dem Forholdsordrer for mulige Tilfælde. Med en spændt Pistol i Haanden stødte han Døren til Vagtstuen op og traadte ind. „Vil I have Kvartér?" raabte han med høj Røst; de af Sovne opjagne Infanterister og Artillerister, fire og tyve i Tallet, stirrede maalløse paa den fremmede Krigsmand. „Hvad Snak, Kvartér? For tusend Ulykker!" foer den vagthavende Fændrik op af Sovestolen og rev sin Kaarde ud af Skeden; men inden han rigtig var kommen i Vejret, trykkede Kleve los og med en Kugle gjennem Hovedet styrtede Fændriken næsegrus til Gulvet. I det samme klirrede Ruderne; en Geværsalve knaldede bedøvende gjennem Stuen, og Kuglerne borede sig ind i Væggen til Højre og Venstre. „Herud, Karle! alle Mand," befalede Kleve og traadte tilbage; „den første, der knyer, er Dødsens." Nu kom de svenske Soldater i Vejret og skyndte sig stiltiende udenfor, hvor de

straz bleve omringede af Sjællænderne, der allerede havde bemægtiget sig de sammenstillede Geværer; med bevingede Skridt ilede derpaa hele Flokken langs Bolværket tilbage til Chalupperne.

Geværskuddene, der knaldede heftigt i den stille Nat, joge Alle op af Søvne saavel i Staden som paa Fæstningen; en forvirret Støj lod sig høre rundt om, og i en nær Havnen beliggende Kaserne sloges Allarm. Uden at møde nogen Hindring, var det lykkedes Wodrof, med sine flinke Søkonstabler at fornagle samtlige Kanoner paa de forhen nævnte Batterier. Seende sig forsigtig om til alle Sider, skred Løjtnanten med hurtige Skridt hen imod Staden. Han havde udført det ham betroede Hverv; der var al Udsigt til, at det dristige Foretagende vilde lykkes, uden at der behøvedes nogen videre Hjælp fra hans Side; men en uimodstaaelig Lyst var nu overkommet den unge Mand til paa egen Haand at prøve et Æventyr. Han vidste hvor omtrent den Utfalske Families Bolig laa, og uden at gjøre sig selv rigtig Rede for hvad han egentlig vilde, tog han, som sagt, Vejen til Staden; han havde jo lovet den skjønne Pige, hvis Billede endnu bestandig svævede for hans Sjæl, at aflægge hende et dristigt Besøg. Han ilede netop forbi Kasernens Port; Trommen hvirvlede derinde og i Maanens Skin saa han en Kolonne svenske Soldater med fuld Oppakning marschere gjennem Gaarden. Ganske beskjæftiget med sit eget Forehavende, fløj han uopholdelig videre, men i næste Minut foer den Tanke ham gjennem Sjælen, at disse Troppers uventede Ankomst til Havnen kunde bevirke hans Landsmænds Undergang. Gysende ved denne Tanke, sagtnede han sine Skridt og blev derpaa tvivlraadig staaende. Dog han betænkte sig kun et Øjeblik; idet Pligtfølelsen vandt Over-

haand, vendte han rask om og skyndte sig samme Vej tilbage. Men nu maatte han forbi Svenskerne, der allerede marcherede ud af Porten; lykkelig havde han naaet Spidsen af Kolonnen og vilde bøje ned til Bolværket; da klirrede flere Geværlaase tæt bag ved ham og en barsk Stemme raabte: „Hvem der! Feldtraab — staa!" Uden at betænke sig, rev Wodrof en Pistol ud af Beltet og vendende sig kjæk mod de fremstormende Fjender, svarede han: „En af Tordenskjolds tusende Gutter" — han fyrede og var i næste Minut ude af Sigte.

„Fjenden er i Anmarche," hviskede den stakaandede Løjtnant til Kaptajn Bude, idet han sprang ned i Chaluppen; hvis Hr. Kaptajnen saa synes, tror jeg det var raadeligst at bryde Hemmeligheden og ved en Helvedes Larm bilde Svenskerne ind, at vi ere mandstærke nok." „Rigtig, Hr. Løjtnant! og godt, at I mærkede det i Tide," svarede Bude, som allerede havde faaet Varp paa flere af Fartøjerne og nu selv vilde begive sig ind til Fregatten „Grev Mørner" — „sej der, Gutter! nu lad Fjenden kun vide, at vi ere komne; det er ikke værd at liste sig bort som Tyve — syng kun op, saa gaar Arbejdet bedre." Med Jubel hørte Mandskabet i de nærmeste Chalupper denne Opfordring og istemte øjeblikkelig et skingrende Ohøj; som et henrullende Ekko forplantede det sig fra Fartøj til Fartøj og lød højere og højere, indtil det omsider gik over til et almindelig Kor af flere hundrede Stemmer. Denne Forholdsregel forfejlede ikke heller sin Virkning; gjennem den tavse Nat lød Sangen og Hurraet for de opskrækkede Svenskeres Øren som et Sejrsraab af mange tusende Fjender, og da man aldrig kunde ane, at Tordenskjold med et Par hundrede Mand vilde begynde et saa forvovent Angreb, standsede den fremrykkende Kolonne sin

Marche, for at oppebie Batteriernes og Fæstningens Ild; af samme Grund betænkte det vaabendygtige Mandskab i Gothenborg sig paa at komme Havnen for nær og tog med de øvrige nysgjærrige Indvaanere Vejen til Hisingen, hvorfra man tænkte, bedre at kunne tage Optrinet i Øjesyn.

Pilsnar gled en Chalup for sex Aarer forbi Fæstningen ind til Gammel-Elfsborg; af alle Kræfter halede Somændene ud; thi deres Kammeraters fjærne Hurraraab syntes at lokke dem til rask Arbejde og dristige Løjer. En anden Chalup kom til Syne forud og indhentedes snart, da dens Sluproere havde lagt sig paa Aarerne og lode Fartøjet drive, formodentlig for i sikker Afstand at bespejde Skuepladsen for al denne Hurlumhej. „Sej der, hvor kommer I fra?" raabte Manden, der stod i den førstnævnte Chalups Forstævn, og huggede med det samme Baadshagen i det foran drivende Fartøj. Mandskabet, hvis hele Opmærksomhed i den Grad havde været spændt paa hvad der foregik forud, at det ikke havde bemærket den fremstrygende Chalup, foer ganske betuttet i Vejret; men en grov Stemme raabte: „Væk der! det er Oberst Staals Chalup fra Ny-Elfsborg — og hvem er I?" — „Tordenskjold," svarede vor Helt med sin Stentorrøst og rejste sig fra Agtersædet; „kunne ellers gjærne drive tilbage igjen og hilse Kommandanten fra mig, at jeg er her for at lære ham at vaage — ro væk, Manne!" Baadsmanden slap og Sluproerne trak atter løs paa Aarerne, medens Svenskerne heller ikke forbleve ørkesløse; bomstille og med ilsomt Hastværk vendte de Fartøjet og skyndte sig tilbage til Fæstningen med det sælsomme Budskab.

„Frisk, mine Gutter! have ingen Tid at give bort; tænker, at Svensken kommer snart paa Benene," raabte

Tordenskjold, idet han passerede en Række Chalupper, hvis Mandskab var i Færd med at varpe Galleasen „Kong Karl" og Gallejen „Vreden" ud af Hukken. Den velbekjendte Røst vakte nyt Liv i Sømændene; de udbrøde i et fordoblet Hurra, der fortsattes fra Fartøj til Fartøj.

„Det gaar ikke; begge Skuderne sidde fast paa Skrogene af de sidst sænkede Skibe," sagde Bude, som sprang over i Vice-Admiralens Chalup, „Gutterne arbejde forgjæves, og til sidst komme de os paa Halsen fra Gothenborg." „Oho! agter i saa Fald at tænde Lys for dem, at de kunne se at finde os," lo Tordenskjold og hans Øje funklede; „rør Dig, Bude! maa ikke lade Svenskeu en Jolle tilbage; findes jo ingen levende Sjæl paa de Fartøjer og tænker heller ikke, at de have Krudt inde — kan stikke dem alle til Hobe i Brand, om de ikke kunne skaffes flot." Kaptajnen lettede paa Hatten og ilede bort, for at iværksætte Ordren, medens Vice-Admiralen styrede indenfor Hukken, hvor de øvrige Chalupper netop spændtes for Fregatten „Grev Mørner" og den danske Gallej „Prins Karl"; dette sidste Fartøjs Gjenerobring laa især Tordenskjold paa Hjærte.

I Gothenborg var man endnu bestandig uvidende om, hvad der egentlig foregik. Vel mærkede man, at Fjenden var der; men hvorledes var han kommen ind og, som man antog, med en saa betydelig Magt, samt hvorfor Fæstningen og Batterierne endnu ikke lode høre fra sig, det kunde man ikke begribe. Men der kom snart Lys i dette Mørke; med et Par Gutter var Wodrof gaaet ombord paa Galeasen og „Vreden" og havde stukket Ild i nogle Tjæretønder i det mellemste Dæk; en kvælende Røg bølgede frem og derpaa slog Flammen ud; efter nogle Minutters Forløb stode begge Skibene i lys Lue, og nu

kunde man se, hvad der foregik. Under Matrosernes bestandige Hurra og Sang bevægede Fregatten og den danske Gallej sig langsomt ud af Havnen, medens en Mængde Skikkelser saas i travl Bevægelse paa „St. Johannes“ og Krudtskibet „Langesund“. Brændende Lunter bares ombord paa „Spydstagen“ og „Langemaren“, da det var umuligt at skaffe disse svære Pramme af Pletten med saa ringe Menneskekraft. Et brølende Knald og nok et, der syntes at ruske ved Bjergenes Grundvold og ryste Havets Bund, og hvis Ekko foer fra Klippe til Klippe, standsede et Øjeblik al Virksomhed, lod enhver Haand som lammet slippe den netop fastholdte Gjenstand og den skingrende Sang forstumme. Det var „Kong Karl“ og „Vreden“, der fløj i Luften; de havde dog havt Krudt inde. Koldt gjøs det ned ad de ellers saa uforfærdede Sømænd, der trindt om, kun i en Kabellængdes Afstand fra disse spængte Vulkaner ventede paa, at de mod Skyen slyngede Masser skulde knusende styrte ned over deres Hoveder. Med spændte Miner, skjønt frygtløs Blik fulgte Tordenskjold Skibenes Flugt i Vejret; en ubeskrivelig Glæde tindrede i hans Øje, da de svære Bjælkestykker styrtede tilbage i Søen rundt om og mellem de af Mennesker vrimlende Chalupper, uden at ramme nogen af dem. „Oho! have Lykken med os,“ smilede han; „hal kun væk, Manne! maa dog have noget Bytte med.“ Den som ved et Underværk overstandne Dødsfare gjorde et dybt Indtryk paa Sømændene og bestyrkede dem i Troen paa Tordenskjolds lykkelige Stjærne; kun lidet ænsede de derfor Stykkernes Torden, der nu rullede ud over Søen fra Ny-Elfsborg. Denne Fæstnings Kommandant havde først af sine tilbagevendende Sluproere erfaret Fjendens Nærværelse; da Skibene sprang i Luften, mærkede han det var

Alvor og paa høje Tide at tage til Gjennmæle. Da han desuden ærgrede sig over Vice-Admiralens haanlige Hilsen, besluttede han at overtyde den forvoone Sohusar om, at han nu var rigtig vaagen; saa vel fra Fæstningen som de nedenunder anlagte Batterier aabnede han en hæftig Ild, i den Tanke at spærre Fjenden Tilbagevejen og skyde Alt i Sænk, baade danske og svenske Skibe. Men uden Virkning plaskede Kuglerne ned i de mørke Bølger, medens de danske Matrosers Hurra og Sang lød nærmere og nærmere op til de høje Mure. Et rødligt Lys begyndte atter at sprede sig over Havnen og Fjorden; det var Luerne, der sloge ud omkring „St. Johannes" og „Langesund"; voxende sammen til ét uhyre Ildhav, syntes de opadstræbende Kæmpeflammer at slikke Himlens Stjærneloft. Tydelig som ved Solens Skin oversaa man det hele Optrin: de tre danske Gallejer med bjærgede Sejl udenfor Ny-Elfsborg; Havnen med samt Stadens Taarne og Huse i Baggrunden; de paa Hisingeøen henstrømmende Menneskemasser, hvis Raab og Gebærder lode ane deres Vrede, og endelig Sømændene, der af al Kraft dreve Chalupperne frem mellem de fjendtlige Kyster; højere og højere sang og jublede disse Vovehalse, idet de ligefor de mange tusende Fjenders Øjne og midt gjennem Kugleregnen slæbte Gallejen „Prins Karl" og Fregatten „Grev Mørner" efter sig.

„Sej der, om Bord paa Skuden! Sejlene los!" lød Tordenskjolds Kommando gjennem den rasende Larm, og som Katte kravlede Matroserne fra alle Sider op paa Gallejen. I en Haandevending vare Sejsingerne gjorte los og Storsejlet spillede mod Masten; Rattet heves om, en jævn Vind fyldte Sejlene og med voxende Fart skar Gallejen gjennem Bølgerne; da den passerede Fæstningen, knaldede tre Skud som Hilsen fra dens Egeplanker, og

istemmende et vældigt Hurra, svang Sømændene deres Hatte. Vel susted Ny-Elfsborgs Kugler snesevis hen over Dækket, men uden at anrette anden Skade, end at et Par af dem gik gjennem Skansekladningen.

„For Djævlen! tror, at Vinden springer om," udbrød Tordenskjold, idet han fra sin Chalup steg om Bord paa „Grev Mørner", hvor Wodrof med sit Mandskab ligeledes var i Færd med at sætte Sejl til; „gad nødig give Slip paa det skjønne Skib." Løjtnanten saa op til Toppen, og da han overbeviste sig om, at Vinden virkelig var gaaet om, medens de svære Sejl sloge mod Masterne og Skroget begyndte at hugge, rystede han paa Hovedet og svarede: „Vind og Strøm drive det tilbage i Fjendens Hænder — synes ikke Hr. Admiralen, at vi heller skulde lade det gaa tilvejrs?" „Ret, min Gut! i Luften med det, nikkede Vice-Admiralen; men rap Eder, at I ikke selv gaar med." Han ilede atter fra Borde. Baadsmandspiben kaldte Matroserne tilbage fra Sejl og Tovværk; et Par Tjæretønder forsynedes med brændende Lunter og rulledes ned gjennem Storlugen; derpaa skyndte Wodrof sig med Mandskabet tilbage i Rofartøjerne og styrede efter Chefens Chalup; thi Ilden fra Ny-Elfsborg rettedes nu udelukkende paa Fregatten, som Svenskerne haabede at redde. En Røgsky bølgede op mellem Master og Tovværk, de røde Luer slikkede efter, og atter rystedes Jord og Hav af et brølende Slag, mod hvilket Stykkernes Torden lød som Bøssesskud; den skjønne Fregat sprang i Luften. Med tavs Gysen betragtede Alle dette kolossale Fyrværkeri, disse svære Masser af Bjælker, Sejl og Tovværk, der slyngedes mange Favne op i Vejret og glødende dalede ned igjen, medens Flammerne fra de andre brændende Skibe belyste alle Omgivelser med et klart, rødligt Skin. Sydende og

sprudende forsvandt Ruinerne i de sorte Bølger; endnu et Minut var Alt tavst; men derpaa skingrede de danske Sømænds Jubel paany; Baadsmandspiberne hvinede paa alle Kanter, for at kalde Smaafartøjerne sammen; Fæstningens Kanoner dundrede atter løs, og den paa Hisingen forsamlede Menneskemasse brød ud i rasende Skrig. Syngende højere og højere trak Sømændene paa Aarerne; som i Triumftog strøg Chalupperne forbi Ny-Elfsborg, hvis Kanoner knaldede Skud i Skud, og som en Kæmpehagl plaskede Kuglerne rundt om dem ned i Vandet. Men ingen Planke knustes, og ingen Dansk mistede Liv eller Førlighed paa dette forvovne Togt, der var det sidste, Tordenskjold foretog, ligesom denne Kamp var den sidste, der i Tiaarskrigen forefaldt mellem Danske og Svenske. Den paafølgende 8de November indtraadte nemlig Vaabenstilstanden i Danmark og den 18de samme Maaned i Norge. —

Det var Søndag Morgen; samtlige Skibe i Marstrands Havn flagede. Nogle Gallejer under dansk Flag saas netop styre ind gjennem det søndre Gab; en Mængde Chalupper gik forud. Men iøvrigt var Alt stille og tyst, saa vel i Havnen som i selve Byen, hvor man kun hist og her saa nogle enkelte Mennesker paa Gaden, for det meste Borgere, der med Kone og Børn toge Vejen op til Fæstningen, for at bivaane Højmessen i det derværende Kapel. Orgelets Toner og de Andægtiges Sang rungede højtidelig under de massive Hvælvinger; men skjønt Alles Blikke vogtede paa den gejstlige Hyrde, som nu steg op til Prækestolen med den hellige Bog i de foldede Hænder, var en vis Spænding og Uro dog umiskjendelig i Manges Miner; thi hele Natten igjennem havde man fornummet en heftig Kanonade i det Fjærne og et Par Gange sporet

voldsomme Slag, hvorved Jorden rystede som i Jordskælv. Man vidste, at Tordenskjold var gaaet paa Æventyr med ti Chalupper og tre Gallejer; men man vidste intet Sikkert om, hvorhen Toget var bestemt, og endnu rygtedes Intet om Udfaldet. Orgelets sidste Toner bortdøde, Sangen forstummede og dyb Tavshed indtraadte, medens Præsten beredte sig til at aabne sit Foredrag. I det samme opstod en Hvisken og dæmpet Støj nede ved Døren; de nærmest Staaende gjorde ærbødig Plads. Stille og med lydløse Skridt ilede Tordenskjold gjennem Gangen hen til den rummelige Stol, hvor Jüdichær sad ganske ene; med en tavs Hilsen tog Helten Plads og holdt derpaa i stille Bøn Hatten for sit Ansigt. Urolig rykkede den gamle Admiral hid og did paa sit Sæde; hans noget indfaldne Kinder skiftede flere Gange Farve, og hans Miner udtrykte den højeste Grad af Nysgjærrighed. Wodrofs Forsvinden med „den hvide Ørns" Chalup havde bragt ham i stor Allarm, og da han derpaa erfarede, at Tordenskjold var gaaet Syd paa og sandsynligvis havde taget Løjtnanten med, blev han halv fortvivlet og traf alle mulige Anstalter til Forsvar, da han nemlig befrygtede, at Fjenden skulde benytte Lejligheden til at overrumple Marstrand; den natlige Kanonade havde formeret denne Frygt og holdt ham i en vedvarende Spænding; thi efter hans Mening kunde en saa højrøstet Kamp umuligt finde Sted med nogle Gallejer og ubetydelige Chalupper. Det er følgelig saare begribeligt, at den unge Vice-Admirals uventede Tilbagekomst, saa vel som dennes besynderlig stille Adfærd maatte forstørre hans Uro og Spænding. Til sidst kunde han ikke holde sig længer; da Præsten netop gjorde et Ophold og hele Menigheden rømmede sig, bøjede han sig over mod Vice-Admiralen og hviskede ham i Øret: „Jeg

ønsker Eder til Lykke med Tilbagekomsten og haaber næst Guds Hjælp, at Togtet ikke maa være faldet alt for ulykkeligt ud." Men Tordenskjolds hele Opmærksomhed syntes henvendt paa den opbyggelige Tale, som Præsten nu fortsatte, og uden at svare trak han paa Skuldrene, af hvilken Gebærde Jüdichær drog de værste Slutninger; synkende trøstesløs tilbage i sin højryggede Stol, henfaldt han i harmfulde Betragtninger over Nutidens fremfusende Slægt og dens ringe Agt for Alderdommens modne Raad. Han var saa fordybet i disse Betragtninger, at Prækenen aldeles gik tabt for ham; først da Orgelets Toner atter bruste ud over Forsamlingen, kom han til sig selv igjen. Han vilde netop med et nyt og mere paatrængende Spørgsmaal henvende sig til sin stumme Sidemand, da denne rask stod op og først brød Tavsheden. „Beder Hr. Admiralen gunstigst at undskylde; vilde nødig forstyrre Pastoren," sagde han med Munterhed i Mine og Stemme — „gaa kanske sammen udenfor." Forundret saa Jüdichær paa ham; men da han ikke længer kunde blive klog paa denne sære Søhusar, som han i sit gnavne Lune, dog ganske ved sig selv, kaldte ham, fulgte han stiltiende med ud af Kapellet, og hele den nysgjærrige Menighed strømmede bagefter.

„Glæder mig at kunne trøste Hr. Admiralen med Synet af samtlige vore Chalupper og Gallejer, som I kan se hist nede i Havnen," tog vor Helt atter Ordet, da de vare komne op paa Fæstningsmuren, hvorfra man havde en vid og herlig Udsigt til alle Sider; „ere i god Behold komne tilbage igjen." „Se, se, ja det var en anden Sag," udbrød Jüdichær, idet han nøjagtig talte Fartøjerne, — „men hvad er det, jeg seer jo fire Gallejer — skulde Hr. Vice-Admiralen virkelig —" „Havde gjærne bragt Eder

„Spydstagen" og „Langemaren tilbage," smilede Tordenskjold, „men vare uden Master; Hr. Admiralen har bygget dem saa mesterlig, at Ilden ikke engang rigtigt vilde bide paa dem." „Saa har I da virkelig været i Gothenborgs Havn! I er vel forvoven — ja, ja, jeg anede det nok, saasnart jeg savnede Løjtnant Wodrof med min ny Chalup." „Har bragt Løjtnanten med samt Chaluppen uskadte tilbage og haaber, at Hr. Admiralen ikke lader det gaa for slemt ud over denne kjække Gut. Kan iøvrigt forsikre Eder, at Svenskeu ingen Glæde har af Eders Pramme; have maattet betale dem med Fregatten „Grev Mørner", Gallejen „Vreden", Galeasen „Kong Karl", Bombardérgalioten „St. Johannes" og et stort Krudtskib, som vi alle til Hobe lode flyve i Luften i mange tusende Svenskeres Paasyn, og halede derpaa afsted med vor Gallej „Prins Karl" klods forbi Ny-Elfsborg, der hilste os bravt med alle Stykker — tænker, Hr. Admiralen har hørt Musiken?" „Sandelig! nu er jeg bleven graa i Tjenesten; men saa dristig en Søgut som I er, har jeg endnu ikke set," sagde Jüdichær, og for første Gang i disse ti Aar rakte han med dyb Agtelse den unge, letsindige Slægts kjække og lykkelige Formand Haanden.

Fjerde Kapitel.

Krigen var endt; som naar et Uvejr med brusende Storm, med buldrende Torden og knitrende Lyn er faret

hen over Jorden og har forfrisket Luften, saa Menneſket aander friere i Vejret — dog nej, dette Billede passer ikke paa Danmarks Forfatning efter Freden. Vi ville ikke tale om de mange tusende af Landets kraftige Sønner, der ofredes i denne upolitiske Kamp, en Kamp, der begyndtes af Ærgjærrighed og vedligeholdtes af Partilidenskaber; ikke heller om de Miljoner, den opslugte; vi ville kun sige, at den nordiske Tiaarskrig satte Danmark et Aarhundrede tilbage i Velstand og Oplysning. Paa en glimrende Maade, ja sejrrige gik dets Krigere ud af Kampen; men Riget var svækket i sin Grundvold. I Sverig havde en energisk Konges Exempel vakt Folkeaanden; med fuld Bevidsthed havde Svenskerne rejst sig i Masse og saa at sige holdt Fædrelandet i Vejret paa deres Skuldre. I Danmark havde Krigen derimod havt en modsat Virkning; Folket var aandigt sovet ind; med Trusler og Slag dreves de bort fra Ploven til en Kamp, der ingen national Gjenklang fandt i deres Bryst; med kolde Blik og stum Harme fulgte de Regeringens Bud, en Regering, der med Undtagelse af Frederik og nogle faa Ædlinge var sammensat af lutter udanske Elementer. Den Velgjerning, man i 1699 havde tiltænkt Bønderne, efterhaanden at løsne Vornedskabets Lænke, tilintetgjordes af Krigen; for at faa Soldater og Penge, tilsidesattes alle andre Hensyn. Jordegodsejerne forpligtede sig til at skaffe begge Dele og til Gjengjæld overlod man dem Hals og Haand over Bønderne; derpaa sank denne Folkets Kjærne dybere og dybere tilbage i Trælleſtanden; de mistede Raadigheden over deres Børn, over Frugterne af deres Arbejde, over dem selv; de hørte som det øvrige Kvæg til Gaardens Besætning. Frederik den Fjerdes Plan med Rytterdistrikternes Oprettelse var maaske i og for sig godt udtænkt og kunde under mer

nationale Forhold og dygtigere Mænds Bestyrelse have været af stor Nytte; under de daværende Omstændigheder bevirkedes kun, at Regeringen stedse havde tolv tusend fortræffelig beredne Ryttere til sin Disposition, men som hverken kunde bruges i Søkrigen eller til det klippefulde Norges Forsvar. Da en stor Mængde Godser derved droges ind under Regeringens kostbare og vidtløftige Bestyrelse og bleve til skattefrit Hartkorn, formeredes atter Bøndernes Byrder; thi det er jo en velbekjendt Sag, at kun det ufrie Hartkorn, nemlig de af Lade-, Ride- og Herredsfogder — hvilke Benævnelser i de Dage som oftest kunde slaas i Hartkorn — Præster, Prokuratorer samt borgerlige og adelige Herremænd atter og atter decimerede Bønderjorde, maatte udrede Alt, hvad der kaldtes Skat, medens de rige Jordegodsejere vare fri for sligt; og destoværre! Datidens Krønike har ikke opbevaret noget Exempel paa, at den danske Adel og Herremandsstand frivillig gjorde Afkald paa saadanne Forrettigheder eller viste virksom Deltagelse for Fædrelandets Trængsler, undtagen for saa vidt at de tillode deres Sønner og Slægtninge at tage Sæde i Kollegierne og benaades med de anseligste Poster i Hæren og paa Flaaden. Under Krigen aftog den danske Handelsmarine Aar for Aar, medens den øster- og nordsøiske Handel, som tidligere berørt, aldeles gik over i Englændernes og Hollændernes Hænder. Disse Nationer afhentede Danmarks raa Produkter og bragte dem forarbejdede tilbage; thi som Følge af forkerte Toldanordninger paa den ene Side og uforstandige, ensidige Forbud paa den anden, gik de faa private Fabrikker og andre industrielle Anlæg, der fandtes hist og her i Landet, til Grunde, medens enkelte af Hoffet begunstigede Mænd fik skadelige Monopoler, uden dog at kunne drive Gjenstandene for

samme til noget Stort, og saaledes slumrede Folkeaanden ogsaa paa denne Kant ind. Landets rige Kornforraad forbrugtes af Norge, af Hæren og Marinen; kun Kvæg og Heste sendtes hvert Aar i tusendvis bort over Grænsen, men betaltes for det meste med Luxusartikler. Havet, denne Rigdomskilde, der paa alle Sider omflyder det danske Rige, laa som en død Skat; under Island og Norge dreve Englænderne og Hollænderne Fiskeriet i det Store, og af disse Nationers Skippere kjøbte de Danske Fisk, der vare fangede ved deres egne Kyster. Island og Færøerne bortforpagtedes i kommerciel Henseende til de Højstbydende; de for kongelig Regning drevne Bjærgværker i Norge standsede lidt efter lidt, da de ingen Gevinst kastede af sig; Arbejderne manglede Indsigt og Redelighed. Under Vaabenlarmen forstummede Kunster og Videnskaber; dette havde dog ogsaa andre Grunde: det danske Sprog var jo forsømt og stod i ringe Anseelse i Danmark; ethvert vigtigt eller lærd Skrift udkom paa Latin, paa Fransk eller Tydsk, kort, i ethvert andet Sprog end det danske. De Rige og Fornemme brøde sig fejl om dansk Kunst og Videnskab, da disse Artikler ikke vare i Moden og snarere undertryktes end opelskedes paa højere Steder. Det var atter Krigen, der hindrede Frederik den Fjerde i at tage sig af sit Folks aandige Opdragelse, om han end havde havt Evne dertil, som han sikkert havde Vilje; dertil kom den fromme Retning, denne Monarks Sind havde faaet, dels ved Opdragelse, dels ved Datidens religiøse Aand, der ofte gik over til Sværmeri, for ikke at sige Hykleri. Medens de danske Bønder med hver Dag sank dybere i Vankundighed, medens der var den største Mangel paa eller slet ikke fandtes gode Almueskoler i Danmark, bortødsledes mange Tusender paa at bevæge Hedningerne i fjærne

Verdensdele til at lade sig døbe. Fra denne Tid skriver sig ogsaa den første egentlige Censur i Danmark; Frederik befalede nemlig Biskopper og Stiftamtmænd at undertrykke ethvert Skrift, der omhandlede deslige religiøse Materier. Følgende Hoffets Strøm, omvendte Datidens bekjendte Theologer og Filosofer sig ligeledes til Sværmere, begravede deres sunde Fornuft i unyttige Granskninger og omhyllede deres klare Forstand med spidsfindige, for Lægmænd ubegribelige Theorier, i Stedet for at gavne deres Fædreland ved at fremme almindelig Oplysning og Aandsfrihed. Noget Lignende var Tilfældet med de andre Videnskabers Dyrkere, og da Lærerposterne ved Højskolen vare blevne saa godt som arvelige i visse, højt beslægtede Familjer, blev det umuligt for de fra lavere Kredse fremstræbende Talenter at opnaa en Stilling, hvorfra de kunne kaste et stadigt Lys i dette aandige Mørke. Kun Holberg, denne Tordenskjold i det attende Aarhundredes danske Literatur, lykkedes det med sit Kæmpegeni at arbejde sig ud af Mørket og antænde en Fakkel, der endnu ikke er udbrændt — dog ogsaa han grebes omsider af hin Svimmel, der bemægtigede sig alle dem, hvis Hoveder ragede op over Massen og som i en Hvirvel drejede dem rundt om Naadens Sol, saa de glemte Jorden og dens usle Beboere.

Som Tilfældet havde været i det foregaaende Aarhundrede og som det ligeledes skete i det paafølgende, havde Danmark i Grunden ene maattet bære Krigens Byrder; medens Frugterne høstedes af Russere og Preussere, Englændere og Hollændere. Det danske Kabinet, der som sædvanlig stod isoleret og manglede indre moralsk Kraft, overlistedes stedse af Datidens store Politikere; disse sidste var det, og ingenlunde den sejrrige Frederik, der foreskrev Freden. — Den 14de Maj 1720 var Dronning Ulrikas

Gemal, Prinsen af Hessen, bleven kaaret til Sverigs Konge under Navn af Frederik den Første; den paafølgende 3dje Juni bleve de i Stokholm forsamlede fremmede Politikere omsider enige om Freden, hvilken ogsaa den 3dje Juli undertegnedes af Frederik den Fjerde. Man forbauses ved at læse dette Aktstykke; ifølge samme skulde de Danske tilbagegive alle Erobringer: Pommern, Rygen, Vismar og Marstrand samt Bahuslehn, imod at erholde 600,000 Rd. i Krigsomkostninger. Kun tvende Punkter i denne Fred lyde fordelagtige; men dem havde Danmark ogsaa kjøbt med ti dyre Krigsaar. Det stadfæstedes og bestemtes nemlig, at Sundtolden skulde erlægges af alle Nationer, ogsaa af de Svenske, og at Hertugdømmet Sønderjylland under engelsk-fransk Garanti skulde tilsikres Kongen af Danmark til evig Besiddelse. Denne sidste klare og vigtige Bestemmelse lod Frederik saa temmelig glemme Sorgen over sine fejlslagne Erobringsplaner; overrækkende Lord Carteret, hvis Mægling man især tilskrev de fordelagtige Punkter, sin kostbare Kaarde, sagde han: „Eders Bestræbelser, Mylord! have vi at takke for, at vi ikke længer have Brug for denne Kaarde; modtag den derfor og bær den til vor Erindring." —

Tordenskjold var vendt tilbage til Kjøbenhavn, hvor der anvistes ham Sæde og Stemme i Admiralitetet. Men Dansen paa de brusende Bølger, Kartovernes Torden og hin rastløse Færden mellem truende Fjender var bleven ham til en anden Natur og formaade alene at give hans Sjæl og Legeme Elasticitet; han sygnede derfor hen i disse Fredens Dage. Dristigere end nogensinde før hævede hans Avindsmænd Hovedet i Vejret, nu, da de ikke længer frygtede for, at Helten skulde hævne sig ved glimrende Bedrifter. Han ragede mægtig frem mellem sine Sidemænd

i Kollegiet, saasom Gabel, Rosenpalm og Rostgaard; thi Gyldenløve var død den 8de December 1719, Jüdichær var endnu beskæftiget ved de svenske Kyster med at opfiske de sunkne Fartøjer, og Sehested var sendt til Oldenborg som Landdrost. Men netop fordi han fordunklede sine fordums Overmænd, stod Tordenskjold ene og misundt; medens hans Navn nævnedes i fremmede Lande med Beundring, medens Svenskerne, da han paa Tilbagereisen fra Norge tog Vejen over Gothenborg, i tusendvis strømmede sammen fra alle Kanter af Landet, for at se den berømte Søhelt, mødte han Kulde, ja stundom Tilsidesættelse hjemme, og man forsikrede Kongen, at Søhusaren vel var brugelig i Krig, men en ubrugelig Forretningsmand i Fred. Gjennem Mismodets Sky, der svævede over hans høje Pande, brød pludselig en lys Straale frem, og Smilet vaagnede atter i hans stolte Øje, idet gamle Erindringer med fornyet Kraft fremstege for hans Sjæl. Lord Carteret havde under sit diplomatiske Ophold i Kjøbenhavn gjæstet ham; ved Glassenes Klang og Tordenen af de, med Kongens Tilladelse udenfor hans Bolig plantede Kanoner, havde den interessante Britte i Forbigaaende erindret ham om det ved Gothenborg givne Løfte, at komme som Bejler til England. Som en Sten faldt det fra Hjærtet, som et Slør fra Øjnene; en vid, en lokkende Udsigt til Begyndelsen af et nyt Liv aabnede sig for ham. Han vilde reise, han vilde følge sin vinkende Stjærne, skjønt han stundom grebes af en dunkel Anelse om, at det var en Lygtemand, som han aldrig skulde naa. — Ugjærne og først efter gjentagne Forestillinger gav Kongen sit Minde dertil; thi ingen nok saa fin Kabale formaade længer at rokke hans Yndest for Tordenskjold, paa hvis Troskab og Lykke han maaske byggede hemmelige,

ærgjerrige Planer for Fremtiden, og da han kjendte Heltens fyrige Aand, hans utæmmelige Higen efter Farer og Eventyr, havde han gjærne holdt ham tilbage, skjult ham for Verden, omtrent som en Løve, den man indespærrer i Buret, for til rette Tid at lade den skride frem paa Kampladsen. Men Tordenskjold lod sig ikke bevæge til at opgive sin Plan; saa snart han havde erholdt Tilladelsen, rustede han sig til Rejsen, og det med samme Skyndsomhed og Iver, som fordum til et Togt. —

Det var en smuk Aften i Begyndelsen af September 1720. I en af de større Gader paa Christianshavn, hvilken Del af Danmarks Hovedstad dengang beboedes af de anseteste Kjøbmænd og mange fornemme Herskaber, bølgede en usædvanlig Mængde Mennesker frem og tilbage, for at more sig over den glimrende Oplysning i den rige Abraham Lehns Gaard hist henne bag Sukkerhuset og lytte til Musikens lystige Toner, der trængte ud gjennem adskillige aabent staaende Vinduer. Skjønt Flertallet af disse Mennesker bestod af unge og gamle Matroser eller Arbejdsfolk, der vendte hjem fra deres Arbejde, af Haandværkere, der holdt Fyraften, eller Børn og kvindelige Tjenestetyender, der havde listet sig bort fra Kjøkken og Borgerstue, fornam man dog saa godt som Intet til hine ærgerlige Spottegloser over de Fornemmes Vellevnet, hin misundelige Murren eller hine kaade Streger, der ellers pleje at ytre sig ved lignende Forsamlinger og ved en saadan Lejlighed; en næsten højtidelig Stilhed herskede tvært imod blandt de stillestaaende eller henvandrende Menneskemasser, og halvt hviskende meddelte man hinanden sine Bemærkninger; thi det var den danske Sømands, ja hele den danske Almues Afgud, Peter Tordenskjold, som hist oppe gav sine Venner et Afskedsgilde før Afrejsen.

Men vi ville gaa ind ad Porten, hvor Lakajer og Portechaisedragere allerede danne et lystigt Selskab, da deres Herrers gjæstfrie Vært ikke har glemt dem med Mad og Drikke; op ad de brede, oplyste Trapper, ind i Salen, hvor Musik og højrøstede Samtaler bruse os i Møde og hvor utallige Lys udbrede en blændende Glans. Her er Alt Elegance og Pragt og vidner om Værtens Smag for selskabelige Glæder; omkring det lange, brede Taffel, der er besat med de udsøgteste Retter, med de fineste Vine og de kosteligste Frugter, har et talrigt og glimrende Selskab lejret sig; det bestaar af unge og gamle Mænd, Militære og Civile, Hofmænd og Lærde; derfor hører man muntre og alvorsfulde Stemmer, lystige Anekdoter og grundige Bemærkninger, høj Latter og afbrudte Sange. Ved at se noget nærmere til, opdage vi snart adskillige bekjendte Ansigter og fornemme mangen en Røst, som vi før have hørt gjennem Stykkernes Torden. Det er Tønder, som tømmer et Glas med sin Sidemand; henreven af gamle Erindringer nynner han derpaa en Vise og tramper Takten dertil med sit nye Træben; det er Styr, som fortæller Jüdichærs Affære ved Strømstad og spækker sin Tale med mangen snurrig Ed, medens hans Sidemand, Kommandør-Kaptajn Bude, klemmer sit Glas og idet han tæller Vinens Perler, kun ved en afmaalt Bevægelse tilkjendegiver sin Opmærksomhed; det er Ployart, der glad og tilfreds hæver sin Pokal, for at klinke med Grip, da denne ønsker ham til Lykke med de herlige Togter, han har gjort under Vice-Admiralens Flag; det er Kaptajn-Løjtnanterne Grotschilling og Wodrof, der ere blevne Sidemænd og hvis i Førstningen højrøstede Samtale nu synker ned til en fortrolig Hvisken, skjønt den derfor ikke synes mindre levende og for begge interessant; thi de unge Mænds Kinder gløde

og Begejstring spiller i deres Øjne; det er Tordenskjold, som sidder for Bordenden, og hvis stærke, sonore Røst bestandig toner gjennem Larmen, idet han med livlig Munterhed, med skjæmtsomme Indfald stræber at underholde sine Gjæster og med Opmærksomhed for Enhver især, snart retter Ordet til denne, snart til hin. Til Højre af ham se vi en temmelig korpulent Mand med et velbehageligt Fysiognomi, hvis Blik udtrykker en vis overmodig Sikkerhed, hvilket Blik gjærne er Rigmænd eget; det er Vice-Admiralens Husvært, den rige Abraham Lehn, og ved Siden af ham sidder hans Søn, Faderens udtrykte Billede, som tavs beskæftiger sig med Mad og Drikke og kun imellem afbryder denne Beskæftigelse, for at kaste sig tilbage paa den højryggede Stol og, efterat have grundet over Meningen af en eller anden Skjæmt, at bryde ud i en kort Latter; thi hele Selskabet har allerede lét et Par Minuter. Pyntede Tjenere ile ud og ind eller opholde sig bag Gjæsternes Stole, for at vente paa ethvert Vink og imødekomme Enhvers Ønske. Det er første Gang, at vi i vor Helts Bolig ikke tro os forsatte i en Kahyt; her er ingen Baadsmandsmat, man hører ingen Baadsmandspibe, ikke engang Vice-Admiralens Kammertjener, Kold, som netop bøjer Øret ned til sin Herres Mund, har noget Sømandsmæssigt i sit Udseende, skjønt det er en undersætsig, kraftig Skikkelse, med et ærligt, forstandigt Ansigt.

„Befale Eder at blive, kan Hans Majestæt ikke; men han saa dog gjærne, om I ikke rejste," bemærkede en i hele sit Ydre fin og sirlig Hofmand; det var Overstaldmesteren Vieregg. „Hans Majestæt er bleven saa vant til Eders Omgængelse, at Højstsamme fortryder paa at se Eder forlade Danmark." „Oho! véd nok, min naadige Konge gider gjærne iblandt se paa os, naar vi nede paa

Ridebanen skyde til Skive efter Mohrhovedet;" henkastede Tordenskjold leende; men, for Djævlen! bliver dog kjed af den Leg." „Ja, jeg maa i Sandhed, tilstaa, jeg har ikke set Eders Lige i at skyde med Pistoler," faldt Overstaldmesteren ham smidig i Ordet; „jeg tror ogsaa at kunne træffe min Mand; men I har paa Banen endnu altid taget Prisen fra mig." „For Satan! er det noget Under," udbrød Tønder med et spottende Smil; „nej, da skulde I se Vice-Admiralen paa den gyngende Planke pille Fjenderne væk fra Rær og Bovspryd; om I kravlede øverst op i den svajende Top, traf han Eder dog, saa I drattede ned som en raadden Pære." „Det har jeg hørt fortælle," smilede Hofmanden, uden at forandre en Mine over denne underlige Lignelse; „men naar der ingen flere Fjender er at bekæmpe, synes mig dog saadant ridderligt Spil at være en passende Beskæftigelse for raske Krigere." „Kan ogsaa more mig for en Tid," vedblev Tordenskjold hurtig, som om han vilde bringe sin gamle Skibskammerats stødende Ytring i Forglemmelse, „men er dog kun Børnespil; har desuden mine aparte Ræsons til denne Rejse." „Og Dukkehovedets Næse og Øren er jo for længe siden bortskudte," tilføjede Tønder, idet han med en saare alvorlig Mine hævede sit Glas op til Munden. „Det synes mig ogsaa ganske ikke smukt af os frisindede nordiske Folk, at vi selv til en Skive for vore Lystskud vælge Fysiognomiet af hine ulykkelige Folkeslag, der formedelst deres sorte Farve holdes for alle andre Menneskers Trælle, ja begegnes hartad som en ringere Art Mennesker." Denne Bemærkning fremførtes af en fortklædt Mand med en sirlig Lokkeparyk og vakte almindelig Forundring, enten fordi man ikke forstod ham, eller fordi man aldrig før havde fundet noget Urigtigt ved den som upassende fremhævede Skik at bruge

Mohrhoveder til Skive. Der indtraadte et Øjebliks Tavshed, som dog snart afbrødes af Tordenskjold: „Hører der, I Herrer! at det maa være paa Tide at holde inde med vor Skivefydning; kunde ellers selv blive til Skive for Hr. Professorens lærde og skjæmtsomme Pen — oho! har nok læst Eders Peder Paars og havt kostelig Morskab deraf.“ „Da kan Hr. Vice-Admiralen i tvende Henseender være sikker for min Pen,“ forsikrede Professoren, hvis ungdommelige Ansigt stak noget af mod Titlen, medens dog hans herlige Øje lod ane en dyb og rig Aand; „thi pro primo, har I havt Morskab af at læse mit Skjæmtedigt, hvilken Omstændighed, in parenthesi sagt, geraader mig til stor Tilfredshed, da har I, Eder selv ubevidst, følt hvor højt Eders kjække Bedrifter ere hævede over Skjæmt; pro secundo er det Tid for os skrivende Folk at ihukomme den Fugls Naturel, med hvis Slagfjer vi skrive, ja endog at spæge vor Tunge, naar vi paa Embedsvegne tage til Orde. Have dog mine Medbrødre i den lærde Republik søgt at udlægge hint uskyldige Digt til det Værste og desaarsag at sværte mig paa høje Steder.“ „Lykønsker Eder i saa Fald,“ afbrød Tordenskjold ham; „er et godt Bevis paa, at Eders lærde Medbrødre befrygte, I skal tage Luven fra dem og gaa raskere tilvejrs end de. Troede ellers, at vi Søgutter i de sidste ti Aars Tid havde givet Eder Poeter adskilligt Stof til velmente Rim og alvorlige Skrifter; men kan nok tænke, at Eders Disputatser og Stridigheder paa Studiegaarden ikke levne Eder Stunder til at sammenskrive noget om Krigen med Svensken.“ „Deri har I desto værre mer Ret end I kanske selv formener,“ vedblev Professoren nølende; „hvad ellers mig anbelanger, da er jeg ganske ikke for disse unyttige lærde Stridigheder; jeg holder for, at man anvender sit Pund

og sine Kundskaber langt bedre ved i et Sprog, som Hvermand forstaar, at traktere og udbrede sig over almen gavnlige Materier. Jeg véd ogsaa helt vel at sætte Pris paa de danske Krigeres udviste Bravour og Raskhed; men min Musa er ikke af den heroiske Art, den er kun skjæmtsom; alligevel er den stridbar, og ved at svinge Satirens Svøbe mod Laster og Unoder, agter jeg at vise, at jeg har været Korporal før jeg blev Literat, og baaret Værge mod Fjenden, ligesom jeg ogsaa stundom drages ad Haare til at fægte med spids Tunge og Pen mod mine Fjender i den lærde Republik." Der indtraadte atter en kort Tavshed, som Selskabet udfyldte med at spise og drikke. Ingen af de Tilstedeværende fandt sig foranlediget til at indlade sig videre med Professoren, for hvis satiriske Lune man bar almindelig Sky. Dette Ophold benyttede Abraham Lehn til at iværksætte en længe overvejet Beslutning, hvorved han tillige haabede at give Samtalen en almindeligere Retning. Med en vis Højtidelighed og Salvelse i Mine og Stemme hævede han sit Glas og mælede: „Hvis mine ærede Herrer saa synes, var det vel paa Tide at udbringe en Skaal for vor hæderkronede Vært, Vice-Admiral Tordenskjold; at han til Fædrelandets Gavn og Fornøjelse maa vende karsk og munter tilbage." — Her overdøvedes han af den almindelige Jubel og Støj, hvormed Selskabet optog dette Forslag, og af den skingrende Fanfare; men snild benyttede han Lejligheden, medens Gjæsterne drak, til at vedblive saalunde: „Endnu engang takker jeg Eder, Hr. Vice-Admiral! at I vil tage min Søn med; mit Faderhjærte er stolt af, at han under en saa navnkundig Mands Vejledning skal træde ind i den store Verden og lære dens Underværker at kjende — altsaa, en hjærtelig Afskedsskaal for begge de Rejsende." Dermed satte han

Glasset for Munden; men Tordenskjold, som allerede havde drukket, satte sit Glas haardt i Bordet og sagde med en halvt ærgerlig, halvt smilende Mine: „For Djævlen! ja — maa ellers oprigtig tilstaa, har ikke synderlig Lyst til at agere Hovmester for rige Folks Sønner; var en anden Sag, om Gutten skulde med til Orlogs; skulde i saa Fald nok pille de Junkernykker ud af ham — men lad gaa, har saa noget nær givet mit Ord derpaa og skal efter bedste Evne stræbe at holde det." „Hører Du, min Dreng!" sagde Faderen endvidere, da han havde tømt Skaalen til Bunds, og lagde Haanden paa Sønnens Hoved; „hvad Hr. Vice-Admiralen siger Dig, er ligesaa kraftigt som om jeg sagde det; Du maa lyde hans Vink og modne Raad i alle Dele, og lad mig saa se, Du bringer smukke Kundskabsfrugter med tilbage." Det unge Menneske, som, i Forbigaaende sagt, var Faderens Kjæledægge, maaske netop fordi Naturen i aandig Henseende havde behandlet ham som Stedmoder, famlede forlegen ved sine store Kjoleknapper; Vinen syntes desuden at have gjort hans Fatteevne endnu svagere, og idet han betragtede sin Fader med et enfoldigt Blik, svarede han: „Det skal jeg nok, Papa! — men saa maa Papa give mig brav Penge med." „Han kan jo bringe et nyt Mohrhoved hjem med til Hans Majestæts Ridebane," brummede Tønder, medens Selskabet med undertrykt Latter vendte Øjnene bort fra Fader og Søn og knyttede nye Samtaler, da man af Hensyn til den rige Abraham Lehn fandt det rigtigst, uden videre Bemærkninger at glide hen over dette lille Mellemspil. Kun den fortklædte Professor tav; han iagttog endnu bestandig hine tvende Personer, og det med et smilende, drømmende Blik; maaske opstod Ideen til den pantsatte Bondedreng eller Jean de France i hans Sjæl.

Den ovenfor nævnte Kammertjener satte nu en uhyre Pokal af det skjønneste slebne Krystal paa Bordet foran sin Herre. Det var en Forære fra vor Helts første Velynder, General Løvendahl; paa den ene Side saas denne Herres Vaaben og paa den anden Fregatten „Løvendahls Gallej" for fulde Sejl. Den var fyldt til Randen med ædel Vin; idet Tordenskjold løftede den i Vejret med kraftig Arm, sagde han: „Drikker Eder til, I Herrer alle tilsammen! paa god gammel nordisk Vis en Skaal for vor naadigste Konge og hans Arvehus — en Skaal for vort kjære Fødeland og hver en kjæk Gut, der gjennem Storm og Kugler jubler under vort raske Flag, og en Skaal for den ædle Herre Løvendahl, der gav mig den første Planke at danse over Bølgerne paa." Han drak og en højtidelig Tavshed herskede i Salen; derpaa gik Pokalen videre fra Haand til Haand og skingrende faldt Trompeter og Pavker ind. „Var en lystig Tid, da vi tiltraadte vor Fart," vedblev Vice-Admiralen og slog i Luften med den højre Haand; „sej der, Tønder og Bude! husker vel nok, da vi aabnede Dansen paa Løvendahls Bal? Have siden den Stund opført mangen herlig Dans paa de skummende Bølger efter Stykkernes Musik." „Dine udbragte Skaaler drikker jeg af Hjærtens Grund, Hr. Broder!" sagde Bude med en vis Hæftighed, og han løftede Kæmpepokalen let som et Pæglegias i Vejret; „men for min Person har jeg at tilføje: at jeg snart mellem hvinende Kugler maa ende den hele lystige Fart." Trampende Takten til en Sømandssang med sit Træben og fordrejende Ansigtet til et Smil, modtog Tønder Pokalen og først efter at have taget en Slurk, omtrent som Thor i Utgard, mælede han: „Ja, for Satan! det er en anden Sag med Dig, der med hele Lemmer har tilendebragt den knagende Fart og nu med Hæde-

rens Glorie om din unge Tinding styrer videre frem i den lystige Verden — men for Invaliden paa Legeme og Sjæl — uf! ja vist var det en velsignet Aftenstund hos Løvendahls. Din Skaal, Hr. Broder! drikker jeg ogsaa af Hjærtens Grund og ønsker ligesom Bude, at vi endnu engang maa klinke en dundrende Skaal med Danmaks Fjender, helst under dit Flag. Han løftede atter Pokalen til de trodsige Læber og lod den derpaa gaa videre. Med et stille Smil betragtede Grip den paa Krystallets blanke Flade indgravede Fregat. „Det var ogsaa en herlig Dag," sagde han, „da „Løvendahls Gallej" for fulde Sejl, som den her staar afbildet, strøg ind til Trondhjem, og Du ilede i din Families Arme — en Skaal har Du glemt, Hr. Broder! det er for din ædle Moder og Søster og hele Familie." „Takker, Kammerat! takker," faldt Tordenskjold ham i Ordet og stirrede vemodig hen for sig — „vist var det en herlig Dag og Aften; haaber ogsaa at se de Kjære igjen — oho!" tilføjede han med en rask Overgang i Stemmen, „husker nok, Du var i forbandet godt Humør den Aften." „Jeg tager endnu ikke Afsked med min Chef," sagde Ployart, da han modtog Pokalen; „vi følges jo ad til Holsten, og jeg haaber, at Hr. Vice-Admiralen gjør min Familie den Ære at tømme en lystig Skaal i dens Kreds." „Gad gjærne have Hr. Kaptajnen med som Ordonnants-Officer paa hele Rejsen," forsikrede Tordenskjold; „tænker, vi To skulde bestaa mangt et rask Æventyr til Lands — glæder mig iøvrigt over, at dog en af mine Kammerater følger mig til Fædrelandets Dør." „En glædelig Rejse, Hr. Kaptajn-Løjtnant!" hviskede Wodrof til sin Sidemand, idet han rakte ham Pokalen, „god Lykke og Fornøjelse i Stokholm — derhen gaar dog vel Sommerfarten." „Jeg takker, Hr. Kaptajn-Løjtnant! iligemaade," svarede Grotschil-

ling med en skjælmsk Mine, „for den Sags Skyld kunne vi ellers følges ad til Gothenborg; der agter I Eder vel hen, siden I ogsaa har bedet om Orlov; ad Aare kunne vi saa fortælle hinanden vore Æventyr.“ —

Dagen efter forlod vor Helt Kjøbenhavn. For ikke at komme til England, før Lord Carteret var vendt der tilbage fra sin diplomatiske Sendelse, havde han besluttet at rejse gjennem Tyskland og Frankrig, og fra dette sidste Land at indskibe sig til hin Taagekyst i Vesten, hvorhen hans Stjærne vinkede ham. Han tog Vejen over Sjælland og Fyen til Augustenborg og opholdt sig her i nogle Dage hos Hertugen, som var hans store Beundrer og Velynder. Det bevægede Liv paa Rejsen, den Hyldest og Hjærtelighed, hvormed han modtoges overalt, den lystige Færden til Hest og til Fods, gjennem blomstrende Dale og herlige Skove, hvor Jægernes Jubel og Bøssernes Knald gjenlød paa alle Kanter, vakte atter hans Sjæl til Glæde, lod ham med funklende Blik og uomtaaget Pande igjen skue ind i den mylrende, støjende Verden, hvis Smaaligheder i Fredens Tid allerede havde begyndt at tære paa hans Livslyst. Træt af Jagten, opildnet af Vin, Musik og stolte Erindringer, kastede han sig paa Lejet i det høje, pragtfulde Værelse; en balsamisk Duft drog forfriskende indad det aabne Vindue ud til Blomsterhaven. Maanens Straaler lyste klart i Gemakket, men med et rødligt Skjær, der hidrørte fra de svære, højrøde Silkegardiner. Uvilkaarligt lyttede han til Taarnklokkens Slag, der løde højtideligt ud i den stille Nat; medens han fra Lejet stirrede op i Himmelhvælvingens gjennemsigtige, underfulde Dyb, krydsede hans Tanker ud i Erindringens Hav; som forbibrusende Sejlere fra hjemlige Strande, som vinkende Kyster og fremdukkende Blomsterøer drog det ene Billede efter det andet

frem for Sjælens Øje, og som dybe Orgeltoner klang det for hans Øre, naar denne eller hin elskelige Skikkelse kom forbi. Med snehvide, svulmende Sejl og nejende Master skummede en Tredækker hid i de friske, hoppende Bølger, der forgyldtes af den dalende Sols Straaler; en sagte Luftning udfoldede Flaget og viste det skinnende Kors i den røde Dug; som en glødende Stribe strakte Vimplen sig fra den høje Top hen paa den blaanende Bue. Nærmere og nærmere bruste Skibet frem og strøg derpaa jævnsides hen; Metalstykkerne skinnede i de aabne Kanonporte; paa den høje Skanse kom flere Skikkelser til Syne; nu vendte de Aasynet imod ham og han troede at gjenkjende Sivers's mandige Træk, Lillienskjolds begejstrede Blik — og ved Rattet den høje Kæmpeskikkelse, der tog Hatten af og lod Vinden lege med de isgraa Lokker. Hist flagrede et Silkegevandt; en luftig Skikkelse bøjede sig ud over Galleriet og vinkede med den hvide Haand; Heltens Hjærte hamrede ved dette Syn, hans Kinder blussede, han udstrakte sine Arme; men Sejleren skummede ustandselig forbi; i det skinnende Kjølvand halede han bagefter for alle Klude. Da blegnede Dagens levende Lys og forsvandt i de sortnende Bølger; Skymasser stege op over Synskredsen og joge sønderrevne hen over Hvælvingen; Stormen brummede i det Fjærne og drog frem; snart hylede den gjennem Master og Tovværk, medens Mørket sænkede sig dybere og dybere over Havet. Nu skjultes Sejlerens Skrog for hans Blik; kun Lygten lyste agterud som en Stjærne, den han fulgte med higende Attraa og det hvide Kors skinnede som Sølv gjennem Natten. I Stormens Brusen hørte han kjære Stemmer; men Lygtens Skin fjærnede sig mer og mer; ind mod den klippefulde Kyst, hvor Brændingen dundrede, styrede Sejleren for at sønderkuuses, og i pibende

Fart fulgte han efter. Stærkere og stærkere glødede den røde Vimpel paa den ravnsorte Himmel; hvirvlet om af Stormen slyngede den sig i tusend Bugter lig en Kæmpeorm. Det knagede voldsomt; Master og Planker styrtede og brast; de fraadende Bølger styrtede hen over Dækket. Stønnende arbejdede han sig frem gjennem Brændingen og skylledes af en hvidtoppet Bølge op paa Kysten. Der krummede den blodrøde Kæmpeorm sig atter i tusend Bugter og med opspilet Gab skjød den frem mod sit Bytte. Koldt gøs det gjennem Heltens Hjærte, da Uhyret slyngede sin fugtige, isnende Krop omkring ham; med Fortvivlelsens Kraft vægrede han sig imod den og tumlede i en græsselig Kamp fra Sten til Sten. Da skinnede Korset atter for hans Øje, hans Hjærte oplivedes af Haab til Herrens Hjælp og med høj Røst paakaldte han ham.

„For Guds Skyld! hvad fejler Eder, Hr. Vice-Admiral!" raabte Kammertjeneren Kold og greb sin Herre i Skulderen, „vaagn op! vaagn op!" Med den kolde Sved paa Panden og med voldsomt bankende Hjærte foer Tordenskjold op af Søvne og stirrede forvildet omkring; men fattende sig, sagde han: „Havde en grumme hæslig Drøm — Gud være lovet! var kun en Drøm," dermed vendte han sig om paa den anden Side og sov snart ind igjen.

I den friske Morgen, medens den unge Sols Straaler endnu lege med Duggens Perler, klinger Hornet lystigt gjennem Dal og Skov; Hundene give Hals og en Skare Jægere paa snysende Gangere jage hen under Egens Kroner. De sprænge over den stejle Bro; en Hest styrter, saa Rytteren farer langt bort over dens Hoved. Det ædle Dyr vælter sig omkring og strækker derpaa alle Fire fra sig; men jublende springer Rytteren op igjen uden at

fejle noget. Det er Tordenskjold; han jubler fordi han troer, at den hæslige Drøms Varsel nu er opfyldt. Rask bestiger han en anden Ganger og med skingrende Hallo fortsættes Jagten.

Ved Hjælp af de Vink og Kjendsgjerninger, Historien indeholder, have vi hidtil søgt at gjengive Heltens Liv og Bedrifter i deres Følgeorden, samt, saavidt Omstændighederne tillode, at udlede Virkningerne af deres rette Aarsager. Idet vi oprigtig tilstaa, at vi ikke føle os oplagt til at udmale de, i Forhold til hans øvrige Liv ubetydelige Hændelser, der mødte ham paa Rejsen til Hannover, hvilken Skildring vi maa overlade til en mer øvet Pen, ville vi ile til Katastrofen; kun ville vi anføre, at Ekkoet af hans dundrende Batalier havde ført hans Navn ind i Tyskland, saa at Folk i hver en By, han kom til, i tusendvis strømmede sammen for at se den navnkundige Mand, medens fyrstelige og andre fornemme Familier kappedes om den Ære at drage ham ind i deres Kredse og til deres glimrende Tafler. Kongen af England, som just opholdt sig paa tysk Grund, viste ham særlig Opmærsomhed og betragtede med umiskjendelig Beundring den unge Søhelt, hvis Navn overstraalede de største Navne i den engelske Søhistorie, og hvis Bedrifter havde havt Indflydelse paa Verdenspolitikens Gang; med Agtelse og Interesse talte denne Havets mægtige Konge til ham om den danske Marine, som om han havde en Forudfølelse af, at Tordenskjolds værdige Efterfølgere engang i Tiden lige saa uforsagte skulde brase op for Englands stolte Sejlere, ja gjøre disse Rangen paa Verdenshavet stridigt og fravriste et Aarhundredes berømteste Søhelt den blodige Sejrskrans og da — gaa under.

Tordenskjold havde ingen synderlig Lyst havt til at

medtage Abraham Lehns enfoldige Søn og han fik ogsaa snart Lejlighed til at fortryde det. Under Opholdet i Hamborg faldt dette unge Menneske i Hænderne paa nogle Spillere, der under Paaskud af at ville vise ham en Slange med syv kronede Hoveder, droge ham til deres Faraobord, hvor en Oberst Staal holdt Bank. Efterat Taaben havde tabt Alt, hvad han havde hos sig og sat sit Navn under en Forskrivning paa en betydelig Sum, skyndte han sig bort, fortrydelig over at man endda ikke vilde vise ham Slangen, og først længere Tid efter erfarede Tordenskjold dette Bedrageri. Der var dog for Øjeblikket Intet herved at gjøre; men han skrev sig det bag Øret og mærkede sig Bedragerens Navn, et Navn, som han desuden strax studsede over.

Vi træffe vor Helt igjen i Hannover, ved et stort Gjæstebud hos en General Belau. Taflet er hævet; skjønne Damer i raslende Silkekjoler, holdende sirlige Vifter og straalende af Guld og Juveler, bevæge sig frem og tilbage i den glimrende oplyste Sal; eller gruppere sig inde i Sidekabenettet omkring Klaveret hvor en Virtuos netop tager Plads; eller lytte med nedslagne Øjne til de unge Kavalerers Smigrerier; eller strøife tæt forbi den aabne Dør til den tilstødende Sal og kaste nysgjærrige Blikke derind. Virkelig synes det ogsaa Umagen værd at træde over denne Tærskel og iagttage hvad der foregaar; thi trods den store Mængde Personer — lutter fornemme Herrer i militære eller civile Uniformer prydede med Stjærner og Baand — der ere forsamlede omkring det aflange, med grønt Klæde overtrukne Bord, herskер der en til det Højtidelige grændsende Stilhed, der kun afbrydes af de enkelte Ord: gagné-perdu, hvilke med korte Mellemrum udtales af en temmelig høj og velnæret Mand, hvis

halvt skaldede Hoved, lurende Øje og iskolde Miner give ham et uhyggeligt, ja mistænkeligt Udseende. Med spændt Opmærksomhed ere Alles Blikke stift hæftede paa hans med fine, snehvide Manschetter pyntede Hænder, idet han med en forunderlig Hurtighed blander Kortene og ligesom blæser de malede Blade hen paa det grønne Klæde. Han bærer iøvrigt en rig svensk Uniform, og de Guldbynger, han har opstablet foran sig, saa vel som de blanke Mønter af samme ædle Metal, der skinne i det lille, aabentstaaende Mahogni-Skrin, vidne om hans Lykke i Spil. Nogle Skridt fra Bordet sidder Tordenskjold i en eftertænksom Stilling; han har lagt begge Hænder paa Knappen af sin tykke Spanskrørs Stok; paa hans høje Pande svæver en uvillig Sky, og i hans urolige Øje vilde en dansk Sømand strax opdage alle Kjendemærker pae en fremdragende Storm. Til Højre og Venstre af ham se vi nogle Personer, hvis Dragter og Fysiognomier er helt forskjellige. Den lange, magre Mand med det tørre Ansigt, med de smaa listige Øjne og den store Stjærne paa den rigt broderede, bredskjødede Kjole, er Kammerpræsident, Baron Gørz; han holder netop en halv Snes Guldstykker paa Coeur-Dame og taber dem med et spottende Smil. Den korpulente Officer med det brede blussende Ansigt, og den store Næse, er Oberst Münnichhausen; alt hans Haab, hele hans Sjæl synes at drages med i det Blik, hvormed han forfølger sit Guld, som Bankholderen netop skraber hen til den øvrige Dynge. Den temmelig ungdommelige Mand med det stolte Ansigt er Sir Hadone, engelsk Envoyé i Kassel; han støtter netop den ene Haand paa Bordet og har stukket den anden indenfor den snævre, mørke Kjole, idet han med et smilende Blik iagttager Spillets Gang og de forskjellige Fysiognomier; thi Menneskет viser sig maaske

ved ingen anden Lejlighed mere i sin sande om just ikke ædleste Skikkelse, end ved Spillebordet.

„Lykken synes i Aften at være alle sine Bejlere ugunstig og alene at række Eder Haanden," sagde den sidstnævne Herre henvendt til Bankholderen. „Tænker just paa det samme," faldt Tordenskjold rask ind og stødte sin Stok mod Gulvet; den Herre har sagtens mere Lykke i Spil end i Krig." „Hr. Vice-Admiralen kjender altsaa vor Bankholder, Oberst Staal?" spurgte Englænderen med en let Bøjning. „Har hørt Adskilligt om ham, ogsaa fra ham, men aldrig set ham førend nu," svarede Tordenskjold tørt.

„Perdu," sagde Oberst Staal, idet han drog Indsatsen til sig, og med et gjennemborende Blik til vor Helt henkastede han: „Jeg har ogsaa hørt om Herren, men kun set Eder én Gang før, paa en Assemblé i Hamborg." „I agter ikke at forsøge Lykken i Aften, Hr. Vice-Admiral?" spurgte Kammerpræsident Hr. Gørz i en forbindlig Tone — „I er dog ellers hendes Yndling." „Agter ikke paa den Kvinde, naar hun staar sminket paa et Kortblad," svarede vor Helt med slet dulgt Harme; „mener, at fornuftige Folk kunne vælge lystigere Adspredelse og nytte Tiden bedre." „Alt som man tager det," brummede Münnichhausen og drog sin indsvundne Guldbørs frem, for atter at pointere; „Krigen er jo ogsaa et Lykkespil; naar Spillet kun gaar ærligt til, maa man trøste sig med en anden Gang." „Hans Majestæt skal i disse Dage have ladet nogle falske Spillere hæfte og det hedder, at man vil statuere et Exempel," bemærkede Hadone. „Oho! en priselig Gjerning af Hans brittiske Majestæt," greb Tordenskjold ivrig Ordet; „ærgrer mig endnu over en Hallunk i Hamborg, der frafilouterede min enfoldige

Rejsekammerat, den unge Sjeur Lehn, en stor Sum; fik det for sent at vide, skulde ellers have spenderet en ny Tamp paa den Kæltrings brede Ryg." —

„Gagné," sagde den svenske Oberst med usikker Stemme. De Spillende smilede imidlertid saa smaat og fordoblede Indsatserne, da de mente, at Bankholderens Uro hidrørte fra hans Forudfølelse af, at Lykken nu vendte sig. „Var at ønske, om alle Fyrster og Øvrigheder, ligesom hans brittiske Majestæt paa det Kraftigste ville afskaffe alle falske Spillere," vedblev Tordenskjold, idet hans funklende Øje mødte Svenskerens sky Blik; „skulde alle hives overbord fra ethvert honnet Selskab som raadne Aadsler — maaske maatte Hr. Oberstén engang have hørt Tale om en Slange med syv kronede Hoveder, som visse Folk i Hamborg stillede sig an at ville vise nysgjærrige Personer, for ved den Lejlighed at frafiloutere dem deres Penge?" henvendte han Ordet til Bankholderen; „har som sagt, en god Ven, der ved samme Lejlighed blev skammeligt optrukken af de Hallunker; er sært nok, at Hamborgs Magistrat taaler saadanne Spitsbuber inden sine Volde; burde jage dem ud af Landet med tusend Stokkeprygl." Oberst Staal blev rød og bleg; han følte, at Alles Øjne med stor Spænding hvilede paa ham. Med paatagen Rolighed blandede han imidlertid Kortene og med en beundringsværdig Sikkerhed i Stemmen tog han saaledes til Gjenmæle: „Hvad Herren der behager at fortælle, er mig tildels bekjendt; det vil sige jeg ejer selv denne mærkelige Slange; men om Filouteri véd jeg Intet og maa desaarsag udbede mig, at I noget nøjere forklarer, til hvem I sigter med saadan stiklende Tale." „Kan gjærne optage det, alt som I selv finder for godt, siden I piber under Snærten," afbrød Tordenskjold med dyb

Alvor og rejste sig fra Stolen. Med askegraa Kinder stirrede Spilleren paa sin frygtelige Anklager; Kortene faldt ham ud af Hænderne; men samlende al sin Frækhed svarede han; „Kun en Skurk kan sige deslige Ord — her er imidlertid ikke Stedet til at forhandle denne Sag.“ „For Djævlen! tænker ethvert Sted er det rette til at tugte en Kjæltring,“ tordnede vor Helt og løftede sin Stok; men med større Smidighed, end man skulde have tiltænkt hans svære Legeme, undveg den svenske Oberst Slaget, og medens hele Selskabet kom i Bevægelse, flygtede han ud af en Sidedør til Forstuen. Dog Tordenskjold, i hvem den gamle Søgutsnatur blussede op, tabte ham ikke af Sigte i Trængslen; uden Omstændigheder puffede han de bestjærnede Herrer til Siden og fulgte ilsom i sin Fjendes Kjølvand, gjennem Forstuen, ned ad Trapperne og ud i den rummelige Gaard, hvor Stadsjægere og Lakajer, Portechaisedragere og Kudske forbavsede gjorde Plads og med opspilede Øjne iagttoge den sælsomme Jagt. Stønnende trængte imidlertid Oberst Münnichhausen og et Par andre af de fornemme Gjæster sig derimellem; den Første klappede vor Helt paa Skulderen og sagde: „Hr. Vice-Admiralen er for indtagen imod Spil, deraf kommer det — men det er alt som man tager det.

„Det er for galt,“ raabte Staal, som nu standsedes i Flugten af et Baghus, men som derhos fik noget Mod igjen ved Synet af de mellemkommende Herrer; „han har ikke talt som en Kavallér, men som en grov Matros.“ „Har Ret, Sjeur Kjæltring! skal ogsaa traktere Dig paa samme Maade,“ udbrød Tordenskjold, idet han rev sig løs fra de tjenstfærdige Mellemhandlere og med løftet Stok gik løs paa Spilleren; den Sidste rev sin Kaarde

fra Siden og strakte ham den imøde; men i sin Forvirring havde han taget Skeden med. Et Par kraftige Slag af Tordenskjolds Spanskrørsstok gjorde ham vaabenløs, og i næste Minut laa han i en Skarndynge med al sin Pynt.

„Skal ikke rose Dig af Legen, Sjeur Kjæltring! og ærligt Værge passer ikke for en Bedrager," tilføjede Tordenskjold; hurtig snappede han Spillerens Kaarde og gav ham et Par Drag over Nakken med den; som en Kvist brød han den derpaa itu over Knæet og kylede Stumperne langt bort over Baghusets Tag. Fulgt af Münnichhausen og de øvrige Herrer, ilede han tilbage til Forværelset og befalede sine Folk at lade Vognen kjøre frem. Nogle af de forhen nævnte Tilskuere nærmede sig nu Oberst Staal, som ved sin tililende Tjeners Hjælp var kommen paa Benene igjen. Forgjæves raabte man paa en Portechaise; Dragerne bortfjærnede sig med de sirlige Menneskeæsker og brummede: „Nej Tak! vore Portechaiser ere for gode for saadanne skidne Folk." Spilleren saa sig derfor nødsaget til, ved den forlegne Tjeners Arm at trække sig tilbage gjennem Sværmen af de spottende og leende Lakajer og Kuske.

Oppe i Spillesalen, men i en afsides Vinduesfordybning, stode Münnichhausen og Görz i en ivrig Samtale. „Han maa have Satisfaktion," sagde Kammerpræsidenten og tog sig en Pris af sin kostbare Guldbaase; „ellers er han for stedse udelukket fra vore Kredse, og — I véd selv, Guldstrømmen følger med ham." „Det forstaar sig," indrømmede Münnichhausen, idet hans Blik med et længselsfuldt Udtryk strøjfede hen over det grønne Klæde, „han maa gjøres ren igjen i Verdens Øjne — saa ærlig er han vel ikke; men det er alt som man tager det; han

gjør det kun imellemstunder lidt vel plumpt." „Efter hvad jeg kan mærke, ere I Herrer omtrent af samme Mening som jeg," bemærkede en høj Officer i svensk Uniform og traadte nærmere; det var General-Adjudant Sicter. Oberst Staal har egentlig Ret, naar han kalder denne Vice-Admiral en grov Matros. For tusend Djævle! om han nu ogsaa mistænkte Staal for, imellem at gribe Lykken under Armene, skulde han derfor saaledes blotte en svensk Officer i et fremmed Land og i et saa stort Kompagni?" „Ja, han er nu engang saa vant til at gaa Eder Herrer Svenskere paa Klingen, og han har da ingen Komplimenter gjort med Eder hjemme, saa mener han vel, at saadant ikke heller gjøres fornødent i fremmede Lande," smilede Kammerpræsidenten. Men som om han havde overhørt denne Bemærkning, henkastede Sicter: „Under alle Omstændigheder mener jeg, at Staal som svensk Officér maa have Oprejsning paa sin Ære." „Det er ogsaa i fuldt Alvor min Mening," nikkede Gørz; „det har jeg mange Grunde til at ønske." „Naturligvis," lagde Münnichhausen til, „men det kommer alt an paa, om denne ligefremme, grundærlige Sømand vil værdige at give en Person Oprejsning, om hvis Redelighed han bærer grundet Tvivl — desuden lod han sig jo forstaa med, at han den Dag i Morgen vilde rejse videre." Det paatager jeg mig at forebygge," sagde Gørz efter nogen Betænkning og med en snu Mine; „jeg vil dog ogsaa have den Ære at traktere den berømte Søhelt i mit Hus." „Det gaar an! bravo! Hr. Kammerpræsident!" raabte Sicter. Men Münnichhausen rystede atter paa Hovedet og indvendte: „Det gaar an og det gaar ikke an, alt som man tager det. Overtale vi endog dette Brushoved til at

modtage en Udfordring, saa vælger han Pistoler, og man fortæller, at han er Karl for at pudse et Lys med sin Kugle — i saa Fald pudser han dog Staal ud af vore Kredse." „Men just fordi han er et Brushoved saa vi ham lettelig ved et Glas Vin overtalt til at gaa ud for Haanden paa Kaarde," faldt Görz ham i Ordet, „og Staal er en lige saa god Fægter som Spiller." Klöverbladet tilnikkede hinanden et gjensidigt Bifald og skiltes derpaa ad.

Den saaledes antydede Plan blev rigtig iværksat og lykkedes kun desto værre altfor godt. Næste Morgen indfandt sig et Par Herrer hos Vice-Admiralen og udfordrede ham i Oberst Staals Navn. Vor Helt erklærede, at han vel vidste, at denne Person var en Bedrager, men for Resten hverken om han var Oberst eller Major, og vægrede sig ved at gaa til en ærlig Kamp med et uærligt Menneske, da han desuden stod i Begreb med at afrejse. Kort efter fik han imidlertid en indtrængende Indbydelse fra Kammerpræsident Görz og besluttede sig, skjönt halv uvillig, til at modtage denne. Ved det glimrende Taffel, den perlende Vin og den lystige Musik bragte de i Sagen indviede Personer Historien igjen paa Bane; snildt appellerede man til Heltens Æresfølelse og bekjendte höjhjærtede Karaktér; man omtalte Staal som et ulykkeligt Menneske, hvem al Udsigt betoges til atter at opaa en hæderlig Plads i det höjere Selskab, hvis han ikke fik Oprejsning; af disse Hensyn gav Tordenskjold efter, ja han lovede ikke alene at gaa ud med ham, men endog at frasige sig sin Ret at vælge Pistoler og derimod slaas paa Kaarde, skjönt dette var hans mindst heldige Vaaben. —

Det var om Morgenen den 20de November 1720.

En uhyggelig Taage hvilede over Egnen paa Grændsen mellem det Hannoveranske og Hildeshejmske; Jorden bedækkedes vel endnu ikke af Vinterens Snelagen, men var fugtig og slibrig, og Græsset havde mistet sit friske, grønne Skjær. Paa en Mark, omtrent en Fjerdingvej fra den hanoveranske Grændse, holdt tvende bedækkede Vogne i nogen Afstand fra hinanden og flere Ryttere stege netop af. Med nysgjærrige, skjønt noget forknytte Miner trængte Kuske og Tjenere sig sammen om de pustende Dyr, medens deres Herrer gik længere frem paa Marken, hvor de delte sig i tvende Grupper og samtalede ivrig og alvorlig.

„Vor Kontrapart er allerede ankommen paa Pladsen," sagde Münnichhausen og bøjede Hovedet ind i Vognen; „jeg havde troet alt Andet, end at han virkelig skulde have trøstet sig dertil." „For Djævlen! ærgrer mig over, at jeg endda ikke har faaet mine gode Pistoler med; fortjente dog at skydes ned fra Toppen, den Kjæltring," udbrød Tordenskjold, idet han foer ud af Vogndøren og gned sine Hænder, omtrent som en Ulk, der i Sludvejr jages ud af den lune Køje. „Det forstaar sig, det havde han sagtens fortjent," indrømmede Münichhausen og saa sig omkring; han syntes især at holde Øje med Vice-Admiralens Kammertjener, Kold, som holdt sig tæt bag sin Herre, og hvis kraftige Skikkelse og mørke Miner ikke huede ham; „men alt som man tager det. Eders Kontrapart er en før Mand; I kan let ramme ham og give ham er lille Tøraf; dermed er Alting godt." „Lad gaa da," smilede Tordenskjold og han smilede maaske spottende over sig selv, over den uforklarlige Beklemmelse, der greb ham ved disse mange Anstalter for en saadan

Smaating, „men ikke for megen Slingren; vil helst strax til Legen.“ „Alt maa gaa i sin tilbørlige Orden, Hr. Vice-Admiral!“ indvendte Münnichhausen og drog ham med en hemmelighedsfuld Mine noget affides; „jeg er Eders Sekundant og maa sørge for, at Formerne iagttages. Ingen af de Tilstedeværende maa bære Vaaben undtagen Sekundanterne; jeg forlanger desaarsag, at Eders Tjener leverer mig sin Kaarde.“ „Oho! intet andet,“ sagde Tordenskjold utaalmodig; „lad os kun faa Signalet — sej der, Kold! kan levere din Kaarde til Obersten.“ „Hvis I tillader, troer jeg det var rigtigst om Hr. Vice-Admiralen fik min Kaarde at slaas med,“ bemærkede Kammertjeneren med et mørkt Blik paa Sekundanterne; „min Herres egen Kaarde er jo kun til Stads og tjener hel maadeligt til Værge.“ „Vist ej; alt som man tager det,“ bed Münnichhausen ham af i en vranten Tone og snappede Kaarden fra ham; „dette Vaaben falder for tungt i Haanden — vil I kun behage at trine længere frem paa Pladsen,“ vendte han sig hurtig til vor Helt, „saa skal Eders Kontrapart komme til Eder.“ Tordenskjold gik fremad, medens Münnichhausen begav sig over til de Andre; efterat have vexlet nogle flygtige Ord med Staals Sekundant og de øvrige Herrer, vendte den korpulente Oberst skyndsomt tilbage, og nu traadte Staal ligeledes frem. Vil Hr. Obersten sørge for, at denne Person forføjer sig længere bort,“ raabte Spilleren og pegede paa Kold, som var fulgt efter sin Herre. „Vil ingen Spot have af den Affære,“ vendte Tordenskjold sig ærgerlig til den trofaste Tjener; „skal strax trække sig tilbage til de Andre.“ „Hvad siger I, Hr. Vice-Admiral?“ spurgte Münnichhausen med et mistænkeligt Blik; „thi han for-

stod ikke denne paa Dansk givne Befaling; men da han intet Svar fik, greb han den nølende Kold i Armen og drog ham tilbage; paa hans Vink sprang en af de andre Tilstedeværende til og holdt Tjeneren fast i den anden Arm, medens Duellanterne mødtes midt paa Pladsen.

Lettende paa Hatten gjengjældte Tordenskjold sin Vederparts Hilsen og drog sin Kaarde; først nu, da Svenskeren ogsaa drog sin, blev han opmærksom paa sit, forholdsvis ubetydelige Værge, der kun var en almindelig Galanteri-Kaarde. Men det var for sent; uden at gjøre nogen Indvending stillede han sig rolig mod hins lange Sværd, hvis første Stød i en Ters han behændig afparerede og gjorde et rask Udfald. „I vilde lære mig at vaage — nu skal jeg lære Eder at sove," hvisked Staal flygtigt, idet han med stiv Arm modtog Tordenskjolds Stød og i det samme gjorde et Udfald i Kvart, saa at hans lange Kaarde trængte ind under vor Helts højre Arm og Spidsen gik ud bag Skulderen. Svenskeren drog Kaarden tilbage i en Ters og stirrede et Sekund paa sin Modstander, som blev staaende med uforandrede Miner.

„Sej der, Kold!" raabte Tordenskjold og vaklede. Som greben af en panisk Skræk, vendte Staal sig om og flygtede over Marken, hvor en Hest allerede førtes ham i Møde.

„Væk der, I Kjæltringer!" skreg Kold, som brødes med Münnichhausen og et Par andre Personer; med Fortvivlelsens Kraft sled han sig løs og styrtede hen til sin Herre, og han kom netop tidsnok, for at gribe ham i sine Arme. Hurtig rev han sit Lommetørklæde op og holdt det for den hæftig blødende Vunde; men nedtrykket af det tunge Legemes Vægt, sank han i Knæ. Tordenskjold

drejede sig om i hans Arme; Dødens Bleghed drog over Heltens høje Pande og slukte Begejstringens Ild i hans Øje. „Lys! Lys! Alt ude" — stønnede han og gjorde endnu en Bevægelse med Haanden i Luften — „for Jesu Vunders Skyld — vær min arme Sjæl naadig." —

Han havde draget det sidste Suk. Kold gyste og rejste sig i Vejret, for at se sig om efter de Andre; men hvor forbavsedes han, da han fandt sig ene paa Pladsen og kun hørte Larmen af de bortsprængende Ryttere og en Vogns Raslen i det Fjærne. Han grebes af Overbevisningen om, at her var foregaaet et Mord, og bittert angrede han sin Eftergivenhed. Ved Kuskens Hjælp bar han Heltens affjælede Legeme hen i den tilbageblevne Vogn og vendte med bekymret Hjærte tilbage til Grænsen; men her standsedes han og forbødes at komme over med Liget. Med Bønner og Løfter bevægede han omsider Kommanden til at indrømme et lidet Kammer i det usle Hus, og herfra tilmeldte han den danske Legationssekretær i Hannover det Forefaldne. Paa denne Herres Foranstaltning blev Liget balsameret og bragtes derpaa af Kold over Lybek tilbage til Kjøbenhavn; det bisattes her i Holmens Kirkes Kapel, hvar det endnu for en Del Aar siden var at se, næsten i uforandret Tilstand.

Naar Kapellets Dør aabnes, da rasler det over Fuelernes Sarkofager; det er de mange gjennemhullede Trofæer, der udfolde sig for Trækvinden og pege med den falmede Silkefliig hen paa hin Marmorkiste midt for Kapellets Væg. De fra Nord- og Østersøen hidrullende Bølger hoppe op ad Muren, som om de vilde se ind til deres slumrende Ridder.

Man har undret sig over, at der ikke i Norden knejser noget prægtigt Monument for Tordenskjold — i Sandhed! det var, som om man frygtede for, at hans Navn nogensinde skulde uddø paa nordiske Tunger, eller Mindet om hans Daad høre op at svæve for den nordiske Sømands Blik, naar Katovernes Torden kalder til Kamp under det herlige Flag.

Ende.

03. 06. 65